C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Nová složka (2)\Turtledove_Harry-Kolonizace_1-Druhy_kontakt.pdb

PDB Name: Turtledove Harry-Kolonizace 1-D
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 1.5.2007
Modification Date: 1.5.2007
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

HARRY TURTLEDOVE
KOLONIZACE
1 - DRUHÝ KONTAKT

Atvar, velitel dobyvatelské flotily Rasy, stiskl drápem ovladač. Nad projektorem v admirálově pracovně se zjevil obraz. Za těch čtyřicet let, která uběhla do okamžiku, kdy dobyvatelská flotila dorazila na Tosev 3 (v místních rocích polovina tohoto počtu), se s tímto obrazem seznámil až příliš důvěrně.
Stejně tak Kirel, kapitán 127. Císaře Hetta, vlajkového korábu dobyvatelské flotily. Tělní kresba na jeho šupinaté, hnědozelené kůži byla ozdobnější než u kteréhokoli jiného muže flotily s výjimkou Atvara. Jeho ústa se pobaveně otevřela, odhalujíce množství malých ostrých zubů. Lehký pohyb dolní čelisti dodával jeho smíchu sardonicky nádech.
„Zase se díváme na mocného tosevanského válečníka, eh, Vznešený pane flotily?“ řekl. Ukončil svoji větu tázacím zakašláním.
„Přesně tak, kapitáne,“ odpověděl Atvar. „Přesně tak. Nevypadá, že by nám mohl způsobit mnoho obtíží, že?'
„Při Císaři, to ne,“ řekl Kirel. On i Atvar na okamžik sklopili oči v gestu úcty k vládci tam v nekonečné mezihvězdné dálce, ve vzdáleném Domově.
Tak jako tolikrát předtím, Atvar zvolna obešel hologram, aby si ho prohlédl ze všech stran. Tosevanský“ muž seděl na chlupatém místním čtvernožci. Na sobě měl dost rezavou drátěnou košili a přes ni lehký látkový plášť. Špičatá železná přilbice chránila jeho mozkovou schránku. Trsy žlutavých chlupů rašily jako suchá tráva na jeho bezšupinatých, narůžovělých tvářích a čelistech. Ozbrojen byl kopím, mečem, dýkou a štítem s červeně namalovaným křížem.
Atvarovi unikl dlouhý syčivý povzdech. „Kdyby to jen bylo tak snadné, jak jsme si původně mysleli.“
„Pravda, Vznešený pane flotily,“ přisvědčil Kirel. „Kdo by si byl pomyslel, že by se Velcí Ošklivci,“ - slangový výraz, který Rasa používala pro své tosevanské poddané a sousedy - „mohli natolik změnit za pouhých šestnáct set let?“
„Nikdo,“ řekl Atvar. „Vůbec nikdo.“ Tentokrát použil jiné zakašlání, takové, které zdůrazňovalo předcházející slova. Také zasluhovala zdůraznění.
Rasa - a Hallessiané a Rabotevové, jejichž planetám Impérium vládlo už tisíce let - se měnili velice pomalu, velice opatrně a obezřetně. Pro Rasu bylo jedno tisíciletí stejné jako druhé. Po vyslání sondy k Tosevu 3 všichni Doma vesele předpokládali, že se tamní barbaři také příliš nezmění do doby, kdy přiletí dobyvatelská flotila.
Nikdy za celých sto tisíc let historie sjednoceného Impéria -a když na to přijde, ani v chaotických časech předtím - nezažila Rasa větší a nepříjemnější překvapení. Když dobyvatelská flotila dorazila na Tosev 3, nenalezla mečem mávající divochy, ale vysoce industrializovaný svět s několika impérii a ne-impérii, bojujícími mezi sebou o nadvládu.
„I po všech těch letech jsou někdy chvíle, kdy pociťuji vztek nad tím, že jsme nedokázali tuto planetu úplně dobýt,“ řekl Atvar. „Ale, na druhé straně, jsou i chvíle, kdy cítím pouze ulehčení nad tím, že si ještě udržujeme kontrolu alespoň nad částí jejího povrchu.“
„Chápu, Vznešený pane flotily,“ řekl Kirel. „Vím, že chápete, kapitáne. Jsem rád,“ řekl Atvar. „Ale zajímalo by mě, jestli to chápe někdo Doma. Mám tu pochybnou čest velet první mezihvězdné dobyvatelské flotile Rasy, která nedokázala úspěšně splnit svůj úkol. Neměl jsem v úmyslu, aby na me mláďata vzpomínala takto.“
„Zdejší podmínky byly jiné, než jsme předpokládali,“ řekl Kirel loajálně. Měl kdysi příležitosti být neloajální, měl je, ale nevyužil jich. Atvar chtěl věřit, že by to neučinil ani nyní. Kirel pokračoval: „Nemyslíte, zeje určitá dávka ironie v prospěchu, který jsme získali od Tosevanů za to, že jsme jim prodali tento obraz a další, které přinesla sonda? Jejich vlastní učitelé touží po těchto fotografiích, protože sami žádné nemají z dob, které se jim zdají vzdálené a necivilizované.“
„Ironie? Ano, to je jedno ze slov, která bych na tuto situaci mohl aplikovat - jedno z těch zdvořilejších slov,“ řekl Atvar. Vrátil se ke svému stolu a ťukl znovu do ovladače. Tosevanský“ válečník zmizel. Přál si, aby mohl všechny Tosevany odstranit tak snadno, ale takové štěstí neměl. Nahradil obraz válečníka mapou povrchu Tosevu 3.
Podle jeho měřítek to byl chladný svět, kde bylo příliš mnoho vody a málo souše. A z rozlohy té souše Rasa neovládala dost. Pouze jižní polovina menšího kontinentálního masivu jihozápad a jih hlavního kontinentálního masivu a ostrovní kontinent na jihozápad od hlavního kontinentu byly na mapě vyznačeny uklidňující červenou barvou. Ne-impéria Američanů, Rusů a Němců zůstávala nezávislá. Stejně tak ostrovní impéria Británie a Japonsko, ačkoli obě dvě představovala pouze zbytky toho, čím bývala předtím, než na Tosev 3 dorazila dobyvatelská flotila.
Kirel rovněž stočil jedno oko k mapě, zatímco druhé upíral dál na Atvara. „Popravdě řečeno, Vznešený pane flotily,

mohlo by to být horší.“
„To mohlo,“ řekl Atvar s dalším povzdechem. „Ale mohlo by to být také mnohem lepší. Bylo by to mnohem lepší, kdyby ty oblasti ve východní části hlavního kontinentálního masivu, zvláště ta, která je nazývána Čínou, uznávaly naši vládu tak, jak by měly.“
„Už dávno jsem dospěl k závěru, že Velcí Ošklivci nikdy nedělají věci tak, jak by měli,“ řekl Kirel.
„Plně souhlasím,“ odvětil admirál. Jeho ocasní pahýl sebou škubal rozčilením. „Ale jak o tom mám přesvědčit admirála kolonizační flotily?“
Teď vzdychl Kirel. „To nevím. Chybí mu naše zkušenosti s tímto světem. Jakmile je získá, jsem si jist, že bude uvažovat stejně jako my. Ale musíme očekávat, že nějaký čas bude ... nepružný.“
Doma slovo nepružný znělo spíše pochvalně. Znělo pochvalně i ve chvíli, kdy dobyvatelská flotila přišla na Tosev 3. Ale teď už ne. Muži Rasy, kteří zůstali příliš nepružní, neměli šanci pochopit Velké Ošklivce. Podle měřítek Domova se muži z dobyvatelské flotily - ti, kteří ještě přežívali - stali až děsivě pružnými.
Muži... Atvar řekl: „Bude dobře mít zase ženy na dosah čichových receptorů na mém jazyku. Když přijde jejich období a já ucítím jejich feromony, budu mít omluvu, abych alespoň na chvíli přestal přemýšlet o tomto prokletém světě. Těším se, že budu mít tu omluvu, chápete, ne na páření samotné/“
„Ovšem, Vznešený pane flotily,“ řekl Kirel ostýchavě. „Nejste Velký Ošklivec, abyste měl takové věci na mysli stále.“
„To doufám!“ zvolal Atvar. Jako každý jiný příslušník Rasy, sledoval tosevanskou sexualitu s jakýmsi zděšeným uchvácením. Cistě rozumem chápal, jak celoroční zájem Velkých Ošklivců o páření podbarvuje každý aspekt jejich chování. Ale neměl žádný cit pro chápání jemech odstínů. Navzdory intenzivnímu výzkumu to dokázalo jen málo mužů Rasy, stejně jako Tosevané zase nedokázali pochopit nevášnivý pohled Rasy na tyto záležitosti.
Do místnosti vstoupil Pshing, Atvarův adjutant. Jedna strana jeho těla byla pokryta kresbou, která odpovídala admirálově, druhá ukazovala jeho vlastní, mnohem nižší hodnost. Sklonil svůj dopředu nahnutý trup v uctivém postoji a čekal, až si ho všimnou.
„Mluvte,“ řekl Atvar. „Do toho.“
„Děkuji, Vznešený pane flotily,“ řekl Pshing. „Dovolte mi ohlásit, že vedoucí lodi kolonizační flotily minuly dráhu Tosevu 4, planety, kterou Velcí Ošklivci nazývají Mars. Tyto lodi brzy přejdou na parkovací dráhu kolem Tosevu 3 a začnou zde přistávat.“
„Toho jsem si vědom, ano.“ Atvarův hlas byl sušší než poušť, obklopující město na břehu řeky - místní jméno bylo Káhira - kde si zřídil svůj hlavní stan. „Je si můj vynikající kolega z kolonizační flotily vědom, že se Tosevané, přes všechna svá ujištění o mírových úmyslech, možná pokusí poškodit jeho lodě, až dosáhnou Tosevu 3?“
„Admirál Reffet mě neustále ujišťuje, že ano,“ odpověděl Pshing. „Byl úplně vyveden z konceptu, když zachytili rádiové vysílání z různých tosevanských ne-impérií.“
„To by neměl,“ řekl Atvar. „Už před nějakým časem jsme ho varovali před stále rostoucími schopnostmi Velkých Ošklivců.“
Kirel řekl: „Vznešený pane flotily, bude se to muset naučit ze zkušenosti, tak jako jsme se to museli naučit my. Doufejme jen, že se jeho zkušenost ukáže méně bolestnou, než byla naše.“
„Ovšem.“ Atvar ustaraně zasyčel. Jeho hlas znatelně zpřísněl: „A doufejme také, že všichni Tosevané berou vážně naše varování, že jakýkoli útok na kolonizační flotilu ze strany kohokoli z nich budeme považovat za útok ze strany všech, a že použijeme nejkrajnějších prostředků, abychom je potrestali, kdyby k jakémukoli takovému útoku došlo.“
„Přál bych si, abychom nemuseli vydávat taková varování,“ řekl Kirel.
„To já taky,“ odvětil Atvar. „Ale čtyři nebo pět z jejich říší disponuje podmořskými loděmi, odpalujícími rakety - komupak Doma by se bylo snilo o takových věcech?“
„Já ten problém chápu,“ řekl Kirel. „Ale tohle všeobecné varování jen pobídne Velké Ošklivce, aby se proti nám spojili a omezili konflikty mezi sebou.“
„Diplomacie.“ Atvar to slovo vyslovil jako kletbu. Příručky o tomto předmětu, shromažďující údaje z dávné historie Rasy a dřívějších dobyvatelských tažení, doporučovaly povzbuzovat místní obyvatele jedny proti druhým. Ale pokud šlo o Atvara a jeho kolegů', tohle všechno byla jen teorie, a zastaralá k tomu. Velcí Ošklivci, rozdělení mezi sebou, byli v tomto umění mistry. Po jakémkoli jednání s nimi měl Atvar vždycky chuť spočítat si své prsty, aby se ujistil, zeje z nepozornosti neprodal.
Pshing řekl: „Až se kolonisté probudí ze studeného spánku, až přijdou dolů na Tosev 3, začneme tuto planetu měnit na řádný svět pro Impérium.“
„Obdivuji vaši důvěru, pobočníku,“ řekl Kirel. Pshing se uctivě uklonil. Kirel pokračoval: „Jsem zvědav, co kolonisté udělají z nás. My sami jsme už sotva řádní příslušníci Rasy -to, že jsme měli tak dlouho co do činění s Velkými Ošklivci, nás zkazilo, jako se kazí vejce.'“
„Změnili jsme se,“ přisvědčil Atvar. Doma by to bylo rouhání. Tady ne, ačkoli trvalo dlouho, než si to uvědomil.
„Kdybychom se nezměnili, naše válka s Velkými Ošklivci by byla zničila tuto planetu, a co by pak dělala kolonizační flotila?“
Na tuto otázku nenalezl odpověď žádný z příslušníků Rasy na Tosevu 3. Atvar si byl jist, že ani Reffet by nenalezl tuto odpověď'. Ale byl si také jist, že admirál kolonizační flotily bude mit své vlastní otázky. Bude schopen, bude schopen kdokoli z mužů Rasy na Tosevu 3, nalézt na ně odpověď ?
Nadhazovač se rozpřáhl a hodil. Hráč z první mety vyrazil. Pálkař zasáhl rychlý přízemní míč nakrátko. Chytač ho zachytil a odpálil k první metě. Míč pleskl do Samovy rukavice, ale hráči chyběly k metě ještě dva kroky. Od pomezní čáry přiběhl rozhodčí. „Jste ze hry!“ vykřikl a zvedl sevřenou pěst.
„A je to,“ řekl Yeager šťastně. „Další vítězství pro hodný kluky.“ Přidal zdůrazňovací zakašlání.

„Pěkná hra, majore," řekl házeč. „Homerun, a dvojitý - počítám, že to máme v kapse."
„Díky, Eddie," řekl Sam a zasmál se. „Ještě pořád něco s míčem dokážu." Bylo mu přes padesát a byl na svůj věk v dobré formě, ale živit se baseballem by už sotva mohl. Mrzelo ho to, když přišli Ještěři, hrál právě svou osmnáctou sezónu hráče druhé ligy, a poté, co vstoupil do armády, snažil se hrát, kdykoli se mu k tomu naskytla příležitost. Posíal rníč po zenu k drátěné kleci za první metou. Když hrával profesionálně, býval polař, ale už nedokázal pokrýt terén, takže nyní hrál na první metě. Chytat a házet ještě dokázal. Pár mládenců z druhého družstva přišlo a potřáslo mu rukou. Hráli čistě pro radost ze hry. I on z toho měl potěšení -kdyby neměl, nenamáhal by se hrát - ale také chtěl zvítězit. V tom ho utvrdila celá ta dlouhá léta profesionální hry.
Na nekryté dřevěné tribuně za drátěným plotem začala Barbara tleskat společně s ostatními manželkami a dívkami hráčů. Sam smekl čepici a uklonil se. Jeho žena na něho udělala obličej. Ale proto si čepici opět spěšně nenasadil. Měl nahoře lysinu a letní jihokalifornské slunce nebyla žádná legrace. Už si párkrát pleš spálil, a neměl v úmyslu nechat k tomu ještě někdy dojít.
„A jede se k Josému!" Vítězství nebo prohra, tento pokřik se rozlehl po zápase pokaždé. Po vítězství však chutnaly tortilly a pivo ještě lépe. Sam a Barbara skočili do svého buicku a vyrazili do restaurace, která byla jen pár bloků od parku.
Buick klouzal hladce a tiše ulicí. Stejně jako stále více nových vozů, spaloval vodík a nikoli benzín - technologie vypůjčená od Ještěrů. Sani se rozkašlal, když musel zpomalit za starým nákladákem, spalujícím benzín a vypouštějícím šedá oblaka páchnoucího dýmu. „Měl by být nějaký zákon proti těmhle zatraceným věcem," postěžoval si.
Barbara přikývla. „Přežívají svoji užitnou hodnotu, to je jisté." Promluvila s precizností člověka, který obhájil doktorskou práci z angličtiny. I Samova výslovnost byla mnohem kultivovanější, než kdyby se s ní nebyl, oženil.
U Josého se sešlo celé mužstvo. Sam byl o deset let starší než kdokoli z ostatních, a byl jediný, kdo hrával profesionálně, takže jeho názory měly váliu. I jeho názory v ostatních oblastech měly svou váhu, Eddie, nadhazovač, se zeptal: „Vy máte co do činění s Ještěry, majore. Co se stane, až sem přiletí ta velká flotila?"
„To poznáme, až tady bude," odpověděl značně pochmurně Yeager. „Jest-li chcete znát můj názor, tak to bude největší den od okamžiku, kdy sem přiletěla dobyvatelská flotila. Všichni děláme, co můžeme, aby se z toho nestal také nejkrvavější den od té doby."
Eddie přikývl, přijímaje to. Barbara lehce zvedla obočí -jen trochu, takže si toho povšiml pouze Sam. Postřehla logickou chybu, která unikla mladému nadhazovači. Kdyby všechno lidstvo chtělo, aby kolonizační flotila přistála v pokoji, tak by se to také stalo. Ale nikdo na této straně Atlantiku nemohl odhadnout, co udělá takový" Himmler nebo Molotov, až ta chvíle nadejde. A nacisté a rudí - a Ještěři - si nejspíš kladli stejnou otázku, pokud šlo o presidenta Warrena.
Když Sam dopil svoji sklenici Burgermeisteru, Barbara řekla: „Nechci tě nijak honit, ale řekli jsme Jonathanovi, že budeme doma, až se vrátí."
„Okay." Sam se zvedl, položil na stul pár dolarů na úhradu jídla a pití a rozloučil se. Všichni - včetně Josého za barem -zamávali na pozdrav, když s Barbarou odcházeli.
Žili v Gardeně, jednom z předměstí na západní straně Los Angeles, která vyrostla po skončení bojů s Ještěry. Když vystoupili z auta, Barbara poznamenala, jak činívala často: „Je tady chladněji."
„To je tím mořským vánkem," odpověděl Sam, jak činil často. Pak si odtáhl svoji flanelovou uniformu od těla. „Je tu možná chladněji, ale chládek to není. Skočím rovnou pod sprchu, to udělám."
„Myslím, že je to moc dobrý nápad," řekla Barbara. Yeager na ni vyplázl jazyk. Pak se oba rozesmáli, spokojeni jeden s druhým. Proč ne? pomyslel si Sam. Byli spolu už od roku 1942. Kdyby nepřišli Ještěři, nikdy by se byli nesetkali. Sam si to nerad připouštěl, Barbara byla ta nejlepší věc, která se mu kdy přihodila.
Aby vyhnal z hlavy úvahy typu co-by-kdyby, pospíšil si do domu. Fotografie v chodbě, která vedla ke koupelně, vyznačovaly milníky jeho kariéry: on v uniformě těsně po povýšení ze seržanta na poručíka, on v beztížném stavu v zeleném tričku a kalhotách na palubě ještěří kosmické lodi na oběžné dráze -podle lidských měřítek přetopené - když pomáhal dojednávat příměří, on v kosmickém skafandru na zjizveném povrchu Měsíce, on v uniformě kapitána, stojící mezi Robertem Heinleinem a Theodorem Sturgeonem.
Ušklíbl se při pohledu na tu poslední fotografii, ke které občas musel podávat svým hostům vysvětlení. Kdyby býval nečítal SF magazíny, zvláště pak Astounding, nikdy by se nestal specialistou na vztahy mezi lidmi a Ještěry. Protože ji skutečnost předběhla, science fiction už nebyla tím, čím bývala před příchodem Ještěrů, ale stále ještě měla nějaké čtenáře a nějaké spisovatele, a Sam nepatřil nikdy k lidem, kteří by se zříkali svých kořenů.
Rychle se osprchoval, ještě rychleji se oholil a oblékl si lehké sportovní kalhoty a žlutou bavlněnou košili s krátkými rukávy. Když vytáhl z chladničky pivo, Barbara na něj vrhla žalostný pohled, takže jí ho podal a sáhl si pro další.
Sotva si dal první doušek, rozletěly se prudce domovní dveře. „Jsem doma!" zavolal Jonathan. „Jsme v kuchyni," řekl Yeager.
Jonathan spěšně vešel. Ve svých osmnácti spěchal pořád. „Mám hlad," řekl a přidal zdůrazňovací zakašlání.
„Udělej si sendvič," řekla Barbara mrazivě. „Jsem tvoje matka, ne tvoje číšnice, i když máš velké potíže zapamatovat si to."
„Vyndej jazyk z lahvičky se zázvorem, mami," řekl Jonathan - slangový obrat, který by před příchodem Ještěrů neměl žádný smysl. Měl na sobě jen šortky, které se barvou téměř nelišily od jeho opálené kůže. Tuto kůži měl pomalovanou jasnými prahy a vzory tělní kresby ve stylu Ještěrů.
„Sám ses povýšil," poznamenal Sam. „Minulý týden jsi byl řidič pozemního křižníku, ale teď jsi velitel malé pěchotní bojové skupiny -více méně něco jako poručík."
Jonathan se zarazil s plnou pusou šunkového sendviče. „Ta stará kresba byla už Ošoupaná," řekl a pokrčil rameny. „Ty barvy, které se dají koupit, nejsou zdaleka stejně dobré, jako ty, které Ještěři - "

„Zdaleka tak dobré," přerušila ho matka, precisní jako vždy.
„Tak teda zdaleka tak dobré," řekl Jonathan a znovu pokrčil rameny. „Prostě nejsou, atak jsem je smyl a koupil jsem si tuhle novou sadu. Je hezčí, myslím-jasnější."
„Okay." I Sam pokrčil rameny. Lidé ve věku jeho syna považovali Ještěry za něco tak samozřejmého, jak by on nikdy nedokázal. Mladí nevěděli, jaký byl svět před příletem dobyva-telské flotily. Ani je to nezajímalo a nostalgické vzpomínky starších lidí jim byly jen k smíchu. Vzpomínaje na své vlastní mládí, Sam se snažil být trpělivý, jak jen dovedl. Nebylo to vždycky snadné. Než se mu podařilo zastavit sám sebe, zeptal se: „To sis musel vážně oholit hlavu?"
Tohle šlo na nervi, zatímco řečí o tělní kresbě ne. Jonathan se otočil a pohladil si lesklou báň své oholené lebky. „A proč bych neměl?" zeptal se a v hlasu mu zazněl počínající vzdor. „Teď je to horká věc."
Společně s tělní kresbou to připodobňovalo lidi Ještěrům, jak jen bylo možno. Horký byl výraz pro schválení, protože Ještěři měli rádi horko. Ještěři měli také rádi zázvor, ale to byla zase jiná věc.
Sam přejel rukou po svých vlastních řídnoucích vlasech. „Já plešatím, ať chci nebo nechci, a já nechci. Počítám, že nedokážu pochopit, proč někdo, kdo má vlasy, se jich chce zbavit."
„Je to horký," opakoval Jonathan, jako by to vysvětlovalo všechno. Z jeho hlediska tomu nepochybně tak bylo. Jeho hlas ztratil něco ze svého bojechtivého ostří, když si všiml, že otec netrvá na tom, aby si nechal vlasy zase narůst. Když se necítil vyprovokován, býval obvykle docela rozumný.
Ukousl si ohromné sousto ze svého sendviče. Byl o tři nebo čtyři palce větší než Sam - měl něco přes šest stop - a byl také širší v ramenou. Ale podle toho, jak jedl, by měl být vysoký alespoň jedenáct stop a mit sedm stop přes ramena. Jeho další sousto bylo ještě větší než předchozí. Ještě žvýkal, když zazvonil telefon. „To bude Karen!" řekl s plnými ústy a odběhl.
Barbara a Sam pohlédli jeden na druhého se směsicí pobavení a ostražitosti. „Za mých časů děvčata takhle chlapcům ne-volávala," řekla Barbara. „Za mých časů si děvčata ani neholila hlavy. Tak dělej, řekni mi, že jsem staromódní."
„Jsi moje staromódní holčička,"" řekl Sam něžně. Vzal ji kolem pasu a vtiskl jí rychlý polibek.
„Máš štěstí," řekla Barbara. „Taky jsem ráda, že jsem staromódní, protože teď je mnohem víc šíleností. Za mých časů, i kdyby existovaly tělní kresby, děvčata by nebyla v jejich nošení tak důsledná jako chlapci - a kdyby byla, zavřeli by je pro neslušné obnažování."
„Věci nejsou takové, jako bývaly," připustil Sam. V očích mu zajiskřilo. „Ale mohl bych to nazvat změnou k lepšímu."
Barbara ho šťouchla loktem do žeber. „Ovšemže bys mohl. Ale to neznamená, že s tebou musím souhlasit. A," - snížila hlas, aby ji Jonathan nemohl slyšet - „jsem ráda, že Karen není jedna z těch, které to dělají."
„No, to já taky," řekl Sam, i když s povzdechem, který mu vynesl další šťouchnutí do žeber. „Jonathan a jeho kamarádi jsou mnohem zvyklejší na nahou kůži než já. Já bych zíral jako blázen, kdyby přišla oblečená - nebo neoblečená - tímto způsobem."
„A pak bys mi vykládal, že jsi jen zkoumal, jakou má hodnost," řekla Barbara. „Myslel by sis, že tě mám tak ráda, že ti na takové povídačky skočím. A víš co? Možná máš dokonce pravdu."
Felless neočekávala, že se probudí v beztížném stavu. V první chvíli, zírajíc na fluorescenční světla nad hlavou, uvažovala, jestli se něco nepřihodilo s hvězdnou lodí. Pak si uvědomila, jak pošetilá to byla myšlenka. Kdyby se stalo něco s lodí, neprobudila by se vubec.
Do jejího zorného pole připluly dvě bytosti. Jedna z nich, podle své tělní kresby, byla lékařka. Ta druhá ... Felless vyplašeně zasyčela. „Vznešený pane flotily!" zvolala. Uslyšela svůj vlastní hlas jako z velké dálky.
Admirál Reffet promluvil, ale ne na ni, nýbrž na lékařku: „Vidím, že mě poznává. Je schopna skutečné práce?"
„Nevolali bychom vás sem, Vznešený pane flotily, kdyby nebyla schopna," odpověděla lékařka. „Známe hodnotu vašeho času."
„Dobrá," řekl Reffet. „To je pojem, který muži dole na povrchu Tosevu 3, zdá se, mají problém pochopit." Pohlédl jedním očním výčnělkem na Felless. „Starší \výzkumnice, jste připravena ujmout se okamžitě svých povinností?"
„Jsem, Vznešený pane flotily," odvětila Felless. Nyní už jí její hlas připadal mnohem víc jako vlastní. Antidota a posilující prostředky odplavovaly drogy, které ji udržovaly na této straně smrti po celou cestu z Domova na Tosev 3. Se zlepšujícím se tělesným stavem přišla i zvědavost. „Mohu se zeptat, proč jsem byla probuzena předčasně?"
„Můžete," řekl Reffet, a pak stranou k lékařce: „Měla jste pravdu. Její myšlení je jasné." Pak znovu věnoval pozornost Felless. „Byla jste probuzena, protože podmínky na Tosevu 3 nejsou takové, jaké jsme předpokládali, když jsme odlétali z Domova."
To bylo skoro tak velké překvapení jako předčasné probuzení z hibernace. „V jakém směru, Vznešený pane flotily?"
Felless se pokusila přimět svůj mozek pracovat lépe. „Je na této planetě nějaký virus nebo bakterie, se kterými si nevíme rady?" Taková věc se nestala ani na Rabotevu 2, ani na Hallessu 1, ale teoreticky možná byla.
„Ne," odpověděl Reffet. „Problém spočívá v samotných domorodcích. Jsou technicky pokročilejší, než zjistila naše sonda. Vzhledem k tomu, že jste vedoucí odborník kolonizační flotily na vztahy mezi Rasou a ostatními druhy, považoval jsem za vhodné vás probudit, abyste se mohla pustit do práce ještě předtím, než přistaneme na planetě. Jestli potřebujete asistenci, sdělte nám jména, a my probudíme tolik vašich podřízených a kolegů, kolik budete požadovat."
Felless se pokusila posadit na stole, na němž ležela. Popruhy jí v tom zabránily: rozumná obezřetnost ze strany lékařky. Zatímco zápolila se sponami, zeptala se: „O kolik jsou pokročilejší oproti tomu, co jsme očekávali? Vyrozumívám, že dost na to, aby výrazně zkomplikovali dobývání."
„Zajisté." Reffet přidal zdůrazňovací zakašlání. „Když přišla dobyvatelská flotila, zabývali se výzkumem tryskových letadel, řízených střel a jaderné reakce."

„To je nemožné!“ vykřikla Felless. Pak, když si uvědomila, co řekla, spěšně dodala: „Omlouvám se, Vznešený pane flotily.“
„Ochotně vám odpouštím, starší výzkumnice,“ odpověděl Reffet. „Když kolonizační flotila začala přijímat údaje z Tosevu 3, můj první dojem byl, že Atvar, admirál dobyvatelské flotily, si z nás dělá legraci - tahá nás za ocas, jak se říká. Ale už jsem se toho dojmu zbavil. Škoda, protože by to bylo stravitelnější než holá pravda.“
„Ale-ale - “ Felless věděla, že brebtá, a na okamžik se odmlčela, aby shromáždila své myšlenky. „Jestli je to pravda, Vznešený pane flotily, pak je zázrak, že ... že dobyvatelské tažení neskončilo neúspěchem.“ Taková myšlenka byla Doma zhola nepředstavitelná. I zde měla být nepředstavitelná. To, že šiji představila dokazovalo, že nebyla.
Reffet řekl: „Zčásti, starší výzkumnice, dobyvatelské tažení skutečně neuspělo. Na povrchu Tosevu 3 stále existují nepo-drobená tosevanská impéria - vlastně termín, který dobyvatelská flotila pro ně soustavně používá, je ne-impéria, což zcela nechápu - spolu s oblastmi, které Rasa dobyla. Nepodařilo se ani zastavit bleskurychlý technický pokrok Tosevanů. Byl jsem varován, že jedině pohrůžka tvrdé odvety ze strany dobyvatelské flotily jim zabránila v provedení útoku na kolonizační flotilu.“
Felless cítila mnohem větší závratě, než by měla mít následkem beztížného stavu a náhlého probuzení ze studeného spánku. Konečně sejí podařilo uvolnit z popruhů a jemně se odstrčit od stolu. „Zaveďte mě okamžitě k terminálu, když budete tak laskav. Máte editovaný souhrn údajů, které vysílala dobyvatelská flotila?“
„Máme,“ řekl Reffet. „Doufám, že bude pro vás postačující, starší výzkumnice. Byl připraven důstojníky flotily, kteří nejsou specialisty ve vaší oblasti. Máme, samozřejmě, zajištěné spojení pro případ, že budete potřebovat další údaje z Tosevu 3.“
„Když budete tak laskava a půjdete se mnou, nadřízená paní ... “ řekla lékařka. Rychle se přesouvala od jednoho madla ke druhému. Felless ji následovala.
Do křesla před terminálem se musela připoutat, aby ji naplno spuštěná ventilace z něho neodfoukla. Byla by si sice přála, aby ji probudili až po dosažení povrchu Tosevu 3, tak to bylo plánováno Doma, a plány jsou proto, aby se dodržovaly. Nicméně teď ze sebe vydá to nejlepší, čeho je schopná.
Když vyvolala přehled, zaplavila ji zvláštní směsice očekávání a obav. Divocí Tosevané ... Jak se s nimi bude zacházet? Očekávala, že místní obyvatelé budou v této chvíli už na cestě k asimilaci do Impéria. I pak by se lišili od Hallessianů a Rabotevů, kteří až na svůj zevnějšek byli stejnými poddanými Císaře (i pouhá myšlenka na vládce přiměla Felless sklopit oči) jako muži a ženy Rasy.
Na obrazovce před ní se objevil muž se stejnou tělní kresbou, jakou měl Reffet. „Vítejte na Tosevu 3,“ řekl tónem, který byl všechno jiné, jen ne vítající. „Toto je svět paradoxů. Jestli jste očekávali, že cokoli zde bude jako Doma, budete zklamáni. Mohli jste být velice dobře mrtví. Jediná věc, kterou můžete na Tosevu 3 s jistotou očekávat, je neočekávané. Odvážím se říct, že vy, kteří toto posloucháte, mi nebudete věřit. Kdybych byl nově příchozí z Domova, ani já bych tomu nevěřil. Prostudujte si však důkazy.“ Na obrazovce se objevila pomalu se otáčející koule Tosevu 3. Něco přes polovinu souše bylo označeno červenou barvou, zbytek jinými barvami. Červená, podle vysvětlivek, označovala území, která Rasa na planetě ovládala. Ostatní barvy, které na severní polokouli převažovaly, ukazovaly oblasti, kde si domorodci ještě vládli sami.
Sotva si Felless uvědomila význam této skutečnosti, barvy zeslábly, ponechávajíce souš v jejích víceméně přirozených barvách. Tu a tam se objevily zářící body, některé červené, některé modré. „Červené body ukazují jaderné zbraně odpálené Rasou, modré ty, které odpálili Tosevané,“ řekl hlas.
Felless vydala dlouhé, zděšené zasyčení. Modrých bodů bylo zhruba tolik, kolik červených. Na obrazovce se znovu objevila Atvarova hlava. „Protože jsme usoudili, že pokračování ve válce za totální dobytí planety by ji mohlo učinit neužitečnou pro kolonizační flotilu, vstoupili jsme do jednání s tosevanskými ne-impérii, disponujícími jadernými zbraněmi, a uznali jsme jejich nezávislost výměnou za zastavení nepřátelství,“ řekl vůdce dobyvatelské flotily. „Vcelku - až na některé nepříjemné výjimky - mír mezi Rasou a Tosevany a mezi tosevanskými frakcemi vydržel po třicet čtyři let - sedmnáct oběhů této planety, které jsou asi dvakrát delší než naše. Připouštím, že to není druh míru, který bych si byl přál. Nicméně, byly často chvíle, kdy jsem si myslel, že to je víc, než kdy mohu dostat. Podívejte se sami na to, s čím jsme se střetli hned na počátku našeho boje proti Tosevanům.“
Jeho obraz zmizel a byl nahrazen obrazy pozemních křižníku očividně cizí výroby. Pásové a obrněné pevnosti se nevyrovnaly strojům Rasy, ale barbarští obyvatelé Tosevu 3, podle všeho, co Felless věděla, neměli být schopní stavět vůbec žádné pozemní křižníky.
„O tři roky později jsme se setkali s těmito,“ řekl Atvar. Na obrazovce se objevily nové pozemní křižníky. Vypadaly hroziveji. Specifikace říkaly, že byly hrozivější. Měly silnější pancéřování, větší děla a výkonnější motory. Stále ještě se nevyrovnaly strojům, které používala Rasa, ale přibližovaly se jim.
„Tři roky,“ řekla Felless s nevěřícím úžasem - jeden a půl tosevanského roku. Zdálo se, že novější pozemní křižníky odděluje od starších pár set let pomalého vývoje. Doma by tomu tak bylo.
Tosevanská letadla jevila stejný úžasný pokrok v technické vyspělosti. Domorodci přešli od strojů poháněných otáčejícím se aerodynamickým profilem k tryskovým a raketovým stíhačkám během pouhého okamžiku.
„Jak?“ zamumlala Felless. „Jak mohli dokázat takovou věc?“
Jako kdyby jí odpovídal, Atvar řekl: „Vysvětlení pro tuto mimořádnou zdatnost Tosevanů spadá do dvou oblastí, které mohou nebo nemusí být vzájemně oddělené: do zeměpisné a biologické. Oceány a pohoří rozdělují tosevanské zemní masivy způsobem neznámým v ostatních světech Impéria a podporují tak formování malých soutěživých skupin.“ Na obrazovce se znovu objevil globus, tentokrát pokaňkaný barvami způsobem, který Felless připadal naprosto absurdní. „Toto bylo politické rozdělení na Tosevu 3 v okamžiku příchodu dobyvatelské flotily.“
Atvar pokračoval: „Reprodukční biologie Tosevanů se liší od reprodukční biologie kterékoli jiné inteligentní rasy,

kterou známe, a má hluboké účinky na jejich společnost. Ženy jsou, nebo mohou být, neustále receptivní, muži jsou, nebo mohou být, neustále aktivní. To vede k párovým vazbám a ... “ Atvar ještě nějaký čas pokračoval.
Ještě než skončil, zasyčela jediné slovo: „Nechutné.“ Divila se, jak tak úchylný druh mohl vůbec rozvinout inteligenci, nemluvě o technologii, která mu dovoloval vzdorovat Rase.
Nakonec, kjejí velké úlevě, admirál dobyvatelské flotily přešel k jinému tématu. Poslouchala, dokud Atvar nedokončil: „Toto dobyvatelské tažení, má-li být úspěšně dovršeno, bude záležitostí generací, ne dnů, jak jsme předpokládali, když jsme opouštěli Domov. Přistání kolonizační flotily a usídlení osadníků napomůže integraci nezávislých ne-impérií do širší struktury Impéria. Když budou Velcí Ošklivci,“ - až pak Felless došlo, že je to přezdívka, kterou dobyvatelská flotila používá pro Tosevan}“ - „vystaveni dobrým příkladům, povede je to k tomu, aby se jim snažili vyrovnat.“ Jeho obraz se vytratil z obrazovky.
Felless se otočila k Reffetovi. „Měl jste pravdu, Vznešený pane flotily, že jste mě dal probudit. Tohle bude mnohem složitější problém, než kdokoli mohl předpokládat - a, nepochybně, dobyvatelská flotila má svůj podíl na chybách v zacházení s těmi bizarními Tosevany.“ Vydala syčivý“ povzdech. „Vidím, že budu mít práci jako střiženou na míru.“
Bez falešné skromnosti, Vjačeslav Molotov věděl, že je jedním ze tří nejmocnějších mužů na zeměkouli. Bez falešného sebepřeceňování také věděl, že Atvar, ještěří admirál, je mocnější než on nebo Heinrich Himmler nebo Earl Warren. Co však nebylo tak docela zřejmě v průběhu posledních dvou desetiletí, byla otázka, zdali je Atvar mocnější než vůdcové SSSR, Velkoněmecké říše a USA dohromady.
Ale brzy, velice brzy, kolonizační flotila Ještěrů dopraví na Zemi další milióny bytostí jejich druhu, muže i ženy. I přesto, že kolonizační flotila byla naprosto civilní - Ještěři nepředpokládali, že budou potřebovat vojenskou pomoc, když opouštěli svůj domovský svět - mohla zvrátit poměr sil v jejich prospěch. Sotva to mohlo dopadnout jinak.
Když seděl ve své kremelské pracovně, Molotov nedával najevo, o čem přemýšlí. Vyšplhal se na vrcholek sovětské hierarchie a stal se nástupcem Josifa Stalina ve funkci generálního tajemníka komunistické strany v neposlední řadě proto, že nikdy nedával najev, co si myslí. Jeho kamenná tvář -poker face, jak zněla americká fráze, která se mu docela líbila - mu rovněž dobře sloužila, když měl co do činění s cizinci a s Ještěr}'.
Do pracovny nahlédl jeho tajemník. „Soudruhu generální tajemníku, přišel ministr zahraničí.“
„Dobrá, Petře Maximoviči, pošlete ho dál,“ odvětil Molotov. Když tajemník zmizel, pohlédl na své náramkové hodinky. Přesně deset hodin. Protože ho nikdo nemohl vidět, Molotov souhlasně přikývl. Někteří lidé chápali význam přesnosti, jakkoli to bylo neruské.
Vstoupil Andrej Gromyko. „Dobrý den, Vjačeslave Michajloviči,“ řekl, napřahuje rúku.
Molotov s ní potřásl. „I vám, Andreji Andrejeviči,“ řekl Molotov a ukázal na židli naproti jeho stolu. „Posaďte se.“
Gromyko tak bez dalších řečí učinil. Molotov si ministra zahraničí vážil, v neposlední řadě proto, že jeho nepohnutá tvář odhalovala skoro tak málo jako Molotovova.
Gromyko přešel rovnou kvěci, další z rysů, které u něho Molotov oceňoval: „Došlo k nějaké změně našeho postoje, o které bych měl vědět, než se setkáme s vyslancem Ještěrů v SSSR?“
„Nemyslím,“ odpověděl Molotov. „Stále se stavíme ostře proti usazování jejich kolonistů v Persii, Afghánistánu, Kašmíru nebo kterékoli jiné zemi v blízkosti našich hranic.“
Gromyko svraštil jedno obočí. .JCterékoli, Vjačeslave Michajloviči?“
Molotov zabručel. Gromyko ho nachytal. „Máte pravdu, ovšem. Nemáme námitky proti jejich kolonizaci Polska, jakkoli rozsáhlou se může ukázat.“
Zatímco se z většiny dobytého evropského území stáhli, v Polsku Ještěři zůstali: ani Německo, ani Sovětský svaz je nechtěly vidět v rukou toho druhého, a ani si nepřály obnovení polského státu. Polsko spravované Ještěry vytvářelo skvělý nárazník mezi Sovětským svazem a nacisty ovládanou západní Evropou. Molotov byl rád, že tam má Ještěry. Bál se Velkoněmecké říše, a z celého srdce doufal, že stejně tak se Himmler bojí SSSR.
Gromyko řekl: „Připomínám, soudruhu generální tajemníku, že Ještěři neustále trvají na tom, že nemáme právo diktovat jim, kde se mohou usadit na území, kterému vládnou.“
„Nediktujeme. Nejsme v pozici, abychom mohli diktovat, jakkoli je to smutné,“ řekl Molotov. „Jen jim dáváme na vědomí své názory. To dělat můžeme. Jestli se rozhodnou nás ignorovat, ukážou tím, že jsou nekulturní a poskytnou nám tím důvod, abychom za příznivých okolností ignorovali myje.“
„Jsou toho názoru, že my ignorujeme jejich stanovisko tim, že pokračujeme v dodávkách zbraní pokrokovým silám v Číně a v Afghánistánu,“ řekl Gromyko.
„Nedovedu si představit, proč zastávají takový názor,“ odvětil Molotov. „Opakovaně jsme přece popřeli jakoukoli takovou aktivitu.“
Gromykovi se nepodařilo potlačit náznak úsměvu. Ani Molotovovi. Zde, jako tak často, spolu popírání a pravda měly málo společného. Ale Ještěrům se nikdy nepodařilo prokázat, že sovětské popírání je lživé, a tak popírání pokračovalo.
„Úvaha,“ řekl Gromyko, zvedaje ukazováček. „Prosím,“ přikývl Molotov a v šíji mu přitom zapraskalo. Bylo mu už přes sedmdesát, tvář měl vrásčitou, vlasy mu zřídly a zešedivěly. Ale stáří mu vadilo poměrně málo, nikdy nebyl mužem, který spoléhá na to, že bude působit drtivým tělesným dojmem.
Gromyko řekl: „Kdyby nám Ještěři nabídli, že se nebudou hromadně usazovat podél naší jižní hranice, jestliže opravdu zastavíme ty zásilky zbraní, které jim vadí, jak bychom měli reagovat?“
„Aha. Tohleye zajímavé, Andreji Andrejeviči,“ řekl Molotov. „Myslíte, že budou mít dostatek představivosti, aby navrhli takovou dohodu?“ Než mohl Gromyko odpovědět, Molotov pokračoval: „Jestli ne, neměli bychom jim to navrhnout sami'?“ Nepříjemně se usmál. „Jak by Mao skučel!“
„To ano. Málokdy jsem se setkal s arogantnějším člověkem,“ řekl Gromyko. „Hitler k tomu neměl daleko, jenže Hitler skutečně vedl stát, zatímco Mao strávil posledních třicet let tim, že o tom jen snil.“

„Tak," přisvědčil Molotov. Uvažoval. Prodal by své čínské ideologické bratry dolů po řece, aby získal výhodu pro Sovětský svaz? Nemusel uvažovat dlouho. „Doufám, že to Queek navrhne, kdybychom to udělali my, mohli by si to Ještěři vykládat jako naši slabost. Ale můžeme tu nabídku přijmout, když bude třeba. Udržovat Ještěry od těla Sovětskému svazu je pro mě důležitější než udržovat Maa v dobré náladě."
„Souhlasím, soudruhu generální tajemníku," řekl Gromyko. „Ještěři se nebudou usazovat v Číně ve větším počtu, je tam už tak příliš mnoho lidí. Maova hlavní hodnota pro nás spočívá v tom, že bude udržovat venkov neosídlený, a to bude dělat stejně, s našimi zbraněmi nebo bez nich."
„Skutečně elegantní řešení," řekl Molotov potěšené. „Tak či onak, využijeme je."
Vešel Molotovův tajemník a ohlásil: „Je zde vyslanec Rasy se svým tlumočníkem." Nenazval Ještěra Ještěrem, ne když ho řečený Ještěr nebo jeho tlumočník mohli slyšet.
Queek vstoupil do Molotovovy pracovny. Byl vysoký jako desetileté dítě, ale zdál se ještě menší díky svému dopředu nakloněnému postoji. Jeden z jeho očních výčnělků, připomínajících oči chameleóna, se natočil k Molotovovi, druhý ke Gro-mykovi. Molotov nedokázal přečíst jeho tělní kresbu, ale její zdobnost dokazovala jeho vysokou hodnost.
Obrátil se na Molotova a Gromyka ve svém syčivém jazyce. Tlumočník, vysoký, netečný muž středních let, promluvil dobrou ruštinou s polským přízvukem: „Vyslanec vás zdraví jménem Císaře."
„Řekněte mu, že i my ho zdravíme, jménem dělníků a rolníků Sovětského svazu," odpověděl Molotov. Opět se usmál, v duchu, kde to nikdo neviděl. Při svém prvním setkám s Ještěry, krátce po jejich invazi, měl to potěšení sdělit jim, že bolševici zlikvidovali cara a jeho rodinu. Jejich vlastní Císařové jim vládli padesát tisíc let, tato zpráva je poučila vic než cokoli jiného, že nemají co do činění se stvořeními známého druhu.
Tlumočník chvíli syčel, mlaskal a kašlal. Queek vydal podobné děsivé zvuky. Pak tlumočník přeložil: „Vyslanec říká, že si není jist, že toto setkání má nějaký smysl, protože už dal jasně na vědomí ministru zahraničí, že vaše stanovisko k usíd-lování Rasy je nepřijatelné.'
Ještěři byli přesvědčeni, dokonce ještě více než nacisté, že jsou pány tvorstva a všichni ostatní jsou přirozenými poddanými. Stejně jako před dvaceti lety, Molotov pocítil radost, když jim připomněl, že se mohou mýlit: „Když budeme dostatečně vyprovokováni, zaútočíme na kolonizační flotilu v kosmu."
„Když my budeme dostatečně vyprovokováni, posloužíme současným vládcům Sovětského svazu tak, jak jste vy řezníci posloužili svému císaři," odsekl Queek. Tlumočník vypadal, jako by se bavil, když překládal Queekovu odpověď, Molotova napadlo, co asi má proti Sovětskému svazu.
Nemaje čas se o to teď starat, řekl: „Jakékoli oběti budou od nás vyžadovány, přineseme je."
Napadlo ho, kolik je na tom pravdy. O generaci předtím to byla jistě pravda, když byl sovětský lid mobilizován do boje nejprve proti nacistům a pak proti Ještěrům. Nyní, po období pohodlí, kdo si tím mohl být jist? Ale tohle Ještěři nemohli -alespoň doufal, že nemohli - vědět.
Queek řekl: „I po tak dlouhé době nedokážu pochopit, jak vy Tosevané můžete být takoví blázni. Jste ochotní zničit sami sebe, když přitom uškodíte svým nepřátelům."
„To má často za následek, že naši nepřátelé nejsou tak dychtiví zaútočit na nás," poznamenal Gromyko. „Někdy lidi musíme přesvědčit že to, co říkáme, myslíme vážně. Vaše záliba v agresi, například, je menší, než byla předtím, než jste se střetli s odhodláním sovětského lidu."
Studiem filmových záběrů zajatců Molotov získal dobrou znalost toho, co znamenají gesta a pohyby Ještěrů. Gromykovi se podařilo Queeka vyplašit. Molotov dodal: „Jestliže očekáváte dobré chování od nás, musíte nám na oplátku předvést dobré chování z vaší strany."
To byla lekce, kterou mívali Ještěři problém pochopit. Bylo to také pozvání k vyjednávání. Pochopí to Queek? Molotov si nebyl jist. Ještěři byli nyní lepší diplomaté, než když přišli -měli také víc praxe v tomto umění. Nebyli hloupí. Každý, kdo si myslel opak, na to rychle doplatil. Ale byli naivní, dokonce naivnější než Američané.
„Opačně to platí také," řekl Queek. „Proč bychom s vámi měli vůbec jednat když stále posíláte zbraně těm, kteří chtějí svrhnout naši vládu?"
„To popíráme," řekl Molotov automaticky. Ale nenabízel Queek zahájení jednání? Molotov byl ochoten prodat něco za něco. „Proč bychom vám měli důvěřovat, když otevřeně plánujete obsadit hranice bytostmi vašeho druhu?"
Queek se na chvíli odmlčel, než odpověděl. Také se snažil přijít na to, zdali to, co slyšel, je začátek jednání. Konečně řekl: „Museli bychom se méně spoléhat na vojenskou moc Rasy, kdybyste neustále proti nám nepopouzeli své náhradník}', i když jejich naděje na úspěch je prakticky nemožná."
„Neviděl jste, vyslanče, jak málo je v tomto světě nemožného?" řekl Molotov.
„To jsme viděli, ano: viděli jsme to ke svému zármutku," odvětil Queek. „Kdyby tomu tak nebylo, nebyl bych tady a nevyjednával s vámi. Ale protože tady jsem, snad můžeme o té věci dále jednat."
„Snad ano," řekl Molotov. „Mám pochyby, jestli to k něčemu bude, ale jednat snad můžeme." Sledoval, jak se Queek trochu naklonil kupředu. Dobrá, Ještěr to bral vážně. Molotov se neusmál. Přejít k obchodním záležitostem byla kapitalistická fráze, ale v soukromí své vlastní mysli ji přesto používal.
Ttomalss zdvořile sklonil hlavu. „Je to radost, vidět novou tvář z Domova, nadřízená paní," řekl výzkumnici z kolonizační flotily, která přiletěla, aby se s ním poradila. Ostatně říkal pravdu, nevycházel vždycky po dobrém s kolegy z dobyvatelské flotily nebo s Velkými Ošklivci, které studoval.
„Když na to přijde, já bych měla říkat vám „nadřízený pane"," odpověděla nově příchozí -její jméno bylo Felless. „Máte odborné znalosti, máte zkušenosti s Tosevany."
Víc, než jsem kdy chtěl, pomyslel si Ttomalss, připomínaje si své zajetí v Číně, kdy očekával, že to skončí jeho smrtí.
Nahlas řekl: „Jste laskavá," což byla také pravda, protože Felles-sina tělní kresba ukazovala, že ho hodností převyšuje.
- „Měli jste celý ten čas od přistání dobyvatelské flotily, abyste prostudovali neuvěřitelnou povahu domorodců na

Tosevu 3," řekla Felless. „Mně, která se to musí pokusit pochopit během několika dnů, se zdá nejen neuvěřitelná, ale přímo nemožná."
„To byla i naše reakce, když jsme dorazili na tento svět," řekl Ttomalss. „Od té doby jsme se museli přizpůsobovat měnícím se podmínkám." Nechal ústa otevřená. „Každý na Tosevu 3, kdo se nedokáže přizpůsobit, je zničen. To se prokazovalo - a často bolestně - každodenně po celou tu dobu."
„To jsem vyrozuměla," řekla Felless. „Muselo to velice těžké. Změna, konec konců, je nepřirozená podmínka."
„Taky jsem si to myslel, než jsem opustil Domov," odpověděl Ttomalss. „To si myslím stále, občas, protože jsem byl celý život vychováván, abych takhle myslel. Ale, kdybychom se nezměnili, pak to nejlepší, co bychom dokázali udělat, by bylo zničit tuto planetu, a co by pak zbylo pro vás a pro kolonizační flotilu, nadřízená paní?"
Felless ho nebrala vážně. Poznal to na první pohled, na to mu stačil jeden oční výčnělek, nemluvě o obou. To ho naplnilo smutkem, ale nepřekvapilo ho to. Byla teprve na samém počátku rozumového pochopem toho, čím Rasa prošla na Tosevu 3. Ttomalss to zakusil na vlastní kůži. Stále ještě z toho měl jizvy na duši. Nikdy se jich nezbaví, až se setká tváří v tvář s duchy Císařů minulosti.
„Zasloužíte pochvalu za vaše pilné úsilí porozumět kořenům tosevanského chování," řekla Felless.
„Je hezké vědět, že si to někdo myslí," řekl Ttomalss, vzpomínaje na všechny ty spoty v průběhu dlouhých let. „Někteří muži, myslím, by raději zůstali nevědomí. A někteří by raději strčili jazyky do lahvičky se zázvorem a zapomněli na svůj výzkum i na všechno ostatní."
Odmlčel se. Jak předpokládal, Felless položila váhavou otázku: „Zázvor? Viděla jsem ten název ve zprávách. Musí se vztahovat na nějakou drogu, která je domovem na Tosevu 3, protože Doma je určitě neznámá."
„Ano. Je to rostlina, která tady roste," řekl Ttomalss. „Pro domorodce je to jen kořeni, tak jako balj Doma. Ale pro nás je to droga, a ošklivá. Způsobuje, že se muž cítí chytrý, nebojácný a silný, a když vyprchá, způsobuje, že muž chce další. Jakmile vás jednou dostane do drápů, uděláte kvůli další dávce skoro všechno."
„S většími personálními posilami bychom ji nyní měli být schopní vymýtit bez velkých problémů," řekla Felless.
Ttomalss si vzpomínal na někdejší důvěru, na ten pocit, že věci půjdou stále hladce, protože tak vždycky šly. Znal to sám. Pak přišel do styku s Velkými Ošklivci. Jako tolik jiných mužů na Tosevu 3 ztratil tuto důvěra a už ji nezískal nikdy zpátky. Nesnažil se to Felless vysvětlovat Ta žena na to přijde sama.
„Proč by někdo chtěl ze všeho nejvíc drogu, zvlášť nějakou cizí drogu?" zeptala se ho Felless.
„V první řadě proto, že se nudí, nebo proto, že vidí, že to někomu jinému dělá dobře, a on chce taky," odpověděl. „Budeme mít se zázvorem potíže, až kolonisté přistanou, zapamatujte si má slova."
„Zaznamenám vaši předpověď," řekla Felless. „Mám pochyby o její přesnosti, ale, jak jsem řekla, máte zkušenosti z Tosevu 3, takže se možná nakonec ukáže, že máte pravdu."
Byla vždycky tak seriózní? Spousta lidí Doma byla. Tolik si Ttomalss pamatoval. Styk s Velkými Ošklivci - dokonce i styk s muži, kteří byli v kontaktu s Velkými Ošklivci - představoval způsob, jak obrousit takovou serióznost. A nyní se sto miliónů kolonistů, jakmile budou probuzení, bude dívat na relativní hrstku mužů z dobyvatelské flotily jako na mírně zkažená vejce. Ale Ttomalss nevěděl, co by s tím mohl kdokoli dělat.
Hluboko uvnitř se zasmál sám sobě. Kolonisté se časem budou muset začít stýkat s Tosevany. Pak se začnou také kazit. Navzdory své snaze věřit něčemu jinému nemohl dojít k jinému závěru. I kdyby Tosev 3 nakonec přešel kompletně pod vládu Císaře, bude to v nadcházejících létech, stoletích a tisíciletích v mnoha směrech podivný svět. Protože si mentálně vybíral parazity zpod svých šupin, unikla mu poznámka Felless. „Pardon, nadřízená paní?" řekl v rozpacích.
„Říkala jsem, že se zdá, že ze všech výzkumníků dobyvatelské flotily jste vy došel nejdále ve svém úsilí prozkoumat možnost integrace Tosevanů a Rasy." Felless opakovala svou poklonu bez jediné známky podráždění. Pak pokračovala: „Připadá mi, že některé z vašich činností překračují rámec toho, co by se dalo nazvat služební povinností."
„Jste velkorysá, nadřízená paní," řekl Ttomalss. „Můj názor byl vždycky ten, že má-li být tento svět úspěšně kolorázován, uskutečnění takové integrace bude nezbytné."
„Vy pochybujte o možnosti úspěšné kolonizace?" Nyní Felless promluvila káravě, nikoli pochvalně.
„Pochybuji o jistotě úspěšné kolonizace," opravil ji obratem Ttomalss. „Každý, kdo má zkušenosti s Tosevem 3, pochybuje o jistotě čehokoli."
„A přece jste vytrval," řekla Felless. „Ve svých zprávách uvádíte, že váš první pokusný vzorek vám byl násilně odebrán, a že vy sám jste byl unesen tosevanskými bandity, když jste za něj hledal náhradu."
„Pravda," řekl Ttomalss. „Velmi jsme podcenili význam rodinných vazeb na Tosevu 3, které jsou následkem nejen dlouhodobého sexuálního párového soužití, ale také absurdně bezmocné přirozenosti tosevanských mláďat, která potřebují stálou péči, jestli mají přežít. Kvůli těmto faktorům se moje experimenty setkaly s mnohem větším odporem Velkých Ošklivců, než by tomu bylo v případě kterékoli jiné inteligentní rasy, kterou známe."
„A přece, nakonec, se zdá, že vaše práce se setkala s úspěchem," řekla Felless. „Ráda bych věděla, jestli budete tak laskav a dovolíte, abych se seznámila se vzorkem, který se vám podařilo získat a vychovat."
„Myslel jsem, že o to možná požádáte." Ttomalss vstal. „Kassquit čeká ve vedlejší kajutě. Vrátím se za okamžik."
„Můj první Tosevan, i když ne zcela divoký vzorek," řekla Felless okouzleně. „Jak zajímavé to bude!"
„Prosím vás snažně, pokuste se jednat s Velkým Ošklivcem tak, jako by to byl příslušník Rasy," upozornil ji Ttomalss. „Jakmile se Tosevanka naučila jazyk - což jim jde rychleji než našim mláďatům - všichni muži postupovali tímto způsobem, což ševelíce osvědčilo."
„Bude vykonáno," slíbila Felless.
Ttomalss odešel do přilehlé místnosti, kde seděla Kassquit před obrazovkou, zabraná do hry. „Výzkumnice z Domova si s tebou přeje mluvit," řekl Ttomalss.

„Bude vykonáno, nadřízený pane," řekla Kassquit poslušně a vstala. Ačkoli na Tosevanku nebyla příliš velká, převyšovala hlavou a šíjí Ttomalsse. Následovala ho zpět do kajuty, kde čekala Felless. Zaujímajíc uctivý postoj, Tosevanka řekla: „Zdravím vás, nadřízený pane."
„Nadřízená paní," opravil ji Ttomalss. Obrátil se k Felless. „Jste první žena, se kterou se Kassquit setkává."
„Jsem velice potěšena, že se s vánu setkávám, Kassquit," řekla Felless.
„Děkuji vám, nadřízená paní." Tentokrát použila Kassquit správného oslovení. Její hlas byl lehce zastřený, tosevanské ústní orgány nedokázaly zcela přesně zacházet se všemi zvuky jazyka Rasy. „Vy jste opravdu z Domova?" „Jsem," řekla Felless.
„Ráda bych navštívila Domov," řekla Kassquit toužebně, „ale moje biochemie ještě není přizpůsobená studenému spánku."
„Snad jednoho dne bude," řekla Felless. Ttomalss sledoval, jak se snaží skrýt své překvapení. Kassquit byla mladá, ale zdaleka ne hloupá. Felless pokračovala: „Rabotevové a Hallessiané cestují mezi hvězdami - není důvod, proč by stejně nemohli cestovat Tosevané."
„Doufám, že máte pravdu, nadřízená paní." Kassquit otočila své malé, nepohyblivé oči k Ttomalssovi. „Mohu se teď omluvit, nadřízený pane?"
Byla to stydlivost nebo přání vrátit se ke hře? Ať to bylo cokoli, Ttomalss svolil. „Můžeš."
„Děkuji vám, nadřízený pane. Ráda jsem se s vámi setkala, nadřízená paní." Po další uctivé úkloně Kassquit odešla, vysoká a směšně vzpřímená.
„Mnohem bystřejší, než jsem očekávala," poznamenala Felless, jakmile byla Tosevanka pryč. „Také se zdá méně cizí, mnohem méně, než ti Tosevané na obrázcích, které jsem viděla."
„To je podle plánu, aby to napomohlo integraci," řekl Ttomalss. „Tělní kresba, samozřejmě, označuje Kassquit jako moji žákyni. Vlasy na vrcholku hlavy stříháme často až na kůži. Když dosáhla sexuální dospělosti, vyrostly jí další vlasy v podpažních důlcích a okolo genitální oblasti, ačkoli její rasa je méně chlupatá než většina Tosevanů."
„Jaká je funkce těch vlasatých míst, která se objevují při sexuální dospělosti?" zeptala se Felless. „Předpokládám, že se týkají nějakým způsobem reprodukce."
„To ještě není zcela jasné," připustil Ttomalss. „Možná pomáhají rozšiřovat feromony z pachových žláz v této oblasti, ale tosevanské reprodukční chování je mnohem méně svázáno s pachovými signály než naše."
„Jsou tato stvoření skutečně přístupná jeden drahému po celou dobu?" zeptala se Felless. Její zavrtění se jasně říkalo, co si o tom myslí.
Ale Ttomalss musel odpovědět: „Jsou. A jim se zdá náš způsob stejně podivný a odporný jako nám jejich. Přiznávám, že navzdory své vědecké objektivitě jsem měl značné potíže pochopit to. Jistěže je náš způsob mnohem vhodnější. Když nemáte svou sezónu, mé čichové receptory to poznají, a tak jste prostě kolegyně. Nevznikají žádné komplikace s pářením."
„A to je také dobrá věc," zvolala Felless. Ona i Ttomalss se s chutí zasmáli absurdnostem Velkých Ošklivců.
„Domov." Kassquit vychutnávala zvuk toho slova. Domov byl vTosevančině mysli reálnější než Tosev 3, kolem něhož obíhala tato loď déle, než byla Kassquit naživu.
Tosevanka, pomyslela si Kassquit. Tak se sama nazývám. A proč ne! To přece jsem.
Nezdálo se to být pravda. Nezdálo se to být správné. Nebýt té absurdní velikosti, nebýt toho absurdně ošklivého těla (Kassquit znala přezdívku, kterou muži Rasy - a bezpochyby i ta nová žena - měli pro Tosevany), by dobrý mozek uvnitř podivně vyklenuté lebky mohl dokázat něco, co by stálo za to. Jistě, to stále mohl, ale bylo to mnohem méně pravděpodobné, než kdyby tomu bylo jinak.
„Kdybych se byla vylíhla Doma..." řekla Kassquit. A kolikrát se ta myšlenka ozývala ozvěnou? Vícekrát, než Kassquit dokázala spočítat. Žádala jsem o toto tělo? Duchové Císařů minulosti, žádala jsem? Oči, které pohlédly na kovovou podlahu, se nepohybovaly na výčnělcích. A je to moje chyba?
Každý krok, který Kassquit učinila, byl připomínkou cizoty. Tosevanské tělo se nenaklánělo kupředu ve správném postoji -nebo vtom, co by byl správný postoj pro každého jiného. A skutečnost, že na špičkách jejích prstů chyběly skutečné drápy, působila další nesnáze. Ttomalss jí nechal udělat náhražky, které usnadňovaly zacházení s přístroji. Ale řádný příslušník Rasy by takové náhražky nepotřeboval.
Nejsem řádný příslušník Rasy. Jsem Tosevanka, vychovávaná, jako bych byla řádný příslušník Rasy, nebo tak blízká řádnému příslušníku Rasy, jak jen mohu být vzhledem ke svým omezením. Oh, jak bych si přála, abych neměla taková omezení. Jsem částečně osoba, částečně pokusné zvíře.
Kassquit to nenesla nijak nelibě. Rasa potřebovala pokusná zvířata, aby se naučila, jak žít s prudkými Tosevan}7, a případně jim vládnout. Ttomalss jí řekl o domorodcích na Tosevu 3 co nejméně. Z občasných útržků, které mu tu a tam unikly, Kassquit pochopila, jaká čest, jaká výsada, je být vybrán na tuto roli. Zít jako tosevanský rolník? Kassqiutina ústa se otevřela v pohrdavém pobavení nad touto myšlenkou.
Spolu se smíchem jí unikl drobný zvuk. Měla bych se lépe ovládat, pomyslela si. Obvykle se kontroluji lépe, ale jsem.roz-čilená. Ttomalss říkal, že Tosevané dávají najevo pobavení hlučně, na rozdíl od kultivovanějšího a elegantnějšího způsobu Rasy.
Nechci jednat jako Tosevan! Na žádný způsob nechci jednat jako Tosevan! Jsem Tosevanka, ale přeji si, abych nebyla!
S některými věcmi se nedalo nic dělat. Postoj byl jednou z nich. Další byla kůže. Kassquit přejela jednou rukou po druhé paži. Měla bych být tmavě hnědozelená jako řádný muž Rasy, nebo dokonce, jak jsem objevila, řádná žena Rasy. Místo toho jsem světle žlutavá - velmi nepříjemný odstín.
„A má kůže je hladká/" řekla Kassquit se smutným povzdechem. „Bojím se, že bude vždycky jenom hladká." Znovu

vzdychla. Když jsem vyrůstala z mláděte, jak jsem čekala, až budu stejná jako všichni ostatní. Tehdy jsem doopravdy nechápala, jak odlišná jsem byla. Císař určitě ví, že se snažím přizpůsobit se, jak nejlépe dovedu.
Kůže pod Kassquitinou dlaní byla také lehce zavlhlá. Ttomalss jí vysvětlil, proč to tak je: namísto dýchání používali Tosevané k ochlazování těla vypařování metabolický vody. Tosev 3 byl vlhčí svět než Domov, což dovolovalo Velkým Ošklivcům plýtvat vodou tak marnotratně. Tosev 3 byl také chladnější než Domov, což znamenalo, že loď, v níž bylo udržováno klima jako v Domově, se Kassquitinu tosevanskému tělu zdála teplá, což vyvolávalo aktivaci chladicího mechanismu.
Dávalo to smysl. Ttomalss to Kassquit trpělivě vysvětloval stále znovu a znovu. Bylo to, pró Tosevany, naprosto normální. Bylo to také naprosto nechutné, pokud se Kassquit týkalo.
Další věci, týkající se tosevanského těla byly ještě nechutnější, například ta záležitost s tekutými tělesnými odpady. To mělo rovněž co dělat s odpornou vlhkostí Tosevu 3. Ttomalss jí trpělivě vysvětloval důvody těchto rozdílů.
„Co je mi po důvodech," zamumlala Kassquit. „Chci, aby tu nebyly žádné rozdíly."
. Obvykle nejsem taková, pomyslela si. Obvykle vidím to, co mě připodobňuje Rase, ne to, co mě od ní odděluje. Přála bych si, abych se nesetkala s Felless. Vidět někoho, kdo právě přišel z Domova, mi připomíná, co nejsem já a co nemohu být. To bolí. Bolí to víc, než jsem očekávala.
Svěděni na vršku hlavy přimělo Kassquit, aby se poškrábala. Špičkami bezdrápých prstů nahmatala kratičké vlasy. Vlasy byly další nepříjemný rys tosevanského těla. Přála bych si, abych žádné neměla, pomyslela si. Hladká kůže je špatná. Vlasatá je ještě horší. Císaři budiž chvála, že jsem alespoň řádně ostříhaná. Chtěla jsem umřít, když mi tu a tam začaly na těle vyrážet vlasy. Muset si stříhat hlavu je dost ponižující. A k tomu ty další vlasy jinde, to už se skoro nedá snést.
Ttomalss ji v tomto směru také uklidňoval. Výzkum Rasy dokázal, že to je u Tosevanky Kassquitina věku normální. Ale na palubě lodi to normální nebylo. Působilo to, že si tu Kassquit připadala ještě nenormálněji.
Co bych dělala bez Ttomalsse? uvazovala. Ten muž byl jejím průvodcem, učitelem, mentorem, naslouchající sluchovou blánou po celý její život. Naslouchající sluchovou blánou? Nebudu přemýšlet o těch podivně tvarovaných kusech masa po stranách mé hlavy, ani o dírách uvnitř nich, kterými slyším já. Nebudu o nich přemýšlet. Nebudu.
Snažit se na něco nemyslet fungovalo tak, jako obvykle. Kassquit se dotkla ucha, pak za ně bolestivě škubla. Možná bych si je měla ustřihnout. Nebylo by to tak těžké, a vypadala bych pak trochu víc tak, jak bych měla.
Ttomalss nechtěl do její kajut}" dát zrcadlo. Zdůvodňoval to tím, že dívat se na tak odlišnou tvář by vedlo jen k nespokojenosti. „Budu ještě nespokojenější, když se mnou nebudete zacházet tak, jako bych byla součástí Rasy." řekla mu tehdy Kassquit. „Kdybych byla příslušníkem Rasy, měla bych zrcadlo." Ttomalss se vzdal, byl to první spor s ním, který Kassquit vyhrála.
Technik, který zrcadlo v kajutě instaloval, zacházel s Kassquit, jako kdyby byla příslušníkem Rasy, to ano. Připevnil je do výšky, která by bývala byla perfektní pro příslušníka Rasy. Kassquit se musela sehnout, kdykoli chtěla vidět něco jiného než tělní kresbu na neuspokojivém trupu neuspokojivého těla.
Shýbajíc se, pomyslela si: Tak takhle vypadám. Nemohu s tím nic dělat. Malé oči, bílé s tmavým středem, kožní záhyby, zužující je v koutcích a nedovolující ani zdaleka takový zorný úhel, jakému se těšila Rasa. Nad nimi měla Kassquit rovněž proužky srsti - Ttomalss jim říkal tosevanské signální orgány -ale tyto proužky měla rovněž ostříhané. Výčnělek pod a mezi očima, kde byly umístěny její nozdry. Absurdně malá ústa s pohyblivou měkkou tkání okolo a sadou navzájem odlišných zubů uvnitř.
Kassquit vyplázla jazyk, aby ho mohla kriticky prozkoumat. Také si zasluhoval kritiku, protože byl krátký, tupý a ne-rozvidlený. Znovu, a ne poprvé, si Kassquit položila otázku, jestli by tento nedostatek mohla napravit chirurgie.
„K čemu je?" řekla Kassquit, znovu se napřimuju:. „Jaký je z něho užitek? Mohou něco uříznout tady a ustřihnout támhle, a snad udělat i jiné věci, ale to nepomůže, ne doopravdy. Budu pořád vypadat - takhle."
Možná měl Ttomalss pravdu. Možná mělo zrcadlo zůstat venku. Ale nakonec, co by to změnilo? Jsem Tosevanka. Přeji si, abych nebyla, ale jsem. Se zrcadlem nebo bez něho, vím to.
Kassquit přešla k terminálu počítače, nasadila si falešné drápy a vrátila se k rozehrané hře. Ale ta neupoutala její pozornost tak, jako předtím, než se setkala s Felless. Skutečnost, má svůj způsob, jak proniknout do mysli, pomyslela si. Nejlepší věc na počítači je, že neví -nebo jestli ví, nestará se, skutečně se nestará - že jsem Tosevanka. To je jeden z důvodů, proč ho mám tak ráda. Pokud se počítače týká, jsem stejně dobrá jako kdokoli jiný. Ale jak tomu mohu dál věřit, jenom si to představovat, po setkání se ženou přímo z Domova?
„Domov," řekla Kassquit, vyslovujíc to slovo s toužebným povzdechem. Vím, co mám dělat. Kdybych byla představena Císaři, vím jak se uklonit, znám všechny správné odpovědi. Ttomalss by na mě byl pyšný.
Znovu se zasmála s otevřenými ústy, tentokrát alespoň náležitě potichu. Jako kdyby někdo představil Tosevana Císaři! Kassquit se zarazila. Tosevan by mohl být představen Císaři, ale jen jako kuriozita, ne jako osoba, která ho ctí jako Rasa, Hallessiané a Rabotevové. To nestačilo. Kassquit to rozzlobilo. Zasloužím si uctívat Císaře jako každý jiný!
„Uklidni se. Začínáš být příliš vzrušená," řekl by jí Ttomalss, kdyby zde byl a věděl, co se děje v Kassquitině mysli. Uklidnit se nebylo tak snadné, jak jí Ttomalss vysvětlil, hormony, které vyvolávaly u Tosevanů fyzické dospívání, byly také odpovědné za mnohem divočejší výkyvy nálady, než prožíval kdokoli z Rasy mimo krátké období páření.
Ttomalss měl pravdu, uvažovala Kassquit. Když se to všechno uváží, raději bych neprocházela dospíváním.
Další zdráhavý- výlet k zrcadlu. Tentokrát se Kassquit nesehnula, ale vzdychla, když nakonec odvrátila oči. No ovšem, dvě výduti tkáně na horní části trupu způsobovaly, že její tělní kresba byla hůře čitelná, než by měla být.
A to ještě nebyla ta nejhorší ze změn, kterými prošla. Objevení se dalších ochlupených míst bylo moc špatné. Akdybyr ji Ttomalss byl nevaroval, že bude trpět cyklickým výtokem krve z genitálního otvoru, určitě by si byla myslela, že je nemocná, když to začalo. Rasa netrpěla takovými groteskními nepříjemnostmi. Ttomalss zařídil, že jí přivezli tosevanské

sanitární vložky z povrchu světa hluboko pod ní. Fungovaly docela dobře, ale to, že takové věci potřebovala, ji trápilo. Ale ještě víc matoucí a rozčilující nežli toto byly pocity, proudící v ní, pro které, jak se zdálo, neměla řeč Rasy žádné pojmenování. Vtom jí Ttomalss nemohl příliš pomoci. Nevzrušené poznámky o reprodukčním chování nedokázaly zpomalit bušení Kassquitina srdce, hvízdání jejího dechu ani pocit, že kajuta je ještě teplejší než obvykle.
Objevila něco, co tomu odpomohlo. Její ruka sklouzla dolů po pomalovaném břiše. Její postoj se samovolně změnil, takže její nohy se od sebe vzdálily víc než obvykle. Zadívala se na strop, ale ve skutečnosti ho neviděla, ve skutečnosti neviděla nic. Po chvíli prudce vydechla a lehce se zachvěla. Její prsty byly vlhké. Otřela si je. Věděla, že teď bude nějakou dobu klidnější.
Kolem Liu Han hlučel Peking. Měla na sobě dlouhou tmavomodrou blůzu, kalhoty a kónický slaměný klobouk rolnické ženy. Hrát tuto roli jí nečinilo žádné potíže, žila tak, dokud nepřišli z nebes malí šupinatí ďáblové a neobrátili Čínu - celý svět - vzhůru nohama.
Její dcera Liu Mei, která kráčela hutungem vedle ní, toho byla důkazem. Obracejíc se k Liu Han, řekla: „Doufám, že se neopozdíme."
„Neměj starost," odpověděla Liu Han. „Máme dost času."
Liu Mei s vážnou tváří přikývla. Její tvář byla skoro vždy vážná, i když se smála. Šupinatí ďáblové ji vzali Liu Han hněd potom, co se narodila, a drželi ji v jednom ze svých letadel, která nikdy nepřistávala, po celý první rok jejího života mimo lůno - druhý rok jejího života podle toho, jak tyto věci počítali Číňané. Jako dítě by se byla naučila usmívat pozorováním lidí kolem sebe. Ale ona měla kolem sebe jen malé šupinaté ďábly, a ti se nikdy neusmívali - neuměli se usmívat. Liu Mei se od nich nenaučila, jak se to dělá.
„Měla jsem toho Ttomalsse zlikvidovat, když jsem měla tu možnost," řekla Liu Han, zatínajíc pěsti. „Milosrdenství nemá v boji proti imperialismu místo. Teď to chápu lépe, než když jsi byla malá."
„Skutečně, matko, teď je pozdě se nad tím užírat," odpověděla Liu Mei - vážně. Liu Han pokračovala v cestě v mrzutém mlčení. Její dcera měla pravdu, ale proto nebyla šťastnější.
Ona a Liu Mei se přitiskly k oprýskané přední zdi nějakého krámku, aby umožnily projít statnému potícímu se muži s nákladem cihel. Pohlédl chtivě na Liu Mei, ukazuje pár polárná- | ných zubů. „Když mi ukážeš své tělo, ukážu ti stříbrňák," řekl. „Ne," odpověděla Liu Mei.
Liu Han se toto odmítnutí nezdálo dostatečné. „Táhni odsud, ty smradlavá želvo," zaječela na nosiče. „Jen proto, že tvá matka byla děvka, myslíš si, že jsou všechny ženy děvky."
„Ty bys jako děvka umřela hladem," zavrčel muž. Ale pokračoval v cestě.
Hutung vyústil do P'ing Tse Men Ta Chieh, hlavní ulice, vedoucí na východ od brány P'ing Tse. „Buď opatrná," zamumlala Liu Han. „Šupinatí ďáblové málokdy přijdou do hu-tungů, a když to udělají, často toho litují. Ale hlídkují na hlavních ulicích."
Téměř vzápětí spatřili jejich družstvo, pyšně si vykračující prostředkem široké ulice a očekávající, že se mu každý bude klidit z cesty. Když jim lidé neuhýbali dost rychle, hulákali na ně svým vlastním jazykem - kterému čekali, že lidé budou rozumět - nebo špatnou čínštinou.
Liu Han pokračovala v cestě. I po dvaceti letech styku s lidmi měli malí ďáblové potíže odlišit jednoho člověka od druhého. Liu Mei sklonila hlavu, takže okraj jejího klobouku pomohl skrýt její rysy. Nevypadala jako typická Číňanka, toho si mohl nějaký chytřejší malý ďábel všimnout.
„Už jsou za námi," řekla Liu Han tiše, a její dcera se opět napřímila. Její oči měly správný mandlový tvar, ale její nos byl skoro tak nápadný jako u cizích ďáblů, a její tvář byla užší a méně plochá než tvář Liu Han. Černé vlas, ukryté pod kloboukem, nebyly rovné, ale vlnily se.
Byla to hezká dívka - hezčí, než jsem byla já v jejím věku, pomyslela si Liu Han - což jí vadilo právě tak, nebo ještě víc, než ji to těšilo. Otec Liu Mei, Američan jménem Bobby Fiore, byl mrtev, malí ďáblové ho zastřelili dříve, než se narodila. Předtím, stejně jako Liu Han, byl zajatcem v jednom z těch letadel, která nikdy nepřistávala. Byli přinuceni se spolu spářit -malí ďáblové měli velké problémy porozumět postelovým záležitostem (nebylo divu, když sami pncházeli na svět jako slepice v kurníku) - a on ji obtěžkal.
Někde na východě, směrem od Zakázaného města, nebo možná až za ním, se ozvala střelba. Ten zvuk byl absurdně veselý, jako ohňostroje, používané k oslavě příchodu nového roku. „Nevěděla jsem, že dnes něco podnikáme," řekla Liu Mei.
„My ne," odvětila Liu Han krátce. Komunisté nebyli jediní, kteří vedli dlouhou partyzánskou válku proti šupinatým ďáblům. Reakcionáři z Kuomintangu1 neopustili bojiště. Oni a Maovi následovníci bojovali jedni s drahými stejně jako proti malým ďáblům.
A východní trpaslíci stále vysílali přes Japonské moře vojáky, aby dělali potíže malým šupinatým ďáblům i Číňanům. Japonsko vznášelo imperialistické nároky vůči Číně již celá léta před příchodem malých ďáblů a nelibě neslo, že je vyháněno od toho, co považovalo za svou misku rýže.
Kolem projeli další malí ďáblové, tentokrát ve vozidle s namontovaným kulometem. Mířili směrem, odkud se ozývala střelba. Žádný z nich neotočil k Liu Han ani oční výčnělek. Liu Han se rozhodla, že z toho udělá názornou lekci. „To je důvod, proč jsme silní ve městech," řekla Liu Mei. „Ve městech proplouváme nepovšimnuti. Na venkově, kde každá rodina zná své sousedy po celý život, je těžší zůstat skrytý."
„Chápu, matko," řekla Liu Mei. „Ale to pracuje i ve prospěch Kuomintangu, že?"
„Ano," přisvědčila Liu Han. „Nůž bude řezat pro každého, kdo ho vezme do ruky." Pochvalně přikývla. „Jsi bystrá. Potřebuješ být bystrá, jak to teď ve světě vypadá."
Když ona byla ve věku Liu Mei, a dokonce ještě starší, všechno, co chtěla, bylo žít tak, jak ona i její předkové vždycky žili. Ale do její vesnice přišli Japonci a zabili jejího manžela a malého synka. A pak přišli malí šupinatí ďáblové, vyhnali

východní trpaslíky a zajali ji. Ona, která nikdy ani nepomyslela na to, že by odešla do města, byla vytržena ode všeho, co znala.
A měla úspěch. Oh, nebylo to lehké, ale dokázala to. Objevila v sobě schopnosti, o kterých se jí předtím ani nesnilo. Občas, když byla v nezvykle laskavé náladě, napadalo ji, že by
Podívala se na Liu Mei. Ba ne, dlužila malým ďáblům něco jiného za to, co udělali její dceři. A od té doby jim splácela, co jim dlužila. Ten dluh nemohl být nikdy zcela splacen, ale měla v úmyslu o to stále usilovat.
Tvář Liu Mei se příliš nezměnila, ani když se smála. Teď se rozesmála, rozesmála se ukázala: „Podívej se, matko! Další ďáblovi chlapci!“
„Vidím je,“ řekla Liu Han chmurně. Neshledávala na těch mladých lidech - chlapcích a nestydatých dívkách - vůbec nic zábavného. Když cizí ďáblové z Evropy rozprostřeli svou im-perialistickou pavučinu na Čínou, někteří Číňané je napodobovali v oblékání, jídle i způsobu života, protože byli mocní. Stejná věc se děla nyní v případě malých ďáblů. Tato konkrétní skupina ďáblových chlapců vtom zacházela dále než většina ostatních. Jako ostatní takové party, i oni na sobě měli těsné přiléhavé kalhoty a košile, pomalované vzorky, které napodobovaly tělní kresbu, ale někteří měli oholené nejen hlavy, ale i obočí ve snaze připodobnit se šupinatým ďáblům jak nejvíc to šlo. Protkávali svou řeč schvalovacími nebo tázacími zakašláními a slovy z jazyka malých ďáblů.
Mnoho starších lidí jim šlo z cesty, skoro jako by to byli skuteční malí ďáblové. Ale Liu Han ne. Pevně, jako by byla na chodníku sama, kráčela přímo skrze ně, Liu Mei po jejím boku. „Dávej pozor, bláznivá ženská,'“ zasyčel na ni jeden z ďáblových hochů v jazyce malých ďáblů. Jeho přátelé se zahihňali, když ho slyšeli urážet někoho, kdo mu nerozuměl. Ale Liu Han rozuměla. To, že se účastnila revolučního boje proti malým ďáblům neznamenalo, že je nestudovala - ve skutečnosti právě naopak. Otočila se a zasyčela: „Buď zticha, ty mládě ze zkaženého vejce!“
Jak ďáblovi hoši vyjeveně zírali! Ne každý z nich rozuměl, co řekla. Ale stěží si mohli nevšimnout že ta obyčejná žena středních let mluví jazykem malých ďáblů přinejmenším tak dobře jako oni - a že se jich nebojí. Ti, kteří porozuměli, se zasmáli znovu, tentokrát fiasku svého kamaráda.
Chlapec, který Liu Han urazil, řekl nyní čínsky: „Jak ses naučila té řeči?“ Nepřidal ani tázací zakašlání.
„Do toho ti nic není,“ odsekla Liu Han. Litovala už své ostré odpovědi. Ona a Liu Mei nebyly v Pekingu zcela v bezpečí. Někdy zacházeli malí ďáblové s představiteli čínské komunistické strany stejně jako s představiteli vlád cizích ďáblů, které uznávali. Někdy s nimi zacházeli jako s bandity, i když se komunisté většinou postarali, aby toho pak litovali.
„A co ty, ty hezká?“ Ďáblův hoch přešel zpět do jazyka malých ďáblů, když položil otázku Liu Mei. Projevil duchaplnost stejně jako drzost, protože jazyk malých ďáblů byl chudý na lichotky. Nepotřebovali je mezi sebou, když měli pářící období, a neměli zde žádné ženy, na kterých by je uplatňovali.
„Ani do mě ti nic není,“ odpověděla Liu Mei řečí malých ďáblů. Začínala si ji osvojovat, než ji Ttomalss musel vrátit Liu Han. Snad jí to napomohlo znovu si ji osvojit později, když už mluvila plynně čínsky. Přidala zdůrazňovací zakašlání, aby dala najevo, jak moc chlapci do ní nic není.
Místo aby sklapl, začal se smát a shrbil se do uctivého postoje malých ďáblů. „To nebude vykonáno, nadřízená paní!“ řekl a i on přidal zdůrazňovací zakašlání.
Vtom okamžiku začal zajímat Liu Han. „Mluvíš dobře jazykem malých ďáblů,“ řekla čínsky. „Jak se jmenuješ?“
„Měl bych říct „Do toho ti nic neni“,“ odpověděl chlapec. To byla pravda v mnoha směrech, lidé, kteří kladli takové otázky, mohli přivést ty, kdo jim na ně odpověděli, do nebezpečí. Avšak ďáblův chlapec pokračoval: „Ále na tom moc nezáleží, protože každý dobře ví, že jsem Tao Sheng-Ming.“ Vrátil se k řeči malých ďáblů: „Není to bláznivé jméno pro muže Rasy?“
Ti z jeho přátel, kteří rozuměli, zařičeli potěšením a začali se plácat dlaněmi do stehen. Liu Han se proti své vůli usmála. Zdálo se, že Tao Sheng-Ming nebere vážně nic, ani svou čínskou krev, ani malé ďábly, po kterých se opičil. Ale byl docela chytrý, kdyby si osvojil správnou ideologii, mohl by se stát velmi cenným.
Liu Han zamyšleně řekla: „Dobrá, Tao Sheng-Mingu, když budeš někdy na Nan Yang Shih K'uo - Jižním ovčím trhu -můžeš se tam podívat do Maova krámku s brokátem.“
„A co tam najdu?“ zeptal se Tao.
„Co? No brokát, samozřejmě,“ odpověděla Liu Han nevinně. „Rej se po starém Linovi. Ukáže ti všechno, co potřebuješ.“
Jestli se Tao Sheng-Ming zeptá po starém Linovi, bude možná zverbován. Možná také ne, protože je ďáblův hoch. Ale Liu Han si myslela, že pokus stojí za to.
Podplukovník Johannes Drucker byl jedním z těch šťastných: pobyt v beztížném stavu ho těšil. Někteří z mužů v Říšských raketových silách museli konejšit svůj žaludek pokaždé, když se dostali na oběžnou dráhu. Ale Drucker ne. Jeho problém spočíval spíš v tom, že musel tvrdě pracovat na cvičném bicyklu, aby se nevrátil na zenu o pár kilo těžší než při startu.
A ten pohled odsud se nedal s ničím srovnat. Právě teď ho jeho oběžná dráha vedla k jihovýchodu přes Spojené státy směrem k Mexickému zálivu. Skrze oblaka mohl spatřit pláně a lesy, a rychle se blížící hlubokou modř moře. A když zvedl oči ke hvězdám, zářícím na černé obloze vesmíru, bylo to právě tak krásné, i když jiným způsobem.
Ale nemohl se kochat vyhlídkou příliš dlouho. Jeho oči přeběhly po přístrojích, které kontrolovaly stav kyslíku, CO2, baterií - zkrátka věcí, které ho udržovaly při životě. Všechno bylo v pořádku. A zatím spotřeboval velice málo paliva pro manévrovací motory. Mohl by značně změnit svou oběžnou dráhu, kdyby bylo zapotřebí.
Pak se znovu zadíval z okna, tentokrát do stran a dozadu. Stejně jako její menší předchůdkyně, byla A-45 projektem armády, ale Focke-Wullfova konstrukční kancelář dodala kokpitu horního pilotovaného stupně výhled, který by astronautovi mohl závidět pilot stíhačky. Potřeboval ho, závisel na svých vlastních smyslech daleko víc než piloti

Ještěrů, kterým pomáhala dokonalá elektronika.
Níže, po obou stranách, byly výstupky jeho raketnic, v každé z nich termonukleární žihadlo. Kdyby dostal rozkaz, mohl by sfouknout z nebe pár Ještěrů, nebo Rusů nebo Američanů -nebo, kdyby na to přišlo, zamířit střely na pozemní cíle.
Slunce jiskřilo na titanových křídlech, sloužících k návratu na Zemi. Hákové kříže na křídlech volaly po novém nátěru, tento návratový stupeň už absolvoval několik přistání od doby, kdy byly naposledy natřeny. Pokrčil rameny. Tohle byla starost lidí na Zemi. Tady nahoře, jako při každé jiné bojové akci, se na takové věci nehledí.
Drucker se zlehka dotkl řídící páky. „Jen zatracenej kočí," zamumlal. „To jsem vždycky byl, jen zatracenej kočí." Řídil tank proti Francouzům, proti Rusům a pak proti Ještěrům, než zvedl svůj pohled výš, jak obrazně, tak i doslovně. Tento návratový stupeň - pojmenoval ho Káthe, po své ženě - reagoval na řízení daleko jemněji a citlivěji než veliké hřmotící stroje, které řídil dříve.
Samozřejmě, když granát zasáhl tank, měl jistou naději dostat se ven. Kdyby se někdo rozhodl obětovat na něho střelu tady, byla šance milión k jedné, že se nikdy nedoví, co ho zasáhlo.
Jeho přijímač s praskotem ožil. „Německý pilote, zde americké sledovací zařízení v Hot Springs. Slyšíte mě? Přepínám."
Za okamžik to americký radista zopakoval německy s hrozným přízvukem.
Jako většina těch, kteří létali do vesmíru, Drucker mluvil trochu anglicky a trochu rusky - a trochu i jazykem Ještěrů.
„Sledovací stanice Hot Springs, zde německá raketa. Jak vypadám? Přepínám."
Nebyla to akademická otázka. Podle svých vlastních navigačních výpočtů byl na propočtené oběžné dráze. Ale kdyby americký radar ukazoval něco jiného, bylo by to špatné. Neočekávané změny kursu kosmického plavidla, nesoucího jaderné zbraně, by mohly lidi znervóznit.
Ale Američan odpověděl: „V pohodě," což ho uklidnilo. Pak muž řekl: „Jaké je tam nahoře počasí, Hansi? Přepínám."
„Moc špatné," odpověděl Drucker vážně. „V noci pršelo a blíží se sněhová bouře. To jsi ty, Joe? Přepínám."
„Jo, to jsem já," řekl Joe, směje si při Druckerově pokusu o humor: počasí byla jedna věc - možná jediná věc - s níž si ve vesmíru nemusel dělat starosti. „Po dalších pár obězích přista-neš, že? Přepínám."
„Na takové otázky neodpovídám," řekl Drucker. „Víš, že na takové otázky neodpovídám. Vaši piloti také neodpovídají na takové otázky, když se jich ptáme. Přepínám."
„Ale přesto jseš zvědavej, a my taky," odpověděl Joe. „Stejně ti přeju bezpečné přistání. Při dalším oběhu si zase popovídáme. Přepínám a končím."
„Děkuji - přepínám a končím," řekl Drucker. Američanův signál se začal vytrácet, než zase zesílil. Stejně jako Reich a Sovětský svaz, i Američané měli na moři řetěz lodí, které přenášely pilotům vysílání, ať se nacházeli kdekoli nad povrchem Země. Ještěři byli jediní, kteří se s tím nemuseli obtěžovat. Jednak měli na oběžné dráze víc satelitů a kosmických lodí než všechny pozemské mocnosti dohromady, a jednak měli pozemní stanice po celém světě, což neměla žádná z lidských mocností.
Drucker se zamračil. A teď se navíc začíná k dobyvatelské flotile přidávat kolonizační flotila. Kolonisté se vypravili z Tau Ceti zhruba v době, kdy dobyvatelská flotila dosáhla Země. Očekávali, že na ně bude čekat podmaněný svět. Hitler nedopustil, aby se to stalo, pomyslel si Drucker pyšně. Kdyby to šlo udělat bez následků pro Velkoněmeckou říši, sestřelil by každé ještěří plavidlo z oblohy. Ale to nemohl. Žádný člověk nemohl. Co se stane, až kolonisté začnou přistávat na povrchu Země, to bylo něco, o čem nechtěl přemýšlet.
Co se stane, až bude přistávat on, nebylo pro dějiny lidstva tak důležité, ale byla to jeho bezprostřednější starost.
Joeovo Přeju ti bezpečné přistání nebylo prázdnou frází. Návratový stupeň, který pilotoval, stejně jako všechna lidská pilotovaná kosmická plavidla, byl nesourodou směsí lidské a ještěří technologie. Na Zdi hrdinů v Peenemiinde bylo vytesáno už příliš mnoho jmen. Navzdory slušné penzi, kterou by dostala jeho vdova, Drucker nijak netoužil připojit se k nim.
Přeletěl během několika minut Atlantik a ocitl se nad Afrikou. Celý kontinent patřil Ještěrům. Nějaká menší vzpoura ještě vřela v tom, co bývalo Jihoafrickou unií, dost velká na to, aby bránila Ještěrům v plném využití tamních ložisek minerálů. Ale jinak byl celý zemský masiv jejich a mohli si s ním dělat, co chtěli.
Když ho jeho oběžná dráha znovu přenesla na sever od rovníku, přijal zprávu ze sovětské radarové stanice. Rusové také potvrdili, zeje tam, kde má být. Jeho konverzace s nimi, na rozdíl od rozmluvy s americkým radistou, byla studeně formální.
Také by je s chutí vyřídil, kdyby to jen mohl udělat bezpečně, a věděl, že oni chovají podobné pocity kněmu. Znovu se zamračil. Kdyby jen ti zatracení Ještěři nebývali přišli, kdy přišli, Reich by zúčtoval s bolševismem jednou provždy.
Ale ani s tím nemohl nic dělat. Svět, když na to přišlo, mohl být pěkně nepříjemné místo.
Jeden a půl oběhu předtím, než měl přistát, se rádiem ohlásil německé spojovací lodi a potvrdil, že se vrací na Zemi. Hovořil otevřenou řečí - kódy posluchače jen znervózňovaly, a Ještěři určitě jeho vysílání monitorovali, a pravděpodobně i Američané a Rusové a možná i Britové a Japonci.
Stisk tlačítka zažehl brzdící motory na přídi návratového stupně. Když snížily jeho rychlost a on opustil oběžnou dráhu, zase je vypnul. Stiskem dalšího tlačítka vysunul kryty přes jejich otvory. Dýchalo se mu lehčeji, když čidla potvrdila, že všechny tři kryty jsou na svých místech. Nezakrytá tryska motoru by zničila jeho aerodynamiku, jeho stroj i jeho samotného. Když vstoupil do atmosféry, příď jeho stroje a náběžné hrany křídel se rozžhavily do ruda. Odtavovací potah na nich byl vynálezem Ještěrů, který jim všechny tři lidské národy, které vysílaly muže do kosmu, ukradly. Řídící páka v Drucke-rových rukou postupně ožila. Zanedlouho řídil návratový stupeň jako velký, těžký kluzák.
Linie pobřeží Baltu byla všechno jiné než zajímavá, zvlášť po tolika krásách Země, které spatní z kosmu: nic než nízká plochá země, zvolna se svažující k šedému, mělkému moři.
Další uklidňující zvuk znamenal, že se vysunul podvozek. Drucker přistál na dlouhé betonové ranveji. Po dvou týdnech stavu beztíže měl pocit, jako kdyby mu někdo - nebo možná dva nebo tři - seděli za krkem. Pohybuje se jako starý, velmi

starý muž, vylezl průlezem po straně kabiny a sešplhal po malém žebříku na ranvej.
To, že okolo stály požární vozy, bylo normální. To, že se kolem návratového stupně začali hemžit muži pozemní obsluhy, bylo také normální. Normální bylo i to, že ho přicházel přivítat velitel základny, generálmajor se stříbřitě šedými výložkami Raketových sil. Ale to, že ho doprovázeli dva muži SS v dlouhých černých pláštích, to nebylo ani zdaleka normální. Druckerovy oči se zúžily. Jeho nechuť k SS ho provázela polovinu života, od toho dne, kdy je on a ostatní vojáci z jeho tankové osádky připravili o jejich vybranou oběť. Nikdo z těch, které znal, neměl rád SS. Všichni se jich báli. I on sám se bál SS, bál se mužů v černám tím víc kvůli své minulosti. Kdyby vyšla pravda najevo, skončil by v jejich rukou i po všech těch letech.
Když kněmu došli, jejich pravice se unisono vymrštily. „Heil Himmler!“ řekli sborem.
„ Heil!“ opětoval Drucker jejich pozdrav. Pak se obrátil ke generálmajoru Dornbergerovi, docela příjemnému muži. „Co se děje, pane generále?“
Než mohl Dornberger promluvit, jeden z esesáků řekl: „Vy jste Drucker Johannes, podplukovník, číslo - “ Odskandoval je.
„Jsem.“ Drucker by tady byl mnohem raději nestál. Bolely ho nohy, bolela ho záda, dokonce se mu zdálo, že ho bolí i vlasy. Toužil zajít někam, posadit se - nebo si dokonce lehnout -a vypracovat své hlášení. Copak neměl po návratu z kosmického letu právo na trochu pohodlí? Láhev šnapsu by mu také udělala dobře. „Kdo jste vy?“ zeptal se tak ostře, jak se jen odvážil.
Esesman ho ignoroval. „Jste vyškrtnut ze seznamu pilotů Říšských raketových sil s účinností od tohoto data až do ukončení vyšetřování,“ řekl.
„Cože?“ vytřeštil Drucker oči. „Proč? Co jsem udělal? Co jsem k čertu mohl udělat? Byl jsem ve vesmíru, pokud jste si toho nevšimli.“ Uvnitř se třásl. Vynořila se snad jeho minulost, aby ho pohltila?
„Půjdete okamžitě s námi za účelem vyšetření a vyhodnocení,“ řekl esesman. „Objevili jsme spolehlivý důkaz, že babička vaší manželky z otcovy strany byla Židovka.“ Druckerovi spadla čelist. Káthe o tom nikdy neřekla ani slovo, za všechna ta léta, co ji znal. Byl zvědav, jestli to sama věděla. „Jdeme,“ vyštěkl esesman. Drucker strnule vykročil.
Mordechai Anielewicz si pohvizdoval, když jel na kole po silnici nedaleko od hranice mezi Ještěry okupovaným Polskem a Velkoněmeckou říší. Nedaleko silnice plel sedlák své pole.
Anielewicz na něj zamával. „Už jsi přestal mlátit svou ženu, Boleslawe?“ zavolal na něho.
Polák zamával na něj. „Čerti v pekle tě budou opékat na rožni, ty zatracenej Žide.“
Oba se zasmáli a Anielewicz šlapal dál po silnici k Lodži. Jestli Polsko nebyla ta nejpodivnější země na světě, nedovedl si představit, která by to měla být. Bylo to například jediné místo, kde většina obyvatel byla šťastnější, že jim vládnou Ještěři, než by byla s lidskými bytostmi. Samozřejmě, vzhledem k tomu, že výběr lidských pánů byl omezen na Reich a Sovětský svaz, dávalo to v Polsku větší smysl než na většině jiných míst.
Jistě, někteří Poláci usilovali o znovuzískání nezávislosti. Zbožně si představovali, že by si tuto nezávislost dokázali udržet déle než dvacet minut, kdyby se Ještěři někdy rozhodli odejít. Dokázali si ji udržet dvacet let po první světové válce, ale oba jejich velcí sousedé byli tehdy slabí. Nyní SSSR, a k Mor-dechaiovu politování ani Německo, už nebyli slabí.
A ani Židé, kteří v Polsku přežili, nebyli teď slabí. Anielewicz měl přes záda přehozený samopal. Spousta mužů, a dokonce i žen, Židů i Poláků, chodila ještě pořád ozbrojená. Mordechai viděl mnoho hollywoodských westernů, některé dabované do polštiny, ostatní v jidiš. Teď jim rozuměl lépe než tenkrát, kdy studoval ve Varšavě techniku před německým útokem v roce 1939. Zbraň vyrovnávala síly.
Židé měli zbraň, ukrytou nedaleko Lodže, která vyrovnávala síly s konečnou platností, bombu z výbušného kovu, kterou nacisté zamýšleli proměnit město a jeho velké ghetto v houbovité mračno dýmu. Anielewicz nevěděl, zdali by bomba po všech těch letech ještě fungovala. Jeho technici dělali co mohli, aby ji udrželi v akceschopném stavu, ale bylo to k něčemu? Poláci si v tom nemohli být jistí. Ani Ještěři. A ani Němci nebo Rusové.
Začal si znovu pohvizdovat „Nebýt si příliš jistý je pro lidi dobré,“ řekl, neobraceje se k nikomu konkrétnímu. „Brání jim to v tom, aby nešli a neudělali věci, kterých by později litovali.“
Jak se blížil k Lodži, začaly ho bolet nohy. Už překročil čtyřicítku, nebyl ten mladý muž, kterým byl za války. Měl za sebou také dlouhou cestu, až z Belchatowa. Ale kdykoli pocítil bolesti, o kterých si myslel, že by je neměl mit, vždycky ho napadlo, jestli to stále nezpůsobuje nervový plyn, jehož se nadýchal, když zabránil Němcům vyhodit Lodž do povětří. Dostal tenkrát antidotum, bez něho by byl jen tiše přestal dýchat a zemřel. Ale i tak, od té doby už jeho zdraví nebylo takové, jako bývalo.
Tyto pochyby ho přiměly přišlápnout do pedálů, aby si dokázal, že v něm ještě něco zůstalo. Po tváři mu stékal pot. Moderní předměstí kolem Lodže zůstala za ním. Stejně tak i radarová stanice Ještěrů s jednou mísou antény namířenou k západu, směrem k Německu, a druhou k jihu, ve směru k Němci ovládanému Maďarsku. Kdyby potíže přišly odtud, dorazily by sem rychle.
Kdyby odtud přišly potíže a nepodařilo by se je zlikvidovat, byl by pravděpodobně mrtev dřív, než by se dověděl, že přicházejí. Vtom byla jakási útěcha, ale on odmítal být utěšován. Většina lidí v sousedství radarové stanice byli Židé. Mávali Mordechaiovi na pozdrav, když projížděl kolem. Opětoval jejich pozdravy a pokřikoval stejné urážky, jaké si vyměňoval sBoleslawem. Stejně jako většina Židů v Polsku, přecházel z jidiš do polštiny a naopak, a někdy si to ani neuvědomoval.
Provoz zhoustl, když jel po Františkánské ulici do středu města: koňské povozy, nákladňáky, osobní auta - některá z nich stará, která spalovala benzín, ostatní poháněná vodíkem -a houfy jízdních kol. Anielewicz byl rád, že má výmluvu, aby zpomalil.
Uvnitř Lodže se nové míchalo se starým. Utrpěla za německého vpádu, a znovu, když ji dobývali Ještěři, a pak opět,

když ji nacisté začali ostřelovat raketami. V následujících letech nový výstavba nahradila většinu z budov, zničených v tom či onom období bojů. Některé nové budovy byly z cihel nebo z nahnědlého pískovce, které dobře ladily s jejich staršími sousedy. Ostatní, zvláště ty, které si Ještěři vystavěli pro sebe, byly tak krabicovité a užitkové, že mohly být stejně dobře cizími útočníky - a to vlastně byly.
Anielewicz stále žil vtom, co bývalo lodžským ghettem, nedaleko od požární stanice, která hostívala jediné motorové vozidlo v ghettu, požární stříkačku. Byl by mohl žít kdekoli ve městě - kdekoli v Polsku - kde by se mu zlíbilo. Jeho byt však byl docela dobrý a jeho žena, Bertha, prožila celý svůj život v Lodži. Občas uvažoval o přestěhování, ale nijak zvlášť naléhavě.
Když zastavil před obytným blokem a položil nohu na zem, zamávala na něho stará známá. Opětoval její pozdrav. „Jak se dnes daří, Ludmilo?“ zeptal se s opravdovým zájmem.
Ludmila Jagerova k němu pomalu došla. „Já ... není to tak zlé,“ odpověděla polsky s ruským přízvukem. „Jak se máš ty?“
„Docela dobře,“ odpověděl Anielewicz v jidiš. Ludmila přikývla, mluvila německy a dokázala porozumět i židovské variantě němčiny. Mordechai pokračoval: „Co tvoje nohy? Co tvoje ruce?“
Pokrčila rameny. Ten pohyb způsobil, že se její okrouhlá tvář zkřivila bolestí. S viditelným úsilím se ovládla. „Nikdy se už nebudu pohybovat rychle,“ řekla. „Ničevo. “ To bylo ruské slovo, a užitečné: znamenalo něco jako: s tim se nedá nic dělat. Ludmila pokračovala: „Mohlo by to být horší.“ Vjejí tváři se znovu objevila bolest. Tentokrát ji tam nechala. „Pro Heinricha to bylo horší.“
„Já vím,“ řekl Anielewicz tiše a kopl do dláždění. Vůdce židovských partyzánů, důstojník německých tankových vojsk, který neměl žaludek na zpopelnění Lodže, a pilotka Rudého letectva, kterou tehdy Ludmila byla - skutečně podivné trio, které zmařilo plány Reichu s atomovou bombou, propašovanou do města. Dokázali to, ale zaplatili za to.
Mordechai Anielewicz věděl, jaké měl štěstí. On za své setkání se Skorzenyho nervovým plynem zaplatil jenom občasnými bolestmi, když cvičil příliš tvrdě a příliš dlouho. Ale Ludmila byla skoro mrzák. A Heinrich Jager ...
Mordechai zavrtěl hlavou. Jager, Němec, který dokázal, že jeho národ dokáže být slušný, zemřel mladý, a předtím si neužil mnoho zdraví.
Po všech těch letech Anielewicze stále zajímalo proč. Bylo to proto, že Jager byl o dvacet let starší než jeho dva kamarádi? Nebo se nadýchal víc plynu? Nebo na něho tak neúčinkovalo antidotum? To nikdo nemohl říct, vůbec nikdo. Ať už to byl jakýkoli důvod, byl zatraceně špatný.
Ludmila možná četla jeho myšlenky, protože řekla: „Udělal, co považoval za správné. Kdyby to nebyl udělal, fašističtí šakalové by způsobili zkázu celého světa. Měli jsme s Ještěry“ příměří. Kdyby bylo porušeno ... Heinrich řekl na konci svého života, že to, že tomu zabránil, byla ta nejlepší věc, kterou kdy udělal.
„Byl bych rád, kdyby tady ještě byl, aby to říkal, tvůj fašistický šakal,“ odpověděl Anielewicz.
Ludmila se usmála, stále občas používala komunistický žargon, aniž by si vůbec uvědomovala, že to dělá. Řekla: „To já taky, ale... ničevo. “ Ano, bylo to skutečně velmi užitečné slovo. S dalším pokývnutím vykročila dál na svou pomalou, bolestnou cestu ulicí, na nic si nestěžujíc.
Anielewicz vynesl kolo nahoru do bytu. Kdyby byl tak nepředložený a nechal je na chodníku, byť i zajištěné pevným řetězem, velmi rychle by se s ním rozžehnal.
Když otevřel dveře, obklopil ho důvěrně známý chaos. Jeho žena Bertha, v šatech, které byly módní před pár Iety v Londýně a v Lodži byly stále módní novinkou, ho přišla políbit. Jako obvykle, její všední tvář úsměvem zkrásněla, bez obvyklého mezistupně pouhé hezkosti.
Něco řekla. Bylo to pravděpodobně: „Jak se máš?“ nebo „Jak to vypadá?“ ale Anielewicz si nebyl jist. Jeho dcera, Miriam, cvičila na housle. Syn David, o pár let mladší, cvičil hebrejštinu pro bar micvah, který ho čekal už za pouhý měsíc a něco. A jeho druhý syn, Heinrich, kterému bylo osm, se prokousával školní úlohou v jazyce Ještěrů. V těchto dnech si Aniele-vyicz sotva povšiml kontrastu mezi Buď požehnáno dílo Tvé, O Pane náš Bože, Králi všehomíru, a Bude vykonáno, nadřízený pane. Všiml si jen randálu. Musel by být hluchý, nebo spíš mrtvý, aby si ho nevšiml.
Ten randál změnil jen jazyk, když ho jeho děti zpozorovaly. Všechny se mu snažily vypovědět všechno, co měly na srdci, a všechny zároveň. To, co slyšel, byly pouhé útržky, které nezapadaly - nemohly zapadat - dohromady. Jestli chlapec skutečně pozval Miriam, aby s ním šla na film o nepravidelných slovesech Ještěrů, pak byl svět ještě podivnější, než tušil.
Když se jeho žena konečně dostala ke slovu, řekla: „Před pár hodinami telefonoval Bunim.“
„Ano?“ To přimělo Mordechaie k plné pozornosti. Bunim byl nejmocnější Ještěr v Lodži. „Co chtěl?“
„Nechtěl mi to říct,'“ odpověděla Bertha. „Řekl, že nechávat vzkaz by nebylo podle náležitého protokolu.“
„Jo, to na Ještěra vypadá,“ řekl Anielewicz, a Bertha přikývla. „Měl bych mu raději zavolat. Dokážeš udržet tu menažé-rii v tichosti, když budu telefonovat?“
„Můžu to zkusit,“ řekla jeho žena a uplatnila svou autoritu způsobem, který by jí mohl závidět Mojžíš. V krátké chvilce oddechu, takto získané - a on věděl, že bude krátká - odešel Mordechai do ložnice, aby si zatelefonoval.
Neměl problém dovolat se Bunima, regionální subadminis-trátor vždycky přijímal hovory, které chodily na jeho telefonní kód. „Mám pro vás varování, Anielewiczi,“ řekl bez úvodu. Jeho němčina byla zcela plynná. Slyšet z jeho úst řeč nacistů Anielewicze vždycky přimělo zatnout zuby.
„Mluvte,“ odpověděl, nedávaje najevo své pocity. „Varování, ano,“ opakoval Ještěr. „Jestli vy Tosevané plánujete jakýkoli zásah proti očekávanému příchodu kolonistů do této oblasti, bude bez milosti potlačen.“
„Regionální subadmisnistrátore, nevím o žádných takových plánech v Polsku,“ odpověděl Anielewicz, zcela po pravdě. Tak, jak si myslel předtím, většina lidských obyvatel Polska, Židů stejně jako Poláků, dávala přednost svým mimozemským pánům před kterýmikoli z lidí, kteří na tuto funkci aspirovali.

„Snad byste měl vědět víc," řekl Bunim a přidal zdůrazňo-vací zakašlání. „Dostali jsme rádiem výhružnou zprávu, že když se milión mužů a žen Rasy usadí v Polsku, celý ten milión zemře."
„O tom slyším poprvé," řekl Anielewicz, což byla naprostá pravda. „Pravděpodobně šílenec. V jakém jazyce byla ta ... zpráva? To by vám mohlo poskytnout vodítko."
„Neposkytuje žádné vodítko," řekl Bunim suše. „Byla v řeči Rasy."
Nesseref použila manévrovací trysky, aby vzdálila raketoplán od vnějšího pláště 13. Císaře Makkakapa. S obzvláštní péčí zkontrolovala přístrojovou desku. Stejně jako loď, v níž přiletěla, i raketoplán právě překonal oceán prostoru tak rozsáhlý, že i světlo potřebovalo k takové cestě víc než dvacet let času Rasy. Právě probuzení samozřejmě opakovně raketoplán prohládli: Rasa takhle postupovala vždycky. Ale Nesseref neměla o nic větší chuť než ostatní ženy nebo muži ponechávat cokoli na náhodě.
Všechno se zdálo normální, dokud se nepodívala na obrazovku radaru. S překvapeným zasyčením k ní obrátila oba oční výčnělky, rázem vyburcována z obvyklé rutiny.
Aktivovala rádiové spojení s lodí. „Raketoplán kontrole," řekla. „Raketoplán kontrole. Chci ohlásit, že radarový přístroj ukazuje nemožný zmatek."
„Kontrola raketoplánu," odpověděl technik na palubě 13. Císaře Makkakapa. „Kontrola raketoplánu. Ten zmatek není, opakuji, není nemožný. Oběžná dráha kolem Tosevu 3 je právě teď přeplněná: lodě kolonizační flotily, lodě a satelity dobyva-telské flotily a lodě a satelity Tosevanů - Velkých Ošklivců, jak jim říkají muži z dobyvatelské flotily. Vzpomeňte si na brífink, pilotiko raketoplánu."
„Vzpomínám," odpověděla Nesseref. Situace nebyla taková, jak Rasa očekávala, což bylo samo o sobě matoucí. Doby-vatelská flotila planetu nedobyla, nebo ne zcela. Tosevané se ukázali až nepravděpodobně pokročilí. Nesseref věřila tomu, co říkal muž, který vedl brífink - nelhal by jí. Ale nějak ji nenapadlo začít přemýšlet o tom, co to znamená. Teď to viděla na vlastní oči.
Když kontrolovala další přístroje, zjistila, že na raketoplán dopadají radarové frekvence, které Rasa nepoužívala. Každá z nich mohla navádět střelu, směřující k ní. „Raketoplán kontrole," řekla. „Můžete potvrdit, že máme s těmi Tosevany mír?" „To je v pořádku, pilotko raketoplánu," řekl kontrolor. „Máme s nimi mír - nebo, alespoň, právě teď neprobíhají žádné větší boje. Na radu mužu z dobyvatelské flotily jsme předali čas vašeho startu a předpokládanou trajektorii Tosevanům a ujistili jsme je, že nemáme nepřátelské úmysly. Ti, s kterými jsem mluvil, mluvili naší řečí divně, ale srozumitelně."
„Děkuji vám, kontrolo." Nesseref nechtěla mluvit s nedůtklivými, pravděpodobně nepřátelskými cizáky, bez ohledu na to, jak dobře ovládali řeč Rasy. Pokud šlo o ni, neměli vůbec co používat rádio a radar. To, že měli takové věci, rozvrátilo plány, které Rasa sestavila stovky let předtím. Nesseref to brala skoro jako osobní urážku.
Čas běžel. Nesseref uvedla raketoplán do dokonalého stavu. Když s tím byla hotová, čekala, až bude čas opustit oběžnou dráhu. Její dráp se vznášel nad ovladačem ručního řízení, pro případ, že by počítač nezačal se zážehem v pravý čas. Bylo to nanejvýš nepravděpodobné, ale tak byla vycvičena. Nikdy nic nepovažovat za dané.
Decelerace ji zatlačila do jejího čalouněného lehátka. Pripadal jí silnější, než si pamatovala, ačkoli všechny přístroje ukazovaly, že zážeh byl absolutně normální. Když počítač zahájil program v pravý okamžik, pak motor také vypne, až bude čas.
„Kontrola raketoplánu," ozval se hlas z 13. Císaře Makkakapa. „Vaše trajektorie je jak má být. Mám vám doporučit, abyste potvrdila každý rádiový signál, který vám Tosevané možná pošlou, až budete sestupovat z oběžné dráhy."
„Beru na vědomí," řekla Nesseref. „Bude vykonáno." Žasla nad tím, co se to děje, když Rasa musí jednat s těmi Tosevan}" tak, jako by disponovali skutečnou silou. Ale jestliže byli v kosmu, museli mít nějakou skutečnou sílu. A poslušnost jí byla vštípena stejně důkladně, jako každému jinému muži nebo ženě Rasy.
Zanedlouho se poslušnost vyplatila. Počítač ohlásil signál na jedné ze standardních komunikačních frekvencí Rasy. Podle směru přicházel z ostrova u severozápadního pobřeží hlavního kontinentu. Počítač hlásil, že Rasa tuto část Tosevu 3 nekontroluje. Nesseref vyladila přijímač na označenou frekvenci a poslouchala.
„Raketopláne Rasy, zde sledovací stanice Belfast," řekl nějaký hlas. Přízvuk byl zvláštní a nezřetelný, jaký ještě nikdy předtím neslyšela. „Raketopláne Rasy, zde sledovací stanice Belfast. Prosím potvrďte."
„Potvrzuji, sledovací stanice Belfast." Nesseref věděla, že vyslovila špatně tosevanské jméno, ať už znamenalo cokoli, ale s tím nemohla nic dělat. „Příjem hlasitý a jasný."
„Děkuji, raketopláne," řekl Tosevan dole na zemi. „Doporučuji vám, aby vaše trajektorie dodržela letový plán, který nám poslal váš kapitán. Nacisté nebudou mit důvod ke stížnostem, až poletíte přes jejich území."
Nesseref nevěděla ani ji nezajímalo, kdo jsou nacisté. Ať byli kdokoli, museli mít zatraceně pevné nervy, když se opovažovali stěžovat si na něco, co Rasa dělá. Velký Ošklivec ze sledovací stanice v Belfastu musel - předpokládala, že to byl muž - mít také dobré nervy, protože s ní mluvil, jako kdyby si byli rovní. „Potvrzuji," opakovala, nechtějíc mu poskytnout víc než to.
Za okamžik se ohlásil další Tosevan, identifikoval se nějako nacista, ale jako kontrolor ze sledovací stanice Velkoněmecké říše. Nesseref napadlo, jestli se ji Tosevan z Belfastu nepokoušel zmást. Ale jak ten první Velký Ošklivec předpověděl, tento shledal její kurs přijatelným.
„Neodchylujte se," varoval ji. Jeho přízvuk byl stále nezřetelný, ale čímsi se lišil od přízvuku prvního Velkého Ošklivce, s nímž mluvila. „Jestli se odchýlíte, budete zničena bez varování. Rozumíte?"
„Potvrzuji," řekla Nesseref upjatě. Byla nyní hluboko v atmosféře a její rychlost klesala k rychlosti zvuku. Jestli Tosevané dokázali postavit kosmické plavidlo, dokázali by ji nepochybně i sestřelit z oblohy. Ale nebudou muset.
„Neodchýlím se ze svého kursu."
„To uděláte dobře." Tento Velký Ošklivec se vyjadřoval ještě arogantněji než ten, se kterým mluvila předtím. „A

uděláte dobře, když nebudete věnovat pozornost lžím, kterými se vás Angličané pokusí krmit. Jim se nedá na žádný způsob věřit.“
„Potvrzuji,“ řekla Nesseref ještě jednou. Proč ji Tosevané varovali jeden před druhým? Ten příliš krátký brífink se zmiňoval o jejich vnitrodruhových rivalitách, ale ona jim věnovala jen malou pozornost. Nepředstavovala si, že by se jí mohly týkat. Možná se mýlila.
Pak, kjejí velké úlevě, řekl důvěrně známě znějící hlas: „Raketopláne z 13. Císaře Makkakapa, zde kontrola Varšava. Vaše trajektorie je v pořádku. Zanedlouho budete na zemi.“
„Potvrzuji, kontrolo Varšava,“ řekla Nesseref. Mužovo hodnocení souhlasilo s jejím vlastním počítačem. Začala převádět svůj raketoplán do vertikální polohy, aby mohla přistát pomocí svých trysek. Když manévr dokončila, prostudovala na monitoru obraz světa pod sebou: sestoupila dost nízko, aby poprvé získala detailní pohled. „Kontrolo Varšava, je to tady vždycky tak zelené?“
„Je, pilotko raketoplánu,“ odpověděl muž na zemi, „vyjma během zimy, a pak je to bílé od zmrzlé vody, která padá z oblohy. Nevěřila byste, jaká tady muže být zima.“
Nesseref by muži nevěřila vůbec, kdyby důstojník na brífinku také nemluvil o tom, jak zvířecké dokáže být klima na Tosevu 3. Stále shledávala krajinu podivnou a nepřirozenou, byla zvyklá na skály a hlínu s občasnou vegetací, ne na tuto hojnost. Nyní mohla rozeznat i budovy, některé z nich užitkové krychle a bloky, jaké měla v oblibě Rasa, ostatní absurdně ozdobné. Proč by někdo stavěl takhle? Žasla. Spatřila také malé budovy, pokryté ne kovem, betonem nebo kamenem, ale něčím, co vypadalo jako suchá tráva. Jak může druh, který používá tak primitivní stavební materiály, cestovat mimo povrch své planety?
Protože na to neměla odpověď, zkontrolovala přístroje, znovu připravena převzít ruční řízení, kdyby se nevysunuly přistávací nohy raketoplánu, nebo se ve správný okamžik nezažehl raketový“ motor. Žádný takový případ však nenastal. Ani to neočekávala. Ale připravenost není nikdy na škodu.
Plamen zametl beton přistávací dráhy a pak zmizel, jak počítač uzavřel přívod paliva do raketového motoru. Na monitoru se objevili muži, přivážející k raketoplánu přistávací rampu, aby mohla sestoupit na zem. Ne, vlastně to nebyli muži, byli to Tosevané. Vypadali stejně jako na videozáznamech, které studovala: příliš vzpřímení, příliš velcí, zahalení v látkách, aby si udrželi tělesnou teplotu dokonce i během toho, co bylo evidentně teplejší období roku. Někteří měli vlasy - přišly jí na mysl houby - okolo svých hrubých, okrouhlých tváří, ostatní jen na vrcholku hlavy. Ve srovnání s muži Rasy, přicházejícími s nimi, připadali jí jako špatně vypracované hračky pro mláďata.
Vršek žebříku rampy dosedl s kovovým klapnutím na povrch trupu raketoplánu. Nesseref otevřela dveře a zasyčela, když do nich vnikl chladný vzduch. Pak zasyčela znovu, když vzduch zasáhl čichové receptory na jejím jazyce, páchl kouřem a přinášel všechny možné druhy jiných pachů, které nikdy předtím nepocítila.
Sestoupila po rampě. „Zdravím vás, nadřízená paní,“ řekl muž, čekající na ni dole. Se zdůrazňovacím zakašláním dodal: „Divné vidět v těchto končinách novou tvář místo pořád stejné party mužů.“
„Ano, myslím, že ano,“ řekla Nesseref. Oční výčnělky jí jezdily sem a tam, jak se pokoušela zachytit co nejvíc z této části nového světa. „Ale, všechno na Tosevu 3 je divné, že?“
„To je.“ Muž použil další zdůrazňovací zakašlání. „Takový Velký Ošklivec, ten by řekl: To je dobře, vidět novou tvář.“ Při Císaři,“ - sklopil oči - „oni skutečně uvažují takto.“
Nesseref se otřásla a mělo to jen málo společného s nepříjemným počasím. „Cizáci,“ řekla. „Jak můžete vydržet žít mezi nimi?“
„Není to lehké,“ odpověděl muž. „Někteří z nás už začali uvažovat víc jako oni, než by si kdokoli, kdo právě přicestoval z Domova, dokázal představit. Museli jsme. Spousta těch, kteří to nedokázali, je už mrtvých. Ale Tosev 3 poskytuje i určité kompenzace. Například zázvor.“
„Co je zázvor?“ zeptala se Nesseref. O tom se na brífinku nehovořilo.
„Dobrá věc,“ řekl muž. „Dám vám skleničku. Můžete si ji vzít sebou nahoru, až budete dopravovat na obžnou dráhu údaje rozvědky. Nechceme je vysílat rádiem, ani zašifrované, protože se bojíme, že Velcí Ošklivci šifru rozluští. Už se to stalo, a velice nám to uškodilo.“
„Jsou skutečně tak špatní?“ zeptala se Nesseref.
„Ne,“ řekl muž. „Jsou ještě horší.“
Davidu Goldfarbovi vadilo umístění na stanici v Belfastu méně než většině ostatních. Podle toho, co viděl, i muži převelení sem z Anglie, projevovali brzy sklon dělit se podle náboženského hlediska. Protestanti vystupovali proti katolíkům v nekonečných hádkách, které občas přerůstaly ve výtržnosti. Když byl člověk Žid, byl proti takovým tlakům imunní.
Když se to tak všechno uvážilo, Židé na tom byli v Belfastu docela dobře. Obě dvě frakce se tu potíraly tak srdečně, že se jim nedostávalo energie na to, aby nenáviděly ještě někoho jiného. Katolíci ani protestanti nedělali Naomi a dětem žádné potíže, když si vyrazily z ubytovny pro ženaté důstojník)“ na nákupy.
Goldfarbova otočná sedačka zaskřípala, když se v ní zaklonil. „První raketoplán z kolonizační flotily, který jsme sledovali,“ poznamenal.
„To je pravda, kapitáne,“ odpověděl seržant Jack McDowell. Jestli se Skotovi nelíbilo sloužit pod Židem, který pozoruhodně postrádal kultivovaný přízvuk, byl dost dlouho na vojně, aby to nedával najevo. „Ale nebude poslední.“
„Ne.“ I Goldfarb byl veterán, který strávil celý svůj dospělý život v RAF. „Není to takový svět, jak isme si představovali, že?“
„To ani z poloviny,“ souhlasil McDowell truchlivě. Vytáhl z kapsy našité na blůze balíček Chesterfieldek, vyklepal si jednu do úst a zapálil ji. Nabídl krabičku Goldfarbovi. „Dáte si taky, pane?“
„Díky.“ Goldfarb se naklonil kupředu, aby si připálil od McDowellovy cigarety. Potáhl, vydechl kolečko kouře, a znovu

potáhl. „Nic moc, že?“ povzdechl si.
„To ne,“ řekl McDowell ještě truchlivěji než předtím. Také si povzdechl. „Žádná yankeeská značka nestojí za nic. Když jste si zapálil playersku, panebože, věděl jste, že máte v puse cigaretu.“
„To je pravda.“ Goldfarb zakašlal při té toužebné vzpomínce. „Je to konec Impéria, tak je to.“ Ta fráze nabyla v Británii truchlivé platnosti poté, co Ještěři obsadili většinu z toho, co bývalo kdysi největší říší na Zemi. Odříznuti od většiny tabáky, který používali, zanikli britští výrobci cigaret jeden po druhém.
McDowellova podlouhlá, hubená, zdravě červená tvář nabyla ještě kyselejšího výrazu než obvykle. „Konec Impéria to je. A víte, co je na tom to nejhorší?“ Počkal, až Goldfarb zavrtí hlavou, a pak pokračoval: „Nejhorší na tom, pane, je to, že těm mladým, kteří vyrostli až po příchodu těch zatracených Ještěrů, je to jedno. Nevadí jim, že jsme byli zahnáni zpátky na pár malých ostrovů. Všechno, co chtějí, je někde se povalovat a pít pivo, dejte na mě.“
„Neznají nic lepšího,“ odpověděl Goldfarb. „Jsou zvyklí na tohle. Nepamatují si, jaké to předtím. Nepamatují si, jak jsme zabránili skopčákům v invazi a jak jsme bili Ještěry, když se tu vylodili.“
McDowell vztekle zamáčkl svou americkou cigaretu a řekl:
„A teď jsme na podpoře od skopčáků i Yanků. Zatraceně, jestli bych nebyl skoro raději, kdyby nás Ještěři byli porazili. Lepší padnout naráz než klouzat do sraček palec po palci.“
„Něco na tom je,“ řekl Goldfarb, který nenáviděl závislost na Velkoněmecké říši, k níž byla přinucena Británie, zbavená svých kolonií. „Varoval jsem pilota toho raketoplánu před skopčáky. Protože jsem od té doby neslyšel žádné nářky, myslím, že bezpečně přistál v Polsku.“
McDowell na něho úkosem pohlédl. „To byl raketoplán z kolonizační flotily. Jak víte, že ho neřídila ještěří slečna?“
„To nevím,“ připustil Goldfarb, mrkaje. „Vůbec mě to nenapadlo.“ Pokrčil rameny. „Na tom příliš nezáleží, ani mně, ani Ještěrům. Když jejich ženy nejsou v říji, muži nemají zájem o prohánění sukní, chudáci pitomí.“
„Já bych zaplatil pět liber, abych viděl ještěří slečnu v sukni,“ řekl McDowell.
„Když na to přijde, já taky,“ řekl Goldfarb se smíchem. Vstal a protáhl se. „Díky za cigaretu.“
„Kdykoli, kapitáne,“ řekl McDowell. „Já jsem jich z vás vytahal mnohem víc než vy ze me.“
Goldfarb znovu pokrčil rameny. Žid, který si získal pověst lakomce, byl na tom nyní ještě hůř, než by byl o generaci předtím. Británie nepodlehla šílenství, které rozpoutal Reich na kontinentu, ale určité nacistické postoje se tu objevily, zvlášť dole v Anglii. To byl další důvod, proč Goldfarbovi nevadilo, že byl umístěn v Severním Irsku.
Vyšel ven do matného slunečního svitu. V Belfastu byl zřídkakdy nějaký jiný. Parabolické antény radarů sledovaly všechny směry. Byly mnohem menší a mnohem výkonnější než přístroje, které obsluhoval během bitvy a Británii a během příchodu Ještěrů - dokud cizáci ty přístroje nezničili. K určitému zdokonalení by jistě došlo v průběhu času bez ohledu na to, zdali se na Zemi objevili Ještěři. Ale ukořistěné zařízení a výcvikové disky, které se daly přehrávat pomocí toho, čemu Ještěři říkali skelkwankové světlo, postrčily lidskou technologii mnohem dál kupředu, než by se dostala jinak.
Dva důstojníci RAF minuli Goldfarba. Postavil se do pozoru a zasalutoval, oba měli vyšší hodnost. „Jeden z nich právě říkal: „- le budou vyřízení, vrátíme spoustu Poté, co opětoval Goldfarbův pozdrav, řekl druhý s elegantním oxfordským přízvukem: „Ale, ale, starouši, copak nevíš?“ Jeho pohled minul Goldfarba, jako by kapitán byl chmýřičko na jeho klopě.
Oba důstojníci ztichli, dokud nebyl Goldfarb z doslechu. Pokračoval v cestě a tiše zuřil. Příliš mnoho důstojníků se k němu nyní chovalo provokativně, protože byl Žid. Nemohl s tím nic dělat - nebo spíš mohl, ale cokoli by udělal, by celou věc pravděpodobně jen zhoršilo. Antisemitismus stále táhl přes Kanál jako nepříjemný zápach. To, že se Heinrich Himmler v toto směru zdál tak klidný a racionální, na rozdíl od Hitlerových velkohubých tirád, jen způsobovalo, že byl přijatelnější pro aristokratického Angličana z exkluzivní školy.
„Co si myslí?“ zamumlal Goldfarb. „Mám si kleknout na kolena a poděkovat jim za tu výsadu, že jim můžu chránit šunky,“ - americká fráze, k věci, když už ne košer - „před Ještěry? To sakra ani náhodou!“
Problém byl, že příliš mnoho z nich smýšlelo přesně tak. Věděl, že jeho šance stát se majorem byla asi stejně velká, jako šance Británie dostat zpátky od Ještěrů Indii. Kdyby byl neměl daleko lepší záznam než ostatní uchazeči - a kdyby na jeho straně nebylo pár chlapů v dobách, kdy stát na straně Žida nevyžadovalo mimořádnou mravní odvahu - byl by se vůbec nestal důstojníkem.
Ale stal se jím. Jestli se to těmhle zeleným mozkům nelíbí, jejich chyba. Napadlo ho, jaký asi druh konverzace považovali za nevhodný pro jeho choulostivé uši. To se nikdy nedoví. Ne že by proto nespal. Kdyby kvůli takovým hloupostem nespal, musel by být vzhůru každou noc.
Lidé na ulicích Belfastu se za ním dívali, když kráčel ke svému domovu. Nevypadal jako Angličan nebo jako Ir, ba ani jako Skot, měl příliš kudrnaté vlasy a špatný odstín hnědé, a jeho tváři vévodil jednoznačně židovský nos. Řečený nos ho zasvrběl. Poškrábal se. Svrbění nosu mělo být signálem, že políbí hlupáka.
Když dorazil domů, dal mlaskavý polibek Naomi. Možná byla hlupák proto, že si ho vzala, před všemi těmi lety. Její rodina se dostala z Německa, když to ještě šlo, jeho utekla před pogromy v Polsku před první světovou válkou. Ale ona nad nim neohrnovala svůj půvabný nos, a byli spolu tak šťastní, jak mohou dva lidé rozumně očekávat v tomto nejistém světě.
„Co je nového?“ zeptala se, její angličtina stále nesla slabý přízvuk, ačkoli byla v Británii od mládí.
Pověděl jí o raketoplánu z kolonizační flotily a o varování, které mohl předat. Pak vzdychl. „K ničemu to nebude. Ještěři z kolonizační flotily nevědí, co jsou skopčáci zač.“
„UdělaTs cos mohl,“ řekla Naomi a přidala zdůrazňovací zakašlání.
Goldfarb se zasmál. „To jsi pochytila od našich dětí,“ řekl přísně, „a ony to pochytily z rádia a z televize.“
„A rádio a televize to pochytily od Ještěrů - možná se stáváme součásti jejich Impéria, kousek po kousku,“ odvětila

jeho žena. „A když mluvíme o takových věcech, máš tady dopis od tvého bratrance z Palestiny.“
„Od Mojšeho?“ řekl Goldfarb, příjemně překvapen. „Nedostal jsem od něho zprávu už pár měsíců. Co píše?“
„To nevím - neotevřela jsem to,“ řekla Naomi. To byl neměnný zvyk v Goldfarbově domácnosti: íúkdo nikdy neotevřel dopis, adresovaný někomu jinému. „Moment, přinesu ti ho.“ Pozoroval ji, jak jde k sekretáři - pozoroval ji oceňujícím pohledem, protože sukně se toho roku nosily krátké - a zvedá dopis z misky z brouseného skla.
Neměl žádné razítko ale samolepku, pokrytou ještěřími klikyháky. Mojše Russie napsal Goldfarbovo jméno a adresu latinkou, ale dopis uvnitř obálky byl v jidiš. Drahý bratrance Davide, psal, doufám, že tě tento dopis zastihne zdravého, stejně jako jsme my všichni tady v Jeruzalémě. Reuven právě ukončil zkoušky za tento semestr medicíny. O kolik víc ví o tom, jak funguje tělo, než jsem věděl já v jeho věku! Věděl by samozřejmě víc, i kdyby Ještěři nebyli přišli, ale protože přišli, zná ještě mnohem víc, než by znal jinak. Oni chápou život na molekulární úrovni, od čehož my jsme vzdáleni ještě celé generace.
Tomu Naomi rozuměla. Goldfarb četl nahlas. Neměla potíže rozumět mluvené jidiš, ale nedokázala se probojovat hebrejským písmem, pokud šlo o písemný projev. „To je dobře, že syn tvého bratrance bude lékař,“ řekla.
„Ano,“ odpověděl Goldfarb, uvažuje o tom, že Ještěři postrčili medicínu kupředu stejným způsobem jako elektroniku.
Četl dál: Admirál, jak víš, mě občas používá jako spojovací článek mezi Rasou a lidmi. Ted je jeden z těch okamžiků. Děje se cosi divného ve spojitosti s příletem kolonizační flotily. Já nevím, co to je. Nevím ani, jestli to ví on. Ať je to cokoli, máz toho obavy.
Goldfarb se svou ženou na sebe pohlédli. Ať se admirál obával čehokoli, mohlo to určitě znamenat problémy pro celou lidskou rasu - stejně jako pro Ještěry. Proč nebyl Mojše určitější? Nejspíš proto, že sám víc nevěděl. „Dočti to,“ řekla Naomi.
Atvar potřebuje víc zpětných vazeb, než dříve. Jestli můžeš něco zjistit u svých přátel důstojníků, mohlo by to být ku prospěchu věci. Tvůj bratranec Mojše.
„Co uděláš?“ zeptala se Naomi.
„Bůh ví,“ odpověděl Goldfarb. „Už nemám tolik důstojnic-kých přátel, jak teď věci vypadají. A sotva jsem chlápek, který by mohl hrát ve světové politice.“ Naomi na něj pohlédla. Dlouze si povzdechl. Neměl na vybranou, a věděl to. „Samozřejmě, udělám, co budu moci.“
Straha strávil spoustu času úpravou své tělní kresby. Udržoval její vzor v takovém pořádku, jako v dobách, kdy velel 206. Císaři Yowerovi. V hodnostním pořadí býval třetí muž dobyva-telské flotily, nad ním byl už jen Kirel a Atvar. Chybělo jen málo, aby svrhl Atvara z jeho admirálského postu. Kdyby to býval dokázal, kdyby převzal velení namísto toho nudného otravy ...
Tiše zasyčel. „Kdyby flotila patřila mně, Tosev 3 by náležel Rase bez výjimky,“ řekl. Věřil tomu, věřil tomu od čumáku po špičku ocasního pahýlu. Na tom však nezáleželo. Nikdy nezáleželo na tom, co by bývalo mohlo být, vyjma v přebujelé představivosti Velkých Ošklivců. Jako správný muž Rasy, Straha upíral svůj pohled jen na to, co skutečně bylo.
Exil, pomyslel si. Když se mu nepodařilo svrhnout Atvara, admirálova odveta byla tak nevyhnutelná, tak neúprosná jako gravitace. Byla by také pomalá - typické pro Atvara, pomyslel si Straha posměšně. Místo aby na ni čekal, Straha si vzal raketoplán 206. Císaře Towera a uprchl k Velkým Ošklivcům.
Exil. To slovo truchlivě vyzvánělo v jeho hlavě, jako by znělo ozvěnou z jeho sluchových blan. Výměnou za jeho důvěrné znalosti Rasy, zacházeli s ním američtí Tosevané jak nejlépe mohli. Dávali mu všechno, o co požádal. Proto byl nyní v Los Angeles: klima zde nebylo nesnesitelně chladné ani nesnesitelně vlhké. Kdykoli měl chuť, jedl šunku, která se podobala jedné pochoutce, kterou znal z Domova. Měl video, získané od Rasy, a různé elektronické hry, buď získané po ukončení bojů, nebo ukořistěné během nich.
Exil. Když chtěl, měl i společnost ostatních mužů. Jenže oni byli zajatci, ne přeběhlíci, nikdo jim nemohl mít za zlé spolupráci s Velkými Ošklivci. Ale jemu ano, mohli a také mu to za zlé měli. Jakkoli užiteční byli zrádci, nikdo je neměl rád. To se zdálo být pravda mezi Tosevany stejně jako mezi Rasou.
Přesto čas plynul bez velkých nepříjemností, dokud do solárního systému Tosevu 3 nevstoupila kolonizační flotila. Nyní již brzy vznikne v zemích ovládaných Rasou dobrá napodobenina života Doma. A Straha se bude - Velcí Ošklivci pro to rněli frázi - na to dívat zvenku.
„To je mi jedno,“ řekl. Ale byla to lež, a on to věděl. Kdyby byl neuprchl, stal by se součástí tohoto života. Atvar by ho byl degradoval, snad i uvěznil, ale neublížil by mu. Velcí Ošklivci měli někdy potěšení působit bolest. Rasa ne, a měla dokonce velké problémy pochopit ten rozdíl.
I pocit bolesti, když na to došlo, byl u Tosevanů a u Rasy značně rozdílný. Straha otevřel zásuvku dřevěného sekretáře, který velikostí odpovídal lépe Velkým Ošklivcům než mužům Rasy.
V zásuvce, spolu s ostatními věcmi, ležela dobře zazátko-vaná skleněná lahvička, plná práškového zázvoru smíchaného s vápnem, mezi Rasou nejoblíbenější formy této byliny. Američtí Velcí Ošklivci dávali Strahovi tolik zázvoru, kolik chtěl, ačkoli byli mnohem méně velkorysí, pokud by se týkalo návyku na neomezené množství drog u jejich vlastních vůdců. Nasypal si trochu zázvoru na jemné šupiny, pokrývající dlaň jeho ruky, a zvedl ji k ústům. Jeho jazyk se sám od sebe vymrštil. Pár rychlých olíznutí, a zázvor zmizel.
„Ahhh!“ zasyčel: dlouhý vzdech potěšení. Když požil zázvor poprvé, zapomněl, že je sám mezi barbarskými cizáky. Ne, přesně tak to nebylo. Nezapomněl, ale už mu to nevadilo.
Se zázvorem proudícím v žilách se cítil větší a silnější než kterýkoli Velký Ošklivec, a chytřejší než všichni Velcí Ošklivci a muži Rasy na Tosevu 3 dohromady. Jeho úzkou dlouhou hlavu plnily myšlenky, každá z nich tak brilantní, že ho oslnila ještě předtím, než ji dokázal plně pochopit.
Věděl, zeje to jenom zdánlivé. Zázvor s ním ve skutečnosti neudělal žádnou z těchto věcí. Muži, kteří jednali tak, jako by

to, co jim zázvor říká, byla pravda, zpravidla umírali dříve, než nadešel jejich čas. To byl jeden důvod, proč se snažil udržet svůj návyk v mezích umírněnosti.
Návrat z extáze byl další důvod. Necítil se tak bídně ani když prchal z 206. Císaře Iowera na povrch Tosevu 3, jako když z něj začala vyprchávat drogová exaltace. Čím víc se ji snažil uchopit, tím jistěji mu proklouzla mezi prsty. Nakonec zmizela, zanechávajíc ho bídnějšího a sklíčenějšího, nežli byl předtím, než drogu vzal, a bolestně si uvědomujícího, jak bídně na tom je.
Někdy, aby se vylinul drtivé depresi, si vzal další dávku, když ta první vyprchala, a snad i třetí. Ale drogou živené vytržení dávku od dávky sláblo a následná sklíčenost se stávala ještě horší. Neomezené množství zázvoru neznamenalo neomezené štěstí.
A tak, místo aby si dal další dávku, Straha položil lahvičku zpět do zásuvky a zásuvku s bouchnutím zavřel. Zvedl telefon. Stejně jako sekretář, i ten byl tosevanské výroby, sluchátko odpovídalo vzdálenosti mezi ústy a absurdním vnějším uchem Velkých Ošklivců, otvory v ciferníku byly navrženy pro tupé, bezdrápé prsty Tosevanů.
Ale tyto otvory posloužily docela dobře i jeho drápům. Cvakání a pípání elektroniky bylo zčásti důvěrně známé, zčásti cizí. Zvonek na druhém konci linky byl čistě tosevanským nápadem, Rasa by místo něj použila nějaký syčivý zvuk.
„Haló?“ Hlas na druhém konci byl rovněž tosevanský, pozdrav, který místní Velcí Ošklivci používali v telefonu mezi sebou. Straha za dlouhá léta svého exilu pochytil něco z angličtiny, ale Velcí Ošklivci, kteří si s ním přáli mluvit, používali běžně řeč Rasy.
Straha nyní použil svého jazyka: „Zdravím vás, majore Yeagere.“
„Zdravím vás, kapitáne,“ odpověděl Yeager, bez váhání opouštěje angličtinu. Ze všech Tosevanů, s nimiž se Straha setkal, on se dostal nejblíže k tomu, aby byl schopen uvažovat jako muž Rasy. Jeho otázka byla proto kvěci: „Cítíte se dnes v noci osamělý?“
„Ano.“ Straha potlačil zdůrazňovací zakašlání. Ruka se mu sevřela v pěst, až se drápy zaryly do dlaně. Většina Velkých Ošklivců by si nevšimla toho, co by přímo neřekl. Yeager byl jiný. Yeager slyšel to, co nebylo řečeno, stejně dobře jako to, co řečeno bylo.
„Známe se už dlouho, kapitáne,“ řekl Tosevan. „Vzpomínám si, že jsem chápal už tenkrát, když spolu můj národ a váš ještě bojovaly, jak těžkou cestu jste si zvolil.“
„Vy jste myslel dál dopředu než já, když jsem opouštěl do-byvatelskou flotilu,“ řekl Straha. „Dostávám z toho svědění pod šupinami, když připouštím takovou věc Tosevanovi, ale je to pravda.“ Rasa se dostala tam, kde byla, plánováním věcí dopředu, tím, že vždycky přemýšlela v dlouhodobém měřítku. Straha to neudělal. Od té doby za to platil. Exil.
Jako by na to narážel, Yeager řekl: „Vy jste vždycky uvažoval spíš jako Velký Ošklivec než jako většina mužů Rasy, které jsem poznal.“ Použil pro svůj druh slangového názvu Rasy, aniž by ho považoval za urážku jako někteří Tosevané.
„Neuvažuji jako Velký Ošklivec,“ řekl Straha důstojně. „Nepřeji si uvažovat jako Velký Ošklivec. Jsem muž Rasy. Jde pouze o to, že nejsem reakční muž Ras}', jakými se ukázalo být tolik důstojníků dobyvatelské flotily.“ Ventilovat svůj hněv na Atvara a Kirela Velkému Ošklivci bylo ponižující - výmluvná známka toho, jak osamělým se stal - ale nemohl si pomoci.
Yeager vydal několik štěknutí hlučného tosevanského smíchu. „Neřekl jsem, že uvažujete jako Tosevan, kapitáne. Kdybyste byl jeden z nás, byl byste beznadějný reakcionář. Ale i tak, mezi Rasou jste radikál.“
„Pravda,“ řekl Straha. „Rozumíte nám dobře. Jak to? Vím o vaší oddanosti divoké literatuře, kterou váš druh produkoval před příletem dobyvatelské flotily, ale jiní byli také oddáni této literatuře, a nemají vaši obratnost a dovednost v jednání s Rasou.“
„Popravdě řečeno, kapitáne, někteří z našich nejlepších mužů a žen pro styk s vaším národem byli před příletem dobyvatelské flotily čtenáři science fiction,“ odpověděl Yeager, uváděje klíčový termín pochopitelně v angličtině. „Ale počítám, že já jsem měl štěstí. Nemohl jsem už moc dlouho zůstat profesionálním sportovcem, a nevím, co bych dělal potom. Když přiletěla dobyvatelská flotila, zjistil jsem, že jsem dobrý v něčem, o čem jsem vůbec neměl tušení, že by bylo možné. Není to divné?“
„Pro Rasu by to bylo nesmírně divné,“ odpověděl Straha. „Pro vás Tosevany? Pochybuji. Tolik ze všeho, co děláte, se zdá být postaveno na šťastných náhodách. Ale ne všechny náhody jsou šťastné. Kdybychom byli přišli o dvě stě let později -o sto vašich let - možná bychom nalezli tuto planetu mrtvou následkem jaderné války.“
„Je to možné, kapitáne,“ řekl Yeager. „To se už nikdy nedovíme, ale možné to je. Ale kdybyste byli počkali ještě trochu déle, možná bychom my přiletěli k vám dřív, než byste se vy dostali na Tosev 3.“
Straha zasyčel hrůzou. Velcí Ošklivci hráli tu hru co-by-bylo-kdyby daleko přirozeněji, daleko volněji než Rasa. Straha se pokusil představit si dobyvatelskou flotilu plnou krvežíznivých Tosevanů sestupující do klidného, mírumilovného Domova. S výjimkou dobyvatelských tažení proti jiným druhům, Rasa nevedla válku už víc než sto tisíc let. Pokud se nebudovala dobyvatelská flotila, nebylo zapotřebí žádné výzbroje, přesahující úroveň policie, a také neexistovala. Velcí Ošklivci by měli snadnou práci.
Neřekl to, z obavy, aby neposkytl Yeagerovi nápad - ne že by kterýkoli Velký Ošklivec potřeboval pomoc, aby přicházel s nápady. Místo toho řekl: „Jednoho dne Velcí Ošklivci navštíví Domov. Jednoho dne se Velcí Ošklivci pokloní před Císařem.“ Navzdory tomu, že Rasu opustil, sklopil Straha při zmínce o vládci oči.
„Přeji si, abych mohl navštívit vaši planetu,“ řekl Yeager. „Ale my Tosevané se neradi klaníme komukoli. Možná jste si toho všiml.“
„Počítáni čumáků,“ řekl Straha přezíravě. „Jak si představujete vládnout sami sobě prostřednictvím sčítání čumáků...“
Přes oči mu sklouzly ochranné blány, jistá známka, že začíná být ospalý. „Děkuji vám za váš čas, majore Yeagere Teď budu odpočívat.“

„Odpočiňte si dobře, kapitáne," řekl Tosevan. „Ano." Straha zavěsil. Ale i kdyby odpočíval dobře zítra pnjde další den samoty.
Pod letním sluncem zářil Jeruzalém zlatě. Místní pískovec, z něhož byla většina města postavena, vypadal mnohem působivěji než ve světě obvyklý šedý kámen - každopádně si to Reuven Russie myslel. I mramor by byl pouze stříbrný v porovnání s pískovcovou zlatou. Jeruzalém byl Reuvenovo město, a miloval ho s naprosto nekritickým obdivem, jakým marnotratně plýtval -jen na krátkou dobu - na první dívku, do níž se zbláznil.
Jeho dětské vzpomínky na jiná města - Varšavu, Londýn -byty naplněny strachem, hladem a zimou. Jeho oči spočinuly na Chrámové hoře se Skalním dómem a Západní zdí. Kdy tady naposledy padal sníh? Už mnoho let ne, a bylo pravděpodobné, že stejně dlouho ani padat nebude. Nepostrádal ho. Měl skoro ještěří příchylnost k horku.
Ale pomyšlení na Ještěry ho přimělo uvažovat o kouzelných starých památkách na Chrámové hoře v jiném světle. Skalní dóm pocházel ze sedmého století našeho letopočtu. Západní stěna, samozřejmě, byla mnohem starší, byla vystavěna předtím, než Ježíš chodil ulicemi, po nichž nyní kráčel Reuven.
Archeologové budou pracovat v Jeruzalémě stovky let, aby z kousků složili dohromady vzdálenou minulost. Ale tato minulost se Reuvenovi zdála méně vzdálená než jeho otci Mojšemu, a daleko méně vzdálená, než by se zdála jeho dědovi, kterého si nepamatoval. Jeho děd nikdy nepoznal Ještěry. Jeho otec byl dospělý muž, když přišli, a považoval tehdejší dobu za normální stav lidstva. Pro lidi Reuvenova věku a mladší, zvlášť v zemích, kde vládli, byli Ještěři prostě součástí krajiny.
Jeden z nich ho právě minul na cestě za svými záležitostmi. „Zdravím vás," řekl Reuven jazykem Ještěrů.
„Zdravím vás," odpověděl muž Rasy. Podle své tělní kresby sloužil v radarové jednotce na kopcích za městem. Nacisté se nikdy nepokusili odpálit raketu tímto směrem. Russie si nebyl jist, co by se stalo, kdyby to udělali. Mt včasné varování mu připadalo jako dobrý nápad.
Znovu pohlédl k Chrámové hoře. Staroživotnosti, pomyslel si. To byly, podle měřítek jeho otce nebo jeho děda. Dva tisíce let byla dlouhá doba, tak jak Země měřila takové věci předtim, než přišli Ještěři. Nyní...
Nyní se dva tisíce let zdály skoro jako okamžik. Impérium Ještěrů trvalo víc než padesát tisíc let, od časů, kdy lidé žili v jeskyních a měli spory s medvědy, kteří tam chtěli bydlet také. Ještěři připojili ke svému Impériu Hallessiany a Rabotevy dávno předtim, než se lidé naučili číst a pěstovat obilí. Před dvěma tisíci let už nějaký čas uvažovali o dobytí Země.
V porovnání s rozsahem dějin Ještěrů, co bylo pár tisíc let? Proč se Bůh rozhodl věnovat pozornost zemi v omezeném časovém rozsahu, a ignoroval světy Impéria? To byly otázky, při kterých si rabíni trhali vlasy a tahali se navzájem za vousy.
Reuven se zasmál. „Ještěři sebou měli hodit, jednou ve svých šupinatých životech," zamumlal. Kdyby byli prostě vyslali dobyvatelskou flotilu, aniž by se obtěžovali s promýšlením, průzkumem a plánováním, byli by rozbili napadrť Římské impérium a Země by jim padla do rukou bez boje.
Ale to se nestalo. A tak, ačkoli Ještěři okupovali Palestinu, měli nad ní menší kontrolu, než by se jim zamlouvalo. Svoboda se jim stále šířila skoro pod jejich nosy. Neměli dost mužů, aby ohlídali celou zemi. Židé intrikovali se Sovětským svazem. Arabové intrikovali se Sovětským svazem a s Reichem. Židé i Arabové intrikovali s Brity a s Američany. A, pro pořádek, Židé a Arabové intrikovali jedni s druhými -as Ještěry.
S nemalou pýchou prošel Reuven vchodem Russieho lékařské koleje, která sídlila v hranaté, Ještěry postavené budově západně od úpatí Chrámové hory. Kolej byla pojmenována po jeho otci, prvním člověku, který požádal Ještěry o výsadu studia toho, co oni znali, a co nejlepší lékaři na Zemi ještě nezačali ani tušit.
Po většinu nynější generace se zde scházeli nejlepší studenti medicíny z celého světa, aby se tu naučili to, co by nikde jinde nemohli získat. Reuven pociťoval nemalou pýchu i nad tím, že zde mohl studovat, protože Ještěři si nepotrpěli na žádnou protekci a vybírali si ty, které chtěli přijmout, prostřednictvím náročných zkoušek. Židé a Arabové zde studovali bok po boku, společně s muži a několika ženami z Indie, Jižní Ameriky, Jižní Afriky a dalších zemí, které Ještěři ovládali - stejně jako z nezávislých národů světa.
Když vklouzl na svou židli ve třídě genetiky, Reuven kývl na pozdrav svým kolegům. „Dobré ráno, Thorkille," zašeptal. „Čao, Pablo. Dobré ráno, Jane. Haló, Ibrahime." Mezi sebou mluvili studenti převážně anglicky.
Do místnosti vstoupil přednášející, vojenský lékař Ještěrů jménem Shpaaka. Společně s ostatními lidmi, Reuven vstal, uklonil se v takové napodobenině uctivého postoje Ještěrů, jak to jeho tělesná stavba dovolovala, a spolu s ostatními sborem řekl: „Zdravím vás, nadřízený pane."
„Zdravím vás," řekl Shpaaka. Uměl dost anglicky, aby mohl dělat sardonické poznámky, když postřehl, že si jeho studenti anglicky špitají. Ale jazyk Ještěrů byl jazykem přednášek. Disponoval technickými termíny, kterých bylo zapotřebí k vysvětlení tématu, angličtina a ostatní pozemské jazyky si spoustu z nich prostě vypůjčily. Přejel očima své posluchače. „Než začneme, má někdo nějaké otázky ktomu, co jsme probírali včera?" Ukázal: „Jane Archibaldová?"
„Děkuji vám, nadřízený pane," řekla australská dívka. „Když používáme virus, abychom do buňky vnesli změněný gen, jaký je nejlepší způsob, jak potlačit imunologickou reakci těla, abychom zajistili, že se gen dostane na zamýšlené místo určení?"
„To se u vašeho druhu poněkud liší od mého," odpověděl přednášející, „A také nás to přivádí k předmětu dnešní přednášky. Snad bude lépe, když budu prostě pokračovat." Přesně to také udělal.
Když u Ještěrů studoval Reuvenův otec, nechtěli se vůbec zastavovat kvůli dotazům, mezi nimi to nebylo zvykem. Avšak po letech se do jisté míry přizpůsobili, a stejně i lidé. Nikdo se jim nikdy neodvážil poděkovat za to, že se adaptovali, kdyby si byli uvědomili, že to dělají, možná by s tím přestali. Neschvalovali změny jakéhokoli druhu.
Reuven si psal poznámky. Shpaaka byl dobrý, srozumitelný přednášející, jasnost a přehlednost patřily k přednostem Ještěrů. Tento muž ovládal svůj obor perfektně. Také měl k dispozici velikou obrazovku za sebou, učební pomůcku,

jakou by mu každý pozemský profesor záviděl. Ukazovala v barvách a trojrozměrně to, o čem přednášel. Vidět neznamenalo pouze věřit, znamenalo to také pochopit.
Laboratorní práce znamenaly neustálé přecházení mezi metrickým systémem a systémem, který používali Ještěři, který byl také založen na desítkové soustavě, ale používal odlišné základní kvantity pro všechno s výjimkou teploty.
Následovaly přednášky z farmakologie a biochemie. Chirurgií Ještěři ne-přednášeli, protože neměli dost zkušeností s lidmi, aby si byli jisti výsledkem.
Na konci dne Reuvenovi připadalo, že jeho mozek ne naprosto vyčerpaný, tak jako na konci skoro každého dne. Zacvičil rukou, aby z ní dostal písařskou křeč. „A teď půjdu domů a budu se učit," řekl. „Jsem tak rád, že prožívám vzrušující studentský život - každou noc večírek." Obrátil oči v sloup, aby dal najevo, jak vážně to mají ostatní brát.
Odpovědělo mu několik unavených zakvílení jeho spolužáků. Jane Archibaldová také zvrátila oči a řekla: „Aspoň máš domov, kam můžeš jít, Reuvene. Lepší než ten otravný internát, a to je fakt."
„Tak pojď se mnou na věčen, jestli chceš," řekl Reuven -což nebyla vůbec nezištná nabídka, protože Jane byla pravděpodobně nejhezčí dívka na lékařské koleji, plavovlasá, růžová a pěkně tvarovaná. Kdyby pocházela z Reichu, byla by to perfektní árijská princezna ... a nepochybně by byla zděšená, kdyby dostala takové pozvání od Žida.
Takhle zavrtěla hlavou, ale řekla: „Možná jindy. Dneska musím šprtat."
Souhlasně přikývl, tuhle písničku mohl zazpívat každý student skoro každou noc. „Tak nashledanou ráno," řekl a otočil se, aby se vydal k domovu. Ale pojednou se zarazil - Jane si kousala ret. „Něco není v pořádku?" zeptal se, spěšně dodávaje: „Nechci strkat nos do tvých věcí."
„Nestrkáš," řekla. „To je jenom tím, že ta myšlenka mít svůj domov, kde je ti dobře, mi připadá zvláštní. Nemluvím teď o ubytovně."
„Vím, co máš na mysli," řekl tiše. „Austrálie to měla těžké."
„Těžké? Dalo by se to tak říct." Jane přikývla ajejí zlaté vlasy se přitom zavlnily. „Jedna atomová bomba na Sydney, druhá na Melbourne - a přitom jsme do té doby s Ještěry vlastně ani nebojovali. Prostě nás napadli a zabrali."
„To se stalo tady taky, více či méně," řekl Russie, „i když bez bomb."
Mohl stejně dobře mlčet, protože Jane Archibaldová pokračovala, jako by nic neřekl: „A teď, když dorazila kolonizační flotila, budou stavět města z jednoho konce pouště na druhý. Zatraceným Ještěrům se to tam líbí - říkají, zeje tam skoro tak hezky a teplo jako Doma." Zachvěla se. „Je jim jedno - je jim úplně jedno - že my jsme tam byli první."
Reuvena napadlo, jak moc se starali její předkové o to, že tam byli první aboriginci. Měl dojem, že asi stejně, jako se jeho vlastní předkové starali o to, že v Palestině byli první Kana-nejci. Ale zmiňovat se o tom mu nepřipadalo moudré. Místo toho se zeptal: „Když Ještěry tolik nenávidíš, co děláš tady?""
Jane pokrčila rameny a zkřivila tvář. „Není naděje bojovat proti nim, tam dole v Austrálii ne. Ypořadí další nejlepší věc, kterou mohu udělat, je učit se od nich. Čím víc budu vědět, tím víc budu prospěšná ubohé pošlapané a potlačené lidské rase." Křivě se usmála. „A teď už slezu z té bedničky od mýdla. Děkuji ti."
„Není zač," řekl Reuven. On se necítil zvlášť utlačený a pošlapaný. Židům se dařilo pod vládou Ještěrů lépe než kdekoli v nezávislých zemích, snad s výjimkou Spojených států. To z nich také dělalo objekt podezření pro zbytek lidstva - ne že by nebyli objektem podezření pro zbytek lidstva už před příchodem Ještěrů, pomyslel si.
„Neměla jsem v úmyslu používat tvé rameno, abych se na něm vyplakala," řekla Jane Archibaldová. „S tím, jak to je, se stejně nedá nic dělat."
„To je v pořádku,"" řekl Reuven. „Přijď kdykoli." Naznačil pohybem, že si ji přitahuje k výše zmíněnému ramenu. Ona oplátkou naznačila, že ho chce vzít po hlavě svým poznámkovým blokem, který byl dost tlustý na to, aby měl smrtící potenciál. Oba se rozesmáli. Svět možná nebyl perfektní, ale nezdál se ani tak špatný.
Rance Auerbach se probudil s bolestí. Budil se s bolestí každý den už skoro dvacet let, od té doby, kdy dávka z kulometu Ještěrů zmrzačila u Denveru jeho levou nohu, hrudník a rameno. Ještěři ho pak zajali a pečovali o něho jak nejlépe dovedli. Měl obě nohy, což to potvrzovalo. Ale stále se každé ráno probouzel s bolestí.
Sáhl po holi, která ležela vedle něho na posteli jako milenka, a byla mnohem věrnější než kterákoli milenka, kterou kdy měl. Pak, pohybuje se pomalu a opatrně - jediný způsob, jak se teď dokázal pohybovat - se nejprve posadil a nakonec vstal.
Dokulhal do kuchyně svého malého, stísněného bytu ve vojenské ubytovně ve Forth Worth, napustil si vodu do čajníku a vhodil do šálku lžičku cukru a lžičku instantní kávy. Jeho sklenka s instantní kávou byla skoro prázdná. Kdyby si chtěl koupit novou, musel by si promyslet, čeho by se musel místo ní vzdát. „Zatracený svinstvo," zamumlal svým protáhlým texaským přízvukem. Ostatně byl doma, vrátil se sem, když skončily boje. „Zkurvený Ještěři." Ještěři ovládali všechny země, kde se pěstovala káva, a postarali se už o to, aby nebyla levná, když se dostala ke svobodným lidem, kteří ji pili.
Připálil si pár topinek, oškrábal z nich spáleninu a namazal si je grapefruitovým džemem. Pak odložil nůž, talíř a šálek do dřezu. Měly tam už společnost ze včerejška a z předvčerejška. Když byl v armádě, byl velice pořádný a čistotný. Ale teď už ne.
Oblékání představovalo další torturu. Také to znamenalo podívat se na jizvy, které hyzdily jeho tělo. Nikoli poprvé zatoužil, aby ho byli Ještěři rovnou zabili místo toho, aby mu po celý zbytek života připomínali, jak blízko k tomu měl.
Natalii si khaki kalhoty, které pamatovaly lepší časy a pomalu si zapnul vyradlou košili, kterou se nenamáhal žehlit. Obout si vietnamské sandály bylo docela snadné. Cestou ke dveřím se zastavil u zrcadla na šatníku, v němž neměl žádné čisté prádlo. Nebyl ani oholený a šedivějící štětiny mu zdobily tváře i čelisti.
„Víš, jak vypadáš?" řekl svému obrazu v zrcadle. „Vypadáš jako zatracený notorik." Byla v jeho hlasu bída nebo jakási zvrácená pýcha? To nevěděl ani on sám.
Když vyšel z bytu, přesvědčil se, zda jsou dveře zanícené. Pak uzavřel ještě tajnou závoru, kterou si sám nainstaloval.

Tohle nebyla právě nejlepší čtvrť. Neměl toho moc, co by lákalo zloděje, ale to, co měl, to bylo sakra jeho.
Jeho zmrzačená noha mu připomněla, že by bylo dobře, kdyby si mohl dovolit byt v přízemí nebo v domě, který disponuje luxusem výtahu. S kletbami a zpocený sešel dvě patra dolů. Až půjde večer nahoru, bude to horší. Na oslavu toho, že vyšel na chodník, si zapálil cigareto.
Každý doktor, který ho kdy měl v práci, mu řekl, že vzhledem ke své plicní kapacitě nesmí dál kouřit. „Ale žádný z těch čubčích synů mi nikdy neřekl, jak s tím mám přestat," řekl, a vdechl dlouze dým.
Slunce pražilo z kovově modré oblohy. Stíny byly malé a krátké, jako by se omlouvaly za to, že vůbec existují. Vzduch, který Rance dýchal, byl skoro tak horký a skoro tak vlhký jako káva, kterou před chvílí vypil. Jeden bolestivý krok po druhém, došoural se k autobusové zastávce na rohu. Dopadl na lavičku s výdechem úlevy a oslavil tuto událost další camelkou. Jemné americké tabáky, chlubil se nápis na krabičce. Pamatoval dobu, kdy na krabičce bývalo napsáno: Jemné americké a turecké tabáky. Teď ovládali Turecko Ještěři, ačkoli jim to sousední Reich znepříjemňoval, jak mohl. Turecké tabáky přesto zůstávaly doma.
Před lavičkou zastavil autobus. Auerbach zalitoval, že si předtím sedl, protože znamenalo, že musí znovu vstát. Přenášeje svou váhu na hůl to nakonec dokázal. S kletbami došel k autobusu, vhodil deset centů do pokladny a postavil se blízko dveří.
Kolem něj se tlačili lidé sem a tam. Chtivě pohlédl na pár dívek, současná ženská móda toho nabízela mnoho chtivým pohledům. Ale když do autobusu nastoupil polonahý teenager s oholenou hlavou a pomalovaný tak, aby to napodovalo tělní kresbu Ještěrů, Rance musel vynaložit veškeré úsilí na to, aby nezlomil svoji hůl o lesknoucí se, prázdnou hlavu výrostka.
Měl chuť vykřiknout: Tohle je nepřítel! Ale k ničemu by to nebylo. Párkrát se o to pokusil, a přišel na to. Tihle kluci, kteří nezažili válku, považovali Ještěry za něco podobného lidským bytostem, a velmi často se jim zdáli mnohem zajímavější.
Zastávka, na níž vystupoval, bylo pouze o pár bloků dál. Dveře se otevřely se zasyčením stlačeného vzduchu. Řidič, který Rance znal, je nechal otevřené, dokud se mu nepodařilo pracně vystoupit. „Díky," řekl přes rameno.
„Pro tebe dycky," odpověděl barevný řidič. S dalším zasyčením se dveře zavřely. Autobus odjel, nechávaje za sebou páchnoucí oblak zplodin z dieselová motoru. Fort Worth nebylo bohaté město. Ještě si nemohlo koupit tiché, nepáchnoucí autobusy, poháněné vodíkem.
Auerbachovi kouř dieselů nevadil. Byl to alespoň lidský zápach. Kulhal ulicí, rychleji než želva, ale ne o moc, dokud se nedostal k sídlu Americké legie v polovině bloku.
Ani sídlo nemělo moc peněz, ne dost, aby si mohlo dovolit přepych klimatizace. Vzduch vířil jen větrák, aniž by ho příliš ochlazoval. Muži u stolu s pokerovými kartami před sebou mávli Rancovi na pozdrav, když vstoupil. „Vždycky je tady místo pro dalšího," řekl mu Charlie Thornton. „Tvoje prachy jsou stejně dobrý jako kohokoli jinýho."
„Ty toho víš, Charlie," řekl Auerbach, vytahuje z kapsy peněženku, aby mohl vsadit do hry. „Já vyhraju prachy na tobě, jinak to nevidím."
„Chlapecké blouznění," zvolal Thornton k všeobecnému obveselení. Jeho bílý knír svědčil o tom, že byl veteránem z první světové války, poslední války v níž bojovali lidé jen sami mezi sebou. Nikdo to tehdy nevěděl, ale dobyvatelská flotila Ještěrů se vydala k Zemi pouhé dva roky poté, kdy to, co lidé nazvali Válkou za skončení válek, skončilo.
Auerbach nerad myslel na flotilu Ještěra, směřující k Zenu. Nemyslel rád ani na tu, která se právě přibližovala. Podíval se na karty, které dostal. Těch pět karet nemohlo nikdy utvořit žádnou figuru. Znechuceně je odhodil na stůl. Ještě znechuce-něji řekl: „Zanedlouho budeme mít plnou prdel Ještěrů."
„To je fakt," řekl Pete Bragan, který rozdal Rancovi tu mizernou kartu. Pete nosil přes levé oko pásku a chodil ještě směšněji než Auerbach. Byl uvnitř tanku Sherman, který měl tu smůlu, že se v Chicagu střetl s jedním z ještěřích strojů. Když na to přijde, on měl vlastně štěstí: dokázal se dostat ven celý, s výjimkou jednoho oka a posledních pár palců pravé nohy. „Zatracená hanba, jestli chcete něco vědět."
Veteráni u stolu chmurně přikývli. Až na Thorntona, pamětníka starých časů, to všechno byli muži, které zmrzačili Ještěři, tím či oním způsobem. Dohromady jim chybělo dost údů, aby si mohli zařídit docela slušný trh s masem. Mike Cohen, například, nikdy nemusel míchat a rozdávat, protože s jednou rukou nemohl. Nikdo z nich neměl stálou práci. Kdyby měli, nehráli by poker v úterý časně ráno.
Další hru Auerbach vyhrál se třemi devítkami, a pak, ke svému znechucení, prohrál další s esy. U karet se vyprávěly válečné vzpomínky a příhody. Rance je dal k lepšímu už předtím, ale to mu nebránilo, aby jim je nevyprávěl znovu. Po chvíli prohrál další hra. „Ježíši Kriste, já sem přestanu chodit," zvolal, zíraje na Braganův fleš. „Moje penze nestačí, abych si mohl dovolit víc takových debaklů."
„Amen," řekl Mike Cohen, jako by byl křesťan. „Byly to slušné peníze, když nám ji stanovili, ale od té doby je všechno sakra dražší."
Nářky nad penzí byly právě takovým rituálem jako válečné příhody. Rance řekl: „Moe se o nás nestarají. Jo, mluví o nás docela hezky, ale ve skutečnosti na nás kašlou."
„To je fakt," řekl znovu Bragan. „Dostali od nás, co mohli, a teď si nechtějí pamatovat, kdo jim zachránil zadek." Hodil do banku žeton. „Zvyšuju o čtvrťák."
„Jak to teď vypadá, zdá se, jako by někteří lidé chtěli, aby byli zvítězili Ještěři," řekl Auerbach a popsal jim mladíka v autobusu. Položil na stůl dva žetony. „Bera a zvyšuju o další čtvrťák."
„Svět jde do pekel," řekl Bragan. Když na něj opět přišla řada, zvýšil o další čtvrťák.
Auerbach studoval své tři kluky. Nebylo to slavné. Přál si, aby byl předtím nezvýšil. Ale udělal to. S kyselou tváří řekl: „Hlaste."
Bragan ukázal tři desítky. „Budu čubčí syn," řekl Auerbach šťastně a shrábl bank.

Další zraněný veterán zavrtěl hlavou: „Jo, svět jde do pekel, fakt. Kdo rozdává teď?“
Jako každý den, hra pokračovala stále dál. Někdo odkulhal ven a přinesl sendviče. Někdo jiný se vypravil ven o chvíli později a vrátil se s pivem. Občas někdo vstal a odešel. Hráči pokeru neměli nikdy problém najít někoho dalšího, kdo si přisedl. Většina z nich neměla v životě na práci nic jiného. Rance Auerbach k ní patřil. Nikdy se neoženil. Už dlouho neměl ani stálou přítelkyni. Jeho pokeroví kamarádi byli na stejné lodi. Měli své rány a své příběhy, a jeden druhého. Děsil se návratu do svého bytu. V sídle Americké legie nebyla lehátka. Vyměnil si své žeton}', zjišťuje, že je o pár dolarů bohatší. Kdyby si chtěl něco koupit, byl by se cítil lépe. Ale takhle ty peníze považoval za odměnu za svou zručnost - a za kávu, až půjde příště nakupovat.
Když se dostal zpátky do svého domu, zkontroloval poštovní schránku. Měl sestru, vdanou za chlapíka, který prodával auta v Texarkaně, ta mu někdy psala. Jeho bratr v Dallasu pravděpodobně zapomněl, že vůbec žije. Když ho jeho noha a rameno začaly zlobit, prával si, aby na ně mohl také zapomenout. Nic od Kendalla. Od Mae také ne: Rance jí ještě dlužil dopis. Ale mezi reklamami drugstorů a zásilkových prodejen narazil na obálku se známkou s obrázkem královny Alžběty a další, ukazující drsně vyhlížejícího chlapíka v čepici s vysokým dýnkem a nápis GROSSDEUTSCHES REICH.
„Dobře, dobře,“ řekl, dívaje s z jedné na druhou, než se vypravil na dlouhou, bolestivou cestu do schodů. Usmál se. Při tomto novém a nezvyklém výrazu ho skoro zabolela tvář. Možná strávil nějaký čas tím, že si přál, být mrtvý. Při troše štěstí stráví Ještěři víc času tím, že si budou přát, aby byli mrtví oni.
Monika Dutourdová si někdy - často - kladla otázku, proč studovala něco tak vzdáleného modernímu světu, jako byla římská historie. Nejlepší vysvětlení, na které nikdy nepřišla, bylo to, že moderní svět se příliš častokrát obrátil vzhůru nohama, než aby mu mohla plně důvěřovat. Bylo jí jedenáct, když Němci obsadili severní Francii a změnili její rodné Marseille v přívěsek Vichy. Dva rok}“ po tom uchvátili jižní Francii do svých drápů Ještěři. A o další dva roky později, když boje konečně ustaly, stáhli se na jih od Pyrenejí, předávajíce část Francie, kterou okupovali, do rukou Němcům tak lhostejně, jako by jeden soused vracel druhému vypůjčenou pánev.
Ne, Monika měla dost a do zásoby katastrof, zrad a zklamání ve svém vlastním životě. Nepotřebovala je zkoumat podrobněji, než je poznala, když je prožívala. A tak ...
„A tak,“ řekla, kartáčujíc své husté tmavé vlasy, „zkoumám katastrofy, zrady a zklamání lidí, kteří jsou už dva tisíce let mrtví. Ano, to je opravdu lepší.“
Bylo by to směšné, kdyby na tom bylo něco k smíchu. Žádná lidská universita na světě už nepřednásela předmět, nazývaný starověké dějiny. Hlavní stan velitele Ještěrů v Káhiře hleděl přes Nil na pyramidy. Byly postaveny více než před čtyřmi tisíci let - přibližně v době, kdy Ještěň, mající svoji planetu už dávno, dávno sjednocenou, dobyvší dva sousední světy, začali hledět svýma žádostivýma očima k Zemi. Pro ně celá zaznamenaná historie lidstva nebyla starověká - bylo to jen o málo víc jako pohled do předloňska.
Polúed na hodiny na římse krbu - tiché, moderní elektrické, ne hlasitě tikající, jaké znala v mládí -ji přiměl úlekem našpulit ústa. Jestli si nepospíší, přijede na universitu pozdě. Kdyby přišel na přednášku pozdě profesor, pomysleli by si o něm, že má milenku - a zapomněli by. Kdyby přišla pozdě ona, pomysleli by si, že má milence - a byla by v kaši.
Jako vždy, snesla se schodů své jízdní kolo. Pociťovala určitou pýchu, že jí zloději nikdy žádné neukradli. Protože žila v Marseille celý život, věděla, že její krajané mají dlouhé a hbité prst}'. Marseille se specializovala na nelegální obchod už od té doby, kdy Řekové více než pět set let před Kristem toto místo objevili.
Rackové jí skřehotali nad hlavou, když šlapala kjihu po Rue Breteuil k universitnímu areálu, který vznikl na místě několika bloků, zničených během bojů mezi Ještěry a oddíly vlády ve Vichy. Marseille byla jedním z mála míst, kde vichystické oddíly bojovaly, nepochybně proto, že se bály přinejmenším stejně toho, co by jim udělali místní obyvatelé, kdyby nebojovaly, jako toho, co by jim mohli udělat Ještěři, když budou bojovat.
Policista v rendlíkovité kepi a modré uniformě na ni přes Rue Sylvabette zamával. „Ahoj, zlatíčko,“ zavolal na ni místním provensálským nářečím, které, stejně jako ona, považoval za samozřejmé. „Pěkné nožky!“
„Vsadím se, že to říkáte všem děvčatům,“ odpověděla Monika s výsměšným gestem. Policista se hlučně zasmál. On věděl zatraceně dobře, že to říká všem dívkám. Nevypadal nejhůř. Někdy mu to i něco vyneslo.
Monika se s nedbalou zručností proplétala hustým provozem jízdních kol, aut a nákladňáků. Sluncem opálený plavovlasý chlapík v šedé uniformě na motocyklu s ní vyrovnal rychlost. Překřikuje hluk svého motoru, řekl pařížskou francouzštinou: „Jedete někam speciálně?“
Uvažovala, že bude předstírat, že nerozuměla. S pravým Pařížanem by to možná udělala. S Němcem si to nedovolila. Když Němci něco chtěli dostatečně naléhavě, mohly se stát nepříjemné věci. A tak odpověděla po pravdě: „Jsem na cestě do práce.“
„Ach, so,“ řekl, a pak rozpomínaje se na svoji francouzštinu: „ Quel dommage. “ Monika si nemyslela, že by to byla škoda, když motocykl s rachotem zmizel, pocítila jen úlevu. Její generace se smířila s Němci jako s pány Francie, ale nebyla z toho nadšená.
Pak projela kolem synagog}“ a východním konci Rue Bre-teuil. Její okna byla rozbitá a dveře zatlučené prkny od chvíle, kdy Ještěři odešli a přišli Němci. Snad zde pár Židů ještě přežívalo. Jestli ano, nebylo to kvůli nedostatku snahy ze strany Němců. Monika potřásla hlavou, a pak si musela odhrnout vlasy z očí. Není divu, že tolik Židů vychází tak dobře s Ještěry.
Jako by pomyšlení na Ještěry stačilo k tomu, aby je vyvolalo, uviděla jednoho z nich na chodníku v živém rozhovoru s Francouzem v šedé košili bez límce. Možná si domlouvali legitimní obchod, i k takovým v Marseille docházelo, ale Monika by na to nevsadila ani sou.
Zaparkovala kolo u stojanu na okraji universitního areálu
(který vypadal spíš jako řada obytných bloků než jako skutečná universita), připoutala je řetězem a odhadla strážného

tak, že by je neukradl sám a neřekl by, že to udělal někdo jiný. Vzala si z nosiče kufřík a spěchala do své posluchárny. Každý semestr měla víc studentů. Velká většina byli Francouzi aFrancouzky, stejně otrávení současností jako ona. Zbytek byli Němci, služebně umístění v Marseille. Někteří z nich zde byli už dost dlouho na to, aby se naučili mluvit zdejším dialektem s hrdelním německým přízvukem, spíš než standardní francouzštinou, jakou se učili doma ve Vaterlandu.
Studenti, Francouzi stejně jako Němci, spolu klábosili, když vešla do posluchárny. Němci při jejím objevení ztichli z úcty k ní jako k profesorce. Francouzi ztichli, protože se dívali na její nohy, stejně jako flic1 na křižovatce. Francouzky ztichly, protože přemítaly o jejích kalhotách, hezkým kompromisem mezi umírněností a ukazováním se pro někoho, kdo jezdí na kole.
Ať už získala od studentů ticho jakýmkoli způsobem, byla ráda, že její to podařilo. „Dnes," řekla, „budeme pokračovat ve zkoumání následků toho, že Augustus nedobyl Germanii tak, jako dobyl Caesar Galii."
Používání latinských názvů území, o něž tu šlo, vytvářelo dojem, že se ty události zdály vzdálenější, než by tomu bylo, kdyby je nazývala Allemagne a France. To měla také v úmyslu, nechtěla zatahovat starověký svět do sféry moderní politiky. Jestli si její francouzští studenti dělali obzvlášť pečlivé poznámky o tomto materiálu, byla to její chyba? Jestli si hrstka jejích německých studentů dělala zvlášť pečlivé poznámky ... No, to na rozdíl od těch druhých byl důvod k obavám.
Jedna dívka zvedla ruku. Monika na ni ukázala. Dívka se zeptala: „Jak by římská Germánie," - ieiáaAllemagne - „změnila dějiny světa?"
To byla dobrá, promyšlená otázka. Monika by na ni ráda odpověděla, kdyby jí to nepřipomínalo prodírání se hustým, trnitým křovím. Pečlivě volíc slova, řekla: „Římské Impérium s hranicí na Labi, ne na Rýně, by bylo štítem proti nomádům z východu. A romanizovaní Germáni by jistě přispěli Impériu stejně, jako to ve známé historii učinili romanizovaní Galové."
Zdálo se, že to dívku uspokojilo. Další odpovědi byly nasnadě. Monika je znala. Gótové a Vandalové bynevydrancovali Řím. Frankové by nevtrhli do Francie a nedali by jí své jméno. Neexistovalo by Německo, které napadlo naši zemi v roce 1870, 1914 a 1940. Ale i když bylo možné odpovědět, sotva by to bylo bezpečné.
Zvládla zbytek přednášky, aniž by se znovu pouštěla na tak nebezpečnou půdu. Když hodinky ukázaly, že je půl jedenácté, pocítila úlevu. „Můžete jít," řekla a vložila své poznámky zpět do kufříku. Těšila se, až bude moci odejít do své pracovny. Konečně měla odkazy, které potřebovala, aby mohla dokončit práci o rozšiřování kultu bohyně Isis v Galii Narbonensis během prvních dvou století křesťanského letopočtu. Její práce by mohla vzbudit, jak doufala, určitý zájem v úzkém kroužku lidí, kteří se o takové věci zajímali.
Opálený chlapík přibližně jejího věku v rozhalené košili a volných kalhotách, které by klidně mohl nosit rybář, přistoupil ke katedře. „Velice zajímavá přednáška," řekl, uznale přikyvuje. „Skutečně zajímavá."
Vypadal jako domorodec. Monika alespoň předpokládala, že je to domorodec. Podle jejího jmenného seznamu se jmenoval Laforce. Francouzsky psal stejně jako domorodec. Ale když promluvil, bylo vidět, že domorodec není. Byl to Němec. Jeho krajané vjejím studijním kruhu nosili uniformy Wehrmachtu nebo Luftwaffe. Napadlo ji, kdo vlastně je, a doufala, že se to nedoví příliš bolestivým způsobem. „Děkuji vám," řekla, jako kdyby mluvila se zmijí, která se náhle vynořila zpod kamene.
Zasmál se, odhaluje silné žluté zuby, a zapálil si gauloisku.1 Kouřil také jako domorodec, nechávaje cigaretu nedbale viset z koutku úst. „Mohla jste být ještě víc pobuřující, než jste byla, s vaší Galií a Germanií," poznamenal.
Stále ho obezřetně studovala. „A pak bych mohla zmizet v noci a v mlze?" zeptala se. To se stávalo lidem, kteří dělali Reichu potíže tím, co říkali, nebo tím, kdo byli.
„Možná," odpověděl, a zasmál se. „A možná, že taky ne. Na přednášce vám toho projde víc, než kdybyste mluvila na bedničce od mýdla. Jestli chcete, zajedeme si spolu odpoledne na kávu, a popovídáme si o tom."
Jeho přístup nemusel být zdaleka tak subtilní. Jako okupant se vůbec nemusel namáhat s nějakým jemným přístupem. Ale protože to udělal, Monika se odvážila odpovědět: „Povězte mi své skutečné jméno a hodnost, a já si rozmyslím, jestli si o tom popovídáme."
Sklonil hlavu v poloviční úkloně. „Sturmbannfithrer Dieter Kuhn, k vašim službám, profesorko Dutourdová."
„Co je za hodnost - ?" Monika se zarazila. Než dokončila svoji otázku, uvědomila si, co je to za hodnost. Kuhn - pokud to bylo jeho pravé jméno - patřil k SS.
„Můžete samozřejmě říci ne, jestli chcete," řekl. „Nedělám si seznam žen, které mě odmítly. Měl by moc stránek, kdybych to dělal."
Pomyslela si, že na tom něco je. To byl jeden z důvodů, proč se usmála a přikývla. Ale další důvod byl přetrvávající strach, že by mohl lhát. Když se dostala do své pracovny, už moc práce na své studii neudělala.
„Co je to, Peregrine?" ozval se chraplavě reproduktor nad jeho hlavou ve stísněném kokpitu. Nikdo se ho od války neobtěžoval vylepšit. Ten starý fungoval, a to pro vojenské stroje stačilo. Johnson měl lepší reproduktor doma u svého gramofonu. Ale tohle mělo taky něco do sebe. Když reproduktor Chraptěl a pískal, věděl Johnson, že aspoň funguje.
„Nic moc, kontrolo," odpověděl. „Jen si tak plácám pro sebe." Řídící stanoviště tady v Kitty Hawk bylo umístěno daleko od jeho rakety. Kdyby namísto startu explodovala, byrokraté a technici by byli v pohodě. On, na druhé straně ... no, bylo by po něm, než by si vůbec uvědomil, která bije.
„Dej se do klidu, Peregrine," řekl technik na druhém konci linky. „Stejně jsi v posledních dvaceti letech žil ve vypůjčeném čase."
„Tak to jsi mi ulevil," řekl Johnson s kyselým úsměvem. Byl by se zasmál nahlas, kdyby si byl ten chlapík na druhém konci linky dělal prostě legraci. Jenomže to nebyla pravda. On sám bojoval se stíhačkou proti Ještěrům po celou válku,

což byla práce, při níž se životní vyhlídky pilotů měřily obvykle v minutách. On sám byl sestřelen dvakrát, a podařilo se mu pokaždé přežít. Po druhém nouzovém přistání mu zůstaly na předloktí ošklivé jizvy po spáleninách. Proto nosil, pokud mohl, košile s dlouhými rukávy.
Ale kdyby byl neležel s popáleninami nějaký“ čas v nemocnici, vrátil by se rovnou do akce a byl by pravděpodobně zabit. Takhle po vyléčení právě nastoupil k jedné z posledních jednotek letectva Námořní pěchoty, která ještě operovala, když došlo k zastavení palby.
Když boje skončily, zkoušel spoustu letadel, slučujících v sobě pozemskou a ještěří technologii - v některých případech (naštěstí ne v jeho) se to neukázalo jako dobré spojení. Přechod na rakety, když USA v 50. letech vstoupily do kosmu, byl přirozeným dalším krokem.
„Jedna minuta, Peregrine,“ oznámilo řídící středisko.
„Rozumím, jedna minuta,“ řekl Johnson. Když byl jeho otec ještě chlapec, jen pár mil odtud se vznesli na svém motorizovaném kluzáku poprvé do vzduchu bratři Wrightové. JohnKOLON1ZACE: DRUHÝ KONTAKT 87 son byl zvědav, co by si mysleli o stroji, který teď pilotoval. Orwille, stejně jako Johnson Ohian, přežil ještěří okupaci svého domovského státu a žil až do roku 1948 - zemřel jen o pár let dřív, než by mohl sledovat Američany, vstupující do kosmu.
„Třicet sekund, Peregrine,“ ohlásila kontrola, a pak začalo odpočítávání, které si Vzdušné a kosmické síly Spojených států určitě vypůjčily z šestákových magazínů: „Deset ... devět ... osm...“ Když takto prokázal, že umí počítat pozpátku na prstech, muž v řídícím středisku vykřikl: „Zážeh!“ To bylo také přesně podle magazínů. Johnson by byl raději, aby byl pro tohle někdy vymyslel lepší název.
Pak začal mít pocit, jako by si na něj sedli tři velice těžcí chlapi. Přestal si lámat hlavu s tím, jak by Iidé měli nazývat start rakety, protože se právě na jednom až příliš intimně podílel. Pokud by ho nějaká závada nerozprášila rovnou na molekuly, měl v takovém případě určitou naději dostat se ve zdraví zpátky dolů, stejně jako stroje, na nichž létali nacisté, jeho horní stupeň mohl fungovat i jako letadlo. Litoval chudáky Rusy, kteří létali do vesmíru v něčem, co nebylo o mnoho víc než vzduchotěsné krabice. Takové bylo snazší a levnější postavit, o tom nebylo pochyb, ale Rudé letectvo spotřebovávalo spoustu pilotů.
Nový kopanec do zadku ho přiměl přestat si dělat starosti s Rusy. „Druhý stupeň zapálen,“ ohlásila kontrola, jako by to bez ohlášení nepoznal sám. „Trajektorie na plánovanou oběžnou dráhu vypadá velmi dobře.“
„Rozumím,“ řekl Johnson. Poznal to sám podle přístrojů na palubní desce Peregrine, ale nevadilo mu, když mu to někdo potvrdil.
„Jaké to je, dostat se za pouhých pár minut od paláců Mon-tezumových k tripolskému pobřeží?“ zeptala se kontrola.
„Však proto jsem taky odešel od Námořní pěchoty,“ řekl Johnson se smíchem. Ve skutečnosti startoval pěkný kus cesty na severovýchod od paláců Montezumových a nad Afrikou proletí ještě dále na jih od tripolského pobřeží, ale proč by si měl dělat legraci z kontrolorovy poetické licence?
Pak se z reproduktoru ozval jiný hlas, nepoužívající angličtinu: „Kosmické plavidlo Spojených států, zde sledovací stanice Rasy. Potvrďte příjem.“
„Zdravím vás, Dakare,“ řekl Johnson ještěří hatmatilkou, když dohořel motor druhého stupně a zažehl se motor jeho horního stupně, aby dokončil jeho výstup na oběžnou dráhu. Nebyl ještě nad rádiovým nebo radarovým horizontem Dakaru, ale orbitální radary a systém spojovacích satelitů Ještěrů stále převyšovaly spojovací sítě pozemšťanů. „To jste vy, Hashshette?“ Stejně jako by to udělal Ještěr, vyslovil každé sh a každé /jako oddělenou slabiku.
„To jsem já. A vy jste Glen Johnson?“ Hashshett proměnil poslední slabiku Johnsonová jména v dlouhé zasyčení.
„Jsem. Moje přístroje mi ukazují, že jsem na ohlášené oběžné dráze. Potvrzujete?“ Johnson skončil tázacím zakašláním.
„Potvrzuji,“ odpověděl Ještěr po chvíli, kterou potřeboval, aby zkontroloval vlastní přístroje. „Vidět letovou dráhu v takové shodě s ohlášenou je dobré.“
Pokud se Ještěrů týkalo, všechno, co bylo ve shodě se státem quo ante', bylo dobré. Se čtyřmi různými mocnostmi, disponujícími orbitálními jadernými zbraněmi se lidé i Ještěři stali mnohem puntičkářstějšími, než bývali kdysi, pokud se týkalo vzájemného informování se o startech kosmických těles. Ještěři si velmi rychle vynutili, aby byli informováiů, přesvědčit je, že i oni musí informovat lidi o tom, co dělají, to dalo mnohem víc práce.
Právě v tom okamžiku zhasl motor horního stupně. Johnson se ocitl v beztížném stavu. Žaludek se mu pokusil vystoupit nahoru jícnem. Polkl, a přísně mu nařídil, aby se vrátil tam, kam patří. Po několika nervových stazích se žaludek rozhodl poslechnout.
Jakmile dospěl k závěru, že neozdobí vnitřek kabiny, zkontroloval Johnson svůj radar. Neočekával, že uvidí něco, co by ho přimělo použít své polohové trysky k únikovému manévru, ale člověk nikdy neví. Vesmír byl nyní velmi přeplněný, plný nejen pilotovaných plavidel, ale také všemožných druhů nepiloto-vaných satelitů, některých mírumilovných, některých ne, a také spousty smetí: odhozených ochranných plášťů a posledních stupňů, které se dostaly na oběžnou dráhu poté, co tam dopravily svůj náklad. Ještěři si na toto smetí nepřestávali stěžovat, ani jejich dokonalé radary a ještě dokonalejší počítače nedokázaly odlišit odpadky od kamuflovaných zbraní, tiše se vznášejících v prostoru a čekajících na rozkaz. Zbraně, které nebyly kamuflované, také často manévrovaly, čím déle zůstávaly na stejné oběžné dráze, tím zranitelnější se stávaly. Když se ujistil, že nemusí měnit svou dráhu, Johnson začal znovu studovat obrazovku radaru. Nebyl nahoře od té doby, kdy přiletěla kolonizační flotila z Tau Ceti. Cíle na radaru nebyly jen vzdálené - na relativně vysokých oběžných drahách -ale i velké. Na obrazovce vypadaly jako světla na vánočním stromku. Byly tak veliké, že by je byl mohl spatřit pouhým okem stejně dobře, jako svými elektronickými smysly.
Zahleděl se upřeně směrem, který udával radar. No jistě, tam byly, některé z nich jasné jako Venuše - jasnější. Protože byl na nižší, rychlejší oběžné dráze, minul je, ale před ním byly další. Po celý oběh kolem Země byly před ním stále další a ďaí-ší, s Ještěry, milióny a milióny Ještěrů, ležících v nich ve studeném spánku jako steaky v kartonových krabicích v

chladírenských boxech.
Pohled na lodě kolonizační flotily ho naplnil úctou. Dostal se pár set mil do kosmu. USA, Velkoněmecká říše a SSSR měly základny na Měsíci. Američané a Němci se prošli po Marsu (k úžasu Ještěrů, kteří nemohli pochopit, proč chtěli navštívit tak neužitečný svět). Američané a Němci byli v pásu asteroidů, podívat se, jestli neskrývá něco cenného (Ještěry překvapovala samotná existence pásu asteroidů, solární systémy, které znali, byly mnohem uspořádanější).
„Podívat se zblízka na asteroidy - to není špatné," zabručel Johnson. Ale lodě, na které se díval, nepřekonaly milióny, nebo desítky miliónů, mil kosmu. Překonaly víc než deset světelných let - řekněme, šedesát trilionů mil. Klobouk dolů!
Jaké to asi je, překonat deset světelných let? Zaplatil bych hodně, kdybych mohl navštívit Domov, pomyslel si Johnson a napadlo ho, jestli se tam dostane spíš jako turista, nebo jako součást flotily, která zničí domovskou planetu Ještěrů tak, že tam nepřežijí ani švábi (nebo co to tam mají místo švábů).
Povzdechl si. Nemělo to smysl. Pokud vláda Spojených států, nebo kterákoli jiná pozemská vláda, měla plány hvězdné lodi, on o nich nevěděl - a to měl k takovým věcem přístup. Znovu vzdychl. I kdyby některá z pozemských vlád měla plány lodi, která by dokázala překonat mezihvězdný prostor, bylo pravděpodobné, že ji nepostaví dřív než na přelomu století, jestli vůbec tak brzy. A jemu už bylo přes čtyřicet.
„Příliš starý, abych letěl ke hvězdám." Zavrtěl hlavou, uvažuje o tom, jaký by býval byl jeho život, kdyby nepřišli Ještěři, a kdyby se byl svět stále pohyboval svým normálním, očekávaným směrem. „Kristepane!" zvolal. „Mohl jsem být příliš starý na to, abych se vůbec dostal do vesmíru." To bylo opravdu děsivé pomyšlení.
Ále protože se sem dokázal dostat, protože tady byl, musel dělat, co bylo třeba. Byly také věci, o kterých doufal, že je nebude muset udělat. Stejně jako jeho německý protějšek, i Peregrine nesl řízené střely a kulomety. I neohrabané ruské plavidlo bylo vyzbrojeno kulomety. Avšak i před příletem kolonizační flotily disponovali Ještěři ve vesmíru mnohem většími silami než celé lidstvo dohromady. Kdyby došlo na lámání chleba, dokázali by pravděpodobně zatlačit lidi zpátky do atmosfér}'. Jeho úkol, a úkol ostatních Američanů ve Vzdušných a kosmických silách, a také jejich německých a ruských kolegů, byl způsobit jim co nejvíc škod, než budou zabiti.
V rádiu to zapraskalo. Peregrine, zde Osprey. Přepínám." „Ahoj, Gusi," odpověděl Johnson. „Tady Peregrine." Většina lodí, které létaly z Kitty Hawk, byla pojmenována podle dravých ptáků. „Už jsi nějaký časek tady nahoře. Něco nového s kolonizační flotilou? Přepínám."
„Provedli několik letů na povrch Země," řekl Gus Wilhelm. „V posledních pár dnech víc než dřív. Pokoušejí se zjistit rozložení sil na povrchu, dalo by se říct. Není to tak, jak čekali, když opouštěli Domov, ani zdaleka ne."
Johnson se zasmál. „To bych řekl, že ne. Slyšel jsi záznamy některých z prvních rádiových spojení mezi kolonizační flotilou a těmi, co jsou už na Zemi? Bob Hope by nedokázal být ani z poloviny tak legrační, i kdyby se o to snažil celý rok."
„To je fakt," souhlasil Gus. „Jo, něco z toho jsem slyšel. A teď budou vědět, zeje odposloucháváme."
„Jako by to už nevěděli," řekl Glen Johnson. Oba se opět zasmáli. Usadil se pevněji ve svém křesle, muž na rutinní misi, připravený se ve zlomku vteřiny změnit opět ve stíhacího pilota, kdyby mise přestala být rutinní. „Přepínám a končím."
Po většinu dlouhého tosevanského roku smýšlel Fotsev docela dobře o městě jménem Basra, kde sloužil. Jistě, v zimě zde bylo chladno, ale nemyslel si, že by existovalo jakékoli místo na povrchu Tosevu 3, kde by v zimě nebylo chladno. Léta bývala celkem příjemná, nejteplejší dny by bývaly byly teplé i doma.
Muži, kteří bojovali dál na severu, v ne-impériu, které samo sebe nazývalo SSSR, vyprávěli hrůzostrašné zkazky o tosevanských zimách. Fotsev se nevylíhl včera, věděl, jak muži lžou, aby učinili své historky zajímavějšími a sebe statečnějšími. Měl své vlastní příhody z dobývání Argentiny a nebyl proti tomu je trochu vylepšit, když vylepšení potřebovaly. Ale někteří z těch mužů promítali video, aby dokázali, že nelžou. Pouhá myšlenka na boj v závějích zmrzlé vody vyšších než muž stačila k tomu, aby ho učinila šťastným, že on to nemusel nikdy dělat.
„Vzpomínáš si na toho Ussmaka?" řekl muž jménem Gorp-pet, který měl proužek tělní kresby na levé paži, svědčící o tom, že bojoval v SSSR. „Vždycky jsem si myslel, že to byla zima, co ho přimělo ke vzpouře, při Císaři."
Poté, co oba sklopili oči v rituálním gestu úcty, Fotsev zarejdil svými očními výčnělky do všech stran aby se ujistil, že Gorppeta neslyšel nikdo jiný. Druhý muž udělal totéž, vědom si, že možná řekl příliš mnoho dokonce i příteli.
„Nikdy jsem o té vzpouře moc nevěděl," řekl Fotsev. Ctnostně dodal: „Ani jsem o tom nikdy moc vědět nechtěl."
„To ti nemohu mít za zlé," řekl Gorppet. Oba pěšáci se otřásli, jako by to bylo chladem v SSSR, ačkoli místní počasí bylo dokonale příjemné i podle měřítek Domova. Vzpoura -povstání proti nadřízeným - byla neskutečně zřídkavým jevem mezi Rasou, muži, kteří se o takové věci zajímali, museli hledat příklady v nejdávnější historii, dávno předtím, než Impérium sjednotilo Domov.
Usvědčuje svá předchozí slova ze lži (konečně, byla v tom jakási děsivá fascinace), Fotsev řekl: „Zajímalo by mě, co se s Ussmakem stalo, když se vzdal Rusům. Pravděpodobně žije tak pohodlně, jak jen se dá v ne-impériu plném Velkých Ošklivců, jako ten kapitán tam na menším kontinentálním masivu." Ale Gorppet udělal nikou odmítavý pohyb. „Ne - kdepak, to ne," řekl a přidal zdůrazňovací zakašlání. „Slyšel jsem to od muže, kterého Rusové nakonec propustili z jednoho ze svých zajateckých táborů - a on po tom nebyl nic než kostra a šupiny, to mi můžeš věřit. Řekl mi, že Ussmak zemřel v jednom z těch táborů, spolu s - jen duchové Císařů minulosti vědí kolika -dalšími muži. Kdybychom někdy znovu bojovali s Tosevany, nepřej si, aby tě zajali Rusové nebo Němci - nebo i Japonci, ačkoli jsme jim pořádně srazili hřebínek."
Fotsev se znovu otřásl. „Nechci, aby mě zajali žádní Velcí Ošklivci," řekl se zdůrazňovacím zakašláním. „Staví továrny na zabíjení jich samotných - není divu, že zabíjejí i nás, když nás chytí."
Zatímco mluvil, jeho oční výčnělky se neustále pohybovaly. Hlídkovali s Gorppetem na tržišti. V prvních dnech okupace nedaleko odtud zmizelo několik mužů. Odveta Rasy byla dost brutální, takže se takové věci přestaly stávat, ale žádný z obou mužů nechtěl svou nedostatečnou ostražitostí poskytnout příležitost, aby to začalo znovu.

Na náměstí - otevřeném prostranství ve městě budov z nepálených cihel - Velcí Ošklivci prodávali a směňovali neuvěřitelné množství různých druhů zboží, většinu z nichž shledával Fotsev výrazně nechutných. Tosevanští muži nosili róby a na hlavách nařasenou látku na ochranu před sluncem, které se mužům Rasy zdálo tak přátelské, zatímco ženy se zahalovaly celé. Argentinští Velcí Ošklivci, kteří žili v drsnějším podnebí, se neobalovali tolika látkami. Fotsev nechápal dobře příčinu tohoto rozdílu.
Když se o tom zmínil, Gorppet odpověděl: „Náboženství," a pokračoval v chůzi, jako kdyby byl řekl něco moudrého. Ale Fotsev si to nemyslel. Náboženství a uctívání Císaře bylo v jazyce Rasy stejné slovo. Tady na Tosevu 3 to ale nebyly stejné věci. Velcí Ošklivci, nemající za sebou dobrodiní desítek tisíc let imperiální vlády, si bláznivě představovali mocné bytosti, vytvořené v jejich vlastní představě, a dále si pak představovali, že tyto mocné bytosti stvořily ve své představě je samotné.
Bylo by to k smíchu, kdyby to Velcí Ošklivci nebrali tak vážně. Pokud se Fotseva týkalo, zůstávalo to k smíchu, ale nesmál se. Tak jako zkušenost poučila místní Velké Ošklivce, aby neunášeli muže Rasy, zkušenost poučila také Rasu, aby se nepokoušela měnit víru, kterou místní Tosevané vyznávali, bez ohledu na to, jak absurdní byla. Jestli si mysleli, že se musí pětkrát denně klanět, aby uctívali Velkého Ošklivce, který měl přebývat někde na obloze, bylo jednodušší nechat je, než se pokoušet odradit je od toho. Fotsev přišel do Basry, aby posílil zdejší posádku po nepokojích, které vypukly právě z tohoto důvodu.
Gorppet musel přemýšlet o podobných věcech, protože řekl: „Když už mají tyhle absurdní názory, proč nemají všichni stejné, místo aby se hádali, kdo má pravdu a kdo se mýlí?"
„Nemyslím, že můžeš očekávat, že by kteříkoli dva Velcí Ošklivci měli stejný názor na cokoli," řekl Fotsev. „Nemají dokonce ani stejná slova pro stejné věci. Naučil jsem se trochu španělsky, jak se mluví v Argentině, a žádný Velký Ošklivec tady nezná z toho jazyka ani slovo. To není správné."
„Pravda," řekl Gorppet. „A někteří ze zdejších Tosevanů mluví arabsky, a někteří persky. Neuspořádané, jako celý tenhle
„Že je všechno smíchané dohromady jako tady, to myslíš?" řekl Fotsev. „To určitě je. Měli bychom s tím něco udělat."
„A to jako co?" zeptal se Gorppet se zájmem.
„To já nevím," řekl Fotsev poněkud podrážděně. „Já jsem jenom pěšák, stejně jako ty. Já vím, co by udělali Velcí Ošklivci: zabili by všechny, kteří mluví jazykem, který jim není po chuti. Pak by si s tím už nemuseli dál dělat starostí. Hezké, elegantní a čisté, že?"
„Velmi elegantní a čisté - když se nedíváš na tu krev," řekl Gorppet.
Fotsevovo pokrčení rameny se nelišilo od gesta, které by použil Tosevan. Velcí Ošklivci neměli ve zvyku hledět na krev, jakmile ji začali prolévat. Po straně náměstí se začal shromažďovat dav převážně tosevanských mužů s hrstkou žen. Fotsev na něj ukázal. „Myslíš, že bychom se tam měli podívat?"
„Cože? Míníš sami od sebe?" Gorppet udělal znovu odmítavé gesto. „Ne, děkuju. Jestli z toho vzniknou potíže, budou to větší potíže, než my dva dokážeme zvládnout."
„Proč by z toho měly vzniknout - " Fotsev se zarazil. Nějaký tosevanský muž se vyšplhal na jakousi plošinu. Fotsev nedokázal odlišit jednoho Velkého Ošklivce od druhého o nic lépe než většina ostatních mužů Rasy, ale poznal, že tito muži patřili k těm, kteří si nechávali růst na tvářích chomáče ošklivé srsti. Velký Ošklivec na plošině měl dlouhé, šedé chomáče, což znamenalo, že už nebyl mladý.
„Vždycky jsem si myslel, že tihle Velcí Ošklivci vypadají bláznivě s těmi hadry omotanými kolem hlavy," řekl Gorppet.
„Tam dole v Argentině nosily ženy na hlavách mnohem směšnější věci než hadry. Některé z nich vypadaly jako chodící zahrady." Fotsev jedním očním výčnělkem stále sledoval starého tosevanského muže, který začal řečnit k davu. „Co říká? To je persky, že? Persky neznám ani slovo."
„Mluví o Rase," řekl Gorppet, který té řeči trochu rozuměl. „Kdykoli tito muži, kteří kážou, začnou mluvit o Rase, jsou z toho obvykle potíže. A myslím, že tohle je ten, kterému říkají Chomejní. Nenávidí nás víc než všichni ostatní. Jeho vejce nasáklo octem a solí, než se vylíhl." „Ale co říká?" naléhal Fotsev.
„Je to problém, ať se mu dostane pod šupiny purpurový svrab." Jeho druh naklonil a hlavu a pozorně naslouchal. „Říká, že duch, o kterém si ti pověrčiví hlupáci myslí, že stvořil je, nestvořil nás. Říká, že nás stvořil jiný duch, ve kterého věří, ten zlý. A - uh-eh - říká, že jestli nás všechny teď vyženou z Tosevu 3, muži a ženy z kolonizační flotily nebudou schopní přistát. Myslí také, že to jsou zlí duchové."
Fotsev se přesvědčil, že má náboj v komoře své osobní zbraně, nasazený plný zásobník a další zásobníky po ruce. I s Gorppetem po boku se náhle cítil velice sám. „Myslím, že bychom odtud měli raději vypadnout," řekl, rejdě očima kolem sebe, aby se k němu nemohl přikrást žádný Velký Ošklivec s nožem nebo bombou.
„Myslím, že máš pravdu," přesvědčil Gorppet. „Myslím taky, že bychom měli zavolat pro pomoc - pomoc a těžší zbraně." Začal spěšně a naléhavě mluvit do své vysílačky.
Z davu se ozval obrovský hluk. „Allahu akbar!" Tento pokřik zněl stejně v perštině i arabštině. Znamenal, že ten směšný duch, ve kterého Velcí Ošklivci věřili, je veliký směšný duch. Znamenal také, že Tosevané, kteří ho vykřikují, jsou na pokraji výbuchu násilí. „Allahu akbar!"
„Už jdou," řekl Gorppet zbytečně. S ústy otevřenými křikem se dav Velkých Ošklivců vrhl k oběma mužům Rasy. Muž jménem Chomejní stál na své plošině s rukou napřaženou ke dvěma osamělým mužům Rasy a povzbuzoval své následovníky ke krveprolití.
Ani Fotsev, ani Gorppet se nepokoušeli přemlouvat Tosevany, aby se zastavili nebo couvli. Oba zahájili palbu, jakmile se nejbližší Velcí Ošklivci dostali na dostřel. Na tuto vzdálenost, proti davu, mohli sotva minout. Pohled na kulky, trhající jejich druhy na kusy, přiměl některé z Velkých Ošklivců k zaváhání. Ale ostatní, většina ostatních, postupovali nezadržitelně dál.

„Myslí si, že budou šťastní po smrti, když zemřou v boji proti nám," řekl Gorppet, nasazuje nový zásobník.
„Císařové neznají jejich duše," odpověděl Fotsev, rozsévaje další smrt mezi chátrou. Jak vídal už předtím, Tosevané byli nerozvážně stateční. Brzy se některý z nich dostane dost blízko, aby mu vytrhl zbraň z rukou. Pak mu zbudou jen zuby a drápy, až do konce. Doufal, že bude rychlý.
V té chvíli se však s hromovým rachotem přiřítila helikoptéra ze základny Rasy nedaleko Basry. Pokropila dav zfanati-zovaných Tosevanů raketami a granáty z rotačního kanónu. Proti takové palebné síle nemohl obstát žádný Velký Ošklivec. Rozutíkali se na všechny strany, křičíce strachem stejně jako předtím křičeli vztekem.
S železitým zápachem krve, naplňujícím čichové receptory na jeho jazyku, vyprázdnil Fotsev zásobník do jejich prchajících zad. Doufal, že helikoptéra dostala toho Chomejního, který chátru poštval.
Dříve, než se zmohl na víc než na toto zbožné přání, vyletěla odněkud ze země ohnivá čára a zasáhla helikoptéru. Naklonila se na bok, a pak se roztříštila uprostřed tržiště. Úlomky jejích rotorů se rozletěly na všechny strany a zkosily posledních pár Velkých Ošklivců.
Fotsev vytřeštil oči hrůzou. „Tihle Velcí Ošklivci přece nevědí, jak vyrábět protiletadlové střely!" vybuchl.
„Ne, ale vědí, jak si je koupit, vyžebrat nebo vypůjčit od Tosevanů, kteří je dělají." Gorppetův hlas byl velmi pochmurný. „Při duších Císařů minulosti, za tohle s nimi zúčtujeme. Ale teď, dokud můžeme, uděláme lépe, když odsud vypadneme." Bok po boku se vydali pryč z náměstí. Helikoptéra za nimi hořela a hořela.
„Allahu akbar!" Reuvenu Russiemu proletěl kolem hlavy kámen. „Židovský pse, lížeš Ještěrům ocasy. Tvá matka před nimi roztahuje nohy. Tvá sestra - auu!" Arabovo proklínání zaniklo v bolestném zavytí. Reuven si nalezl vlastní kámen a hodil jej s lepším účinkem než vyzáblý arabský mladík, který mu nadával.
Jeruzalém vřel jako čajník, který stál příliš dlouho na ohni. Na rozdíl od čajníku však město nemělo žádné místo, kudy by mohla pára uniknout. Ještěři a lidští policisté - většinou Židé -se mohli dostat do palby z kteréhokoli domu, kteréhokoli krámku. Stejně tak kterýkoli kolemjdoucí.
Pro tentokrát si Reuven skoro přál, aby žil v internátu se svými kolegy. Denní docházení do školy a ze školy připomínalo spíše každodenní probíhání uličkou od té doby, co vypukly muslimské nepokoje. Doposud nebyl zraněn. Věděl, že to bylo spíše diky štěstí než čemukoli jinému, ačkoli by to nikdy nepřipustil svým rodičům.
Ze zdi domu na něj hleděl černý hákový kříž. Někteří z Arabů, kteří nenáviděli Ještěry, ale nebyli náboženskými fanatiky7, se přikláněli k Reichu, v neposlední řadě proto, že Himmler miloval Židy ještě méně než oni. Spolu s hákovými kříži kvetly na zdech i rudé hvězdy - někteří Židé i někteří Arabové vzhlíželi k Moskvě a očekávali od ní osvobození od Rasy. Ale nejrozšířenější graffiti bylo v klikatém arabském písmu, jehož písmena se podobala hebrejským, která rozmazal déšť. Zdálo se, ts, Allahu akbar! křičí z každé zdi.
Reuven vyhlédl za roh. Další krátký blok domů vypadal docela bezpečně. Spěšně vykročil. Ještě jeden blok a bude doma.
Když kontroloval poslední blok, uviděl židovského policistu, ozbrojeného britským stengunem, jednou z nesčetných zbraní, které tu zbyly po posledních velkých bojích. Ale ani toto nové kolo nepokojů nevypadalo nijak pěkně.
Policista ho rovněž spatřil a namířil jeho směrem svůj samopal. Pak sklonil hlaveň. „Vy nejste Arab," řekl hebrejsky.
„Ne." Reuven začichal. Ve vzduchu byl cítit kouř, víc, než by se dalo přičítat kuchyňským ohništím. „Pěkný zmatek. Něco takového jsme tu ještě neměli - myslím."
„Zatracený bordel," zamumlal židovský policista anglicky. Pak přešel zpátky do hebrejštiny. „Budeme si jen muset udržet chladnou hlavu, dokud věci nevyvřou. To dokážeme." Jako protiklad toho něco - bomba? granát? - vybuchlo nepříliš daleko odtud.
„Za tím vězí ta kolonizační flotila," řekl Reuven. „Teď, když je konečně tady, lidé si zase uvědomují, že nemůžeme přinutit Ještěry odejít tím, že zadržíme dech a budeme si přát, aby to udělali."
„Je mi jedno, co za tím vězí. Je to zatracený bordel." Tohle bylo opět anglicky, hebrejština, protože byla tak dlouho liturgickým jazykem, měla žalostně málo vhodných kleteb a nadávek. Policista pokračoval: „A na tom stejně nezáleží, co za tim vězí. Ať je to cokoli, musíme to zarazit - a to taky uděláme."
„Doufám," řekl Reuven a vydal se dál.
Když přišel domů, matka a jeho dvě sestry-dvojčata, Esther a Judith, se k němu vrhly s radostnými výkřiky. Ani on nedo7 kázal pokaždé rozeznat jednu od druhé, a to je znal celých dvanáct let jejich života. Jedna z nich řekla: „Před pár minutami jsme slyšely bombu."
„A chvilku předtím kulomety," dodala druhá.
„Nemáme rády kulomety," řekl obě společně. Myslely natolik stejně, že si Reuven někdy kladl otázku, jestli se ony samy dokážou mezi sebou rozlišit, jestli každá z nich nemusí uvažovat, než se rozhodne, zdali je Esther nebo Judith. Aby se pokusil odvrátit jejich myšlenky od kulometů, řekl: „Budu na vás dvou experimentovat, abych zjistil, jestli to jste skutečně vy dvě, nebo jenom jedna se zrcadlem."
Ukázaly jedna na druhou. „Ona je zrcadlo," řekly jednohlasně.
„To není k smíchu," řekl Reuven, ačkoli, když na to přišlo, vlastně bylo. Obrátil se na matku. „Neposlala jsi je dnes do školy, že ne?"
„Vypadám jako mešuge?" zeptala se Rivka Russiová. „To jen ty a tvůj otec jste takoví blázni, abyste chodili na ulici v takových časech jako jsou tyto." V tom byla nepříjemná dávka pravdy, ačkoli si to Reuven nechtěl připustit. Jeho matka pokračovala: „I když, ani domy nejsou bezpečné. Bomby, kulky ..." Zatvářila se kysele. „Viděli jsme toho příliš mnoho za války. Viděli jsme za války příliš mnoho všeho."
Reuven byl tenkrát velice mladý. Pamatoval si německou invazi do Polska a invazi Ještěra na Zemi v roztříštěných hrů-zyplných útržcích, navzájem nesouvisejících - spíše fotografie namátkou vystřižené z filmu plného hrůzy. „Řím," zamumlal. „Co je s Římem?" zeptaly se Esther a Judith společně. Ani jejich bratr, ani matka neodpověděli. Řím byl

jedním z útržků v jeho paměti, byl tehdy na palubě řeckého nákladního parníku v Tyrhénském moři, když Němci odpálili bombu z výbušného kovu, kterou propašovali do města. Nyní se znalostmi, které neměl tenkrát, uvažoval, jak velkému množství radioaktivního spadu byl během tohoto výbuchu vystaven. Nechtěl to vlastně vědět. Stejně by s tím nemohl nic dělat.
Na ulici před domem se ozvaly kroky nohou, obutých v těžkých botách. Malá okénka, která vyhlížela na ulici, byla uzavřena okenicemi, jako většina domů v Jeruzalémě, i tento se raději díval dovnitř, na svůj vlastní dvůr, nežli ven, do širšího světa. Po většinu času to Reuven považoval za samozřejmé. Byl na to zvyklý po většinu svého života. Ale tentokrát by mu nevadilo, kdyby se mohl podívat, co se děje venku.
Náhle však svůj názor změnil. Po několika výkřicích v hebrejštině a arabštině začaly rachotit zbraně. Kulka prolétla boční stěnou, hvízdla mu kolem hlavy a zaryla se do protější stěny dřív, než mu stačila spadnout čelist.
Jeho matka měla lepší představu o tom, co je třeba dělat za takových okolností. „K zemi!“ vykřikla. „Lehněte si! Kulk}“ budou létat nad námi.“
Když Reuvenovy sestry neposlechly dost rychle, strhla je dolů a lehla si na ně, ignorujíc jejich protesty. Reuven právě zalehl na podlahu, když další dávka nadělala do čelní zdi ventilační otvory, které tam předtím nebyly. Esther a Judith zděšením ztichly.
Venku na ulici začal někdo naříkat a nepřestával. Reuven nedokázal říct, jestli tento nářek byl v hebrejštině nebo v arabštině. Bolest nemá odlišné jazyk}', bolest má svůj vlastní, univerzální jazyk.
Zvedl se z podlahy. „Co to děláš?“ zeptala se jeho matka.
„Lehni si!“
„Nemůžu,“ odpověděl. „Musím si vzít svou brašnu. Tam venku je někdo zraněný. Nejsem lékař, ještě ne, ale mám k tomu blíž než kdokoli jiný tady okolo.“
Čekal, že se na něj matka rozkřikne. Kjeho úžasu se místo toho usmála: zvláštní, něžný, smutný úsměv. „Tvůj otec udělal stejnou věc, když Ještěři dobývali Jeruzalém na Britech. Tak běž. Bůh tě opatruj.“
Reuven si z ložnice donesl svoji černou koženou brašnu a pospíšil si k předním dveřím. Jak se dalo předvídat, jeho sestry chtěly dělat to, co dělal on. Stejně tak se dalo předvídat, že matka jim to nedovolila. Vyklouzl ze dveří, jistý, že matka za ním zavře a zastrčí závora.
Vzduchem stále létaly střely, i když teď už ne tak často. Na konci bloku hořel automobil, vysílaje k obloze sloup černého dýmu. Plameny byl žluté a oranžové, nikoli téměř neviditelné modravé z hořícího vodíku - byl to starý vůz, ne jeden z těch novějších modelů podle vzoru Ještěra.
Nářek se ozýval z druhé strany vozidla. Cítě se nahý a vystavený střelbě, Reuven obešel auto, aby pro zraněného muže udělal, co se dá. Právě u něho poklekl, když někdo za ním řekl: „Co tady musíme udělat, synu?“
„Buď zdráv, otče,“ řekl Reuven, když si Mojše Russie klekl na jedno koleno vedle něj. Ti dva si byli velmi podobní, jak tady klečeli bok po boku, tmavé vlasy, úzké kostnaté tváře - až na to, že Mojše pomalu plešatěl. Reuven pokračoval: „Ještě jsem neměl čas ho prohlédnout.“
„Na tuhle diagnózu nepotřebuješ žádné složité ještěří přístroje,“ řekl jeho otec. „Dostal tři kulky do břicha...“ Ukázal na díry v bojovníkově košili. Prýštila z nich nějaká krev, ale skutečný proud vytékal zpod mužových zad. Reuven polkl. Pitvy na lékařské koleji byly úhlednější a jejich objekty nekřičely.
Mojše Russie promluvil, jako by sám byl zpátky v posluchárně: „Vstupní otvory jsou docela malé. Kdybys byl dost otrlý, abys ho otočil, uviděl bys, že z výstupních otvorů jsou vytrženy celé kusy tkáně. Prognóza, synu?“
Reuven si olízl rty. „Bude trpět, dokud neztratí dost krve, aby ztratil vědomí. Pak zemře.“ Promluvil bez obav, že ho zraněný muž uslyší, bojovník byl ztracen ve svém soukromém pekle.
„Myslím, že máš pravdu.“ Mojše se chvíli přehraboval ve své brašně, pak vytáhl injekční stříkačku. Vstříkl padlému bojovníkovi injekci, pak pohlédl na Reuvena. „Dost morfinu, aby ho to zbavilo bolesti. Také dost na to, aby to do dvou minut zastavilo jeho srdce a plíce.“
Čekal, až k tomu Reuven něco řekne. Po chvíli přemýšlení Reuven poznamenal: ..Ve škole nás neučí, kdy je to třeba udělat.“
„Ne, to nedělají,“ přesvědčil jeho otec. „Zaprvé proto, že to Ještěři považují za samozřejmé mnohem víc než my. A za druhé, to není něco, co se můžeš naučit ve škole. Až přijde čas, budeš to vědět. Pokud budeš mit sebemenší pochybnost, jestli to máš udělat, je odpověď prostá: nemáš. Když musíš, nemáš pochyby.“
„Kolikrát jsi to udělal?“ zeptal se Reuven. Když to říkal, bojovníkovo sténání utichlo. Zíral vzhůru v zasněném překvapení. Reuvena by zajímalo, jestli vidí muže, kteří nad ním klečí, nebo zda má pouze nějakou vnitřní vidinu. Mužova hruď se několikrát zvedla a pak dýchání také utichlo.
„Morfin je dobrý přítel a strašlivý pán,“ zamumlal Mojše Russie. Pak si teprve uvědomil Reuvenovu otázku. „Kolikrát? Nevím. Párkrát. Muž, který to dělá příliš často, dost nepřemýšlí o tom, zdali je tu nutné. Nejsi Bůh, synu, a nikdy nebudeš. Jednou za čas - ale jen jednou za čas - ti dovolí, abys byl Jeho asistentem.“ Vstal. Kolena měl mokrá od bojovníkovy krve. „Vrátíme se raději domů. Tvá matka bude mít o nás starost.“
„Já vím.“ Reuven uvažoval, co by byl dělal, kdyby byl u bojovníka sám. Měl by dost pevné nervy, aby zbavil muže jeho utrpení? Doufal, ale věděl, že si tím nemůže být jist. Také si uvědomil, že vůbec neví, zdali ten obyčejně vypadající muž byl muslim nebo Žid.
Úředník Gestapa, zdvořilý jako Francouz, se na Johanna Druckera usmál. „Musíte pochopit, můj drahý podplukovníku, že tohle je jenom prověřování vaší věrnosti, ne popření toho, že jste věrný,“ řekl.
„Vy asi dokážete poznat ten rozdíl líp než já,“ odsekl Drac-ker. „Všechno, co vím, je to, že mi zakázali létat kvůli hovadině. Chci zpátky do kosmu, kde mohu nejlépe sloužit Reichu.“ A kde mezi tebou a mnou budou stovky - někdy tisíce - kilometrů.

„Nenazýval bych bezpečnost Říše 'hovadinou',“ řekl gesta-pák sametovým hlasem. „Musíme být vždycky na stráži, aby nebyl Volk poskvrněn cizí, podřadnou krví.“
„To je moje žena, o kom mluvíte, vy- “ Dracker se ovládl. Říkat tomu čubčímu synovi, že je čubčí syn, by mu nijak neprospělo, a neprospělo by to ani Kathe.
„Pilně jsme pracovali, abychom učinili a udrželi Říši čistou od Židů,“ řekl gestapák s něčím, co měl být nepochybně přátelský úsměv. „Budeme pokračovat, dokud tento veliký úkol nebude dokončen.“
Dracker neřekl nic. Nic, co by mohl říct, by k ničemu nebylo. Cokoli by řekl, dostalo by ho do větších potíží, než v jakých už byl. Nemiloval příliš Židy. Za starých časů, když ve Velkoněmecké říši byla ještě spousta Židů, neznal mnoho lidí, kteří by je příliš milovali.
Ale zabíjet je jako dobytek ... Nechápal, jak to Reichu pomohlo. Kdyby Židé v Polsku nebyli povstali, když přišli Ještěři, Polsko by možná stále patřilo Německu. A když Ještěři zahrnuli do své propagandy podrobnosti o tom, co Němci dělali, vztahy mezi Říší a ostatními lidskými mocnostmi zůstaly na dlouhou dobu velmi delikátní.
Bral by na to gestapák zřetel, kdyby na to poukázal? To bylo k smíchu. A pak se mu na tváři objevil sardonicky úsměšek. Většina Němců nemilovala příliš Židy? Káthin dědeček musel milovat Židovku, jestli na tom, co Gestapo tvrdilo, bylo něco pravdy. A, kdyby tu Židovku nemiloval, Káthe by se nikdy nebyla narodila.
O tom přemýšlej později, řekl si Drucker. V dané chvíli stále doufal, že to nebyla pravda. Kdyby to byla pravda, jeho kariéra by nebyla jediná věc, která by se rozplynula v dým. Stejně tak by se proměnila v dým jeho drahá, sladká Káthe a vyletěla by komínem krematoria. Žaludek se mu sevřel hůř, než kdyby se ocitl v beztížném stavu. Dvacet let věděl, co Říše dělala Židům, věděl to a moc o tom nepřemýšlel. Teď to zasáhlo jeho domov. Uvědomil si to, o čem měl přemýšlet více a dříve. Teď bylo příliš pozdě.
Tak klidně, jak dokázal, řekl: „Chci ji vidět.“ Řekl to už předtím a byl odmítnut. Nyní byl odmítnut znovu. „Musíte vědět, zeje to nemožné,“ řekl gestapák. „Je ve vazbě a očekává rozhodnutí v této věci. Je v pořádku, přijměte, prosím, mé osobní ujištění, pokud jde o to. Jestli se obvinění ukáže nepodloženým, všechno bude jak bývalo.“
Znělo to, jako by to myslel vážně. Drucker se musel přemáhat, aby se mu nevysmál do tváře. Káthe byla ve vazbě - zdvořilé slovo pro věznici nebo tábor. Bojovala o svůj život, a nemohla se ani sama hájit. Vybrat si špatné prarodiče, to mohl být v Reichu hrdelní zločin.
Drucker se odvažoval doufat, zeje v pořádku. Kdyby dospěli k názoru, že její babička vůbec nebyla Židovka, nechali by ji jít. Stávalo se to - nepříliš často (Drucker si přál, aby si to nebyl připomněl), ale stávalo se to. A on, díky své hodnosti a své odbornosti, byl cenným kolečkem v mašinérii Říše. Když ji nechají jít, nebudou se ho chtít dotknout.
Přál si, aby byl poznal její prarodiče. Všechno, co viděl, bylo jen pár vybledlých fotografií ve starém albu. Nevzpomínal si, že by ho vůbec napadlo, že její babička vypadá židovsky. Měla světlé vlasy a světlé oči. Když byla mladá, byla velmi hezká. Vlastně se velice podobala Káthe.
Ten úředník tady, ten měl hnědé oči a tmavé strniště, které si pravděpodobně musel holit dvakrát denně. Dívaje se na něho studeným pohledem, Drucker řekl: „Babička mé ženy byla lepší árijka než vy.“
„Možná nejsem hezký,“ řekl gestapák klidně, „ale mám bezvadný německý rodokmen. Kdyby začali strkat všechny prosté, všední lidi do táborů, brzy bychom zůstali bez dělníků.“
Zatraceně, pomyslel si Drucker, který ho chtěl rozzlobit. Na tom, co gestapák říkal, něco bylo. Existovalo příliš mnoho obyčejných lidí, aby je bylo možno vyhladit, zůstala by po nich velká díra v tkanivu společnosti. Vyhubení Židů po sobě takovou díru nezanechalo. To z nich dělalo perfektní obětní beránky: bylo jich málo, stáli zcela mimo a lidé je už tak neměli rádi.
Úředník snad přemýšlel spolu s ním, protože řekl: „Proto Američané své negry pouze nenávidí, ale ve skutečnosti s tím nic nedělají. Kdyby dělali, bylo by to pro ně nevýhodné.“
„Nevýhodné.“ To slovo zanechalo v Druckerových ústech podobnou pachuť jako shnilé koňské maso, které jedl na ústupu od Moskvy před příchodem Ještěrů. Také byl rád, že ho má. Něco si v duchu zamumlal, a pak řekl: „To, že nic nevím, je nevýhodné pro mě, víte.“
„Ano, ovšemže vím.“ Gestapák byl stále uhlazený. „Ať se stane cokoli, vaše děti nebudou přísně postiženy. Jeden židovský praprarodič není podle zákona závada.“
„Nemyslíte, že by je mohla postihnout ztráta matky?“ vyštěkl Drucker. A přece, svým hrůzným způsobem měl jeho vyšetřovatel pravdu. Přísně postihnout byl eufemismus pro vzít ven a zabít.
„Musíme mít čistou krev.“ Jakkoli uhlazený, jakkoli zdvořilý byl, gestapák v sobě neměl ani za gram kompromisu. V tom byl dobrým představitelem státu, kterému sloužil. Snaže se ze všech sil, aby se zdál smířlivý', ačkoli nebyl, dodal: „Prozatím máte povolení odejít. Vaše aktuální znalosti babičky vaší manželky se jeví jako nepatrné.“
„To jsem říkal každému, kdo mě chtěl vyslechnout, už od té doby, kdy mě vaši lidé odvezli z Peenemünde,“ řekl Drucker. „Jediná potíž byla v tom, že mě nikdo neposlouchal.“
Kdyby byl očekával, že ho úředník Gestapa začne poslouchat, byl by zklamán. Protože to neočekával, tak nebyl - nebo alespoň nebyl zklamán kvůli tomu. Postavil se do pozoru, vymrštil pravici, udělal čelem vzad a odešel, aby se vrátil do svých vlastních kasáren.
Ty se příliš nelišily od těch, v kterých bydlel na raketové základně. Gestapo s ním nezacházelo špatně, kvůli té slabé možnosti, že by se nakonec mohl vrátit do služby. Doufal, že to je víc než slabá možnost, ale nikoho nezajímalo, v co doufá. To jediné chápal až příliš dobře.
Lehl si na svůj kavalec a poškrábal se na hlavě. Jeho oči sklouzly na telefon. Nemohl zavolat své ženě, nevěděl kam volat. Nemohl zavolat svým dětem, pokoušel se o to, ale operátor ho nespojil. Po jedné nemožnosti a jednom neúspěchu neviděl velký smysl v používání telefonu. Ale možná se mýlil, nebo byl přinejmenším krátkozraký.
Zvedl sluchátko. Kdekoli v Říši by uslyšel tón, říkající mu, že může začít vytáčet. Tady, jako by se vrátil zpátky v čase,

se zeptal operátor: „Číslo, prosím?“
Řekl číslo svého velitele v Peenemíinde. Nevěděl ani, zdali ho operátor spojí. Ale byla to, nebo to měla být, služební linka a Gestapo nebylo proti tomuto slovu o nic imunnější než kterákoli jiná německá organizace. Po chvíli cvakání a hvízdání uslyšel Drucker, jak telefon vyzvání.
Naplnil ho strach, strach, že velitel bude pryč, někde u skleničky nebo v posteli s přítelkyní (Drucker nevěděl, jestli má přítelkyni, ale představoval si to nejhorší) nebo jen trůní na porcelánovém trůnu s knihou v ruce a kalhotami spuštěnými ke kotníkům. Cokoli, co by ho oddělilo od Drackera, by byla katastrofa.
Ale briskní, věcný hlas řekl: „Tady Dornberger.“ „Přejete si mluvit s podplukovníkem Druckerem, pane generále?“ zeptal se operátor Gestapa. Podle jeho tónu to považoval za vysoce nepravděpodobné.
„Ovšemže přeji,“ řekl generál major Dornberger ostře. „Hansi, jsi tam?“
„Jsem tady, pane generále,“ řekl Drucker vděčně. Operátor určitě stále poslouchal všechno, co říká, ale nemohl s tím nic dělat. „Nevím, jak dlouho budu muset zůstat mimo službu. Ještě se pořád pokoušejí přijít na to, jestli má Káthe židovskou prababičku.“
Dornberger chápal rychle. Jakmile mu Drucker poskytl vodítko, okamžitě začal hrát s ním, a vybuchl: „Jo, vím o tom -byl jsem tam, pamatuješ? Serou se s tím tak zatraceně dlouho, že to na mě dělá dojem, že je to balík nesmyslů. Možná sis udělal nějakého nepřítele, který o tobě vykládá lži. Ať je to cokoli, potřebujeme tě zpátky tady.“
Drucker doufal, že operátor má dobře umyté uši. Řekl: „Děkuji, pane generále. Ale dokud se tenhle zmatek nevyjasní, nemohu jít nikam.“
„Dobře, že jsi mě zavolal,“ řekl generálmajor Dornberger. „Měl jsi to udělat už dřív. Mnohokrát, jak jsem řekl, takové obvinění vzniklá, protože na vás někdo žárlí a netroufá si dát to otevřeně najevo. Takže takový Schweinhund začne vypouštět špinavé pověsti. Dostaneme se tomu na kloub, nedělej si s tím starosti. A až to uděláme, nějaký velkohubý bastard bude litovat, že se vůbec narodil.“
„Děkuji vám z celého srdce, pane generále,“ řekl Drucker. „Chtěl bych být zase tam venku nahoře. Když je tady teď kolonizační flotila, je potřeba, abych tam byl.“
„To máš sakra pravdu,“ souhlasil Dornberger. „Podíváme se, co s tím dělat, Hansi. Přeji ti všechno nejlepší.“ Zavěsil.
Drucker seděl, usmívaje se na telefon. Ano, doufal, že operátor odposlouchával. Wehrmacht představoval v zemi také nezanedbatelnou sílu. Jestli ho Dornberger bude moc chtít zpátky, dostane se zpátky. Bez Říšských raketových sil by Evropa ležela otevřená a bezbranná vůči čemukoli, co by se Ještěři mohli rozhodnout udělat.
Drackera napadlo, stále ještě v dobré náladě, kolik případů vysoce postavených důstojníků nechali plavat bez ohledu na to, zdali jejich žena měla či neměla židovské prarodiče. Kolik případů nechali plavat, i když člověk, kterého potřebovali, měl sám židovskou prababičku ... nebo snad dokonce židovskou matku. Když už začal uvažovat, napadlo ho, kolik skrz naskrz Židů, tiše chráněných, slouží Reichu, protože jsou příliš užiteční, aby se Říše obešla bez nich.
Než Gestapo uvěznilo Kathe a jeho postavilo mimo službu, udeřil by do nejbližšího stolu a požadoval by - požadoval by z plných plic, zvlášť kdyby měl v sobě pár tuplovaných piv -aby byl vymýcen každý Žid. Teď ... Teď, v cele, která byla pohodlná, ale zůstávala celou, se hlasitě rozesmál.
„Doufám jen, že pracují čistě,“ řekl. Gestapáci, kteří určitě poslouchali každé jeho slovo, si budou myslet, že mínil generál majora Dombergera a jeho přátele. A to, svým způsobem mínil - ale jen svým způsobem.
Felless se rozhlížela po Káhiře s něčím blížícím se hrůze. „Toto,“ řekla, „toto je hlavní město, ze kterého Rasa vládla polovině Tosevu 3 krátce od příletu dobyvatelské flotily?“ Přidala tázací zakašlání, přejíc si, aby Rasa měla silnější výrazový prostředek: snad zakašlání užaslé nevity.
„Je tomu tak, starší výzkumnice,“ odvětil Pshing. „Ale - “ Felless se snažila převést své pocity do slov. Nebylo to lehké. Za prvé, byl zde dvojznačný hodnostní vztah. Její tělní kresba byla složitější než jedna polovina Pshingovy kresby, ale druhá polovina mužova kresby se vyrovnala kresbě samotného Atvara, admirála dobyvatelské flotily. Pshing určitě dohánel ve vlivu to, co se mu nedostávalo na formální hodnosti. Za druhé ... Felless vyhrkla: „Ale toto je stále tosevanské město, nejedno z našich!“
„To je,“ odpověděl Pshing. „Vy jste musela studovat dobývání Rabotevu 2 a Hallessu 1, mám pravdu?“
„Samozřejmě,“ řekla Felless rozhořčeně. „Jak jinak jsem se měla připravit na tuto misi?“
„Neměla jste lepší možnost, nadřízená paní, tím jsem si jist,“ odvětil Pshing. „Ale ještě jste se nenaučila, že zkušenosti, které Rasa získala na těch předešlých dvou planetách, které jsme připojili k Impériu, mají velmi málo společného s podmínkami tady na Tosevu 3.“
Přiznal jí titul nadřízenosti, takže si mohl dovolit strčit jí nos do skutečnosti její neadekvátní přípravy, aniž by ji urazil... příliš. Felless na něj uznale pohlédla jedním očním výčnělkem. Byl to velice chytrý muž, o tom nebylo nejmenších pochyb.
Každý muž, který sloužil jako prodloužená ruka admirála, musel být chytrý.
Feíless se zhluboka nadechla, než něco řekla. Okamžitě toho zalitovala, protože to znamenalo, že nasála velké množství vzduchu kolem svých čichových receptorů. Káhira byla plná úžasné kakofonie zápachů. Pach výkalů nebyl zcela stejný jako by byl Doma, ale neměla potíže rozeznat ho. Klasifikovat ostatní organické zápachy už nebylo tak jednoduché. Pravděpodobně pocházely z Velkých Ošklivců a z jejich zvířat, která zde byla určitě přítomná ve velikém nadbytku. Další pachy pocházely z vaření a opět se lišily od podobných pachů Doma.
Pshing řekl: „Když všechno uvážíme, myslím, že jsme udělali v rámci možností dobře. Rozptýlili jsme se mnohem víc, než jsme očekávali. Nejenže jsme měli mnohem větší ztráty, než jsme předpokládali, ale tento svět byl a je daleko více zalidněný, než jsme si mysleli, že bude. A nemůžeme být na Tosevany tak tvrdí, jak bychom byli za jiných okolností.“
„A proč ne?“ zeptala se rozhořčeně Felless. Příliš pozdě si uvědomila, že to byla hloupá otázka. „Aha. Autonomní ne-im-péria.“

„Nejsou autonomní. Jsou nezávislá. To musíte mít vždycky na paměti, nadřízená paní.“ Pshing znovu použil čestné oslovení, aby jí osladil další políček přes čumák.
„Pokusim se to mít na paměti,“ řekla v rozpacích. „Aleje to cizí všemu, co Rasa poznala za posledních sto tisíc let.“
„Pak si zapamatujte toto: USA, SSSR a Říše mohou tuto planetu zničit, jestli se rozhodnou to udělat,“ řekl Pshing. „To jest bez naší pomoci v tomto procesu, chápete? Myslím, že by to dokázalo kterékoli z těch ne-impérií. S naší pomocí by to možná dokázaly i Británie a Japonsko. A není to tak, že kdo může něco zničit, má nad tím velikou moc?“
„Pravda.“ Felless zaslechla ve svém hlasu zdráhavost.
Jestli ji slyšel i Atvarův pobočník, byl příliš zdvořilý, aby to dal najevo. Řekl: „A tak, když nás tato ne-impéria napomínají, abychom zacházeli s Velkými Ošklivci v určité oblasti určitým způsobem, jsme nuceni brát taková napomenutí vážně.“
„Zacházet s těmi, kteří neznají Císaře, jako se sobě rovnými ...“ Felless pohlédla dolů na tmavé střechy v automatickém projevu úcty k Císaři. „To porušuje do základu každou normu civilizovaného jednání, kterou jsme do sebe sáli od dětství - od dětství Rasy. Jak se dostaly věci do takového stavu?“
Mávla rukou, aby ukázala, co má na mysli. Ze střechy budovy, z níž Rasa spravovala planetu (ještě stále měla své tosevanské jméno, hotel Shepheard's) zírala na hemžící se ulice. Tosevané zavinutí do svých absurdních oděvů - některých bílých, některých černých, ostatních v rozdílných odstínech hnědé a třískově hnědé - se věnovali svým hlučným záležitostem, tlačili se mezi nákladními zvířaty a motorovými vozidly, která většinou chrlila kouř ze spalovaných naftových destilátů a tak přidávala další tón do spektra zápachů.
A pak, jako by její natažená paže byla signálem, začal se z těch úzkých, klikatých, přeplněných ulic zvedat řev: „Allahu akbar!Allahu akbar! Allahu akbar!“S'každým opakováním se stával hlasitějším, jak se k němu přidávalo stále víc Tosevanů. Felless se obrátila ke Pshingovi. „Co to znamená?“ „To znamená potíže,“ odpověděl mrzutě. Nepochopila plně tu mrzutost, ostatně ne poprvé. „Proč by měl celý dav Velkých Ošklivců začít řvát 'Potíže!“ v tu samou chvíli?“'
Pshing vydal podrážděný zvuk. „To znamená potíže pro nás, to je to. Tosevané, kteří to vykřikují, si myslí, že jsme zlí duchové a nemáme právo jim vládnout. Myslí, že když se nás pokusí zabít a zemřou přitom, dostanou se rovnou do šťastného posmrtného života.“
„To je absurdní,“ řekla Felless. „Jak se mohou jejich duše radovat, když si nejsou vědomi Císařů minulosti?“
„Nikdy si nebyli vědomí Císařů minulosti,“ připomněl jí Pshing. „Mýlí se, samozřejmě, a jsou na scestí, ale tomu, čemu věří, tomu věří velmi silně. To se týká většiny Tosevanů. Je to jedna z těch věcí, která činí jejich spravování tak delikátním.“
Pokud se tak nestalo už předtím, nyní Felless postřehla jeho sarkasmus. Než k tomu stačila něco poznamenat, ozvala se někde nedaleko střelba. Trhla sebou a řekla: „To zní, jako by válka za dobytí Tosevu 3 ještě neskončila.“
„To ne,“ odpověděl Atvarův pobočník. Pak řekl jednu z nejsmutnějších věcí, jaké kdy Felless slyšela: „Možná neskončí nikdy. I když bude tento svět kolonizován, možná nikdy neskončí.“
„Jsme Rasa,“ odpověděla. „Ještě jsme nezaznamenali neúspěch. Neprohrajeme ani tady. Co by vám řekl váš admirál, kdyby vás slyšel takhle mluvit?“
„Pravděpodobně by řekl, že můžu mít pravdu,“ odpověděl Pshing. „Měli jsme štěstí, že jsme tady získali alespoň nerozhodný výsledek. Kdyby byla dobyvateiská flotila odložila svůj odlet o dalších sto let, Tosevané by se nám víc než vyrovnali -ledaže by se zničili sami, než bychom se sem dostali.“
Felless se chystala říct, že to je absurdní, že by Rasa určitě měla převahu bez ohledu na to, kam by se dostali Velcí Ošklivci. Mluvilo pro to sto tisíc let historie. Logika však mluvila proti tomu. Jestli se Velcí Ošklivci dostali tak rychle tak daleko, kam by pokročili za dalších sto let? Nepříjemně daleko, pomyslela si.
Kolem hlavy jí hvízdla kulka. Potřebovala okamžik, aby si uvědomila, co se stalo. Nebyla voják, byla studentka cizí psychologie. S výjimkou dob, kdy se rozhodla dobývat neměla Rasa žádné vojáky, jen policii. Až do této chvíle nikdy neslyšela střelbu.
Pshing řekl: „Bude moudřejší opustit teď střechu. Budova je obrněná proti palbě z lehkých zbraní. Když na to přijde, je obrněná i proti těžším kalibrům. Skoro každá budova, kterou Rasa na Tosevu 3 používá, musí být obrněná proti těžším zbra>-ním.“
Mluvil zcela věcně, ačkoli říkal hrozné věci. Felless na něj zírala, jeho psychologie jí byla skoro tak cizí, jako psychologie Tosevanů, kterou sem byla vyslána studovat. Pak kolem zasvištěla další kulka a po ní ještě jedna. Problesklo jí poznání: mohla by tady zemřít. Musela se držet silou vůle, aby následovala Pshinga ke schodišti klidnou, nevzrušenou chůzí. Měla chuť se rozběhnout, jako by ji pronásledovala bagana nebo jiné děsivá šelma Domova.
Helikoptéry prolétaly nízkým letem nad městem a kropily palbou Velké Ošklivce. Pshing řekl: „Doufám, že se zdejším Tosevanům nepodanlo propašovat do Káhiry žádné rakety, jak se jim to podařilo na některých jiných místech. Helikoptéry jsou jimi zranitelné.“
Opět o tom hovořil jako by mluvil o běžném pracovním úrazu. Snad mu to pomáhalo vypořádat se s nebezpečím, které provázelo jeho práci, nebezpečím odlišným od jakéhokoli jiného, o jakém Felless kdy slyšela. Zamyšleně řekla: „Začínám chápat, proč se někteří muži na této planetě obracejí k té místní rostlině nazývané zázvor.“
„Zázvor bude problém i pro kolonisty,“ řekl Pshing. „Vytváří příliš mnoho radosti, než aby tomu bylo jinak: ve skutečnosti tolik, že to vážně ohrožuje pořádek a disciplínu. Jsme přesvědčeni, že nejhorší vzpoury na této planetě byly podníceny poživači zázvoru.“
„Vzpoury.“ Felless se otřásla, ačkoli na schodišti, stejně jako v celé budově, bylo příjemné teplo. Slyšela muže z dobyva-telské flotily stěžovat si nekonečně na podnebí na Tosevu 3. Ale Káhira se zdála docela příjemná. Pokračovala: „Nedovedu si představit muže Rasy, obracející se proti řádně ustavené autoritě. Věřím, že se to stalo -vidělajsem zprávy, dokazující, že se to stalo - ale nedokážu si to představit.“

„Nebyla jste tady, abyste viděla na vlastní oči boje, které probíhaly po přistání dobyvatelské flotily.“ Nyní se otřásl Pshing při špatných vzpomínkách, které Felless nesdílela, nemohla sdílet. „Dostali jsme se blíž, než si dokážete představit, ktomu, abychom prohráli celou válku. Skoro se to stalo,“ -přeběhl pohledem kolem, aby se ujistil, že není nablízku nikdo, kdo by ho mohl slyšet - „málem jsme svrhli z úřadu našeho admirála, jako následek nespokojenosti kapitánů s vedením války.“
„Cože?“ O tom Felless nic neslyšela - nebo ano? Kousky skládačky, které se k sobě nehodily, do sebe nyní náhle zapadly. „To by vysvětlovalo, proč jeden z kapitánů přeběhl k Tosevanům.“ O tom slyšela, ale údaje, které měla k dispozici, popisovaly tohoto kapitána jako zrádného idiota. Kdyby byl zrádný idiot, jak se dokázal stát kapitánem?
„Skutečně k tomu došlo,“ vzdychl Pshing. „Tento svět na nás měl korozivní účinky, i poté, co boje skončily. Bylo nás příliš málo a pomalu jsme se začali rozpouštět v moři Velkých Ošklivců všude kolem nás. Teď, když jste přišli vy, doufám, že bude možné tento trend obrátit, takže se Tosevané začnou asimilovat do širšího Impéria, jak tomu mělo být od začátku. Doufám, že budeme schopni to udělat.“
Neznělo to tak, jako by si tím byl jist. „Ovšemže budou asimilováni,“ prohlásila Felless. „Proto jsme přišli. Proto jsem tady já: abych zjistila, jak nejlépe integrovat Tosevany do struktury Impéria. Dokázali jsme to s Rabotevy a Hallessiany. Dokážeme to i tady.“
„Je tady jeden rozdíl, nadřízená paní,“ řekl Pshing, což znamenalo, zejí chce protiřečit.
„A to je?“ poskytla mu příležitost.
„Musíte mít vždycky na paměti, že Tosevané, na rozdíl od Rabotevů nebo Hallessianů, se také snaží zjistit, jak integrovat nás do jejich struktur,“ řekl Pshing. „Jsou v tomto umění zběhlí, protože ho praktikovali mezi sebou. Jsme silnější - budeme ještě silnější, když je tady teď kolonizační flotila. Nicméně, oni budou možná zkušenější.“
Felless se znovu zachvěla. Možná, že budova nebyla vůbec tak teplá.
Atvar studoval nejnovější hlášení, sunoucí se přes obrazovku jeho počítače. „To není uspokojivé,“ řekl a na okamžik se odmlčel, aby se zamyslel, kolikrát to už řekl od příchodu na Tosev 3. Příliš mnohokrát byla odpověď, která mu okamžitě vytanula na mysli.
„Vznešený pane flotily'?“ zeptal se Pshing. „Neuspokojivé,“ opakoval Atvar. Vyslovit to mu činilo určité potěšení. Udělat s tím něco mu poskytovalo ještě větší potěšení. Toto větší potěšení však zažíval méně často, než by si přál.
„Tosevané poslední dobou nějak příliš mnoho manévrují se svými prokletými satelity.“
„Kterému ne-impériu pošleme protest, Vznešený pane flotily'?“ zeptal se jeho pobočník.
„Dělají to všechna,“ řekl Atvar nevrle. „Myslím, že to dělají úmyslně, aby nás zmátli. Ať se nás pokoušejí zmást nebo ne, určitě v tom uspěli. Od nynějška si nejsme vůbec jistí, čí satelity jsou na jakých oběžných drahách. To mě naplňuje úzkostí.“ „Mohlo by to být horší,“ řekl Pshing. „Čím víc paliva spotřebují při těchto manévrech, tím dřív jim dojde.“
„Pravda,“ zasyčel Atvar smutně. „Další pravda, naneštěstí, je ta, že Velcí Ošklivci je buď doplní, nebo pošlou na jejich místo nové. Možná jsme měli být moudřejší a zakázat jim vůbec létat do kosmu.“ Znovu zasyčel. „Jenže dali příliš jasně najevo, že jsou připraveni znovu zahájit boje, kdybychom si ten zákaz chtěli vynutit. Mysleli to vážně. Opravdu, mysleli to vážně.“
„Ano, Vznešený pane flotily.“ Pshing neměl v popisu práce s Atvarem nesouhlasit.
Než admirál stihl říct cokoli dalšího, něco zasáhlo budovu s hromovým výbuchem. Podlaha pod Atvarovýma nohama se zatřásla a se stropu se začala sypat omítka a prach. Atvar chňapl po telefonu a vyťukal kód.
„Bezpečnost,“ ohlásil se muž na druhém konci linky. „Evidentně nedostačující,“ řekl Atvar štiplavě. „Co nás to právě zasáhlo?“
Muž z Bezpečnosti se na okamžik odmlčel, nepochybně proto, aby zkontroloval kód volajícího. Když si uvědomil, s kým mluví, začal být uctivý. „Vznešený pane flotily, byla to malá raketa, řekl bych domácí výroby, která explodovala na naší obrněné fasádě. Žádní zranění, minimální škoda. Spousta kouře, spousta hluku. Možná si Velcí Ošklivci budou myslet, že něco dokázali. Nic nedokázali, na to přísahám ve jménu Císaře.“
„Velmi dobře. Děkuj vám.“ Atvar přerušil spojení. Obrátil jeden oční výčnělek k Pshingovi. „Fanatici, jak byste mohl hádat. Zajímalo by mě, jestli je poštvali k tomu nejnovějšímu kolu šíleností Němci, Rusové nebo Britové.“
„Vznešený pane flotily, musel je nezbytně někdo poštvat?“ zeptal se Pshing. „Jsou to Tosevané, a tak jsou schopni začít šílet sami od sebe.“
„Přál bych si, abych vám mohl říct, že se mýlíte,“ řekl Atvar chmurně. „Ale máte pravdu, jak jsme se opakovaně k naší škodě přesvědčili. A ten muž z Bezpečnosti je přesvědčen, že to byla raketa vyrobená tady. Možná je to pravda. Kterékoli z nezávislých ne-impérií by ty fanatiky nejspíš vybavilo něčím účinnějším.“
Přál si, aby byl Tosev 3 takový', jak Rasa předpokládala. Kdyby tomu bylo tak, předával by teď své povinnosti admirálovi kolonizační flotily. V záznamech čtyř světů by se objevil jako Atvar Dobyvatel. Desítky tisíc let by se o něm učila mláďata čtyř ras ve škole. Dobyvatelé byli daleko vzácnější než Císařové, a tím bylo pravděpodobnější, že zůstanou studentům v paměti.
Tiše zasyčel. Dostane se do historie, ovšem. Dostane se tam jako první muž, kterého Císař určil za Dobj^atele, který uspěl jen částečně. Doufal, že přistání kolonizační flotily přispěje k pevnému zapojení Tosevu 3 do Impéria. Za dobrých dnů do jisté míry věřil, že se to stane. Za špatných dnů uvažoval, jestli to neskončí tím, že Velcí Ošklivci nakonec přemohou Rasu.
Dnes byl velice špatný den.
Pshing řekl: „Nebylo by lepší přesunout naše správní centrum na ostrovní kontinent zvaný Austrálie, kde přežilo relativně málo Tosevanů a lze je snadněji mít pod kontrolou?“
„Z hlediska bezpečnosti by to bylo jednodušší,“ připustil Atvar. „Ale stáhnout se z dlouhodobě zřízeného centra, jako je toto, by bylo přiznáním slabosti. Začali by na nás tlačit víc než předtím. Pevnost pochopí. Pevnost respektuji. Cokoli

menšího, a mají vás.“
„Nepochybně máte pravdu, Vznešený pane flotily,“ řekl Pshing a v hlasu měl rezignaci. „Naše zkušenosti z tohoto světa to v každém případě potvrzují.“
Kdesi v širokých, prázdných rozlohách Indického oceánu, daleko, daleko od jakékoli země, se těsně pod hladinou plížil štíhlý žralokovirý stín. Ale byl mnohem větší než kterýkoli žralok, větší než kterákoli velryba - a ani žraloci, ani velryby neměli na hřbetě velitelskou věž.
Tato velitelská věc se nikdy nevynořovala na hladinu. Žádný satelit, žádný letoun, dohlížející na tuto část oceánu, by nedokázal zjistit jméno nebo národnost této ponorky. Potmě jsou všechny kočky černé. Při pohledu shora vypadaly všechny ponořené ponorky velice podobně.
Nad hladinu se vysunul rádiový stožár. Jen krátce vyoral slabou bělavou brázdu v teplé, modrozelené vodě. Pak se znovu zasunul, dolů do ticha, dolů do anonymity. Ponorka se ponořila hlouběji.
Glen Johnson dráždil rádiem jednoho ze svých sovětských kolegů, něco pro ukrácení dlouhé chvíle při tom, o čem předpokládal, že to bude dlouhá, nudná mise. „Proč se vůbec obtěžovali posadit vás do té lodě, Juriji Alexejeviči?“ zeptal se. „Jste tam dobrý akorát k tomu, abyste zmáčkl pár knoflíků. Na to tam mohli dat stroj. Brzy to pravděpodobně udělají.“
„Dokážu udělat to, co mám udělat,“ řekl Rus netečně. „Jsem spolehlivější než stroj.“
„A taky levnější,“ nadhodil Johnson. Přidal zdůrazňovací zakašlání, aby ukázal, jak moc levnější. Oba mluvili jazykem Ještěrů. To bylo to jediné, co měli společné, což Johnson považoval za zábavné. Nevěděl, co si o tom myslí ruští astronauti -kosmonauti, jak se sami nazývali. Někdo dole na Zemi monitoroval každé slovo, které Rus řekl. Někdo monitoroval i každé Johnsonovo slovo, ale on si nemusel dělat starosti s výslechem na NKVD, až se vrátí domů.
Právě se chystal znovu do Jurije rýpnout, když jeho pozornost přitáhl světelný záblesk po jedné straně. „Co to bylo?“ zeptal se Rus - i on to tedy viděl, ačkoli jeho plavidlo mělo jen pár malých okének, ne kopuli s lepším výhledem na všechny strany, než měl Johnson ve své první stíhačce.
„To nevím,“ řekl, a pak položil svoji otázku: „Čije to?“ Jurij byl chvíli zticha: patrně si vyřizoval s pozemním střediskem povolení mluvit. „To nevím,“ řekl konečně. „Oběžné dráhy jsou v poslední době zmatené, ještě víc než obvykle.“
Johnson vydal další zdůrazňovací zakašlání - barbarský žargon podle měřítek Ještěrů, protože byl doplněn lidskými slovy, ale lidé mu rozuměli bez potíží. Pak promluvil anglicky, ne pro potřebu Rusa, ale pro svou vlastní: „Ježíši Kriste! Někdo něco vypustil. Někdo vypustil něco velkého!“
Pevností na oběžné dráze mohly nést tucet různých raket a zbraní, které mohly být zaměřeny jak na cíle v kosmu, tak na pozemní cíle. Způsobovalo to, že Johnsona mrazilo po těle - že mnoho lidí mrazilo po těle - protože mohly zahájit skutečně velkou válku s varovací dobou pouhých minut.
Změnil frekvenci a naléhavě řekl: „Země, tady Peregrine. Nouzový stav. Někdo vypustil střely. Opakuji: někdo vypustil střely. Nejsem schopen identifikovat, o čí satelit se jedná. Přepínám.“
Z lodi v Jižním Pacifiku přišla odpověď: „Rozumím. Přecházíme do pohotovostí. Přepínám.“
„Rozumím.“ Johnson věděl, že to znamená, že bude muset provést další kontrolu veškeré výzbroje svého plavidla. Poškrábal se na hlavě. Pod prsty mu zapraskaly nakrátko ostříhané, pískově hnědé vlasy. Měl za sebou dobrý výcvik. Měl za sebou spoustu rutinních misí. Teď bylo ale všechno jiné. Jestli tady nahoře vypukly boje, byla otázka, zdali se dostane zase dolů.
Zkontroloval radar. „Země, zdá se, že všechny střely jdou mimo. Opakuji: zdá se, že všechny střely jdou mimo.“
Zapracovala intuice. Na okamžik nad podplukovníkem Námořní pěchoty zvítězil člověk: „Kristepane, někdo střílí na kolonizační flotilu!“ Po této větě se z něj stal opět důstojník. „Přepínám.“
„Vypadá to, že je to tak, Peregrine,“ řekl nelidsky klidný hlas na Zenu. Pak se chlapíkův klid roztříštil, stejně jako Johnsonův: „Co s tím Ještěři proboha budou dělat? Přepínám.“
„Doufám, že dokážou některé z těch raket sundat,“ řekl Johnson. Během invaze Ještěrů by si nikdy nedokázal představit, že jim bude fandit. Ale bylo tomu tak. Kolonizační flotila byla neozbrojená, Ještěry nikdy nenapadlo, že by její lodě mohly potřebovat zbraně. Útok na ně byl vražda, nic jiného. Nemohly palbu opětovat. Nemohly ani uprchnout.
A jestli ryto lodě budou zničeny, co udělají Ještěři? To byla otevřená otázka. Za války Ještěři postupovali systémem oko za oko, zub za zub. Pokaždé, když lidé přivedli k výbuchu jadernou bombu ve městě, které ovládali, vzápětí se proměnilo v dým jedno město, které ovládali lidé. Jakou cenu měla loď kolonizační flotily?
„Země,“ řekl naléhavě. „Čí to jsou střely?“
„Peregrine, to nevíme,“ odpověděl muž na druhém konci rádiové linky.
„Vědí to Ještěři?“ zeptal se Johnson. „Co udělají, jestli to vědí? Co udělají, jestli to nevědí?'
„To jsou dobré otázky, Peregrine. Jestli přijdeš na další dobré otázky, nech šije, prosím tě, až po přednášce.“
Po přednášce bylo rychle. Johnson by byl odpálil své vlastní střely, ale jejich akcelerace se nemohla rovnat těm, které už byly na cestě. A, kdyby je byl odpálil, Ještěři by si mohli myslet, že míří na ně. Věděli, kdo byl on. Přimělo by je to, aby udeřili na Spojené státy?
Neodvažoval se to vyzkoušet. Všechno, co mohl udělat, bylo sledovat svůj radar. Ještěři, i kdyby počítal jen dobyvatelskou flotilu, měli v kosmu mnohem víc výzbroje, než lidstvo. Určitě budou schopni něco podniknout. Ale, podle toho, co Johnson viděl, žádné z jejich zařízení nebylo dost blízko, aby měli příliš šancí sestřelit ty rakety.
Sedící kachny, pomyslel si. Neseděly, samozřejmě, obíhaly Zemi rychlostí několika mil za sekundu, tak jako on. Ale neměli možnosti překonat zrychlení střel, mincích knim, atak mohly stejně dobře sedět. Pár z nich začalo měnit svou oběžnou dráhu. Několik, o tom byl Johnson přesvědčen, nemělo nejmenší tušení, že jsou objektem útoku.
Jedna za druhou, rozkvetly v prostoru ohnivé koule. Johnson pevně zavřel oči před nesnesitelnou září atomových výbuchů. Byl zvědav, kolik radiace schytal. Peregrine obíhal pár set mil pod loděmi kolonizační flotily, ale zde nebyla

atmosféra, která by ho uchránila před pronikavou radiací.
Ale jakmile tato slunce zeslábla a zmizela za ním, jeho oči se naplnily slzami, které neměly nic společného s předchozí září. Díval se jen na spáchanou masovou vraždu, díval se na ni, aniž by byl schopen v tom cokoli podniknout.
Zkontroloval radar. Jestli některé z těch střel minuly, budou pokračovat stále v cestě. Někdo, lidé nebo Ještěří, bude možná schopen je vystopovat a zjistit, kdo je vyrobil. Ať je vyrobil kdokoli, zasluhoval si všechno, co se s ním Ještěři rozhodnou udělat.
Pak v něm opět převládla disciplína. Musel podat hlášení. Lidé v Kitty Hawk už nepochybně věděli, co se přihodilo. Celý svět teď už nepochybně věděl, co se stalo. Ale hlášení musel podat stejně. „Země," řekl. „Cíle jsou zničeny. Všechny cíle jsou zničeny..."
Vjačeslav Molotov se snažil jak mohl, aby uklidnil Ještěra, který k němu byl uveden. „Ujišťují vás, že střely, které zničily vaše kolonizační lodě, nebyly sovětské výroby."
Queek, vyslanec Ještěrů v SSSR, vydal zvuk, připomínající sádlo, škvařící se na horké pánvi. Jeho tlumočník převedl tyto zvuky do ruštiny s polským přízvukem: „Říšský kancléř Himmler ujistil Rasu o tomtéž. President Warren ujistil Rasu o tomtéž. Jeden z vás lže. Když zjistíme, kdo to je, potrestáme jeho ne-impérium a ostatní necháme být. Jestli to nezjistíme, potrestáme všechna tři ne-impéria, jak jste byli varováni. Rozumíte?"
„Rozumím," řekl Molotov tlumočníkovi. „Předejte, prosím, moji soustrast nad tragickou ztrátou Rasy. Sdělte mu také, že jakákoli škoda, způsobená Sovětskému svazu, bude považována za válečný akt. Nezačali jsme, a ani nezačneme boj: dělníci a rolníci Sovětského svazu jsou a vždycky byli mírumilovní, ale jestli přijde válka k nám, necouvneme před ní."
Tlumočník to přeložil. Queek vydal další zvuky škvířícího se tuku. Vyskočil a otevřel ústa. Jeho zuby nebyly příliš velké, ale byly dost ostré, aby připomněly Molotovovi, že Ještěři pocházejí ze zvířat, která lovila pro maso. „Jestli si vy Velcí Ošklivci myslíte, že nás zmatete v tom, kdo z vás je vinen, a všichni uniknete potrestání, mýlíte se," prohlásil Queek.
Molotov kdysi četl o jedné americké hře, kde byl ukrytý hrášek pod jednou ze tří ořechových skořápek, které pak byly rychle navzájem vyměněny. Každý, kdo uhodl, pod kterou skořápkou je hrášek, vyhrál svou sázku. Ne - on by nevyhrál svou sázku, nehledě k tomu, že muž se skořápkami obvykle ukryl hrášek v dlani a podstrčil ho tam, kam mu diktovaly jeho vlastní ekonomické zájmy.
Typický kapitalistický systém, když každé tři znamenají jednu, pomyslel si Molotov. Bylo to také to, co aplikoval na současnou situaci. „My jsme nezačali manévrovat s našimi satelity," řekl. „Připojili jsme se k tomu, abychom uchovali svou vlastní bezpečnost. Vy jste se ktomu také připojili, abyste uchovali svou bezpečnost. Byli jste právě tak schopní zahájit nevyprovokovaný útok jako kterýkoli lidský národ. Vy jste už zahájili nevyprovokovaný útok proti celé této planetě."
Nemyslel, že se to Queekovi bude líbit, ale bylo mu to jedno. Domácí reakcionáři a zahraniční imperialisté se pokusili zadusit mladý Sovětský svaz ve svých kleštích. O generaci později jeho zemi napadli zákeřně hitlerovci. A vzhledem k invazi
Ještěrů, která přišla vzápětí, si Molotov nemyslel, že by mu někdo mohl vyčítat pochybnosti o jejich dobrých úmyslech.
„Potrestání zločinu není spáchání zločinu," řekl Queek. „Jestli máte důkaz, kdo spáchal tento zločin, navrhuji, abyste nám ho předali a unikli tak trestu."
Vyrobit důkaz proti Velkoněmecké říši, to byla první myšlenka, která bleskla Molotovovi myslí. Vyrobit důkaz proti USA, to byla ta druhá. Himmler, tím si byl jist, by zkonstruoval důkazy proti SSSR i proti USA. A Warren? Jako tolik Američanů, byl čestný a poctivý, příliš čestný a poctivý, usoudil Molotov, než aby vyráběl důkazy proti Reichu a Sovětskému svazu.
Na jeho tváři se neobjevilo nic z toho, o čem přemýšlel. Na jeho tváři nikdy nebylo vidět, co si mysli. Do toho, co si myslel, jeho tváři nic nebylo.
Oba Queekovy oční výčnělky na něj hleděly. Tlumočník ho také pozorně sledoval. Ale neměl obavy, že by nahlédli pod jeho masku. Jediný, kdo to kdy dokázal, byl Stalin, a ani pro něho to nebylo snadné.
Queek řekl: „Když přišla dobyvatelská flotila na Tosev 3, považovali jsme vás za barbary, vhodné jenom k podmanění. Od té doby, kdy skončily boje, nezacházeli jsme s velkými tosevanskými mocnostmi jako se sobě rovnými?"
„Více či méně," připustil Molotov. „Měli jsme sílu, abychom vás k tomu přiměli." Jedním z důvodů, proč měl SSSR tuto sílu, byla technická pomoc od USA. Molotov však nikdy nepřipustil, aby mu vděčnost zabránila dělat to, co považoval za nejvýhodnější pro svůj vlastní národ.
„Sobě rovní neprovádějí zákeřné útoky. Neprovádějí nevyprovokované masakry," prohlásil Queek. „To jsou činy barbarů, divochů."
Teď měl Molotov co dělat, aby se ubohému, naivnímu Ještěrovi nevysmál. Vzpomněl si na Pearl Harbor, na německý útok na SSSR, na sibiřské divize vržené do bojů před Moskvou, na tisíce jiných překvapivých útoků v krví potřísněné historii světa. Ještěři občas dokazovali, jak cizí tady byli. „Neodpovídáte," řekl Queek.
„Neřekl jste nic, co by vyžadovalo odpověď," odvětil Molotov. „Řekl jsem vám, že my jsme nezaútočili. Jestli se nás pokusíte potrestat, i když jsme nevinní, odpovíme. Víc nemám co říct."
„To je neuspokojivé," řekl Queek. „Řeknu admirálovi, že je to neuspokojivé." „Velmi mnoho věcí v životě je neuspokojivých," řekl Molotov. „Tuto lekci se Rasa nenaučila tak dobře, jak možná měla."
„Nepřišel jsem sem, abych s vámi diskutoval o filosofii," řekl Queek. „Byl jste varován. Uděláte dobře, když se podle toho zařídíte." Vyšel z Molotovovy pracovny, následován svým tlumočníkem.
Molotov počkal, dokud stráže venku neohlásily, že opustili Kreml. Pak přešel do místnosti za svou pracovnou a převlékl se. Ještěři byli mnohem pokročilejší než lidé ve výrobě a ukrývání nepatrných špionážních zařízení. Potřásl si

rukou s tlumočníkem. Nechtěl nechat nic na náhodě.
Když se převlékl, přešel do další místnosti, sousedící se šatnou, kde uchovával své náhradní obleky. Tam ho očekával další sekretář. „Řekněte Lavrentiji Pavlovičovi, že s ním chci mluvit," řekl Molotov.
„Samozřejmě, soudruhu generální tajemníku." Sekretář zvedl telefon, krátce do něho promluvil a přikývl Molotovovi. „Hned tu bude."
Molotov přikývl, jako by nic jiného neočekával. Popravdě řečeno, neočekával, malé ukázky neposlušnosti nepatřily ke způsobům, jakými Lavrentij Berija dával najevo svou sílu. Dlouholetý vůdce NKVD nepracoval v malém stylu.
Berija, lysý jako Ještěr se objevil asi za patnáct minut. „Dobrý den, Vjačeslave Michajloviči," řekl. Jeho mingrelský přízvuk se velice podobal gruzinskému, který kořenil Stalinovu ruštinu: další věc, která Molotova rušila. Ale co Molotov nedal najevo před Queekem, to nedával najevo ani před Berijou.
„Udělali jsme to, Lavrentiji Pavloviči?" zeptal se tiše. „Nenařídil jsem to. Považuji to za nanejvýš nemoudré. Udělali jsme to?"
„Ne na můj rozkaz, soudruhu generální tajemníku," odpověděl Berija.
„To není odpověď," řekl Molotov. Nemyslel si, že by Berija mohl vážně mířit na vrcholek sovětské hierarchie, příliš mnoho Rusů by neslo nelibě mit nad sebou dalšího muže z Kavkazu. Stalin jim stačil. Ale NKVD byl ocas, kteiý dokázal vrtět se psem. Beze jména, bez formální mocenské pozice, měl Berija reálnou moc. Měl ji už mnoho let. Kdyby se Molotov vůbec někdy rozhodl zbavit se ho, státní bezpečnost by to přečkala. Ale i kdyby se někdy rozhodl zbavit se Beriji, nemohl si to dovolit, nebo se toho neodvážil, takže Berija měl větší moc než on. „Odpovězte na otázku."
„Jestli jsme to udělali, nevím o tom," řekl Berija. Molotov si stále nebyl jist, je-li to odpověď. Náčelník NKVD to tedy prohloubil: „Jestli jsme to udělali, neví o tom nikdo v mém ministerstvu. Zdali o tom ví někdo v ministerstvu obrany, to nemohu s jistotou říct."
„To by si nedovolili," řekl Molotov. Rudá armáda, Rudé letecké a kosmické síly a Rudé námořnictvo byly pevně podřízeny kontrole komunistické strany. V případě NKVD, který byl prodlouženou paží strany, to až tak dalece neplatilo. Molotov si pohladil svůj šedivějící knír. „Jsem si jist, že by si to nedovolili."
„Myslím, že máte pravdu." Berija přikývl, zlatá záře elektrických světel nad ním se odrazila od jeho holé hlavy. „Ale ... chcete si být jist, že máte pravdu?"
„To ano," řekl Molotov. „Musím si být jist, že mám pravdu." Tato věta mohla případně zamíchat ozbrojenými silami tak, jako když bábuška míchá šči, aby se ujistila, že se zelí a klobása v polévce vaří rovnoměrně. Molotov pokračoval: „Kdo je pravděpodobnější viník, Reich nebo Spojené státy?"
Berijovy oči za brýlemi se zlatými obroučkami zablýskaly. „Vždycky je mnohem pravděpodobnější Reich," odvětil. „Američané jsou kapitalističtí reakcionáři, ale jsou, podle svých vlastních měřítek, rozumní. Hitlerovci?" Zavrtěl hlavou. „Jsou to děti, děti s atomovými bombami. Když něco chtějí, natáhnou se a sáhnou po tom, a nikdy se nestarají nebo si nedělají obavy z toho, co se kvůli tomu stane."
„Ale Himmler je rozumnější, než byl Hitler," řekl Molotov.
„To je pravda," řekl Berija. Molotov ho podezíral, že na německého Fuhrera žárlí. Himmler byl také šéfem tajné policie a špiónů, a dosáhl až na nejvyšší postavení v Říši.
Molotov hluboce vydechl, známka silných vnitřních emocí.
„I pro Němce je tohle šílenství. Zasadili jeden úder, ale zničení kolonizační flotily by si vyžádalo mnohem víc. A Ještěři už nepřipustí další úder proti sobě. Ještě stále mohou udeřit tvrději než my, a udělají to."
„Ovšem," řekl Berija. V očích mu znovu blýsklo. „Mám zahájit vyšetřování ministerstva obrany a ozbrojených sil?"
„Ještě ne," řekl Molotov. „Brzy, ale teď ještě ne. Vojáci křičí, když se NKVD vůči nim dopouští přehmatů. Řeknu vám, až budu potřebovat vaše služby. Dokud vám neřeknu, držte ruce v kapsách. Rozumíte mi, Lavrentiji Pavloviči? Myslím to smrtelně vážně."
„Dobře," řekl Berija rozmrzelým tónem. Ne, rozkazy poslouchal nerad. Raději je vydával, tak jako to dělal v budově na Dzeržinského náměstí.
„Další věc," řekl Molotov. „Přerušte dodávky zbrani Lidové osvobozenecké armádě v Číně. Musíme uchlácholit Ještěry, jak to půjde."
„Ano, tohle je rozumné," souhlasil Berija, jako by chtěl naznačit, že to ostatní není. Zvedl ukazováček. „Ale nebudou si Ještěři myslet, že to děláme z pocitu viny?"
„No, to je zajímavá otázka," řekl Molotov. „Ano, velmi zajímavá otázka." Chvíli nad tím uvažoval. „Myslím, že bude lépe, když je přerušíme^ Lavrentiji Pavloviči. Vždycky jsme popírali, že zásobujeme Číňany pro jejich povstání proti Ještěrům. Jak bychom mohli přerušit to, co jsme nikdy nedělali?"
Berija se spokojeně zasmál. „Pěkné. Uděláme to tedy. Uděláme to postupně, takže si ani Číňané hned nevšimnou, co se děje?"
„Ano, to by bylo velmi dobré," přikývl Molotov. „Skutečně velmi dobré. Mao si čas od času stěžuje, že podle něho nejsme dost dobři marxisté-leninisté. Tak se podíváme, co bude dělat bez naší pomoci a jak moc nás bude kritizovat potom." Kdyby byl někdo jiný, možná by se zachechtal. Ale protože to byl on, dovolil si jen další přikývnutí.
Z obrazovky zírala na Atvara Reffetova zuřivá tvář. „Zničte je!" řval admirál kolonizační flotily. „Zničte všechny ty prokleté Tosevany, abychom mohli převzít tento svět pro sebe a udělat s ním něco užitečného."
„Kdybych mohl zničit Tosevany nebo alespoň jejich válečnou kapacitu, nemyslíte, že bych to už dávno udělal?" odsekl Atvar. „V tomto případě by zničení bylo vzájemné."
„Neschopnost,", zasyčel Reffet, nestaraje se o pocity svého protějšku.
„Neschopnost," souhlasil Atvar, což Reffeta na okamžik umlčelo. Atvar pokračoval: „Neschopnost vrátit se o víc než šestnáct století zpátky. Spatně jsme posoudili informace sondy a opomněli jsme poslat další, abychom viděli, jestli se

situace nezměnila v mezidobí před vysláním dobyvatelské flotily. Výsledek je, že na Tosevu 3 jen velmi málo šlo tak jak mělo.“
„Výsledek je, že se dvanáct mých lodí změnilo v radioaktivní prach, a s nimi všichni muži a ženy v nich,“ odvětil Reffet. „A ještě jste nepotrestal tvory odpovědné za tuto potupu.“
„Ještě nevíme, kteří z těch tvorů jsou odpovědní za tu potupu,“ poukázal Atvar. „Kdybychom to věděli, trest by byl rychlý a adresný.“
„Řekl jste Velkým Ošklivcům, že - jestli se vám nepodaří zjistit, které z jejich směšných uskupení se dopustilo tohoto zločinu - potrestáte je všechny,“ připomněl mu Reffet. „Ještě jsem neviděl, že byste to udělal, jakkoli dychtivě na to čekám.“
„Ta tosevanská uskupení by byla ještě směšnější, kdyby nebyla vyzbrojena jadernými zbraněmi a jedovatými plyny,“ řekl Atvar.
„Vaše varování bude ještě směšnější, když ho vydáte a pak ho neuskutečníte,“ odsekl Reffet.
To byla pravda, to Atvar věděl, a to vědomí ho bolelo. „Mnoho viny na této katastrofě leží na mně,“ řekl. „Byli jsme v míru - nebo přibližně v míru - s vedoucími tosevanskými ne-impérii příliš dlouho. Kontrolovali jsme to, co dělají méně často než ve dnech těsně po skončení bojů - a oni jsou také schopní velmi dobře skrývat, co dělají. V nedávné době změnilo oběžnou dráhu tolik jejich satelitů, že stále nedokážeme určit, které ne-impérium aktivovalo jeden ze svých strojů. Pokud jde o to, ten stroj mohl být zamaskován jako něco jiného a klidně čekal na příležitost - příležitost k věrolomností.“
„Proto jste řek], zeje potrestáte všechny,“ řekl Reffet.
„Proto také všichni řekli, že budou považovat trest za skutek, o kterém jim nedokážu, že spáchali, za válečný akt,“ řekl Atvar nešťastně. „Velcí Ošklivci mají zálibu v boji v takové míře, že máme potíže to pochopit. Neustále bojují mezi sebou. Jsem přesvědčen, že by bojovali i proti nám.“
„Já jsem přesvědčen, že blufují,“ řekl Reffet. Při jeho nedostatku zkušeností s Tosevany mu nebylo pomoci. Jeho další poznámka zněla: „A jedna z jejich skupin určitě lže.“
„Ale která?“ zeptal se Atvar. „Kolektivní trest by použili spíš oni než my. My dbáme víc na spravedlnost.“
„Kde je spravedlnost pro moje kolonisty?“ zeptal se Reffet. „Jaká je spravedlnost v tom nejprve hrozit a pak na to zapomenout?“
„Byl jsem ukvapený,“ řekl Atvar. „Ve své ukvapenosti jsem se možná choval jako Velký Ošklivec - Tosevané jsou ukvapení od přírody.“
„Tento svět vás zkazil,“ řekl Reffet tónem soudce vynášejícího rozsudek. „Místo aby se Tosevané stali řádnými poddanými Císaře, vyjednáte jako Velký Ošklivec.“
„Tento svět změní i kolonisty,“ řekl Atvar, připouštěje většinu z toho, co Reffet řekl - až na slovo zkažený. „Jestli si myslíte, že ne, žijete v zázvorovém snu.“
Možná se neměl zmiňovat o zázvoru. Se znechuceným pohybem očních výčnělků Reffet řekl: „Další radost, kterou produkuje Tosev 3. Řeknu vám toto, Atvare,“ -jediný ze všech mužů a žen Rasy na Tosevu 3 se obracel na Atvara jako na sobě rovného - „jestli nedodržíte svůj slib potrestat Velké Ošklivce, podám hlášení Císaři.“
Atvara zachvátily vztek a opovržení. „Do toho, Reffete,“ zasyčel, používaje jméno druhého admirála s divokou chutí. „Než k němu vaše kecy dojdou, než sestaví odpověď a ta se dostane zpátky k nám, uteče tolik let, jako mezi vaším startem z Domova a příletem sem. Zapomněl jste, kde jste? Ať je to dobře nebo špatně, my jsme ti muži, kteří to musí vyřešit. Jakékoli odpovědi Rasa hledá na Tosevu 3, my jsme ti, kteří je budou muset najít.“
Reffet vypadal, jako by smrtelně nenáviděl Atvara, nenáviděl Tosev 3, nenáviděl všechno s výjimkou myšlenky stáhnout ocasní pahýl a uhánět zpátky Domů. Byl pravděpodobně přpraven ohlásit všechny vážné problémy, na které narazil, v důvěře, že podmínky se příliš nezmění, než světlo dorazí z Tosevu 3 k Domovu a zpět. Pomalá změna, postupně narůstající změna, to byl punc života v Impériu.
Atvarova ústa se otevřela v hořkém smíchu. Ustavičná, šílená změna byla puncem života na Tosevu 3. Reffet na to nedokázal přijít, nedokázal se tomu přizpůsobit jako se musel přizpůsobit Atvar ... moc špatné, pomyslel si Atvar.
„Končím,“ řekl nahlas a přerušil spojení s druhým admirálem.
Ttomalss považoval předvolání od admirála kolonizační flotily za čest, bez které by se obešel. Nejenže ho odvádělo od jeho práce, ale také ho zatahovalo do sporů na vysoké úrovni, což mohlo skončit tim, že z toho bude mít později potíže. Ale Reffet se neptal na jeho mínění: Reffet byl muž, který právě přišel z Domova, ne čumáky počítající Velký Ošklivec. Reffet ho prostě předvolal. Co molií dělat než poslechnout?
Nic, pomyslel si, když se složil do uctivého postoje a řekl: „Jak vám mohu posloužit, Vznešený pane flotily?“
„Podle počítačových rešerší i podle starší výzkumnice Fel-less jste vedoucím expertem z dobyvatelské flotily na domorodce z této studené koule bláta,“ řekl Reffet. „Předpokládám, zeje to přesné?“
„Jsem jeden z vedoucích výzkumníků Tosevanů, ano, Vznešený pane flotily,“ řekl Ttomalss. Skryl svou pobavenost nad tim. Znalosti, které získal, se zadíraly pod šupiny mnoha jeho kolegům. Pokud šlo o něho, neměli žádnou představivost. Pokud šlo o ně, on jí měl až příliš mnoho. Možná byl schopen naučit se toho tolik o Velkých Ošklivcích proto, že se dokázal přiblížit jejich myšlení mnohem více, než většina ostatních mužů Rasy.
„Pak mi tedy vysvětlete, starší ^zkumníku, proč se nějaká skupina těchto Tosevanů dopustila toho zvěrstva, které postihlo moji flotilu,“ řekl Reffet.
„První, zcela zjevný důvod: aby nám uškodili,“ řekl Ttomalss. „Druhý důvod: protože si vinní Tosevané myslí, že nám mohou uškodit a zároveň uniknout trestu.“
„V tom mohou mít dokonce pravdu,“ řekl Reffet nespokojeně.
„Snad, Vznešený pane flotily.“ Ttomalss nebyl v pozici, aby mohl určovat politiku. „Třetí, méně zjevný důvod: protože

se nám tito vinní Tosevané chtěli pomstít za škody, které utrpěli během období bojů. Velcí Ošklivci jsou mnohem mstivější než my.“ Vzpomněl si na své zajetí v rukou té čínské ženy Liu Han poté, co jí odňal její mládě, aby je mohl použít při svých výzkumech - a do tohoto zajetí se dostal přesto, že mládě vrátil.
„Myslím, že je to pravda,“ řekl Reffet. „Starší výzkumnice Felless to potvrzuje a, jak jsem se zmínil, mluví velmi pochvalně o vašem proniknutí do problému. Ale musím přiznat, že jsem nepochopil důvody, které stojí za tím.“
„Podle mého názoru se vztahují k reprodukčnímu chování Velkých Ošklivců, které je odlišné od našeho a odlišné od chování jakékoli jiné inteligentní rasy, kterou známe.“
„To jsem vyrozuměl, ano.“ Reffet vydal zvuk plný znechucení. „Jsou jeden druhému sexuálně k dispozici po celý rok. Vytvářejí páry a vychovávají mláďata, která v každém páru rodí žena způsobem, z něhož se mi dělalo nanic, když jsem o něm četl, a bylo mi z něho ještě víc nanic, když jsem viděl videozáznam. Připadá mi ohromující, že nějaká mláďata přežijí.“
„Mně také, Vznešený pane flotily,“ řekl Ttomalss. „Obtížnost té metody, bezmocnost mláděte v počátečním období života,“ - vybavily se mu jeho vlastní potíže s uspokojováním potřeb nejdříve Liu Mei a pak Kassquit - „a sexuální pouto mezi konkrétními muži a ženami vytvářejí mezi Tosevany emocionální vazby, které my můžeme pochopit pouze intelektuálně. Velký Ošklivec, jehož sexuální partner nebo mládě přišli k úhoně, může snadno vyhledávat pomstu za tuto úhonu, aniž by se staral o vlastní přežití.“
Reffet to uvážil. „To jsem viděl v hlášeních,“ řekl pak pomalu. „Předtím mi to nedávalo smysl. Teď už ano, alespoň do jisté míry. Ale stále tady zůstává nezodpovězená otázka, do které mi, doufám, vnesete víc světla: které tosevanské ne-impé-rium si podle vašeho názoru nespíš myslí, že nám dluží takovou zlomyslnou, pečlivě připravenou pomstu?“
„Bojím se, že vás musím zklamat, Vznešený pane flotily, protože tady vám nemohu nabídnout konkrétní odpověď,“ řekl Ttomalss. „Podle měřítek, která používají Velcí Ošklivci pro posuzování takových věcí, jsme způsobili bolestivé škody všem jejich vedoucím ne-impériím a stejně tak i těm menším. Přál bych si, abych vám mohl pomoci víc.“
„I já,“ zamumlal Reffet. „Všechna tři tato vedoucí ne-impé-ria řekla, že proti nám povedou válku, jestli je potrestáme za tento skutek bez důkazu o jejich vině. Jedno z nich mělo tu drzost říct, že ten kdo ho zná, je ve skutečnosti vinen, ale to nevadí. Mluví pravdu?“
„Bojím se, že ano,“ odvětil Ttomalss, věda, že opět admirála kolonizační flotily zklamal. „Když Velký Ošklivec říká, že nebude bojovat, možná lže. Když říká, že bude bojovat, můžete si být jist, že říká pravdu.“
„To nejsou odpovědi, které jsem u vás hledal,“ řekl Reffet. „Jestli jste chtěl odpovědi, které by vás potěšily, Vznešený pane flotily, mohl jste je dostat od mnoha jiných, a aniž byste mě vyrušoval z mé práce,“ řekl Ttomalss. „Myslel jsem, že jste mě povolal, protože jste chtěl pravdu.“
„Vy sám mluvíte spíš jako Velký Ošklivec,“ poznamenal Reffet.“
Nemínil to jako poklonu, ale byla to první vnímavá věc, kterou ho Ttomalss slyšel říct. „To je nevyhnutelné, že to, co je pozorováno a pozorovatel na sebe vzájemně působí,“ řekl výzkumník. „Za ta uplynulá léty jsme ovlivnili Tosevany a Tosevané ovlivnili nás.“
„Ne k lepšímu, podle mého názoru,“ řekl Reffet. „Nemůžete mi nabídnout žádnou radu jak zjistit, která skupina Tosevanů lže?“
„Bojím se, že ne,“ řekl Ttomalss. „Velcí Ošklivci jsou mnohem zkušenější lháři než my - což je přirozené, protože lžou tak často jeden druhému.“
„Vyslechl jsem vás,“ řekl Reffet těžce. „Vyslechl jsem vás a propouštím vás. Vraťte se a naučte se víc.“
„Bude vykonáno, Vznešený pane flotily.“ Uvnitř se Ttomalss smál, když opouštěl Reffetovu kabinu. Reffet mohl pohrdat Tosevem 3 a všemi Velkými Ošklivci na něm, ale oni ho také ovlivňovali, ať chtěl nebo nechtěl. Jinak by měl větší zájem slyšet pravdu a menší slyšet jen to, co slyšet chtěl - pro Tosevany charakteristické.
„Pane,“ zeptal se major Sam Yeager, „chcete slyšet pravdu nebo jen to, co chcete slyšet?“
President Earl Warren zamrkal. Se svou podlouhlou, vrásčitou tváří, růžovou kůží a bílými vlasy vypadal jako oblíbený dědeček. „Majore, ten den, kdy nebudu chtít slyšet pravdu, bude ten den, kdy bych už dál neměl být presidentem Spojených států.“
Sam byl zvědav, jak upřímný Warren byl. Dobrá, za okamžik na to přijde. „Okay, pane presidente,“ řekl. „Pravda je, že nevim jak zabráníme Ještěrům, aby nás trochu nepocuchali. Řekli, že to udělají. Podle jejich způsobu myšlení to znamená, že musí, ať chtějí nebo nechtějí.“
„To je nespravedlivé,“ řekl Warren nešťastně. „Jestli to připustím, ukážu zbabělost před tváří nepřítele.“
„Ano, pane,“ souhlasil Sam. „Ale jestli půjdete a dáte jim potom další kopanec - dobře, kde se to zastaví?'
Warren na něho pohlédl. „Dobrá otázka. Jediná otázka, jak to vidím já, určitě ta, na které si president vydělává svůj plat. Poznat, že je to otázka, to není tak těžké. Nemíním to jako urážku, když řeknu, že ji dokáže formulovat každý přiměřeně inteligentní člověk. Ale odpovědět na ni -jo, to je problém.“
Yeager se neurazil, když ho president nazval přiměřeně inteligentním člověkem. Byl tím spíš polichocen. Nikdy by neměl šanci setkat se s presidentem, kdyby nebyli přišli Ještěři. To největší, v co mohl doufat, bylo stát se prvoligovým trenérem, kdyby někoho z jeho kamarádů potkalo štěstí a stal se manažerem. Mnohem pravděpodobnější však bylo, že by skončil někde jako středoškolský trenér.
Řekl: „Pane presidente, kdyby Ještěři chtěli zničit jedno z našich měst tak, jak to dělali za války, mohli to už udělat. Zdá se mi, že Atvar chce udělat něco, co by mu dovolilo zachovat si tvář vůči vlastním lidem, ale nechce vyvolat válku s námi.“
Earl Warren se škrábal na bradě, když to zvažoval. „Říkáte, že by se možná spokojil se symbolickým aktem destrukce, majore, a byl by ochoten vyhnout se něčemu tak brutálnímu, že by nás to přinutilo odpovědět stejným způsobem?“
„Ano, pane, to je přesně to, co říkám.“ Yeager se nesnažil zakrýt úlevu ve svém hlasu. Mít šéfa, který pochopil, o čem

mluvil, mohlo určitě usnadnit život celé planetě.
Na druhé straně také možná ne. Warren řekl: „Je mi líto připustit i symbolický akt destrukce na naší půdě, když jsme neudělali nic, abychom si ho zasloužili. To vytváří nebezpečný precedent.“
„Právě teď, pane, kapitáni z kolonizační flotily - a z doby-vatelské flotily rovněž - křičí a syčí na Atvara, aby ho přinutili poslat na onen svět jedno město tady, jedno v Reichu a jedno v Rusku,“ řekl Sam. Nepokoušel se zakrýt ani své zoufalství. „Jestli se Atvar rozhodne pro něco symboiického, budou všichni řvát, že vytváří nebezpečný precedent - a Ještěři berou precedent mnohem vážněji než my.“
„Na tom zcela jistě něco je,“ řekl president, „a jsem rád, že jste mi to připomněl. Mám stále tendenci uvažovat o Ještěrech, jako by vždy viděli věci ve stejném světle a mluvili stejným hlasem. Mám ten samý problém s Němci a s Rusy, pravděpodobně ze stejného důvodu: protože jejich politika je méně otevřená než naše, musím si připomínat, že vůbec nějakou politiku mají.“
„Nevím zhola nic o nacistech a o rudých, pane, ale Ještěři určitě mají politiku,“ odpověděl Yeager. „Měli ji i před příletem kolonizační flotily. Teď jsou na tom hůř, protože ti, kteří zde byli dvacet let, nás začali trochu chápat, ale ti noví nevěří ani polovině toho, co jim veteráni říkají, a nechtějí věřit ničemu.“
„Je tohle poslední váš názor, majore, nebo máte nějaké údaje, které to podporují?“ zeptal se Warren ostře. Byl dlouhou dobu politik, a předtím byl dlouho právníkem, chápal rozdíl mezi důkazem a informací z doslechu.
„Pane, to je jednomyslný názor všech přeběhlíků a zajatců, s nimiž jsem mluvil, od Strahy dolů,“ řekl Sam, „A některé jejich rádiové rozhovory, které jsme zachytili, ukazují stejnou věc. Nemáme jich tolik, kolik bychom chtěli, Ještěři jsou pořád před námi, pokud jde o zabezpečování spojení.“
Warren vzdychl a vypadal unaveně. Jeho mysl zůstávala bystrá, ale jeho tělo mu tu a tam tvrdě připomnělo, že je mu přes sedmdesát. A od časů FDR se presidentský úřad změnil ve vražedně důležitou a složitou práci. „Budu to konzultovat s lidmi ze Státního departmentu1 a z ministerstva vnitra,“ řekl Warren nakonec. „Jestli se shodnou s vaším názorem, majore, možná budeme smlouvat s Ještěry o přiměřeně symbolický akt. Bude-li třeba vašich dobrých služeb, zavolám vás.“
„To je skvělé, pane presidente. To je lepší než skvělé, vážně,“ řekl Yeager nadšeně. Uvědomil si také, že byl právě propuštěn. Zasalutoval a obrátil se k odchodu.
Ale než mohl odejít, president Warren řekl: „Počkejte.“ Sam udělal bleskurychle čelem vzad. Warren se zeptal: „O kom si Ještěři myslí, zeje za to odpovědný?“
„Pane, podle toho, jak to tipují, jsou první nacisté, druzí radí a my někde vzadu, ale nejsme ze hry.“ Yeager zaváhal, a pak riskoval vlastní otázku: „Jak to připadá vám?“
„Já vím o nás, samozřejmě, což by měli Ještěři vědět taky, jestli mají unci rozumu,“ odpověděl Warren. Sam čekal, nebyl si jist, zdali mu president řekne něco víc. Po několika sekundách Warren pokračoval: „Kdybych byl hráč, taky bych vsadil na Reich před Sovětským svazem. Molotov je velice chladný hráč - nebo studená ryba, chcete-li. Drží své karty tak těsně u těla, že je má pod košilí. Nikdy by si nedovolil něco tak divokého. Nacisté...“ Zavrtěl hlavou. „Nikdo nemůže říct, co nacisté udělají, dokud to neudělají. Občas pochybuji, že to vědí sami.“
„To říkají Ještěři o nás o všech,“ řekl Yeager.
„Slyšel jsem. Ale o Němcích je to náhodou pravda. Možná, že teď o něco méně, než když jim vládl Hitler, ale pořád je to pravda.“ President si znovu povzdechl. „A přál bych si, aby se byla Británie nezačala přiklánět k Velkoněmecké říši poté, co ji Ještěři sebrali její impérium. Nevím, co jsme proti tomu mohli dělat - Reich je na druhé straně Kanálu, my na druhé straně Atlantiku - ale přál bych si, aby se to nebylo stalo.“
„Proti tomu se nedá nic namítat, pane,“ řekl Yeager. „Když na to přijde, mně se nelíbí ani ten nápad podporovat Japy. Vzpomínám si příliš dobře na Pearl Harbor.“
„Já taky, majore,“ řekl Warren. „V té době jsem byl geneStátní department - ministerstvo zahraničí USA (Pozn. překl.) rální prokurátor státu Kalifornie. Pomáhal jsem dostat Japy ze Západního pobřeží a do táborů. Ale kdybychom je teď nepodporovali, začali by pokukovat po Rusech, což by bylo špatné, nebo po Ještěrech v Číně, což by bylo ještě horší. A tak - “ Zatvářil se nešťastně.
„Podle toho, co jsem slyšel, pane, Ještěři nemají v Číně moc dobré časy,“ řekl Sam.
„Mají stejný problém, jako měli už před nimi Japonci: Číňanů je příliš mnoho, aby je mohli udržet v poslušnosti s nedostatečným počtem vojáků.“ Zadíval se ke stropu. „My se velice potichu a nenápadně snažíme zabránit Ještěrům, aby měli v Číně příliš dobré časy. Pro Rusy je to snazší než pro nás, ale snažíme se.“ Pohlédl na Yeagera. „Neoficiálně, samozřejmě.“
„Samozřejmě, pane.“ Sam znovu zasalutoval. Tentokrát ho president Warren nechal odejít.
To, co lidé nazývali Bílým domem před příchodem Ještěrů, to byla nyní rezidence guvernéra, nedaleko od státního Kapitolu v Little Rocku ve státě Arkansas. Stále se hovořilo o znovuvybudování Washingtonu D.C., ale lidé byli ochotnější o tom mluvit, než na to vydávat peníze. Někteří lidé také říkali, že Ještěň přesně věděli, co dělají, když shodili atomovou bombu na Washington. Sam to také někdy říkal.
Jemu se spíš líbil Little Rock, hektičtější město, které vyrostlo kolem a uvnitř města, které znal za války a těsně po ní. Bylo větší a hektičtější než bývalo, ale stále malé a usedlé ve srovnání s Los Angeles. Bylo také zelenější než Los Angeles, a bylo plné stromů. Jak Kaliforňan v něm, tak i farmářský kluk z prérie, kterým býval, to dokázali ocenit.
O jeden blok dál stálo pár vyslanectví: ještěří, největší ze všech, německé a sovětské, konkurující si betonové kostky, menší stavby Britů a Japonců, a pak ambasády Kanady, Irska a Nového Zélandu, a německých vazalů: Švýcarska, Finska, Švédska, Maďarska, Itálie, Rumunska a Bulharska, a vyslanectví ostrovních národů Karibiku - Kuby, Dominikánské republik}“ a Haiti. Zbytek pohltili Ještěři, s výjimkou toho, co místo nich pohltili Němci.
Muž v německé uniformě a Ještěr kráčeli ulicí zabráni do vážného rozhovoru. Kolem nich bez ohlédnutí prošel barevný

chlapík. Sam se v duchu zachechtal. Před dvaceti lety by je místní občané buď na místě zastřelili, nebo by je hnali svinským krokem z města. Život v Little Rocku se stal složitějším, ať si to zbytek Arkansasu přál nebo nepřál.
Yeager se zastavil v kavárně na hamburger. Nekonečné roky na cestách z něho učinily znalce, který dokázal ocenit rozdíly mezi hamburgery. Tenhle byl dobrý, iepší, než by pravděpodobně našel za svých hráčských časů, masitý na čerstvé, voňavé housce, s čerstvými nakládanými okurkami, zeleným salátem a rajčaty. Vychutnával každé sousto. Pochutnal si také na pivu, kterým hamburger spláchl. Bylo to místní pivo, silné a chmelnaté.
Když nechal na stole dolar, Sam opustil klimatizovanou pohodu a vyšel opět do dusného a vlhkého vedra. Jeho tvář byla zamyšlená. Pokud šlo o něho, kdokoli zaútočil na lodě kolonizační flotity, byl chladnokrevný vrah. Nevadilo by mu nic, co by udělali Ještěři, kdyby zjistili, kdo to byl. Snad by uvažoval jinak, kdyby existoval nějaký způsob, jak vyhnat Ještěry ze sluneční soustavy a zajistit, že se nikdy nevrátí. Do té doby ...
„Musíme s nimi žít," řekl, a pak, tišeji: „Doufám, že ty parchanty dostanou." Pokud šlo o něho, Ještěři byli také lidé.
Mordechai Anielewicz drkotal vlakem na východ přes Polsko. Parní lokomotiva chrlila do ovzduší hustá černá oblaka kouře, nepochybně byla postavena ještě před německým útokem, nemluvě o Ještěrech. Rase se zdálo děsivé, že takové páchnoucí pozůstatky minulosti stále přežívají. Ale vlaky dopravovaly lidi a zboží mnohem levněji, než dovolovala nedostatečná polská silniční síť, a tak byly stále v provozu.
Kupé s ním sdílel sedlák, obchodník, který se neustále snažil prodat svým spolucestujícím struhadla, kráječe vajec, škrabky na brambory a další levné kovové zboží, a docela hezká mladá žena, která mohla být stejně Polka jako Židovka. Anielewicz se na to pokoušel přijít, dokud pár stanic za Varšavou nevystoupila, ale nedošel k žádnému závěru.
On sám jel až do Pinska. Hranice se SSSR ležela jen pár kilometrů na východ od města. První věc, kterou Mordechai udělal, když vystoupil z vlaku, bylo to, že zabil komára. Pinsk obklopovaly Pripetské bažiny. Za chvíli nabyl dojmu, že v těch bažinách žijí všichni komáři co jich je na světě. Ale nemusela to být pravda, možná zde žili jen někteří a zbytek sem za nimi zalétal na prázdniny.
Oháněje se po komárech, vyrazil k nádražním záchodkům. Celou cestu přes Ještěry okupované Polsko jedl černý chléb a pil čaj, a to se nemohlo obejít bez následků. Záchodky páchly močí, ale to mu nevadilo. Když je opouštěl, bylo mu mnohem lépe.
Ulicemi Pinska procházeli ještěří vojáci. Nebyli to šťastní Ještěři. Po dvaceti letech zkušeností s nimi to na nich Anielewicz bez problémů poznal. Pohybovali se opatrně, jako kočky, které někdo postříkal hadicí.
Rozuměl jejich řeči docela dobře, a už dávno ovládl umění nepozorovaně naslouchat. „Jestli nedostanu purpurový svrab nebo jednu s těch děsných místních plísní, nebude to proto, že bych se poslední čtyři dny nebrouzdal v těch prokletých bažinách," řekl jeden.
„Pravda," přisvědčil druhý se zdůrazňovacím zakašláním. „Ty bažiny není možné řádně uhlídat. Potřebovali bychom desetkrát víc senzorů a dvacetkrát víc mužů, abychom to mohli dělat jak se patří."
„Musíme se snažit," řekl třetí muž. „Kdybychom nehlídali stezky, kdo ví, o kolik horší by bylo pašování."
„To mě právě teď moc nezajímá," řekl první muž. Chci se vrátit do kasáren a - " Zvedl ruku k obličeji a jeho jazyk se na okamžik vymrštil. Ostatní otevřeli v smíchu ústa. Pravděpodobně ani jim by nevadila dávka zázvoru.
Spousta nápisů vPinsku byla v azbuce, kterou používali Bělorusové. Pro Mordechaie byty cizejší než písmo Ještěrů. Některé nápisy byly i v jidiš. Pinsk byl v rukou nacistů jen pár měsíců před příchodem Ještěrů. Zdejší Židé prožili peklo, ale ne tak strašlivé jako ti dále na západ, kteří strávili pod německou vládou dva a půl roku.
ROSENZWEIGOVO PEKAŘSTVÍ. Nápis byl napsán v jidiš, bělorusky a jako dodatek i polsky, písmeny poloviční velikosti než v prvních dvou jazycích. Anielewicz vešel. Příjemná vůně pekoucího se chleba, koláčů, rohlíků a vdolků způsobila, že se mu málem udělalo mdlo. V ústech se mu seběhly sliny. Připomněl si, že nebyl příliš hladový, než sem vešel. Nebylo to snadné.
Šedovlasý muž s ježatým knírem vzhlédl od housek, které sypal makovými zrnky. „Chcete něco?" zeptal se v jidiš.
„Ano," řekl Mordechai. „Jmenuji se Kaplan. Máte ode mě speciální objednávku, ne?"
Kódová věta nebyla bůhvíjak chytrá, ale svůj účel splnila. Pekař na Anielewicze pohlédl, a pak přikývl. „Jo, je to tady," řekl. „Chcete se na to podívat, než si to vezmete domů?"
„Myslím, že by to bylo lepší, ne?" řekl Anielewicz. Byl zvědav, co Rusové chtějí, že ho povolali přes celé Polsko, aby mu to předali. Jestli to nebude důležité, řekne tomu příslušníkovi NKVD nebo kdo to bude pěkně od plic, co si o tom myslí. Měl co do činění se spoustou Rusů. Věděl, že tomuhle bude jedno, co udělá nebo řekne. Ale on sám se bude cítit lépe.
„Tady," řekl Rosenzweig. „Mluvte. Já nepotřebuju vědět, o čem mluvíte." Otočil se a vrátil se ke svému máku.
„Nu?" zeptal se Anielewicz chlapíka, sedícího v zadní místnosti pekařství: nenápadného, spíš hubeného muže přibližně jeho věku s úzkou tváří a tmavýma, inteligentníma očima. Další Žid, pomyslel si Anielewicz. Jednal už s mnoha, kteří pracovali pro Sověty. Každý bez výjimky si počínal v první řadě jako Sovět, a až ve druhé řadě, jestli vůbec, jako Žid.
„Ahoj, Mordechai. Je to dávno, co?" zeptal se muž z SSSR v jidiš, která zněla jako by pocházela ze západního Polska a ne z jakékoli části Sovětského svazu.
„Mám vás znát?" zeptal se Anielewicz. Snažil se pamatovat si všechny agenty, s nimiž se setkal, ale bylo jich příliš mnoho. S tím se nedalo nic dělat.
Sovět se rozesmál a naklonil hlavu ke straně. Vypadal lstivě, jako muž přesvědčený o tom, že je chytřejší než všichni ostatní kolem něho. Teď ho Anielewicz poznal.
„Můj Bože! David Nussboym!" zvolal. „To jsem mohl vědět, že se zase objevíš." Jeho rysy ztvrdly. „To špatné mince obvykle dělají."
„Poslali jste mě do gulagu, abych tam zemřel, ty a tvoji kolaborantští kamarádi," řekl Nussboym. „Nechtěl jsem být nacistický tóches-lekher1, tak jste se mě zbavili."

„Tys nás chtěl zaprodat Ještěrům," řekl Anielewicz. „Byli by snad vyhráli válku, kdybys to byl udělal. Kde bychom pak byli?"
Hleděli jeden na druhého s ošklivostí, která od války nevyprchala. Nussboym řekl: „Ty tábory tě sežvýkají a vyplivnou mrtvého. Rusy, Židy, Ještěry ... na tom nezáleží. Ale někteří litóches-lekher - nadávka v jidiš, přibližně „lízač zadku". (Pozn. překl.) dé přežijí. Když jsem podepsal první udání, byl jsem z toho potom týden nemocný. Po druhém udání mi zůstala v ústech chuť popele. Ale víš co? Po nějakém čase je ti to jedno. Když dostaneš lepší příděly, když dostaneš práci toho druhého bastarda, když se, po nějaké době dostaneš z tábora - už se o to nestaráš."
„Věřím, že ty ne," řekl Anielewicz, dívaje se na něho jako na švába ve svém salátu.
Nussboym jeho pohled klidně opětoval, aniž by dal najevo, že je uražen, s lehkým, nadřazeným úsměvem, jakoby říkal: Nebyl jsi tam kde já. Nevíš, o čem mluvíš. A to byla pravda. Anielewicz děkoval Bohu, že to byla pravda. Ale stále si myslel, že i v gulagu by nalezl nějaký způsob, jak klást odpor. Někteří lidé to museli dokázat.
Pokrčil rameny. Na tom vlastně nezáleželo. „Tak co chceš?" zeptal se drsně.
„Chci, abys věděl," - čímž Nussboym mínil, že jeho ruští šéfové chtějí, aby věděl - „že ty lodě z kolonizační flotily Ještěrů zničili Němci."
„Tos mě sem táhl celou tu cestu, abys mi řekl tohle?" Mordechai se mu nevysmál, ale dalo mu to práci. „Proplížil ses přes hranici, abys mi řekl tohle?" Byl si jist, že Nussboym nepřekročil hranici oficiálně. Kdyby ano, nemuseli by se setkávat v Rosenzweigově pekařství. „Proč by mě to mělo zajímat, i kdyby to byla pravda?"
„Ó, to je pravda." David Nussboym mluvil s velkou jistotou. Ovšem, to byla jeho práce, aby působil přesvědčivě. Byl jenom strojek, který jenom tlumočil slova, která do něho vložili jeho šéfové - pravděpodobně lidé z NKVD.
„Mám styky i s nacisty," řekl Anielewicz.
„Ovšemže máš." Nyní do Nussboymova hlasu pronikl žár -teď mluvil za sebe, ne za své šéf}'. „Proč si myslíš, že jsem neměl žaludek spolupracovat s tebou před dvaceti Iety?'
„Takže pracuješ pro Molotova, který vlezl do postele s Hitlerem a zhasl světlo - v Polsku," řekl Mordechai, a měl to pochybné potěšení sledovat, jak Nussboymova nažloutlá tvář zrudla. Pokračoval: „Nacisté říkají, že to udělalo Rusko."
„A cos čekal?" opáčil Nussboym. „Ale my máme důkaz. Mohu ti ho dát - "
„Proč?" zeptal se Anielewicz. „Jestli ho máte, dejte ho Ještěrům."
Nussboym si párkrát odkašlal. „Z nějakého důvodu Ještěři vždycky nevěří věcem, které dostanou přímo od nás."
„Protože pořád lžete, stejně jako nacisté?" nadhodil Anielewicz. David Nussboym se neobtěžoval s odpovědí, Morde-chai to vlastně ani neočekával. Ale Nussboym neodpověděl ani na předešlou, vážně míněnou otázku, takže si Anielewicz musel odpovědět sám. „Takže chcete, aby to Ještěři dostali od nás, ano?"
„Spíše uvěří vám než nám, ano," řekl Nussboym. „No, a co když uvěří?" Anielewicz věděl, že myslí nahlas, jestli se to jeho starému rivalovi nelíbí, tím hůř pro něj. „To by je mohlo popudit proti Reichu - pravděpodobně popudí, když na to přijde. To by se vám líbilo, že?" Aniž by čekal na odpověď, pokračoval dál: „A když do toho půjdou, nacisté udělají co budou moci, aby vymazali Polsko z povrchu Země. Myslel jsem, že se Molotovovi líbilo mít mezi sebou a hákovým křížem nárazník."
„Nemluvil jsem s ním o tom," řekl Nussboym. Znamenalo to snad, že o jiných věcech s ním mluvil? Jak důležitým kolečkem v mašinérii se stal? Jak důležitým kolečkem se chtěl zdát v Anielewiczových očích? Jak velký rozdíl byl mezi těmito dvěma věcmi?
To byly zajímavé otázky. Ale netýkaly se jádra věci. Anielewicz neměl problém pochopit jádro věci. „Vám je jedno, co Reich udělá s Polskem, protože vy chcete způsobit, aby se Ještěři vrhli na nacisty. Když-to udělají, Reich už nebude dost silný, abyste si ním museli dělat dál starosti."
Bedlivě Nussboyma pozoroval. Hubený malý muž se příliš nezměnil za tu dobu, co ho Anielewicz neviděl. Teď se nezměnil vubec, mohl být stejně dobře vytesán z kamene. Ale jeho nehybnost byla také odpověď.
Pokyvuje hlavou, Mordechai řekl: „Obávám se, že si svou špinavou práci budete muset udělat sami."
Nussboym pozdvihl obočí. „Chceš mi tím říct, že nevěříš, že to udělali nacisté?"
Anielewicz zavrtěl hlavou. „Ve skutečnosti tomu věřím. I kdj'ž je Hitler po smrti, jsou bláznivější než tvoji šéfové. Čemu nevěřím je to, že vy máte nějaký důkaz, který by potvrdil, že to udělali. Když ho nebyli schopni nalézt Ještěři, jak byste to dokázali vy?"
„Ještěři se vyznají ve vědě a ve strojích," odpověděl Nussboym. „V lidech ne. My to dokážeme lépe."
Měl nejspíš pravdu. Ještěři se časem naučili lidem rozumět lépe, ale stále to k ničemu nebylo. Pravděpodobně lidem nikdy nebudou rozumět dobře. Konečně, nebyli to lidé. Ale i tak ... „Budete si muset udělat svou špinavou práci sami," opakoval Anielewicz. Nussboym se na něj chvíli díval, pak vstal a bez dalšího slova vyšel z pekařství.
Byly doby, kdy si Straha kladl otázku, zda Tosevané, kteří žijí v ne-impériu nazývaném Spojené státy a kteří, z důvodů, které nikdy nepochopil, sami sebe nazývají Američany, mají vůbec nějaký rozum, když přijde na vážné záležitosti. Reportéři byli skvělým příkladem. V těchto dnech jeho telefon neustále vyzváněl.
„Tady Straha," ohlašoval se bývalý kapitán svou vlastní řečí. Ve skutečnosti uměl docela dobře anglicky. Používal jazyk Domova jako testovací nástroj. Jeho pracovní předpoklad byl, že člověk, který jeho řeč neovládá, nebude ani schopen říci mu cokoli, co by stálo za vyslechnutí.
Někteří Velcí Ošklivci, jakmile zaslechli syčení jazyka Rasy, okamžitě zavěsili. Ti mu připadali nejpřijatelnější. Někteří se pokoušeli pokračovat anglicky. Když to udělali, zavěsil on. To mu také vyhovovalo.
Ale i když reportéři znali a používali jazyk Rasy, používali ho tosevanským způsobem a pro tosevanské účely. „Zdravím vás, kapitáne," řekl jeden z nich poté, co se Straha ohlásil. „Jsem Calvin Herter. Píšu pro New York Times. Rád bych vám položil pár otázek, jestli mohu."
„Spusťte," řekl Straha. Herter mluvil jeho jazykem dobře -ne tak dobře jako skutečný odborník jako major Yeager, ale

dost dobře. „Ptejte se. Odpovím jak nejlépe budu moci.“ Pomůže to zabít čas.
Za okamžik už litoval, že to řekl, protože Velký Ošklivec položil tutéž otázku jako všichni ostatní: „Které ne-impérium podle vašeho názoru zaútočilo na kolonizační flotilu, a proč?“
Straha většinou odpovídal Jak to mám vědět, když nejsem Tosevan? Tentokrát však v sobě pocítil osten zlomyslnosti. Kdyby neměl tento charakterový rys, nebyl by se pokusil svrhnout Atvara a nemusel by poté uprchnout z dobyvatelské flotily k Tosevanům. A dnes bych na tom byl mnohem lépe, pomyslel si, ale poté, kdy odpověděl: „No samozřejmě toto - Spojené státy.“
„Skutečně?“ řekl Herter. „Proč si to myslíte?“ „Je to logické,“ odpověděl Straha. „Vaše ne-impérium mohlo uškodit Rase mnohem snáze než Reich nebo Sovětský svaz, protože nikdo neočekával, že se o to pokusíte.“
Slyšel slabé škrábavé zvuky, jak si to reportér zapisoval, magnetofony zde nebyly tak běžné jako u Rasy. „Skutečně?“ opakoval Velký Ošklivec. „No to je něco, při Císaři! Budu mít na titulní straně článek, který mi budou všechny ostatní noviny v ne-impériu závidět. Dovolte mi položit o tom pár dalších otázek. Proč - ?“
„Počkejte,“ řekl Straha. Nestaral se o to, že se reportér zaklínal Císařem. Tosevan vůbec nedbal o Císaře, a použil pravděpodobně jediné zaklení v jazyce Rasy, které znal - a Císař se určitě vůbec nestaral o Tosevana. Ale to byl jen detail. Straha se zeptal: „Vy to vytisknete ve vašich novinách?“
„Ovšem,“ odpověděl Herter. „Bude to největší trhák od útoku na flotilu.“
„Ale já jsem ze spáchání toho útoku obvinil vládu tohoto ne-impéria,“ řekl Straha a napadlo ho, že Velký Ošklivec možná dovede jazykem Rasy sám mluvit, ale má potíže rozumět, když na něj někdo mluví. Se Stranovou angličtinou to občas bylo podobné.
Ále Herter mu rozuměl. „Ano,“ řekl. „Proto to bude takový trhák. Teď má další otázka - “
„Počkejte,“ řekl Straha znovu. „Vláda tohoto ne-impéria vám takový článek nedovolí nikdy vytisknout.“
„Ovšemže dovolí,“ řekl Herter. „Tohle není Reich. Tohle není Sovětský svaz. Tady máme svobodu tisku.“
Ta fráze byla v jazyce Rasy, ale byla mu cizí svým duchem. Straha ji slyšel už předtím, samozřejmě, ale nikdy v takovém kontextu. „Váš ne-císař vám dovolí vytisknout článek, který ho kritizuje? Tomu mohu těžko uvěřit.“
„Je to pravda,“ řekl Herter se zdůrazňovacím zakašláním. „Jsme svobodné ne-impérium. Jsme skoro jediné svobodné ne-impérium na této planetě. Nemáme žádné cenzory, kteří by nám říkali, co smí přijít do novin a co ne.“
„Žádné?“ Straha si nikdy nepředstavoval, že americká vášeň dělat si co kdo chce zachází tak daleko.
„Žádné,“ odpověděl reportér. „Měli jsme je za války, ale pak jsme se jich zbavili.“
„Proč by vaše vláda dovolovala obyčejným mužům a ženám, aby ji kritizovali?“ zeptal se Straha v poctivém zmatku. „K čemu je to dobré? K čemu?“ Nedokázal v tom vidět žádný užitek Ale Calvin Herter ano. „Jak lépe zajistit, aby vláda dělala to, co muži a ženy Spojených států chtějí, aby dělala, než tím, že jim dáte právo svobodně kritizovat?“
„Vlády nedělají to, co muži a ženy chtějí, aby dělaly,“ řekl Straha, jako by citoval přírodní zákon. Pokud šlo o něj, citoval přírodní zákon. „Vlády dělají, co ony chtějí. Jak by tomu mohlo být jinak, když drží moc?“
„Žijete v Americe už dlouho,“ řekl Herter. „Jak je možné, že jste za tu dobu nezískal lepší představu o tom, jak funguje vláda Spojených států?“
„Počítáte čumáky,“ řekl Straha. „Která strana přesvědčí víc čumáků, aby se kní připojily, ta zvítězí. Nemusí být chytrá. Nemusí být moudrá. Jedině musí být populární.“
„Na tom něco je,“ připustil Herter. „Ale s každým jiným způsobem vlády, politika nemusí být chytrá, moudrá ani populární. V tom je nevýhoda Rasy - a tak)“ nacistů a komunistů.“
Podceňovat rozum Velkého Ošklivce se zřídkakdy vyplácelo. Tosevané nebyli hloupí a, ať už se o nich jinak dalo říct cokoli, byli schopnými debatéry. Ale Straha věděl, že v této debatě stojí na solidní půdě, a přešel do protiútoku: „Častokrát politika, která je chytrá nebo moudrá, není populární. Vláda založená na sčítání čumáků ji nemůže použít, protože za ní nestojí dost čumáků. V tom je nevýhoda Spojených států.“ „Žádný systém není dokonalý,“ řekl Herter.
„Náš systém je perfektní - pro nás,“ řekl Straha. „Nevím, jestli by byl či nebyl perfektní pro Tosevany. Jsem ochoten věřit - jsem víc než ochoten věřit - že Tosevané pro sebe perfektní sociální systém musí teprve zřídit.“ Otevřel ústa, pobaven tou elegancí, s jakou Hertera umlčel.
Ale jako tolik jiných Velkých Ošklivců, i Herter se odmítl smířit s porážkou. „Jestli jsme tak nedokonalí, kapitáne, jak to přijde, že jsme i se svou krátkou historií přinutili Rasu zanechat bóje přesto, že máte takovou dlouhou historii?“
Straha ho chtěl za jeho drzost setřít: jeho první, automatická reakce jako kteréhokoli jiného muže Rasy s náležitou sebeúctou. Ale než promluvil, uvědomil se to, co by si většina ostatních mužů Rasy neuvědomila - Velký Ošklivec měl pravdu. S povzdechem odpověděl: „Učenci Rasy - a možná i tosevanští učenci - budou tuto otázku studovat tisíce let. Nemyslím, že by to byla otázka, na kterou je prostá odpověď.“
„V tom máte nejspíš pravdu,“ řekl reportér. „A nyní, můžeme se vrátit k otázce, kterou jsem vám položil předtím? „Proč věříte, že Spojené státy jsou tím ne-impériem, které zničilo lodě z kolonizační flotily?“
Myslel to vážně. Straha tomu nevěřil, a ani tomu věřit nechtěl. Proto řekl: „Já tomu ve skutečnosti nevěřím. Chtěl jsem vám jen posadit na ocasní pahýl kousavý hmyz a pozorovat, jak vyskočíte, až vám jeho sosák pronikne kůží. Rozumíte, co říkám?'
„Myslím, že ano,“ odvětil Herter. „V angličtině tomu říkáme praktický žert.“ Poslední dvě klíčová slova řekl anglicky.
„Praktický žert,“ opakoval Straha. Vzpomněl si, že tu frázi už párkrát slyšel od Sama Yeagera. Velcí Ošklivci se zdáli k takovým věcem náchylnější než Rasa. Straha pokračoval: „Ano, myslím že to je ono. Nepředstavoval jsem si, že byste to publikoval, a tak jsem to řekl, abych viděl, co uděláte.“
„To není k smíchu, kapitáne. To vůbec není k smíchu,“ řekl Calvin Herter s dalším zdůrazňovacím zakašláním. „Mohl jste rozpoutat válku mezi Spojenými státy a Rasou. Takový žert zachází trochu daleko.“
„Asi ano,“ řekl Straha, uvažuje zároveň, jestli by válka mezi Spojenými státy a Rasou - válka, v níž by Rasa Spojené

státy samozřejmě zničila - stačila k tomu, aby se mohl vrátit do společnosti svého vlastního druhu, za předpokladu, že by ji přežil.
Měl o tom své pochyby. Dokud žil Atvar, nic mu nemohlo pomoci k návratu do společnosti svého vlastního druhu. Když už k někomu admirál zahořel záští, podržel šiji dlouho.
Snad by Atvar za války mezi Spojenými státy a Rasou mohl padnout. Jak to Straha viděl, zlepšilo by to nepochybně šance Rasy v takové válce zvítězit. Atvar by býval byl ideální admirál pro dobývání Tosevu 3, kdyby ten byl v takovém stavu, jak si Rasa představovala, že ho najde. Byl opatrný, metodický, a pravděpodobně by podobný úkol splnil, aniž by ztratil jediného muže. Ale jak se věci měly ...
Jak se věci měly, Straha si uvědomil, že Herter cosi řekl, ale on nevěděl co. „Opakujte to, prosím," řekl. Kdyby mluvil s některým mužem Rasy, byl by v rozpacích. Do jisté míry byl v rozpacích i tak, ale pouze do jisté míry.
„Ptal jsem se, zdali - až přistane kolonizační flotila - budete rádi, že s vámi zase budou ženy," řekl reportér.
„V tom smyslu, že jejich příchod znamená, že budeme na Tosevu 3 vychovat nové generace Rasy, ano," odpověděl Straha. „V tom smyslu, že budeme posedlí pářením se, jak byste asi byli vy Tosevané, samozřejmě ne. Naše přirozenost je odlišná." Čemuž jsem srdečně rád, dodal v duchu pro sebe.
„Vám z Rasy chybí jiskra života, nebo se mi to alespoň tak zdá," řekl Herter.
„Vy Tosevané se necháváte ovládat vašimi pářícími zvyky, nebo se mi to tak zdá," odvětil Straha. „Já jsem spokojený - víc než spokojený - že jsem takový, jaký jsem."
„Já taky," řekl Herter
„Věřím vám," řekl Straha. Zajímalo by ho, jaký pokrok udělali vědci Rasy od jeho zběhnutí v rozluštění vztahu mezi sexuálním chováním Velkých Ošklivců a jejich společností. Odposlouchávání rádiového provozu a rozhovory s ostatními zajatci mu neřekly všechno, co chtěl vědět. Zeptal se: „Máte nějaké další otázky?"
„Nemám, kapitáne," odpověděl reportér. „A i kdybych měl, jak bych věděl, že mi říkáte pravdu?"
Strahova ústa se dokořán otevřela. „Jak byste to věděl?" opakoval ozvěnou. „Nevěděl byste to. To je součást rizika, které podstupujete, když se mnou mluvíte."
Kjeho překvapení vydal Calvin Herter několik zvuků
štěkavého smíchu Velkých Ošklivců. „Kapitáne, my z vás ještě uděláme Tosevana," řekl. Straha rozhořčeně zavěsil. Ten reportér neměl právo ho takhle urážet.
Kassquit si nasadila umělé drápy, s nimiž pro ni bylo zacházení se zařízením Rasy mnohem snazší. Otočila se k obrazovce počítače ve své kabině a zhasla stropní osvětlení. Když zde seděla ve tmě, vlastní tělo skryté před pohledem svých očí, mohla na okamžik předstírat, zeje žena Rasy jako každá jiná.
Přehledy zpráv jí řekly, že Rasa stále ještě neví, která tosevanská frakce Se odvážila pozvednout ruku proti lodím kolonizační flotily. „Potrestat je všechny," zašeptala Kassquit zuřivě. „Všichni zasluhují trest. Samozřejmě, že ho zasluhují všichni. Jsou to Velcí Ošklivci."
Její ruce se zaťaly v pěst v hněvu na domorodce z Tosevu 3. Když se to stalo, umělé drápy se zaryly do měkkého masa jejích dlaní. Vydala dlouhý, smutný povzdech. Ani ve tmě nemohla uniknout tomu, čím byla. Její tělo bylo tělo domorodců ze světa tam dole.
„S tím nemohu nic dělat," řekla řečí Rasy, jedinou řečí, kterou znala. „Mohu být tělo z jejich těla, ale nejsem duch z jejich ducha. Když zemřou, bude s nimi konec. Bude s nimi konec navždy. Až zemřu já, pozdraví me duchové Císařů minulosti."
Sklopila oči v úctě k Císařům, kteří stále bděli nad Rasou, i když byli desítky tisíc let mrtví. Odvažovala se také doufat, že se její duch, až se konečně osvobodí od té nešťastné formy, v níž přebýval, bude podobat duchům ostatních žen Rasy. I když toto tělo nebylo takové, jaké by mělo být, určitě by ji nikdo a nic neodsoudilo k tomu, aby bylo odlišná navěky.
Občas uvažovala o tom, ukončit svůj život, uniknout vězení těla, které jí bylo vnuceno. Ale věděla, že její existence pomáhá Rase naučit se víc o těch proradných Tosevanech. Kdyby ji ukončila předčasně, mohli by o ní Císařové minulosti ztratit dobré mínění. Takové riziko si nemohla dovolit. Kdyby neměla být víc než Velký Ošklivec ani po smrti ... jak by se od ní mohlo čekat, že vydrží takové neštěstí navěky?
Její pravá ruka se sama od sebe zatoulala k místu, kde se spolu stýkaly její nohy. Všimla si toho, až když ji jeden z umělých drápů škrábl do kůže na vnitřní straně stehna. Potom umělé drápy z ruky sňala. Jediný únik, který měla z tohoto obtížného světa, byl pocit, který dokázala vyvolat ve svém tosevanském těle. Ale než stačila pořádně začít, reproduktor vedle zavřených dveří vydal zasyčení, signál, který Rasa používala, když chtěl někdo vstoupit. Odtrhla od sebe ruku a rozsvítila světla. „Kdo je to?" zeptala se," odstraňujíc drápy i z levé ruky.
„Ttomalss," přišla odpověď, kterou očekávala. Snažil se jak nejlépe mohl, aby s ní zacházel jako s řádným členem Rasy, za což si ho vážila a obdivovala skoro stejně jako Císaře Doma. Když byla mládě, přicházel a odcházel, jak se mu zlíbilo. Ale nyní, když se blížila dospělosti, choval se s veškerou náležitou zdvořilostí. „Mohu vstoupit?"
„Ovšem," odpověděla a dotkla se ovladače, kterým se otvíraly dveře. Zaujala uctivý postoj. „Zdravím vás, nadřízený pane." Ttomalss sebou někoho výjimečně měl. Kassquit zůstala v uctivém postoji. „A vás zdravím také, nadřízená paní." i„Zdravím tě, Kassquit," řekla Felless. „Opravdu tě zdravím. Je dobré tě zase vidět. Budeš velmi cenná pro má vyšetřování."?
„To ráda slyším, starší výzkumnice," odpověděla Kassquit. „Být užitečná Rase, to je cíl a účel mého života."
Felless obrátila oba oční výčnělky k Ttomalssovi. „Opravdu, mluví naším jazykem tak dobře, jak by se dalo od Tosevana očekávat," řekla, „A dobře jste ji vycvičil v subordinaci vůči nadřízeným."
Kassquit skryla svůj hněv. Nelíbilo se jí, že o ní Felless mluvila, jako kdyby tady nebyla, nebo jako kdyby byla příliš hloupá, aby porozuměla všemu, co o ní řekla. Podívala se na Ttomalsse - nebyl tak daleko od Felless, aby k němu

musela otočit hlavu - doufaje, že výzkumnici právě přišlou z Domova pokárá.
Místo toho řekl: „Děkuji vám, starší výzkumnice. Bylo k tomu třeba značného úsilí, ale souhlasím, že výsledek stojí za to.“
To by byla pro Kassquit pochvala, kdyby ji tak chtěla brát. Ale ona nechtěla, teď ne. Nechtěla, aby o ní Ttomalss, který ji vychoval od nejrannějšího dětství, mluvil tak, jako kdyby byla pouhým pokusným zvířetem. Býval vždycky jejím nárazníkem, tím kdo uvolňoval napětí vzniklé mezí ní a ostatními příslušníky Rasy.
Bylo to ono, co právě teď dělal? Nebo ji skutečně nepovažoval za nic víc než stvoření, které naučil imitovat některé ze způsobů Rasy? Nezrazovalo to pouto mezi nadřízenými a podřízenými, pouto, na jehož základě si nadřízení zasluhovali úctu a poslušnost?
Ignoruje její rozmrzelost, ignoruje její obavy, Ttomalss ukázal na obrazovku počítače a řekl Felless: „Jak vidíte, projevuje živý zájem o denní události.“
Kassquit zakašlala, pokoušejíc se připomenout Ttomalssovi a Felless, že je tam, že oni, ve skutečnosti, stojí v její kajutě. Ani jeden z nich jí nevěnoval pozornost. „A jaký je její pohled na tyto události?“ zeptala se Felless Ttomalsse.
Mohla se zeptat Kassquit. Neudělala to. Ttomalss mohl nechat Kassquit mluvit samu za sebe. Neudělal to. Odpověděl za ni: „Pohled ženy Rasy, samozřejmě.“
„Ne pohled svého vlastního druhu?“ řekla Felless. „Jak zajímavé. Jak skvělou práci jste odvedl.“
„Děkuji vám, starší výzkumnice,“ řekl Ttomalss. Kassquit v jeho hlasu rozeznala polichocené tóny.
Konečně se Felless uráčila opět si jí všimnout. „Protože jste studovala denní události, jaký je váš názor na to, která banda Tosevanů provedla ten vražedný útok proti nám?“
„Můj názor je, nadřízená paní, že na tom velmi málo záleží, protože všechna tosevanská ne-impéria jsou krvežíznivá a vražedná,“ odvětila Kassquit. „Můj názor je, že by měli být potrestáni všichni bez ohledu na to, kdo to opravdu udělal. To by jim vzalo odvahu udělat takovou věc znovu.“ Pohlédla chladně na Felless. „Je to jenom náhoda, že vaše loď nebyla mezi těmi, které byly zničeny.“ Podle svého tónu tím myslela: jenom smůla.
Felless jejímu tónu dobře neporozuměla. „Jenom náhoda, ano,“ souhlasila. „Jsme příliš zranitelní těmi krvežíznivými fanatiky, jak jste řekla, příliš zranitelní.“
Díky svým větším zkušenostem s ní Ttomalss jejímu tónu porozuměl. Suše řekl: „Opravdu, je to štěstí.“
Stále podrážděná, Kassquit pohlídla na Felless a zeptala se: „Nadřízená paní, proč se zajímáte o můj názor na to, co udělali
Tosevané, když jsem se nikdy s Velkým Ošklivcem nesetkala, a tak mohu mít jen omezené znalosti rozdílů, pokud nějaké existují, mezi jejich různými skupinami?“
Opět Felless chápala pomaleji, než měla. „Ale vy jste - “
„Jsem natolik ženou Rasy, jak mohu být,“ přerušila ji Kassquit. „Odvážím se tvrdit, že to je víc, než o sobě mohou říci určitá jiná individua.“
Teď už Felless nemohla ignorovat urážku. Ani Ttomalss, který řekl: „Kassquit...“ výstražným tónem, jakého vůči ní nepoužil od dětství.
„Co?“ obrátila se k němu. Její oči se začaly plnit vlhkostí, emocionální reakce zabudovaná do jejího tosevanského těla, ale Rase cizí. Někdy jí voda dokonce stékala dolů po tváři. Rychlým mrkáním - všechno, co mohla dělat, protože neměla ochranné blány - tomu tentokrát dokázala zabránit, ačkoli se jí její nosní průchody začaly plnit hlenem. „Když nemohu dostat své právo od této ženy, když je nemohu dostat od vás, od koho je mohu dostat? Od admirála?'
Takhle nevybuchla od té doby, co byla mládětem. Ale tehdy byly její výbuchy ryze emocionální. V tomto se ale skrývala i určitá logika. Ttomalss i Felless na zírali s úžasem. Nakonec Felless řekla: „Myslím, že jsem se možná dopustila několika chybných předpokladů. Omlouvám se, Kassquit. Jsi více jedna z nás a méně Tosevan, než jsem si myslela.“
„Aha,“ řekl Ttomalss, konečně chápaje. „Ano, Kassquit je skutečně natolik ženou Rasy, jak jen může být.“
„Přeji si, abyste se mnou zacházeli jako se ženou Rasy,“ řekla Kassquit oběma.
Felless se tiše třásla, což znamenalo, že se zlobí nad tím, že byla kritizována Její hněv Kassquit vůbec nevadil. Kassquit se také zlobila a cítila se v právu. Felless s ní zacházela, jako by byla zvíře. A Ttomalss se nechoval o nic lépe.
Kdyby se byl Ttomalss také třásl vztekem, Kassquit by byla zoufalá. Ále muž, který ji vychoval, řekl: „Účelem tohoto dlouhého výzkumu je konec konců zjistit, jak moc podobná někomu z nás se může stát. Protože se nám stala tak velice podobnou, dělali bychom chybu, kdybychom s ní zacházeli jako kdyby byla nekulturní Tosevan.“
„Pravda,“ řekla Felless, a pak, s takovou dávkou laskavosti, jakou ze sebe dokázala vymáčknout: „Opravdu se vám omlouvám, Kassquit. Jste skutečně mnohem blíž Rase, než jsem si dokázala představit, jak jsem vám právě řekla. Je to vlastně dobře, protože to znamená, že je skutečně dobrá naděje na přizpůsobení a začlenění Tosevanů do Impéria. Na druhé straně to ale ztěžuje můj vlastní výzkum. Vy nejste dobrý objekt, vy jste příliš podobná nám na to, aby z vás byl dobrý objekt.“
„Mohu být jen to, co jsem,“ řekla Kassquit. „Přála bych si, abych byla ve všem jako žena Rasy. Protože to nejde, mohu se jen snažit být jako žena Rasy do té míry, jak to dovoluje toto tělo.“
Předtím byly Fellessiny omluvy zdráhavě. Nyní výzkumnice řekla: „Vaše slova vzbuzují velkou důvěru. Císař by byl jistě pyšný, kdyby je mohl slyšet vlastními sluchovými blánami.“
„Děkuji vám, nadřízená paní,“ řekla Kassquit tiše a sklopila oči. Byly malé a absurdně nepohyblivé, ale jiné neměla. Všechno, co měla, bylo k službám Císaři, k službám Impériu.
„A já děkuji vám, Kassquit, za to, co jste mě dnes naučila,“ řekla Felless. Pohlédla jedním očním výčnělkem na Ttomalsse a pak ke dveřím. Ttomalss pochopil. Oba odešli, diskutujíce o tosevanské psychologii.
Jakmile byli pryč, Kassquit opět v místnosti zhasla. Posadila se před obrazovku počítače, naslouchaje muži, který

hovořil o přípravách na přistání některých lodí kolonizační flotily. Dokud ho poslouchala a nepřemýšlela o sobě nebo se nepodívala na své měkké, bezšupinaté tělo, mohl předstírat, zeje plně součástí Rasy ... dokud její pravá ruka opět nezabloudila k jejím intimním částem.
Kouř stoupal z tosevanského města, na jehož okraji měla Nesseref v úmyslu přistát se svým raketoplánem. Podle toho, co viděla, z tosevanských měst často stoupal kouř. Místo jaderné energie a čistého spalování vodíku, Velcí Ošklivci používali k výrobě energie spalování úžasného množství páchnoucích substancí.
Ale i na tosevanské se město se toho kouře zdálo nezvykle moc. Velcí Ošklivci nespalovali jen svá obvyklá páchnoucí paliva. Spalovali také velkou část svého města ve snaze vypálit je okolo mužů Rasy, kteří je okupovali. Čím víc toho Nesseref věděla o Tosevu 3 a o Velkých Ošklivcích, tím byla raději, že nebyla příslušníkem dobyvatelské flotily. Neměli to lehké, tehdy a ani teď.
„Raketopláne, zde pozemní kontrola Káhira.“ řekl muž. „vaše trajektorie je na přistávací ose.“'
„Potvrzuji, pozemní kontrolo Káhira,“ řekla Nesseref a dodala: „Řekněte mi, bude místo přistání bezpečné?“
Myslela to ironicky, ale muž z pozemní kontroly to vzal zcela vážně. „Mělo by to být v pořádku. Ve vzduchu hlídkují helikoptéry přibližně v rozsahu, aby dokázaly eliminovat palbu z ručních zbraní.“
„Tak to moc děkuji.“ Nesseref to mínila také sardonicky, i když jiným způsobem. „Jak jste vy chlapi tam dole dokázali zůstat naživu až doteď?'
Mínila to přátelsky. Ale muž na zemi to zřejmě pochopil jinak, protože řekl: „Spoustě z nás se to nepodařilo,“ a podtrhl to zdůrazňovacím zakašláním.
Chtěla něco říct, ale zarazily ji výtrysky černého kouře, které se z čista jasna objevily kolem ní. Několik kovových úderů jí oznámilo, že střepiny zasáhly plášť jejího stroje. „Pozemní kontrolo, jsem pod palbou!“ vykřikla zděšeně. V této fázi svého sestupového manévru už nemohla měnit ani výšku, ani rychlost, ani směr. Jediné, co mohla, bylo doufat, že žádný z těch granátů nezasáhne přímo její stroj.
Muž, s nímž byla předtím ve spojení, nejprve zaklel a pak řekl: „Místní Tosevané si tyhle rakety neumějí vyrábět sami -na to jsou moc nevědomí. Ale jsou to skvělí pašeráci - a ne-im-péria, která je dokážou vyrábět, jim je s největší radostí prodávají, aby nám znepříjemnila život.“
„Ti mě nezajímají,“ řekla Nesseref vztekle. „Všechno, co chci je, abych bezpečně přistála. Zaražte jim tu palbu na me!“
„Snažíme se o to,“ ozval se klidný hlas. Část toho klidu nepochybně pramenila z faktu, že na něj nikdo nestřílel. A možná byl tak klidný i proto, že podobné situace už zažil. Nesseref napadlo, kolikrát to už dělal předtím, a také jestli Velcí Ošklivci dokážou sestřelit raketoplán. Přála si, aby to nebyla pravda.
Bez ohledu na všechno, co ji mohlo zabít, nasadila na přistání. Dotekem drápů nastartovala brzdící trysky. Setrvačná síla ji vtiskla do sedadla.
Velcí Ošklivci bedlivě sledovali její sestup. Vypálili po ní dalších pár dávek. Několik projektilů zasáhlo.
Pak však rozprasky granátů zůstaly za ní. Postřehla nový sloup kouře, stoupající z okraje města, kouře, v jehož základně šlehaly plameny.
Přistála hladce. Až budu mít čas, pomyslela si, pak se tím budu znepokojovat. Teď na to nemám čas.
Když vystupovala z raketoplánu, zabrzdil vedle ní v dešti jisker tank. „Skoč dovnitř!“ zařval muž v kopuli. „Dovezeme tě do administrativní budovy. Když budeš dost rychlá, tak to dokážeš.“
Vklouzla do věže. „Při Císaři, myslela jsem si, že už je po válce,“ řekla vztekle.
Velitel tanku se suše usmál. „Všechno bylo v klidu - no, celkem v klidu - dokud se neobjevila kolonizační flotila. Pak se Velcí Ošklivci zbláznili.“
„Cože?“ zeptala se Nesseref. „Přece museli vědět, že přicházíme.“
„No, to ano,“ řekl velitel tanku. „Věděli to, ale nelámali si s tím moc hlavu. Oni se nedívají do budoucna tak jako my.“
„Asi ne,“ řekla Nesseref. Po chvíli zazářila. „No ale pak bychom neměli mít potíže zjistit ,kteří Velcí Ošklivci dali zdejším Velkým Ošklivcům do rukou zbraň, která dokázala poškodit můj raketoplán.“
„Ne,“ řekl velitel tanku s lítostí. „To není pravda. Tosevané jsou sice krátkozrací, ale svým způsobem nejsou hloupí. Každé z jejich ne-impérií předá ochotně zbraně těm druhým, kteří je nevyrábějí, aby nám znemožnili obvinit z toho útoku některou konkrétní skupinu.“
Než Nesseref stačila odpovědět, něco udeřilo do keramicko kovového pancéře jejich pozemního křižníku. „Co to bylo?“ zeptala se nen'ózně.
„Jen kámen,“ řekl muž. „Tohle ignoruji. Tosevané by se hrozně rozzuřili, kdybych po nich kvůli něčemu takovému začal střílet. Tihle egyptští Velcí Ošklivci jsou na takové věci strašně citliví.“
Nesseref se zeptala: „Jestli vám Velcí Ošklivci dělají tohle, jak jste to tady vydrželi až do příchodu kolonizační flotily?“
„Jak jsem vám říkal, po skončení bojů jsme tady neměli moc práce, rozhodně ne, dokud nepřiletěla kolonizační flotila.“
Velitel pozemního křižníku se odmlčel, aby vyhlédl ven periskopem, namontovaným ve své kopuli, a pak pokračoval: „Kromě toho, byli bychom ještě otrávenější, kdyby byl Tosev 3 tím místem, jaké jsme si mysleli, že bude, když jsme sem přišli. Pak by Velcí Ošklivci nemohli dělat nic jiného, než házet po nás kamením.“
„Vás baví bojovat?“ řekla Nesseref s určitým překvapením.
„Jsem voják. Byl jsem vybrán v Čase vojáků.“ V hlasu muže z dobyvatelské flotily zazněla jistá pýcha. „Mám tu čest sloužit Císaři tím, že přidám nový svět k těm, kterým již vládne.“
„To já taky.“ Pokud se Nesseref týkalo, velitel pozemního křižníku a jeho druhové si tu čest zasloužili. Rasa neměla stálou armádu, měla jen dokumentaci, jak ji vytvořit, když bylo potřeba. Všechno proběhlo tak, jak bylo plánováno, když byla dobyta planeta Rabotevů, a pak znovu, když se součástí Impéria stal Halless. Na Tosevu 3 nešlo všechno podle plánu. Na Tosevu 3, pokud Nesseref dokázala postřehnout, nešlo podle plánu nic. Jako na podtržení této myšlenky uhodil do pancéře pozemního křižníku další kámen.

„Je dobře, že jsme nečekali dalších pár set let se začátkem této dobyvatelské kampaně," řekl velitel pozemního křižníku, dávaje tak rozhovoru nový směr, „jinak by Velcí Ošklivci namísto toho možná přišli k nám, do Domova. Mnohokrát jsme o tom tady mluvili. To by bylo moc špatné. To by znamenalo, že celý čas by se stal Časem vojáků."
„To by byla změna," řekla Nesseref- z hlediska muže nebo ženy Rasy samo o sobě dostatečné odsouzení.
Pozemní křižník s prudkým trhnutím zastavil. Řidič interkomem ohlásil: „Nadřízený pane, nadřízená paní, jsme zde."
„Dobře." Velitel otevřel poklop věže, obraceje jeden oční výčnělek k Nesseref. „Tady byste měla být celkem v bezpečí. Jakmile se dostanete do budovy, budete v takovém bezpečí, v jakém jen tady v Káhiře můžete být. Já počkám na vás a vašeho pasažéra, a dopravím vás zpátky k raketoplánu."
„Děkuji vám," řekla Nesseref a vystoupila z křižníku. Pospíšila si do budovy. Když už vůbec musela být v Káhiře, pak jí nejbezpečnější místo ve městě připadalo jako dobrá volba. Nebyla voják. Ani si nepřála, aby se Čas vojáků - svojí nejvlastnější podstatou jen přechodná část dějin Rasy - stal stálou skutečností. Mimoděk ji napadlo, jestli Velcí Ošklivci nemají stálý Čas vojáků. Dokázali by dokonce i oni tak hloupě plýtvat svými zdroji?
Když se dostala dovnitř, muž u stolku si prohlédl její tělní kresbu a zeptal se: „Co si přejete, pilotko raketoplánu?"
„Hledám Pshinga, pobočníka Atvara, admirála dobyvatelske flotily," odvětila. „Mám rozkaz dopravit ho k Reffetovi, admirálovi kolonizační flotily." Podle jejího soukromého názoru se Pshing a Reffet mohli stejně dobře domluvit rádiem nebo prostřednictvím videospojení. Na její názor sejí však nikdo neptal.
„Informuji ho o tom, že jste se dostavila," řekl muž a promluvil pár vět do mikrofonu, který měl před sebou. Pak pohlédl jedním očním výčnělkem na Nesseref. „Říká, abych vám vyřídil, že tu bude hned."
Hned patrně znamenalo pro Pshinga něco jiného než pro Nesseref. Podle ní to trvalo dost dlouho. Ale nemohla mu to net, protože slovíčko, které by zašeptal do Atvarovy nebo Ref-fetovy sluchové blány, mohlo zarazit její postup na hodně dlouho. Takové věci se správně neměly stávat, ale stávaly se. „Tak pojďme," řekla, když se konečně objevil, „za předpokladu, zeje raketoplán ještě v pořádku."
Myslela si, že ho to postraší, ale nestalo se tak. „Šance hrají do ruky nám," řekl. „I s propašovanými zbraněmi, místní Velcí Ošklivci nejsou dobří vojáci. Někteří z nich jsou sebevražedně odvážní, což může ztížit naši obranu proti nim, ale pouhá divokost a zuřivost má své limity."
„To předpokládám," řekla, a pak dala průchod své podrážděnosti: „Je tato cesta skutečně nezbytná, nadřízený pane?"
„Je," potvrdil Pshing. „Tosevané se naučili odposlouchávat a dešifrovat naše spojení." Nesseref tiše vzdychla, tutéž omluvu slyšela ve Varšavě. Pshing pokračoval: „Podrobnosti o tom, kdy a kde mají lodi z kolonizační flotily přistát, musí z důvodů, které jsou snad jasné, zůstat do poslední chvíle utajeny."
„Pravda," řekla Nesseref, i když neochotně. „No, tak dobře - pak se musíme pokusit, abychom chytili příští startovní okno."
Se dvěma pasažéry navíc byl pozemní křižník ještě přeplněnější než předtím. Střelec neustále narážel do Nesseref, což jí vůbec nezlepšovalo náladu. Na stroj, prodírající se ulicemi Ká-hiry, pršely kameny jako déšť.
Raketoplánu se nic nestalo, zatímco byla Nesseref pryč. Děkujíc duchům Císařů minulosti odstartovala a dopravila Pshinga na jeho schůzku s Reffetem.
Když později téhož dne otevřela kapsu na svém opasku ve své ubikaci na palubě korábu 73. Císař Makkakap, nalezla malou lahvičku, která tam předtím nebyla. Byla plná jemně rozemletého hnědavého prášku, a na ní byla napsaná krátká poznámka. Pár dá\>ek, když se budete nudit, hlásala slova.
Zázvor, pomyslela si Nesseref. To musí být zázvor. Předpokládala, že jí to tosevanské koření musel podstrčit řidič pozemního křižníku. Samo se tam neobjevilo, to bylo jisté. Bylo to, jak věděla, velice proti předpisům, i když muži z dobyvatelske flotily byli jiného názoru. Ale ona nebyla právě teď otrávená a znuděná. Napadlo ji, že by to měla zahodit, ale nakonec to neudělala. Nezahodila ani první lahvičku. Snad ji bude někdy potřebovat. Kdo může říct?
Rance Auerbach uvažoval, jestli nenávidí Ještěry víc proto, že mu zmrzačili a zničili život, nebo proto, že ho nechali běhat po světě plného děr jako cedník. Lidé říkali, že zabít nepřítele, dokud bojuje, a starat se o něj, pokud se vzdal do zajetí, je jediný správný způsob, jak vést válku. Zajímalo by ho, jestli někdo z těch, kteří takhle mluvili, zažil něco podobného téměř dvaceti létům plným bolesti. Jemu by bylo lépe, kdyby byl vykrvácel v prérii jihovýchodně od Denveru, než prožívat ty hrozné roky.
Jenže nevykrvácel, což znamenalo, že měl stále ještě naději zaplatit Ještěrům za to, co mu provedli, když ušetřili jeho život. „A to si s nimi vyřídím, i když to bude poslední věc, kterou udělám," zamumlal. Vypořádat se s nimi jako poslední věc, kterou udělá - to mu připadalo jako poetická spravedlnost. Zemřel by šťastný, kdyby umíral s vědomím, že jich bere do hrobu co nejvíc sebou.
Posadil se u kuchyňského stolu. Jeho noha si postěžovala, když ji ohnul, aby si mohl sednout. Postěžovala si znovu, o něco hlasitěji, když opět vstal. Několikrát posunul židli, až našel nejméně bolestivou polohu, a pak si znovu sedl. Vrátil se k dopisu, který začal včera večer psát. A tak říkám znovu, že Ještěři nikdy nepřijdou na to, kdo zničil jejich lodě. Nechme je, ať se bojí nás všech. Nechme je, ať vědí, že my všichni jsme nebezpeční. A jestli se pokusí o odvetu, kopněme je znovu do koulí. Přečetl si, co napsal, přikývl a načmáral svůj podpis. Pak dal dopis do obálky a nalepil na něj nálepku zámořské letecké pošty.
„Letecká pošta, to je ono," řekl a párkrát zatleskal. Telegraf, telefon a dálnopis se daly příliš snadno odposlouchávat. Avšak pošta, pošta prošla. Nikdo by se neobtěžoval otevírat jednu obálku mezi stovkami, tisíci, desetitisíci.
Začal psát další dopis, tentokrát v němčině. Naučil se tu řeč ve West Pointu, a pak ji rychle zapomněl. Ale po těch létech si ji znovu vybavil, alespoň tak, že v ní dokázal psát a číst. Znal spoustu lidí - spolužáků, mužu, s nimiž sloužil, dokud mohl sloužit - a ti znali další lidi, lidi po celém světě.
„Ale bude lepší, když mě skopčáci neuslyší, jak lámu jejich hatmatilku," řekl se suchým úsměškem. Němčina a texaské nářečí spolu na Vojenské akademii nešly dohromady. To platilo pořád, i když už ne tolik.

Ale porozuměl základům gramatiky, a také věděl, co chce říct. Věděl také, že s ním německý adresát bude souhlasit, protože sám sdělil totéž jeho anglickému příteli. Jo, nacisté byli parchanti, ale na Ještěry měli zdravý názor.
„Kopnout je do koulí," řekl nahlas. „Jenže oni nemají ani ty koule, do kterých by je člověk mohl kopnout."
Kolonizační flotila přivezla ještěří dámy. Nikdo nemůže založit kolonii - ani Ještěři ne - aniž by tam měl obě pohlaví. Rance si představil ještěří ženu v průsvitné podprsence a síťovaných punčochách, připevněných podvazky k podvazkovému pásu. Rozesmál se jako blázen, až sotva popadal dech do svých ubohých, proděravěných plic. Ve skutečnosti věděl, že Ještěři takhle nefungují, když jejich ženy neměly říji, muži o ně neměli zájem. Ale stejně to byla zatraceně hezká představa.
Právě nadepisoval obálku svému německému partnerovi, když zazvonil telefon. Byl v ložnici, což znamenalo, že mu to chvíli trvalo, než se k němu z kuchyně dostal. Někdy přestal zvonit dřív, než se k němu dobelhal. Neměl to rád. Ale ještě víc mu vadilo podnikat svoji dlouhou, bolestivou cestu - každá cesta pro něho byla dlouhá a bolestivá - jen proto, aby mohl poslat do hajzlu dotěrného dealera, který se mu pokoušel prodat nový holící strojek nebo přípravky na zhubnutí.
Tentokrát telefon zvonil dost dlouho, aby se k němu došoural. „Haló?"
„Rance?" Ženský hlas. Zvedl užasle obočí. Nemíval moc telefonátů od žen. „To jsi ty, Rance?'
„Kdo volá?" Ať byla kdokoli, nebyla z Texasu. Její hlas měl drsný nádech někoho, kdo pochází ze Středozápadu. A pak, ačkoli ten hlas neslyšel už víc než patnáct let, poznal ho, nebo si to alespoň myslel. „Kristepane!" řekl, a pot, který mu vyrazil na čele, neměl co dělat s horkem ani s bolestí - každopádně ne fyzickou bolestí. „Penny?"
„No, velikonoční zajíček to není, Ranci, to ti řeknu rovnou," odpověděla. Teď, když toho řekla víc, Auerbach se podivil, jak ji prvně mohl poznat po hlasu. Ten vypovídal o spoustě cigaret, o spoustě chlastu, a pravděpodobně o moc špatných časech. Zeptala se: „Jak se vede, Ranci?"
„Nic moc," odpověděl. Sluchátko se mu chvělo v ruce. Kdyby nebylo Penny Summersové, nejspíš by nepřežil zranění, které mu způsobili Ještěři. Znali se spolu, než Ještěři podnikli svůj poslední velký útok na Denver. Ji zajali v Lamaru, ještě předtím, než zranili a zajali jeho. Nejenže ho pomohla udržet naživu, ale také nalezla způsob, jak udržet jeho morálku, na který by žádný ošetřovatel mužského pohlaví nepřišel. Zůstali spolu nějaký čas, když válka skončila, a pak ... „Jak velké potíže máš, Penny?"
Zatajila dech. „Jak, proboha, víš, že mám problémy?" Znovu se zasmál, pociťuje zároveň velkou bolest i pobavení. „Kdybys je neměla, miláčku, tak bys mi určitě nevolala."
Tohle by jí mělo připadat divné, ale nepřipadalo. „Dobře, lhala bych, kdybych řekla, že nemáš pravdu." Každé z těch slov se zdálo jako vytesané z kamene. Auerbach byl zvyklý na lenivé tóny texaské angličtiny. Když znovu slyšel tato kansaská „r", zježily se mu chlupy za krkem.
Věděl, že musí něco říct. „Odkud voláš?" zeptal se. Tato otázka zněla poměrně neškodně.
„Jsem ve Forth Worthu," odpověděla. „To jo," řekl. „Na větší dálku by to spojení bylo až moc dobré. Co chceš, abych udělal?"
„Nevím." Znělo to usouženě a unaveně. „Nevim, jestli vůbec někdo může něco udělat. Ale nevěděla jsem, komu jinému zavolat."
„To je moc špatné," řekl Rance. Jestliže, po takové době, nemohla najít nikoho, na koho by se mohla spolehnout... „Tys to prohrála stejně jako já," vyhrkl. Neřekl by to mnoha lidem, bez ohledu na to, jak špatně se na tom mohli zdát, ne potom, co se seznámil s kulometem Ještěrů. Ale Ještěři rozstříleli jejího otce na krvavé cáry před jejíma očima, a nezdálo se, že by se od té doby vyškrábala až na vrcholek psychické rovnováhy.
„Asi ano," řekla. „Mohu tě vidět? Nechtěla jsem rovnou zaklepat na tvé dveře, ale - " Zarazila se, a pak řekla: „Kristepane, já tohle nenávidím." Urazila dlouhou vzdálenost od farmářské dívky, kterou bývala předtím, než Ještěři vtrhli do západního Kansasu, a většinu zní po cestách, po jakých se jí nikdy nezdálo, že půjde.
Ta hořkost rozhodla, více než cokoli jiného. „Tak dobře, přijď. Víš, kde bydlím?"
„Jsi v telefonním seznamu - když jsem našla tvé číslo, našla jsem i tvou adresu," odpověděla Penny, což mělo za následek, že se začal cítit jako hlupák. „Díky, Ranci. Za chvilku tam budu." Linka oněměla.
Auerbach naslouchal pár sekund vyvolávacímu tónu, a pak zavěsil. „Ježíši Kriste," řekl s mnohem větší úctou, než míval ve zvyku. Podobným tónem pokračoval: ..Co jsem sakra komu udělal?"
Dobelhal se do obývacího pokoje, kde se zastavil a rozhlédl se kolem. To místo nebylo v tom nejhorším stavu, ale nebylo ani v nejlepším, ani zdaleka ne. Pokrčil rameny. Ani Penny se nezdála být v nejlepším stavu. A jestli se jí nebude líbit, jak udržuje svou domácnost, může sakra zase vypadnout.
Zkontroloval i kuchyni. Chléb ve skříňce, v chladničce studené řezy. Bude moci udělat Penny sendviče. Pokud to znamenalo, že bude muset žít o ovesné kaši, dokud zase nevyhraje v pokeru nebo mu nepřijde další šek na penzi, no tak to znamenalo, to bylo všechno. A měl whisky, měl spoustu whisky. To nemusel ani kontrolovat.
Čekal. „Spěchej a pak čekej," zamumlal okřídlenou vojenskou frázi z doby, kdy byl v armádě. Ještě stále to byla pravda. Srdce mu bušilo v hrudi, už léta nebyl tak nervózní. Posadil se. Možná, že nepřijde. Možná změní svůj názor, nebo si z něho dělala legraci.
Pak se na chodbě ozvaly kroky: ostré, rychlé, autoritativní. Celá budova se lehce zachvěla. Pochyboval, že to byly její kroky. Nechodívala tak, když ji znal. Ale už dlouho ji neznal. Kroky se zastavily před jeho dveřmi. Zaklepání, které následovalo, bylo stejně rázné a autoritativní.
Auerbach se těžce zvedl a otevřel. Na chodbě stála Penny, netrpělivě podupávajíc nohou na sešlém linoleu a potahujíc z cigarety. Zíral na ni s překvapením, které bylo absurdní, jak si sám dobře uvědomoval. Samozřejmě nemohla být tím svěžím farmářským děvčetem, které více či méně miloval, když byl mladý.
Vlasy měla nakrátko ostříhané a odbarvené do narudlého odstínu. Kůži na čele a na lícních kostech měla napjatou. Makeup nedokázal zakrýt vějířky vrásek v koutcích jejích očí stejně jako ostré rýhy, spadající od nosu dolů ke koutkům

úst. Kůže pod bradou se uvolnila. Její oči byly unavené a ostražité.
Naposledy zatáhla z cigarety, upustila ji a zašlápla podpatkem boty. Pak se naklonila a krátce ho políbila na rty. Její ústa byla cítit kouřem. „Proboha, miláčku, dej mi napít," řekla.
„Vodu?" zeptal se Auerbach, belhaje se zpátky do kuchyně. Už nebyla mladá. Už nebyla sladká. Ani on ne, ale to s tím nemělo co dělat. Věděl, jak na tom je. Ona právě zničila některé z jeho vzpomínek.
„Jenom led," řekla. Gauč zaskřípal, jak se posadila. Přinesl jí sklenici whisky, a sobě taky. Měla krátkou a úzkou sukni, která se jí vysoko vyhrnula, když si sedla. Stále měla dobré nohy, dlouhé, hladké a svalnaté.
„Tak na zdraví," řekl a napil se. Hodila do sebe svoji whisky na ex. Podíval se na ni. „Co se děje? A co myslíš, že s tím můžu udělat. Nemohu toho udělat moc s ničím."
„Ty znáš lidi v RAF." Nebyla to otázka, řekla to s jistotou. „Zapletla jsem se do ... obchodní záležitosti, která nedopadla přesně tak, jak měla. Někteří chlápci jsou na mě naštvaní." Přidala zdůrazňovací zakašlání. Možná někteří z těch chlápků, které měla na mysli, neměli vlasy, ale šupiny.
„Co s tím mám dělat?" Ale to nebylo vlastně to, na co se Auerbach chtěl zeptat. Neostýchal se tu otázku položit.
„Podívej, Penny - proč bych tím měl sakra něco dělat? Odešla jsi ode mě už dávno, vzpomínáš?"
„Možná jsem nebyla tak chytrá, jak jsem měla být," řekla. Možná mu teď mazala med kolem pusy, ale neřekl nic. Jen čekal. Penny pokračovala: „Když jsem to jednou udělala, nemohla jsem dělat, jako by se to nikdy nestalo. Takže - dáš vědět pár svým kamarádům v Anglii, že se pokouším dát věci do pořádku? A necháš mě chvilku tady u sebe, dokud to dusno v Detroitu nepovolí?"
Nevěděl, že byla v Detroitu. „Víš, komu mám napsat?" zeptal se a nebyl překvapen, když přikývla. Ona o něm věděla, ať už on o ní věděl nebo ne. „Okay, můžu ty dopisy napsat," řekl, „jestli mi nelžeš a opravdu to dáš do pořádku." Olízl si jazykem hřbet dlaně, jako by byl Ještěr, požívající zázvor.
„Dobrý odhad," řekla Penny. „Všechno, co potřebuji, je chvilka času, abych to mohla napravit. Přísahám Bohu, zeje to pravda."
Svého času čítávala hodně v Bibli. Teď ... teď si myslel, že by přísahala na cokoli, stejně jako většina lidí. Pokrčil rameny, což trochu zabolelo, a pak přešel znovu k věci: „V ložnici je jen jedna postel."
„To je v pořádku," řekla. „Tím zaplatím - myslím za ubytování a chléb." Její úsměv byl mnohem tvrdší a mnohem vě-doucnější, než býval za starých časů. I tak se Auerbach rozesmál.
„Tohle nenávidím," řekl Fotsev. „Jak máme najít jednoho Velkého Ošklivce mezi všemi ostatními, kteří tady žijí? Podle všeho, co víme, ten mizerný fanatik tady už není. Jestli má trochu rozumu, tak ne."
„Kdyby měl trochu rozumu, nebyl by mizerný fanatik," řekl Gorppet, s čímž mohl Fotsev sotva nesouhlasit. „Pokud jde o to, kdyby měl nějaký rozum, nebyl by Tosevan."
I s tím musel Fotsev souhlasit. Jeho oční výčnělky zkoumaly ulici Basry, po níž jeho malá jednotka postupovala - úzkou, páchnoucí, blátivou cestu mezi dvěma řadami budov, z nichž některé byly bíle omítnuté, většina však ne. Místo oken měly pouhé škvíry a měly vzhled - i když ne odolnost - pevností.
„Je to bláznivý Velký Ošklivec, protože káže tak, jak káže," řekl Fotsev, „A ostatní Velcí Ošklivci jsou zrovna tak bláznivi, protože ho poslouchají. A můžu ti říct, kdo ještě je blázen?"
„Kdo?" zeptal se Gorppet.
Než Fotsev stačil odpovědět, náhlý pohyb zpoza rohu ho přiměl strhnout tím směrem ústí zbraně. Vzápětí se uvolnil. Bylo to jenom jedno ze čtyřnohých, chlupatých stvoření, zčásti mrchožroutů, zčásti společníků, které si Velcí Ošklivci drželi jako symbionty. Zvíře si sedlo na zadek a začalo na ně štěkat.
„Mizerné stvoření," řekl Gorppet. „Vůbec nemám rád psy. Tam nahoře, v SSSR, je cvičili, aby vběhli pod pozemní křižník s výbušninami na hřbetě. Odporné, používat takhle zvířata. Nevědí přece, co dělají." Na chvíli se odmlčel. „Ale tys mi chtěl říct, kdo ještě je blázen. To je vždycky užitečné vědět."
„Pravda," řekl jeden z jejich kamarádů. „Kdo ještě je blázen, Fotseve?"
„Admiral kolonizační flotily," odpověděl Fotsev. „Když to mezi Velkými Ošklivci v této části planety tak vře, proč si myslí, že sem dolů musí poslat nějaké lodě z kolonizační flotily?"
„Aby zabránil Velkým Ošklivcům v dalším úderu na ně?" nadhodil Gorppet.
„Protože zdejší podnebí je lepší než na většině míst na Tosevu 3?" dodal jiný muž.
Fotsev rozmrzele zasyčel, obě odpovědi byly dobré. Ale podle něho nebyly dost dobré. Řekl: „Ten blázen Chomejní proti nám stále štve místní Velké Ošklivce. O kolik se chcete vsadit, že dokážou zničit jednu nebo dvě kolonizační lodi? Jsou tak zkažení, spoustě z nich je jedno, jestli žijí nebo zemřou."
„To je tim, že si myslí, že budou mít lepší posmrtný život, když zemřou v boji proti nám," řekl Gorppet. „Dali jsme mnoha z nich příležitost, aby zjistili, jestli je to pravda."
Ze svého domu vyšel tosevanský muž. Jazykem Rasy s drsným, hrdelním přízvukem řekl: „Není tady. Jděte pryč."
„Neříkejte nám, co máme dělat," řekl Fotsev. „My říkáme vám, co máte dělat." Velcí Ošklivci na to měli řadu let, aby to pochopili. Skutečnost, že to nepochopili, byla - zFotsevova hlediska - výmluvným důkazem jejich stupidity.
„Není tady," opakoval Velký Ošklivec. Zahalen do svých oděvů vypadal spíš jako hromada hadrů než jako inteligentní bytost.
„Když Velký Ošklivec říká, že něco není pravda, znamená to, že to nejspíš pravda je," řekl Gorppet.
„Máš pravdu, samozřejmě," řekl Fotsev. „Raději ten dům prohledáme."
Velký Ošklivec zavyl na protest. Fotsev i ostatní muži Rasy to ignorovali. Fotsev, jak vyžadovaly rozkazy, ohlásil rádiem do kasáren, že vstupují do budovy. Kdyby potřebovali pomoc, rychle by ji dostali. Jenže kdyby ji potřebovali, pravděpodobně by ji dostali pozdě, bez ohledu na to, jak rychle by přišla. Fotsev na to raději nemyslel.
Ukázal svou osobní zbraní na Tosevana. „Otevřete dveře a jděte před námi," nařídil - když místní mluvili řečí Rasy,

využíval té výhody. „Jestli tam uvnitř máte přátele se zbraněmi, řekněte jim raději, ať nestřílejí, jinak oni a my určitě zastřelíme vás.“
Proti Rase by tohle byla perfektní pohrůžka. Vůči Velkému Ošklivci byla také dobrá, ale ne perfektní, jak Fotsev dobře věděl. Příliš mnoho Velkých Ošklivců po celém Tosevu 3 prokázalo, že jsou připraveni zemřít za to, co považovali za důležité. Tosevan se bez dalšího slova otočil a otevřel dveře dokořán. Hned jak vešel dovnitř, otočil se a řekl: „Tady, vidíte? Není tu žádné nebezpečí. Atén muž, kterého hledáte, tady není, jak jsem vám řekl předtím.“
Fotsevova ústa se otevřela v hořkém smíchu. Žádné nebezpečí? Byl v nebezpečí každou sekundu od té doby, kdy přišel na povrch Tosevu 3 - a to ani nebyl v nejhorších bojích. Stále se ostražitě rozhlížel, v úzkosti, aby ho možné potíže nespatřily dříve než on je. Císař vyhlásil Čas vojáků, a vojáky dostal. Fotsev si myslel, že ani Císař nemá tu moc udělat z vojáků opět obyčejné muže Rasy. Protože Fotsev a jeho druhové viděli příliš mnoho, učinili příliš mnoho a vytrpěli příliš mnoho.
Tyto chmurné úvahy mu nebránily v tom, aby dělal svou práci. Když prohlížel dům, otočil jeden oční výčnělek dozadu ke Gorppetovi a zeptal se: „Dokážeš si představit žít takhle?“
„To raději ne,“ odvětil jeho druh.
Žádné počítače. Žádné televizní obrazovky. Dokonce ani rozhlasový přijímač. Žádná elektřina, na stěnách byly objímky pro pochodně a stěny nad nimi byly černé od sazí. Fotsev spatřil jen jedinou knihu, vytištěnou podivnými klikyháky zdejší abecedy. Věděl také, co je to za knihu: instrukční příručka o místní pověře. Většina Velkých Ošklivců v této části Tosevu 3, kteří vůbec uměli číst, měla tuto knihu a žádné jiné.
Pár tosevanských žen - ještě více zahalených v látkách než muži - vykřiklo, když muži Rasy vešli do kuchyně. Fotsev pohlédl na hrnec, bublající nad ohněm. Zahlédl na něm stopy kladiva, byl vyroben ručně. Pokrm uvnitř voněl dobře. Ale ať vněm bylo cokoli, nebylo to předtím v lednici a tosevanský hmyz po tom mohl volně lézt a klást tam svá vejce. Není divu, že tolik Velkých Ošklivců umírá dříve, než by mělo, pomyslel si.
Jeho čichové receptory zachytily z pokrmu vůni zázvoru. Pro Velké Ošklivce to bylo jen kuchařské koření, ne droga. Fotsev je proto litoval, stejně jako kvůli mnoha jiným věcem. On sám to se zázvorem nepřeháněl, viděl příliš mnoho mužů, kteří ohrozili sebe i své kamarády, protože nedokázali udržet svůj jazyk stranou od lahvičky se zázvorem. Ta rostlina a služba prostě nešly dohromady. Ale, když na nějakou dobu nemusel nikam jít nebo něco dělat...
Přinutil se ignorovat tu vábivě příjemnou vůni. Zdálo se, že pár dalších mužů hledá záminku, jak se dostat blíž k hrnci. Jedna z žen Velkých Ošklivců uchopila velikou železnou lžíci s jednoznačně výhružným gestem, Tosevané neměli tolik jídla, aby se lehce smířili s myšlenkou, že o nějaké přijdou.
Fotsev řekl: „Nejsme tady, abychom kradli. Nejsme tady, abychom vystrkovali své jazyky. Jsme tady, abychom se podívali, jestli ten mizerný muž Chomejní není někde nablízku. Zapamatujte si to, nebo budete mít na zapamatování něco jiného.“
Jeho malá skupina pečlivě prohledala dům. Pochyboval, že by se před nimi ukryl muž Rasy, natož jeden z těch velikých Tosevanů. Vlasatého Velkého Ošklivce, který tak neúnavně a nenávistně štval proti Rase neobjevili.
„Vidíte?“ řekl Velký Ošklivec, který tvrdil, že zde Chomejní není. „Řekl jsem pravdu. A co jsem za ni dostal? Roztrhali jste můj domov na kusy.“
„Vy Tosevané jste nám toho udělali spoustu,“ odvětil Fot-sev. „Nemůžete nám mit za zlé, když vám chceme zabránit, abyste nám toho provedli ještě víc.“
„Nemůžeme vám to mít za zlé?“ Tosevan vybuchl smíchem svého druhu. „Samozřejmě, že vám to můžeme mít za zlé. Budeme vám to mít za zlé tisíc let. Budeme vám to mít za zlé deset tisíc let.“ Přidal zdůrazňovati zakašlání.
Jakkoli byl důrazný, mluvil, jako kdyby tisíc let byla dlouhá doba a deset tisíc let nemožně dlouhá doba. I když roky, ve kterých počítal on byly jednou tak dlouhé jako roky Rasy, Fotsev přesně věděl, že tomu tak není. „Za dvacet tisíc let od nynějška,“ řekl, „budou vaši potomci spokojenými poddanými Impéria.“
Malé, hluboko posazené oči Velkého Ošklivce se rozšířily. Pronesl pár slov ve svém vlastním jazyce, která nezněla jako poklony. Pak se vrátil k jazyku Rasy: „Mýlíte se, tak jako jste se mýlil, když jste si myslel, že veliký Chomejní je zde.“
„To uvidí naši potomci.“ Fotsev zvýšil hlas: „Ten Velký Ošklivec, který káže, není v tomto domě. Půjdeme a podíváme se, jestli ho nenajdeme někde jinde.“ Pochyboval, že se jim to podaří. Ale takto měli jakousi naději, že udrží v Basře pořádek, což bylo také důležité.
Když jejich malá skupina vyla opět na ulici, nad hlavami jim rachotily helikoptéry. V hlavě mu zazvonilo na poplach -co provedli Velcí Ošklivci tentokrát? Pak uslyšel a uviděl stíhací bombardéry, některé hřmící nízko nad městem, jiné vysoko na obloze, vlekoucí za sebou kondenzační pruhy.
„Co se děje?“ zeptal se Gorppet. „V téhle části Tosevu 3 nepotřebovali stíhací bombardéry už hezky dlouho.“
Než stačil Fotsev odpovědět, naplnil jeho sluchové membrány nový a hodně odlišný hluk: nekonečné hřmění rozráženého vzduchu. Tohle neslyšel už mnoho let. Pohlédl na oblohu.
No ovšem: uviděl to, co si myslel, že uvidí. Nejdříve ty body byly na samé hranici viditelnosti, ale rychle se zvětšovaly. Zanedlouho, i když se nepřiblížily těsně k Basře, se zvětšily tak, že mohl odhadnout, jak obrovské jsou.
„Ah,“ řekl Gorppet.
„Ano.“ Fotsev sledoval koule, sestupující k holému terénu na jih a na západ od města. „Ať je to moudré nebo ne, kolonizační flotila začíná přistávat.“
David Goldfarb zíral na obrazovku radaru s pocity, které byly někde mezi úžasem a hrůzou. Samozřejmě věděl, jak obrovská je kolonizační flotila Ještěrů, znal přece odrazy jejich lodí od chvíle, kdy se objevily na oběžné dráze kolem Země. Ale postupně si zvykl, že se pohybují na vysokých oběžných drahách: vlastně začaly tvořit pozadí pro pozorování jeho radaru. Když začaly sestupovat z oběžné dráhy, jeden oddíl za druhým, právem vyvolaly jeho pozornost.

„Podíval byste se na ty zatracené věci?“ zavolal, když další peruť, směřující k Polsku, proletěla nad jejich stanici v Severním Irsku. „Kolik Ještěrů sedí v každé z těch věcí? Podle mě dost na to, aby si šlapali jeden druhému po nohách.“
„Ano, pane, máte bezpochyby pravdu, pane,“ odpověděl seržant Jack McDowell. „A když si nebudou šlapat na své vlastní nohy, pane, pak šlápnou na kuří oka skopčákům.“
„No, tak to mi láme srdce,“ řekl Goldfarb. Seržant se zachechtal, ne, jemu jistě nevadil Goldfarbův židovský původ. Kdyby jen totéž platilo pro Goldfarbovy nadřízené, býval by byl mnohem šťastnější. Ále poté, co se Velká Británie sblížila s Reichem, nebylo mu to souzeno. Alespoň ho zatím nevyhodili od RAF a neposlali do koncentračního tábora.
„Proletí pěkně nízko nad německým územím, až půjdou na přistání,“ řekl se značnou dávkou škodolibosti. „Doufám, že Heinrich Himmler zaleze pod postel.“
McDowell přikývl. Byl přibližně Goldfarbova věku: dost starý, aby si pamatoval Blitz,1 aby si pamatoval dobu, kdy nacisté byli nejhorším nepřítelem, jakého Britská říše kdy měla. Pro nové povolance byla Velkoněmecká říše spíš velkým, silným bratrem na kontinentu. Neměli žádné ponětí o minulosti -nebo o tom, jaký odporný parchant ten velký silný bratr stále je. Samozřejmě, dost velký počet nových povolanců bral i Ještěry podobně jako Němce. Goldfarb si povzdechl. Když on nastoupil jako kluk k RAF, bývalo to jinak. Znovu vzdychl. Kolik generací si lidé stěžovali na ty mladé? Dost, i podle ještěřích měřítek, bezpochyby.
McDowell řekl: „Jsou přesně tam, kde mají být, přesně tam, kde řekli, že budou. Němci nemají žádnou záminku, aby na ně stříleli rakety.“
„Vyjma své vlastní pitomosti,“ řekl Goldfarb. „Nikdy nezapomínejte na čirou a ryzí pitomost, zvláště když máte co do činění s Němci.“
„Tentokrát by za ni draze zaplatili,“ řekl McDowell. Ještěři to dali na vědomí Reichu, SSSR a USA velmi jednoznačně a zřetelně: jakýkoli útok na lodě kolonizační flotily během přistávání bude mít za následek obnovení války, která tiše dřímala osmnáct let. Goldfarb si nemyslel, že blufují. Na jeho mínění záleželo pramálo. Ale, podle všech známek, s ním Himmler, Molotov a Warren v tomto souhlasili.
Ještěři se neobtěžovali veřejně varovat Británii nebo Japonsko, aby nechaly kolonizační flotilu na pokoji. Formálně neza-cházeli s ostrovními národy jako se sobě rovnými, i když si zakrváceli čumáky při pokusu o invazi do Anglie. Goldfarb sledoval lodě kolonizační flotily, dokud je zakřivení Země neskrylo před pátrajícím okem jeho radaru. „Nezdá se, že jim Reich bude tentokrát dělat nějaké potíže,“ řekl.
„To je dobře, pane,“ řekl McDowell. „Kdyby zase začala válka, nezůstalo by z nás nic, až by skončila.“
„Pravda,“ řekl Goldfarb jazykem Ještěrů. McDowell přikývl, rozuměl tomu syčení, mlaskání a kašlání. Pro něho, stejně jako pro Goldfarba, naučit se jim znamenalo být schopen lépe
Blitz - z německého „blesk“, v této souvislosti míněno období nejprudších náletů německé luftwaffe na britská města v druhé polovině roku 1940. (Pozn. překl.) dělat svou práci. Spousta lidí o polovinu mladších měla v oblibě jazyk Ještěrů kvůli němu samotnému. Každému podle chuti, pomyslel si.
Po poplachu, způsobeném sestupem oddílu lodí kolonizační flotily, proběhl zbytek Goldfarbovy služby u radarové obrazovky bez jakýchkoli událostí. Měl takové dny rád, zažil tolik vzrušení, když býval mladší, aby mu to vystačilo na celý život. Sestavil své hlášení kapitánovi, který po něm přebíral službu a výdechem úlevy vyšel ven.
Cigareta v bledém slunečním svitu před budovou otupila ostří jeho napětí. Věděl, že pinta hořkého by odvedla ještě lepší práci, nebo i pinta Guinnessu z Irské republiky. Zamířil ke svému kolu, aby se vypravil realizovat tento plán, když ho přiměl k rozhlédnutí se kolem výkřik: „Goldfarbe!“
Užasle vytřeštil oči. Uplynulo už mnoho let od té doby, kdy naposledy viděl tu hezkou, zdravě vyhlížející tvář, ale jediná změna, kterou mohl pozorovat, byla skutečnost, že mohutný knír, zdobící její horní ret, byl postříkán šedou. Postavil se do pozoru a zasalutoval. „Ano, pane!“ řekl hlasitě.
„Bože na nebesích,“ řekl Basil Roundbush, opětuje jeho pozdrav. „Chci vám koupit pivo, ne vás poslat k raportu.“
„Děkuji, pane,“ řekl Goldfarba a napřáhl ruku. Roundbush mu jí potřásl, stále ještě měl stisk pevný jako železa na medvědy. Goldfarb pohlédl na čtyři pásky na rukávech jeho šedomodré uniformy. „Děkuji moc, plukovníku.“
Roundbush mávl rukou, jako by pro něj hodnost nic neznamenala. Možná to byla pravda. Měl správný přízvuk, chodil do správné soukromé školy a na správnou universitu - Goldfarb si nedovedl vybavit, jestli to byl Oxford nebo Cambridge, ale na tom málo záleželo. A nyní řekl s úsměvem filmové hvězdy: „Vy sám jste po čertech postoupil, kapitáne.“ Nedodal: na Žida z East Endu, jak mohl udělat. Ani nevypadal, jako by si to myslel, což bylo významnější. Místo toho řekl: „Proto jsem sem přijel, aby si s vámi popovídal.“
Goldfarbovy oči se rozšířily. „Vy jste přijel do Belfastu ... navštívit mě, pane? Řekl pomalu, uvažuje, jestli dobře slyšel.
„Ovšemže,“ odpověděl Roundbush, jako by cestovat do Severního Irska, aby si popovídal s nižším židovským důstojníkem, byla ta nejnormálnější věc na světě. „Nu - mám tady auto, a vy znáte tohle město, což já ksakru ne. Postavte si kolo a povězte mi, kde můžeme dostat pintu.“
„Protestantská hospoda nebo katolická?“ zeptal se Goldfarb. „Mně na tom moc nezáleží, ale...“ Nechal svůj hlas vyznít do ztracena. Možná, že Roundbush jen potřeboval, aby mu připomněl svou víru.
Nepotřeboval. „Vím, jakého jste náboženství. Kdybyste nebyl, nesbalil byste svoji báječnou paní. Vlastně jsem ji mohl mít já.“ Měl vždy fenomenální štěstí u žen. Goldfarb pohlédl na jeho levici. Ještě stále nenosil snubní prsten. Možná to nic neznamenalo, ale možná, že taky ano: může kocour změnit své pruhy? Zazubil se na Goldfarba. „Je mi to fuk. Kde myslíte vy, zeje nejlepší místo?“
„Je tady Crown Liquor Saloon na Great Victoria, pane, nedaleko od university, nebo u Robinsonů. Myslím, že u Robinsonů mají nejjemnější Guinness ve městě.“
„Tak teda u Robinsonů,“ řekl Roundbush s rozhodností vyššího důstojníka. „Guinness skoro ospravedlňuje existenci Irska, a myslím, že tohle o sobě může říct jen málo věcí. Jdeme,. starouši.“

Když se spokojeně usadil s pintou hořkého před sebou, Goldfarb se zeptal: „A ted', pane, co za tím vším vězí?“
„Kroucení ještěřích malých ocasů - co jiného?“ odpověděl Roundbush, saje pěnu ze svého perfektně navoskovaného kníru. „Jedna z věcí, které potichoučku a nenápadně děláme, jak víte, je to, že je povzbuzujeme, aby si vstrčili jazyky do nádobky se zázvorem. Zdrogovaný Ještěr má sakra daleko ktomu, aby to byl Ještěr ve formě.“
„Ne - to určitě neni,“ souhlasil Goldfarb, „ale - hraje se takhle kriket?“
„Stará dobrá tradice,“ řekl Basil Roundbush. „Vrací se k opiovým válkám, dalo by se říct. Fungovalo to tenkrát, a funguje to i teď. Ne, nefunguje to perfektně, měli jsme potíže s někým ve Spojených státech, ale myslím, že je to už v pořádku. A máme naději, že něco dostaneme zpátky od Jeho Veličenstva Atvara a jeho šupinatých kamarádíčků.“
Goldfarb na to neřekl vůbec nic. Podle něho bylo přežití Británie samo o sobě dost velkým zázrakem. Sny o obnově starého Britského impéria mohly být pouze tím, čím byly: sny.
Zeptal se: „Jak do toho zapadám já, pane?“ Jestli to znělo opatrně, tak jen proto, že se tak cítil.
„Máte spojení v Polsku, a máte i spojení v Palestině,“ odvětil Roundbush. „Přišli jsme před nedávnem o pár dodávek - to nemá nic společného stou záležitostí v USA. Cokoli byste o tom dokázal zjistit, poslouží královně a zemi, a mohlo by vám také slušně naplnit kapsu.“ Udělal pohyb, jako by počítal peníze, a pak, jako by si náhle uvědomil, že jeho sklenice je prázdná, vyslal signál k číšnici.
„Hněd to bude, zlatíčko,“ řekla a vložila do svého kroku zvýšenou dávku yyzývavosti. Goldfarb zavrtěl pobaveně hlavou, ať v sobě plukovník míval cokoli, podržel si to.
To bylo však vedlejší. „Je to záležitost RAF, pane, nebo je to soukromá záležitost?“ zeptal se. „Byl jsem tady docela spokojený - víc než dosela spokojený. Nejsem bůhvíjak žhavý obrátit svůj život vzhůru nohama.“
„Ovšemže ne, starouši,“ řekl poměrně konejšivě Roundbush. „Ovšemže ne. Proto vtom bude něco malého extra -nebo možná víc než něco malého extra - pro vás, když se na to podíváte. Postaráme se o vás, s tím se nemusíte užírat.“
Číšnice přinesla dvě čerstvá piva. Goldfarb jí zaplatil, první rundu koupil Roundbush. Goldfarb vždycky dával velkorysé spropitné - nemohl si dovolit pověst lakomce. Přesto měl číšnice oči jen pro jeho druha.
„Na zdraví,“ řekl Roundbush, když konečně zmizela a pozvedl sklenici k ústům.
„Na zdraví,“ řekl Goldfarb ozvěnou. Pak pohlédl na vyššího důstojníka. „Kdo přesně je to „my“, pane?“
„Moji kolegové,“ řekl Roundbush: odpověď, která nebyla žádnou odpovědí. „Můj názor je, že chlapík ve vaší situaci může potřebovat veškerou pomoc,“ - udělal znovu pohyb, jako by počítal peníze - „a veškeré přátele, které může nalézt.“
„Není to zajímavé?“ řekl Goldfarb. Ó ano, Roundbush si pamatoval, že je Žid, dobrá, a věděl, jak napjatá byla nyní pro Židy situace v Británii. „A co byste chtěl, abych udělal?“
„Trochu se poohlédl po tom, co se stalo s těmi dodávkami,“ odpověděl Roundbush. „Je to naprosto bezpečné.“
Goldfarb se neptal, jestli je to naprosto bezpečné. Polovina života prožitého v RAF ho přesvědčila, že jestliže mu kdokoli řekl, že je to naprosto bezpečné, aniž by se na to ptal, pak tomu s největší pravděpodobností tak nebylo.
Napil se piva. „Ne, děkuji vám, pane,“ řekl.
„Ne, ne,“ řekl Basil Roundbush. „To je špatná odpověď. Věřte mi, starouši, ať už by se vám mohlo stát cokoli, když řeknete ano, něco horšího se vám stane, když řeknete ne. A vy nebudete chtít, aby se to stalo vaší báječné rodině, že ne? To by bylo velice smutné.“
Goldfarbovi zazněly v hlavě poplašné zvonky. Roundbush a jeho přátelé byli v ideální pozici, aby mohli zničit jeho kariéru, kdykoli by se jim zachtělo. A kdyby chtěli hrát jiné hry, s jakou pomocí od úřadů mohl Goldfarb počítat?
Odpověď byl jasná. Dopil několika hlty pivo. „Myslím, že jsem změnil názor,“ řekl.
„Skvělé.“ Roundbush zazářil. „Nebudete toho litovat.“
„Lituju toho už teď,“ řekl Goldfarb. Druhý důstojník RAF se rozesmál, jako by řekl nějaký vtip.
V těchto dnech se Monika Dutourdová soustřeďovala víc na tesané kameny než na ještěří kolonizační flotilu. S flotilou nemohla nic dělat. Ale kdyby poskládala dohromady dost zajímavých nápisů, mohla by konečně dokončit pojednání o kultu Isis. Už se těšila na ohlasy, které vyvolá, až vyjde tiskem. Představovalo dokonalejší syntézu než kterékoli z předešlých, a mohl případně vést k jejímu povýšení.
Byla ráda, že se její specializace zaměřuje na středomořské provincie v počátcích římského impéria, a ne kupříkladu na germánské vpády. Ať by francouzský učitel řekl o těchto vpádech cokoli, moderním germánským nájezdníkům by se to pravděpodobně nelíbilo. A Němci neměli ve zvyku dávat těm, s nimiž nesouhlasili, příležitost ke změně jejich mínění.
Rozmrzele zkřivila rty, když vytáhla fotografii nápisu, který objevila nedaleko Arles. Brala ji sama, ale nebyla tak dobrá, jak měla být. Kdyby byla počkala pár hodin, slunce by bylo vyplnilo písmena stíny, místo aby je vymazalo. Sklonila se nad fotografií, aby se podle možnosti přesvědčila, zda nápis opsala správně.
Zazvonil telefon. Vyskočila. „Merde!“ řekla, nenáviděla vyrušování jakéhokoli druhu. Vztekle mumlajíc, přešla k telefonu. „Alló? “ Ať to byl kdokoli, měla v úmyslu udělat s ním co nejkratší proces.
To se však ukázalo těžší, než doufala. „Bonjour, Monique. lei Dieter Kuhn, “ řekl esesman z jejího semináře římské historie svou dobrou, i když formální francouzštinou. „ Comment ga va? “
„Assez bien, merci, “ odpověděla. „Et vous?“ Vzal ji párkrát na kávu, na oběd a jednou do kina. Kdyby byl Francouz, pravděpodobně by mu už tykala. Ale nebyla připravená - uvažovala, jestli vůbec někdy bude - používat intimního oslovování s Němcem.
„Mně se taky daří docela dobře, děkuji,“ řekl Kuhn. „Zajela byste si se mnou na pobřeží na oběd?“ Také používal výrazu vous, ne tu, nesnažil se jí vnutit důvěrnost“ Zatím s ním o to nemusela bojovat, jako se jí to stalo několikrát s jejími vlastními krajany. Jenže otázka byla, jestli je to normální, nebo jestli je to jen parodie na normálnost.
Oběd, který by jí koupil - měl vždycky dost peněz - by patřil k těm, na které by v životě neměla peníze. Nebylo by špatné vysávat esesmana, ale přece jenom ... „Mám spoustu práce,“ řekla, a její oči toužebně ulpěly na jejím psacím

stole.
Ani jí samotné to neznělo příliš přesvědčivě. Proto nebyla vůbec překvapena, když se zasmál a řekl: „Mám dojem, že potřebujete vysadit. Zastavím se pro vás za půl hodiny."
„Tak dobře," řekla. Znovu se zasmál a zavěsil. I ona zavěsila, potřásajíc hlavou. Věděl, že se bojí říct ne? Jestli ano, nezneužíval toho ve svůj prospěch. To byl další důvod, proč uvažovala, jak normální je.
Zaklepal na dveře přesně dvacet devět minut poté, co zavěsil. Jeho přesnost jí vždycky připomínala klišé o německé výkonnosti a akurátnosti. „Bude vám vyhovovat „Chez Fonfon"?" zeptal se.
Bylo to jedno z lepších marseillských bister, podávajících
Vous x tu - otázka tykání - ve francouzštině je to podobné jako u nás. (Pozn. překl.) plody moře. Monika je znala jen z doslechu, nemohla si dovolit jíst tam za své. „Bude," řekla a pousmála se královské odevzdanosti ve svém hlasu.
Kuhn jí podržel dvířka svého otlučeného zeleného volkswagenu. Věděla už dávno, že s tím malým vozem jezdí. Nemyslela si o tom nic, volkswageny byly nejrozšířenějšími vozy v Říši a na územích, která okupovala.
Automobil se rozjel na západ k moři, kolem baziliky Svatého Victora a pevnosti d'Entrecasteaux, která pomáhala střežit přístav v těch dávných dobách, kdy hrozba musela být viditelná, aby byla nebezpečná. Kuhn řídil stejně nenuceně jako kterýkoli Francouz, a zajel dvěma koly na chodník, když zaparkoval poblíž restaurace. Vida Moničin užaslý výraz, zachechtal se a řekl: „Zachovávám zvyky země, ve které sloužím." Vystoupil, aby jí opět přidržel dvířka.
V „Chez Fonfon" si objednala bouillabaissu1 u číšníka, který se zamračil, když uslyšel Kuhnův německý přízvuk. Přesto je posadil k nejlepšímu stolu, od něhož byl výhled na modré vody Středozemního moře.
„ Et pour moi aussi," řekl Kuhn. „Et vin blanc." „Je kořeněné?" zeptala se Monika. Číšník přikývl, až mu černá kadeř - podobná Hitlerově - poskočila na čele. Pak odešel. Monika obrátila pozornost zpátky k esesmanovi. „Římané by to ocenili. Až na rajčata v polévce tady lidé jedli bouillabaissu - možná právě na tomto místě - i za římských dob."
„Některé věci se mění velmi pomalu," řekl Kuhn. „Některé věci se však mění rychleji." Zdálo se, že chce říct víc, ale přišel číšník s karafou bílého vína. Monika nebyla zvyklá na takovou rychlou obsluhu. Esesman ji považoval za samozřejmou. Proč ne? pomyslela si. Je jedním z dobyvatelů.
Víno ulomilo hrot její hořkosti. Pokusila se co nejvíc uvolnit a vychutnat výhled a jídlo - které rovněž přišlo s neuvěřitelnou rychlostí - a prostředí, v němž byla. Ale jídlo si vyžádalo většinu její pozornosti, jak tomu také správně mělo být. „Velice dobré," řekla, osušujíc si rty ubrouskem. „Děkuji vám."
„Bylo mi potěšením," odpověděl Kuhn. „Nepředpokládám, bouillabaissa - proslulá francouzská rybí polévka (Pozn. překl.] že nám svařili to víno proto, abychom se na ně dívali, jak mění barvu a vyprchává."
Káravě na něj ukázala prstem. „Příliš mnoho jste studoval."
„Jsem přesvědčen, že není možné studovat příliš mnoho," řekl, vážný jako obvykle. „Člověk nikdy neví, kdy může být určitá konkrétní informace užitečná. Proto by se měl snažit poznat všechno."
„Myslím, že při vaší profesi je to užitečný postoj," řekla Monika. Ve skutečnosti nechtěla na jeho profesi myslet. Aby se tomu ubránila, vyprázdnila svoji sklenici. Číšník, který se vznášel kolem stolu jako včela kolem květu s medem, jí znovu dolil.
„Je to užitečný postoj pro život vůbec," řekl Kuhn. „Nemyslíte?"
„Může být," odpověděla Monika. Kdyby jí tuto otázku položil kdokoli jiný než příslušník SS, souhlasila by bez váhání. Znovu se napila. Když pila, zjistila, že víno otupilo i ostří její opatrnosti, protože se slyšela, jak říká: „Jedna informace, kterou bych ráda znala, je to, co si myslíte, že na mě vidíte."
Kuhn mohl té otázce uniknout. Mohl prostě odmítnout odpovědět. Myšlenka, že by z něj cokoli Vypáčila, byla absurdní, a ona to věděla. Usrkl svého vína a několik sekund hleděl na Středozemní moře, než řekl: „Máte bratra."
Pohlédla na něho s nelíčeným úžasem. „Možná mám bratra," řekla. „Ale vůbec nevím, jestli mám nebo nemám. Neviděla jsem Pierra víc než dvacet let, od té doby, kdy v roce 1940 narukoval na frontu. Slyšeli jsme, že padl do zajetí, a pak už jsme o něm nic neslyšeli." Prostoupilo ji vzrušení. „Dlouhou dobu jsem si myslela, zeje mrtev. Není to tak?"
„Ne, není to tak," řekl Dieter Kuhn. „Nejenže žije, dokonce žije tady, v Marseille. Doufal jsem - připouštím, že jsem doufal - že mě k němu budete moci dovést. Ále všechno, co jsem se o vás naučil, mě vede k přesvědčení, že mi říkáte pravdu, a nemáte s ním žádné spojení." Povzdechl si. „Cest la vie. "
„Co můj bratr udělal, že ho hledáte?" zeptala se Monika dříve, než se stačila zeptat sama sebe, zda to chce opravdu vědět.
„Toto město - to není spořádané město," řekl důstojník SS, v jeho hlasu zazněl zřetelný nesouhlas. „Některé jeho části by klidně mohly být zlodějskými tržišti, takovými, jaká jsou v arabských městech v Africe."
„To je Marseille," řekla Monika pobaveně. „Marseille byla vždycky taková, byla ve Francii, ale nepatřila k ní. Místní obyvatelé vždycky obchodovali kdekoli a čímkoli, co jim mohlo vynést největší zisky."
To někdy - často - zahrnovalo i lidi. Za války a po jejím ukončení se bohatí Židé se styky dostávali z Reichu přes Marseille po tisících. Židé na tom teď byli špatně, ale další kontraband stále proudil sem a tam. Podrobnosti znali jen pašeráci, ale v hrubých rysech o tom věděl každý.
„Znáte dobře Porte d' Aix?" zeptal se Kuhn. „Nemyslím, že kdokoli zná skutečně dobře Porte d'Aix," odpověděla Monika. „Je to súk, tržiště toho druhu, jaká mají v Alžírsku, jak jste říkal. Každý tam občas zajde. Já taky. Proč?"
„Protože váš bratr, má drahá profesorko Dutourdová, je nekorunovaným králem Porte d'Aix," řekl Kuhn. „Mám za úkol pokusit se zařídit jeho abdikaci."
„A proč?" zeptala se Monika. „Kdokoli jiný zaujme jeho místo, bude stejný. Kdybyste se zeptal na názor kohokoli, kdo studoval historii, myslím, že vám řekne totéž."
„To opravdu může být," řekl Kuhn. „Ale může také být, že kdokoli zaujme místo vašeho bratra, bude mít větší tendenci nezapomínat, že je lidská bytost, a nebude tak přátelský k Ještěrům."

Moničin první popud byl všeho nechat a pokusit se vyhledat svého bratra, kterého neviděla tak dlouho, aby ho varovala před nebezpečím. Další myšlenka však byla, že to je přesně to, co esesman chce, aby udělala. Nechá ji, aby ho zavedla k jeho kořisti, a pak Pierra chytí. Nedělat nic nebylo snadné, ale byla to nejlepší věc, kterou mohla udělat, jestli chce mít dál bratra, i když ho neznala.
Ne. Mohla udělat jednu věc, a také ji udělala. „Buďte, prosím, tak laskav a odvezte mě domů. Buďte také tak laskav a už mě znovu nevolejte. A nechoďte už, prosím, na mé přednášky " na universitě."
„To první, samozřejmě," řekl Kuhn. „Nejsem barbar." Monika držela jazyk za zuby, což bylo nepochybně dobře.
Esesman pokračoval: „Pokud jde o to druhé, bude to také tak, jak si přejete, ačkoli jsem si vaši společnost oblíbil bez ohledu na, ehm, profesionální aspekty. To poslední - ne. I když se nic nedovím o vašem bratrovi, dovím se o římském světě, což mě zajímá. Budu chodit na přednášky dál - aniž bych vás, samozřejmě, obtěžoval."
Monika mu sotva mohla účast na přednáškách zakázat. Uvědomila si to, pokrčila rameny a vstala. Kuhn hodil bankovky na stůl - nebyl takový neotesanec, aby ji nechal zaplatit její oběd. Když se vraceli k nepředpisově zaparkovanému volkswagenu, pomyslela si, že ví, o co mu jde: dokud zůstane v její blízkosti, bude mí naději, že získá vodítko k Pierrovi. Tak to se mýlíš, chlapečku, pomyslela si vztekle, ale zároveň ji napadlo, jak dokáže Pierra nehledat, když teď ví, že také žije v Marseille.
V současné době se hierarchie Komunistické strany Číny nesetkávala v Pekingu, nýbrž na venkově. Snižovalo to riziko, že malí šupinatí ďáblové vyřídí celý ústřední výbor jedním úderem. Když byla poprvé svolána schůze v malém městečku severozápadně od Pekingu, Liu Han se na ni dychtivě těšila, protože si myslela, že se vrátí do časů své mladosti a bude moci ukázat Liu Mei, jak tenkrát žili.
Skončilo to zklamáním. Zdejší rolníci nevěděli nic o pěstování rýže, jako věděli ti, mezi nimiž vyrůstala. Tihle pěstovali pšenici, ječmen a proso, a jedli nudle a ovesnou kaši, ne jednu misku rýže za druhou. Země byla suchá, v letním období pouště, nad níž se neustále vznášel ve větná žlutý prach, a zmrzlá pustina za dlouhých zim.
Jenom jedna věc byla u těchto rolníků stejná jako u těch, mezi nimž vyrostla: jejich dřina nikdy nekončila.
Kachny, slepice, psi a děti tropily povyk v úzkých, prašných uličkách Fengchenu, když tam Liu Han a Liu Mei dorazily.
„Bolí mě nohy," postěžovala si Liu Han. „Mám pocit, jako bych ušla deset tisíc //. " Věděla, že to by byla cesta přes celou Cínu, ale vůbec jí nevadilo přehánět
„A mě, matko," řekla Liu Mei žalostně. Rozhlédla se okolo. „Nevidím tady ve Fengchenu žádné malé ďábly."
„Ne, a ani nemyslím, že uvidíš," řekla Liu Han. „Malých ďáblů není dost na to, aby měli posádku v každém městě. Mají stejný problém, jaký měli před nimi Japonci, a vládnou stejným způsobem: drží velká města a ovládají silnice z jednoho města do druhého. Všechno, co dělají - všechno, co mohou dělat - na venkově, je loupit a krást."
„Ale teď, když přistávají jejich lodě, bude jich víc," řekla Liu Mei vážně jako vždycky. Když mluvila o malých šupinatých ďáblech, mluvila ještě vážněji než obvykle. Zřídkakdy se usmívala, ale mračit se uměla dokonale.
Z jednoho domku na hlavní ulici - patrně to byla krčma, podle dvou opilců, kteří vyspávali před budovou - vyšel muž středních let. Ačkoli byl oblečen v tmavomodré blůze a kalhotách rolníka, držel se vojenskou vzpřímeností. „Vítám vás," řekl. „Vítám vás obě."
„Děkuji, Nieh Ho-T'ingu," řekla Liu Han. Liu Mei se na pozdrav uklonila.
„To je dobře, že jsi tady," řekl Nieh. „Mao se na tebe ptal. Je zde pár věcí, na které si přeje znát tvůj názor." Zaváhal, pak dodal: „A já jsem také rád, že tě vidím."
„Já jsem vždycky ráda, když tě vidím," řekla více či méně pravdivě. Po několik lety byli milenci, bojujíce bok po boku proti malým šupinatým ďáblům, dokud Mao neposlal Nieha Ho-T'inga na jih, aby tam velel odboji proti imperialismu šupinatých ďáblů, a Liu Han zůstala ve Pekingu, aby zde pomohla radikalizovat proletářské ženy. Oba dva si od té doby nalezli jiné partnery.
Nieh se usmál na Liu Mei. „Do jaké krásy tvá dcera vyrostla," řekl.
Liu Mei sklopila skromně oči. Liu Han na ni pohlédla. Její nos byl příliš velký, tvář příliš dlouhá a úzká a vlasy příliš vlnité, než by odpovídalo čínským měřítkům dokonalé krásy: všechno památky po svém otci. Ale Nieh měl pravdu - svým způsobem byla hezká.
„Tak Mao je zde?" řekla Liu Han, a Nieh Ho-Ting přikývl.
„Kdo další?'
„Lin Piao a Chu Te z Lidové osvobozenecké armády," odpověděl Nieh. „Čou En-Lai se sem z jihu nedostal, malí ďáblové jsou tam teď velmi aktivní." Odmlčel se, zamračil, a dodal: „A Hsia Shou-Tao je zde se mnou."
„Kamkoli jdeš, musíš sebou vodit svého pejska?" zeptala se
Liu Han kysele. Hsia Shou-Tao byl neúnavný a schopný revolucionář. Byl také neúnavný piják a holkář. Kdysi se pokusil znásilnit i Liu Han, ještě teď si někdy přála, aby mu byla podřízla hrdlo, když měla tu příležitost.
Nieh Ho-T'ing ukázal. „Bydlíme v té hospodě tady. Mají tam pro vás dvě připravený pokoj."
„Dobře," řekla Liu Han. „Kdy se sejdeme?" Nieh se zasmál. „Ty ses moc nezměnila, že? Nejdřív práce, všechno ostatní až potom." Liu Han neodpověděla, jen tam stála na ulici s rukama založenýma na prsou. Nieh přešlápl z nohy na nohu, a pak konečně řekl: „Sejdeme se zítra časně ráno. Mao vždycky vstává časně, nemůže dobře spát."
„Ano, já vím," řekla Liu Han. Obrátila se k dceři: „Pojď, podíváme se na ten pokoj."
Vypadal tak, jak očekávala: vzdálený od hlavního sálu hostince (co lepšího si žena zasluhovala?), malý, tmavý - ale bylo tam dost přikrývek a topiva pro kang, nízké hliněné lehátko, na kterém mohly ležet a užívat si tepla.
„Bude dobré uvidět zase Maa," řekla Liu Mei. ..Už je to pár let."
„On bude taky rád, když tě uvidí," řekla Liu Han. Napadlo ji jen, jak bude Mao rád, až uvidí její dceru. Měl - a jak věděla, zaslouženou - pověst, že ho přitahují mladé dívky. Ale obzvláště ho pntahovaly mladé nevědomé rolnické dívky: pro ně jako vůdce nadějí Číny byl hned další věcí po bohu, a možná ani ne další. Liu Mei měla nejlepší vzdělání, jaké jí Liu Han

byla schopná dát. Mohla Maa obdivovat a vážit si ho, ale neuctívala by ho.
Liu Han prošla obdobím uctívání Maa. Byla ráda, že to překonala. Někteří to nedokázali nikdy, ani poté, co je Mao odstavil stranou. Liu Han neměla takové vzdělání, jaké dopřála své dceři, ale její vlastní zdravý rozum ji nikdy zcela neopustil: když, tak jen na chvíli.
Příštího rána se ona a Liu Mei vydaly na snídani. V hlavním sálu seděl Hsia Shou-Tao a klábosil s číšnicí. Zamračil se, když Liu Han vešla. Byl mnohokrát donucen k tvrdé sebekritice, ale jeho zvyky se nezměnily.
Podle toho, jak se podíval na Liu Mei, představoval si její tělo pod šaty. Podle toho, jak se podíval na Liu Han, uvědomil si, že ona ví, co dělá. Jeho úsměv byl napůl rozpačitý, napůl bojácný. Liu Han by si přála, aby byl na sto procent bojácný. Hsia řekl: „Dobré ráno, soudružko ... eh, soudružky.“
„Dobré ráno,“ řekla Liu Han dříve, než Liu Mei stačila odpovědět - nechtěla, aby její dcera mluvila s tim chlípníkem.
„Zaveď mě na místo schůzky.“
Promluvila jako někdo, kdo má právo dávat rozkazy. Hsia Shou-Tao ji také tak poslechl. Protože Liu Mei na té schůzi nebude, nemohl se pro nejbližší dobu pokusit jí něco udělat. A nechtěl ani dráždit Liu Han.
„Hle, palác proletariátu,“ řekl kysele, ukazuje na stodolu, která pamatovala lepší časy.
Uvnitř, na rohožích, položených na udusané hlíně, seděli Mao Ce-Tung, Chu Te, Nieh Ho-T'ing a Lin Piao. Po krátkém pozdravu přešel Mao rovnou k věci: „Nedostali jsme většinu zbraní, které nám soudruzi ze Sovětského svazu slíbili. Molotov říká, že je to proto, že malí ďáblové před nedávnem několik karavan dostihli.“
„To je moc špatné,“ řekl Hsia Shou-Tao, pro jednou s ním
Liu Han musela souhlasit.
„Je to ještě horší,“ řekl Mao, prohrabuje si rukou vlasy. Bylo mu skoro sedmdesát a měl čelní pleš, což opticky zvyšovalo jeho čelo. „Molotov lže. Většina z těch karavan nebyla nikdy odeslána.“
Liu Han vykřikla. Tohle pro ni byla novinka, a velmi zlá novinka. Soudě podle zděšených reakcí všech jejích kolegů s výjimkou Lin Piaa, byla to pro ně rovněž novinka. Lin řekl: „Jak říkal Lenin: co dělat?“
„Musíme mít zbraně,“ řekl Mao, na což všichni přikývli. Beze zbraní by byl boj proti imperialistickým šupinatým ďáblům bezpochyby ztracen. Čínský revoluční vůdce pokračoval: „SSSR doufá, že tak usmíří malé ďábly, aby Sovětský svaz nepotrestali za ten útok na lodě kolonizační flotily. Podle mého názory SSSR měl na ty lodě zaútočit bez ohledu na cenu, ale Molotov je příliš reakční, aby s tím souhlasil.“
„Zrazuje mezinárodní solidaritu dělníků a rolníků,“ zahřměl Hsia Shou-Tao.
„To dělá.“ Maův hlas byl suchý „A všechno, co s tím můžeme dělat, je ... zapamatovat si to.“ Zavrtěl hlavou. „Ne. To je všechno, co můžeme dělat, pokud jde o SSSR. Ale my musíme dostat zbraně, ať nám je Molotov dodá nebo ne."
„To je pravda,“ řekl Chu Te. Vypadal jako starý rolník, ale držel pohromadě Lidovou osvobozeneckou armádu přinejmenším tak, jako Mao komunistickou stranu. Když řekl o něčem vojenském, zeje to tak, pak to tak bylo.
„Kde jinde můžeme teď dostat zbraně?“ zeptal se Nieh. „Od Japonců?“ Zaškaredil se, aby dal najevo, co si o tom myslí.
„Nechci znovu podávat prst těm východním trpaslíkům.“
„Ani já,“ řekl Mao. „Ale oni by nám pravděpodobně stejně nepomohli. Nejsou jako SSSR, USA nebo Reich. Nemají bomby z výbušného kovu. Šupinatí ďáblové tolerují jejich nezávislost, ale nepřiznávají jim rovnost. Japonsku by se velmi rychle mohly přihodit velmi zlé věci, a Japonci tomu celkem nemohou klást velký odpor.“
„V každém případě, kdyby pomohli někomu v Číně, tak by pomohli Kuomintangu,“ řekl Lin Piao. „Reakcionáři mají rádi reakcionáře.“ Všichni přikývli. Spolu s bojem proti šupinatým ďáblům Číňané stále bojovali mezi sebou. Liu Han si pomyslela, že Čankajšek by před malými ďábly kapituloval spíš nežli Mao.
„Musíme mít zbraně,“ opakoval Mao. „Žádná z těch tří nezávislých mocností ve skutečnosti nechce, aby celá Čína podlehla malým ďáblům. SSSR nám teď nepomůže. Reich je příliš daleko a je z těch tří nejreakčnější, Hitler ve 30. letech pomáhal Kuomintangu. Takže zbývají Spojené státy.“
„Amerika by také spíš pomohla Kuomintangu,“ řekl Hsia Shou-Tao.
„Pravděpodobně,“ přisvědčil Mao, „ale to vůbec neznamená, že Amerika nepomůže také nám. Měli jsme americkou pomoc v boji proti Japonsku. Dostávali jsme od nich určitou tichou pomoc i v boji proti malým ďáblům. Teď potřebujeme víc.“
„Jak ji dostaneme? Japonsko a ostrovy, které Japonci ovládají, nás oddělují od USA.“ Liu Han byla pyšná, že to věděla. Za starých časů ve vesnici nedaleko Hankou nevěděla ani, že svět je kulatý-.
„Přesto tam musíme poslat poselství s prosbou o pomoc,“ řekl Mao. „Proti imperialismu Ještěrů američtí kapitalisté pomohou dokonce i revolucionářům - když se dostatečně pokoříme. Pro blaho věci revoluce nemám žádnou pýchu.“
„Dobrý příklad pro nás pro všechny,“ zamumlal Chu Te. Maův pohled ulpěl na Liu Han. „Ty, soudružko, jsi nejenom žena, a tak schopná vyvolat city uboržoasie, ale máš také americkou konexi, se kterou nikdo z nás ostatních nemůže soupeřit.“
Na okamžik Liu Han nechápala, o čem mluví. Pak jí to najednou došlo. „Má dcera!“ zvolala.
„Ano, Liu Mei a její americký otec, nyní vhodně a hrdinsky mrtvý,“ souhlasil Mao, jako kdyby Bobby Fiore neměl větší význam v životě Liu Han než současná výhoda, kterou poskytovala jeho národnost. „Jestli se mi podaří nalézt cesty a prostředky, pošlu vás obě do Spojených států s prosebnickými miskami. Pamatuješ si ještě trochu anglicky?“
„Ne víc než pár slov,“ odpověděla Liu Han. Šupinatí ďáblové ji vzali do vesmíru. Přežila to. Jestli ji Mao pošle do Ameriky, pojede. „Uvidím, kolik se toho dokážu naučit, než odjedu.“
Johannes Drucker byl šťastný, že je zpátky v kosmu, nejen proto, že to znamenalo, že se mu podařilo osvobodit svou ženu od strašidla židovské babičky, číhajícího v rodokmenu její rodiny, ale i proto, že mu - na rozdíl od mnoha jiných - beztížný stav činil potěšení, a také proto, že tady mohl sloužit Velkoněmecké říši lépe než kdekoli jinde - určitě lépe než ve vězení gestapa.

Vyrušil ho náhlý signál: „Kosmické plavidlo Reichu! Kosmické plavidlo Reichu! Okamžitě potvrďte, kosmické plavidlo Reichu!“ To mluvil Ještěr, a neobtěžoval se mluvit jakoukoli lidskou řečí.
„Potvrzuji,“ řekl Drucker. „Mluvte, muži Rasy.“
„Mám pro vás informaci a výstrahu,“ řekl Ještěr. „Poslechnete, nebo budete litovat.“ Přidal zdůrazňovací zakašlání.
„Pokračujte,“ řekl Drucker. „Nemohu říct, co udělám, dokud neuslyším, co mi máte říct.“
„Informace: Rasa trestá Reich za vraždu mužů a žen na palubě zničených lodí kolonizační flotily,“ řekl Ještěr. „Výstraha: Jakýkoli pokus zasáhnout do tohoto potrestání bude mít ty nejvážnější následky. Slyšíte? Rozumíte? Uposlechnete?“
„Slyším. Rozumím,“ odpověděl Drucker. „Nemohu však říct, jestli poslechnu, dokud si nepromluvím se svými nadřízenými. Udělám to ihned.“
„Jestli jsou vaši nadřízení moudří, uposlechnou. Jestli nejsou moudří, tak je moudrosti naučíme.“ Ještěr přerušil spojení.
Drucker zkontroloval svou polohu a zavolal německou loď v jižní části Indického oceánu, které předal, co mu Ještěr řekl. „Neslyšel jsem je mluvit tak rozhodně od té doby, co skončila válka,“ dokončil. „Jaké jsou mé rozkazy?“
Byl si skoro jist, že vůbec nezáleží na tom, jaká bude odpověď. Reich si nemohl udržet svou nezávislost podrobováním se Ještěrům. Zkontroloval obrazovku radaru, aby vyhledal cíle, na které by zaměřil své rakety a děla. Neočekával, že to bude trvat dlouho, ale trvalo.
A pak, k jeho úžasu, přišla odpověď: „Zdržte se jakékoli akce.“
„Opakujte, prosím,“ řekl Drucker, nevěříc svým uším. „Zdržte se jakékoli akce,“ ozvalo se znovu ze spojovací lodi.
„Bylo nám řečeno, že tento trest bude pouze symbolický, a bude se týkat i Ruska a Ameriky. Pokud jsme byli špatně informováni, vykonáte pomstu Vaterlandu na těch lhářích.“
„Jawohl, “ řekl Drucker. Protože si nebyl jist, zdali Ještěři monitorovali jeho rozhovor s lodí, přepojil na frekvenci, kterou používali a řekl jejich jazykem: „Kosmické plavidlo Reichu volá Rasu.“
„Mluvte,“ ozvala se okamžitá odpověď. „Slyšíte? Rozumíte? Uposlechnete?“
„Slyším. Rozumím,“ řekl, stejně jako předtím. „Poslechnu, pokud ten trest nebude tak přísný, že mi moji nadřízení rozkážou bojovat. Potom poslechnu je, ne vás.“
„To vás šlechtí jako bojovníka,“ řekl Ještěr na druhé straně linky. „Ale neuchrání vás to před smrti, jestli budete tak hloupý, abyste bojoval.“
„Sloužím Reichu,“ odpověděl Drucker. „Sloužím Fuhrerovi. “ Fuhrer, nebo přinejmenším Himmlerovi mládenci z SS s ním zacházeli sprostě, a s Káthe ještě hůř. To ale neznamenalo, že byl připraven zradit Velkoněmeckou říši. Kdyby nebylo Reichu, pomyslel si, Ještěři by ovládli celý svět, nejen jeho polovinu.
„Udělal byste lépe, kdybyste sloužil Císaři,“ řekl Ještěr s dalším zdůrazňovacím zakašláním. Drucker měl co dělat, aby se nahlas nerozesmál. Ten cizák mluvil jako nějaký misionář, který se snaží zachránit duši pohanského divocha. Ále Ještěr by se urazil, kdyby ho na to upozornil.
Druckeráv radar ukázal několik ještěřích raketoplánů klesajících z oběžné dráhy. Odhadl jejich kursy, neobtěžuje se nakrmit údaji svůj počítač. Nepotřeboval přesnost, kčemu, když měl rozkaz tiše sedět? Ale směřovaly k Reichu.
Měl tisíc chutí změnit směr a pustit se za nimi. Mohl by jich pár sundat, snad i víc, než by byl zničen sám. Po technické stránce byli Ještěři dokonalí piloti, ale chyběla jim nápaditost. Jemu ne, nebo si to alespoň myslel.
„To jsou ty trestné lodi,“ řekl mu Ještěr. „Kdybyste je mohl vidět na vlastní oči a ne prostřednictvím senzorů, viděl byste, že jsou pomalovány širokými zelenými pruhy, což symbolizuje trest.“
Drucker neodpověděl. Nervózně sledoval obrazovku radaru. Ještěři používali značnou sílu k čistě symbolickému trestu. Lhali? Použili tuto výmluvu, aby napálili všechny tři hlavní lidské mocnosti, které stále odolávaly? Jestli ano ... Jak za to zaplatí, jestli ano! On bude jedním z těch mužů, kteří pomstu vykonají.
Pak dostal zprávu z další německé spojovací lodi, jedné z mnoha, které udržovaly spojení raketoplánu s územně omezeným Reichem: „Zničili leteckou základnu nedaleko Flens-burgu. Bylo zničeno mnoho letadel a jsou hlášeny ztráty. Ještěři prohlašují, že nemají v úmyslu provést další akce.“
Druckerovi to připadalo víc než jako symbolický útok. „Jaké jsou mé rozkazy?“ zeptal se. „Mám provést odvetný úder?“
Následovalo dlouhé ticho. Kdyby Ještěři skutečně zamýšleli udeřit na Reich, uvědomil si, že by pro ně bylo logické zničit co nejvíc spojovacích lodí. Za války nevěnovali lodím tolik pozornosti, kolik by bývali měli, později přišli lidé na to, že moře na domovské planetě Ještěra byla malá a bezvýznamná ve srovnání s oceány Země. Ale myslet si, že se Ještěří nedokážou poučit ze zkušenosti, by byla smrtelně nebezpečná chyba.
Už si začal dělat vážné obavy, když spojovací loď odpověděla: „Ne, tentokrát žádný odvetný úder, pokud Ještěři nepodniknou další akci. Fuhrer je varoval nejtvrdšími slovy, aby si nemysleli, že naše trpělivost bude sahat za tuto konkrétní akci.“' „Dobře,“ řekl Dracker. „I jednou je příliš, pokud někoho zajímá, co si myslí pilot.“ Věděl velice dobře, že to nezajímá nikoho. „Zaútočili také na Rusy a na Američany, jak říkali?“ Bída miluje společnost, pomyslel si.
„Zprávy přišly ze Spojených států,“ zněla následující odpověď. „Také tam napadli leteckou základnu. Podle radaru došlo k útoku i v SSSR, ale moskevský rozhlas to nekomentoval.“
„Moskevský rozhlas by nikomu neřekl ani to, že vyšlo slunce, kdyby to každý už neviděl sám,“ zavrčel Drucker pohrdavě.
Povzdechl si. Ani v nejmenším nelitoval, že Ještěři přišli o tolik lodí z kolonizační flotily. Přál si, aby jich byli ztratili ještě víc. Stále další a další lodě přistávaly na území, které kontrolovali. V nich přilétalo stále více Ještěrů, mužů i žen. Čím víc jich bylo, tím bude těžší vyhnat je. V boji znamenali jen přítěž, ale určitě mohli vyhrát mír.
Když se dostal nad Spojené státy, americký radista, s nímž mluvil, byl plný oprávněného rozhořčení. „Neměli žádné právo na nás takhle udeřit - žádné,“ řekl chlapík. „Nic jsme jim neudělali. Ani to netvrdili. Ale stejně nás napadli.“
„Totéž udělali Reichu,“ řekl Drucker. „Totéž udělali Rusku - myslím. Udělali to, protože jsou silní. Silnější vždycky

dělají, co chtějí těm slabším.“
„To není fér,“ řekl Američan.
„Jsem si jist, že vaši Indiáni by byli první, kteří by s vámi vřele souhlasili,“ řekl Drucker.
„Stejně tak vaši Židé -jestli nějací zbyli,“ odsekl Američan. Většina Němců by se tomu byla zasmála. Byli jen rádi, že byli Judenfrei - bez Židů. Ještě před pár týdny by se tomu byl zasmál i Drucker. Teď se však nesmál. Kdyby býval nepřišel na to, za jaké provázky zatáhnout a nebyl schopen to udělat, Káthe by z jeho života zmizela navždy. To změnilo jeho pohled na tyto věci.
Dracker neřekl nic. Americký operátor ho popichoval, dokud se nedostal z jeho dosahu. Málokdy byl tak rád, když slyšel, jak se signál ztrácí a rozplývá v šumu a praskotu statické elektřiny.
Ještěři, kteří ovládali Afriku, mu neztrpčovali život jako Američané. Zčásti proto, že byli zdvořilejší, než si Američané vůbec dovedli představit, zčásti proto, že nevěděli tak dobře jako lidé, jak se mu dostat pod kůži.
Americké a německé rozhlasové stanice byly plné zpráv o tom, co Ještěň udělali. Všichni němečtí komentátoři říkali totéž. Doktor Goebbels by nikdy nic jiného nepřipustil. Někteří z amerických komentátorů líčili věci v zásadě ve stejném tónu, ale ne všichni. Někteří dokonce říkali, že Ještěři měli právo udělat to, co udělali. V Říši by každý, kdo by se opovážil dát takové neloajální pocity najevo na veřejnosti - neřku-li v rozhlase - zmizel v noci a v mlze, a nikdo by ho už nikdy nespatřil. Johannes Drucker s tím souhlasil. Američané byli neu-káznění, že to hraničilo s anarchií, snad i s bláznovstvím.
Moskevský rozhlas hrál Čajkovského, Chopina, Rachmani-nova a Musorgského. Když konečně přišly zprávy, mluvilo se v nich o splnění dodávek oceli, stanovených pětiletým plánem, a očekávané bohaté sklizni. Komentátor se choval, jako by Ještěři vůbec neexistovali. Dracker si pohrdavě odfrkl. Rusové mu připadali jako pštrosové, strkající hlavy do písku.
Vtlačil z tuby masovou pastu na krajíc černého chleba. Když dojedl, ve vzduchu se vznášelo pár drobků, ale ventilátor je nasál do jednoho z filtrů, ktomu určených. Vypil sáček ovocné šťávy, která měla drsnou, chemickou příchuť. Přál by si, aby sebou piloti do kosmu dostávali pivo, ale chápal, proč to nejde.
Povzdechl si. „To pivo by taky chutnalo mizerně, kdybych ho musel pít z těch zatracených vytlačovacích láhví,“ zabručel. Ale i špatné pivo by mu teď přišlo k chuti.
Znovu vzdychl. Časy se měnily. Věděl, že se to Ještěrům nelíbí. Problém byl, že jemu se to nelíbilo taky. Většinu svého dospělého života prožil ve vratkém míra s Ještěry. Nyní, když konečně dorazila kolonizační flotila, jak mohl ten mír přežít?
Rance Auerbach hleděl z okna své ložnice na velký sloup kouře, zvedající se ze základny Vzdušných a kosmických sil Carswell na okraji Forth Worthu. „Čubčí syni,“ řekl. „Čubčí syni! Oni opravdu přišli a udělali to, ať je Bůh navěky zatratí.“
Penny Summersová mu položila rúku na paži. „Říkali, že to udělají. Myslel sis, že blufují? Měl bys být rozumnější, Ranci. Když řeknou, že něco udělají, tak to myslí vážně.“
„Jo, to vím.““ Auerbach zavrtěl hlavou, přičemž mu vystřelila bolest do zmrzačeného ramene. „Co mi ve skutečností vadí je to, že jsme nevystřelili ani ránu, když přiletěli a zničili letiště - jen jsme leželi se staženými ocasy jako psi a nechali je to udělat.“ Mluvení také bolelo, ale nedbal na to. Měl příliš velký vztek, aby na to dbal. Kdyby to ze sebe nedostal, zhnisalo by to v něm jako váček pod zubem. Nadechl se.
Než mohl pokračovat, zazvonil telefon. Dokulhal k nočnímu stolku a zvedl ho. „Haló?“
„Vykopni tu štětku, Auerbachu,“ řekl hlas na druhém konci linky. „Vykopni ji, nebo jinak bude tvůj bejvák vypadat přesně jako to letiště tam venku.“ Volající zavěsil. Auerbach uslyšel cvaknutí a pak obsazovací tón. Pomalu také zavěsil.
„Kdo to byl?“ zeptala se Penny.
„Tvůj přítel, počítám,“ odpověděl.
Na okamžik to prostě akceptovala. Pak se jí na tváři objevil vyplašený výraz, který ji dělal starší. „Nemám žádné přátele, snad kromě tebe,“ řekla smutně. „Jestli někdo ví, že jsem tady, tak bych měla sakra rychle vypadnout. Co říkají, že udělají, když nevypadnu?“ Byla si po čertech jistá, že řekli něco v tomto smyslu.
A měla samozřejmě pravdu. Auerbach řekl: „Vypálí tenhle barák. Seznámila ses se skutečně fajn lidmi od té doby, co jsi ode mě odešla, co, Penny?“
„Dalo by se to tak říct,“ odpověděla. „Jo, dalo by se to tak říct. Okay, Ranci. Nechci, abys kvůli mně přišel do průšvihu, když teď vědí, že jsem tady. Ukazuje se, že není tak snadné dát to do pořádku, jak jsem si myslela. Do hodiny vypadnu.“ Její smích zazněl poněkud nuceně. „Nemám toho moc na balení.“
„Nepůjdeš nikam.“ Auerbach otevřel zásuvku nočního stolku, vytáhl odtud pětačtyřicítku a zasunul si ji za opasek. Pak vytáhl druhou a nabídl ji Penny. „Víš, jak se s ní zachází?“
„Vím,“ řekla. „Nepotřebuji ji. Mám v kabelce .357 magnum. Ale stejně musím odejít. Co naděláš, když rozlijí v přízemí benzín a škrtnou zápalkou?“
„Nic moc,“ připustil. „Tebe vážně mají někteří lidé moc rádi, co?“ Nečekaje na odpověď, pokračoval: „Když odejdeš, kam půjdeš?“
„Někam,“ řekla Penny. „Kamkoli. Někam, kde mě ti parchanti nenajdou. Mám spoustu peněz - ne dost, abych jim mohla zaplatit, ale spoustu. Viděl jsi je.“
„Jo, viděl,“ přisvědčil Auerbach. „Ale mrtvole moc k užitku nebudou. Jak dlouho vydržíš na útěku? Nemáš žádné místo, kam utéct, a ty to víš. Můžeš zrovna tak dobře zůstat tady. Budeš mít alespoň někoho, kdo ti bude krýt záda.“
Penny na něj pohlédla, pak odvrátila oči. „Zatraceně, Ranci Auerbachu, právě jsi způsobil, že se mi chce plakat, a to se mi nestalo už moc let. Ta pakáž, se kterou jsem se stýkala, nebyla to, čemu bys řekl gentlemani.“

„Gentleman, pcha.“ Auerbach cítil, že se červená, nebyl v takových rozpacích od té doby, kdy objevil, odkud přicházejí na svět děti. „Jsem jen zmrzačený, zkrachovaný kapitán kavalerie, který ale ještě pořád umí lepší věci, než nechat své vojáky vypadnout z řady.“
Penny Summersová se postavila do pozoru a zasalutovala, což způsobilo, že se Rance překvapeně zasmál. „Říkej tomu jak chceš. To je mi fuk. Ale nechci tě dostat do potíží.“
„Nedostaneš,“ odpověděl. „Nejhorší věc, kterou mi tvoji kámoši mohou udělat, je to, že mě zabijí, a já stejně většinou počítám, že kdyby mě někdo oddělal, tak by mi tím udělal laskavost. Nebojím se už ničeho od té noci, kdy mě Ještěři zmrzačili. No jistě, já vím, jak to zní, ale je to svatá pravda.“
„Věřím ti,“ řekla Penny. „Tehdy jsem tě ošetřovala, pamatuješ? Vyměňovala jsem ti obvazy. Viděla jsem do tebe. Vím, co ti udělali. Je to zázrak, že jsi v Coloradu nevypustil duši.“
Opatrně se dotkl své zmrzačené nohy. „Jestli je tohle zázrak, pak má Bůh pěkně zvrácený smysl pro humor.,“ řekl. Pohlédl na ni. „Taky jsi mi dávala mísu.“
„Když jsi ji potřeboval.“
Kysele se zasmál. „Často jsi dělala, jako že potřebuji mísu, a pak jsi místo toho udělala něco úplně jiného.“
„Když jsi to potřeboval,““ opakovala Penny přesně stejným tónem jako předtím. V očích sejí rozpustile zablesklo. „Myslíš, že to teď potřebuješ?“ Tentokrát to byla ona, kdo nečekal na odpověď. Položila mu ruku na hruď a zatlačila. Neměl v sobě moc rovnováhy, se svou zmrzačenou nohou. Přestože se bránil, dopadl na záda.
Penny se skrčila nad ním. Rozepnula mu opasek a otevřela zip kalhot. Pak ho vzala do ruky a sklonila nad ním hlavu.
„Ježíši!“ řekl chraptivě, když ucítil její ústa, horká a vlhká. „Když jsi to udělala poprvé, odpálili atomovou bombu před Denverem právě ve chvíli, kdy jsem vystříkl.“
„Srdíčko,“ vzhlédla na okamžik, „až s tebou skončím, budeš se cítit, jako kdyby odpálili atomovou bombu rovnou v tobě.“ Pak se na pár minut odmlčela. A ukázalo se, že měla naprostou pravdu.
Odešla do koupelny omýt si bradu. Když vyšla, Auerbach navštívil rovněž koupelnu. Když se opět vynořil, měl zapálenou cigaretu. Vyňal ji z úst a řekl: „Máš v sobě sakra páru,“ řekl. „Ale já už ne, i když bych šiji přál mít.“
„Zrovna teď jsi v sobě měl dost páry,“ řekla Pemiy. „Dej mi cigaretu, prosím.“ Hodil jí balíček a krabičku zápalek. Zapálila si a rychle, nervózně zatáMa.
Auerbach si sedl na postel. Zatajil se mu dech, jak ho zabolela noha, když měnil polohu, ale jakmile se přestal pohybovat, nebylo to tak zlé. Trochu se zasmál. Možná že stav po orgasmu pomáhal od bolestí. Přál si, aby to mohl vyzkoušet častěji. Kdyby byl mladší, možná by to šlo.
Na tom však teď nezáleželo. Když udusil cigaretu v popelníku, vyrobeném z pětipalcové nábojnice, řekl: „Nechtěl jsem předtím moc strkat nos do tvých věcí, ale teď, když vědí, že jsi tady, počítám, že bych měl právo vědět: kdo vlastně jsou oni? “
Podle toho, jak přikývla, Penny tuto otázku očekávala. „Jo, máš právo to vědět,“ přisvědčila. „Jak už jsem říkala, dostala jsem se mezi pašeráky zázvoru. Tady není zázvor protizákonný - myslím, že není protizákonný nikde, kde ještě lidé řídí své vlastní záležitosti.“
„Ale je sakra protizákonný všude, kde věci řídí Ještěři,“ řekl Rance.
„Oh, to já vím,“ řekla Penny. „Neměla jsem žádné potíže.
Ještěři nevědí nic, co je třeba znát o pátrám po lidech, zvlášť po ženách. Takže jsem v poklidu dodávala zboží a Ještěři mi platili, a...“ Hlasitě se zasmála. „Arozhodla jsem se pustit do kšeftu na svůj vlastní účet.“
„To's udělala?“ zeptal se Auerbach. „To ale není přesně to, cos mi řekla, když ses objevila na mém prahu, víš. Neni divu, že z tebe nemají velkou radost.“
„Vůbec není divu,“ souhlasila Penny. „Ale rozhodla jsem se to zkusit. Nevěděla jsem, jestli to vyjde, jestli mi rozumíš. Takže jsem zadržela peníze. Ti lidé se bez nich obejdou zatraceně líp než já. Jediné, co si přeji, je to, aby nebyli chytřejší než já.“
„To věřím,“ Auerbachova poznámka byla zcela věcná. Vzápětí ho však napadlo, jak to přijde, že bere zlodějnu a vše ostatní jako naprostou samozřejmost. Tohle nebyl život, jaký měl na mysli, když opouštěl West Point. Vždycky věděl, že by mohl pro svoji zemi zemřít. Ta představa ho nikdy nelekala. Ale být zraněn a vyřazen jako neužitečný, ponechán prožít zbytek svých dní jak umí - to mu tenkrát na mysl nepřišlo. „Čert vem Ještěry,“ opakoval, tentokrát z jiného důvodu.
„Ámen,“ řekla Penny. „Byla bych ráda, kdybych jim mohla místo zázvoru dát nějaký jed.“
„Jo.“ Ale jedna myšlenka na Ještěry přivedla Rance k další myšlence. „Kristepane! Ty zatracené chameleónské držky po tobě nepůjdou společně s těmi lidmi, cos je natáhla, že ne?'
„To nevím,“ odpověděla. „Ale nemyslím. Mají dost problémů odlišit jednu osobu od druhé, a neviděli mě často.“
Zapálila si další cigaretu. Rance pozoroval, jak sejí propadly tváře, když zatáhla. Stejně se jí propadaly, když ... Přiměla se vrátit svou mysl k Ještěrům a řekla: „Kdyby šli po mně, zničili by tenhle dům místo letiště za městem.“
„Jiná banda Ještěrů,“ řekl, než si uvědomil, že ona to už ví. Zasmál se. „Okay, pětačtyřicítka ty parchanty zastaví, věř mi -ustřelí jim prdel. A tvoje bouchačka na Ještěrech taky odvede svou práci, pravděpodobně líp než na lidech.“
„Dokážu se o sebe postarat,“ řekla Penny. Pohlédl na ni, ale nic neřekl. I pod make-upem na tvářích bylo vidět, že zrůžověla. Kdyby si byla jistá, že se o sebe dokáže postarat, nepřišla by za ním pro pomoc. Zamáčkla drsným gestem cigaretu. „No tak teda dobře, většinou se o sebe dokážu postarat, sakra.“
„Jistě, baby. Jistě.“ Auerbach se s ní nechtěl přít. Vlastně ji tady ani nijak zvlášť nechtěl - konečně, opustila ho bez ohlédnutí a neozvala se, dokud ho nepotřebovala. Teď se vrátila také bez jakéhokoli ohlédnutí, a on zjistil, že je rád, že to udělala. Nejobecněji vzato, nepamatoval si, kdy naposledy dostal od života tolik.
„Jsme v pořádku, oba dva,“ řekla, jako kdyby tuto myšlenku vytáhla právě z kapsy. „My jsme párek vraků a

zasluhujeme si jeden druhého.“
„Jo,“ řekl. Ale byl tady rozdíl, a on o něm věděl, i když ona ne. On byl vrak. Kdyby se ho byli Ještěři nepokusili zabít, byl by dnes možná plukovník, snad i brigádní generál. Ale Penny, Penny zničila sama sebe. I když ho opustila, mohla se přece usadit. Vždycky doufal, že to udělá. Ale neudělala - a tak tu teď byla s ním.
Řekla: „Ještěři neudělali tak velkou škodu, když se podíváš na celou zemi. Tohle bude v pořádku. A když se podíváš na nás dva, všechno bude taky v pořádku, dokud budeme chtít.“
„Kdybych tu měl pití, tak bych si na to připil,“ řekl Auerbach. Penny odběhla do kuchyně, aby mu drink namíchala.
„Soudruhu generální tajemníku,“ řekl sekretář Vjačeslava Molotova, „přišel vyslanec Ještěrů se svým tlumočníkem.“
„Chvěji se potěšením,“ řekl Molotov, a jeho tvář byla bezvýrazná jako obvykle. Sekretář na něho vrhl udivený pohled. No dobře, pomyslel si. Nedokážu předvídat všechno. „Pozvěte ho - pozvěte je - dál, Petře Maximoviči.“
Vstoupil Queek. S ním vstoupil Polák, který mu tlumočil. Po obvyklé výměně zdvořile neupřímných pozdravů Ještěr řekl: „Napadli jsme vás, jak jsme slíbili, že uděláme. Zapamatujte si, že pouze naše milosrdenství a naše nejistota, pokud jde o stupeň vaší viny, způsobily, že tento úder byl tak lehký. Jestliže zjistíme, že jste byli zodpovědní za tento zbabělý útok, udeříme znovu-a těžce.“
„Vzhledem k tomu, že za to nezodpovídáme, nemůžete dokázat, že za to zodpovídáme,“ odvětil Molotov. Tentokrát, výjimečně, mluvil pravdu (ledaže by mu Berija lhal). Dokázal ji podat přesně tak, jak podával lži, o kterých věděl, že jsou to lži. Klíčem byla důslednost. Bylo zbytečné křičet a nadávat.
„Vaše tvrzení se vždycky neukázala věrohodná,“ řekl Queek, poloviční krok ktomu, aby nazval Molotova lhářem. Tlumočník se usmál, když překládal Ještěrova slova do ruštiny. Bylo jisté, že má nějakou averzi vůči Sovětskému svazu.
„Zde je tvrzení, které je absolutně věrohodné,“ řekl Molotov. „Jestli se opovážíte znovu terorizovat naše území, budeme hájit své vlastní zájmy. To může zahrnovat i to, že znovu zvážíme nás postoj k vašim imperialistickým aspiracím v Číně. A může to také znamenat, že znovu zvážíme naše vztahy s Vel-koněmeckou říší.“
Když to tlumočník přeložil, Queek řekl jediné slovo. Tlumočník se znovu usmál, když je překládal do ruštiny. „Bluf.“
„Měl byste být chytřejší,“ řekl Molotov, oslovuje toho muže přímo. „Připomeňte svému šéfovi, že SSSR a Reich spolu měly pakt o neútočení skoro dva roky před začátkem války. I během války proti Rase jsme spolu do jisté míry spolupracovali. Jestii zjistíme, že jsme společně ohroženi, můžeme začít znovu spolupracovat.“
Polák se už neusmíval, když to překládal Queekovi. Ještěr pozorně poslouchal, a pak řekl: „To je přesně ta nestabilita vašeho druhu, která vás dělá tak nebezpečnými.“
„Nejsme nestabilní,“ řekl Molotov, „isme pokrokoví.“ „Tohle nedokážu přeložit,“ řekl tlumočník. „Řeč Ještěrů nemá taková slova ani takové představy.“
„To věřím,“ řekl Molotov, a zalitoval, že ztrácel čas s tlumočníkem, který jeho slova dokázal pochopit, ale nedokázal je přeložit. Pro takového reakcionáře to stejně byla poklona. Molotov pokračoval: „Opakuji: strpěli jsme tento jediný útok, protože jsme mírumilovný národ a jsme ochotni, podle staré pověry, nastavit tvář. Jednou. Pak nastavíme druhou. Jestli nás do ní uhodíte, pak jen čertova babička ví, kde to skončí.“
Kdykoli Rus zapletí do konverzace čertovo příbuzenstvo, znamenalo to, že se stalo nebo stane něco moc špatného. Molotov byl zvědavý, jak si s tím poradí Queekův tlumočník. Nakonec vyslanec řekl: „Předal jsem vám své sdělení. Vy jste mi sdělili své názory, které předám svým nadřízeným, aby je zhodnotili. Máme ještě něco k vyřízení?“
„Nemyslím,“ řekl Molotov. „Už jsme si navzájem vyhrožovali dost.“ Tlumočník na něj zkoumavě pohlédl. Opětoval jeho pohled, stejně neproniknutelně jako vždy. S pokrčením ramen, kterým dal Polák najevo, že nemůže věřit tomu, co slyšel, přeložil Molotovovu větu Queekovi.
„Pravda,“ řekl vyslanec - jedno z mála slov z řeči Ještěrů, kterým Molotov rozuměl. Pak spolu se svým tlumočníkem odešel.
Molotov odešel do šatny za svojí pracovnou, převlékl se a přešel do další pracovny, do které žádný Ještěr neměl přístup. Nařídil sekretáři: „Zavolejte Lavrentije Pavloviče, Andreje An-drejeviče a Georgije Konstantinoviče, aby se se mnou do hodiny sešli.“
„Provedu, soudruhu generální tajemníku,“ řekl muž.
Co si budou myslet? Uvažoval Molotov. Co se bude honit v hlmě Berijovi? A Gromykovi? A Žukovovi? Molotov se uvnitř vždycky třásl, když si ho k sobě povolal Stalin - často nad ránem. Třesou se jeho poskoci i před ním?
Pochyboval o tom. Byl stejně krutý a nemilosrdný jako Stalin, ale nedělal to tak okázale. A Stalin měl potěšení, a dovolil aby lidé věděli, že je má, z vynášení rozsudků smrti. Molotov je vynášel se stejnou rutinou jako Stalin, ale neměl z toho žádné potěšení. Možná proto působil méně děsivým dojmem než jeho veliký předchůdce. Ale pokud všichni poslouchali, nezáleželo mu na tom.
První se dostavil maršál Žukov, padesát devět minut poté, kdy Molotov řekl svému sekretáři, aby ho zavolal. Gromyko přišel za minutu po něm. Tentokrát se opozdil Berija: přišel do pracovny až deset minut po Gromykovi. Neomluvil se, jen si prostě sedl. Kdyby se ho Molotov rozhodl zlikvidovat, měl by za sebou stranu a Rudou armádu, a stejně tak i jednu frakci v NKVD. Takže si s Berijou nemusel dělat starosti ... prozatím.
Samozřejmě, svého času si nikdo v Reichu nedělal zvláštní starosti ani s Himmlerem. Molotov zalitoval, že ho napadla právě tato myšlenka.
Odložil ji k pozdějšímu uvážení a řekl: „Nu vot, když jsme se konečně všichni sešli,“ - malý kopanec Berijovi - „promluvme si o posledním vývoji, pokud se Ještěrů týče.“ Krátce shrnul svůj rozhovor s Queekem.
„Soudruhu generální tajemníku, chci, abyste věděl, že jsme mohli způsobit Ještěrům těžké ztráty, když zaútočili na naši leteckou základnu,“ řekl Žukov. „Pouze na váš rozkaz jsme se zdrželi potrestání těch banditů.“
„Dobře jste udělali,“ řekl Molotov. Nepohlédl na Žukova. Nechtěl se dívat na muže, který vypadal jako sedlák a bojoval

tak, že by mu to maršálové Wehrmachtu mohli závidět. Stejně jako Berija, i Žukov byl schopný. Na rozdíl od Beriji, maršál byl také populární. Měl mnoho možností udělat vojenský převrat, ale žádnou z nich nevyužil. Molotov mu důvěřoval asi tak jako komukoli jinému, to znamená ne příliš. Pokračoval: „Nevím, jak tvrdě by Ještěři reagovali na náš pokus o obranu, a nechtěl jsem, abychom to zjistili nákladným pokusem."
„Jsou to čubčí synové, nic jiného, než čubčí synové," řekl Žukov, odreagovávaje si svou selskou vulgárnost, která nicméně nijak nenarušovala jeho bystrý" strategický" rozum.
„Jsou to silní čubčí synové," řekl Gromyko další zjevnou pravdu. „Se silnými čubčími syny je třeba zacházet opatrně." Podíval se na Beriju.
Berija nehnul ani brvou a řekl: „Ministr zahraničí má pravdu. A mohu vám říci, Vjačeslave Michajloviči, že i Ještěři si myslí, že jsme silní čubčí synové. Naše odposlechová služba a satelitní fotografický průzkum," - obě dvě věci v kompetenci NKVD - „nám ukazují, že jejich kolonisté se neusazují v blízkosti jižních hranic SSSR. Řekl jste jim, aby to nedělali, a oni berou vaše slova vážně."
„To je dobrá zpráva," řekl Molotov a Žukov i Gromyko přikývli. Molotov pokračoval: „Ale to, že kolonisté přistávají všude jinde, to není dobrá zpráva."
„Podle toho, co jsme zjistili, budou mít problém udělat z kolonistů vojáky," řekl Žukov. „Mnohem větší, než když my děláme odvody. To pracuje v náš prospěch."
„To ano, Georgiji Konstantinoviči, ale pouze do jisté míry," řekl Molotov. „Přivážejí sem spoustu dělníků a spoustu strojů. Jejich průmyslová výroba se bude zvyšovat a nebude narušovaná sabotážemi. Což zlepší vybavení vojáků, které mají."
„Budou také využívat zdrojů na územích, která kontrolují, mnohem účinněji, než tomu bylo doposud," dodal Gromyko. V mnoha směrech uvažoval stejně jako Molotov. Avšak na rozdíl od Molotova, se zdál spokojený s podřízenou rolí, kterou zaujímal.
Žukov řekl: „Jestli nevycvičí další vojáky, tak jim dříve či později budou chybět. Nezáleží na tom, kolik zbraní vyrobí, když nebudou mít nikoho, kdo s nimi bude moci bojovat."
„Zajímavé," řekl Molotov. „Možná velmi zajímavé." Pohlédl na Beriju. „Zjistěte od vašich vězňů, jak rychle se Ještěři reprodukují a jak dlouho to trvá, než z nich vychovají řádnou součást své společnosti."
„To udělám, Vjačeslave Michajloviči," řekl šéf NKVD. „Tuto informaci jsme předtím nepotřebovali, takže jsme se ji nesnažili zjistit. Ale teď, když by mohla být užitečná, myslím, zeji z nich rychle dostaneme."
„Dobrá," řekl Molotov. „Bez zajatců, které jsme získali za války, bychom nikdy nepokročili tak rychle kupředu v mnoha oblastech. Mnoho jsme se od nich naučili. A teď, když potřebujeme nové znalosti, naučíme se ještě víc."
Berija přikývl. „Přesné údaje pro vás budu mít velice brzy, i když to znamená testovat pár Ještěrů až k destnikci, jak říkají inženýři." Elektrická světla nad hlavou zablýskla v jeho brýlích, a snad i v jeho očích. Nebyl pouhý sadista, jako byli někteří z lidí, kteří pro něho pracovali, ale nebyl imunní proti různým potěšením, souvisejícím s jeho prací. Molotov slyšel o několika mladých dívkách, které zmizely beze stopy. Nikdy se nepokoušel zjistit, zdali se ty pověsti zakládají na pravdě. Nezáleželo na tom. Kdyby se někdy rozhodl Beriju zlikvidovat, vyšel by z těchto pověstí, ať byly pravdivé nebo ne.
„Soudruhu generální tajemníku, myslel jste to vážně, když jste řekl Queekovi, že možná zvážíme naše opětovné spojem se s Velkoněmeckou říší, jestli nás k tomu tlak Ještěrů donutí?" zeptal se Gromyko.
„Nežertoval jsem," odvětil Molotov. Gromyko na něj vrhl káravý pohled. Ignoruje to, Molotov pokračoval: „Budu jednat tak, jak me okolnosti donutí. Jestli dospěji k názoru, že Ještěři jsou pro nás nebezpečnější hrozbou než nacisté, jak bych se při zdravém rozumu mohl vyhnout hledání cesty k navázání přátelských styků s Norimberkem?" Němci nevybudovali Berlín znovu po jeho zničení atomovou bombou, svrženou Ještěry, nýbrž ponechali město v troskách jako památník morální zkaženosti nepřítele - projevujíce, podle Molotovova názoru, podivnou delikátnost vzhledem k tomu, co dělali sami jiným.
Přikyvuje jeho slovům, Gromyko řekl: „Prošli jsme první krizí od příletu kolonizační flotily docela dobře - ne perfektně, ale docela dobře. Možná přečkáme stejně i nadcházející bouře."
„My je pouze nepřečkáme. My obstojíme vítězně," řekl Molotov. „Žádá to dialektika." Jeho kolegové slavnostně přikývli.
Pouhý pohled na to, jak se někteří čerstvě rozmrazení kolonisté potulovali po Basře, způsoboval Fotsevovi svědění šupin. „Při Císaři, oni si říkají o to, aby byli zabiti," vybuchl. „A někteří z nich taky dostanou to, o co si říkají."
„Pravda," řekl Gorppet. „Nevím, jestli si myslí, že Velcí Ošklivci jsou civilizovaní jako Rabotevové a Hallessiané, nebo jestli jen počítají, že jsou krotcí jako domácí zvířata."
„Ať si myslí cokoli, mýlí se," řekl Fotsev. „Jsem jenom rád, že ta záležitost „Allahu akbar!" prozatím usnula. Kdyby ne, museli bychom být blázni, abychom vůbec kolonisty do Basry pustili."
Pozoroval a naslouchal, jak jedna z rozmrazených žen smlouvá s Tosevanem o bohatě zdobenou, ale naprosto neužitečnou mosaznou ozdobu. Neměla nejmenší potuchy jak smlouvat, a zaplatila třikrát víc, než za kolik se taková cetka běžně prodávala. Gorppet si povzdechl a řekl: „Všechno teď bude pro nás dražší."
„Je to tak," souhlasil Fotsev. „Neznají nic, co?" Obrátil jeden oční výčnělek k muži, který se neustále toulal kolem a fotografoval všechno, co viděl. Fotsev si nedovedl představit proč, Basra za moc nestála dokonce ani podle minimálních měřítek Tosevu 3.
Muž si všiml, že se dívá, a zavolal na něj: „Je tady vždycky tak chladno?"
„Neznají nic," opakoval Fotsev tiše. Nahlas odpověděl: „Na
Tosev 3 je tohle dobré počasí. Například tady neuvidíte nikdy padat z nebe zmrzlou vodu."
„0 tom nám říkali," řekl kolonista. „Nevěřím tomu."

„Viděl jste videozáznamy?“ zeptal se Fotsev.
„Nestarám se o videozáznamy,“ řekl přistěhovalec. „Tam můžete natočit cokoli a neznamená to, že je to pravda.“ Odešel s kamerou pohotově v ruce.
„Měli by ho poslat do SSSR,“ zamumlal Gorppet. „Něco by se tam naučil - nebo by zmrzl. Každopádně by sklapl.“
„To je kruté.“ Fotsev se nad tím zamyslel. Jeho ústa se otevřela v jízlivém smíchu. „Zajímalo by mě, jak by obstál v tom sněhu nad hlavu, s Velkými Ošklivci, klouzajícími nad ním na prkýnkách. Jak by se mu to líbilo? Kolik myslíš, že by potřeboval zázvoru, aby nemusel na takové věci myslet?“
„Dost na to, aby ho to přimělo ke vzpouře, při Císaři,“ zvolal Gorppet.
Fotsev na něho opatrně pohlédl. Stejně tak i ostatní muži jejich malé skupiny. Když spolu naposled Gorppet s Fotsevem mluvili o vzpouře, byli spolu sami. Tak spolu muži dobyvatel-ské flotily obvykle mluvili o vzpouře, jen mezi čtyřma očima, pokud o ní vůbec mluvili. Fotsev pochyboval, že existuje muž, který by nevěděl o vzpourách, kterých se některé jednotky dopustily vůči svým nadřízeným. Avšak mluvit o tom příliš, to byla zase jiná věc. Stejně jako spoustu věcí na Tosevu 3 - na mysli mu vytanuly německé továrny na smrt - bylo obvykle lépe vzpoury ignorovat.
Gorppet pohlédl vzdorně na své kamarády. „Staly se. Všichni víme, že se staly.“ Ale ztlumil hlas, než pokračoval: „Ani trochu by mě nepřekvapilo, kdyby někteří z těch důstojníků dostali to, co si zasloužili.“
„Opatrně,“ řekl Fotsev a přidal zdůrazňovací zakašlání. „Když budeš chodit a říkat takové věci, řeknou o tobě, že myslíš jako Tosevan, a to ti vůbec neprospěje.“
„Já nemyslím jako smradlavý Velký Ošklivec,“ řekl Gorppet. „Nejsem žádný počítač čumáků. Nikdo, kdo nemá mozek v kloace, není počítač čumáků. Ale řeknu ti toto: když mám nad sebou důstojníky, tak chci, aby věděli, co dělají. Je to příliš mnoho?'
„Spousta těch, kteří nevěděli, co dělají, je už mrtvá,“ řekl
Fotsev. „Velcí Ošklivci se o ně postarali. Nepotřebovali jsme ani vzbouřence.“ To slovo mělo divnou příchuť na jeho jazyku. Doma je nikdo nepoužíval desítky tisíc let, ledaže psal drama o dávných dobách, kdy Impérium ještě nebylo sjednocené.
Gorppet však pokračovel. „Pravda - ti, kteří nevěděli, co dělají, jsou teď už mrtví. Ale kolik dobrých mužů odešlo, aby se setkali s duchy Císařů minulosti, kvůli jejich packalství?“
Příliš mnoho byla odpověď, která se vylíhla ve Fotsevově mysli. Ale neřekl to. Nechtěl o tom přemýšlet. Bylo lépe nechat to tak.
Než mohl Gorppet pokračovat, přiběhl k jejich malé skupině muž z kolonizační flotily. Za ta léta od příchodu na Tosev 3 si Fotsev odvykl číst tělní kresby civilistů. Měl dojem, že ten chlapík byl kuchař středně vysoké hodnosti, ale nebyl si tím zcela jist.
Ať byl ten muž čímkoli, byl vzrušený. „Vojáci!“ vykřikl. „Nápomoc! Potřebuji vás!“
„Na co?“ zeptal se Fotsev. Obraceje jeden oční výčnělek do směru, odkud kuchař přiběhl, neuviděl žádné Tosevany, ženoucí se za ním s noži a pistolemi v rukou. Podle tosevanských měřítek to znamenalo, že věci nemohou být tak zlé.
„Na co?“ zaječel muž z kolonizační flotily. „Na co? Vždyť támhle za rohem jedno z těch domorodých stvoření, z těch ne-ochočených domorodých stvoření, před kterými nás každý neustále varuje, nese pusku dvakrát tak velkou jako je ta vaše.“
„Vystřelil z ní na vás?“ zeptal se Gorppet. „Nezdá se, protože jste ještě stále tady.“
„Copak nerozumíte?“ řekl kuchař. „Divoký domorodec se prochází těmihle špinavými ulicemi s puškou. Jděte mu ji vzít.“
„Pokusil se vás zastřelit?“ zeptal se Fotsev.
„Ne, ale mohl,“ odpověděl přistěhovalec. „Co je tohle vůbec za svět?“
Všichni muži malé bojové skupiny se začali smát. „To je Tosev 3, to je to,“ řekl Fotsev. „Je to svět, kde se Velký Ošklivec pravděpodobně nepokusí vás zastřelit, pokud mu neposkytnete nějaký důvod, aby vás chtěl zabít. Je to tak svět, kde -když se pokusíme vzít mu jeho pušku - každý v tomto městě začne křičet „Allahu akbar!“ A pokusí se nás zabít rychleji, než stáhnete přes oko ochrannou membránu.“
„Jste blázen,“ řekl kolonista. Jeho oční výčnělky přeběhly po mužích, kteří Fotseva doprovázeli. „Všichni jste blázni. Strávili jste příliš mnoho času s těmi příšernými tvory, kteří zde žijí, a teď jste stejně špatní jako oni.“ Se znechuceným zasyčením se obrátil k odchodu, ocasní pahýl ztuhlý vztekem.
„Něco vám povím,“ řekl Gorppet. „Kdybych měl na vybranou, jednal bych raději jako Velký Ošklivec než jako on.“
Nikdo se s ním nepřel. Hlídka vykročila na další cestu Bas-rou. Fotsev zahnul za roh, odkud přiběhl zděšený kuchař. Ovšem, stál tam velký Ošklivec s puškou na zádech. Jedl jakési plody, které dozrávaly na místních stromech. Když uviděl vojáky Rasy, pohnul hlavou nahoru a dolů v tosevanském pozdravném gestu. Fotsev ukázal svou prázdnou pravici, dlaní nahoru. Tento pohyb, na rozdíl od většiny ostatních, znamenal pro Velké Ošklivce přibližně totéž co pro Rasu.
Když Fotsev prošel kolem něho, stočil jeden oční výčnělek dozadu, aby se ujistil, že Velký Ošklivec nemá na mysli něco zákeřného. Ale Tosevan jedl dál malé hnědé plody a vyplivoval semínka do prachu ulice.
„No, je nebezpečný, opravdu,“ řekl Gorppet a zasmál se. Když muži Rasy zahnuli za další roh, přiblížil se k nim jakýsi velký Ošklivec. Byl to muž, jak Fotsev poznal: měl vlasy na čelistech a tvářích a vystavoval celý obličej pohledu ostatních, což místní zvyk ženám zakazoval. Za okamžik si uvědomil, že to je bohatý muž. Jeho oděv a pokrývka hlavy byly ozdobnější než u většiny ostatních jeho druhu. Nebyl to tak spolehlivý ukazatel jako tělní kresba, ale nic na Tosevu 3 nebylo tak spolehlivé jako jeho ekvivalent Doma.
Pak, kjeho překvapení, Velký Ošklivec promluvil řečí Rasy, a mluvil jí velmi dobře na někoho svého druhu: „Vy, muži, odpovíte mi na několik otázek? Jsem nevědomý muž a hledám poučení.“

„Ptejte se," řekl Fotsev, nezvyklý takové zdvořilosti od Tosevana. Ten Velký Ošklivec se k němu choval lépe než kuchař jeho vlastního druhu.
„Děkuji," řekl Tosevan stále zdvořile. „Je pravda, že v lodích Rasy, které nyní přistávají, jsou muži a ženy, tak jako Noe, mír s ním, vzal samce i samice zvířat na palubu Archy?"
Fotsev nevěděl, kdo je Noe, ani co je to Archa, slovo, které
Velký Ošklivec musel říci vlastním jazykem. Ale otázka se i tak zdála dost srozumitelná. „Ano, kolonizační flotila nese muže i ženy. Jak bychom jinak mohli kolonizovat tento svět?"
„A z těch nových příslušníků Rasy, které teď vidíme v ulicích Basry, jsou někteří muži a některé ženy?" „Ano," řekl Fotsev. „Jakjinak?"
„A vaše ženy se smějí procházet po ulicích nahé a nestydatě se ukazovat vašim mužům, aby vyvolávaly jejich žádost?" otázal se Velký Ošklivec.
Gorppet na okamžik odtáhl Fotseva stranou, a zašeptal: „O čem ten blázen mluví?"
„Jak to mám vědět? Nedělá povyk, a to mi stačí," odpověděl Fotsev rovněž šeptem. Tosevanovi řekl: „My se nezahalu-jeme do látek jako vás národ."
„Ale to musíte, když jsou spolu muži a ženy," řekl Velký Ošklivec naléhavě. „Nahota uráží všechny obyčeje." „Naše obyčeje ne," řekl Fotsev.
„Ale budete příliš mnoho toužit jeden po druhém," vykřikl Velký Ošklivec zděšeně.
Fotsev se mu nevysmál, protože to nebylo tak jednoduché. Ten Velký Ošklivec byl inteligentní - a zároveň nevědomý.
„My se nepáříme kvůli tomu, co vidíme," řekl Fotsev. „My se páříme kvůli tomu, co cítíme."
„Nahota je zločin proti Alláhovi," řekl Tosevan. „Potrestá vás za vaši nemravnost."
„Pojďme," řekl Fotsev svým kamarádům. Hádat se s Velkým Ošklivcem mohlo způsobit jenom potíže. Ponechat ho jeho vlastnímu bláznovství se zdálo jako lepší nápad.
Ale Tosevan se nevzdával. Následoval muže Rasy úzkou, nedlážděnou ulicí a křičel: „Musíte obléknout své ženy. Tomu učí Alláh. Odvážíte se jednat v rozporu se slovem Alláha?"
„Ten váš Alláh se mnou nikdy nemluvil," řekl Fotsev, směje se bláznivému Velkému Ošklivci. „Když se mnou promluví, možná mu budu naslouchat. Do té doby si s ním nebudu dělat starosti. Místo toho si budu dělat starosti s věcmi, které jsou skutečné." Znovu se zasmál.
Tosevanovy oči se rozšířily. „Vy říkáte, že Alláh není skutečný?" Obrátil se a spěchal pryč.
„Pěkně ses ho zbavil," řekl Gorppet. „Dobrá práce!" Aby zdůraznil, jak dobrá práce, zaujal uctivý postoj, jako by Fotsev byl přinejmenším důstojník, možná i kapitán. Fotsev se znovu rozesmál a s ním i jeho kamarádi. Zbytek jejich hlídky proběhl bez jakýchkoli mimořádných událostí. O pár dnů později vypukla vBasře nová vlna nepokojů proti Rase. Tři nově příchozí kolonisté se dostali do potíží a byli zabiti, a rovněž bylo pobito mnoho Tosevanů. Stejně jako jeho nadřízení, ani Fotsev neměl sebemenší tušení, co tyto nepokoje mohlo způsobit.
Mordechai Anielewicz se vracel do svého lodžského bytu, když kněmu přistoupili dva Ještěři. „Vy jste Anielewicz," řekl jeden z nich, dívaje se z jeho tváře na fotografii a zase zpět. Ani s fotografií v ruce si nebyl jistý.
„Jsem Anielewicz," souhlasil Mordechai po krátkém uvažování, jestli nemá zapřít všechno. Svatému Petrovi to vyšlo, ale nevěděl, jak dobře by to vyšlo jemu. „Co chcete?"
„Máme vás předvést před regionálního subadministrátora," řekl Ještěr. On i jeho kamarád měli automatické zbraně. Přesto byli nervózní. Měli ktomu ostatně důvod. Kdyby Mordechai zavolal o pomoc, znamenalo by to jejich poslední okamžik navzdory jejich vysoce výkonným zbraním. Ulice byla plná ozbrojených Židů, a další nepochybně stáli za okny.
Ale on nezavolal. „Půjdu s vámi," řekl. „Víte, proč se mnou regionální subadministrátor chce mluvit?"
„Ne," řekli oba muži unisono. Anielewicz jun věřil. Šéfové Ještěrů měli ve zvyku rozkazovat, ne vysvětlovat.
„No dobře, to poznám sám," řekl Anielewicz. „Tak pojďme." Vykročil kBunimovu velitelství nedaleko Balutova náměstí. Ještěři se zařadili vedle něho, každý po jedné straně. Postavou je převyšoval, ale na tom nezáleželo. Velikost příliš neznamenala, důležitá byla moc. Měl ji, ale Bunim také. Jeden z Ještěrů promluvil do přenosné vysílačky, aby informoval subadministrátora, že jsou na cestě.
Když došli na velitelství, Bunim mu řekl německy: „Mluvil jsem s vámi o hrozbě kolonistům, kterou jsem obdržel."
„Regionální subadministrátore, já si to pamatuji," odvětil
Anielewicz. „V Polsku teď přistálo mnoho lodí. V Polsku teď přistálo mnoho kolonistů. Nevím o ničem zlém, co by se jim přihodilo, ačkoli v blízkosti Lodže jich moc nepřistálo." Ani on by na jejich místě nepřistával v blízkosti německých hranic.
„Nic zlého se nepřihodilo - ještě ne," řekl Bunim. „Ale jsem znepokojen. Je to správné slovo - znepokojen?" Nerad dělal chyby. V tom byl typický Ještěr. Chyby znamenaly špatné plánování, a Ještěři milovali dokonalé plánování.
„Znepokojen je správné slovo, regionální subadministráto-re," řekl Anielewicz. „Naučil jste se mluvit tím jazykem velmi dobře." Byla to lež, ale ne urážlivá. Bunim se snažil. Po výměně zdvořilostí přešel Mordechai k věci. „Čím jste znepokojen? Dostal jste další vyhrůžku?"
„Ne, nikdo nám nevyhrožoval," řekl Bunim. „To je jeden důvod, proč jsem znepokojen. Když se vy Tosevané vzpíráte a vyhrožujete, my z Rasy alespoň víme, na čem s vámi jsme. Když jste zticha, je to důvod k obavám. Znamená to, že tajně kujete pikle. A — " Ztichl.
Anielewicz podrážděně zafuněl. „Kdyby vám nikdo neposlal ten první vzkaz, nedělal byste si teď starosti, i když je všechno v klidu. A protože všechno zůstalo od té doby v klidu, proč si děláte stále starosti?"
Bunimovy oční výčnělky sebou zakomíhaly. Byl to nešťastný Ještěr, o tom nebylo pochyb. „Mám důvod, abych byl znepokojen," prohlásil a přidal zdůrazňovací zakašlání, ačkoli mluvil německy.

„Dobrá, jestliže jste, bylo by lépe, kdybyste mi řekl proč," řekl Mordechai s rostoucí netrpělivostí. „Jinak si budu myslet, že jen plýtváte mým časem."
„Říci vám proč? Bude vykonáno," řekl Bunim. I v němčině ta fráze zněla podivně, jako by implikovala to, že Anielewicz je nadřízeným regionálního subadministrátora.
Bunim vyhledal jeden z disků, které Ještěři používali pro všechny své záznamy. Zasunul ho do přístroje. Objevila se hrozba, o které se Anielewiczovi zmínil už předtím. Mordechai nebyl bůhvíjaký odborník na řeč Rasy, ale tohle dokázal sledovat docela dobře.
„No a?" zeptal se, když krátký záznam skončil. „Slyšel jsem to. Bylo to to, co jste říkal, ale co s tím?"
„Slyšel jste to, ale slyšel jste to, aniž byste tomu plně porozuměl," řekl Bunim.
„Tak mi to vysvětlete," odpověděl Mordechai. „Něco mi muselo uniknout, ale nevím co."
„Slyšel jste tu hrozbu?" zeptal se Bunim. Mordechai přikývl. Bunim rozuměl lidským gestům, a proto pokračoval: „Tu hrozbu, Anielewiczi, nevyslovil Tosevan. Bez sebemenší pochybnosti vyšla z úst muže Rasy."
Anielewicz o tom několik sekund přemítal. Pak, velice tiše, řekl: „Jo." Bunim měl pravdu. Lidé neuměli - fyziologicky nedokázali - mluvit dobře a přesně řečí Ještěrů. Takže to opravdu musel být Ještěr. „Co to podle vás znamená?" zeptal se Anielewicz regionálního subadministrátora.
„Jednu ze dvou věcí." Bunim zvedl jeden ze svých drápy vybavených prstů. „Mohli to být nějací Tosevané, kteří drží muže Rasy jako zajatce. To není dobré." Ještěr zvedl další prst. „Nebo to mohl být muž Rasy, který se zločinné spikl s Tosevany. To také není dobré."
„Máte pravdu," řekl Mordechai. „Zmizel nějaký váš muž krátce předtím, než jste dostali tu zprávu?"
„Ne, ale to nic neznamená," odpověděl Bunim. „Víme, že jak Reich, tak SSSR ještě stále drží zajatce, kterých se zmocnili za války. Totéž dělají USA. Totéž dělají Británie s Japonskem. Ale tato ne-impéria pravděpodobně neohrožují Polsko. Možná vás to překvapí - ten záznam mi přišel z Pinsku. Jak se dostal do Pinsku, to nevím." Oba jeho oční se zaměřily na Anielewicze. „Vy jste před nedávnem v Pinsku byl, nicht wahr? "
„Ano, to je pravda," řekl Anielewicz, který usoudil, že lež by byla nebezpečnější než pravda. „Setkal jsem se tam se starým přítelem," - což o Davidu Nussboymovi neplatilo zase tak docela přesně - „kterého jsem neviděl od války.." Alespoň to poslední byla pravda.
Bunim na něho pohlédl, ale nic neřekl. Snad očekával, že Mordechai schůzku v Pinsku zapře. Po chvíli začal znovu: „Vy Židé byste také mohli mít zajatce. Nemyslete si, že o tom nevíme."
„To by mohli mít i Poláci, mnohem spíš než my," řekl Mordechai. „Nebo by to mohl být pašerák zázvoru, který má vztek na vaši správu, a chce se vám takhle pomstít."
„To všechno může být pravda," řekl Bunim. „Buď je prav-, da v něčem z toho, nebo nemusí být pravda v ničem, ale v něčem jiném, co ještě neznáme. Ale v čem? Mám muže Rasy, kteří se snaží to zjistit. Mám Poláky, kteří se to snaží zjistit. A teď mám Židy, kteří se to také pokoušejí zjistit."
„Ano, bylo by lépe, kdybychom zjistili, o co jde," řekl Mor-dechai odtažitě. „Máte pravdu, regionální subadministrátore. Tohle by mohl být problém."
„Kolonizační flotila už měla příliš mnoho problémů," řekl Bunim. „Bude dobře, když nebudou další. Pokud nastanou další, i Tosevané budou mít potíže. Budou mít větší potíže, než si dokážou vůbec představit."
„Rozumím," řekl Anielewicz. „Řeknu vám toto, regionální subadministrátore: žádní lidé vás nemají raději nežli Židé v Polsku. Jestli nenajdete své přívržence mezi námi, nenajdete je nikde."
„Pak to může znamenat, zeje nenajdeme vůbec nikde," řekl Bunim. „Já vím, že jste se paktovali s Reichem, když jste si mysleli, že naše oční výčnělky jsou obráceny jinam. Vím, že vy nejste jediný, který to dělal."
Anielewicz upadl do rozpaků, skoro jako by ho Bertha chytila v posteli s jinou ženou. Jenže jeho svatba s Ještěry byla manželstvím z rozumu, ne z lásky. A nevěřil ani v nacismus, ani vbolševismus, jak to dělal chudák Nussboym. Pokrčil rameny a řekl: „Když Rasa přišla na Zemi, my Židé tady v Polsku jsme byli otroky Reichu. Lidé nemají být otroky."
„A my jsme vás osvobodili," řekl Bunim. „A podívejte se, jak jste nám za to poděkovali."
Ano, vyjadřoval se jako zrazená žena. „Osvobodili jste nás od Němců," řekl Mordechai.
„No, vždyť to jsem vám říkal," prohlásil Bunim.
Ale Anielewicz zavrtěl hlavou. „To není pravda. Osvobodili jste nás od Němců. Ale ve skutečnosti jste nás neosvobodili. Chtěli jste se stát našimi pány. To je to samé, jako kdyby to byli nacisté."
„A kdo by vám vládl, kdybychom odešli z Polska?" zeptal se Bunim. Dvacet let na Tosevu 3 ho naučilo řádné dávce sarkasmu.
To byla otázka - otázka, na kterou Anielewicz neměl žádnou dobrou odpověď. Místo toho unikl: „Právě proto vám teď chceme pomoci. Pro vaši bezpečnost, a i pro naši, chceme zjistit, kdo vyhrožuje vašim kolonistům."
„Já také," řekl Bunim. „Všechno, co dopadne na naše hlavy, nakonec dopadne i na vaše."
Anielewicz na něj vrhl neskrývaně znechucený pohled. „To se týkalo vás všech do té chvíle, kdy jste přišli na Zemi, ale vy jste konečně pochopil, co to znamená být Židem, že?"
„Nevím, o čem mluvíte," řekl Bunim, což mohla být pravda, a také nemusela. „Já jen vím, že má základní povinnost je chránit Rasu, má další povinnost je ochránit území, na kterém se Rasa hodlá usadit, a až potom se musím starat o blaho jakýchkoli Tosevanů."
Ze svého hlediska měl pravdu. Mordechai věděl, že není spravedlivý - on sám nadřazoval Židy Polákům, Poláky - a dalece - Němcům, a lidi všem Ještěrům. Ale Bunim měl zdroje, o nichž se jemu ani nezdálo. Jestli se Ještěři rozhodnou, že je Židy třeba zlikvidovat... jak se pak budou lišit od nacistů?
Zavrtěl smutně hlavou. Tohle k Ještěrům nebylo fér. Když objevili Treblinku - a došlo jim, o co tam jde - v hrůze a zděšení ji zničili. Ani si nemyslel, že by někdy v budoucnosti vybudovali své vlastní likvidační tábory. Dvacet let na

Zemi nemohlo do té míry zkazit muže dobyvatelské flotily, a muži a ženy kolonizační flotily nebyli zkažení vůbec, ne podle pozemských měřítek.
Bunim řekl: „Pamatujte si, že naše osudy - je to správné slovo? - ano, tedy naše osudy jsou spoutány. Jestliže Rasa neuspěje na Tosevu 3, vaše dílčí skupina Tosevanů pravděpodobně také neuspěje. Zbytek Tosevanů, počínaje Poláky, se o to postará. Mám pravdu, nebo se mýlím?“
Nejspíš měl pravdu, i když to Anielewicz před ním nehodlal připustit. Š kamennou tváří řekl: „Židé existovali tři tisíce let předtím, než Rasa přišla na Zemi. Kdyby všichni muži a ženy Rasy zítra zmizeli, Židé tu budou dál.“
Bunim pobaveně otevřel ústa. „Co to jsou tři tisíce let?“ zeptal se. “Kde budete za tři tisíce let?“
„Mrtvý,“ odvětil Anielewicz, „stejně jako vy.“ „Vy, ano,“ souhlasil Bunim. „Já, ano. Tosevané? Možná. Rasa? Ne.“ Řekl to s absolutní důvěrou.
„Ne?“ řekl Anielewicz. „A co potom s tím mužem, který vyhrožoval kolonistům?“ Pocítil chmurné uspokojení, když uviděl, že otrávil Bunima stejně, jako Ještěr otrávil jeho.
Vedle korábu 13. Císař Makkakap se raketoplán zdál maličký. Vedle raketoplánu se zdála maličká Nesseref. To ji dělalo téměř nepostřehnutelnou vedle obrovského trupu hvězdné lodi, která přistála nedaleko tosevanského města Varšavy. Ta logika byla bez vady. Ale Nesseref zajímalo něco jiného než logika. Obracejíc se na muže z kolonizační flotily vedle ní, zeptala se: „Proč by někdo měl chtít žít na takovém mizerném, studeném místě?“
„Jestli se vám zdá studené teď, počkejte si na další sezónu,“ odpověděl muž. „Nikdo z Domova neví, co je to chlad. Zdejší zima je jako studený spánek bez drog, zbavujících vás vědomí.“ Zasmál se. „Tosev 3 má jiné drogy, to mi můžete věřit. Dověděla jste se už o zázvoru, nadřízená paní?“
„Ano,“ řekla Nesseref, což nebyla úplná pravda ani úplná lež. Stále ještě měla dvě nádobky zázvoru, které jí muži dali při jejích dřívějších návštěvách Tosevu 3. To samo o sobě bylo proti předpisům, které byly stále přísnější. Ale ona ještě neotevřela nádobku a neochutnala rostlinu uvnitř. Dokud to neudělala, necítila se příliš provinile.
„Dobrá látka, že?“ řekl muž nadšeně. Tentokrát Nesseref neodpověděla. Každý muž z dobyvatelské flotily, který mluvil o zázvoru, mluvil o něm nadšeně. To byl jeden důvod, proč to nezkusila sama: nedůvěřovala ničemu, co vyvolávalo takovou vroucí odezvu. Být pilotem raketoplánu ji naučilo spoléhat se víc na svůj vlastní názor, než bylo mezi Rasou obvyklé.
Její vlastní názor v této chvíli byl, že situace vypadá zmatenější, než by měla vypadat. Nově příchozí muži a ženy z dobyvatelské flotily putovali sem a tam, a nikdo z nich neměl jasnou představu, kam by měli jít a co by měli dělat. Muže kolonizační flotily, kteří chodili s nimi, bylo snadné rozeznat. Pohybovali se účelně, za nějakým určením, které znali. Měli léta na to, aby si zvykli na Vrtochy života na Tosevu 3. Pár spěšných brífinku nemohlo mít tentýž účinek.
Obraceje se opět k muži vedle ní, zeptala se: „Když nepožíváte zázvor, jak snesete Tosev 3? Jak se ubráníte tomu, abyste nebyli znudění k smrti?'
Muž se opět zasmál. „Nadřízená paní, na Tosevu 3 můžete zemřít mnoha způsoby, ale unudění k nim nepatří. Samozřejmě, když se nudíte, nejspíš vás některá tlupa Velkých Ošklivců zabije, ale myslím, že o tomhle jste nemluvila.“
„Ne,“ řekla Nesseref. Ještě jí zcela nedošlo, jak nebezpeční mohou být domorodci na Tosevu 3, ačkoli po ní stříleli, když přistávala v Káhiře. Nějací Tosevané pracovali ve stínu 13. Císaře Makkakapa. „Vypadají směšně, že? - zabalení do látek, i když těžce pracují.“
„Udržují se tak v teple,“ řekl muž z dobyvatelské flotily. „Ale i Tosevané, kteří žijí tam, kde je příjemnější počasí, se oblékají do látek, nebo alespoň většina z nich. Používají je k ukazování - a i ke skrývání, myslím.“
„Proč by se ukrývali do látek?“ zeptala se Nesseref užasle. „Neskrývají se před predátory, že ne? Ne, ovšemže ne,“ odpověděla si na svou otázku sama. „To nemůže být.“
„A, ne, ne - skrývají se jeden před druhým.“ Muž z dobyvatelské flotily jí poskytl krátký, barvitý výklad o tosevanské zdvořilosti a zvycích při páření.
„To je pobuřující,“ řekla Nesseref, když skončil. „Myslím, že jste si to vymyslel. Jsem na tomhle mizerném světě nová, tak si myslíte, že budu věřit všemu.“
„Při duších Císařů minulosti, přísahám, že je to pravda,“ řekl muž a sklopil oči. „Jsou horší než zvířata, ale mají civilizaci. Nikdo je nikdy nepochopí.“
„Ale ano, my je pochopíme, dříve nebo později,“ řekla pilotka s přesvědčením. „Jenom jsme na to ještě neměli dost času. Za pár set let, možná za pár tisíc let, se naši potomci ohlédnou na tuto dobu a budou se smát, jak hloupí a zmatení jsme byli. A Velcí Ošklivci budou loajálními poddanými Císaře, jako každý jiný.“ Odmlčela se a pohlédla na skupinku Tosevanů. „Ale stále budou vypadat směšně.“
„To poslední je pravda,“ řekl muž. „Ten zbytek ... řeknu vám, nadřízená paní, vy jste stále nově příchozí z Domova. Nevíte ve skutečnosti, jak to tady vypadá. Na Tosevu 3 je nějakým způsobem odlišný čas. Věci se mění v průběhu let, ne v pruběhu staletí jako u nás. Nejsem si jist, jestli byl na této planetě vůbec nějaký televizor, když jsme sem přišli. Teď jsou jich milióny.“
„Nevím, co to však dokazuje,“ řekla Nesseref. „Pokud vím, ukradli tu myšlenku nám. Zdá se, že nám ukradli spoustu myšlenek.“
„To ukradli,“ řekl muž z dobyvatelské flotily. „Ukradli, ale to neznamená, že nemají spoustu svých vlastních nápadů. Ale oni jenom nekradou. Oni používají to, co ukradnou, a používají to hněd. Představte si, že by Rasa nikdy neslyšela o televizorech, ale ukradla by tu myšlenku někomu jinému. Kolik času bychom potřebovali, než by byl v každém bytě - všude - televizor?“
I forma té otázky připadala Nesseref zvláštní. Představit si historii Rasy jinak, než ve skutečnosti proběhla, vyžadovalo zvláštní a nepříjemné mentální úsilí. Vyrovnala se s tím tak, jak se vyrovnávala s výcvikem na simulátoru raketoplánu: nebylo to skutečné, ale bylo třeba to brát jako skutečné. Odpověď, ke které se dobrala, byla jasná a znepokojující

zároveň: „Potřebovali bychom tisíce let, protože bychom museli studovat účinky televizorů na společnost, která je neměla. Potřebovali bychom mít jistotu, že nebudou škodlivé, než bychom je začali používat.“
„Přesně tak,“ přisvědčil muž. „Tosevané nejsou takoví. Prostě začnou věci užívat, a pak se dívají, co se stane. Od té doby, co jsme přišli, získali televizory, počítače, atomovou energii, raketoplány, vodíkové motory a spoustu jiných věcí, a hodili to hrnce, aby viděli, co z toho uvaří. Takhle to dělají oni - a nějakým způsobem se jim podařilo nezničit samy sebe.“
„Ještě ne,“ řekla Nesseref. „Postupovat pomalu ajistě je lepší.“
„Doma je to lepší,“ řekl muž. „Tady - kdo ví?“ Nesseref neměla chuť se s ním přít. „Můžete pro mě zařídit dopravu na západ?“ zeptala se. „Mám navštívit město jménem - Lodž, je to správně - abych prozkoumala tu oblast kvůli možné přistávací ploše pro raketoplány.“
„Pošlu vás za někým, kdo to pro vás zařídí,“ odvětil muž. „Také vám řeknu, že si myslím, že to je velice špatný nápad: je to příliš blízko k hranicím Velkoněmecké říše. Proč si myslíte, že korábykolonizační flotily přistály v této části Polska a ne tam?'
„Můj nadřízený mi rozkázal prozkoumat tu oblast a to bude vykonáno,“ řekla Nesseref. „A mohu vám také říct, že se mi zdá, že mluvíte spíš jako Tosevan, nebo jak si myslím, že by Tosevan mluvil, podle toho, co jsem slyšela, než jako řádný muž Rasy.“
Považovala to za drtivou urážku. Muž z dobyvatelské flotily jen pokrčil rameny a odpověděl: „Jsem naživu. To mi dovoluje mluvit jak chci. A spousta mužů, kteří mluvili řádně, je teď mrtvých, takže nemohou mluvit vůbec nijak.“
Když domluvil, také se pomstil Nesseref, nebo si to alespoň myslela, protože dopravní prostředek, který jí druhý muž z dobyvatelské flotily přidělil, byl tosevanský kolejový vlak, poháněný strojem - parním strojem, jak zjistila dotazy - který znečišťoval oblohu kyticí černého dýmu. Měla pro sebe jedno oddělení železničního vozu, ale to nebránilo Velkým Ošklivcům, aby neprocházeli kolem, neokukovali ji anepronášeli svým nesrozumitelným jazykem poznámky, kterým nerozuměla.“
Její oddělení mělo sedadla uzpůsobená zadkům s ocasními pahýly, což bylo dobře, ale moc to nepomáhalo. Navzdory sedadlům měla nepohodlnou cestu. Železnice Doma používaly magnetické vznášení se a jejich jízda byla hladká, zde železná kola klapala po kolejnicích a nadskakoval na jejich stycích. Vůz plnily neznámé, nepříjemné pachy. Když otevřela okno, aby vpustila dovnitř čerstvý vzduch, vnikly do vozu místo něho saze z lokomotivy. To bylo ještě horší, proto okno opět zavřela a pozorovala krajinu skrze jeho nečisté sklo.
Zanedlouho začala uvažovat o tom, že si zdřímne. Krajina mezi Varšavou a Lodží byla plochá a nudná. Kromě toho, že byla neobvykle zelená, nebylo tu nic, na čem by ulpělo oko. Pravda, vyděsilo ji, když poprvé uviděla tosevanské zvíře, táhnoucí vůz, ale pak v rychlém sledu uviděla několik dalších, takže pro ni přestaly být novinkou. Také krátce projevila zájem na první zastávce, kterou vlak udělal v malém městě, ale nedokázala odlišit Velké Ošklivce, kteří nastupovali od těch, kteří vystupovali. A každá zastávka také - a bylo jich mnoho - znamenala, že to bude trvat déle, než se dostane tam, kam cestovala.
Měla pokušení vytáhnout lahvičku se zázvorem a dát si dávku v naději, že ta rostlina způsobí, že se jí bude zdát, že čas utíká rychleji. Ale protože si nebyla jistá, co by to udělalo s jejím zdravým rozumem, odolala. Chtěla být schopná jasného uvažování, až dorazí do města.
Když po čase, který jí připadal jako věčnost, konečně vystoupila z vagónu, očekával ji na nádraží důstojník, který vypadal jako zosobněná energie. „Samozřejmě můžeme najít to, co hledáte,“ řekl, když ji vedl nádražní budovou, která se zdála stísněná a ponurá na jedné straně, a měla směšně vysoké stropy na straně druhé (až když si připomněla, že byla vybudována pro Tosevany, začalo to dávat smysl). „Uděláme, cokoli si budete přát, nadřízená paní. Jestli chcete, srovnáme pro vás nějaký kus půdy. To můžeme udělat. Můžeme udělat všechno.“ Přidal ne jedno, ale hned dvě zdůrazňovací zakašlání.
„Ještě ani nevím, jestli je toto vůbec příhodné místo,“ řekla Nesseref, trochu zaražená takovou rázností. „Nejsou ti Velcí Ošklivci na západ odtud považováni za nebezpečné?“
„Ah, můžeme se postarat i o Němce,“ řekl důstojník s dalším zdůrazňovacím zakašláním. „Jestli nám budou dělat potíže, nakopneme je do čumáku.“
O malou chvíli později se však jeho nadšení a vychloubání vytratilo. Začal se rozhlížet kolem sebe, jako by se obával, že ho někdo sleduje. „Něco není v pořádku?“ zeptala se Nesseref.
„Ne,“ řekl ztraceným hlasem, ale pak dodal: „Počkejte tu nadnzená paní,“ a zašel za roh. Když se za okamžik vrátil, znovu zářil. „V nepořádku?“ zeptal se. „Co by mohlo být v nepořádku? Všechno je přesně tak, jak má být, a toto je perfektní -perfektní, říkám vám - místo pro letiště raketoplánů, nebo se nejmenuji Emmitto.“
Zanedlouho Emmitto zase povadl a začal si dělat starosti. Nesseref si lámala hlavu s tím, co s ním není v pořádku, takové divoké změny nálady byly mezi Rasou nanejvýš neobvyklé. Až poté, kdy se znovu omluvil, a znovu se vrátil plný elánu, rozsvítilo se jí v hlavě výstražné světélko. Měla co dělat, aby neotevřela ústa v kyselém smíchu. Měla jsem si vzít taky zázvor, pomyslela si. Pak by měl Emmitto společnost.
Tosev zářil z nepříjemně modré oblohy, ale krásně hřál. Atvar cítil kořenné vůně, velmi vzdálené od zápachu Káhiry.
„Měl bych do Austrálie jezdit častěji, bez ohledu na to, kde zřídím své hlavní město,“ řekl svému pobočníkovi.
„Cokoli si Vznešený pán flotily bude přát,“ odvětil Pshing. „Protože se zde usadí tolik příslušníků Rasy, určitě plnění vašich povinností bude vyžadovat vaše častější návštěvy zde.“
„Skutečně,“ řekl Atvar, „ačkoli předpokládám, že si dokážu najít sám zdůvodnění toho, co chci udělat. Většina mužů to dokáže.“
Rozhlédl se s viditelnou spokojeností kolem. Zde, na rozdíl od většiny míst na Tosevu 3, bude mít Rasa půdu pro sebe. Velcí Ošklivci příliš nevyužívali střední část ostrovního kontinentu. Teď jim Rasa ukáže, jak byli hloupí, zeji ignorovali.

„Snad," řekl, „jenom snad, rozumíte, by tady kolonizační flotila mohla zřídit své administrativní centrum, centrum, které by se mohlo, časem, stát hlavním administrativním centrem Řasy, nahrazujícím Káhiru. To by nám dovolilo změnit hlavní město, aniž bychom Tosevanům přiznali slabost. Když tady trávím svůj odpočinek, skoro bych začal považovat Tosev 3 za příjemné místo."
„Skutečně velnu chytrý nápad, Vznešený pane flotily," řekl Pshing. „Mám ho předat admirálu Reffetovi, aby se k němu vyjádřil?"
„Ještě ne," řekl Atvar. „Nechte mě ho nejdříve prostudovat z hlediska jeho možných nevýhod. Jsme muži Rasy. Tady nemusím spěchat, jako bych musel, kdybych měl co do činění s Velkými Ošklivci. Návrat ke starým zvykům je dobrý, po tak dlouhé době." Odmlčel se, a pak podrážděně zasyčel. „Nebo možná není dobrý. Jestli se vrátím ke zvyku pomalosti, Tosevané způsobí, že toho budu zanedlouho litovat."
„Jestli se nám podaří včlenit tento svět do Impéria, jsem zvědav, jestli budeme vůbec kdy schopni zpomalit Velké Ošklivce na úroveň, kterou ostatní rasy pokládají za přijatelnou," řekl Pshing.
„Doufám, pro blaho Tosevanů i naše," řekl Atvar. „Také doufám, že dokážeme plně včlenit tento svět do Impéria, pro jejich a naše blaho."
Ačkoli by to svému pobočníkovi v životě nepřiznal, on sám se obával následků, kdyby se Rase nepodařilo začlenit nezávislá ne-impéria do Impéria v rozumně krátké době. Skutečnost, že Velcí Ošklivci dokázali vybudovat technologickou civilizaci v relativně krátkém období od průletu sondy, kterou Rasa vyslala, o tom cosi vypovídala. To, co dokázali od příletu dobyvatelské flotily, představovalo ještě mnohem naléhavější výstrahu. Tehdy, ačkoli úžasně pokročilí, zaostávali za Rasou ve všech oblastech. Záviseli na své vychytralosti a přebytku materiálu. Nyní...
Někteří muži odbývali pokrok Tosevanů poukazem na to, kolik si vypůjčili - ukradli, říkali mnozí, a pravdivě - od Rasy. Atvar věděl, že je to pravda. Viděl však také, že si Tosevané pouze nevypůjčovali, že využívali stroje a informace získané od Rasy k aktualizaci své vlastní, již předtím existující technologie, že do všeho, co ukradli, vkládají i svůj vlastní přínos.
Jeho experti vypracovávali expertízy. I on vypracovával své vlastní, tajné expertízy. V podrobnostech se lišily, v závislosti na tom, z jakých předpokladů vycházely. V zásadě však vycházely až děsivě podobně: zanedlouho bude technologie Velkých Ošklivců pokročilejší než technologie Rasy.
Většina expertíz říkala, že Rase bude zbývat i potom ještě trochu času: Velcí Ošklivci budou potřebovat chvíli na to, aby si uvědomili, čeho dosáhli. Dříve či později si to však uvědomí. Tomu se nedalo zabránit.
Co se stane potom? I v tom se expertízy lišily. Avšak shodovaly se v obecném závěru: Nic dobrého pro Rasu.
A já ani nemohu tato ne-impéria zničit, pomyslel si Atvar, bez zničení celé planety, což znamená bez zničení kolonizační flotily. Přesto ho často napadala myšlenka, že by taková destrukce mohla být účelná bez ohledu na cenu: mohla by zachránit Rasu jako celek.
Pshing ukázal na něco, pohybující se holou krajinou, což Atvarovi umožnilo odpoutat se od jeho neveselých úvah.
„Co je to za věci, Vznešený pane flotily?" zeptal se pobočník.
„Nějaká forma tosevanského života, předpokládám," odvětil Atvar. „Kdybyste měl dalekohled, mohl byste o tom říct víc."
„Mám dalekohled. Vznešený pane flotily." Pshing vytáhl přístroj z kapsy na opasku, zamířil jím na vzdálená stvoření a nastavil čočky. Vydal překvapené zasyčení. „Velmi podivné! Jsou to Velcí Ošklivci? Ne, to nemohou být. Ale přece..." Podal dalekohled Atvarovi. „Podívejte se sám, Vznešený pane flotily."
„Podívám." Atvar přiložil dalekohled k jednomu ze svých očí. Zdalo se mu, že stvoření na pláni přiskočila mnohem blíže. „Ti tedy vypadají divně."
„To určitě." Pshing dodal zdůrazňovací zakašlání. „Myslel jsem si, že skoro všechny tosevanské životní formy s výjimkou Velkých Ošklivců jsou čtyřnohé, ne dvounohé."
„Mám dojem, že jsem četl, že ekosystém tohoto ostrovního kontinentu byl dlouho izolován od ostatních ekosystémů na Tosevu 3," řekl Atvar. „Možná, že to je příčinou těch podivných věcí. Vypadají skoro jako kříženci mezi Velkými Ošklivci a námi, že? - ačkoli jejich ocasy jsou dlouhé."
Právě v této chvíli muselo něco vylekat tosevanské tvory, protože se dali na útěk úctyhodnou rychlostí. „No teda," řekl Pshing. „Nemyslel jsem, že by se mohli takhle pohybovat."
„Spousta tosevanských stvoření klame, stejně jako Velcí Ošklivci," řekl Atvar. Náhle se jedno z prchajících zvířat svalilo na zem a zůstalo ležet, kopajíc kolem sebe. Admirál nechápal proč, dokud se z úkrytu nevynořil Velký Ošklivec a nerozběhl se k padlému zvířeti. „Podívejte se na to!" zvolal Atvar a podal dalekohled pobočníkovi.
„Áá-no," protáhl Pshing. „Ne všichni Tosevané pokročili kupředu od časů naší průzkumné sondy, že?"
„To ani náhodou," odpověděl Atvar. Velký" Ošklivec, kterého pozorovali, byl nahý, jeho tmavohnědá kůže byla špinavá a tu a tam zdobená blátem různých barev.
„Rozbíjí zvířeti hlavu kamenem," hlásil Pshing. „Ale myslím, že jeho nůž je kovový. Když se na něho dívám, pochybuji, že by si ho dovedl udělat sám."
„Možná ho dostal od těch pokročilejších Australanů," řekl Atvar, „od těch, jejichž hlavní města jsme bombardovali, abychom získali tento kontinent."
„To může být," souhlasil Pshing. „To mi připadá pravděpodobnější nežli to, že by si ho vyrobil sám."
„Řekněte našim mužům, že chci, aby ho chytili a přivedli ke mně," řekl Atvar v náhlém, skoro tosevanském popudu.
„Bude vykonáno, Vznešený pane flotily." Pshing zapnul vysílačku a promluvil do ní.
Bylo to vykonáno, ale nebylo to zdaleka jednoduché. Když Tosevan uviděl blížící se muže a ženy Rasy, zmizel. Tak to alespoň Atvarovi připadalo. Vjednom okamžiku zde byl, prchající pryč, v příštím okamžiku se zdálo, že zmizel z povrchu Tosevu 3.

Jeho pronásledovatelé ho přesto chytili. Pshing, který poslouchal v přijímači jejich vzájemnou komunikaci, řekl: „Jeden z nich má infračervený detektor, Vznešený pane flotily. Myslím, že bez něho by ho nenašli.
Velký Ošklivec bojoval ze všech sil. Muži a ženy Rasy ho museli svázat, než ho mohli přivést k Atvarovi. Admirál si skoro přál, aby jim nebyl způsobil tolik problémů.
ZTosevanova hrdla se dral křik v jakési nesrozumitelné řeči a pak, k Atvarovu překvapení, v angličtině, řeči, kterou rozeznal, i když se ji nikdy nenaučil používat. Pshing bez problémů našel muže z dobyvatelské flotily, který tomu jazyku rozuměl. Muž řekl: „Vznešený pane flotily, on říká, že se páříte se svou vlastní matkou, a také říká, že se páříte do nesprávného otvoru - Velcí Ošklivci jich mají víc než my. Myslí to jako urážky.“
„Zeptejte se ho, jak žije v této zemi,“ řekl Atvar. „Bude vykonáno,“ odvětil muž a začal mluvit anglicky. Tmavý Velký Ošklivec stále vykřikoval stejné fráze jako předtím. Po chvíli se muž otočil zpátky k Atvarovi a řekl: „Vznešený pane flotily, nemyslím, že zná z toho jazyka víc než těch pár slov.“
„Divné,“ zamumlal Atvar. „Proč by se někdo obtěžoval učit urážky v nějakém jazyce, aniž by se z něho naučil cokoli jiného? Muset se snažit rozumět víc než jedné řeči je už tak dost špatné.“ Jazyk Rasy spojoval tři světy. Tosev 3 měl dokonce víc jazyků, než kolik měl impérií a ne-impérií před příchodem Rasy.
„Co s ním tedy uděláme, Vznešený pane flotily?“ zeptal se Pshing, ukazuje na Tosevana. „Nemyslím, že nám něco řekne.“
„Také nám neuškodí, za což budiž duchům Císařů minulosti chvála,“ řekl Atvar. „Nemůže nám uškodit, protože je příliš nevědomý -jak bych si přál, aby to platilo o všech příslušnících jejich druhu.“ Otočil sek muži, jenž mluvil anglicky. „Odvezte ho daleko od lodi. Dejte mu náš nůž náhradou za ten, který už nemá, a nechte ho jít.“
„Bude vykonáno, Vznešený pane flotily. Mám mu dát také nějaké jídlo? Někteří z těch divochů tady už předtím žebrali, většinou vědí, jak otevřít víčko plechovky.“
„Ano, udělejte to,“ řekl Atvar. „Jinak by se mohl vrátit loupit a ne žebrat. Chci, aby na nás byli Velcí Ošklivci závislí, nepotřebuji, aby dělali větší potíže, než už dělají.“
„Každý Velký Ošklivec je - nebo může být - na obtíž,“ řekl muž. On a ostatní, kteří přivedli Tosevana k Atvarovi, ho nyní postavili na nohy navzdory jeho chraptivému křiku a snaze kousat a kopat. Když ho odváděli pryč, vypustil tekutý odpad.
„Nechutné,“ reiki Pshing, který byl vybíravý i na muže Rasy.
„To Velcí Ošklivci obvykle jsou,“ řekl Atvar. „Někteří jsou však nechutní a ještě nebezpeční. To tenhle, naštěstí, není.'“
„I s kolonizační flotilou, budeme schopní udělat na Tosevu 3 všechno, co chceme?“ zeptal se Pshing. „Domorodci nás početně převyšují daleko víc, než si kdokoli dovedl představit, když jsme opouštěli Domov.“
„Já vám rozumím, ale nemůžeme očekávat další kolonisty pěkných pár let,“ řekl Atvar. „A vzhledem k hustému osídlení Tosevanů by příliš velká kolonizační flotila mohla překročit kapacitu planety.“
„Místní zemědělské metody nejsou příliš účinné,“ řekl Pshing. „Ajestli budou mit Velcí Ošklivci hlad, myslím, že mnohým z nás to srdce nezlomí.“
„Rozumím,“ řekl admirál. „Kdybychom ovládali celou tuto planetu, toho, co navrhujete, by se dalo snadno dosáhnout. Ale obávám se, že nezávislá ne-impéria by se nedívala vlídně na náš nápad nechat hladovět jejich krajany. Nezávislá ne-impéria se nedívají vlídně na mnoho našich nápadů, s výjimkou těch, které mohou ukrást.“ Znovu se rozhlédl kolem. Krajina mu skutečně připomínala Domov. Snad si tady odpočinu, pomyslel si.
Sam Yeager s úlevou vydechl. „No dobře, zlato,“ řekl, „můžu se mýlit, ale myslím, že jsme oba obstáli.“
„Díky Bohu,“ řekla Barbara, odřezávajíc si další kus jehněčího. „Nevěděla jsem, jestli budeme schopní to zvládnout. Takové problémy jsme neměli od konce války.“
„A čemu to pomohlo, tati'?“ zeptal se Jonathan Yeager. To, že jeho otec pracuje s Rasou, to na něho činilo dojem. Cokoli, čím mohl otec učinit dojem na osmnáctiletého syna, bylo dobré, alespoň jak to viděl Sam.
„Moc ne,“ řekl čestně. „Pan Lodge je dobrý vyslanec. Dal Ještěrům jasně na vědomí, co si necháme líbit a co ne. Všechno, co jsem udělal já, bylo to, že jsem naznačil cestu, jak bychom se mohli dostat ke kompromisu.“
„Kompromisu.“ Zaznělo to kysele.
„Opravdu ho potřebujeme,“ řekla Barbara. „Kdybys byl dost starý, aby sis pamatoval válku, věděl bys, jak moc ho potřebujeme.“
„Tentokrát by válka byla horší,“ řekl Sam. „Nikdo by dlouho nečekal a začal by používat atomové bomby. A jakmile se ten džin jednou dostane z láhve...“
Jonathan řekl sústy plnými jehněčího: „Ještěři by měli toho, co jim to udělal, zadupat hluboko do bláta.“ Přidal zdů-razňovací zakašlání, což s plnými ústy vyznělo znepokojivě autenticky.
„Nemohu říci, že nemáš pravdu,“ řekl Sam pomalu. „Vtip je v tom udělat to a neuvrhnout přitom celou planetu do plamenů.“ Lidé takhle mluvili po Pearl Harboru. Tehdy to byla metafora. Ale teď už to metafora nebyla. Sam pokračoval: „Ten, kdo to udělal, byl pěkně mazaný. Pořádně si lízl,“ - Barbara se zavrtěla, ale nic neřekla - „A dokázal se vyhnout odvetnému úderu, nebo alespoň příliš tvrdému. Himmler nebo Molotov se Atvarovi smějí do dlaně.“
„Oba tvrdí, že to neudělali,“ řekla Barbara. „Co mají říkat?“ Jonathan Yeager mávl ve vzduchu vidličkou, aby to zdůraznil.
„Možná to opravdu neudělali,“ řekla Barbara. „Možná to udělali Japonci nebo Britové.“
Ale Sam zavrtěl hlavou. „Ne, zlatíčko, tak se to nemohlo stát. Japonci a Angličané mají rakety, to ano, ale nemají nic na oběžné dráze, a ty ještěří lodě zničila orbitální zbraň. Japonci nemají ani jaderné zbraně, ačkoli vím, že Britové je mají.“
„Pak tedy někdo z Velké trojky,“ řekla Barbara zamyšleně. „My ne. Rusové nebo Němci? Dáma nebo tygr?“
„Já sázím na Rusáky,“ řekl náhle Jonathan.
„Jak to?“ zeptal se Sam. „Zdá se, že víc lidí si myslí, že to udělali Němci. Zdá se, že taky víc Ještěrů si to myslí.“

„Protože Rusové dokážou lépe udržovat tajemství," odpověděl jeho syn. „Sotva se kdy doslechneš o čemkoli, co se tam stane. Když něco udělají Němci, vychloubají se s tím předem, vychloubají se s tím, když to dělají, a pak se vychloubají znovu, když to udělali."
Sam se zasmál. „Mluvíš o nich jako o hejnu prolhaných slepic." Odmlčel se a zamyslel se nad tím. „Snad na tom něco je. Ale možná, že taky ne. Němci taky dokážou držet věci pod pokličkou, když to potřebují. Podívej se, jaké blbce udělali z Rusáků rok předtím, než přišli Ještěři."
„Podívej se, jak dokázali držet v tajnosti to, co dělali Židům," dodala Barbara. „Nikdo nic nevěděl, dokud to Ještěři nevykřičeli do světa."
„Nikdo nic nechtěl vědět," řekl Yeager, na což Barbara přikývla. Sam pokračoval: „I tak - mohl bys mít pravdu. Presidentovi také vrtalo hlavou, s jakými kartami Molotov hraje."
Jonathan pohlédl dolů na tělní kresbu na své nahé hrudi. Tentokrát byl označen jako mechanik stíhacího bombardéru. Řekl: „Byl bych rád, kdybys mi dovolil mluvit s mými přáteli o tom, co děláš. Myslí se, zeje to pěkně horké."
„Ne," řekl Sam automaticky. „Ledaže bys chtěl, abych měl velké problémy se svými nadřízenými. Jednám s Ještěry, protože je to moje práce, ne proto, abys ty mohl dělat dojem na své kamarády."
„Já vím," řekl Jonathan. „Ale přece..." Jeho Was se vytratil do ztracena. Yeager potlačil úsměv. Jonathan a jeho přátelé utratili spoustu času a úsilí tím, že se snažili jednat co nejvíce jako Ještěři, ale zřídkakdy měli co do činění se skutečným mužem Rasy. Sam si nemaloval kůži ani si neholil hlavu, ale věděl o Ještěrech víc než většina lidí. To se pravděpodobně Jonaťha-novi nezdálo příliš fér. Samovi se v jeho věku nezdála fér spousta věcí: přinejmenším proč lidé jako Babe Ruth a Rogers
Hornsby1 byli v první lize, zatímco on se stěží dokázal uchytit v mužstvu třídy Ď.
Protože byli starší než já a lepší než já. Teď se to zdálo jasné. Ale nezdálo se to jasné, když mu bylo osmnáct a právě přišel z farmy. Takový byl zkrátka život, i když v osmnácti o tom člověk nechtěl vědět.
„Musí to tak být synu," řekl Sam. „Jak to vypadá, stejně pravděpodobně moc mluvím."
„He!" řekl Jonathan. „Když mi řekneš „Dobré ráno," už si myslíš, že moc mluvíš. Jediná chvíle, kdy si nemyslíš, že moc mluvíš, je když mi říkáš, abych udělal něco, co nechci udělat."
Kdyby to bylo řečeno jiným tónem, mohlo to způsobit rodinnou hádku. Yeager znal spoustu lidí s chlapci ve věku jeho syna, kteří s nimi nic nesvedli, a ani s nimi nechtěli nic dělat vyjma toho, zeje mlátili klackem po hlavě. Ale Jonathan se zasmál, dávaje Samovi a Barbaře najevo, že to nemyslel - úplně -vážně. Když člověk ponechal stranou oholenou hlavu a tělní kresbu, byl to docela dobrý chlapec. Kdykoli se Samovi dělalo nanic při pohledu na jeho holou lebku a pomalovaný trup, připomněl si to. Někdy si to musel připomenout několikrát.
Po večeři Jonathan odešel do svého pokoje studovat, byl prvním rokem na UCLA.2 Barbara umývala nádobí, Sam utíral. Zítra večer si své funkce vymění. „Musíme koupit myčku nádobí," řekla Barbara. „Jsou každý rok lepší a lacinější."
Sam odpověděl jako pokaždé: „Už tady máme dvě dobré myčky: nás dva. A my máme své úspory uložené v zadním pokoji. Kde koupíš myčku nádobí, která se může učit diferenciálnímu počtu a německy?"
Než mohla Barbara říct další větu v sekvenci téměř tak formální jako otevření v šachu, někdo zazvonil u domovních dveří. Sam to měl blíž, šel tedy otevřít. Na prahu stála hezká, rudovlasá, pihovatá dívka v Jonathanově věku. Měla na sobě džínsové šortky a tenké tričko barvy kůže, její tělní kresba ji prohlašovala - poněkud nepravděpodobně - za ostřelovačku.
Babe Ruth, Rogers Hornsby - slavní baseballoví hráči v období před druhou světovou válkou. (Pozn. překl.)
University of California at Los Angeles (Pozn. překl.)
„Dobrý večer, pane Yeagere." Zvedla knihu, kterou předtím nesla v podpaží. „Zítra je zkouška z němčiny."
„Ahoj, Karen. Pojď dál." Sam ustoupil stranou, aby mohla projít. „Myslím, že o tom Jonathan už slyšel. Vezmi si z ledničky kolu a můžeš jít za ním."
„Bude vykonáno, nadřízený pane," řekla jazykem Ještěrů, když zamířila do kuchyně. Cestu znala, chodili s Jonathanem společně do Pearyho střední školy a v posledním roce se spolu začali scházet. Sam ji následoval. Jestli ji pozoroval, když ji následoval - no dobře, tak se díval, to bylo všechno.
Když si Karen vzala kolu, minutu nebo dvě klábosila s Barbarou, než se vydala za Jonathanem. Když u toho byla jeho žena, Sam se na ni vůbec nedíval. Barbara koutkem úst zamumlala: „Oh, jen do toho - užij si to."
„Nevím, o čem mluvíš," řekl Sam ctnostně.
„Ne? To určitě." Barbara na něho vyplázla jazyk. „Pojďme - doděláme to nádobí."
Když utíral posledních pár hrnců a pánví, naslouchal Yeager teutonským hrdelním zvukům, linoucím se z Jonathanovy ložnice. Slyšel je, což znamenalo, že mohl pokračovat v utírání. Studovat s dívkou za zavřenými dveřmi bylo proti domácím pravidlům. Připomínaje si sám sebe v Jonathanově věku, věděl dobře, že se leccos dá dělat i když jsou dveře otevřené.
„Máš zkažené myšlenky, Same," řekla Barbara, ale on si všiml, že i ona občas natáčí hlavu k Jonathanovu pokoji.
„Vypadá to, že ty taky," řekl, a ona na něj znovu vyplázla jazyk.
Když bylo nádobí umyté a uklizené, věnoval se i Sam svému studiu, zapnul rádio a naladil pásmo, které používali Ještěři. Rasa neodhalovala ve svých veřejných relacích své plány o nic víc než lidé. Ale tady záleželo také na celkových postojích, to, co říkali svým vlastním příslušníkům, dávalo určité vodítko k tomu, jak se hodlají zachovat k lidem.
Toto byl jakýsi druh ankety. Reportér se zeptal: „A co si myslíte o Tosevanech tady v Mexiku?"
„Nejsou tak špatní. Nejsou tak velcí a tak oškliví, jak se mi snažili namluvit muži z dobyvatelské flotily," odpověděl dotazovaný Ještěr, zjevně nově příchozí kolonista. Pokračoval: „Taky se mi zdají docela přátelští."

„To rád slyším," řekl reportér. „A teď.
Ale kolonista ho přerušil: „Ale pořád se mi zdá divná jedna věc. Myslím tím: probudit se ze studeného spánku a zjistit, že Rasa vlastní pouze polovinu této planety. Měli bychom s tím něco udělat. Tohle nebylo v plánu, a plány jsou proto, aby se dodržovaly."
„No, to je samozřejmě pravda," řekl reportér, „a samozřejmě k tomu dojde, i když to bude trvat poněkud déle, než jsme si původně mysleli. No a teď bych předal slovo Kekkefovi v Austrálii, který..."
Sam ještě chvíli poslouchal, dělaje si tu a tam poznámky. Zajímalo ho, jestli ta myšlenka, že plán, vypracovaný Doma, bude fungovat, ale bude to potřebovat víc času, která byla několikrát opakována, byla šířena úmyslně, aby si kolonisté zvykli brát věci tak, jak jsou, nebo jestli tomu šéfové Ještěrů sami věří. Napsal si další poznámku.
Karen strčila hlavu do dveří. „Dobrou noc, pane Yeagere."
Vzhlédl, pak se podíval na hodinky. Jak to, že bylo tak pozdě? „Aha. Dobrou noc, Karen. Doufám, že budete s Jona-thanem zítra při zkoušce excelovat."
Když pilot otevřel výstupní průlez raketoplánu, Felless řekla: „Nikdy jsem si nepředstavovala, že moje jednání s Tosevany bude zahrnovat i jednání stěmi, kteří ještě nejsou podrobeni Rase."
„Pokud chcete jednat s Němci, musíte zapomenout i na to ještě, nadřízená paní," řekl pilot, který byl veteránem dobyva-telské flotily. „Pokud jde o ně, považují se za největší a nejlepší ze všech. Dokonce se někdy sami nazývají panskou rasou."
Felless pobaveně otevřela ústa. „Nestydatost!" zvolala. „Arogance!"
Avšak když vystoupila z raketoplánu, zdálo se jí, že Němci nejsou tak nestydatí, i když měla stále silný pocit, že jsou dost arogantní. Jejich muži, zahalení do šedé látky, ocelové přilby na hlavách, automatické zbraně v rukou, tyčící se nad ní, ji přivedli k úvaze, jestli nebyli speciálně vybráni pro svoji výšku. Dva německé pozemní křižníky mířily svými děly na raketoplán.
Jednoznačně to byly další, modernizované typy, které nahradily ty, které Reich používal za války. Už na pohled byly mnohem hrozivější. Protože nebyla voják, nemohla říct, jestli se dokážou vyrovnat strojům Rasy. Ale i kdyby ne, moc by jim k tomu nescházelo.
Muž v civilním obleku - bílém a černém - přistoupil a řekl jazykem Rasy: „Jste starší výzkumnice Felless?"
„Jsem," odpověděla, její první slova s divokým Velkým Ošklivcem.
„Jsem Franz Eberlein, z ministerstva zahraničních věcí," řekl. „Máte mi předložit své pověřovací listiny, než vám bude povoleno vstoupit do Norimberka."
Bylo jí řečeno, že má očekávat takovou otázku. „Bude vykonáno," řekla, vědouc, že je to jen pro forma. Listina, kterou mu podala, byla popsaná jak písmem Rasy, tak podivnými, pravoúhlými znaky, které používali Němci k psanému záznamu svého podivného jazyka. „Je to v pořádku?" zeptala se Felless, opět jen formálně.
Zdálo se, že Eberlein čte dokument v obou jazycích. Konečně řekl: „Alles gut. " A dodal jazykem Rasy: „Je to v pořádku." Kývl na vojáky, kteří, aniž by se pohnuli, začali vypadat méně výhrůžně. Pak se otočil a zamával někam směrem ke vzdálenému konci betonové runwaye, na níž raketoplán přistál. Odtud přijelo motorové vozidlo tosevanské výroby. „Zde je vaše doprava na vyslanectví Rasy."
Vozidlo řídil, k její radosti, muž Rasy. Velký Ošklivec z ministerstva zahraničí otevřel zadní dvířka, když se vůz zastavil. Když Felless nastoupila, srazil před ní podpatky a po pás se uklonil. To byl, jak se naučila, tosevanský ekvivalent úcty.
„Vítejte v Norimberku, starší výzkumnice," řekl řidič. „Doufám, že mi prominete nedostatek konverzace během cesty. Toto vozidlo nemá automatické řízení, takže musím věnovat pozornost silnici a Velkým Ošklivcům, kteří ji používají. Kdyby došlo k nehodě, Rasa odpovídá za škody."
„Kteří Tosevané odpovídají za škody, způsobené zničením lodí kolonizační flotily?" zeptala se Felless. Muž neodpověděl, snad proto, že neměl dobrou odpověď."
Velcí Ošklivci na Felless zírali, když jela do vládního centra Velkoněmecké říše. 1 ona zírala na to, co bylo nejbombastičtější architekturou, jakou kdy viděla. Rasa své budova stavěla většinou čistě účelově. Kdysi dávno tomu snad bylo jinak, ale pomalý vývoj takové excesy již dávno eliminoval.
Tady ne. Když stavěli své budovy Němci, vypadalo to, jako by se chtěli pochlubit tím, jak skvělé jsou. Cestou jí řidič vysvětloval, jaký je smysl některých budov. „Toto je sjezdová hala nejsilnější politické frakce zde, nacistů. Vejde se tam padesát tisíc Tosevanů. Do sportovního paláce vedle se vejde čtyři sta tisíc Tosevanů, ačkoli pochybuji, že všichni dobře vidí. To otevřené prostranství vedle je určeno pro rituální shromáždění. Nacisté vypracovali svou ideologii skoro do podoby uctívání Císaře. A nyní přijíždíme na velkou ulici, kde je naše vyslanectví a vyslanectví ostatních tosevanských ne-impérií."
Felless si nebyla jistá, co dělá ulici tak velkou. Byla mnohem širší, než musela být, což ji přivedlo na myšlenku. „Velcí Ošklivci kladou rovnítko mezi velikost a velkolepost," řekla.
„Pravda," souhlasil řidič. Vpředu spatřila Felless důvěrně známou funkcionalistickou krychli uprostřed absurdně přezdo-bených okolních budov. Muž na ni ukázal: „To je naše vyslanectví. Podle tosevanských zvyklostí je považováno za součást Impéria. Střeží je naši muži, ne Velcí Ošklivci."
„To je překvapivě komplikované pojetí," řekla Felless. „Trvají samozřejmě na reciprocitě," řekl řidič mrzutě, když zastavil. „Vojáci nezávislých ne-impérií chrání svá vyslanectví v Káhiře."
Jak to viděla Felless, projevovala se vtom skoro nesnesitelná arogance Velkých Ošklivců. Vystoupila z auta, které bylo vyhřáté na příjemnou teplotu, a spěšně vešla do budov)" vyslanectví. Ozbrojení muži z dobyvatelské flotily zde působili značně archaickým dojmem: od té doby, kdy vzniklo jednotné Impérium, Rasa nepotřebovala vyslanectví. Vyslanec byl podobně zastaralý termín, který se však na Tosevu 3 ukázal jako užitečný. Vyslanec Rasy v Reichu, muž jménem Veffani, přijal Felless ve své pracovně. „Zdravím vás, starší výzkumnice," řekl zdvořile.

„Já zdravím vás.“ Felless si ho prohlížela s nemalou zvědavostí. „Povězte mi, nadřízený pane, jestli budete tak laskav -pochází ta tělní kresba vyslance ze starých dob, nebo jste byl pňnucen vymyslet něco nového?“
Ve Veffaniho hlasu zazněla pýcha. „To je autentické. Ta kresba vznikla na základě výzkumu a odpovídá tělní kresbě vyslanců za starých časů.“
„Skvělé! Jsem ráda, že to slyším,“ řekla Felless. Neochotně obrátila mysl od šťastných časů minulosti Rasy k současné realitě na Tosevu 3. „Děkuji vám, že jste mi poskytl příležitost k zítřejšímu setkání s ne-imperátorem Němců. Zkušenost, kterou tak získám, bude nesmírně cenná.“
„To doufám, starší výzkumnice,“ řekl Veffani. „Rozhovor bude v jeho sídle a bude probíhat prostřednictvím tosevanského tlumočníka. Ten, kterého používá Himmler, mluví naší řečí plynule, neměla byste mít potíže sledovat, co obě strany říkají.“
„Znovu vám děkuji, nadřízený pane,“ řekla Felless. „Co bych měla očekávat od toho - Hitlera, tak se jmenuje?“
„Ne. Himmler. Hitler byl jeho předchůdce. Hitler byl nejsvévolnější stvoření, jaké jsem kdy poznal, nebo jaké jsem si vůbec dokázal představit. Himmler se stal jeho nástupcem po záhadných politických manévrech, které nikdo z Rasy plně nepochopil. Předtím byl velitelem německé tajné policie - a vlastně stále je. Není tak horkokrevný, není tak agresivní, a mám dojem, že není ani tak inteligentní jako Hitler. Ale je stejně tvrdošíjný. To, jak zjistíte, je mezi vůdci Tosevanů běžné. Ten britský Velký Ošklivec jménem Churchill...“ Veffani smutně zasyčel.
Felless pokrčila rameny. Pro ni byl jeden Velký Ošklivec jako druhý. „Kde mě mezitím ubytujete?“ zeptala se.
„Můj tajemník vám ukáže místnost pro návštěvy. Bude se vám jistě líbit. Schůzku s Himmlerem máte dopoledne, takže se sejdeme. Pokud jde o Tosevany, Němci jsou přesný národ.“
Nenechám vás čekat“ slíbila Felless, a také ho čekat nenechala. Stejný řidič odvezli ji a Veffaniho v určenou dobu do rezidence německého ne-císaře. Dva vysocí Tosevané v černých oděvech a v čepicích s vysokým dýnkem, které je dělaly ještě vyššími, doprovodili výzkumnici a vyslance k Himmlerovi. Místnost, kde je německý ne-císař přijal, byla podle tosevanských měřítek holá, vyzdobená pouze německou vlajkou s hákovým křížem a obrazem Tosevana, v němž Felless poznala Hitlera.
Himmler si změřil Felless á vyslance přes své brýle bez obroučků a pronesl něco svou hrdelní řečí. Jak bylo řečeno, tlumočník mluvil jazykem Rasy velmi dobře: „Zdvořile a srdečně vás zdraví.“
„Předejte mu tytéž pozdravy ode mě a od mé společnice,“ řekl Veffani.
„Bude vykonáno,“ odvětil tlumočník.
Himmler naslouchal. Velcí Ošklivci měli pohyblivější rysy než Rasa, ale zdálo se, že on je vyškolen, aby dokázal zachovat za všech okolností chladnou tvář. Veffani řekl: „Víte, že jak USA, tak SSSR obviňují z útoku na kolonizační flotilu Reich.“
„Samozřejmě,“ řekl Himmler. Byl to cizák, ale Felless měla přesto pocit, že vjeho hlasu slyší lhostejnost. Nedovedla si představit, jak může být lhostejný, dokud nepokračoval: „Co jiného by měli říkat? Kdyby řekli cokoli jiného, ohrozili by sami sebe. Já to popírám. Vždycky jsem to popíral. Co Reich udělá, to nezapírá. K tomu se přihlásí.“
Felless věděla, že na tom něco je. Zdálo se, že ideologie Němců v sobě zahrnuje neustálé vychloubání. Skutečně panská rasa, pomyslela si pohrdavě.
Veffani hladce řekl: „Mají pro svá tvrzení důkazy.“
„Obvyklé padělky?“ Ano, Himmler byl lhostejný, mrazivě lhostejný. „Viděl jsem ty tak zvané důkazy. Americká a ruská tvrzení si protiřečí. Obě tvrzení zároveň nemohou být pravda. Ale mohou to být lži. A to také jsou. Poskytli jsme vám lepší důkazy, týkající se Sovětského svazu.“ Slovo lepší chápala Felless jako věrohodnější, nikoli nezbytně jako pravdivé.
Veffani to bral stejně. Proto řekl: „My máme své vlastní důkazy, že několik německých vojáků překročilo svého času hranice do Polska. To nemají právo dělat - Polsko je stále naše. Trvám na tom, aby byli potrestáni.'“
„Už byli potrestáni,“ řekl Himmler. „Podrobnosti jejich trestu vám budou předány.“
, Jadam také omluvu Rase,“ řekl Veffani.
„Nepotrestali bychom je, kdybychom si mysleli, že jednali správně,“ řekl německý ne-císař. „Protože jsme je potrestali, znamená to, že považujeme jejich jednání za nesprávné. To znamená, že jakákoli další omluva není nutná.“
Byl logický. Mluvil rozumně. Kdyby byl mužem Rasy, mohl by být profesorem. Jenomže také vedl ne-impérium, které se specializovalo na zabíjení určitých skupin Velkých Ošklivců, žijících na jeho území, bez jakýchkoli logických a rozumných důvodů. Skutečně, za těchto okolností nebyla žádná omluva nutná. Felless studovala tosevanského ne-císaře. V porovnání s ostatními příslušníky jeho druhu se zdál zcela obyčejný. Jaksi tím působil ještě znepokojivějším dojmem.
Když dala dohromady dokument, o kterém už nějaký čas uvažovala, Kassquit ho právě vypilovávala, právě u dveří za-syčel reproduktor, oznamuje, že někdo venku by si přál vejít. „Kdo je to?“ zeptala se, zatímco vymazávala svůj dokument z obrazovky.
„Já, Ttomalss,“ ozvala se odpověď.
„Vstupte, nadřízený pane,“ řekla. „Jste vítán.“ To poslední nebyla tak docela pravda, ale s tím nic nemohla dělat. Měla v úmyslu Ttomalssovi dokument předložit, jakmile bude hotový, ale nechtěla, aby ho viděl předtím. A jak na něm mohla pracovat v jeho přítomnosti?
„Zdravím tě, Kassquit,“ řekl, když se dveře otevřely.
„Já zdravím vás, nadřízený pane,“ odvětila. Když se sklonila v uctivém postoji, uvědomila si, jak je ráda, že sebou nemá Felless. Navzdory svým omluvám se cizí výzkumnice stále dívala na Kassquit napůl jako na cizinku, napůl jako na zvíře. Když byla s Ttomalssem, zdálo se, že i on se na Kassquit dívá tímto způsobem. Avšak když ji navštívil sám, choval se k ní spíš jako kdyby byla žena Rasy podle všech předpisů.

Ať chtěl Ttomalss cokoli, zdálo se, že má potíže se k tomu dostat. Řekl: „Jsem rád, že jsi vyrostla z dětství a dostáváš se do dospělosti.“
„Děkuji vám, nadřízený pane,“ řekla Kassquit rozpačitě. „Já jsem také ráda, už proto, že to pro vás znamená menší břemeno, a že se spíš budu schopná postarat sama o sebe.“
„Jste hodná, Kassquit,“ řekl Ttomalss. „Vím, že jsem při výchově byla obtížnější než řádné mládě Rasy, nadřízený pane, a oceňuji vaši trpělivost, kterou jste se mnou měl,“ řekla Kassquit. „S tím nic nenadělám, že nejsem připravena začít svůj vlastní život tak jako mláďata Rasy.“
Ttomalss pokrčil rameny. „Teď, když to mám za sebou, mohu popravdě říct, že ne všechno bylo špatné. Musíš vědět, že zatímco jsi byla závislejší než mláďata Rasy, také jsi si osvojila naši řeč mnohem rychleji, než by to dokázala mláďata Rasy. Jakmile jsem s tebou mohl začít komunikovat, všechno se zlepšilo.“
„To ráda slyším,“ řekla Kassquit -jedna z největších bagatelizací v jejím mladém životě. Obvykle dopadalo srovnání mezi ní a Rasou v její neprospěch. Pochvala jí připadala jako déšť, který jen zřídkakdy zavlaží poušť: představa aplikovatelná na velké suché rozlohy Domova.
„To je pravda,“ řekl Ttomalss. „A je také pravda, jak jsem se zmínil předtím, že jsi nyní dospělá, nebo skoro dospělá.“
Byl nespokojený. Něco nebylo v pořádku. Kassquit za boha nevěděla co. Někdy se osvědčoval přímý přístup. Zkusila ho: „Co vás trápí, nadřízený pane? Jestli je to něco, s čím mohu pomoci, víte, zeje to mé právo i povinnost.“
Ale neosvědčilo se to, tentokrát ne. Způsobilo to jen, že byl ještě nervóznější. Přecházel po kabině sem a tam, poklepával drápy na kovové obložení a jeho ocasní pahýl sebou vzrušeně poškubával. Konečně se silou vůle zastavil a obezřetně stočil jeden z očních výčnělků ke Kassquit. Řekl: „Jsi si vědomá, že tato kabina může být osvětlena infračerveným světlem, světlem, které tvoje oči - a v menší míře i naše oči - nevnímají?“
Kassquit vykulila oči. Nedovedla si představit nic irelevant-nějšího. Udiveně řekla: „Nevím, že taková věc může být provedena v mé kabině, to ne. Ale vím, že je to obecně možné. Například pozemní křižník)“ mohou pomocí těchto infračervených paprsků vidět cíle i v naprosté temnotě.“
„Ano, je to tak,“ přisvědčil Ttomalss. Znovu začal přecházet. Jeho ocasní pahýl sebou škubal ještě víc než kdykoli předtím. „To je jeden z účelů, pro které jsou infračervené paprsky užitečné, vidět to, co by jinak bylo v temnotě.“
„No dobře, ovšem,“ řekla Kassquit, stále se pokoušejíc pochopit, proč je tak vzrušený. Pak pocítila vzrušení sama, když si vzpomněla na poslední návštěvu Felless a Ttomalsse, a na to, co dělala, když přišli. „Vy jste mě pozorovali v temnotě,“ zašeptala.
Krev se jí vehnala do tváří, jako vždycky, když se cítila pokořená. Viděli ji, když si vyvolávala potěšení drážděním svých intimních partií. Samozřejmě byla pokořena. Jak jinak? Tím, že si takto působila radost, prokázala mimo jakoukoli pochybnost, že byla Velkým Ošklivcem, a ničím, co by se jen vzdáleně blížilo řádné ženě Rasy.
Pohlédla zahanbeně na strop. „Nevěděla jsem, že to víte, nadřízený pane,“ řekla, stále šeptajíc.
„Vím to,“ řekl Ttomalss. „Věděl jsem to už nějakou dobu. Nezlobím se, Kassquit.“ Použil zdůrazňovací zakašlání, aby to podtrhl. „Nejsem tebou ani zklamaný, pochop to, prosím. Nejsi jenom produktem našeho prostředí. Jsi také produktem vaší biologie. Pokud by tomu bylo jinak, byla bys teď ženou Rasy, ne... tím, čím jsi.“
„Proč mi to říkáte?“ zeptala se Kassquit. „Nemohl jste mě pozorovat potichu a diskrétně?“
„Mohl, ano,“ řekl Ttomalss. „Taky jsem to dělal. Ale nyní je třeba volit: ne v tomto okamžiku, rozumíš - nejsme vubec uspěchaní jako divocí Tosevané - aleje třeba začít uvažovat.“
„Asi ano,“ řekla Kassquit neochotně. „To, co říkáte dává dobrý logický smysl.“ Ale to, co cítila, když se sama sebe dotýkala, byl vzdáleno jakémukoli logickému smyslu. Rasa, pokud věděla, byla logická neustále. Přála si, aby to dokázala i ona. Přála si to, pokud se nedotýkala sama sebe. Pak ... nevěděla, co si přála pak, leda aby to trvalo navěky.
Ttomalss řekl: „Musím ti říct, Kassquit, tohle pro mě není lehké. Záležitosti, týkající se tosevanského reprodukčního chování, jsou pro Rasu dokonale cizí, a leží v srdci všech rozdílů mezi námi a Velkými Ošklivci.“
Je také v rozpacích, uvědomila si Kassquit. Kdyby byl nepovažoval za svou povinnost promluvit si s ní o tom, byl by se tomu nepochybně raději vyhnul. Obdivovala ho, že plní svou povinnost navzdory rozpakům.
Řekla: „Jaké jsou mé možnosti, nadřízený pane? Jediné, které vidím, je pokračovat v mém současném chování, nebo v něm nepokračovat -... a nepokračovat v něm, alespoň příležitostně, by pro mě bylo obtížné.“ Bez nějaké formy uvolnění, když se tlak z toho, že nepatří zcela k Rase stal příliš silným, co by dělala? Neměla tušení. Nechtěla hledat něco jiného.
„Rozumím,“ řekl Ttomalss. „To znamená, že rozumím tak, jak mi rozdíly v naší biologii dovolují rozumět. Tosevanské ženy mají potenciál být sexuálně přístupné mužům po celý rok. Z toho vyplývá, že zde může existovat zájem a touha po činnostech, týkajících se páření, rovněž po celý rok. Zdá se, že tvé chování to potvrzuje.“
„Předpokládám, že je to tak, nadřízený pane,“ řekla Kassquit, „ačkoli jsem o tom nikdy nepřemýšlela jako o pářícím chovám, ale jen jako o něčem, co mi působí potěšení.“
„Pářící chování je určeno k tomu, aby poskytovalo radost, aby se zajistilo, že o ně organismus bude stále usilovat,“ řekl Ttomalss. Kassquit udělala souhlasný pohyb rukou, s touto představou se setkala už předtím. Ttomalss pokračoval: „Pro tebe jsou, nebo mohou být jiné možnosti než ty, o kterých ses zmínila, ačkoli by možná vyžadovaly důkladně prodiskutovat, než by mohly být realizovány.“
„Jaké jiné možnosti?“ zeptala se Kassquit. „Jestli nějací jiní výzkumníci vychovávali další Velké Ošklivce od dětství, nevím o tom.“
„Ne, nic takového,“ řekl Ttomalss. „Možná by to bylo lepší - odvážím se říct, že by to bylo lepší - aby se tohoto projektu ujali jiní výzkumníci než já, ale žádný nechtěl. Nikdo na to neměl trpělivost.“
.JRozumím, nadřízený pane,“ řekla Kassquit. „Mnohokrát jste mluvil o potížích s výchovou tosevanských mláďat. Když je to tak, jaké jsou tedy pro mě další alternativy?“

Ttomalss vydal syčivý povzdech. „Jestli se touha pářit se stane nekontrolovatelnou, myslím, že bych mohl zařídit, aby sem byl dopraven muž z povrchu Tosevu 3, aby posloužil pro tyto účely. Netrvám na tom, chápeš, jen se o tom zmiňuji jako o jedné z možností."
„Divokého Tosevana?" Kassquit udělala zamítavé gesto rukou. „Myslím, že ne, nadřízený pane. Chci se s Velkými Ošklivci stýkat co nejméně, mým údělem, v dobrém či špatném, je Rasa."
„Souhlasím, Kassquit," řekl Ttomalss vážně. „Ale jakkoli tvůj duch možná patří Rase, sídlí v tosevanském těle s tosevanskými hormonálními potřebami Jejich sílu ještě stále zjišťujeme, ale všechno, co jsme zjistili, nasvědčuje tomu, že je nemůžeme podceňovat."
Kassquit se sklonila v uctivém postoji. „Jste velkorysý, nadřízený pane, že na mě berete takové ohledy. Ale, za prvé, nechci se setkat se žádnými divokými tosevanskými muži." Použila zdůrazňovací zakašlání. „A za druhé, chápete, že jsem stejně nevědomá tosevanských pářících zvyklostí jako Rasa, než přišla na tuto planetu. Předpokládám, že existuje taková věc, jako náležité tosevanské pářící chování, jakkoli zvířecký mohou jednat Velcí Ošklivci nejsou zvířata."
„To je všechno pravda." Ttomalss vypadal překvapeně, a záhy vysvětlil proč: „Také je pravda, že mě to nenapadlo. Pokud se chceš dovědět víc o tosevanském pářícím chování, můžeš se na to podívat do našich archívů." Dal jí vstupní kód, kterým se k těmto údajům mohla dostat.
„Děkuji vám nadřízený pane," řekla Kassquit. „Neuvědomila jsem si, že takové archívy existují. Nemohu hledat něco, o čem nevím, že existuje."
„To je taky pravda," řekl Ttomalss. „Prostuduj si ty archívy, jestli chceš. Možná ti to pomůže při tvém rozhodování. A teď, když jsem ti řekl, co jsem ti přišel říct, odejdu." Učinil tak, dávaje najevo známky úlevy.
Kassquit se vrátila k počítači. Měla v úmyslu vyvolat dokument, na kterém pracovala, toho, v němž požadovala od Tto-malsse zvýšenou autonomii. Jenže on jí přišel poskytnout víc autonomie odlišného druhu.
Přemohla ji zvědavost. Napadlo ji, že to mohla vědět. Použila vstupní kód, který jí dal Ttomalss. Na obrazovce se objevili dva divocí, neoholení Tosevané, kteří se pářili. Kassquit to pozorovala se směsicí uchvácení a hrůzy. Jejich poloha jí připadala absurdní, a nezdálo se jí, že to, co muž dělá, by jí mohlo způsobit potěšení. Ve skutečnosti se zdálo, že to musí být pořádně bolestivé.
Ale očividně nebylo. Žena vykazovala známky stejné rozkoše, jakou pociťovala Kassquit, když se ukájela sama. Zdálo se, že mužovy hlubší vzdechy jsou stejného druhu, i když se lišily svou intenzitou. Když záznam skončil, počítač se zeptal, jestli si přeje shlédnout další. Odeslala souhlasnou odpověď.
A znovu spolu bojovaly uchvácení se znechucením. Některé ze způsobů, jimž se Velcí Ošklivci oddávali, vypadaly velmi nezdravě a nehygienicky. Kassquit počítač vypnula. Byla velice, velice ráda, že nepožádala Ttomalsse, aby jí opatřil divokého tosevanského muže.
Monika Dutourdová zastavila cestou domů z university své kolo před veřejnou telefonní budkou. Ale než slezla z kola, zavrtěla hlavou a začala šlapat dál, tentokrát do vedlejší ulice. Budka na její pravidelná trase byla s největší pravděpodobností napíchnutá. Po pár blocích dojela k další budce, tentokrát před malou samoobsluhou.
„To už je lepší," řekla a postavila kolo na stojan. Než vstoupila do budky, rozhlédla se kolem, aby se ujistila, že je čistý vzduch. Nahlédla dokonce i do samoobsluhy, jestli tam někde nečíhá Sturmbannfithrer Dieter Kuhn. Hezký mladík uvnitř s mefistotelskou bradkou na ni zamával a poslal jí vzdušný polibek. Ignorovala ho.
V peněžence nalezla pětadvacetifenikovou minci a vložila ji do štěrbiny telefonu.
Byla ráda, že uslyšela volící tón, takže nemusela mluvit se spojovatelkou. Stále si nebyla jistá, jestli vůbec dělá dobře, když volá. Ale bratr, od něhož byla tak dlouho oddělena, měl jistě i jiné telefonické hovory. Co záleželo na jednom navíc?
Všechno, pomyslela si Monika. Všechno, nebo možná vůbec nic.
Vytočila číslo. Zjistit je jí zabralo dost času, a znamenalo to jednat s lidmi, s jakými neměla co do činění od napjatých dnů těsně po skončení bojů. Nedůvěřovala jim tenkrát, a nedůvěřovala jim ani teď. Ale vzali si její peníze a dali jí toto číslo.
Telefon zvonil ... a zvonil, a zvonil. Monika ho už chtěla položit, vzít si zpět svých dvacet pět feniků a pustit celou věc z hlavy, když někdo odpověděl: „Alto? Kdo je to?"
Monika na drahém konci linky neočekávala ženu se smyslným hlasem. Vyhrkla: „Chtěla bych mluvit s Pierrem."
„A kdo k čertu jste?" Smyslný hlas mrknutím oka ztvrdl a stal se podezíravým.
„Jsem jeho sestra," řekla Monika zoufale.
„Jsi prolhaná čubka, to jsi," vyštěkla nepřátelsky druhá žena. „Nemá žádnou sestru. Takže mi zase lhal, co? Toho bude litovat."
„Nejsem čubka. Má sestru," řekla Monika. „Řekněte mu, že jméno psa, kterého jsme měli, když odešel do války, bylo Alexandr."
Cekala, jestli žena zavěsí. Ticho se protahovalo. Nakonec žena řekla: „Říkal mi o tom psu. Nemyslím - mohu se mýlit, ale nemyslím - že by o něm mluvil s některou ze svých čubek. Počkejte, podívám se, jestli s vámi promluví."
Monika čekala. Pak ji vyděsila spojovatelka, která požadovala dalších dvacet pět feniků. Zaplatila a spojovatelka se ztratila z linky.
V sluchátku se ozval mužský hlas. „Řekněte mi vaše jméno." Hlas byl zvláštní a známý zároveň. ,
„Pierre? Jsem tvá sestra Monika. Monika Dutourdová," odpověděla.
Tak jako předtím neočekávala v telefonu ženský hlas, stejně ji nyní překvapil jeho povzdech. „Nojo, mohl jsem vědět, že mě dříve nebo později objeviš," řekl. „Život na universitě je nakonec dost nudný, eh?"
„Ty o mně víš?" To jí připadalo jako ta nejneférovější věc, jakou kdy slyšela.
Zasmál se. „To je můj kšeft, abych věděl věci, sestřičko. Čím víc věcí víš, tím víc s nimi můžeš udělat."

„Mluvíš jako ten esesák, co tě hledá," řekla Monika, dost rozzlobená, aby se mu pokusila narušit jeho sebeuspokojení. Ale on se jenom smál. „Může mě hledat. Vrať se domů. Studuj si své nápisy. Všechno pusť z hlavy. Byl bych raději, kdyby Kuhn držel svou zatracenou hubu zavřenou, to je všechno." Jestli znal Němcovo jméno, možná věděl i všechno o ní.
„Buď opatrný, Pierre," řekla. „Neudělej žádnou hloupost."
„Nedělej si se mnou starosti," řekl. „Já - ale sakra, ti bastardi se pokoušejí napíchnout linku. Ahoj." Zavěsil. Telefon zazvonil. Spojovatelka žádala další čtvrt marky. Monika znovu zaplatila. Pak nasedla na kolo a zamířila k domovu.
Jak Pierre věděl, co Němci dělají? Dieter Kuhn říkal, že byl příliš zadobře s Ještěry, aby se to Reichu zamlouvalo. Možná mu Ještěři poskytli nějaký jejich přístroj, který mu takové věci mohl říct. Lidé se Ještěrům dost přiblížili od dob}', kdy přiletěla dobyvatelská flotila, ale elektronika cizáků stále převyšovala cokoli, co vyráběli lidé.
Monika zápolila s nepovolným nápisem, když v jejím bytě zazvonil telefon. Hádala, kdo to může být, než zvedla sluchátko. No jistě, ozval se Dieter Kuhn svou přesnou francouzštinou s německým přízvukem: „Dobré odpoledne, Moniko. Velmi zajímavá přednáška, jako vždy, a stejně zajímavý telefonát. Nepomohl mi tak, jak by se mi zamlouvalo, ale nicméně byl zajímavý."
Kolik z jejího rozhovoru s bratrem vyslechl? Vyslechl vůbec něco? Byly jeho přístroje lepší, než si Pierre myslel? Anebo blufoval, doufaje, že mu Monika řekne víc, než už věděl?
Automatická nedůvěra k Němcům způsobila, že se klonila k tomu poslednímu. „Řekla jsem vám, že si nepřeji, abyste mě ještě někdy volal."
„Má drahá profesorko Dutourdová, nevolám vás ze společenských důvodů, ujišťuji vás," odpověděl Kuhn, stále přesný, stále zdvořilý, ale v jeho hlase náhle zaznělo železo, které tam předtím nebylo. „Volám vám v záležitosti bezpečnosti Velkoněmecké říše." Francouzština neměla ve zvyku hýřit velkými písmeny. Monika však v názvu státu velká písmena slyšela, nebo si alespoň představovala, zeje tam slyší.
Volíc pečlivě slova, řekla: „Nevím o nic víc o bezpečnosti Velkoněmecké říše, než jsem věděla, když jste mě vzal k Fon-fonovi, a tenkrát jsem nevěděla nic. Sám jste to řekl. A další věc, kterou vám řeknu, je to, že si ani nepřeji nic víc vědět."
„Ale ale, Moniko," řekl, pokoušeje se nepříliš úspěšně, aby to znělo hravě, „víte přinejmenším o jednu věc víc, než jste věděla tenkrát: jisté telefonní číslo."
„Když jste to číslo už znal, na co jste potřeboval mě? Mohl jste udělat to, co jste chtěl, a já bych nic nevěděla." Jako tolik jiných v zemích okupovaných Reichem, i ona považovala za nejlepší nebýt předmětem pozornosti úřadů.
„Z jednoho důvodu. Neměl jsem to číslo. Získal jsem je až den po vás," odpověděl Kuhn. „Kromě toho, jak jsem vám už řekl, nebylo tak užitečné. Nedovedlo mě přímo k vašemu bratrovi. Má nějaké verdammte ještěří zařízení, které ho přepojuje z toho telefonu tam, kde on právě je. Víme o tom zařízení, ale nedokážeme je překonat."
„Jaká škoda,"" zamumlala Monika, potěšená tím, že se její odhad potvrdil. Cítila se mimořádně chytrá, jako kdyby prokázala, kdo zabil Augustovu pravou ruku Agrippu.
„Dalších deset let," řekl důstojník SS. „Možná méně." To ji zchladilo. Lidstvo bylo přinejmenším padesát let - možná i dvakrát tolik - pozadu za Ještěry, když přiletěla dobyvatelská flotila. Zužovala se ta mezera skutečně tak rychle? Ocitnou se za další generaci Ještěň pozadu.? To byla znepokojivě moderní myšlenka pro historičku starého Říma.
Ale pak ji opustila, nahrazena další, pro tuto chvíli naléhavější: „Nemůžete me prostě nechat na pokoji?"
„Je mí líto," řekl jí Kuhn, a skutečně to tak znělo. Jak dobrý byl herec? Docela dobrý, podle všeho, co viděla. Kuhn pokračoval: „Když máme co do činění s Ještěry tady, uvnitř Reichu, chceme, aby to bylo podle našich podmínek, ne podle jejich. Váš bratr nám to ztěžuje."
„Když máte co do činění s kýmkoli kdekoli, chcete, aby to bylo podle vašich podmínek." Sotva jí ta slova vyšla z úst, napadlo ji, zdali to Kuhn bude považovat za politicky nezávadné. Pro ni to byla pravda tak samozřejmá jako to, že zítra vyjde slunce.
Zdálo se, že to vzal podobně. Zasmál se a řekl: „Aber naturlich. " Pak přešel zpět do francouzštiny: „To je způsob, jak zachází silnější se slabším."
„A kdo je silnější a kdo slabší, pokud jde o Reich a Ještěry?" položila Monika téměř - ale ne zcela - řečnickou otázku.
„Oni jsou silnější, o tom není pochyb," odpověděl Kuhn okamžitě, čímž si vysloužil její neochotné uznání. „Ale my jsme - nebo bychom měli být - dost silní, abychom určovali pravidla na našem vlastním území. Chcete, aby byli Ještěři zase zpátky?"
„Nestarám se o politiku. Pro žádného Francouze není příliš moudré starat se o politiku. A tak vám na tuto otázku neodpovím," řekla Monika. „A teď, jestli mě omluvíte, ráda bych se vrátila ke své práci."
Chtěla zavěsit, ale sotva vzdálila sluchátko pár centimetrů od ucha, Kuhn řekl: „Počkejte." Vyštěkl to jako rozkaz. I když poslechla, napadlo ji, kde se to naučil. Nebyl dost starý, aby mohl bojovat proti Ještěrům, když dobyvatelská flotila přistála.
„Co ode mě chcete? " vykřikla. Přála si, aby se ji jenom pokoušel svádět, s tím by si dokázala poradit, i kdyby uspěl. Ale tady si připadala jako myš, která se pokouší vyhnou nosorožci, aby ji neudupal. Ne, dvěma nosorožcům.
„Vaši pomoc v zájmu lidstva," odpověděl Kuhn.
Někteří Francouzi oblékli uniformy barvy polní šedi s triko-lórami na levém rukávu a hranaté přilby s namalovanými štíty rovněž v barvách trikolóry. Mysleli si, že slouží lidstvu. Pokud však šlo o ni, sloužili nacistům. „Vy jste neposlouchal, když jsem vám říkala, že se vůbec nestarám o politiku?" zeptala se.
„Poslouchal. Rozhodl jsem se to přeslechnout," řekl Kuhn. „Moniko, bylo by to nešťastné, kdybyste s námi odmítla spolupracovat. Bylo by to nešťastné jak profesionálně, tak osobně. Bylo by mi to líto. Vy byste toho litovala ještě víc."

„Nezradím svého bratra, zatraceně," zašeptala Monika. Tentokrát sejí podařilo zavěsit dřív, než ji Sturmbannführer nařídil, aby to nedělala.
Potom však stála u telefonu, čekajíc, že znovu zazvoní, čekajíc, že jí Dieter Kuhn dá další rozkazy svým klidným, uvážlivým hlasem. Ne, pomyslela si divoce. Neudělám to. Ani za nic. Můžeš se mnou dělat, co chceš.
Napadlo ji, jaká je v tom pravda. Nikdy si o sobě nemyslela, že je z materiálu, z něhož se dělají hrdinové. Spartský chlapec se usmíval, když mu liška ohlodávala bňcho. Byla si jistá, že ona by křičela, jako kdyby ji na nože brali Kdo by nekřičel? Kdo by dokázal nekřičet? Hrdina - a to ona nebyla.
Telefon nezvonil. Vrátila se ke svému psacímu stolu a pokusila se dál pracovat. Ale moc toho neudělala. Popravdě řečeno, byla tak vyděšená, že neudělala vůbec nic. Stále se musela dívat k telefonu a ke dveřím. Jednoho dne - a nebude to ani dlouho trvat - uslyší zazvonění nebo zaklepání. Tím si byla jistá. Cítila to v kostech. Pak pozná, jaký hrdina se v ní skrývá.
Když Reuven Russie přišel domů, ohlásil: „Mami, pozval jsem Jane Archibaldovou k nám dnes na večeři, a ona pozvání přijala."
„Dobře," odpověděla Rivka. „Vařím hovězí ječnou polévku. Přidám ječmen, cibuli a mrkev. Bude jí spousta." Neřekla nic o přidání hovězího. Podle toho, co se Reuven naučil u Ještěrů, příliš mnoho masa nebylo dobré pro lidský organismus. Tuk ucpával artérie, což vedlo k srdečním potížím. Ale chutná tak dobře, pomyslel si, lituje, že tuhle přednášku nezameškal.
„Esther, oloupej cibuli," zavolala jeho matka na dvojčata. „Judith, postarej se o mrkev."
„Možná bys je mohla hodit do hrnce," navrhl Reuven. Než však stačil někdo odpovědět, zavrtěl hlavou a pokračoval: „Ne, raději to nedělej - myslím, že by jen pokazily chuť polévky."
To mu vyneslo jejich rozzlobené zapištění, jak také doufal. Také mu to vyneslo vyhrůžku: jedno z dvojčat - nevěděl které - řeklo: „Jen počkej, až uvidíš, co se večer stane tvé přítelkyni. Bude litovat, že sem vůbec přišla."
Něco takového se už stalo. Když chtěla, dokázala obě děvčata být čirou hrůzou, a ještě horší bylo, když se rozhodla předvést, jak jsou chytrá. Ale Reuven řekl: „Mnoho štěstí. Dnes večer je to Jane. Neposlouchaly jste - a co je jinak nového?"
Jak doufal, sestry zmlkly. Jane Archibaldová jim naháněla strach. Jednak proto, že ačkoli byly dívky skoro tak velké jako dospělí, žádná z nich neměla patřičné tvary. Jane byla v pravém slova smyslu žena. Kromě toho byla v příliš dobré formě, než aby jim dovolila udělat z ní blázna. Už to zkusily, ale bezúspěšně. Reuven doufal, že to neznamená, že se o to dnes večer pokusí obzvlášť tvrdě.
O několik minut později přišel jeho otec. Rivka z kuchyně zavolala: „Mojše, máš tady dopis od svého bratrance z RAF."
„Co je v něm?" zeptal se Mojše Russie.
„Jak to mám vědět?" odpověděla Rivka. „Je to anglicky. David mluví a čte jidiš docela dobře, ale ještě jsem neviděla, že by se pokusil v jidiš psát."
„Já ti to přečtu, tati, jestli chceš," řekl Reuven. Podíval se na dopis na stolku vedle gauče.
„To nemusíš," řekl jeho otec. „Má angličtina potřebuje cvik. Není perfektní, ale dá se použít."
„Za chvíli se budeš moci procvičit," řekl Reuven. „Jane přijde na večeři, a pak se budeme učit."
Mojše Russie zvedl obočí. „Tak tomu teď mladí lidé říkají?" Reuvena polilo horko. Jeho otec pokračoval: „To bude zajímavá konverzace u stolu: hebrejsky, anglicky, a trochu jazyka Ještěrů na ucpání mezer. A taky arabsky - vůbec bych se nedivil. Jane trochu umí, ne?"
„Těžko tady žít, aniž by ses trochu nenaučil." Reuven se zatvářil kysele. „Allahu akbar, například." Ukázal na dopis. „Co píše tvůj bratranec?"
„Je to i tvůj bratranec," řekl Mojše, ..jen vzdálenější." Začal číst a na tváři se mu objevily smutné vertikální vrásky. „Je to pro jeho rodinu stále těžší žít v Británii, dokonce i v Severním Irsku. Krůček po krůčku sousedství s Reichem mění Brity v antisemity."
„To není dobré," řekl Reuven, a jeho otec přikývl. Pak pokračoval: „Měl by vzít svou rodinu, dokud to ještě jde, a přijet sem. Kdyby se nemohl dostat sem, měl by odjet do USA. Podle toho, cos mi vždycky říkal, příliš mnoho lidí zůstalo v Polsku příliš dlouho."
„My jsme určitě zůstali v Polsku příliš dlouho," řekl jeho otec a podtrhl to významným zakašláním. „Kdyby nepřišli Ještěři, byli bychom pravděpodobně všichni mrtví. Kdyby nepřišli Ještěři, všichni Židé v Polsku by pravděpodobně byli mrtví."
„Hitler a Himmler se o to určitě snažili ze všech sil, že?"" řekl Reuven.
Mojše Russie potřásl hlavou. Nedokázal o tom mluvit tak lehce. „Nedokážu si představit, že by to v Anglii bylo stejné, ale vykročili tím směrem." Na okamžik nechal dopis poklesnout, a vypadal starší a unavenější, než ho kdy Reuven viděl. Pak se vrátil ke čtení. Když se o chvíli později zamračil, byl to odlišný výraz, spíš zmatený než smutný. „Oč jde, tati?" zeptal se Reuven.
„Zajímalo by ho, jestli něco nevím o několika zásilkách zázvoru, které se ztratily," odpověděl otec. „Zdá se, že nějaký důstojník v postavení, z něhož mu může buď hodně uškodit, nebo hodně prospět, se nějak podílí na dopravě zázvoru, a chce ho využít, aby on využil mě, abych zjistil, co se s těmi zásilkami stalo a jak zabránit tomu, aby se to neopakovalo."
„A pokusíš se to zjistit?"
„Ano, myslím, že ano," řekl Mojše. „Pašování zázvoru působí Ještěrům značnou škodu, to vím. A Ještěři nám prokázali hodně dobrého. Ale David je rodina, a v Británii to teď nevypadá moc dobře, takže zjistím, co budu moci. Jestli mu to nějak prospěje ... On vnikl do ještěřího vězení, aby mě dostal ven, tak jak bych mu mohl odmítnout pomoc?"
Reuven tu historii už dlouho neslyšel, a většinu z ní zapomněl. Ale než se mohl zeptat na podrobností, někdo zaklepal na domovní dveře. Otázky se mu rázem vykouřily z hlavy. „To bude Jane," řekl a spěchal jí otevřít.

Nesla si knihy a sešity v khaki batohu, jaký používali za války britští vojáci. Když ho shodila se zad, ulehčené vydechla. Pak řekla hebrejsky s přízvukem: „Dobrý večer, doktore Russie.“
„Ahoj, Jane,“ odpověděl Reuvenův otec anglicky. „Procvičím si váš jazyk. Nemám k tomu příležitost tak často.“
„Já budu ráda,“ řekla Jane. „Vlastně víc než ráda.“ Její úsměv vypadal ohromeně. „Stále nemohu uvěřit, že budu večeřet s mužem, po kterém je pojmenovaná naše škola.“
Mojše Russie pokrčil rameny. „Byl jsem ve správný čas na správném místě - tak to říkají Angličané, ne? Ale raději si dejte pozor - Reuven bude žárlit.“
„Děkuju moc, tati,“ zamumlal Reuven polohlasně. Jeho sestry přišly a prohlížely si Jane, jako by uvažovaly, jestli budou vypadat jako ona, až dorostou. Ale to sotva, obě byly snědé a tmavovlasá jako Reuven, ne růžové a plavovlasá. Ále kdyby se jejich postavy podobaly Janine, musely by sebou nosit klacek, aby si udržely chlapce od těla.
„Večeře je hotová,“ zvolala o chvíli později Rivka. Postarala se, aby Jane dostala do své misky7 pár kostí s morkem. Australská dívka je neproplýtvala, vybrala nožem morek z kostí a vyjedla ho lžící. „To je vynikající,“ řekla. „Připomíná mi to domov. Maminka vařila podobnou polévku.“ Zamračila se. „Zajímalo by mě, opravdu zajímalo, jestli mě Ještěři nechají vrátit se domů, až tady skončím.“
„Proč by nenechali?“ zeptala se Esther - nebo to možná byla Judith.
„Protože chtějí celou Austrálii pro sebe,“ odpověděla Jane.
„Nikdy tam nežilo mnoho lidí. Ještěři jich spoustu zabili a moc se nestarají, jestli ti ostatní jsou nemocní nebo zdraví.“
„Humanfrei, neJudenfrei,““ zamumlal Reuven v jidiš. Jeho otec sebou trhl. Matka se na něho zamračila. Jeho sestry a Jane, snad naštěstí, to nepochopily.
Po večeri pomohla Jane Rivce, Judith a Esther s nádobím. Mojše Russie si zapálil doutník. Reuven na něj vrhl káravý pohled. Otec se začervenal, ale doutník nezamáčkl. Mezi tahy řekl: „Zvykl jsem si na tabák předtím, než jsem věděl - než kdokoli věděl - jak je nebezpečný. Ted“ to lidé vědí - ale já mám stále ten návyk.“
S pravou nesnášenlivostí mládí Reuven poznamenal: „No, a teď, když to víš, proč s tím nepřestaneš?“
„Zeptej se ještěřího poživače zázvoru, proč s tím nepřestane,“ odpověděl Mojše. „Řekne ti totéž co já: nemůže.“
Reuven zvedl obočí. Byl přesvědčen, že kdokoli může cokoli, pokud uplatní dostatečnou sílu vůle. Nikdy tuto teorii nemusel vyzkoušet na sobě, což vysvětlovalo, proč o tom zůstával přesvědčen. Jeho otec řekl: „Samozřejmě, jedním z důvodů, proč jsme nevěděli, jak nebezpečný byl tabák, bylo to, že většina lidí umírala na něco jiného dřív, než je mohl zabít tabák.“ . „Je to pomalý jed, jistě,“ řekl Reuven. „Ale to neznamená, že to není jed. Kdyby nám ho vnutili Ještěři, křičeli bychom něco o zatraceném vrahovi - a měli bychom pravdu.“
„O jakém zatraceném vrahovi?“ zeptala se Jane, vracejíc se z kuchyně.
„O tabáku,“ odpověděl Reuven.
„Oh, samozřejmě,“ souhlasila - ani ona nekouřila. „Hnusná věc.“ Teprve pak si všimla Mojšeho doutníku. Trochu defenzivně řekla: „No, je to tak.“
„Hádám se s vámi?“ zeptal se Reuvenův otec. „Vím, co to je. Stejně kouřím dál.“
„Když už hovoříme o hnusné věci...“ Reuven vytáhl texty z biochemie. „Rozuměla's jedinému slovu z dnešní přednášky? Pro mě mohl stejně dobře mluvit hindustánsky a pochopil bych z toho stejně.“
Lidiprosté, ne Židůprosté. (Pozn. překl.)
„Já jsem něco pochytila,“ řekla Jane. „Tady, podívej se...“ Od té chvíle většina rozhovoru probíhala v řeči Ještěrů. To z něho účinně vyloučilo Reuvenovu matku, ale jí to nevadilo. Sedla si ke stolu v přední místnosti, chvíli vyšívala, a pak, když políbila Reuvena a pokývla na rozloučenou Jane, zamířila do ložnice.
Judith a Esther byly založeny méně filosoficky. „Myslím, že všechny tyhle směšné zvuky jsou jenom výmluva, aby si mohli povídat lechtivé věci,“ řekla jedna z nich druhé hebrejsky. Obě se zahihňaly. Reuven doufal, že Jane nerozuměla. Ale podle toho, jak zvedla obočí, zřejmě rozuměla.
Reuven se zhluboka nadechl, připravuje se.na další povsta-lecký akt sester. Než k němu však mohlo dojít, jeho otec zvedl oči od novin, které četl. „Nic takového nedělají,“ řekl dvojčatům. „Zůstaňte laskavě zticha a nechtěje pracovat, nebo můžete jít rovnou do postele.“
Zřídkakdy použil takovou přímou vyhrůžku. Ale když to učinil, znamenalo to, že to myslí vážně. Esther a Judith se velice rychle uklidnily. Samozřejmě, nevydržely zticha dlouho, ale už neobtěžovaly Reuvena a Jane. Po chvíli je Mojše stejně poslal do postele. Jane pohlédla na hodinky a řekla: „Měla bych se vrátit na kolej.“
„Chceš, abych tě doprovodil?“ zeptal se Reuven. „Já vím, že se situace trochu uklidnila, ale - “ Cekal, co řekne. Posledně odmítla, a dostala se domů bez potíží.
Chvíli nad tím přemýšlela. „Tak dobře,“ řekla konečně. „Díky.“
Noc byla chladná, skoro studená. Na ulicích skoro nikdo nebyl, čemuž byl Reuven ze srdce rád. Nabídnout se za ochránce, to byla jedna věc, ale muset ten úkol skutečně plnit, to byla zase druhá věc. Když došli k ubytovně - asi patnáct minut chůze vzdálené od domu Russiových - Reuven položil ruce kolem Jane, a zase čekal, co se stane. Přistoupila k němu, místo aby ucouvla. Dlouze se políbili. Pak, ohlížejíc se přes rameno, vešla dovnitř.
Reuven si nepamatoval, jak se dostal domů.
Glen Johnson vstoupil do baru důstojnického klubu na základně Kitty Hawk a řekl: „Skotskou s ledem, Julie.“
„Ano, pane podplukovníku,“ řekl barevný muž za barem. Byl přibližně v Johnsonové věku, nebo snad o pár let starší, a kulhal. Připravil drink s nenucenou zručností - ne že by na skotské s ledem bylo něco složitého - a poslal ho přes vyleštěný pult Johnsonovi. Otřel hadrem malou vlhkou stopu, kterou sklenice zanechala, a nechal zmizet pár čtvrťáků, jako by tam nikdy nebyly.
„Bláto do očí,“ řekl Johnson a usrkl nápoje. Sáhl do kapsy, vylovil půldolar s FDR a položil ha na pult vedle své

sklenice. „Dej si jednu na mě, Julie. Dej si skutečnou - ne ty falešné šťá-vičky, které si barmani obvykle dávají. Já tyhle triky znám.“
Julius pohlédl na velkou stříbrnou minci. Napřáhl k Johnsonovi ruku v bílém rukávu. „Zkusíme to?“ Námořní pilot se smíchem přikývl. Zapřeli se do sebe rukama. Po chvíli barman zakvílel o slitování, a Johnson ho uvolnil. Barman sebral půldolar a nalil si bourbon s vodou. „Moc zavázán, pane.“
„Zasloužíš si to,“ řekl Johnson. „Proč sakra ne? Kromě toho,*“ - rozhlédl se po jinak prázdném baru - „nerad piju sám.“
„Máte problémy, pane?“ Julius pozvedl drink - podle barvy nepříliš silný - ke rtům. Tekutiny ve sklenici sotva ubylo. Nepochybně měl praxi v tom, jak cucat nápoj celou noc. Barman, který pil příliš mnoho, si svou práci dlouho neudržel. Na druhé straně ten, který kladl sympatizující otázky...
„Problémy?“ řekl Johnson zamyšleně. „Znáš člověka, který je nemá? Kriste na kříži, Julie, znáš.Ještěra, který je nemá?“
„Neznám žádnýho člověka bez problémů, ne, pane,“ řekl černoch. „Ještěři? Dověděl sem se za války vo Ještěrech víc, než sem kdy chtěl, a to je svatá pravda.“ Usrkl trochu bourbonu s vodou, pak se podíval do sklenice, jako by uvažoval, jestli má pokračovat. Johnson se ho chtěl zeptat, co má na mysli. Pohled na Julia mu však řekl, že udělá lépe, když bude zticha. Vzal si z misky na pultu několik solených burských oříšků a zakousl se raději do nich. Třeba teď barman nechtěl mluvit.
Konečně, stále nezvedaje oči od sklenice před sebou, Julius se tiše zeptal: „Říkal jsem vám někdy, podplukovníku, že sem se narodil a vyrostl na Floridě?“
„Ne, vlastně ne,“ řekl Johnson. Kdyby zůstal přitom, nikdy by se nedověděl víc. Ale když si dal dohromady Juliovu barvu, jeho věk, jeho kulhání a teď místo, kde se narodil ... Pilotovy oči se rozšířily. „Nechceš tim říct, že jsi byl jeden z těch - ?“ Zmateně umlkl. Nevěděl, jak to říct, aniž by přiměl barmana stáhnout se do sebe.
„Jeden z těch barevnejch chlapců, který bojovali pro Ještěry? To ste chtěl říct, pane?“ zeptal se Julius.
„No, vlastně jo.“ Johnson mu přisunul svoji sklenici a položil na bar další peníze. „Dej mi ještě jednu, ano? Kriste pane, jak se stalo, že jste udělali něco takového? Chci říct, já vím, že se vaše jednotka vzbouřila proti těm šupinatým parchantům, ale jak to, že jste jim nejdříve lízali zadek?“
„Měl sem hlad,“ odpověděl Julius prostě. „Každej měl tenkrát hlad, víte - a počítám, že barevný lidi ze všech nejvíc, a válka zabila všechen můj dobytek a zničila mi farmu. Takže když přišli Ještěři a slíbili, že nakrmí každýho, kdo se k nim přidá, šel sem s nima.“
Pilot zvedl svou sklenici. „To nebyla jediná věc, kterou vám slíbili, že ne? Pokud si pamatuji, slibovali taky černým lidem šanci zchladit si žáhu na bílých.“ Zatvářil se kysele. „Nerad to říkám, ale to nebyla nejhloupější věc, kterou kdy udělali.“
Julius ho zkoumavě pozoroval. Tady, v Jižní Karolíně, byla situace pro černochy stále ještě všechno jiné než snadná, navzdory Martinu Luthera Kingovi a jeho kázáním. Johnson viděl, že zvažuje, kolik toho může říct. Po dlouhém, dlouhém tichu, barman řekl: „Dobře, lhal bych, kdybych řekl, že tam nebyli některý, který chtěli todle. Jak ste řek, pane, Ještěři věděli, co dělají. Ále většina chlapů, co to podepsali, to udělala proto, že se jim břicho vodíralo vo páteř, stejně jako mně.“
Zasmál se dívaje se nazpět přes propast mnoha let. „Měli sme tohodletoho výcvikovýho seržanta, podplukovníku, ten by poškrábal krunýř želvě. Bože, to byl chlap! Ale počítám, že to byl dobrej seržant. Byl v armádě za první světový války, takže věděl, co dělá. A každej, kdo se nebál víc jeho než čehokoli jinýho, když sme šli bojovat, byl zatracenej blázen.“
„Znal jsem takové výcvikové seržanty,“ řekl Johnson. „Ale byl ten chlapík pro Ještěry, nebo jenom tak jako vy?“
„To vodpravdu nevím, protože nikdo nikdy neměl vodvahu po tom pátrat,“ odpověděl Julius. „Když si Ještěři mysleli, že sme připravený, stáhli některý ze svejch vojáků z fronty, kterou drželi proti americký armádě a poslali tam nás. Šli sme poprvně do akce - Bože! Měl byste vidět, jak rychle sme zahodili bouchačky a zvedli ruce.“
„Všichni?“ zeptal se Johnson.
Barman znovu zaváhal. Johnson si nemyslel, že by mu to mohl mít za zlé. Proč by měl připouštět něco, co by mohlo jeho rasu diskreditovat? „Sakra, na tom teď vůbec nezáleží,“ řekl Julius, víc ňež z poloviny pro sebe. Pohlédl na Johnsona. „Ne, všichni ne, zatraceně. Jak sem řekl, některý z těch chlapců nenáviděli bílý lidi, nenáviděli je víc než Ještěry. Říkali, že Ještěři jsou aspoň poctiví - pro ně je každej negr. A tak bojovali. Bojovali jako čubčí syni. Nepočítám, že se někdo z nich dostal z tý bitvy živej. Tak co si vo tom myslíte, podplukovníku?“
Johnson pokrčil rameny. „Je to už dávno, ajsou všichni mrtví, jak říkáš, takže je sakra úplně jedno, co si myslím. Tam jsi byl zraněn?“
„Všiml jste si, že nejsem tak hbitej, co?“ řekl Julius. „Jo, pokoušel jsem se vzdát se, a ten zatracenej bláznívej kluk - nemohlo mu bejt ani sedumnáct - me střelil, protože si myslel, že z něho dělám blbce. Bolelo to jak čert.“
„No jo,“ řekl Johnson. „Není to žádný piknik, co? Politikové, kteří posílají vojáky do válek, by v nich měli bojovat sami. Ale oni tam raději posílají kluky.“
„U Ještěrů je to jinak,“ poznamenal Julius. „Neměli sme na vybranou, když přišli a napadli nás, a já nepočítám, že jejich Císař někdy nějaký bojování zažil. Podle toho, co říkají, Ještěři nebojovali zatraceně dlouhou dobu předtím, než se rozhodli přijít sem a vzít nám, co je naše.“
„To jsem taky slyšel,“ přisvědčil Johnson. „Vlastně to říkají sami Ještěři. Netvrdím, zeje to pravda, ale ani nemyslím, že by o něčem takovém lhali, ne když z takových lží nemohou mit žádný prospěch, jestli víš, co tím myslím.“
„Ano, pane, vím.“ Barman přikývl. „Podle toho, co sem u nich viděl, nelžou tolik jako lidi. Chtěli by - nerozumějte mi špatně, chtěli by - ale počítám, že sou kapku poctivější než vo-byčejný lidi. Nemyslete si, že z toho měli moc velký“ potěšení, když narazili na takový, jako jsme my.“
„Jsme hříšné nádoby, dobrá/“ řekl Johnson, a Julius přikývl. Pilot pokračoval: „To je taky dobře, že jsme. Oklamali jsme

je právě tolikrát, kolikrát jsme je porazili v poctivém, otevřeném bóji - možná i víckrát než v poctivém boji.“ Ukázal na černého muže. „To nakonec udělala i vaše jednotka, nebo většina z ní.“ „Jo, většina z ni.“ Julius usrkl z drinku, který mu Johnson koupil. „Některejm z těch chlapců bylo jedno, jak s nima Ještěři zacházejí, dokud zacházeli stejně s bílejma lidma.“
Johnson si pomyslel, že to je pravá chvíle, aby dopil svůj vlastní drink. S černochy se ve Spojených státech ještě stále nezacházelo stejně jako s bílými.“ Řekl to jediné, co mohl říct: „Je to lepší, než to bývalo.“ Nevěděl to z vlastní zkušenosti před válkou, a i po ní viděl jen hrstku černochů. Čekal, co mu na to barman odpoví.
Julius pečlivě volil slova, Johnsona napadlo, že Julius vždy pečlivě volí slova. „Jo, je to lepší, než to bejvalo,“ řekl barman konečně. „Ale není to tak dobrý, jak by to mělo bejt, promiňte mi, že to říkám. Doktor King to taky říká, a má pravdu.“
„Nic tady není, jak by mělo být,“ řekl Glen Johnson ihned. „O tom jsou USA - snažit se věci zlepšovat, myslím. Ještěři si myslí, že to, co mají, je perfektní. My víme lépe, jak to je. Nejsme na vrcholku, ale pokoušíme se tam dostat.“
Barman znovu otřel již tak se lesknoucí povrch pultu. „Myslím, že máte pravdu, podplukovníku, pane, ale některý z nás sou tomu vrcholku blíž než ty vostatní.“
Protože na to Johnson neměl správnou odpověď, objednal si další drink. Rozhlédl se kolem po prázdných stoličkách a židlích u stolků. „Dnes večer tady chcípl pes,“ poznamenal.
„Ano, pane,“ řekl Julius, podávaje mu další sklenici skotské. „Jste vlastně jediný, kvůli komu tady sem. Jinak bych to zabalil a šel domů, abych se podíval, jestli je něco dobrýho v televizi.“
„Jo,“ řekl Johnson. Vypil skoro polovinu třetí sklenice, než si uvědomil, že barevný muž, který si stěžoval - a oprávněně -na nerovnost života ve Spojených státech, vlastní televizní přijímač. Před deseti lety by to bylo nepravděpodobné. Před dvaceti lety by to bylo nepředstavitelné, i kdyby nebyli přišli Ještěři.
Johnson se chystal dopít skotskou a vrátit se do kasáren, když vstoupil kapitán Gus Wilhelm, uviděl ho, zamával na něho a posadil se vedle. „Vypadá to, že jste napřed,“ poznamenal. „Musím stím něco udělat. Martini by mohlo pomoci.“ Položil na pult peníze a Julius je nechal zmizet.
„Říkal jsem, že tu chcípl pes,“ řekl Johnson svému kolegovi. „Teď zrovna chcípl druhý.“
„Ha-ha,“ řekl Wilhelm, a pak, připomínaje si protokol: „Haha - pane.“ Bylo mu kolem pětatřiceti a právě vstoupil do armády, když válka skončila. Zvedl sklenici na pozdrav. „Zmatek na Ještěry.“
„Na to se napiju,“ řekl Johnson a učinil tak. „Tohle je celá tahle planeta - zmatek pro Ještěry, chci říct.“
„To je taky dobře,“ řekl Wilhelm. „Kdyby nám rozuměli trochu lépe, vykopali by z nás střeva, a kde bychom pak byli?
„Bude vykonáno, nadřízený pane,“ - použil pro tu frázi jazyka Ještěrů - „tam bychom byli. V kosmu bychom nebyli ani náhodou.“
„O tom se nebudu přít,“ řekl Johnson, který neměl sklon přít se příliš o ničem. Zvedl sklenici. „Zmatek na Ještěry, jo -a taky velké díky jim za to, že nás přiměli, abychom odlepili od matičky Země.“ Oba muži se slavnostně napili.
„Pane,“ řekl kapitán David Goldfarb, „právě pňšel dopis od mého bratrance z Palestiny.“
„Ah, to je prvotřídní, Goldfarbe,“ odpověděl Basil Round-bush. „Výborně. Věděl jsem, že to dokážete.“ Mávl na číšnici. „Další rundu, drahoušku.“ Usmála se, přikývla aodspěchala pro další dvě pinty Guinnessu. Plukovník ji sledoval s nevinným potěšením chlapce v hračkářství.
„Ano, pane.“ Goldfarb potlačil povzdech. Nechtěl se zaplést do celého tohoto vysoce neoficiálního obchodu. Nebylo to poprvé v jeho vojenské kariéře, kdy se nikdo nestaral o to, zdali se do něčeho chce nebo nechce zaplést. „Zdá se - můj bratranec musel být pň kladení otázek opatrný, takže si není naprosto jistý - říkám, zdá se, že se věci zašmodrchaly v Marseille.“
„Zašmodrchaly, eh? To není špatné.“ Roundbush se potáhl za knír. „A Marseille? Proč nejsem vůbec překvapený? Byli to zatraceni Francouzi nebo nacisté, kteří si vzali to. co jim nepatří?“
Goldfarb by byl řekl Francouzi nebo zatracení nacisté. V roce 1941 by to byl Basil Roundbush řekl také. Teď už ne. O něm se nepochybně dalo říct, že se časem změnil. Goldfarb ne. Byl rád, že ne.
„Obávám se, že tohle Mojše neví,“ řekl. „Což znamená, že to nevědí ani Ještěři, s kterými hovořil.“
„Dobře, když to nevědí, nemohou se ani příliš zlobit na nás, že to nevíme.“ Číšnice se vrátila a postavila před ně čerstvé sklenice piva. „Díky, srdíčko,“ usmál se na ni. Pak obrátil svou pozornost opět ke Goldfarbovi. „Hodně jste nám pomohl, starouši. Uvidíte, že nejsme nevděční.“
„Děkuji vám, pane,“ řekl Goldfarb, což nebylo přesně to, co měl na mysli. Nebudeme tak nevděční, abychom zabili tvou ženu a děti. Zjistíš, že nejsme tak nevděční, abychom tě vykopli z RAF a nedovolili ti sehnat slušnou práci kdekoli jinde. Roun-dbushovi přátelé byli velkorysí lidé, jistě. Podle měřitek dnešní Británie byli dokonce mimořádně velkorysí. To vypovídá víc o dnešní Británii než o jejich velkorysosti.
„Marseille,“ řekl Roundbush bezbarvě. „Tam se může zkur-vit všechno, o tom není pochyb. Ale zajímalo by mě kde. Neřekl bych, že by se Pierre pustil do takového svinstva, ale kdo ví.“
„Pierre, pane?“ zeptal se Goldfarb. V příští chvíli litoval, že nedržel hubu. Čím míň věděl o svých obchodních kamarádech, tím méně riskoval, že do toho kšeftu bude zatažen.
„No, Pierre hýbe věcmi tu i támhle,“ vysvětlil Roundbush. Tolik Goldfarb pochopil. Důstojník RAF pokračoval: „On má prsty ve všem, co se v Marseille šustne - a to znamená, že tam má zatraceně moc prstů. No dobře, jestli se rozhodl nás okrádat, my to můžeme pošeptat do ouška některým kámošům, které tam máme.“
Některým německým kámošům, které tam máme. Goldfarbovi nečinilo potíže si předchozí větu doplnit. Dlouze se napil, aby zastřel to, co si právě myslel. Kam svět dospěl, jestliže dva Židé pomáhají Angličanům postavit Němce proti Francouzům? Ne. Co to přišlo na svět? Ještěři přišli, a nic už nebude, nemůže být, stejné jako předtím.
„Je to divný svět,“ řekl s lítostí, živenou jak jeho myšlenkami, tak pivem, které vypil.

„To je veliká pravda, starouši," souhlasil Roundbush. Proč stím souhlasil, se svým vzhledem, hodností a vybroušeným přízvukem vládnoucí třídy, to bylo nad Goldfarbovo chápání. Pokračoval: „Ale musíme zařídit, aby ten svět byl ještě divnější pro Ještěry než pro nás."
„Správně," řekl Goldfarb se staženým hrdlem. Asi neměl tu poslední pintu vypít tak rychle, protože pojednou vybuchl: „A jestli musíme vlézt do postele s nacistickými parchanty, kteří zavraždili všechny mé příbuzné, které se jim podařilo chytit, tak jenom zhasneme světlo a uděláme to, protože se v první řadě musíme pomstít Ještěrům."
A je to venku, pomyslel si. Ať teď Roundbush a jeho komplici udělají cokoli, doufal jen, že to udělají jemu a ne jeho rodině. Kdyby se jeho ženě nebo dětem stalo cokoli, nevěděl by, co dělat. Ne, to nebyla pravda. Věděl přesně, co by udělal. Vypravil by se na lov. Nevěděl, kolik by jich dostal, ale dostal by jich tolik, kolik by jen mohl.
Kjeho překvapení plukovník Roundbush přikývl se zjevnými sympatiemi. „Chápu, co cítíte," řekl. „Nemohu říci, že vám to mám za zlé, i když nejsem ve vaší situaci. Ale chápete vy, že jsou tady jiní, kteří mohou postrčit Ještěry do čela fronty a skopčáky nechat stát za nimi?"
„O ano, tohle chápu. Bez problémů," odpověděl Goldfarb. Jestli může Roundbushovi říct svůj názor, aniž by se zbořil svět, tak to sakra udělá: „Ale co nechápu, to jsou lidé, kteří postrkují Ještěry do čela fronty a pak se objímají se skopčák}', protože ani oni nemají rádi Ještěry. A takových je zatracená spousta." Pohlédl vzdorně na Roundbushe. Jestii z toho bude chtít něco vyvodit, on byl připraven.
Ale Roundbush zachovával mírný tón. „Už nemáme impérium," řekl, jako by mluvil ke školákovi. „Nejsme dost silní, abychom se tvářili, že Reich neexistuje, hned za Kanálem."
„To taky vím." Goldfarb dobře věděl, že se pohybuje na nejisté půdě a nečekal tyto hladké odpovědi. Vytasil se s argumentem, se kterým by nikdo - nikdo slušný - nemohl polemizovat, nebo si to alespoň myslel. „Zatraceně moc lidí zatraceně vysoko miluje Němce až zatraceně moc."
„Vy nikdy nebudete praktický člověk," řekl Basil Round-bush. „Ale to je konec konců taky v pořádku, vy už jste svoje udělal, a my vám to nezapomeneme. To jsem už řekl, a myslel jsem to vážně."
„Nejlepší by bylo, kdybyste mi vy a vaší kamarádi pomohli, abych mohl vystěhovat sebe a svou rodinu do Kanady nebo do USA," řekl Goldfarb hořce. „Moje rodina a rodina mé ženy měly štěstí, že se jim podařilo zmizet, dokud to ještě šlo. A vypadá to, že tady to bude čím dál tim horší."
„Doufám, že ne," řekl Roundbush. „Doufám, že ne." Znělo to dokonce, jako by to myslel vážně. „Ale jestli to chcete, myslím, že se to dá zařídit."
Ani přitom nemrkl. Goldfarb si pomyslel, že by Roundbush alespoň ze slušnosti měl předstírat nějaké překvapení. Ale ne.
Roundbush řekl: „Musíte si uvědomit jednu věc: kamkoli půjdete, sem tam po vás někdo něco bude chtít. Vy jste nám pomohl jednou. Sotva se vyhnete tomu, abyste nám nepomohl příště."
Goldfarb mu pohlédl do očí. „Beru králův šilink1, pane, ne váš."
Roundbush se začal přehrabovat v kapsách, dokud nenalezl stříbrnou minci. Položil ji před Goldfarba. „No, tady máte svůj šilink."
A Goldfarb v sobě nenašel tolik odvahy, aby mincí mrštil přes celý lokál. „Zatraceně," řekl tiše. Už věděl, že se chytil.
„Neužírejte se tím," poradil mu Roundbush. „Uděláme, co můžeme, aby naše prosby," - neřekl ani požadavky - „nebyly příliš obtížné." Ó ano, past měla sametové čelisti, ale proto nebyla o nic méně pastí.
Goldfarb dopil svůj Guinness a vstal. „Půjdu raději domů, pane. Žena bude mít starost, jestli se mi něco nestalo."
Naomi věděla, že šel na schůzku s Roundbushem, ale to Roundbush nepotřeboval vědět. Už tak věděl o Goldfarbových záležitostech až příliš mnoho.
Nyní jen řekl: „Pozdravujte ji ode mě. Jste šťastný člověk, když už musíte zůstat s jedinou ženou, nemohl jste si vybrat Míněno: platí mě vláda, ne vy.(Pozn. překl.) lepší. Brzy pro vás možná budu mít malý kšeftík. Do té doby - " Vlídně mu pokynul.
Goldfarb vyšel od Robinsonů a vzal si ze stojanu před hospodou své kolo. Nemohl se na Roundbushe ani pořádně zlobit. To by bylo jako bití pěstmi do vzduchu. K ničemu by to nevedlo.
Zvolna se rozjel. Po několika pintách Guinnessu to byla maximální rychlost, jaké byl schopen dosáhnout. Nevěnoval zvláštní pozornost tlupě punků na kolech, dokud ho neobklíčili. „Tak co, kamaráde, co jsi zač? Protestant nebo katolík?" zavrčel jeden z nich.
Kdyby odpověděl špatně, zmlátili by ho z čiré radosti, že potírají kacířství. Kdyby odpověděl dobře, mohli by ho zmlátit i tak, čistě z principu. Kdyby se jim vysmál - co by udělali? Zkusil to.
Zatvářili se užasle. To způsobilo, že se rozesmál ještě víc. „Je mi líto, mládenci," řekl, když popadl dech. „Mě nemůžete mít. Mě mají předplaceného zatracení náckové."
„Zasranej židák," zamumlal jeden z punků. Všichni se zatvářili znechuceně. Mohli ho zbít, protože jim pokazil legraci. Ale neudělali to. Odjeli. Někteří na něj vychrlili proud kleteb přes rameno, ale on v Londýně slýchal horší.
Když dojel domů, řekl o svém zážitku Naomi. Zasmála se. „Tady je to lepší než v Anglii," řekla. „V Anglii by ses tak jako tak dostal do potíží. Tady tě nechali jít."
„Nešli po mně, to je to celé," odpověděl. „To neznamená, že nešli po někom jiném. Kromě toho, po mě jdou důležitější lidé." Vysvětli své ženě, o čem s ním mluvil Basil Roundbush.
„Pomohou nám, kdybychom museli emigrovat?" zeptala se Naomi. „To by mohlo být velice důležité." Její rodina se dostala z Německa těsně před Křišťálovou nocí.1 Věděla, co to znamená odejít a neohlédnout se.
„Pomohou mi, když jim budu pomáhat já," řekl Goldfarb. „Když jim budu pomáhat, nacisti se dostanou na kůži nějakému chudáku Francouzovi."
Velký, státem organizovaný pogrom v Německu ve dnech 9.-10. listopadu 1938. (Pozn. překl.)

Naomi řekla s bezcitnou praktičností: „Jestli je to pašerák zázvoru, není to chudák Francouz. Nejspíš je to bohatý Francouz. Nikdo, kdo obchoduje s Ještěry, nezůstane dlouho chudý.'"
„Pravda," řekl Goldfarb jazykem Rasy. Pak se vrátil k angličtině: „Jenže já přesto nechci být ten, kdo na něj nasadí Gestapo. "
„Já jsem nechtěla, aby se stala spousta věcí, které se staly," odpověděla jeho žena. „Ale nemohla jsem s tím nic dělat."
Goldfarb přemítal. „Víš co," řekl konečně. „Já zůstanu doma a dohlédnu na věci tady, a ty půjdeš do světa. Určitě se k tomu hodíš lépe než já." Naomi se zasmála, jako by žertoval.
Ttomalssovi se nechtělo opouštět oběžnou dráhu a přistávat na povrchu Tosevu 3. Zvlášť se mu nechtělo navštěvovat nezávislá tosevanská ne-impéria. Byl už unesen v Číně a nechtěl riskovat, že by znovu upadl do rukou nepřátelských Velkých Ošklivců.
Ale když ho Felless požádala, aby jí asistoval ve Velkoněmecké říši, nevěděl, jak by mohl odmítnout. A Reich, jak zjistil na mapě, byl daleko od Číny.
Sledoval se zájmem, jak raketoplán sestupuje na přistávací plochu poblíž Norimberku, hlavního města Reichu. Přistával na Zemi jen zřídkakdy od té doby, kdy odvezl Kassquit z Číny. Vzpomněl si, že bývalé hlavní město Reichu se vypařilo v atomovém ohni. Kdyby byli Tosevané rozumné bytosti, tohle by mělo naučit Němce úctě k Rase. Jenže Velcí Ošklivci měli malou úctu k čemukoli, a Němci, podle všeho, patřili k nejzatvrzelejším Velkým Ošklivcům.
Když vystoupil z raketoplánu, musel na široké betonové ploše přetrpět formality od tosevanského muže z německého ministerstva zahraničí. Konverzace naštěstí probíhala v jazyce Rasy. Ttomalss trochu rozuměl a mluvil čínsky, ale pochyboval, že to umí toto stvoření Eberlein. Řeč, kterou úředník mluvil s ozbrojenými Velkými Ošklivci na letištní ploše, čínštinu vůbec nepřipomínala.
Nasednout do motorového vozidla tosevanské výroby také
Ttomalsse znervózňovalo, ačkoli byl rád, když uviděl, že je řídí muž Rasy. „Nebojte se, nadřízený pane," řekl řidič. „Na Velké Ošklivce je firma Daimler-Běnz docela schopná a vyrábí relativně spolehlivé stroje."
„Jak dlouho je vyrábí?" zeptal se Ttomalss.
„Déle než všechny ostatní tosevanské firmy v tomto oboru," odpověděl řidič. „Asi sedmdesát pět tosevanských let. To je dvakrát tolik našich."
„Jestli vám to nevadí," řekl Ttomalss důstojně, „budu nervózní dál."
Viděl mnoho čínské architektury, víc než si sám přál, a teď se divil, jak odlišně vyhlíží Norimberk. Nejen kvůli přebujelým ceremoniálním budovám nacistů, které mu řidič ukazoval, ale i kvůli menším stavbám, ve kterých se skrývaly německé obchodní nebo sexuální skupiny - rodiny, jak je nazývali Velcí Ošklivci. Nejvíc na něj zapůsobilo, jak nestejnorodý je svět Tosevu 3. Doma, po stu tisíci letech Impéria, nezůstaly žádné krajové rozdíly. Jedno město bylo stejné jako druhé. Tady tomu bylo jinak.
„Ah, to je ono," řekl s nemalou úlevou, když uviděl známě vyhlížející krychli vyslanectví Rasy v Reichu. „Dotek Domova na Tosevu 3."
„Jen když jste uvnitř, nadřízený pane, jen když jste uvnitř," řekl řidič. „A taky začíná studené období roku. Budete se chtít pořádně zabalit, než vystrčíte nos ze dveří."
„Nebudu se chtít zabalit," řekl Ttomalss. „Možná to udělám, ale chtít to nebudu."
„Lepší, než aby vám mrzly šupiny," řekl mu řidič. S tím nemohl Ttomalss nesouhlasit. Motorové vozidlo, které jelo docela dobře - i když hlučněji než vozidlo vyrobené Doma - zastavilo před vyslanectvím.
Veffani, vyslanec Rasy v Německu, pozdravil Ttomalsse ve dveřích. I chodba, vedoucí k hlavním místnostem vyslanectví, byla vyhřátá přesně na teplotu, kterou považovala Rasa za nej-. příjemnější. Ttomalss potěšené zasyčel.
„Pokusíme se vám co nejvíc zpříjemnit váš pobyt tady, starší výzkumníku," řekl Veffani. „Velice na mě zapůsobilo, za jak důležitý považuje váš přínos Felless."
„Ovšem, udělám všechno, co je v mé moci, abych posloužil
Rase," odvětil Ttomalss. „Nejsem si zcela jist, jakou pomoc ode mě Felless potřebuje. Ať je to však cokoli, udělám, co bude v mých silách."
„Promluvil jste jako rozumný muž, kterým jste," řekl vyslanec. „A i když je to město Velkých Ošklivců, jsou zde určité příjemné aspekty života. Musíte ochutnat bratwůrste, například."
„Proč musím?" zeptal se Ttomalss podezíravě, a pak: „Co jeto?"
„Malé klobásky," odpověděl Veffaní, což se zdálo dost neškodné. „Jsou tak dobré, že je posíláme na všechna naše vyslanectví na celém Tosevu 3, a i na stůl admirála v Káhiře."
„Když chutnají admirálovi, budou mi určitě chutnat také," řekl Ttomalss.
Veffani pokračoval ještě nadšeněji: „Až začne obchod mezi Tosevem 3 a Domovem, máme v plánu je zmrazit v tekutém dusíku a dopravit na stůl samotného Císaře."
„Pak musí být opravdu dobré," řekl Ttomalss. Buďto, nebo, protože je máš rád, myslíš si, je budou mít rádi i všichni ostatní muži a ženy. Neřekl to však. Zůstal k nadřízenému zdvořilý: „Určitě je vyzkouším." Odmlčel se na okamžik. „A tady je Felless. Zdravím vás, nadřízená paní." Zaujal stejně uctivý postoj, jak když mluvil s vyslancem.
Na rozdíl od Veffaniho Felless jeho gesto opětovala. „Já zdravím vás, nadřízený pane," řekla. „I když mám možná vyšší formální hodnost, chci znovu čerpat z vašich vyšších vědomostí a zkušeností. Každé setkání s těmito Tosevany, každá analýza toho, co dělají, mě jen uvádí do většího zmatku."
„Jestli si myslíte, že já těmito symptomy netrpím, obávám se, že vás zklamu," řekl Ttomalss. „Každý den práce s Velkými Ošklivci jen osvětluje hloubku naší nevědomosti."
„Chápu," řekla Felless. „Zařídila jsem s vyslancem Veffa-nim, abyste byl ubytován v místnosti vedle mé, abychom spolu mohli co nejpohodlněji konferovat." Její smích byl žalostný. „Nebo, na druhé straně, mohu prostě začít ječet

frustrací. Když to udělám, doufám, že to nebude rušit vás ostatní.“
„Jestli si myslíte, že já jsem kvůli Velkým Ošklivcům neječel - frustrací a hrůzou - pak se mýlíte, nadřízená paní,“ řekl Ttomalss. „Mohu to snadno pochopit a omluvit.“
Ukázalo se, že jeho místnost je mnohem prostornější a pohodlněji zařízená než ta, kterou měl na palubě korábu doby-vatelské flotily: v budově bylo snazší nalézt místo než na hvězdné lodi, dokonce i na veliké hvězdné lodi. Zatelefonoval Kassquit, aby se ujistil, že jeho tosevanská schovanka je v pořádku, a aby věděla, že na ni myslí, i když ho jeho práce od ní odvolala. Záhy objevil, že potřebuje mnohem víc jistoty než by potřebovala žena Rasy.
Felless mu dala chvíli na zabydlení, pak zaklepala. Přinesla sebou podnos plný malých klobásek. „Ochutnejte pár, zatímco budeme pracovat,“ řekla. „Jsou moc dobré.“
„Bratwůrste?“ zeptal se.
„Ano,“ řekla Felless. „Jak to víte?'
Ttomalss se zasmál. „Velvyslanec je už vychválil.“ Vzal si jeden a vstrčil si ho do úst. „Dobrá, řeknu, že se nemýlil. Jsou moc dobré.“ Snědl jich několik a pak obrátil jeden oční výčnělek k Felless. ,.A teď, nadřízená paní, jaké jsou potíže s Němci?“
„Všechny!“ řekla Felless se zdůrazňovacím zakašláním. „Spravují toto ne-impérium na základě celé série falešných představ. Předpokládají, že jsou nadřazení všem ostatním Tosevanům, aniž by k tomu měli jakýkoli důkaz - “
„To je mezi skupinami Tosevanů běžné,“ přerušil ji Ttomalss. „Číňané si to o sobě myslí také.“
„Ale Němci zacházejí ještě dál, jak musíte určitě vědět,“ řekla Felless. „Trvají na tom - že určité ostatní skupiny - některé snad geneticky odlišné, ostatní prostě vyznávající nějakou poměrně nepopulární pověru - jsou tak podřadné, že zasluhují exterminaci, a také to těm skupinám ve velkém měřítku dělají.“
„Uvažovali tom od našeho příchodu na Tosev 3,“ řekl Ttomalss. „Vlastně to pracovalo v náš prospěch. Jedna ze skupin, které perzekvovali, Židé, nám poskytla významnou pomoc.“
„To mi říkali,“ odpověděla Felless. „To je, dejme tomu, v pořádku. Ale co není v pořádku, je pokračující přežívám a vědecká progresivita Velkoněmecké říše. Jak mohou stvoření natolik propadlá zcela iracionálním představám zároveň létat do kosmu a ovládat střely s jadernými hlavicemi?“
„Gratuluji vám,“ řekl Ttomalss. „Poukázala jste rovnou na jádro věci. Částečná odpověď, myslím, je v tom, že se vynořili teprve nedávno z naprostého divošství, takže jim ještě zůstalo pod šupinami, tak říkajíc, daleko víc než nám.“
„Já se z nich zblázním,“ řekla Felless s dalším zdůrazňova-cím zakašláním. „Vjednom okamžiku budou v rozhovoru tak logičtí, rozumní a inteligentní jako kterýkoli příslušník Rasy. V příštím okamžiku budou hájit premisu, která je v očích každého až na ně v nejlepším případě směšná, v horším nesmyslná, A budou z této premisy vyvozovat závěry stejně tvrdohlavě jako to činí z jiných, rozumnějších premis. Je to šílenství, a oni to nechápou. A pořád mají úspěchy, i když je to šílenství, a chtějí těmi šílenými doktrínami nakazit celý Tosev 3. Jak se vyrovnat s tim, co nezaujatému pozorovateli připadá jako patologický stav?“
„Nadřízená paní, vy mi nepřipadáte jako nezaujatý pozorovatel Němců,'“ řekl Ttomalss pobaveně.
„Tak dobře. Budu to formulovat jinak: to, co připadá ne-ně-meckému pozorovateli jako patologický stav,“ řekla Felless kousavě. „Vyhovuje vám to? Odpovíte mi teď na otázku? Jak mám jednat s Velkými Ošklivci, jejichž ideologie není nic jiného než systematický podvod a klam?“
„Všichni Velcí Ošklivci dost vyspělí, aby měli nějakou ideologii, ji vylepšují podvody,“ odpověděl Ttomalss. „Němci sami věří, že jsou nadřazení biologicky, jak jste se zmínila. Tosevané v SSSR zase věří, že budou vládnout dělníci a pak nikdo, aby to přineslo dobro a rovnost všem Velkým Ošklivcům.“
„Hledat dobro a rovnost mezi Velkými Ošklivci je skutečně systematický klam,“ řekla Felless.
„Pravda,“ potvrdil Ttomalss se smíchem. „A Velcí Ošklivci ve Spojených státech věří, že počítáním čumáků moudrých i ignorantů dohromady vytvoří automaticky moudrou politiku. I když jsem nad tím uvažoval, nepřišel jsem na to, na jaké filosofii se to zakládá, pokud se to vůbec na nějaké zakládá.“
„Šílenství. Naprosté šílenství,“ řekla Felless s dalším zdů-razňovacím zakašláním. „Jako jeden výzkumník druhému, řeknu vám, že jsem blízka zoufalství. Byly chvíle, kdy jsem měla chuť utéci zpátky na svou loď, a jindy jsem zase měla chuť propadnout té tosevanské rostlině, která dosáhla takové popularity mezi muži dobyvatelské flotily.“
„Zázvoru? Nemyslím, že by to bylo moudré, nadřízená paní, “ řekl Ttomalss. „I když vám přinese potěšení, působí nepochybně destruktivně na zdravý intelekt a rozumné návyky. Neviděl jsem žádnou výjimku z tohoto pravidla.“
„Možná bych pak mohla lépe porozumět Velkým Ošklivcům, nemyslíte?“ řekla Felless. „To by samo o sobě učinilo tu rostlinu cennou.“ Na Ttomalssovi muselo být vidět jeho znepokojení, protože žena dodala: „Jen jsem žertovala.“
„Doufám, nadřízená paní,“ řekl Ttomalss pochmurně.
„Kam to bude dnes, nadřízený pane?“ zeptal se Strahův tosevanský řidič, když zavřel dvířka auta. Bývalý kapitán se naučil spoléhat na auto, i když mělo sklon porouchat se častěji, než by tolerovala Rasa. Los Angeles nebylo pohodlné město ani pro Velkého Ošklivce bez auta, natožpak pro muže Rasy.
Dal řidiči adresu. Stejně jako jeho vlastní dům, i ona byla v distriktu nazývaném Valley - místní název, který mu na rozdíl od mnoha jiných, které Tosevané používali, dával dokonalý smysl. Tato část města byla v létě teplejší než jeho zbytek, což Rase vyhovovalo samo o sobě. Bylo také chladnější v zimě, ale zima kdekoli v Los Angeles byla stejně nepříjemně chladná.
Dokonce i tady voněl Strahovi vzduch vlhkostí a zelení, stejně jako chladem. To pobavilo Sama Yeagera, který by se pravděpodobně necítil dobře ani za nejchladnějších, nejvlhčích dnů, které by mohl nabídnout Domov. Samotná myšlenka, že Straha bral v úvahu pohodlí Velkého Ošklivce, vypovídala o tom, jak hluboko upadl od té doby, kdy zběhl z kolonizační flotily.
„Smím se vás na něco zeptat, nadřízený pane?“ zeptal se řidič.

„Ptejte se," řekl Straha rezignovaně. Velcí Ošklivci se nikdy nepřestávali pokoušet se od něj dovědět to či ono. Nemyslel si, že by jim to mohl mít za zlé - kdyby byl ještě v dobyvatelské flotile, dělal by totéž s nějakým prominentním přeběhlíkem -ale časem ho to začalo unavovat.
„Vy obvykle odmítáte pozvání od ostatních mužů Rasy na podobná setkání jako dnes," řekl řidič. „Proč jste se rozhodl přijmout toto pozvání?"
Tosevan mluvil jazykem Rasy docela dobře. Pokud se týkalo gramatik}" a výslovnosti, mluvil pravděpodobně stejně dobře jako Yeager, který byl Stranovým zkušebním kamenem v podobných záležitostech. Ale nemyslel jako muž Rasy, a to Yeager dokázal.
Straha se mu to pokusil vysvětlit. „Proč jsem to přijal? V první řadě proto, že obvykle odmítám. Naučil jsem se od vás Tosevanů, že být příliš předvídatelný se nevyplácí. A za druhé, muži, kteří mi poslali toto pozvání, jsou staří známí. Poznal jsem se s nimi krátce po mém příchodu do Spojených států, když mě ukrývali a vyslýchali na místě zvaném Hot Springs." To byl další rozumný, popisný místní název, jaké byly běžné Doma.
„Teď rozumím," řekl řidič. „Navštěvujete staré přátele."
„Dá se to tak říct, ano," řekl Straha. Ale nedávno nalezl v angličtině slovo, které vystihovalo lépe to, co dělal dnes večer: navštěvování chudých. Když býval kapitánem, nikdy by se nebyl stýkal s prostými muži, jako byli tihle dva, a ani je by nikdy ani ve snu nenapadlo, že by se mohli stýkat s ním. Společný pobyt v Hot Springs byl jedním z důvodů, proč je to napadlo teď, ale pronikající a korozivní americká doktrína o rovnosti byla bezpochyby dalším důvodem. Nezastával doktrínu rovnosti. Co byla civilizace samotná, ne-li odstupňovaná struktura nerovností? Ale mnoho zajatců, kteří se rozhodli zůstat s americkými Tosevany, se nakazilo jejich bláznivou politikou. To Strahovi dávalo jistý smysl. Byli nízko postavem, takže se samozřejmě chtěli považovat za rovné s těmi, kteří byli nad nimi.
„Jsme tady, nadřízený pane," řekl řidič, když vůz zastavil u spíše okázalého žlutého domu s nízkým živým plotem. Dekorativní rostliny se používaly i Doma, ale ne v takovém nadbytku. Řidič řekl Strahovi: „Zůstanu tady venku a na všechno dohlédnu." Samozřejmě, nebyl to pouze řidič. Měl sebou slušné množství smrtících nástrojů a dobře věděl, jak se s nimi zachází.
„Jestli musíte kouřit cigarety, zatímco na mě budete čekat, buďte tak slušný a vystupte z auta, než to začnete dělat," řekl Straha. Už měl s Velkým Ošklivcem o této věci spory.
Ale teď se řidič jen zasmál tosevanským smíchem. „Bude vykonáno, kapitáne," řekl. „A vy si pořádně užijte zázvoru." Znovu se zasmál. Straha zamířil k domu, cítě se zasažen.
Jeden ze dvou mužů, kteří spolu sdíleli dům, zaujal ve dveřích uctivou pózu. „Zdravím vás, kapitáne. Poctil jste náš domov svojí přítomností."
„Zdravím vás, Ristine," odvětil Straha. Ristin měl červeno-modro-bílou tělní kresbu, neschválenou Rasou. Kdysi dávno ji v Hot Springs vymyslel Sam Yeager k označení zajatců Spojených států. Strahu to stále rozčilovalo, i po tolika letech. Ale pro Ristina to symbolizovalo jeho rozchod s Rasou a vstup do světa Tosevanů.
„Doufám, že se vám daří dobře, kapitáne," řekl Ristin s asi desetinou úcty, kterou by měl pěšák projevit někomu ve Strahově hodnosti.
„Tak dobře, jak to jde, ano," řekl Straha. „Pak pojďte dál a používejte náš dům jak svůj," řekl mu Ristin. „Máme jídlo. Máme alkohol různých chutí. Máme zázvor, pro ty, kdo o něj mají zájem." On a muž, s nímž sdílel dům, tomuto návyku nikdy nepropadli. Straha nevěděl, jestli k nim má cítit pohrdání, lítost nebo závist.
„Děkuji," řekl a vešel dovnitř. Jako ve většině domů, postavených Velkými Ošklivci, cítil se zde poněkud malý. Strop byl příliš vysoko, stejně jako poličky v kuchyni. I vypínače - nehledě na jejich divný tvar - byly umístěny výše, než bylo zvykem Doma.
Z hracího stroje v přední místnosti tryskala hudba. Nebyla to hudba Rasy, ale nějaká tosevanská melodie. Když Straha pohlédl na přehrávač, zjistil, že je rovněž tosevanské výroby. Místo skelkwankového světla, čtoucího digitálně uloženou informaci na malém disku, měl přehrávač hrot, který se pohyboval v drážkách velké desky - a při každém přehrání ji poněkud poškozoval, takže se po nějakém čase deska stala neupotřebi-telnou. To je Velkým Ošklivcům podobné, pomyslel si Straha --nemají žádný smysl pro dlouhodobost.
Strahovi tosevanská hudba většinou nic neříkala, ačkoli Velký Ošklivec jménem Bach občas vytvořil motivy, které se mu zdály zajímavé. Tohle však nebyl Bach. Z jeho hlediska to byla stěží vůbec hudba, i podle tosevanských měřítek. Byla plná úderů a trubek - ne trubek, se kterými Velcí Ošklivci provozovali hudbu, ale takových, jaké používali jako výstražných zařízení na svých automobilech - a dalších absurdností. Skrze kakofonicky hluk kvílel zpěvák anglicky:
„Když admirál říká: „Budeme vládnout tomuto světu z vesmíru,"
My uděláme - Ššš, Ššš - admirálovi rovnou do tváře.
Admirál si myslí, že Země je pro Rasu.
My uděláme - Ššš, Ššš - admirálovi rovnou do tváře."
To syčení nepocházelo z hrdla Velkého Ošklivce. Znělo spíš jako by ho produkovala voda, kapající na do ruda rozpálený kov. To by se celkem hodilo ktěm ostatním podivným zvukům, vycházejícím z hracího stroje.
Několik mužů stálo před přehrávačem. Ústa měli doširoka otevřená. Zřejmě si mysleli, že ten záznam je ta nejlegračnější věc jako kdy slyšeli. Straha se nad tím zamyslel. Bylo to barbarské, bylo to hrubé, bylo to sprosté - a bylo to namířeno proti Atvarovi. To zmírnilo Strahův postoj: dospěl také k závěru, že je to docela vtipné.
„Zdravím vás, kapitáne." To byl Ullhass, muž který sdílel s Ristinem domov. Stejně jako jeho kamarád, i on nosil tělní kresbu zajatce Spojených států. Snad to považoval za směšné, stejným způsobem, jako tosevanskou písničku.
„Zdravím vás, Ullhassi." Straha pocítil pýchu, že on stále nosí svoji vlastní zdobnou tělní kresbu, i když věděl, že už nikdy nebude velet 206. Císaři Yowerovi ani žádné jiné lodi Rasy. Tím si byl jist.
„Poslužte si podle libosti, kapitáne," řekl Ullhass. „Je tady spousta jídla, spousta pití, spousta zázvoru. Taky spousta

povídání a klevet. Jsem rád, že jste se rozhodl připojit se k nám. Rádi vás vidíme. Nechodíte moc často mezi svůj vlastní druh.“
„Jsem zde.“ U toho Straha zůstal. Tito bývalí zajatci, kteří šťastně zapadli do tosevanské společnosti a stýkali se jeden s druhým, byli sotva víc jeho druhu, než byli Velcí Ošklivci. Protože byli zajati, Rasa jim ochotně odpustila. Mnozí z nich cestovali sem a tam mezi Spojenými státy a oblastmi Tosevu 3, kterým vládla Rasa.
Straha ne. On nemohl. Rasa dala jasně najevo, že bude okamžitě uvězněn, jestliže opustí USA. Vůdcové místního ne-im-péria mu také jasně řekli, že nechtějí, aby odešel. Tak jako věděl příliš mnoho o Rase, věděl také příliš mnoho o nich.
Odešel do kuchyně, vzal si nějakou šunku a bramborové lupínky - pokud tady bude, bude si užívat - a nalil si nějaký čistý destilát. Velcí Ošklivci často ochucovali svůj alkohol příchutěmi, které mužům Rasy připadaly krajně nepříjemné - vůní spáleného dřeva nebo stromovými bobulemi - ale destilovali ho i bez příchutí. Ten Straha mohl pít bez nepříjemností, a také to činil.
Na horní poličce byla nádobka se zázvorem. Každý, kdo chtěl, si mohl vzít dávku, nebo i víc. Později, řekl si Straha. Kdyby si řekl ne, věděl by, že lže. Později byla snazší cesta, jak se s tím vypořádat.
Jakýsi muž do Strahy málem vrazil. „Promiň, kamaráde,“ řekl, sypaje si na hřbet dlaně zázvor. Pak pohlédl jedním výčnělkem na Strahu a uviděl jeho tělní kresbu. „Oh, promiňte, kapitáne,“ řekl uctivě.
„To je v pořádku,'“ řekl Straha a díval se, jak muž slízl zázvor. Když viděl potěšení, které mu zázvor způsobil, rozhodl se náhle, že později bude teď. Po pořádné dávce se i exil zdál stravitelnější. Ale věděl, že ten pocit dlouho nepotrvá.
„Je to pravda, co jsem slyšel, kapitáne?“ zeptal se druhý muž. „Řekl jste jednomu z těch Velkých Ošklivců, že si myslíte, že tohle ne-impérium střílelo na kolonizační flotilu?“ Aniž by čekal na odpověď, otevřel ústa smíchem. „To je ještě legračnější než Spike Jones.“ Vida, že Straha nechápe, dodal: „Ten Tosevan v té bláznivé písničce.“
„Aha,“ řekl Straha, a pak, opatrný jako vždycky, dodal: „Jak to, že jste o tom slyšel? Vím, že se to v novinách nikdy neobjevilo.“
„Ten Velký Ošklivec, který s vámi dělal interview - Herter se jmenoval - mluvil o něco později se mnou,“ řekl druhý muž. „Říkal, že jste si z něj udělal blázny. Myslel si taky, zeje to legrační, jakmile pochopil, že to nemyslíte vážně.“
„Co jsem si neuvědomil, bylo to, že byl připraven to výtisknout,“ řekl Straha. „Velcí Ošklivci v tomto ne-impériu staví svobodu nadevšechno.“
I několik další mužů slyšelo historku o Strahově dobrodružství s novinářem. Byla kolem toho větší zábava, než očekával. Všichni se smáli pošetilosti a bláhovosti Tosevanů.
Ale když se o tom na zpáteční cestě Straha zmínil svému řidiči, Velký Ošklivec nevypadal vůbec pobaveně. „Tuhle historku už nikdy nevyprávějte, kapitáne,“ řekl se zdůrazňovacím zakašláním. „Reich a SSSR by z toho mohly mít příliš velký užitek.“ Zůstával zdvořilý, dokonce uctivý, ale přesto mu vydával rozkaz.
K tomuhle jsem klesl: k přijímám rozkazů od Velkých Ošklivců, vzdychl Straha. Klesl k horším věcem, než bylo tohle, ale nebyly tak ponižující. Znovu vzdychl, dlouhým, žalostným zasyčením. „Bude to vykonáno.“
Liberty Explorer brázdil Pacifik mezi Šanghaji a San Ped-rem, se zastávkami v Japonci ovládané Manile a v Honolulu. I když ona i její dcera měly papíry v pořádku, Liu Han zůstala ve své kabině na palubě amerického parníku po celou dobu zastávky v Manile, a postarala se, aby Liu Mei učinila totéž. Liu Han byla stále šťastná, že přežila útok Japonců na její vesnici poblíž Hankou. Nechtěla poskytnout východním skřetům příležitost, aby tu práci dokončili, zvláště když měla za úkol položit misku na almužny - a na zbraně - v USA.
Liu Mei chtěla vyjít alespoň na palubu a prohlédnout si Manilu lépe, než mohla okénkem kabiny. Když to Liu Han vetovala, Liu Mei protestovala: „Japonci nebudou tuhle loď bombardovat.“
„Otevřeně ne - nemohou si dovolit rozzlobit USA,“ odpověděla Liu Han. „Ale nechtějí, aby pokrokové síly v Číně získávaly zdroje ve Spojených státech. Kdyby věděli, že jsme na palubě - a oni mají své špióny, a stejně tak Kuomintang - možná by se postarali, aby se nám nebo této lodi přihodilo nějaké neštěstí. Lépe je neposkytovat k tomu příležitost.“
Ani lodi, ani hrstce jejích pasažérů se však na dlouhé plavbě přes oceán žádné neštěstí nepřihodilo. Liu Han využila pomalé cesty, aby se co nejvíce zdokonalila v angličtině, a vedla k tomu i Liu Mei. Věděla, že nebude nikdy mluvit plynně. Doufala však, že jí budou rozumět, a ona že porozumí něčemu z toho, co jí lidé budou říkat.
Nyní, stojíc na přídi starého parníku, řekla dceři čínsky: „Tak je to. Teď budeme muset přesvědčit Američany, aby dávali zbraně a peníze nám stejně jako Kuomintangu.“ „To jsme mohly udělat na Havaji,“ řekla Liu Mei. Liu Han zavrtěla hlavou. „Ne. Ta není součást hlavního území, takže co se stane tam, nedosáhne vždycky do zbytku země. A Honolulu není přístav, jakým býval předtím, než na něj malí šupinatí ďáblové shodili jednu ze svých velkých, strašných bomb. Musíme dokončit tuto cestu, musíme se dostat do provincie - ne, státu - Kalifornie.“
Nezmínila se o své největší obavě: že Američané zapomenou, že přijíždí. Všechno mělo být zařízeno. Ale Liu Han věděla, jak často věci, které měly být zařízeny, dopadaly špatně v Číně, a Číňané, o tom nebylo sporu, byli ti nejlepší lidé na světě. Spoléhat na ty kulatooké cizí ďábly, že udělají to, co mají udělat, jí brnkalo na nervy.
San Pedro vypadalo stejně rušně jako šanghajský přístav, ačkoli všechny lodě a čluny měly strojní pohon. Neviděla žádné plachetní bárky, přepravující zboží z jednoho přístavu do druhého jako v čínských vodách. Až když se Liberty Explorer přiblížil k pobřeží, spatřila pár malých plachetnic, podle ní příliš malých, aby z nich mohl být nějaký užitek. Přistoupila k jednomu z námořníků a ukázala na člun. „Ten člun, na co?“ zeptala se, zkoušejíc svoji angličtinu.
„Ma'am, to je člun pro potěšení,“ odpověděl americký cizí ďábel. „Ten, kdo je v něm, plachtí pro zábavu, a možná i trochu rybaří.“
„Člun pro zábavu?“ Liu Han si nebyla jistá, zdali dobře rozuměla, ale námořník přikývl, takže asi rozuměla. „Di,“ řekla. „Muž, který plachtí člun, on velmi bohatý.“ Její mysl jí vykreslila neznámého muže, nemilosrdně vykořisťujícího cizí

ďábly, aby nashromáždil bohatství, které potřebuje, aby si mohl koupit svůj vlastní člun.
Ale námořník zavrtěl hlavou. „Všichni nemusí být bohatí, ma'arn. Můj bratr vyrábí součástky k hodinkám tady v L.A., a má taky malou plachetnici. Máji rád. Já strávím spoustu času na vodě tak jako tak, takže s ním tak často nejezdím, ale on vyráží na moře každou volnou chvilku.“
Liu Han všemu nerozuměla, ale většinu z toho pochopila. Buď tady byly čluny mnohem levnější, než si představovala, nebo američtí proletáři vydělávali mnohem víc peněz, než by považovala za možné.
Objevil se remorkér, aby pomohl zatáhnout Liberty Explorer k molu. Liu Han se dívala na 'muže, pracující na molu. Nebyla v nich tak základní podobnost jednoho s druhým, jako u Číňanů. Někteří z bílých mužů měli žluté vlasy, někteří černé, a jeden měl k jejímu úžasu vlasy barvy čerstvě vyražené měděné mince. Byli tam i černí muži a hnědí muži, kteří se trochu podobali Číňanům, byli však robustnější a zarostlejší.
Liu Mei kulila oči. „Tolik rozdílných druhů, a všichni pohromadě,“ zamumlala. Viděla pár Rusů, ale jinak kromě Číňanů nikoho. „Jak mohou žít společně a tvořit národ?“
„To je dobrá otázka,“ řekla Liu Han. „Ale neznám na ni odpověď.“ Dívajíc se na Američany, stále se pokoušela objevit mezi nimi takové, kteří by se podobali Bobbymu Fioremu. Svým způsobem to bylo bláznovství, a ona to věděla. Na druhé straně to však dávalo smysl. Otec Liu Mei byl jediný Američan, kterého kdy poznala. Co mohlo být přirozenější než hledat jemu podobné?
Liu Mei ukázala. „A podívej! Támhle je muž, který drží nápis v čínštině. To musí být pro tebe, matko.“ Zazářila pýchou. „Podívej. Nápis říká: „Americký lid vítá Liu Han.“ Oh!“
Než stačila nápis dočíst, její matka ho už měla přečtený. „Říká také: „Americký lid vítá Liu Mei.“ A poslední řádek praví: „Dvě hrdinky v boji za svobodu.““
„Já nejsem hrdinka,“ řekla Liu Mei skromně. „Jsem pouze tvoje soudružka, tvoje spolucestující.“
„Jsi ještě mladá,“ řekla Liu Han. „V takovém světě, jaký je, budeš mít šanci stát se hrdinkou.“ Prosila bohy a duchy, ve které jako správná komunistka neměla věřit, aby ochraňovali její dceru. Bobby Fiore byl hrdina, který položil svůj život v revolučním boji proti imperialismu malých šupinatých ďáblů. Liu Han doufala z celého srdce, že její dcera nebude nikdy povolána ke stejné oběti.
Lana pevně připoutala Liberty Explorer k molu. S buchnutím se spustil můstek. „Pojďme, matko,“ řekla Liu Mei, když se Liu Han neměla k okamžitému vystoupení z lodi. „Musíme získat zbraně pro Lidovou osvobozeneckou armádu.“
„Máš pravdu, samozřejmě,“ řekla Liu Han. „Jen mě nech dohlédnout, aby ty hloupé želvy neztratily naše zavazadla nebo s nimi neutekly.“ Ve skutečnosti si nemyslela, že by to námořníci udělali. Připadali jí neobyčejně poctiví. Možná byli neobyčejně dobře placení. Slyšela, že Američané jsou, ale nebrala to vážně, dokud jí námořník neřekl o svém bratru, dělníku v továrně, který má vlastní plachetnici.
Když se přesvědčila, že jejich skromný majetek, který si vezly z Číny, byl z parníku vyložen, sestoupila po můstku, následována dcerou. Muž s čínským nápisem k nim přistoupil. „Vy jste slečna Liu Han?“ zeptal se mandarínskou čínštinou s kantonským přízvukem.
„Jsem soudružka Liu Han, ano,“ odpověděla Liu Han anglicky. „Toto je má dcera, soudružka Liu Mei. Kdo jste vy?“ Dávala si pozor na možnou past. Bude si dávat pozor už po celý život.
Číňan se usmál, složil dolů nápis a spráskl ruce. „Nikdo mi neřekl, že mluvíte anglicky,“ řekl tímto jazykem, používaje ho rychle a s nádechem slangu. „Mé jméno je Frankie Wong. Mám být vaším pomocníkem - vaším řidičem, vaším tlumočníkem, cokoli budete potřebovat. Rozumíte mi?“
„Většinu rozumím, ano,“ řekla Liu Han a měla nemalou radost z toho, že ho vyvedla z míry, Stále anglicky pokračovala: „Vy jste s Kuomintangem?“
„Já nejsem s nikým,“ řekl Frankie Wong. Přešel zpátky do čínštiny: „Proč bych chtěl být s kteroukoli frakcí tam? Můj otec byl rolník, když přišel sem, aby pomohl stavět železnice. Všichni bílí ďáblové ho nenáviděli a dávali mu ošklivá jména. Ale byl dělník a já jsem právník. Kdyby byl zůstal v Číně, zůstal by rolníkem po celý život, a já bych byl také rolníkem.“
„To není pravda,“ řekla Liu Mei. „Podívejte se na moji matku. Narodila se jako rolník, a teď je v ústředním výboru.“
Frankie Wong pohlédl z matky na dceru a zpět. „Myslím, že Mao vybral lidi, které poslal do Spojených států lépe, než by si kdo pomyslel,“ řekl pomalu. Námořník přinesl k oběma čínským ženám jejich bednu. Wong na ni pohlédl. „To je vaše?“ Když Liu Han přikývla, řekl něco lodníkovi rychlou angličtinou, tentokrát tak rychlou, že ji Liu Han nedokázala sledovat. Pak se obrátil zpět k ní. „Okay. Dopraví ji za námi do hotelu. Pojďme, zavedu vás ke svému vozu.“
To, že právník mohl mít vlastní automobil, Liu Han nepřekvapilo. Právníci byli v Číně důležití lidé, neměla důvod si myslet, že by tady byli méně důležití. Ale spousta lidí, kteří tady řídili automobily, vůbec nevypadala důležitě. Liu Han tak usuzovala podle toho, jak byli oblečení, a podle otlučených, rezavých vozů, které někteří z nich měli. Udivilo ji, kolik automobilů bylo v ulicích: stovky, tisíce, desetitisíce, dost na to, aby je zaplnily tak, jako pěší a cyklisté zaplňovali ulice Pekingu.
Liu Mei si toho také všimla, a všimla si ještě něčeho. „Podívej se, jak široké jsou všechny ty ulice, matko,“ řekla. „Pojmou ty automobily tak dobře, že si myslím, že tak byly postaveny, aby je pojaly.“
„Máte pravdu,“ řekl Frankie Wong. „Máte pravdu, a jste bystrá. Před sto lety bylo Los Angeles pouhou vesnicí. Ty ulice byly postaveny s ohledem na auta.“
Liu Han o tom uvažovala, když je vezl kolem budov a domů města, které sejí také zdály velice daleko jeden od druhého. Velké město vyrostlo z vesnice za pouhých sto let? Všechna veliká čínská města byla veliká už po mnoho století. Tiše se zasmála. Los Angeles jí připadalo stejně, jako celá Země připadala malým šupinatým ďáblům: vyrostla příliš mnoho a příliš rychle, než aby se jim to zdálo přirozené.
Před hotelem se shromáždil dav lidí. Někteří mávali americkými vlajkami. Někteří mávali rudými vlajkami. Někteří mávali i

vlajkami Kuomintangu, s jejich dvanácticípými hvězdami. „S tím si nedělejte starosti," řekl Frankie Wong. „To jenom znamená, že vědí, že jste z Číny."
Liu Han se nechala přesvědčit. „Kdy se setkáme s oficiálními osobnostmi, které nám mohou pomoci?" zeptala se.
„Přijdou sem do tohoto," - četla pomalu a pozorně písmena - „Hotelu Biltmore, nebo budeme muset cestovat za nimi?"
Nyní na ni Wong pohlédl s neskrývaným respektem. „Podle toho, co jsem slyšel, neuměla jste vůbec anglicky, než jste se začala připravovat na cestu do USA."
„Trochu. Velice málo, ještě z dávných časů," odpověděla Liu Han s pohledem na Liu Mei. „Ale neuměla jsem tenkrát anglicky číst. Myslím, že naučit se tuto abecedu je snazší, než naučit se čínské znaky. Bylo by to ještě snazší, kdyby se písmena pokaždé vyslovovala stejně." Její dcera, která studovala s ní, souhlasně přikývla.
Frankie Wong se zasmál. „Spousta lidí, kteří vyrostli mluvíce anglicky, by v tom s vám souhlasila. Vlastně jsem jeden z nich. Ale nejdříve vás ubytujeme, než se začneme zabývat reformováním angličtiny."
„To bude třeba udělat," řekla Liu Han. Wong se znovu zasmál, ale ona to nemyslela jako žert.
Sam Yeager si utáhl khaki vázanku a zkontroloval zbytek v zrcadle na posuvných dveřích skříně v ložnici. „Vypadáš moc hezky, drahoušku," řekla Barbara.
„To je spíš tou uniformou," odpověděl Yeager. Jeho žena si odfrkla. Pohlédl na ni. „To ty vypadáš dobře, baby."
Barbara na sebe pohlédla. Její azurové šaty dobře ladily s očima. Zasunula uvolněnou kadeř zpátky na místo. „Jestli se ti líbí ženy středního věku, tak možná," řekla. „Možná."
Sklouzl jí paží kolem pasu a lehce se dotkl jejích rtů, aby neporušil její rtěnku. „Obecně nevím o ženách středního věku nic, ale mohu myslet na tu jednu konkrétní, kterou mám rád." Ruka mu sklouzla na její kyčelní kost. „A taky mám rád to, co děláš. Jen bych byl rád, abych to mohl dělat častěji. Ale jsem taky středního věku."
„Na pána středního věku se chováš dost aktivně," řekla a Vykroutila se mu. Ale ve tváři i v hlasu měla smích. „No a teď -je hotový náš Synátor?"
„Udělá dobře, když bude," řekl Sam. Jako profesionální sportovec i jako voják měl svůj život pevně svázaný s hodinami. Pro něho to byla druhá přirozenost. Pro Jonathana ale ještě ne, což způsobovalo časté třenice. Sam zvýšil hlas: „Už jsi hotový, Jonathane?"
„Nojo, už budu," odpověděl Jonathan mrzutě. „Musím tam vážně jít, tati?"
„Ano, musíš." Yeager držel svůj vztek na uzdě. „Už jsme to spolu probrali, to přece víš. Oficiálně je to neformální recepce, což znamená rodiny a tak. Co bys dělal, kdybys tam nešel -volal bys Karen, jestli nemůže ven?" Věděl dobře, co by dělal s prázdným domem.
„No, vlastně možná ano," předstíral Jonathan, že mu otec tuto myšlenku právě vnukl, jak kdyby na ni bez Samovy pomoci sám nikdy nepřišel. Oba dva lhali, a oba dva to věděli.
„Najdeš si jinou příležitost, to je všechno," řekl Sam. „Ale hlavu vzhůru. Slyšel jsem, že ta vyslankyně má dceru přibližně v tvém věku. Možná že bude k nakousnutí."
„Mizerná vyhlídka," řekl Jonathan.
Sam zavrtěl hlavou. V tomhle věku nebýval tak cynický. Tim si byl jist. A kdyby mu byl někdo nabídl šanci setkat se s dívkou, která by mohla být k nakousnutí, vyjel by jako namydlený blesk. Tím si byl také jist. Po dalším pohledu na hodinky řekl: „Tak pojď, ať se na tebe podíváme. Musíme už jet, víš.""
„Už jdu, už jdu." Když Jonathan přišel do ložnice, byl podroben prohlídce. Se svou oholenou hlavou nemohl nic dělat, ale to mezi chlapci jeho věku nebylo výjimkou. Jeho šaty však byly prosté barev a výstřihů, a tělo prosté tělní kresby.
„Vezmu si kabelku a můžeme jít," řekla Barbara. „To bude zase jednou zábava."
Jonathan cosi zamumlal, polohlasem, aby se vyhnul potížím. Sam měl své vlastní pochyby, ale nechal si je pro sebe. Za ta léta se už účastnil tolika oficiálních akcí, aby věděl, že málokterá z nich byla zajímavá, ba spíš naopak. Chápal také, proč dostal rozkaz zúčastnit se této: byl odborník na Ještěry a tato Liu Han přišla ze země, utiskované Ještěry, a tak ... Pro zelené mozky to všechno bylo nepochybně zcela logické.
Barbara se to pokusila synovi trochu osladit, když vyšli k jejich Buicku: „Pravděpodobně tam bude dobré jídlo."
„Jó?" zvažoval to Jonathan. On sám se zúčastnil pouze několika podobných akcí. Po chvíli přikývl. „Okay, to je docela horké." Aby ukázal, jak horké to je, přidal zdůrazňovací zakašlání
„Budou tam nějací Ještěři, předpokládám - někteří z těch, co žijí tady, chci říct," řekl Sam, odemykaje dvířka na straně řidiče. „Jestli si s nim chceš popovídat v jejich jazyce, dobře. Bude to pro tebe dobrý cvik." To se ukázalo ještě lákavější než jídlo. Jakkoli Ještěři Jonathana a jeho generaci fascinovali, neměl mnoho příležitostí se s nimi setkat.
Sam najel na Harbor Freeway v Rosecransu. Dálnice byla protažena tak daleko na jih teprve před pár roky, umožňovala se v okamžiku dostat do centra L.A. - pokud na ní nedošlo k nějaké nehodě, která provoz zkomplikovala, což se stalo právě teď. Sam mumlal a klel, když se proplétal skrumáží, a pak sešlápl plyn až k podlaze.
„Dobře, že jsme vyjeli o trochu dřív," poznamenala Barbara.
„Jo, vždycky je třeba předem započítat nějaký čas navíc," zavrčel Sam, který se pokoušel vymačkat z vozu, co v něm bylo. Zasmál se. „Ještěři si myslí, že jsme se úplně zbláznili, když jezdíme bez pásů. Ale v životě by se jim nepodařilo je tady prodat. Jediná věc, o kterou se Iidé starají, je rychlost." Jako kdyby to chtěl dokázat, předjel myškou benzínem poháněný vůz, který mu neuhnul z cesty.
Sjel z dálnice na Šestce a projel několika bloky na východ směrem k Olivě, kde stál na Pershingově náměstí hotel Biltmore. Zaparkoval před hotelem. Před dvanáctipatrovou budovou půdorysu E vlály americké vlajky, rudé vlajky Lidové osvobozenecké armády a národní vlajky Číny - jinými slovy vlajky Kuomintangu. Ukazujíc na ty poslední Barbara řekla: „Asi by byla raději, kdyby tady nebyly."
„Máš pravdu. To by asi byla," řekl Sam, který od té doby, kdy se dověděl o recepci, strávil několik dní studiem čínské problematiky. Ukázal bradou na hotel, když kráčeli ke vchodu. „Pěkné místo, co, Jonathane?" Neřekl horké, nebyl to

jeho slang, stejně jako by jeho syn nikdy neřekl senza.
„Hádám, že je to celkem v pořádku," odpověděl Jonathan, rozhodnutý nedat najevo, že by na něho hotel nějak zapůsobil.
Uvnitř Sama požádali o identifikaci. Učinil tak bez váhání. Mohl být poskok Ještěrů, přívrženec Kuomintangu nebo dokonce japonský" agent, a nikdo z nich neměl žádný důvod chovat sympatie k Lidové osvobozenecké armádě. Mohl by dokonce pracovat i pro NKVD, Molotov si nepřál, aby čínští komunisté nakupovali jinde než vjeho krámě. Když uklidnil strážné, že není nikým z výše uvedených subjektů, zkontrolovali jeho jméno a jména jeho ženy a syna, a pustili je do přijímací haly.
Jonathan zamířil rovnou k bufetu. Jakmile si naložil podnos, rozhlíželse se po nějaké spřízněné duši mezi lidmi - pokud možno dobře vypadající osobě ženského pohlaví - vjeho věku. Sam a Barbara si vyměnili pobavené pohledy. V Jonathanově věku by se Sam choval stejně. Ale v Jonathanově věku Sam čelil největším sociálním otřesům, které kdy zažil. I malá městečka, kde se hrála třída D, mu připadala strašně komplikovaná. Zavrtěl hlavou. Svět dnes vypadal jinak.
Také se rozhlédl okolo, ne po hezkých ženách, ale aby zjistil, co je tady za lidi. Když spatřil Strahu, udiveně zvedl obočí. Kapitán zvedl ruku na pozdrav. Sam mu pokývl hlavou. Jestliže tu byl hlavní ještěří přeběhlík, dodávalo to události pečeť oficiálního schválení. Dobře.
A tam byl čestný host, čínská žena, která, kdyby si stoupla na špičky, mohla být vysoká tak pět stop. Její dcera byla o několik palců vyšší, a jestli si jí Jonathan nevšiml, pak nedával pozor, protože to byla velice hezká dívka. Yeager si vzal drink a prodral se k nim, aby splnil svoji ceremoniální povinnost.
Naslouchaje Liu Han a Liu Mei, uvědomil si, že hovoří anglicky jen málo. Překládal jim čínský muž v lepším obleku, než byl jakýkoli Samův civil. Protože sám často tlumočil, Sam postřehl jeho meze, i když sám znal čínsky jen názvy jídel v čínské restauraci na rohu. Kam čert nemůže, tam strčí advokáta, pomyslel si.
Když se dostal k oběma ženám, uklonil se jim - všiml si předtím, že nepodávají ruku tak, jako by byly zvyklé to dělat -a oslovil je jazykem Rasy: „Zdravím vás, ženy ze vzdálené země."
Obě něco vykřikly čínsky, a pak začaly obě zároveň mluvit jazykem Ještěrů. Po chvíli Liu Mei zmlkla a nechala mluvit svou matku: „Zdravím vás, tosevanský vojáku, americký vojáku." Nemluvila tak plynně jako Sam, ale neměl žádné potíže rozumět jí.
Řekl jí své jméno a hodnost, a vysvětlil jí, že jeho specializace je styk s Rasou. Zatímco mluvil, všiml si, že čínský muž na jmenovce měl jméno Frankie Wong - se tváří stále nespo-kojeněji. Liu Han si toho všimla také. Sam si uvědomil, že ji naprosto nic neunikne. Promluvila s Wongem čínsky. Muž se uvolnil a odešel si pro drink.
Liu Han se lstivě usmála. „Přesvědčila jsem ho, že pracoval příliš tvrdě. Teď má možnost si oddechnout."
„Chytré." Yeager použil zdůrazňovací zakašlání. Pokradmu se na sebe sLiu Han usmáli. Zeptal se: „A co si myslíte o Američanech, teď když jste se s námi poprvé setkala?"
„To není mé první setkání s Američany. Otec Liu Mei je Američan," řekla Liu Han živě. „Byl to zajatec, stejně jako já. Byli jsme součástí pokusů Rasy s tosevanským pářením. Víte o těchto věcech?"
„Vím o nich, ano." Na okamžik se Sam divil, proč tak ote-. vřeně připouští něco tak zahanbujícího. Pak se sám v duchu nakopl. Potřebovala vymalovat Ještěry v černých barvách, a takhle mohla získat pro svoji věc nejvíc sympatií.
Číňanka pokračovala: „Byl to dobrý člověk. Byl daleko nejlepší ze všech těch mužů, s nimiž jsem se setkala při pokusech. Když jsem poznala, že budu mít dítě," - v jazyce Ještěrů to znělo Když jsem poznala, že položím vejce, ale Sam rozuměl -„odešel se mnou dolů do Číny. Uměl hrát hru vašeho ne-impé-ria, a vydělával v Číně peníze tím, že pořádal představení, kde házel a chytal míč."
„Baseball?" řekl Sam anglicky, a Liu Han přikývla. Liu Mei se odvrátila. Sama napadlo, kolikrát tu historii asi už slyšela. Usmívaje se, řekl Liu Han: „Než jsem se stal vojákem, také jsem hrával baseball."
„Pravda?" zeptala se, a on přikývl. Naklonila hlavu na stranu. „Možná jste ho znal." Chystal sejí říct, zeje to nepravděpodobné, vzhledem ktomu, kolik lidé hrálo ve Spojených státech baseball. Než se k tomu však dostal, ona řekla: „Jmenoval se Bobby Fiore." Vyslovila to velice jasně.
„Kristepane!" Vhodil do sebe jediným hltem svoji whisky. „Bobby Fiore'?" Liu Han přikývla. Sam na ni kulil oči.
„Bobby Fiore? Hráli jsme spolu v družstvu. Sdíleli jsme pokoj v hotelu, když jsme cestovali. Byli jsme spolu ve vlaku, když přišla Rasa a začala na nás střílet. Mně se podařilo utéct, než jejich helikoptéry přistály. Nikdy jsem nezjistil, co se s ním stalo."
Pohlédl na Liu Mei. Teď, když to věděl, dokázal v ní rozeznat rysy italského hráče na drahé metě, vjejí bradě, vjejim nose, v jejích vlasech. Na ní to samozřejmě všechno vypadalo lépe. Přes propast dvaceti let mohl zaslechnout jeho smích při přátelském špičkování.
Liu Han řekla: „Je mrtev. Zemřel v Šanghaji v boji proti Rase. Nebyla jsem tam. Ale slyšela jsem, že zemřel statečně."
„Bobby Fiore. Muj Bože." Sam si přál, aby jeho sklenice nebyla prázdná. Potřeboval další dávku skotské, ale nechtěl odejít. „Mohu představit svého syna," - ukázal na Jonathana, a pak na něho mávl, aby přišel - „vaší dceři, která je také dcerou mého přítele?"
„Můžete." Liu Han pohlédla Jonathanovým směrem. Musela si všimnout jeho oholené hlavy, protože se zeptala: „On je jeden z těch, kteří se pokoušejí jednat jako Rasa?"
„Je." Sama nenapadlo mlžit nebo lhát. „Jsou takoví, kteří zacházejí ještě dál než on." To byla také pravda, díky Bohu.
„V Číně máme také takové mladé muže a ženy," řekla Liu Han. „Zvykla jsem si nenávidět samotnou tu myšlenku. Ale teď už k ní takovou nenávist nechovám. Rasa je tady. Musíme se naučit žít s jejími muži a teď i se ženami. Tohle je jeden způsob, jak to udělat."
„Myslím, že jste moudrá," odpověděl Yeager, když si Jonathan a Liu Mei vyměnili zdvořilé pozdravy v řeči Rasy. No je

to vůbec možný? pomyslel si. Kdyby mu Barbara mohla číst myšlenky, jistě by nesouhlasila sjeho gramatikou. Pokrčil rameny a došel si pro drink. Je to vůbec možný? pomyslel si znovu.
Vjačeslav Molotov studoval zprávu sovětského konzula v Los Angeles. Pak přisunul telex přes stůl Andreji Gromykovi. „Viděl jste to?“ zeptal se ministra zahraničí.
„Viděl, Vjačeslave Michajloviči,“ odpověděl Gromyko. „Mao projevil víc nápaditosti, než jsme předpokládali, že v něm je“
„Mao ukazuje, že je v první řadě nacionalista, a až potom marxista-leninista,“ řekl Molotov. „To je ovšem jeden z hříchů, za které tak hlasitě odsoudil Stalina.“
„Mohl si dovolit Stalina hlučně odsoudit,“ řekl Gromyko. „Žije daleko za našimi hranicemi.“
Oba muži se opatrně rozhlédli kolem. Stalin byl mrtev už skoro deset let, ale jeho duch v Kremlu stále strašil. Molotov musel připomenout sám sobě, že jeho předchůdce mu už nemůže ublížit. Ale i když si to připomněl, řekl: „Nezáleží na tom, jestli je někdo za hranicemi, Andreji Andrejeviči. Vzpomeňte si, co se přihodilo Trockému.“1
„Cepín v hlavě?“ prohodil Gromyko. „Hm, o tom se dá uvažovat, ano.“ Pohlédl na Molotova. „Máte na mysli něco podobného? Jestli ano, měl byste to raději pošeptat do ouška La-vrentiji Pavloviči než mně.“
„Ne.“ Ne bez jistého politování Molotov zavrtěl hlavou. „Trocký představoval jen nepříjemnost, nic víc. Mao vede významnou sílu v boji proti imperialismu Ještěrů. Myslím, že v čínské straně není nikdo jiný, kdo by dokázal zaujmout jeho místo.“
„A my jsme ho taky vyprovokovali,“ řekl Gromyko uvážlivě.
„Co to má s čímkoli společného?“ zeptal se Molotov s čirou zvědavostí. „Je pro nás užitečný, tak se s ním musíme prozatím nějak domluvit. Ale nepotřebujeme, aby se příliš spřátelil s Američany. Jejich vliv na sibiřské hranici by byl ještě nepříjemnější než přítomnost Ještěrů, protože Ještěři dodrží jakékoli dohody spíš než Američané.“
Gromyko si zapálil cigaretu: ruskou, s troškou tabáku v kartónové trubičce. Když vydechl první obláček dýmu, řekl: „Kdybychom chtěli dostat Maa zpátky do řady, budeme muset začít znovu posílat do Číny zbraně.“
„Myslím, že to můžeme udělat,“ řekl Molotov. „Ten povyk, který Ještěři strhli kolem útoku na kolonizační flotilu, už utichl.
Bývalý muž číslo dvě bolševické revoluce v Rusku. Po Leninově smrti prohrál mocenský boj se Stalinem a musel emigrovat. Na Stalinův příkaz byl v roce 1940 zavražděn v Mexiku španělským komunistou. Ten byl zatčen, odsouzen a trest si odpykal. Po propuštění dostal československý pas a přes Prahu odletěl do Moskvy, kde byl vyznamenán vysokým řádem a dožil jako prominentní důchodce. (Pozn. překl.)
Ať to byl kdokoli, naplánoval to chytře. Jenom pochybuji, že by byl tak chytrý Hiinmler nebo Warren. Ale ano, myslím, že můžeme bez nebezpečí obnovit dodávky.“
„Dobrá,“ řekl Gromyko. „Když nás u toho chytnou, docela dobře poslouží obvyklé popírání.“
Molotov na něho pohlédl se sympatií, která neměla daleko k tomu, co pociťoval pouze ke své ženě. Jestli se Gromykův cynismus nevyrovnal jeho, neměl k tomu daleko. A muž bez cynismu nemohl řídit velkou zemi, tak to viděl generální tajemník. To byl jeden z důvodů, proč ho znervózňoval Earl Warren.
Gromyko řekl: „Dověděl jsem se také, Vjačeslave Michajloviči, že došlo k nějakým zmatkům či poruchám v sítích úředních orgánů a jiných kriminálníků, kteří pašují zázvor na území Ještěrů. Němci, Britové a Američané kolem toho dělají strašný povyk. Já jen doufám, že jejich vnitřní boje nenaruší obchod.“
„Jistě,“ řekl Molotov neutrálně. „Slyšel jsem o tom cosi od Beriji. Taky na to dohlédne.“
Gromyko necouvl, za což ho Molotov obdivoval. Molotov od šéfa NKVD ve skutečnosti neslyšel nic. Ale stavět své podřízené proti sobě a udržovat je v nejistotě byl jeden z osvědčených způsobů jak se udržet na vrcholku hierarchie.
„Já jen doufám,“ řekl Gromyko pomalu, „že jakýkoli kanál pro pašování zázvoru, který vybudoval NKVD, nebude postižen tím zmatkem mezi kapitalisty. Měli jsme ze zázvoru slušný zisk.“
„A co může být důležitější pro dobré marxisty-leninisty než zisk?“ opáčil Molotov. Jeho chladný smysl pro humor se vyrovnal Gromykovu. Pokračoval: „No a teď, když znáte linii, kterou zaujmeme vůči Maovi, mohu se spolehnout, že ji Lavrentij Pavlovič a vy vyplníte?“
„Člověk nikdy neví, do jaké míry se může spolehnout na Beriju,“ odpověděl Gromyko, což Molotov považoval za nanejvýš nešťastné, ale což byla bohužel také pravda. „Na mě a na ministerstvo zahraničí se samozřejmě spolehnout můžete.“
Berija, kdyby tady byl, by tvrdil, že on je loajální, a ministerstvo zahraničí je prolezlé špióny nacistů, Američanů a Ještěrů. Berija byl loajální k sobě a k Sovětskému svazu, přesně v tomto pořadí. Býval loajální ke Stalinovi, svému krajanovi z Grazie. Molotov pohlédl na Gromyka, Byl Gromyko věrný speciálně jemu? V boji proti Berijovi ano, usoudil. Jinak? Snad ano, snad ne. Ale nepatřil mezi muže, kteří by dokázali vést coup d'état.“ Tak nějak to asi bylo.
Molotovův tajemník vstrčil hlavu do místnosti. „Soudruhu generální tajemníku, je tady další návštěvník.“
„Tak na to dohlédněte,“ řekl Molotov. Gromyko přikývl a odešel. Propuštění od Molotova byla briskní, ale ne tak brutální jako Stalinova.
„Pošlete ho sem, Petře Maximoviči,“ řekl Molotov tajemníkovi.
Za okamžik se chlapík objevil. Byl středních let a hubený, s inteligentní tváří, která jednoznačně prozrazovala, že je Žid. Měl na sobě těžký plášť a kožešinovou ušanku. Tady v Kremlu mu stékal pot po tvářích. Stejně jako za časů carů, Rusové měli ve zvyku budovy přetápět, aby bojovali se zimním chladem. Molotov ukázal pohybem ruky, aby si muž sedl na židli, kterou Gromyko právě uvolnil.
„Děkuji vám, soudruhu generální tajemníku,“ řekl muž. Jeho polský přízvuk připomněl Molotovovi tlumočníka ještěřího vyslance.
„Rád vás vidím, Davide Aronoviči,“ řekl Molotov. „A jaké jsou poslední novinky z Polska?“

„Kolonizace postupuje mnohem rychleji, než Poláci a Židé očekávali," odpověděl David Nussboym. „To vyhovuje Židům vic než Polákům. Židé vědí, že si sami nemohou vládnout. Ale mnoho Poláků stále chová nacionalistické iluze."
„Polské utopie jsou prozatím problém Ještěrů a ne můj," řekl Molotov. „Ještěři momentálně vyhovují i Polákům. Pokud se nám nepodaří postavit Ještěry" proti Reichu, pak mohou sloužit jen jako nárazník mezí nacisty a námi. V minulosti tuto úlohu plnili Rusové. Jsem rád, že už to není pravda. Teď to dělá Rasa."
„To mi připadá velmi moudré, soudruhu generální tajemníku," řekl Nussboym.
Molotov mu věnoval neproniknutelný pohled. Nežádal o takovou poklonu. Nussboym nevyrostl v Rusku, jinak by tak neCoup ďétat - státní převrat. (Pozn. překl.) spěchal vyjadřovat svůj názor. Zjevně ani léta v gulagu mu neposkytla tuto lekci. Pak Molotov v duchu pokrčil rameny. Kdyby Nussboym začal dělat potíže, mohl se bleskově vrátit do gulagu. Nebyl tak důležitý, aby Berija hnul prstem proto, aby ho ochránil. „Kromě toho mám další informaci, kterou musíte znát," řekl Nussboym, snaže se udělat důležitějším, než byl.
„Řekněte mi tu informaci," řekl Molotov ledově. „Pak vám řeknu, jestli ji musím znát. Chápete?"
„Ano," řekl Nussboym, couvaje: i on něco pochopil. „Ta informace zní: objevil jsem místo, kde Židé ukrývají atomovou bombu, kterou ukradli Němcům v Lodži."
„Skutečně?" Molotov se poškrábal na bradě. „Ještě pořád nevím, jestli je to informace, kterou chci znát, ale jistě je to zajímavé." Pohlédl pátravě na Nussboyma. „Prodáváte své souvěrce a bývalé krajany, abyste mi tohle mohl říct?"
„A proč ne?" odvětil polský Žid, nyní pracující pro NKVD. „Oni mě taky prodali. Proč bych se jim nepomstil? Komunistické straně vděčím za víc než jim."
Molotov mu to celkem věřil. Nebyl ostatně jediný, kdo prošel gulagem, a přesto sloužil Sovětskému svazu ze všech sil. Pokaždé, když Molotov letěl dopravním letadlem značky Tu-polev, vzpomněl si, jak Stalin po německé invazi nechal vytáhnout slavného konstruktéra z tábora a poslal ho zpátky za konstrukční prkno, aby dělal to, co uměl nejlépe. Maršál Rokos-sovský byl další podobný případ. Každý z nich byl ovšem stonásobně cennější než jakýsi Nussboym. To ovšem neznamenalo, že by Nussboym byl naprosto bezcenný. Molotov zvažoval, jak ho nejlépe využít. Tady byla na místě jemnost. „Tak dobře," řekl Molotov. „Kde je tedy ta bomba? Někde blízko Lodže, předpokládám."
„Ano," přikývl Nussboym. „Je blízko města Glowno, severovýchodně od Lodže."
„Ve městě nebo blízko?" zvedl Molotov obočí. „Nemůžete být přesnější, Davide Aronoviči? Ty první bomby byly těžké krámy, ty vážily tuny. Takovou věc nemůžete schovat pod matrači.
„Židé ji dokázali ukrývat dvacet let," odsekl Nussboym. Molotov spolkl to, co měl na jazyku. Místo toho se zeptal: „Zjistil jste, jestli ta bomba je stále funkční? Naši vědci říkají, že taková věc se musí stále udržovat, aby byla funkční."
„Soudruhu generální tajemníku, tohle nevím," řekl Nuss-boym. „Židé dělají všechno pro to, aby ji udrželi ve funkčním stavu, ale já nevím, co znamená jejich všechno. Podle toho, co jsem zjistil, tak tohle nevědí ani Poláci, ani Ještěři."
„A neví to vlastně nikdo, obávám se," řekl Molotov. Nuss-boym přikývl. Molotov na něj pozorně pohlédl. „A vy jste totéž řekl soudruhu Berijovi."
„Ano, řekl jsem mu totéž," připustil Nussboym.
Molotov si ho znovu změřil. Co tedy s bombou? Informovat o ní Ještěry? Zavrtěl hlavou. Ti byli dost chytří, aby zůstali sedět na zadku. Říct to polským nacionalistům? To by nebylo tak hloupé. Poláci byli tvrdohlaví a blázniví. Dalo se skoro spolehnout, že se pustí do něčeho, čeho by kdokoli jiný litoval.
Mordechai Anielewicz se pochechtával pro sebe, když šlapal na svém kole do Glowna. Nohy ho vůbec nebolely, skoro jako by se byl nikdy nenadýchat německého nervového plynu. Ale proto se nesmál. Jméno toho města mu pokaždé připomnělo gawno, polský výraz pro hovno.1
Poblíže Glowna nepřistála žádná hvězdná loď kolonizační flotily, aby ji "Židé mohli prostřednictvím atomové bomby odeslat do pekel. Anielewiczowi to bylo skoro líto.
„No a co? Dnes mohou politikové zabít statisíce lidí," zamumlal. Pak ale sklapl. I on k nim patřil. Kdyby bomba byla funkční, patřil by k nim.
I teď si občas přál propašovat bombu do Reichu, a tam ji odpálit. Byla by to náležitá pomsta za všechno, co nacisté udělali Židům. Ale to by mohlo uvrhnout svět do plamenů nové války - a bomba se stejně nedala tak snadno někam propašovat. Přesunovali ji, jak nejčastěji mohli, aby ji Ještěří nevypátrali, a to nebylo snadné, když ta zatracená věc vážila deset tun. polsky gowno - anglicky shit - česky hovno. Pro pochopení, proč to autor tak vysvětluje. (Pozn. překl.)
Osobní vozy i nákladňáky ho míjely, když jel po kraji silnice. Mnohem víc nákladňáků bylo nyní ještěřího typu s Ještěry za volanty: nepochybně muži a ženami z kolonizační flotily. Byl zvědav, jak se jim zamlouvá zima. Byl jasný, slunečný den s teplotou pouze málo pod bodem mrazu - jinak by Anielewicz jel sám autem místo na kole. Na polskou zimu ale tohle bylo krásné počasí. Jakmile se zahřál, Mordechai je začal vychutnávat.
Avšak Ještěři neměli rádi chladno, ani trochu. Na své domovské planetě nemívali chladné počasí a nevěděli, jak si s ním poradit. Tato myšlenka proběhla Anielewiczovi hlavou, když přijel k ještěřímu nákladňáku v příkopu u silnice. Řidičovy oční výčnělky se stále obracely z auta na silnici a zpět, jako by neměl potuchy, jak se mu to vlastně stalo. Anielewicz opatrně zabrzdil, protože silnice byla místy zledovatělá, a zastavil vedle nákladního auta, které trčelo v divném úhlu v blátě. „Co se stalo?" zeptal se jazykem Rasy.
„Řeknu vám, co se stalo," řekl Ještěr vztekle. „Rád vám povím, co se stalo. Velký Ošklivec v páchnoucím autě mi vjel do cesty. Myslím, že to pitomé stvoření nemělo ani potuchy, že tam jsem." Musel to být nově příchozí kolonista, neměl tušení, že by jedna lidská bytost mohla považovat jeho poznámky o druhé za urážlivé. „Dupl jsem na brzdu, abych zabránil srážce s tím bezcenným Tosevanem, a další věc, kterou vím, je to, že jsem se ocitl tady."
„Musel jste najet na led a dostat smyk," řekl Mordechai. „To se může stát každému. V tomhle ročním období musíte být opatrný."

„Led?“ opakoval Ještěr, jako to slovo ve své vlastní řeči nikdy předtím neslyšel. V řeči Ještěrů bylo nepochybně používáno mnohem méně než v polštině nebo v jidiš. „Proč se povaluje led na povrchu silnice?“ řeklo to ubohé stvoření zmateně, jako by Anielewicz začal mluvit o dešti žab.
„Led,“ opakoval Mordechai trpělivě. Čím dřív se Ještěr poučí o povětrnostních podmínkách zde, tím byla menší pravděpodobnost, že se zabije - a vezme sebou i pár lidí. „Teplota v této části Tosevu 3 je často pod bodem mrazu, jako je tomu teď. Déšť zmrzne. Stejně tak rosa. A led, jak jste zjistil, je velmi kluzký. Pneumatiky na něm neudrží svou přilnavost.“
„Proč ho ze silnice neseškrábou, jakmile se vytvoří?“ zeptal se Ještěr. „Vaše zvyky tady mi připadají jako krajně nebezpečné. Rasa ovládá tuto část planety už nějaký čas, a měla ji lépe připravit pro kolonizaci.“
Anielewicz se nezačal hlasitě smát, ačkoli mu to dalo dost práce. Ale nechtěl toho ubohého, nevědomého, rozčileného Ještěra rozčilovat ještě víc. Trpělivě řekl: „Někdy se utvoří jen zledovatělá místa, jako dnes. Někdy jsou pokryté ledem všechny silnice, a neexistuje vybavení pro všechno to seškrabování, které by to vyžadovalo. Někdy, když...“ Zaváhal. Nevěděl, jak se v řeči Ještěrů řekne sníh. Pak tedy opis: „Když z oblohy padá práškovitá zmrzlá voda, pokryje silnice do větší výšky, než sahá muž. V tomto ročním období se to může stát naprosto kdykoli.“
„Když jsem se probudil ze studeného spánku, varovali mě před takovým druhem zmrzlé vody,“ řekl Ještěr. „Ale stále mohu těžko uvěřit, že nějaká planeta může mít tak absurdní formu srážek.“
„Na to přijdete, jak absurdní to je,“ řekl Mordechai. „A teď musím pokračovat v cestě.“ Zvolna se rozjel.
Ještěr za ním hleděl, jako by mu chtěl nařídit, aby zastavil a pomohl mu. Ale Mordechai měl, jako obvykle, přes záda přehozenou pušku. Možná brífink, kterého se Ještěrovi dostalo, zahrnoval i varování, že to není dobrý nápad, dávat rozkazy Tosevanům, kteří mohli začít střílet, místo toho, aby poslechli. Už v zájmu kolonistů Mordechai doufal, že brífink tuto myšlenku obsahoval. Jestli ne, dostane se jim brzy nákladné a bolestné lekce.
Když se dostal do Glovvna, znepokojilo ho, když spatřil Ještěra, toulajícího se ulicemi. Neodvážil se přiblížit ke kůlně, kde byla ukryta bomba, dokud nezjistí, proč tady cizák obchází. Glowno bylo sotva něčím víc než širším místem na silnici mezi Lodží a Varšavou. Ještěři tudy projížděli, ale zřídkakdy se tu zastavovali.
Přistoupil k Ještěrovi a zeptal se ho přímo: ..Co tady děláte?“
„Mrznu,“ odpověděl Ještěr, což nebylo to, co očekával, ale bylo to zcela přesné. Jako přívažek Ještěr dodal: „A hledám místo pro přístav raketoplánů.“
„Aha,“ řekl Anielewicz. „Slyšel jsem, že jste byl nedávno v Lodži. Nenalezl jste tam žádné vhodné místo?“
„Byla bych jinak tady?“ odsekl cizí tvor, opět ho zastiňuje nepřipraveného.
Pokusil se sebrat. „Vy jste ta žena Nesseref, není to tak. To je jméno pilotky raketoplánu, které jsem slyšel.“
„Ano, jsem Nesseref,“ odpověděla. „Kdo jste vy, že víte, kdo jsem já?“
Zjistil, že je v pasti, kterou si sám připravil. Kdyby přiznal kdo je a jaké je jeho postavení, mohla by se divit, proč taková prominentní osoba přijela do tak neprominentního městečka, jako je Glowno. Po chvíli uvažování řekl: „Jsem Mordechai Anielewicz,“ a u toho zůstal. Jestli si uvědomí, kdo je, tak si to uvědomí, jestli ne, tím lépe. Aby jí neponechal příliš času na přemýšlení, pokračoval: „Mně připadáte stejně jako muž Rasy. Jak může Tosevan rozeznat ženu od muže?“
Nesseref otevřela ústa. Ta otázka jí připadala legrační. „Víte, my máme stejné problémy svámi Velkými Ošklivci. Připadáte nám všichni stejní, a nepoužíváte ani tělní kresbu, která by nám pomohla vás od sebe odlišit. Někteří z mužů z dobyva-telské flotily dokážou od sebe odlišit vaše muže a ženy, ale já ne, ještě ne.“
„Ale vy jste neodpověděla na mou otázku,“ řekl Anielewicz.
„Je to docela snadné, pro každého, kdo má v hlavě oči,“ řekla ještěří žena a znovu se zasmála. „Mé boky jsou trochu širší než mužské, já to jsem, kdo klade vejce, a tak potřebuji širší kyčle. Můj ocasní pahýl je trochu delší a můj čumák je špičatější než mužský. Teď rozumíte?“
„Rozumím, ano. Děkuji vám.“ Vyzbrojen touto novou znalostí, pokusil se Mordechai objevit věci, o kterých mu řekla, že ji odlišují od mužů Rasy. Ale nedokázal to ani za boha. Vypadala stejně jako Ještěr, a to bylo všechno. I on se zasmál. „Teď chápu, proč má Rasa problém s námi.“
„Ale naše odlišnosti jsou tak zjevné!“ zvolala Nesseref. „Nejsou subtilní jako rozdíly mezi muži a ženami Tosevanů.“
„Zjevné rozdíly jsou rozdíly, na které jste zvyklí,“ řekl Anielewicz. „Subtilní rozdíly jsou rozdíly, na které je zvyklý někdo jiný.“
Nesseref o tom divili uvažovala. Po chvíli se znovu zasmála. „Pravda!“ řekla a dodala zdůrazňovari zakašlání. Otočila oba oční výčnělky k Mordechaiovi. „Vy jste odlišný od většiny Velkých Ošklivců, s nimiž jsem se setkala. Nevyhro-žujete a nechvástáte se, jak to dělá tolik jiných vašeho druhu.“
„Děkuji vám,“ řekl Anielewicz opět. Byla to poklona jiného druhu než od ženy jeho rasy. Jakýmsi zvláštním způsobem si jí cenil víc od ještěří ženy, která byla nezaujatá - nebo, přinejmenším, nezúčastněná. A tak ji opětoval: „Ani vy mi nepřipadáte jako většina mužů Rasy, které znám. Nejste si tak jistá, že víte všechno, co je tu k vědění.“
„A já děkuji vám,“ vrátila Nesseref jeho poklonu. „Snad budeme přáteli.“
„Snad budeme,“ řekl Mordechai trochu překvapeně. Mít Ještěra za přítele mu dosud nepřišlo na mysl. Vždycky se stýkal s Ještěry proto, že musel, ne proto, že chtěl. Ještěři, které znal, mu vždycky dávali jasně najevo, že oni se s ním stýkají z téhož důvodu. „Jsou všechny ženy Rasy jako vy?“
„Při Císaři, to ne,“ řekla Nesseref. „Jsou všichni tosevanští muži - předpokládám, že jste muž -jako vy?“
„Ne,“ řekl Anielewicz. „Tak dobře. Jsme párek individuí, která si spolu rozumí. Tak nějak to bude, myslím.“
„Ano, taky si to myslím,“ řekla Nesseref. „Podle všeho, co jsem na této planetě viděla a slyšela, pochybovala jsem, jestli je vůbec možné mít tosevanského přítele. My z Rasy máme přátelství s Rabotevy a Hallessiany, ale oni jsou povahou spíše jako my - ne nezbytně vzhledem, ale povahou - než vy Velcí Ošklivci.“
„To jsem slyšel od ostatních příslušníků Rasy,“ řekl Anielewicz. „Všiml jsem si, že jste nepřivezli žádné z těch lidí na

Tosev 3.“
„Ne: obě tyto expedice byly vypraveny z Domova,“ odpověděla Nesseref. „Ale jakmile bude tento svět plně začleněn do Impéria, Hallessiané a Rabotevové sein přijdou, tak jako navzájem na své svěly i na naši planetu.“
„Najdete mnoho Tosevanů, kteří si nemyslí, že tento svět bude někdy plně začleněn do Impéria,“ řekl Anielewicz. „Popravdě řečeno, já jsem jeden z nich. Doufám, že vás to neuráží.“
„Uráží? Ne. Proč by mělo?“ řekla Nesseref. „Ale to neznamená, že si myslím, že máte pravdu. Podle všech příznaků jste vy Tosevané netrpělivý druh. Rasa má mnoho věcí. Netrpělivost k nim nepatří. Čas je na naší straně. Za pár tisíc let budete vy Tosevané spokojenými poddanými Císaře.“
Bunim, regionální subadministrátor v Lodži, mu říkával totéž. Taková důvěra byla nepříjemně znervózňující. Měli snad Ještěři pravdu? Jediná věc, kterou si byl Mordechai jistý, bylo to, že on nebude žít tak dlouho, aby se o tom přesvědčil. Chtěje trošku otřást ženinou klidnou sebedůvěrou, řekl: „Přeji vám mnoho štěstí při hledání místa pro vaše přistaviště raketoplánů.“
„Děkuji vám,“ odvětila Nesseref. „Na Tosevana jste to řekl skutečně dobře.“
„Já děkuji vám,“ řekl Mordechai. „A teď, jestli mě omluvíte, musím zkontrolovat bezpečnost své atomové bomby.“
Nesseref otevřela ústa dokořán. „Vy jste legrační Velký Ošklivec, Mordechai Anielewiczi,“ řekla, „ale tak snadno ze mě hlupáka neuděláte.“ Anielewicz pokrčil rameny. Když mu nevěřila, tak mu nevěřila.
Stejně jako pobyt v kosmu, miloval Johannes Drucker i volný čas se svou rodinou. Teď si ho považoval ještě víc než kdy předtím, poté co málem přišel o Kathe. Nevěděl, co by si bez ní počal. Nevěděl ani, co by dělaly jeho děti. Heinrichovi bylo nyní patnáct, Claudii dvanáct a Adolfovi deset: byly už dost staré, aby to zvládly lépe, než by to dokázaly před pár lety, možná, ale ztratit matku není nikdy lehké. A ztratit matku z důvodu, s nímž přišlo Gestapo ...
„Jeď, tati,“ řekl Heinrich ze zadního sedadla volkswagenu. „Svítí zelená. Můžeš.“ Příští rok se mohl začít učit řídit. Ta myšlenka vyvolala v Druckerovi nostalgii, nebo alespoň vzpomínku na řídící páky panthera, za nimiž se kdysi krčíval. Zařadil rychlost. Jeho vůz byl model 1960 a spaloval místo benzínu vodík. Jeho motor byl mnohem tišší než motory starších brouků VW, které pomáhaly ucpávat ulice Greifswaldu. Vánoční svíčky a lucerny zářily ve výkladech obchodů a v oknech hospůdek a domů. To ale jen trochu zahánělo šedivost, kterou město sdílelo s tolika dalšími v blízkosti Baltu.
„Možná je to tím počasím,“ zabručel Drucker polohlasem. V zimě vycházelo slunce tady na severu pozdě a brzy zapadalo, a nikdy nevystoupilo příliš vysoko nad jižní obzor. Mhy z moře je často zakrývaly i v těch krátkých hodinách, kdy se vůbec uráčilo objevit. Většinu dní od listopadu do února svítily pouliční lampy i přes poledne. Ale nemohly nahradit slunce o nic víc, než mohl vzdálený bratranec nahradit zmizelou matku.
Drucker si přál, aby ho byla nenapadla právě tato hovorová fráze. Přál si, aby vůbec neměl důvod o tom přemýšlet. Pohlédl na Káthe, která seděla na předním sedadle vedle něho, zatímco děli se tísnily vzadu. Usmála se. Tentokrát očividně neuhádla, na co myslí.
„Až půjdeme do obchodů, ty se mnou nepůjdeš,“ řekla tak kategoricky', jako když vydával rozkazy generálmajor Dornber-ger. „Chci, aby byl tvůj dárek překvapením.“
„Dobrá,“ přisvědčil tak mírně, že na něj vrhla podezíravý pohled. Opětoval ho tak nevinně, jako by seděl na u výslechu na Gestapu. „Konečně, já pro tebe taky chci mít jedno nebo dvě překvapení.“
„Hansi - “ Zavrtěla hlavou. Světlehnědé kadeře se zavlnily. „Hansi, jsem tady. To je tvoje práce. Jaký větší dárek bys mi mohl dát?“
„Větší? Nevím.“ Drucker pokrčil rameny a pak, řídě svůj volkswagen tak precisně, jako by to byl návratový stupeň A-45, zaparkoval na jediném volném místečku, na něž se jeho vůz taktak vešel. Pak znovu věnoval pozornost ženě: „Myslím, že ti mohu dávat dárky, když chci. A já chci.“
Káthe se naklonila přes řadící páku a políbila ho na tvář. Na zadním sedadle se Claudia zahihňala. Byla ve věku, kdy ji veřejné projevy citu bavily, děsily a uchvacovaly zároveň.
„Heinrichu, pro koho budeš nakupovat?“ zeptala se Káthe.
Druckerův starší syn řekl: „No, pro tebe a pro otce, samozřejmě. A pro - “ zarazil se, o dvě slova později, než chtěl, a začervenal se.
„Pro Use,“ řekla Claudia, stával se z ní pěkný posměváček. „Kdypak jí dáš svůj odznak Hitlerovy mládeže, Heinrichu?“ Její hlas zněl sladce jako sirup.
Heinrich zrudl ještě víc. „To není tvá věc, ty malá čmuchal-ko. Nejsi Gestapo.“
„Nikdo by neměl být Gestapo,“ řekl Adolf prudce. „ Gestapo nedělá nic jiného, jen potíže lidem.“
Soukromě s tím Drucker souhlasil. Soukromě by o něm řekl ještě něco mnohem horšího. Jenže Adolfovi bylo jenom deset. Nedalo se spolehnout, že si nechá pro sebe to, co bylo absolutně třeba nechat si jen pro sebe. Proto řekl: „ Gestapo dělá víc než jenom to. Loví zrádce Reichu a povstalce a ještěří, bolševické a americké špióny.“
„Pokoušeli se ulovit matku,“ řekl Adolf. „Můžou - “ Věta, kterou použil, by nedělala hanbu feldvéblovi s třicetiletou praxí v nadávání.
„Dej si pozor na jazyk, mladý muži,“ řekl mu Drucker, doufaje, že to zní dostatečně přísně. On by nikdy nic takového o Gestapu neřekl, i když souhlasil s pocity', které to vyjadřovalo. „Musíš si vždycky dávat pozor na jazyk, protože tvoje rodina nemusí být jediní lidé, kteří tě poslouchají. Co myslíš, že by se ti stalo, kdyby Gestapo nasadilo do našeho auta mikrofon?“
Adolf vypadal vylekaně. Drucker doufal, že byl. Drucker také doufal - zbožně - že Gestapo do volkswagenu mikrofon nenasadilo. Takové věci nebyly vyloučené. Špiclové ho mohli nasadit, aby přistihli Kathe, kdyby připustila, že její babička byla Židovka. Nebo mohli doufat, že vyslechnou nějaké jiné buřičské výroky.
Dospělí - dospělí se špetkou rozumu v hlavě - si dávali pozor na to, co říkají stejně automaticky, jako dýchali. Děti se

musely naučit, že nemají vykřikovat nahlas první věc, která jim přijde na mysl. Pokud se to nenaučily rychle, dlouho nepřežily.
„Zapamatuj si," řekl Drucker synovi - vlastně to řekl všem třem dětem, „bez ohledu na to, co si myslíš, bez olúedu na to, jak dobrý důvod pro to možná máš, to, co říkáš, je jiná záležitost. Nikdo nemůže slyšet, co si myslíš. Ale nikdy nemůžeš říct, kdo může slyšet to, co říkáš." Na okamžik zmlkl, aby nechal svou lekci zapůsobit, pak pokračoval: „Už o tom nebudeme mluvit. Pojďme se podívat, co pěkného mají v obchodech."
Pamatoval si válečná léta a rok}" těsně po skončení bojů. Tehdy v obchodech skoro nic neměli. Snažili se to zamaskovat svíčkami a pozlátkem, ale moc se jim to nedařilo. Ale teď byly hubené časy pryč. Němečtí lidé si mohli zase užívat. Káthe se vzdálila jedním směrem, s Claudií a Adolfem v závěsu. Heinrich vyrazil na vlastní pěst. Možná šel nakupovat pro Use. Kdyby byl Drucker ve věku svého syna, on by pro ni nakupovat šel, tím si byl jist.
Ale jak se věci měly, šel nakupovat pro svou ženu. Objevil překrásný porcelán z Limoges v obchodě nedaleko od budovy radnice. Obchod měl na skladě velký výběr zboží dovezeného z Francie, a všechno za velice přijatelné ceny. Zmínil se o tom, když udělal svůj nákup. „Ano, pane," řekl prodavač, přikyvuje. „V samotné Paříži byste tyhle věci nenakoupil tak levně."
„To věřím," řekl Drucker. Proč tomu tak bylo, to mu vůbec nepřišlo na mysl. Považoval za samozřejmé, že Německo má prvořadý nárok na cokoli, co Francie produkovala. Nakonec, Německo bylo bušící srdce Reichu.
„Přejete si, abych vám to zabalil do dárkového balení, pane?" zeptal se prodavač.
„Buďte tak laskav." Drucker nerad balil dárky sám. „A dejte to pak celé do sáčku, prosím." Opustil krám velmi spokojený sám se sebou. Ten talíř, který reprodukoval malbu stinné jeskyně z osmnáctého století, se bude skvěle vyjímat na římse krbu, nebo možná na stěně.
Nevydal se zpátky k volkswagenu, ještě ne. Věděl, že nakoupil mnohem rychleji než Káthe a děti. Vydal se ulicemi Greifswaldu, nakukuje do výkladů. Postál zamyšleně před výkladem obchodu, který měl na skladě zboží importované nikoli z Francie, nýbrž z Itálie. Na tváři se mu zvolna objevil úsměv. Vešel dovnitř a nakoupil. I tento dárek si nechal zabalit. Prodavačka, hezká mladá žena, byla velice ochotná. Podle toho, jak se usmívala, byla ochotná udělat i víc, než mu jen prodat zboží. Ale on neměl zájem o nikoho kromě Káthe, a tak se o nic nepokusil.
Když se vrátil k autu, zbytek jeho rodiny už čekal. Musel snášet jejich pošťuchování po celou cestu domů. „Dostanete k vánocům uhlí, všichni," zabručel v předstíraném hněvu, „hnědé uhlí, které ani nebude hořet bez zápachu a kouře."
Na vánoce ráno, před východem slunce, vzal svoji rodinu ven. Dívali se na východ, ne k Betlému, ale k Peenemiinde, asi třicet kilometrů vzdálenému. Kjeho zklamání byla mlha tak hustá, že jim nedovolila spatřit poslední A-45, stoupající k nebesům, ale hluk raket jim zavibroval v kostech.
„Možná budete jednou také jednu z nich pilotovat, Heinrichu, Adolfe," řekl.
Tváře jeho synů zazářily pýchou. Claudia řekla: „A co já?"
Nejlepší odpověď byla změnit téma.
Vrátili se domů a otevřeli dárky, což způsobilo spoustu rozruchu. Káthe vykřikla radostí nad talířem z Limoges. Ona dala Druckerovi krásnou dýmku z mořské pěny a nějaký turecký tabák do ní. S rozkoší si dýmku zapálil a vyfoukl kouř. Heinrich dostal zdobenou litrovou sklenici na pivo. Hned ji naplnil a vyprázdnil, po čemž zrudl ve tváři a začal vypadat ospale.
„Možná jsme mu měli koupit půllitrovkou sklenici," poznamenal Drucker. Káthe se zasmála. Heinrich vypadal uraženě a připitoměle zároveň.
Adolf dostal baterií poháněný tank Leopard s ovládáním na konci dlouhého drátu. Okamžitě zahájil blitzkrieg po celém obývacím pokoji a okolo vánočního stromku, dokud se mu do něho nezamotal drát. Claudia nadšeně vykřikovala, když otevřela svůj dárek, plavovlasou panenku z umělé hmot)" s okouzlující garderobou a ještě atraktivnější postavou. Ta nebyla laciná, protože byla dovezena z USA, ale udělala jí takovou ra-. dost, že Drucker usoudil, že za ty peníze stála.
„Všechny mé kamarádky budou žárlit," libovala si Claudia, „zvlášť Eva. Chtěla takovou už dávno."
„Možná taky jednu dostala," řekl Drucker. Něco z Clau-diiny radosti se vypařilo, na to nepomyslela. Ale pak, protože byly vánoce, znovu se rozzářila a užívala šije, jak jen mohla.
Po vánoční večeři, skládající se z vykrmené pečené husy, se všechna její rozmrzelost vytratila, a - právě pro tento večer -i u všech Druckerových. Heinrich šel ven, aby vzal Use na večírek. Adolf pokračoval v ničení nepřátel Reichu, dokud nebyl čas jít do postele, zatímco Claudia si hrála s americkou panenkou.
Heinrich měl klíč od domu. Když odešly mladší děti spát, nic nebránilo Káthe a Druckerovi, aby vystoupili po schodech do své vlastní ložnice. S výrazem kouzelníka, vytahujícího krá-lika z klobouku, Drucker vytáhl drahý dárkový balíček zpod náhradního polštáře v prádelníku a podal jí ho. Vydala lehký výkřik šťastného překvapení. „Proč jsi mi to nedal s tím vším ostatním?" zeptala se.
„Uvidíš," odpověděl a zavřel dveře ložnice, zatímco ona otevírala balíček. Vydala další slabý výkřik: obsahoval pár krajkových podvazků a dalších kousků prádla z téměř průhledné krajky. Zašklebil se: „Dárkové balení pro tebe." Pohlédla na něho po straně. „A pak, předpokládám, budeš očekávat, že mě rozbalíš."
Zanedlouho udělal přesně to. Za nějakou dobu poté, co byla rozbalena, leželi vedle sebe, nazí a šťastní. Nepřítomně si hrál s její bradavkou. „Šťastné vánoce," řekl. „Doufám, že byly," řekla čtverácky. „Jawohl, " odpověděl, jako by byla jeho velící generál. Přál si, aby byl přišel s jinou odpovědí, ale ve středních letech už nebyl tak pohotový.
Ležela tiše tak dlouho, až si začal myslet, že usnula. Pak řekla: „Hansi?" zcela odlišným tónem od toho, který používala. Vydal zvuk beze slov, aby dal najevo, že poslouchá. Naklonila se a zašeptala mu do ucha: „Matka mého otce ... myslím, že opravdu byla Židovka."
Neřekl hned nic. Věděl, že cokoli řekne, dotkne se, ovlivní, zbytek jejich společného života. Mlčení, na druhé straně, ji mohlo jen poplašit. Zašeptal zpátky: „Pokud si to nemyslí Gestapo, koho to zajímá?" Objala ho, pak propukla v slzy, a

pak, velmi rychle, usnula. Po několika hodinách usnul také.
„Nerozumím," řekla Felless. Řekla to už mnohokrát, mnohokrát od té doby, kdy přiletěla do Velkoněmecké říše. Většinou, jako právě nyní, tím nemínila, že nerozumí tlumočníkovi, který překládal slova nějakého úředního činitele do řeči Rasy. Na Velkého Ošklivce hovořil tento tlumočník jazykem Rasy velmi dobře. Ale to, co řekl, a to, co řekl úřední činitel, jí nedávalo žádný smysl.
„Já to zopakuji," řekl úředník bezpečnosti. Zdál se dost trpělivý, dost ochotný, aby to sám vyjasnil. Protože ztratil většinu porostu na vrcholku hlavy, připadal jí poněkud méně cizí než většina Tosevanů. Pod širokým čelem byla jeho tvář úzká, se špičatou bradou. Mluvil hrdelní řečí Němců. Tlumočník jeho slova překládal: „Židé zasluhují exterminaci, protože jsou nižší rasa."
„Ano, to jste říkal předtím, Gruppenfuhrere Eichmanne," řekla Felless. „Ale říkat něco, a dokázat, že je to pravda, není totéž. Není pravda, že Židé dali tosevanskému ne-impériu známému jako Spojené státy mnoho schopných vědců? Neni pravda, že Židé pod vládou Rasy vzkvétají v Polsku a v Palestině a ... a kdekoli?" Naučila se trochu tosevanskému zeměpisu, ale ne příliš.
„To je pravda, starší výzkumnice, ano," řekl Eichmann klidně. „Ve skutečnosti to potvrzuje můj názor."
Felless ucítila, jak se jí napínají čelistní svaly. Chtěla ho kousnout. To nutkání bylo atavistické, a ona to věděla. Ale možná by ho bolest přiměla přijít s něčím rozumným. „Jak to potvrzuje váš názor?" zeptala se. „Nezdá se vám, že to potvrzuje pravý opak?"
„V žádném případě," řekl Eichmann. „Protože smysl a nejvyšší úděl každé rasy je vytvořit - " Tlumočník zaváhal. Řekl: „Termín volkisch nemá přesný ekvivalent v jazyce Rasy. To, co má Gruppenfiihrer na mysli je to, zeje údělem každého druhu Tosevanů vytvořit ne-impérium, složené z příslušníků tohoto druhu a žádného jiného."
Felless napadlo tisíc otázek, počínaje Proč? Měla podezření - vlastně si byla jistá - že by se s ní nikam nedostala. Místo toho to zkusila jinak: „Jak se od toho Židé odlišují?'
„Jsou neschopní vytvořit své vlastní ne-impérium," odpověděl Eichmann, stále trpělivě a věcně. „Místo toho žijí v ne-im-périích, která vytvořily jiné, lepší rasy, jako žijí nakažlivé viry v těle. A opět jako viry, otravují a ničí těla, v nichž žijí."
„Předpokládejme, že to, co říkáte, je pravda," řekla Felless. „Byl tento váš závěr potvrzen experimentálně? Dal někdo těmto Židům zemi, na které by zřídili své ne-impérium? Pokusili se o to a neuspěli? Jak jste tento experiment kontrolovali?'
„Nepokusili se o to," odvětil Eichmann. „Vůbec se o to nepokusili, což dokazuje, že jsou neschopní."
„Možná to jenom dokazuje, že neměli příležitost," řekla Felless.
Eichmann zavrtěl hlavou, což u Velkých Ošklivců bylo gesto znamenající negaci. „Už dva tisíce let neexistovalo nezávislé židovské ne-impérium."
Felless se rozesmála. „Za prvé, tohle je neadekvátní vzorek. Dva tisíce let - i dva tisíce vašich dlouhých let - není dlouhá doba v termínech historie rasy nebo skupiny, bez ohledu na váš názor. Za druhé, argumentujete do kruhu. Říkáte, že Židé nedokážou vytvořit ne-impérium, protože v tomto časovém období neměli příležitost je vytvořit, a pak říkáte, že neměli příležitost je vytvořit, protože je vytvořit nedokážou. Musíte si zvolit jeden nebo druhý argument, protože oba mít nemůžete."
Gruppenfiihrer Eichmann se za svým stolem zavrtěl. Tlumočník zamumlal k Felless: „ Gruppenfiihrer není zvyklý na takovou neúctu, ani od muže Rasy."
To přimělo Felless, aby se znovu zasmála. „Za prvé, nejsem muž Rasy. Jsem žena Rasy, jak by váni mělo být zřejmé. Za druhé, když je elementární logika klasifikována jako neúcta, nejsem si jistá, zdali je vůbec možná racionální diskuse mezi Gruppenfůhrerem a mnou." Nejsem si jistá, že Gruppenfuhrer je vůbec inteligentní stvoření. Ale jeho druh ovládá jaderné zbraně. Zanedlouho se mohou začít pokoušet stavět hvězdné lodě. Co uděláme potom?
„Mám na vybranou," řekl Eichmann. „Mohu se řídit tím, co říkáte v)', žena cizího druhu, která nemá žádnou osobní zkušenost s Tosevem 3 a jeho rasami a druhy. Nebo se mohu řídit slovy a učením Hitlera v jeho slavné knize Mein Kampf. Hitler strávil celý svůj život uvažováním o těchto problémech. Důvěřuji jeho názorům daleko víc než vašim. Jestli se vám proto zdám nelogický, jsem ochoten zaplatit tuto cenu."
Byl tak neprostupný jako pancéř pozemního křižníku. Z jeho hlediska to, co řekl, dávalo do jisté míry smysl - ale jen do jisté míry, protože jeho závěry, pokud mohla Felless soudit, zůstávaly stále choromyslné. Jeho představy - a, pravděpodobně, představy toho Hitlera - o důležitosti vlastního ne-impéria pro každou nepatrně odlišnou varietu Tosevanů jí také připadaly absurdní. Připouštěla však, že je v tomhle ovlivněna jednotou a jednoduchostí Impéria. Zkusila to znovu: „Když má každá tosevanská frakce mít své vlastní ne-impérium, jak ospravedlníte vládu Reichu nad Francouzi, Belgičany, Dány a dalšími takovými odlišnými skupinami, eh - Tosevanů?" Právě včas si připomněla, že výraz Velcí Ošklivci je někdy může urazit, když je jim řečen přímo do jejich velkých, ošklivých tváří.
„To, starší výzkumnice, je velice jednoduché," odpověděl Eichmann. „Porazili jsme je na bitevním poli. To dokazuje naši nadřazenost nad nimi, demonstruje naše právo jim vládnout."
„Není to tak, že oni vás také čas od času porazili na bitevním poli?" zeptala se Felless. „Nejsou tyto případy spíš nahodilými změnami síly než zkouškami konkurenční schopnosti ve vývojovém smyslu?"
„V žádném případě," odpověděl německý muž prostřednictvím tlumočníka. „Pravda, jednou nás Francouzi porazili. Ale to bylo před sto padesáti lety, a od té doby zparchantělí a tak oslabili svou rasu do té míry, že jsme je byli schopní hladce porazit nejenom jednou, ale třikrát - ačkoli v tom prostředním konfliktu jsme byli oloupeni o vítězství ranou do zad."
Felless se znovu rozesmála. Nemohla si pomoci. „Absurdnost představy, že evoluce postupuje takovým způsobem, nebo může mít tak hluboké důsledky během tak málo generací, se skoro vymyká jakémukoli popisu.'"

„Co se vymyká popisu, je arogance Rasy, která si představuje, že může přijít na naši planetu a předpokládat, že jí za tak krátký čas porozumí," řekl Eichmann.
Porozumět Tosevanům? Zvláště německým Tosevanům? Na něco takového Felless ani nepomyslela. Řekla: „Ani tosevanské úřady v těch ostatních ne-impériích, ani ty na územích, spravovaných Rasou, nesouhlasí s interpretací nabízenou Reichem. "
„A co byste čekala?" Eichmannova ramena sebou pohnula nahoru a dolů v tosevanském gestu lhostejnosti, podobnému tomu, které používala Rasa. „Když v těch ostatních ne-impériích panují Židé - a také v těch oblastech planety, které spravujete vy - budou se přirozeně snažit zakrýt vědeckou skutečnost, která je staví do špatného světla."
„Židé nepanují v oblastech planety, kde vládne Rasa," řekla Felless se zdůrazňovacím zakašláním. „V těch oblastech panuje Rasa."
„To si myslíte teď," řekl německý důstojník bezpečnosti. „Zanedlouho budete mluvit jinak - jestli si vůbec všimnete vodících šňůrek, připevněných k vašim zápěstím a kotníkům. Ale možná si vůbec nevšimnete, že máte nasazené okovy."
To jí dodalo. Představa Velkých Ošklivců jakéhokoli druhu, manipulujících s Rasou aniž by si to uvědomovala, byla příliš absurdní, aby o ní vůbec přemýšlela. Felless se zvedla ze židle - která, protože byla zhotovena pro Velké Ošklivce, stejně nebyla příliš pohodlná - a řekla: „Nevidím žádný smysl v další diskusi o těchto věcech. Musím říct, že shledávám podivným, že Tosevané, kteří akceptují nadřazené znalosti Rasy v tolika oblastech, odmítají uvěřit, že naše znalosti jsou vyšší i v ostatních oblastech."
K jejímu zklamání se Eichmann nijak nerozčílil. „Souhlasím: tohle je bezúčelné. Souhlasil jsem s vaší žádostí o rozhovor ze zdvořilosti, nic víc. Byl jsem si dlouho vědom hluboké nevědomosti Rasy ve věcech, majících co dělat se vztahy mezi skupinami Tosevanů a židovským nebezpečím. Na shledanou."
„Na shledanou." S ocasním pahýlem chvějícím se vztekem vyšla Felless z Eichmannovy pracovny, ven z bezútěšné hromady kamene, známé jako Kaiserburg, a do tosevanského vozidla, čekajícího na ni, aniž by si vůbec všimla zmrzlé vody na zemi nebo teploty, která způsobila, že voda zmrzla. „Odvezte mě okamžitě zpátky na vyslanectví," vyštěkla na řidiče. „Okamžitě, slyšíte?"
„Bude vykonáno, nadřízená paní," řekl řidič. Moudře nepromluvil další slovo, dokud nedovezl výzkumnici do jediného kousku Domova v celém Norimberku.
Vešla do svého apartmá stejně rozčilená, jak odcházela z Eichmannovy pracovny. Jakmile tam byla, vložila do informačního systému konverzaci, kterou měla s Velkým Ošklivcem, dokud ji ještě měla v čerstvé - nechutně čerstvé - paměti. Ani štiplavý komentář, kterým rozhovor doplnila, neulevil jejímu vzteku.
Měla jsem ho kousnout, pomyslela si. Při Císaři, opravdu jsem ho měla kousnout. Pak se zastavila a pokrčila rameny. Tím, že se stýkám s velkými Ošklivci, stávám se stejně necivilizovaná jako oni.
Přešla k vedlejším dveřím a požádala o vstup do Ttomal-ssovy místnosti. Místo vstupu dostala nahraný vzkaz, informující ji, že Ttomalss dělá svůj vlastní terénní výzkum a vrátí se pozdě odpoledne.
Felless cosi zamumlala a nespokojeně zasyčela. Žádala Tto-malsse, aby jí asistoval. Nežádala ho, aby dělal vlastní výzkumy. Život mezi Velkými Ošklivci s jejich vášní pro individualismus ho také zkazil
Vrátila se zpátky do svého obydlí. Byla všechno, jen ne šťastná. Spojení s Tosevany nemohlo pravděpodobně nikoho zanechat šťastným, o tom byla přesvědčena. Ale hloubka jejího vzteku, frustrace a zoufalství ji lekala. Už od předčasného probuzení ze studeného spánku neměla nic než špatné zprávy o Tosevu 3 a jeho obyvatelích.
Možná dokáže objevit lepší zprávy. Snad přijdou z Tosevu 3 lepší zprávy. Přitom jak se cítila teď, by každá změna mohla bát jen k lepšímu. Ttomalss by s tím nesouhlasil, ale v této chvíli jí bylo jedno, co si Ttomalss myslí. Ttomalss byl pryč za svými vlastními výzkumy. Felless se zasmála. Napadlo ji, jestli, až se vrátí - což nemohlo trvat příliš dlouho - pozná, co udělala. Znovu se zasmála. Pochybovala o tom. Věděl toho mnoho o Velkých Ošklivcích, ale zdálo se, že to je všechno, co ví.
Přešla ke svému psacímu stolu a otevřela jednu ze zásuvek. Tam už skladovala čtyři nebo pět skleniček s rostlinou zvanou zázvor. Několik mužů, všichni z nich už dlouho pobývající na této hrozné, studené planetě, jí tu rostlinu věnovalo, a všichni říkali, že dokáže věci vylepšit. Až doposud to nezkusila, ta látka byla proti předpisům. Po setkání s německým mužem jménem Eichmann jí to bylo jedno. Všechno, oč jí nyní šlo, byla úleva.
Nasypala si trochu prášku na hřbet ruky. Vůně zasáhla její čichové receptory: kořenitá, cizí, vábivá. Její jazyk se vymrštil, téměř sám od sebe. Zázvor v okamžení zmizel. Jen o chvíli později rostlina dosáhla Fellessina mozku.
„Proč mi to nikdo neřekl? " zamumlala skrze extázi, která jí zaplavila. Nikdy si nepřestavovala, že by to mohlo být tak dobré. Byla bystřejší, rychlejší a silnější, než si kdy dokázala představit. Jediný pocit, který s tím snesl srovnání, bylo páření, které se jí náhle vybavilo mnohem živěji než kdykoli předtím od skončení posledního období páření.
Naplnila ji radost a veselí. Zatoužila po další dávce. Nasypala si na ruku další zázvor. Pozná to Ttomalss? Na to brzy přijde.
Ttomalss neměl rád Němce. Neznal nikoho mezi muži Rasy, kdo by měl rád Němce. Mnozí z mužů, kteří s nimi bojovali, uznávali jejich bojové schopnosti. Někteří z mužů, kteří pracovali na vyslanectví, uznávali jejich schopnost osvojit si a rozvinout novou technologii. Ale rád je neměl nikdo.
„Jsou arogantní," řekl mu vyslanec Veffani, „tak arogantní, jako kdyby dokázali něco, co by takovou aroganci ospravedlňovalo, tak jak bezesporu dokázala Rasa. Jsou to vrahové, a ani se za to neomlouvají, ale jsou na pyšní."
Pochopení, jak a proč tomu tak je, by bylo pro Rasu velice užitečné. Ve snaze přiblížit se k němu, Ttomalss mluvil s jistým Rudolfem Hossem, důstojníkem pověřeným vedením jednoho z těch průmyslových vraždících zařízení, které Němci provozovali. Jeho první otázka byla ta nejzákladnější možná: „Jak můžete vydržet to, co děláte? Neskličuje vás

to?“
„Proč by mělo?“ odpověděl Hoss, zívaje. „Je to můj úkol. Moje povinnost je poslouchat rozkazy nadřízených a plnit svůj úkol jak nejlépe dovedu.“
Kdyby něco takového řekl muž Rasy, bylo by to chvalitebné. Ale žádného muže Rasy by ani ve snu nenapadlo, že by mohl dostat takový úkol jako Hoss. Poněkud zoufale se Ttomalss zeptal: „Ale neuvažoval jste o odmítnutí tohoto úkolu, když vám byl uložen?“
„Proč bych to měl dělat?“ Hoss vypadal užasle. „Můj výcvik mě kvalifikuje pro tuto práci. Kromě toho, kdybych ji nedělal já, dělal by ji někdo jiný, a já ji dokážu dělat lépe než většina ostatních.“
„Ale povaha tohoto úkolu - “ Ttomalsse napadlo, jestli jeho tlumočník koná řádně svou práci. Mohl být ten Velký Ošklivec na druhé straně stolu tak lhostejný k věcem, které dělal? Očividně mohl, protože řekl: „Je to úkol jako každý jiný.“ Ať se Ttomalss snažil jak chtěl, nedokázal proniknout přes toto trvání na povinnosti ke skutečným pocitům, které měl Hoss ze své práce. Možná z ní neměl žádné pocity. Ttomalss by to nebyl považoval za možné, ale zdálo se, že tomu tak je.
Vrátil se na vyslanectví se směsí úlevy z návratu do domovského prostředí a frustrace nad tím, že se mu nepodařilo splnit svůj záměr. Tyto smíšené pocity ho přiměly k mrzutému zasyčení, když někdo požádal o vpuštění do jeho místnosti. „Kdo je to?“ zeptal se rozčileně.
„Já, Felless,“ ozvala se odpověď zvenku. Ženin hlas zněl divně, ale Ttomalss tomu nevěnoval pozornost. Nešťastné bylo, zejí nemohl odepřít vstup, protože to byla ona, kdo si ho sem povolal, aby jí asistoval při jejím výzkumu. „Pojďte dál, nadřízená paní,“ řekl a stiskl ovladač, který otevíral vzduchotěsné dveře. Vzhledem ke zběhlosti Němců v zacházení s jedovatými plyny to Ttomalss považoval za nanejvýš rozumnou obezřetnost.
„Zdravím vás,“ řekla Felless, vcházejíc dovnitř.
„Já zdravím vás, nadřízená paní,“ řekl Ttomalss rezignovaně. Otočil k ní své oční výčnělky s jistou zvědavostí. Její hlas zněl divně, a také se divně pohybovala, jaksi rychle a trhaně.
„Víte, starší výzkumníku, že Tosevané jsou s největší pravděpodobnosti nejodpornějším druhem v celé Galaxii?“ řekla Felless.
„Pravda,“ řekl Ttomalss se zdůrazňovacím zakašláním. Nezáleželo na tom, že Fellessin Mas není zcela v pořádku, pokud říkala takové věci. „Popravdě řečeno, Velcí Ošklivci jsou ...“
Zhluboka se nadechl, připravuje se vypočítat četné tosevanské neřesti. Jak mu vzduch proudil do plic, procházel kolem jeho čichových receptorů. Vůně, kterou zachytily, byla důvěrně známá, ale naprosto neočekávaná. Vytřeštil oči na Felless. Dlouhé šupiny mezi jeho očními výčnělky se mu vztyčily a vytvořily jakýsi hřebínek, jak to neudělaly od té doby, co přišel na Tosev 3.
I Felless na něj hleděla s vytřeštěnýma očima. Vztyčení jeho hřebínku byla pouze odpověď jeho těla na vůni, kterou ucítil. Téměř podvědomě odsunul svou židli dozadu a obešel svůj psací stůl směrem k Felless. S každým krokem se stále více vztyčoval, až šel skoro jako Velký Ošklivec. Žena se sklonila do polohy, která byla čímsi podobná uctivému postoji, a ponechávala její zadní část vysoko a ocasní pahýl z cesty.
Ttomalss si k ní pospíšil. Jeho reprodukční orgán se vynořil z kloaky. Vsunul ho do jejího. O chvíli později vydal hvízdavé zasyčení, jak jeho tělem vystřelila rozkoš.
Když ji uvolnil, řekl: „Nevěděl jsem, že přicházíte do svého pářícího období, nadřízená paní.“
„Ani já ne,“ řekla Felless. „Mé tělo mi obvykle poskytuje určitá varování. Ale tentokrát ne. Před malou chvíli jsem. ochutnala zázvor, a - “
Víc už neřekla. Feromony proudící z ní stále plnily vzduch a stále působily na Ttomalsse. Viditelná žádost, která z něho vyzařovala, Felless znovu vzrušila, a ona znovu zaujala pářící postoj. Ttomalss se s ní znovu spojil, právě tak, jak to pozoroval u Velkých Ošklivců, opakovaně se spojujících se svými že* námi.
Po druhém spojení byl stejně unavený jako ona. Měl potíže shromáždit myšlenky. Možná ještě stále cítil feromony. Chtěl se spojit znovu, i když si nebyl jistý, zda jeho tělo odpoví na jeho žádost. Chraptivě řekl: „Snad byste raději měla jít. Velvyslanectví bude nějaký čas velmi chaotickým místem, jestli je tohle skutečně pářící sezóna našich žen na Tosevu 3.“
„Ale neměla by být.“ Fellessin hlas zněl stejně omámeně, jak se Ttomalss cítil. „Nemyslela jsem, že přicházím do svého období, jak jsem řekla. Nemyslím, že jsem v dohledné době vubec měla přijít do svého období. Ale přišla jsem, při Císaři, přišla jsem.“ Sklopila oči, jak se slušelo. Pak, sama od sebe, se její hlava začala sklánět. Její zadní část se začala zvedat.
Ttomalss k ní vykročil. Kdyby se s ní nebyl už dvakrát spojil během okamžiku, spojil by se s ní ještě jednou. Místo toho řekl přiškrceným hlasem: „Vypadněte.“
Felless, stále napůl v pářící poloze, vykročila ke dveřím. Stiskla uvolňovací knoflík vedle nich. Dveře se odsunuly. Vyšla ven - a skoro vrazila do Veffaniho, který právě zvedal ruku, aby aktivoval interkom a požádal o vpuštění.
„Omlouvám se, nadřízený pane,“ vydechla Felless. „To není nutné, starší výzkumnice,“ odvětil vyslanec. Stejně jako Ttomalss předtím, i on se nadechl, aby mohl mluvit dál. Stejně jako Ttomalss, i on se zarazil a slova zůstala nevyslovena. Dlouhé šupiny na vrcholku hlavy se mu zvedly. Zaujal vztyčený postoj.
Felless začala znovu zaujímat plnou pářící polohu. Ale pro Ttomalsse Veffaniho viditelné známky žádosti nebyly signálem k páření. Pro něho z nich milióny let evoluce udělaly výkřik: RivalJ Zamířil kVeffanimu, drápy roztažené a ústa otevřená v něčem, co zdaleka nebylo smíchem.
Nebylo to racionální. Vůbec to nebylo racionální. Malá část jeho mysli to věděla velice dobře. S hrůzou pozorovala, jak mu ta větší, dominantní část velí pustit se do boje a zabít muže, který je jeho nadřízeným.
I Veffaniho zachvátila zuřivost, když uviděl Ttomalssovu vizuální žádostivost a přitom cítil Fellessiny feromony. S

obrovským úsilím řekl: „To je šílenství. Musíme přestat.“
„Pravda.“ Zbývající část Ttomalssovy mysli, která ještě dokázala jasně přemýšlet, se chopila této omluvy proč neroztrhat a nezakousnout Veffaniho. Pak zasyčel telefon a přitáhl jeho pozornost. To byl stimul, proti kterému evoluce nevyvinula obranné mechanismy. Otočil se, aby hovor přijal. Veffani se na něho nevrhl.
Hovor se ukázal být bezvýznamný. Když Ttomalss skončil, uviděl, že Veffani právě končí s Feíless. Vyslanec využil výhodu, kterou mu telefonát poskytl.
„Nadřízená paní, prosím vás odejděte, než se všichni úplně zblázníme,“ řekl Ttomalss. Felless se narovnala a vyšla na chodbu.
Její feromony stále plnily vzduch, ale ne do té míry, aby z toho Ttomalss a Veffani zdivočeli. „Teď, když je sezóna tady, je to sladké,“ řekl Veffani. „Brzy bude po ní, a my budeme zase moci být sami sebou.“'
„Pravda,“ řekl Ttomalss. „A to bude také sladké. Jsem rád, že jsem se pářil, ale nechybělo mi to, když jsem byl tak dlouho bez toho.“
„Ne, samozřejmě že ne,“ řekl Veffani. „Jsme snad Tosevané, abychom mysleli na páření každou chvíli ve dne i v noci?“ Odmlčel se, pak zakýval jazykem v sebepodceňování. „V té chvíli jsme mohli být docela dobře Velcí Ošklivci. Stále cítím to nutkání - a stejně nutkání pustit se s vámi do sporu.“
„A já s vámi, nadřízený pane.“ Ttomalssovy smysly, rozrušené nutkáním k páření, zůstávaly méně ostré, než by měly být. Když ho napadla nová myšlenka, proklel sám sebe, že to nepostřehl dřív. „Jak se nám Tosevané budou smát, teď když máme opět zájem o takové věci.“
„Jak jsem řekl, brzy to skončí,“ odvětil Veffani. „Ajednou věcí si můžete být jist: Tosevané mají krátkou paměť. Velice brzy zapomenou na svůj posměch a akceptují naše chování jako pro nás normální, stejně jako jejich chování, jakkoli pobuřující ho shledáváme, je normální pro ně.“
„Svým způsobem, nadřízený pane, je tohle váš nejvnímavější postřeh,“ řekl Ttomalss, a vysvětlil vyslanci, jak Kassquit, ačkoli vychována jako žena Rasy, stále vyhledává v pravidelných intervalech fyzickou úlevu. Pak výzkumník pokračoval: „Na druhé straně se ale obávám, že jste možná příliš optimistický, protože kdy vůbec Velcí Ošklivci projevili ochotu akceptovat jak nás, tak jiné frakce svého vlastního druhu?“
„No, to je také pravda.“ Veffani rozmrzele zasyčel. „Nedokážu jasně uvažovat, ne když jsou ve vzduchu stále ty feromony. A každý muž tady bude mít nabuzené receptory a bude se pídit po ženě v jejím období.“
„A brzy i ostatní ženy přijdou do svého období,“ řekl Ttomalss. „A pak skončí na další rok. Budeme mít novou úrodu mláďat, která začneme civilizovat, což poskytne Velkým Ošklivcům další příležitost k veselí - ne že by jejich vlastní mláďata byla k něčemu jinému než k smíchu.“ Opravil se. „Ne, to není zcela pravda. Jejich mláďata jsou k smíchu, když je vychovávají oni sami. Když se toho úkolu ujme někdo z nás, ujišťuji vás, že to není vůbec k smíchu.“
„To věřím. Máte můj obdiv za vaše úsilí v tomto směru,“ řekl Veffani. „Já bych se s ním nepokoušel soupeřit. To, o co bych měl zájem - “ Znovu udělal sebezesměšňující pohyb jazykem. „To, o co bych měl zájem, je další páření. Jsme divní, když je období páření, není-liž pravda?“
Než stačil Ttomalss odpovědět, po chodbě proběhl muž. Šupiny na hlavě měl vztyčené a pohyboval se cílevědomým krokem někoho, kdo přesně ví, co chce, i když neví přesně, kde to je. Za okamžik ho následoval další muž se stejnými záměry. Ttomalss se zasmál. „Už to začalo.“
S otevřenými ústy zachytil víc Fellessmých feromonů. I jeho hřebínek se zvedl.
Nesseref měla Tosevu 3 po krk: ne Velkých Ošklivců - mezi nimiž, i když jejich reprodukční zvyky byly pobuřující, se našli někteří zajímaví a dokonce pohlední jedinci - ale svého vlastního druhu. Vrhla na Bunima, regionálního subadminis-trátora v Lodži, kyselý pohled. „Podle mého názoru, nadřízený pane, nemůžete mít obojí. Chtěl jste přístav raketoplánů v této oblasti, ale teď neustále vznášíte námitky proti každému místu, které navrhnu.“
„To je proto, pilotko raketoplánu, že stále navrhujete místa, proti nimž je třeba mít námitky,“ odvětil Bunim. „V tomto regionu je situace komplikovanější, než patrně chápete.“
„Tak mi ji osvětlete,“ řekla Nesseref s větší dávkou sarkasmu, než by se vůči nadřízenému slušelo. V tomto okamžiku by s chutí na Bunima namířila zbraň. Obstrukcionista, pomyslela si.
Oknem jeho pracovny viděla malé kousky zmrzlé vody, kroužící a vířící v ledovém větru. Ta látka byla zajímavá, snad dokonce jakýmsi bizarním způsobem atraktivní - když se na ni dívala skrze okno. Nesseref získala víc zkušeností se sněhem, než měla v úmyslu, když vyhledávala přistávací místo, které by uspokojilo jak ji, tak Bunima.
Navzdory zimě, navzdory sněhu, se Tosevané stále hemžili, prodávali a nakupovali na tržišti, na něž hleděla okna Buni-movy pracovny. Zahaleni do několika vrstev látek se zabývali svými obchody. Svým způsobem byla taková cílevědomost obdivuhodná. Na druhé straně ji však vedla k závěru, že Velcí Ošklivci jsou blázni.
Bunim řekl: „Situace je komplikovaná tímto způsobem: Rasa vládne Polsku, ale ne tak, jako vládneme Rabotevu 2, a dokonce ani tak, jako vládneme většině ostatních částí Tosevu 3. Ty dvě skupiny Tosevanů zde - Poláci a Židé - jsou obě těžce vyzbrojeny, a mohly by nám, kdyby proti nám povstaly, způsobit značné potíže. Dokonce se říká, že Židé mají bombu z výbušného kovu, i když nevím jistě, jestli je to pravda.“
„Setkala jsem se s Tosevanem, který říkal, že kontroluje bezpečnost takové bomby,“ řekla Nesseref.
„Všichni Tosevané lžou,“ řekl Bunim odmítavě. „Ale jádro věci je v tom, že jediný důvod, proč nás místní obyvatelé tolerují, je ten, že cítí větší odpor k ne-impériím po obou stranách Polska, k Velkoněmecké říši a k SSSR, než k nám. My nechceme, aby nás nenáviděli víc, než nenávidí tato ne-impéria, protože jinak by se jim mohlo podařit nás vyhnat. Proto musíme postupovat opatrně. Nemůžeme prostě jít a vzít si co chceme. To se týká také zabrání půdy, za předpokladu, že Velcí Ošklivci, kteří ji teď vlastní, ji nechtějí vydat. Už začínáte chápat?“
„Ano, nadřízený pane.“ To, co si Nesseref myslela, bylo to, že právě viděla přiznání slabosti, ale nechala si to pro sebe. Místo toho řekla: „Chcete tím říct, že zacházíte s velkými Ošklivci, jako kdyby to - pokud jde o majetková práva a tak -

byli muži a ženy Řasy?
„V podstatě ano," řekl Bunim.
Mínění Nesseref o takové politice nebylo příliš vysoké. Bunim se, nicméně, nestaral o její mínění, a jeho nadřízení by podpořili jeho názor. Nesseref mohla pouze říct: „Pak mi tuto politiku měl někdo vysvětlit předtím, než mě sem vyslali. Předešlo by se tím spoustě třenic mezi námi." Mohla jsem splnit řádně svůj úkol a zmizet odsud, pomyslela si vztekle. Tohle není žádná zahrada. Podle všeho, co jsem viděla na Tosevu 3, ani on není žádná zahrada.
„Předpokládal jsem, že chápete, jaká je tady situace," řekl Bunim. „My z dobyvatelské flotily považujeme už věci týkající se Tosevanů za natolik samozřejmé, že zapomínáme, že vy kolonisté s nimi nejste natolik obeznámeni."
„Bylo by lépe, kdybyste na to nezapomínali." Nesseref vstala. „A teď, nadřízený pane, jestli mě omluvíte..." Otočila se a odešla bez ohlédnutí, takže se nedověděla, zdali ji omluvil nebo ne.
Venku se do ní zakousl vítr, jako by měl zuby, vrhaje jí sníh do tváře. Přitáhla si těsněji svůj vlastní oděv. Její oční výčnělky sklouzly ke strážným před budovou. Litovala je. Museli snášet toto brutální počasí mnohem déle než ona. Museli snášet i Bunima mnohem déle než ona. I proto je litovala. Otočila oční výčnělek k oknům jeho pracovny. Rozzuřilo ji to. Znal situaci a neobtěžoval se ji o ní informovat, a pak jí měl za zlé, když její práce trpěla problémy.
„Nevědomost," zamumlala. Ale jeho nadřízení by ho podpořili, tím si byla jistá. Sloužili s ním od příletu dobyvatelské flotily. Ona byla pouhá nově příchozí, a nově příchozí nízké hodnosti. „To není fér." Ale tak to ve světě - v jakémkoli světě - chodilo.
Nenáviděla to, nenáviděla Bunima, nenáviděla všechno, co se týkalo Tosevu 3 s výjimkou - zvláštní - jednoho nebo dvou Tosevanů. Chvíli se přehrabovala v kapse na opasku, a pak vytáhla jednu z nádobek se zázvorem, které jí muži věnovali. Snad to způsobí, že se bude cítit lépe. Jestli to vůbec něco dokáže, pomyslela si.
Vítr hrozil, že jí sfoukne zázvor ze hřbetu ruky. Byl tak studený, že se divila, že jí jazyk nepřimrzl ke kůži, když slízla svou dávku. Chuť rostliny se nepodobala ničemu, co kdy poznala, ostrá a sladká současně. A její účinky byly přesně taková, o jakých jí muži z dobyvatelské flotily vyprávěli. Ta pravda ji ohromila stejně jako pocit samotný, věděla velice dobře, jak mnoho mužů má ve zvyku přehánět.
Naplnilo ji blaho. Ten pocit jí připomněl, jak se cítívala během pářícího období. Moc na to nemyslela od té doby, kdy skočilo poslední pářící období. Stejně jako zbytek Rasy, udržovala pářící období a to, co se dělo pak, v části své mysli, oddělené od zbytku jejího života. Zdálo se, že zázvor dokáže zdi kolem této části rozdrolil
Chvěla se ve větru, ale to chvění mělo jen málo co společného s mizerným tosevanským počasím. Mit zájem o páření, když není jeho období, to ji děsilo. Podobné příznaky měly některé vážné hormonální poruchy. Ale zároveň vychutnávala -nemohla se tomu ubránit - ten příjemný pocit touhy, který se do ní vkradl.
Vzala si další dávku, sklánějíc hlavu nad zázvorem na hřbetu ruky. Nízké sklonění hlavy bylo rovněž počátkem zaujetí pářící polohy. Snažila se na to nemyslet, ale s drogou, kolující ji v žilách, to nebylo lehké.
Její oční výčnělky znovu sklouzly k budově, kde měl Bu-nim své velitelství, aby se ujistila, že si hlídky nevšimly jejího požívání zázvoru. Navzdory počtu mužů z dobyvatelské flotily, kteří tu látku požívali, zůstávalo to proti předpisům. Tresty, stanovené na požívání zázvoru jí připadaly absurdně tvrdé. Nechtěla, aby ji chytili.
Ale ať chtěla nebo nechtěla, neměla k tomu daleko, protože oba strážní se k ní právě přibližovali. Vykročila pryč, doufajíc, že se jí podaří zahnout za roh a zmizet, ale oni se k ní blížili rychlým a cílevědomým krokem.
Pak uviděla, že jejich šupiny na hlavě jsou zvednuté a že se pohybují v mnohem vztyčenější poloze, než Rasa obvykle používala. „Při Císaři," zašeptala. „Vůbec jsem nepomyslela na páření." Vítr odvál její slova - tentýž vítr, který zavál její feromony k oběma mužům, stojícím před Bunimovou budovou.
Jeden z nich ji pohybem ruky naznačil, aby sklonila hlavu a zvedla zadní část. Bylo to gesto, které se používalo pouze v období páření. Poslechla bez rozmýšlení. To se zdálo ze všeho nejsnazší.
Někdy spolu muži v divokosti období páření o ženy bojovali. Jindy se prostě střídali. To se stalo tady. Muž, který ne-gestikuloval, stáhl z Nesseref její oděv a pak uvolnil svůj, aby se mohli spojit. „Mizerné, neohrabané věci," vrčel. Ponořil svůj reprodukční orgán do jejího. Když se rozkoš, kterou to působilo, přidala k rozkoši ze zázvoru, bylo to skoro víc, než Nesseref dokázala unést. Když muž skončil, zaujal jeho místo druhý, vychutnávala jeho pozornost stejně, jako pozornost jeho předchůdce.
Jen matně si všimla davu Tosevanů, shromažďujícího se okolo ní a obou mužů. Velcí Ošklivci se dívali, ukazovali a cosi říkali ve svém nesrozumitelném jazyce. Někteří z nich vydávali podivné štěkavé zvuky. Nesseref slyšela, že to je jejich smích. Nestarala se o to. Nestarala se o nic kromě zázvoru a toho, co dělali ti dva muži.
Zase se vyměnili. O chvíli později skončil ten, který šel první, svoje nové spojem. Druhý muž ho znovu nahradil.
Když končili, začal zázvor vyprchávat zNesserefma systému. Vztyčila hlavu a narovnala se, obracejíc oční výčnělky k oběma mužům. „Dost," řekla. Náhle se jí to, co právě dělala, znechutilo. Cítila se teď stejně hluboko, jak byla o chvíli dříve naplněná rozkoší.
„Nic takového," řekl jeden ze strážných se zdůrazňovacím zakašláním. Ale pářil se s ní dvakrát, takže jak jeho slova, tak zakašlání zněly poněkud dýchavičně.
„Legrační, že žena může přijít do svého období v zimě," poznamenal muž. „Pravděpodobně to má něco společného s dlouhými tosevanskými roky."
Ponořená v hluboké depresi - což bylo něco, před čím ji po-živači zázvoru nevarovali - Nesseref neodpověděla. Ale já nepřicházím do svého období, pomyslela si. Nepřicházím. Věděla bych o tom. Vždycky jsem. o tom věděl pár dní napřed. Každá žena to ví předem.
Měla daleko do příchodu svého období, dokud neochutnala zázvor. Jakmile to udělala, začaly jí táhnout hlavou myšlenky na páření. To bylo divné. Napadlo ji, jestli se to stane pokaždé, když si vezme dávku. Možná na to přijde, protože měla chuť na další dávku. Z těchto hlubin se jí výšiny, na které ji vynesla ta rostlina, zdály tím žádoucnější.

Žádoucí ... „Dostáváte se vy muži do vašeho období, když požijete zázvor?“ zeptala se, předpokládajíc, že jeden z nich nebo oba tu rostlinu pravděpodobně požívají.
„Ne,“ odpověděl jeden z nich. „To je hloupost. Jak může muž přijít do svého období bez ženy, která by ho rozehřála?““ Druhý strážný přikývl.
Nevím, pomyslela si Nesseref. Jak může žena přijít do svého období, když není její čas? Ani to nevěděla, ale právě její to stalo. Až teď si všimla zevlujících, smějících se Tosevanů. Při Císaři, jak se od nich vůbec liším? Další otázka, na kterou neměla odpověď'.
„Zdravím vás, Vznešený pane flotily,“ řekl Kirel. „Doufám, že váš pobyt v Austrálii byl příjemný a osvěžující?“
„Ah, ovšem, kapitáne, ovšem,“ řekl Atvar. „A já doufám, že tady na mě čekají nové krize a katastrofy.“ Jeho ústa se otevřela v kyselém smíchu. „Jako vždycky.“
„Žádné krize nebo katastrofy,“ řekl Kirel, a Atvar pocítil směs zklamání a úlevy. Kapitán vlajkové lodi pokračoval: „Je tady nicméně jedna věc, která se objevila v posledních pár dnech a která by zřejmě zasluhovala vaší pozornosti.“
„Jako vždycky,“ řekl Atvar s povzdechem. „No dobře, kapitáne, objasněte mi to. Stejně jste se to rozhodl udělat.“
„Popravdě řečeno, ano,“ přisvědčil Kirel. „Vypadá to tak, že tu a tam na Tosevu 3 se určitý počet žen z kolonizační flotily dostal do svého období. Došlo k páření a jeden muž nedaleko Basry byl vážně pokousán v boji o ženu.“
„To je zvláštní,“ řekl admirál. „Určitý počet žen, říkáte? Měly by přece vstoupit do svého období všechny zároveň, ne roztříštěně. Použil pro ně Reffet nějaká zvláštní kritéria výběru? Jsou snad některé z nich ze světů Rabotevů a Hallessianů?“
„Nemyslím, že by to byl zrovna tento případ,“ odvětil Kirel. „Nicméně se zdá, že v těchto incidentech je jeden společný faktor.“
Jeho tón varoval, že nebude následovat dobrá zpráva. Atvar na něj vrhl vražedný pohled. „Předpokládám, že mi také řeknete, co je to za společný faktor. Než to uděláte, řekněte mi, zdali ho skutečně chci znát.“
„Nevím, jestli ano nebo ne, Vznešený pane fotily,“ řekl Kirel, „ale řeknu vám, že ho musíte znát.“
„Tak dobře,“ řekl Atvar tónem muže, který očekává, že mu nepřítel udělá to nejhorší.
Kirel pokračoval přesně tak: „Zdá se, že všechny ženy, které náhle přišly do svého období, krátce před tím požily zázvor. Není to jisté, následkem přirozené neochoty připustit požívání zázvoru, aleje to velice pravděpodobné.“
„Myslím, že se vrátím do Austrálie,“ řekl Atvar. „Ne, raději se vrátím do studeného spánku a nechám svou ubohou, zmrzlou mršinu dopravit Domů. Až tam procitnu, všechno co se mi stalo tady, mi bude připadat jenom jako zlý sen z hibernace. Ano, to se mi moc zamlouvá.“
„Vznešený pane flotily, vedl jste nás do bitvy proti Velkým Ošklivcům,“ řekl Kirel loajálně. „Dosáhl jste tak uspokojivého míru, jak jste jen mohl za podmínek, které se ukázaly být odlišné od těch, které jsme očekávali. Budete si nyní zoufat nad rostlinou, se kterou jsme bojovali téměř od našeho příchodu na Tosev 3?“
„No, skoro ano,“ odvětil Atvar. „Avy ne? Ať jsme stou rostlinou bojovali jak jsme chtěli, nedokázali jsme zabránit obrovskému počtu mužů stát se jejími pravidelnými požívači. Myslíte, že budeme mít větší štěstí se ženami z kolonizační flotily?“
„Kdo to může říct, s jistotou?“ odpověděl Kirel. „Ještě můžeme nalézt cestu, jak překonat touhy, které ta rostlina způsobuje.“
„Doufám, že máte pravdu,“ řekl Atvar. „A přál bych si, abych tomu doopravdy věřil.“ Studoval Kirela. Kapitán korábu 127. Císař Hetto se skutečně nezdál příliš rozčilený zprávami, které předal Atvarovi. Snad nechápal jejich důsledky. Atvar ano. Tosev 3 ho naučil rozeznávat katastrofy, když byly ještě v zárodku. „Říkáte, že je pravda, že ženy, které požívají zázvor, přijdou do svého období?'
„Některé ženy ano, to je pravda,“ řekl Kirel. „Nevím, jestli je to pravda u všech žen.“
„Duchové Císařů minulosti, nedopusťte, aby to tak bylo,“ řekl Atvar a pohlédl na podlahu své pracovny v hotelu Shephe-ard's. „Ženy vstupující do svého období znamenají i muže vstupující do svého období, to je tak jisté, jako že po noci následuje den.“
„To je také pravda, Vznešený pane flotily,“ připustil Kirel. „Nepochybně to způsobí nepříjemnosti, ale - “
„Nepříjemnosti!“ zvolal Atvar. „Nepříjemnosti? To je vše, co vidíte?“ Kirel byl rozumný, konzervativní, spolehlivý. Ale měl asi tolik představivost, jako když byl ještě ve skořápce. Atvar řekl: „Ženy nebudou požívat zázvor pouze v jednom ročním období.“
„Nepochybně máte opět pravdu, Vznešený pane flotily.“ Ne, Kirel skutečně nechápal rozsah rýsující se katastrofy. Atvar mu to objasnil: „Kapitáne, jesfli budeme mít ženy přístupné páření po celý rok a muže přístupné páření po celý rok, jak se vůbec budeme lišit od Velkých Ošklivců? “
„To je ... fascinující otázka, Vznešení pane flotily,“ řekl Kirel pomalu. „Musím přiznat, že na ni v této chvíli nemám vhodnou odpověď.“
„Doufal jsem, že ano, protože ani já nemám žádnou,“ řekl Atvar. „Ti prokletí Tosevané se vyvinuli, aby se vyrovnali s jejich bizarní biologií. Jestli se naše biologie na této planetě stane bizarní, jak se s ní vyrovnáme? Evoluce nás nepřipravila na celoroční pářící období. Dovedete si představit něco únavnějšího? Jak máme pracovat, když naše mysli budou neustále naplněné myšlenkami na páření?“
Kirelovy oční výčnělky byly ztuhlé hrůzou, když hleděl na admirála. „Žádná analýza až doposud nenaznačila takový řetěz následků,“ řekl. „To nezbytně neznamená, že je nepravděpodobný. Naopak, přpadá mi až příliš pravděpodobný.“ Zaujal uctivý postoj. „Jak jste došel k těmto předpokladům?“
„Když mám co do činění se záležitostmi na této planetě, moje standardní metoda je vzít tu nejhorší věc, kterou si dokážu představit, vynásobit ji deseti a pak začít mít podezření, že jsem někde ve čtvrtině cesty ke skutečné úrovni neštěstí,“ řekl Atvar.

Kirel se zasmál. Atvar si také přál, aby byl jen žertoval. Kirel se zeptal: „Co je nyní třeba udělat?“
„Nevím,“ odpověděl Atvar. Jeho smích byl na rozdíl od Kirelova hořký. „Studovali jsme tosevanskou sexualitu od našeho příchodu sem. Kdo by si byl představil, že by se náš výzkum mohl prakticky aplikovat na naši vlastní situaci?“
„Musíme udělat všechno proto, abychom udrželi zázvor mimo dosah rukou a jazyků žen,“ řekl Kirel. „To ten problém neodstraní, ale pomůže ho zredukovat.“
„Připravte mi ke schválení příslušné rozkazy,“ řekl Atvar. „Jak říkáte, ten problém to neodstraní, ale může ho to zmenšit. A jako armáda, která utrpěla těžký úder, musíme si koupit čas a přeskupit se.“
„Pravda. Bude vykonáno. Vznešený pane flotily.“ Kirel zaváhal, pak pokračoval: „Smím nabídnout návrh?“
„Prosím vás o to,“ řekl Atvar. „Čím víc návrhů teď budeme mít, tím lépe.“
„Dobrá tedy.“ Kirel na okamžik odvrátil oči od Atvara. Byl tedy na rozpacích nad tím, co se chystal říct. Přesto to řekl: „Ve věcech týkajících se celoroční sexuality jsme my ti nevědomí a Velcí Ošklivci odborníci. Možná by nebylo špatné konzultovat s nimi tento problém. Nebudeme schopni udržet ho v tajnosti. Ve skutečnosti, pokud jsou některé zprávy, které došly do Káhiry pravdivé, už to tajemství není. Došlo k některým velice veřejným aktům páření.“
„Ano?“ Atvar pokrčil rameny. Takové věci se během páření sezóny stávaly stále. Ale Kirelova myšlenka nebyla špatná. „Dobrý nápad. Povolám Mojše Russieho. Nejenže je to Velký Ošklivec, ale je také lékař, nebo co se pod tím rozumí u jeho druhu. Bezpochyby nám bude schopen říci mnohé, co ještě nevíme o tom, co leží před námi.“
Neztrácel čas a zatelefonoval Russiemu do Jeruzaléma. Být nejmocnější osobou planety mělo své výhody: Russie s ním neodmítl mluvit. Atvar zabalil své příkazy do zdvořilých termínů, pamatoval si, jak nedůtklivý a zatvrzelý Russie dokáže být. Ale byly to rozkazy, a o tom ho admirál nenechal na pochybách.
Příštího rána se Russie objevil v hotelu Shepheard's. „Zdravím vás, Vznešený pane flotily,“ řekl, když ho Pshing doprovodil do Atvarovy pracovny. „Jak vám mohu být nápomocen?“ Hovořil jazykem Rasy dobře, i když pedantsky. Atvar si vzpomněl na dobu, kdy Russie nebyl ochoten být Rase nápomocen v ničem. Do jisté míry dozrál. Bude-li moci Rase pomoci, aniž by uškodil svému vlastnímu druhu, udělá to. Z admirálova hlediska tato situace nebyla ideální, ale byla přijatelná. Na Tosevu 3 se jednalo skoro o triumf.
„Vysvětlím to,“ řekl Atvar, a učinil tak. Russie se zájmem naslouchal. Atvar studoval Tosevanův výraz - daleko proměnlivější a méně subtilní než výraz Rasy -ale ve tváři Velkého Ošklivce nespatřil nic kromě zdvořilého zájmu. Když admirál skončil, Russie řekl: „Už jsem o tom něco slyšel. V Jeruzalémě došlo onehdy k incidentu, který otřásl Židy i Araby, ale nikdo doposud nevěděl, co bylo jeho příčinou.“
Incident, který otřásl muslimy, to byla to poslední věc, kterou Atvar potřeboval, tato tosevanská frakce byla už tak příliš neústupná. Zeptal se: „Jak máme předejít dalším takovým incidentům?'
„Jak jistě víte, je naším pevným zvykem pant se v soukromí,“ řekl Russie. „Zákaz veřejného páření Rasy by pomohl udržet pořádek v oblastech planety, kterým vládnete.“
„Náš zvyk je opačný,“ řekl Atvar. „Jsme zvyklí pářit se kdekoli je příležitost, když se dostaví nutkání. Přesto však, v zájmu pořádku mezi Tosevany, by takový zákaz, jaký navrhujete, mohl mít svou cenu.“ Byl by polovičatý, stejně jako kontrola pašování zázvoru, ale Tosev 3 ho naučil, že ani polovičatostí není třeba vždycky pohrdat.
„Jestliže vaše ženy, nebo některé z nich, mohou přijít do svého období kdykoli, budete také potřebovat pravidla, podle kterých se mohou pant, a snad i o tom, co se stane, když se muž páří se ženou proti její vůli,“ řekl Russie.
„Když má žena své období, páření není proti její vůli,“ odpověděl Atvar.
Russie pokrčil rameny. „Vy to víte lépe než já.“ „Nikoli nezbytně,“ řekl Atvar. „Toto je pro Rasu neznámé teritorium, tak neznámé, jako byl Tosev 3 předtím, než zde přistála naše sonda - a také stejně neznámé jako Tosev 3 poté, co zde naše sonda přistála.“
„Proč přesně jste si mě potom předvolal?“ zeptal se Tosevan.
Atvar k němu stočil oba oční výčnělky. „Kvůli vašim návrhům,“ odpověděl. „Už jste nějaké přednesl. Doufám, že budete mít další. Rasa se s tím bude muset vyrovnat, jako se vyrovnala s tolika věcmi na vaší planetě.“
„Kdybyste to byli považovali za naši planetu od začátku, neměli byste teď tyto problémy.“ Russieho tvář se zkřivila zvláštním výrazem. „A já, s největší pravděpodobností, bych byl mrtev. Udělám pro vás, co mohu, Vznešený pane flotily.“
„Děkuji vám.“ Atvarův hlas zazněl mnohem upřímněji, než sám očekával. Ale při troše štěstí si toho Russie nemusel všimnout.
Monika Dutourdová si všímala Ještěrů na ulicích Marseille, když šlapala na kole do práce. Neviděla jich tolik od té doby, kdy Rasa ovládla za jejích dětských let jih Francie. Normálně by si jich moc nevšímala, ale poté, co se dověděla, čím se její bratr živí, jim věnovala větší pozornost. Nemohla se ubránit zvědavosti, jestli jsou zde proto, aby pašovali věci do města a ze města.
Prázdniny mezi semestr)“ přišly a odešly. Teď přednášela o pozdním římském impériu, celou Justiniánovu éru. Dieter Kuhn se samozřejmě zapsal, stále pod jménem Laforce.
Přála si, aby se nebyl zapsal. Přála si to ze dvou důvodů. V první řadě, samozřejmě, proto, že jí chtěl stále využít, aby udělal něco zlého Pienovi. A za druhé: musela v této části kursu přednášet o germánských vpádech do římského impéria. Věděla, že si Kuhn dělá pečlivé poznámky. A pečlivé poznámky o názorech Francouzky na germánské vpády do římské říše v rukou Gestapa byly tou poslední věcí, kterou potřebovala.
Proplétala se hustým provozem s téměř automatickou lehkostí. Byla ráda, že nyní byly kalhoty pro ženy přijatelnější, než když bývala děvčetem. Pomáhaly zachovávat cudnost při jízdě na kole, a v zimě udržovaly nohy v teple - ne že by zima v Marseille byla tak studená.
Na jih od Rue Grignan se doprava zastavila. I na kole se Monika mohla stěží protlačit kupředu. Natočila levé zápěstí, aby viděla na hodinky. Když uviděla, kolik je hodin, zaklela. Určitě přijde pozdě na přednášku, což znamenalo, že bude

mít určitě potíže se svými představenými.
Vpředu zatroubil někdo v autě na houkačku, a pak další a další. Ale kupodivu neslyšela žádné kletby a nadávky, jaké by se daly očekávat od motoristu a cyklistů, uvázlých v dopravní zácpě. Místo toho slyšela smích, salvy smíchu a hrubé poznámky a návrhy: „Vezměte na ně hadici!“ „Najděte jim, proboha, pokoj v hotelu!“ „Jo - nějaký s bidetem!“ Poslední poznámka vyvolala další výbuch drsného smíchu.
„Co se tam děje?“ zavolala Monika, proplétajíc se mezi tlusťochem na kole, které pro něho bylo příliš malé, a německým vojákem v šedém terénním volkswagenu. Voják jí poslal vzdušný polibek. Tlusťoch na ni zamrkal. Ignorovala je oba. Stavíc se na špičky, pokusila se zahlédnout, co se to vpředu děje. Lidé přece nemohli být tak nestydatí, aby si takto projevovali svoji vzájemnou lásku přímo na chodníku ... nebo ano?
Muž, který by potřeboval oholit už předevčírem, se ohlédl přes rameno a řekl: „Je tam párek Ještěrů a šoustají jak vzteklí.“
„Ne,“ řekla Monika, ani ne tak s odporem jako s čirou nedůvěrou.
Jakmile se však dostala před zarostlého muže, zjistila, že říkal pravdu. Uprostřed silnice si to rozdával párek Ještěrů o sto šest. Nikdy takovou věc neviděla, ani si ji nedovedla představit. Z abstraktního hlediska obdivovala mužovu energii a nadšení, ačkoli by sama nechtěla stát tak dlouho s hlavou mezi koleny jako ještěří žena.
Ale estetické úvahy tady byly vedlejší. Co jí vadilo, bylo že Ještěři tím, že zablokovali provoz způsobí, že přijede pozdě.
„Ano, vezměte na ně požární hadici!“ vykřikla.
Zdálo se jí to jako věčnost, ačkoli to trvalo jenom pět minut, než se jí podařilo prodrat se kolem nich. Stále se pářili stejně nadšeně jako předtím. O půl bloku dál narazila na policistu. „Proč je nezatknete?“ vykřikla, stále rozzlobená kvůli zpoždění.
S pokrčením ramen flic odpověděl: „Má drahá mademoiselle, já nevím, jestli je proti zákonu pro Ještěry rozdávat si to na veřejnosti. Pokud vím, tak žádný statut na takový případ nepamatuje.“ Pokrčil znovu rameny a ukousl další sousto ze sendviče, který třímal v ruce místo obušku, který měl zavěšený na opasku.
„Zatkněte je za blokování dopravy, když je nemůžete zatknout za píchání,“ vyštěkla Monika. Policista jen znovu pokrčil rameny. Monika neměla čas se s ním hádat. Zuřivě šlapala -v každém slova smyslu - na jih.
Když vešla do přednáškové místnosti, měla propocenou halenku. Ale přišla včas, dokonce měla k dobru ještě asi patnáct sekund. Začala přednášet o gótských vpádech do římského impéria v polovině třetího století, vpádech, které stály život císaře Decia, tak nevzrušeně - nebo v to alespoň doufala -jako kdyby žádní takoví lidé jako Germáni nesužovali svět po celých sedmnáct set let od nešťastné Deciovy porážky.
Alespoň nepublikuji nic, co by se týkalo tohoto období, pomyslela si. Na přednášku se lze dívat jako na psaní do větru. Ale skripta představovala záznam stejně trvalý jako nápisy, které studovala. Gestapo by z nich mohlo, pokud by chtělo, vyvodit všechny možné druhy nepříjemností.
Gestapo v osobě Sturmbannfiihrera Dietera Kuhna se za ní dostavilo po přednášce a řeklo: „Další podnětná diskuse o problémech. Dovolte, abych vám složil poklonu, ať už o ni stojíte nebo ne.“
„Děkuji,“ řekla Monika a otočila se, aby odpověděla na otázku nějakého řádného studenta o tom, kde Gótové přistáli na pobřeží Malé Asie. To byla poslední otázka, kterou dostala. Když ji zodpověděla, Dieter Kuhn tam stále stál a čekal. Její hněv vzkypěl. „Ztraceně. Co chcete?“
„Jestli je s vámi všechno v pořádku, pojedeme zpátky do vašeho bytu spolu,“ řekl Kuhn.
„A jestli se mnou není všechno v pořádku?“ Monika si zapřela ruce v bok.
Kuhn pokrčil rameny, ale ne přesně tak, jak by to učinil Francouz. „Pak stejně pojedeme zpátky do vašeho bytu spolu.“ Byl k ní vždycky zdvořilý, ale dal jí velice jasně najevo, že nehodlá akceptovat její ne.
„Proč?“ zeptala se, hrajíc o čas.
Ve skutečnosti neočekávala odpověď, ale důstojník SS jí odpověděl: „Protože se děje něco divného ve vztazích vašeho bratra s Ještěry. Může být, že zanedlouho v nás bude vidět spíš své přátele, nebo přinejmenším profesionální kolegy, než nepřátele.“
Neznělo to jako vyložená lež. Přesto se to Monika chystala zamítnout... dokud si nevzpomněla na ranní dopravní zácpu.
„Má to něco společného s ještěřím pářením?“ zeptala se.
Jeho oči, stejně hnědé jako její, se lehce rozšířily. „Jste velice chytrá,“ řekl, jako by uvažoval, jestli není až příliš chytrá.
„Jak jste na to přišla? Ta situace se vyjasnila teprve v posledních pár týdnech. Nepadla o tom zmínka ani v novinách, ani v rádiu. O to jsme se postarali.“
„Byla bych ráda, kdyby to byl projev mé pronikavé inteligence, ale bohužel. Viděla jsem párek Ještěrů, eh, užívat si, když jsem jela dnes ráno na universitu,“ odpověděla Monika.
„Aha,“ řekl Kuhn. „Chápu. A teď, pojedeme?“
Monika uvažovala. Jediná další možnost, kterou viděla, bylo začít křičet a doufat, že se seběhne dost Francouzů, aby uštědřili esesákovi důkladný výprask. Jenže to by bylo nebezpečné nejen pro ni, ale i pro každého, kdo by jí přišel na pomoc. Vzdychla. „Tak dobře,“ řekla rezignovaně.
Kuhn, jako obvykle, přijel připraven. Jeho bicykl byl skoro tak starý a zdevastovaný jako její. Ona jezdila na kole každý den. Pokud věděla, on ne. Přesto neměl potíže udržet sní tempo. Spíš měla pocit, že se držel zpátky. Zvyšovala rychlost, až se řítila jako na Tour de France. Kuhn sejí držel jako klíště. Podíval se na ni a pochvalně přikývl - očividně se bavil. Zatraceně, on ani nelapal po dechu.
Když ho pouštěla do bytu, přála si, nikoli poprvé, aby se musela obávat jen toho, že z ní strhá kalhoty. Měla podezření, že by nebyla schopná zabránit mu v tom, kdyby se o to pokusil - a Francouzka, která by se odvážila podat stížnost na všemocného esesáka, by měla štěstí, kdyby ji jenom ignorovali. Ale Kuhn neměl zájem o její tělo - nebo ne dost velký, aby v tomto směru něco podnikl. Pro něho byla jen nástroj, klíč, ne předmět touhy.

„Zavolejte svého bratra," řekl nyní. Musel vidět zarytý odpor v její tváři, protože pokračoval: „Můžete mu říct, že jsem vás k tomu donutil. Můžete mu říct, že si s ním přeji mluvit, protože je to pravda."
„Tak proč mu nezavoláte sám a mě z toho nevynecháte?" trvala na svém Monika. Víc než cokoli jiného se nechtěla nechat zatáhnout mezi svého bratra, kterého neznala, a esesáka, kterého znala až příliš dobře.
„Je pravděpodobnější, že věnuje pozornost své sestře, než někomu, kdo po něm nějaký čas šel," odpověděl Dieter Kuhn.
„Nevěnoval mi žádnou pozornost přes dvacet let," řekla Monika. Kuhn na ni hleděl. Ten pohled říkal: Dělej. Nenávidíc sama sebe, zvedla sluchátko a vytočila číslo, které tak pracně získala.
„Alló?" Byla to ta žena se sexy hlasem. Pierrova žena? Jeho milenka? Jeho sekretářka? Měli pašeráci sekretářky? Monika nevěděla.
„Haló," odpověděla. „Tady Pierrova sestra. V mám bytě je jeden esesman, který s nim chce mluvit."
Následovalo několik sekund ticha a pak se ozval Pierrův hlas, plný podezření stejně jako hlas ženy, když s ní Monika mluvila poprvé. „Ahoj, sestřičko. Co je to za nesmysl s tím esessmanem? Je to ten chlap, co chtěl být tvým přítelem?"
„Ano." Moničina tvář zrudla. Podala sluchátko Kuhnovi. „Prosím."
„Děkuji." Nonšalantně je vzal do ruky. „Bonjour, Dutour-de. Jen jsem myslel, že byste měl vědět, že zázvor je pro ženy Ještěrů čisté afrodiziakum. Ten obchod se jim nelíbil už předtím. Teď pro to mají další, ještě větší důvod. Jestli po vás půjdou - až po vás půjdou - nehneme prstem, abychom je zastavili, pokud se nám nedostane určité spolupráce z vaší strany."
Hrál tu hru dobře. Monika to už znala. Teď to viděla znovu. Napadlo ji, jaký je rozdíl mezi ním a jejím bratrem. Doufala, že ne příliš velký. Kdyby Pierre nehrál svou hru dobře, nedokázal by se udržet tak dlouho v obchodě.
Něco řekl. Monika slyšela jeho hlas v telefonu, ale nerozuměla slovům. Dieter Kuhn jim zjevně rozuměl. „Myslím, že jste optimista," odvětil. „Vlastně myslím, že jste blázen. Jak jsem řekl, jestli s námi nebudete spolupracovat, my nebudeme spolupracovat s vámi. Au revoir. " Zavěsil a obrátil se k Monice. „Váš bratr je tvrdohlavý. Bude toho litovat dokud bude žít -jak dlouho, těžko říct."
Monika propukla v slzy. Skrze ně ukázala na dveře. „Vypadněte." K jejim překvapení Kuhn odešel. I tak dlouho plakala.
Straha odvrátil jeden oční výčnělek od dokumentů a fotografií, které mu Yeager přinesl k Tosevanovi samotnému.
„Potvrzujete to, co mi mé zdroje v zemích ovládaných Rasou už hlásily," řekl. „Shledávám to vysoce zábavné. Souhlasíte se mnou?"
„To jistě, kapitáne," odpověděl Yeager. „Posledních dvacet let nám Rasa vyčítala, že jsme sexuálně divocí, a teď se vaši muži a ženy páří, kdykoli k tomu mají příležitost. Ano, to je vážně moc legrační."
„Atvar bude ztrácet kůži v cárech," řekl Straha s určitým morbidním uspokojením. „Ženy přicházející do říje mimo řádné pářící období, to bude něco nového a neočekávaného. Poradit si s něčím novým a neočekávaným, to není nejsilnější stránka Rasy." Přidal zdůrazňovací zakašlání. „A Atvar je v tomhle slabý i na muže Rasy."
Yeager řekl: „Jestli jste to už věděl, kapitáne, pak se omlouvám, že jsem vás vytáhl ke mně, abyste se na ty zprávy podíval."
„Nedělejte si starosti," odpověděl Straha. „Vím, že jsem, mimo jiné, tosevanský nástroj. Zvolil jsem si tu roli sám, jestli si vzpomínáte." Trochu se zasmál. „Je to zvláštní, že ta rostlina, která dává mužům tolik potěšení, nakonec může dát mužům a ženám ještě víc."
„Kapitáne, to je jedna z věcí, na které jsem se vás chtěl zeptat," řekl Yeager. „V Los Angeles je teď pár žen Rasy. Kdybychom mohli zařídit, aby dostaly nějaký zázvor, když vy budete poblíž ... jestli chcete, abychom to udělali, můžeme to pro vás udělat. Vy jste za ta léta pro nás udělal mnoho."
Straha se nad tím zamyslel, ale pak udělal rukou odmítavé gesto. „Míníte to velkoryse, o tom není pochyb. Věřím, že Velký Ošklivec, který byl tak dlouho bez ženy jako já, by to přijal. Ale muž Rasy, to musíte pochopit, nemá žádost, dokud jeho čichové receptory nezachytí vůni ženy v jejím období."
„Ne, to já chápu," odpověděl Yeager. „Když dáme jedné z těch žen zázvor, ucítil byste tu vůni. Chtěl jsem jenom vědět, jestli to chcete, to je všechno."
„Znovu říkám: děkuji, ale ne," řekl Straha. „Jsem spokojen, když zůstanu jaký jsem. Kdybych se mohl plně zapojit do nyní vznikajících kolonií, to by bylo něco jiného, ale vím, že mi to nebude nikdy povoleno."
Exulant. To slovo ho znovu uhodilo. To bylo to, co byl. Nikdy nebude nic jiného. I kdyby Atvar zítra zemřel, nahradí ho
Kirel, který s ním mohl stejně dobře pocházet z jednoho vejce. AReffet, admirál kolonizační flotily, byl na Tosevu 3 příliš velký nováček, aby pochopil, co přimělo Strahu udělat to, co udělal.
A kdyby se mu bylo podařilo svrhnout Atvara? Kdyby dobyl celou tuto studenou, mizernou planetu? Co by dělal teď? -protože nějaké ženy by požívaly zázvor i za jeho režimu. Sám toužil po dávce právě teď, zatímco zde seděl a hovořil s Yeagerem.
Skutečně nevěděl, co by dělal. Věděl jen, že Atvar ten problém nezvládne. Cokoli Atvar udělá, bude stejně jen polovičatá opatření, příliš málo a příliš pozdě. To byl Atvarův styl.
„Není snadné přijít na to, co může Atvar udělat," řekl Yeager, jako by odpovídal na Strahovy nevyslovené myšlenky. „Do částí Tosevu 3 okupovaných Rasou přichází spousta zázvoru, a spousta se ho pěstuje přímo tam. Nevidím možnost, jak by Rasa mohla zabránit ženám v jeho požívání. A pokud ho budou požívat..."
„Přesně tak, Same Yeagere," řekl Straha. „Předejít tomu bude obtížné. A slyšel jsem, že ženy uvolňují feromony ještě nějaký čas poté, co byly poprvé stimulovány tou rostlinou."
„To jsem neslyšel. Raději si to zapíšu." Yeager tak učinil. Zvonkohra u předních dveří zacinkala. Yeager vstal. „Omluvte mě." Vyšel ven, aby se podíval, kdo to je, neměl v domě žádný interkom.

Když se dveře otevřely, Straha uslyšel Yeagera říkat anglicky: „Ahoj, Karen. Pojď dál. Jonathan je ve svém pokoji. Dnes večer je to chenúe, že?“
„To je pravda, pane Yeagere. Musí nú s ní pomoci -je v ní lepší než já.“ Tento hlas byl vyšší a tenčí než Yeagerův: pocházel, jak Straha usoudil, od ženy Velkých Ošklivců. A jistě -Tosevan, který kráčel chodbou, měl dlouhé měděné vlasy a byl vybaven - ve skutečnosti ukazoval - výrazné mléčné žlázy. Také ukazoval spoustu kůže, která byla pomalovaná dobrou imitací tělní kresby poddůstojníka odminovací služby.
Straha nevěděl, co vede Velké Ošklivce, aby takto imitovali Rasu. Když to před pár lety viděl poprvé, byl uražen. Teď to bral spíš rezignovaně, a doufal, že to znamená asimilaci na postupu. I potomek Sama Yeagera se takto zdobil.
„Oh,“ vyhrkla mladá Tosevanka, když ho spatřila. Zaujala v rámci možností Velkých Ošklivců uctivý postoj a okamžitě přešla z angličtiny do jazyka Rasy: „Zdravím vás, nadřízený pane.“
„Zdravím vás, poddůstojníku odminovací služby,“ odpověděl Straha se škodolibým pobavením. „Můj náležitý titul ja kapitán.“
„Kap - “ Ženiny malé oči se rozšířily. Stále ještě v uctivém postoji řekla: „Nechtěla jsem vás urazit.“
„Necítím se uražen.“ Straha se díval, jak dívka zírá na jeho bohatou tělní kresbu, a byl zvědav, jestli si v dohledné době pořídí něco podobného. „Mluvíte a rozumíte našemu jazyku velmi dobře,“ řekl. „Teď jděte a studujte svou chemii. Později v životě pro vás může být užitečná.“
Za mladou ženou se ozval Sam Yeager opět anglicky. „Jo, běž za Jonathanem, Karen. My tady máme debatní kroužek, obávám se.“ Jak odcházela, zaleskly se ve světle její vlasy. Sam se vrátil do pracovny. „Doufám, že vás příliš nevyrušila, kapitáne.“
„Svou přítomností? Ne,“ odvětil Straha. „Řikal jsem pravdu, když jsem řekl, že mluví dobře. Ale doufám, že se neurazíte, že bych měl na čištění terénu od min raději zkušenějšího poddůstojníka.“
„Popravdě řečeno, já taky.“ Yeager beznadějně zavrtěl hlavou - gesto, kterému Straha rozuměl. „Ale někdy si myslím, že by spousta mladých mužů a žen patřila spíš k Rase než ke svému vlastnímu druhu.“ Zasmál se hlasitým tosevanským smíchem. „Ale i ti, kteří imitují Rasu nejvíce, zapomínají, jak odlišné jsou vaše páření zvyklosti od našich. Imitovat je pro ně nebude tak snadné.“
„Jak to teď vypadá, budou vaši mladí muži a ženy říkat, že imitují naše ženy a muže pod vlivem zázvoru,“ poznamenal Straha. „To jim dovolí dělat všechno, co budou chtít, ve věcech týkajících se páření.“
„Už se dostali příliš blízko k tomu, aby si dělali co chtějí,“ odpověděl Yeager. „To není jako když já jsem byl mladý. Ale můj otec by mohl říct totéž o mně a jeho otec o něm.“
„Touto větou jste vystihl rozdíl mezi vaším a mým druhem,“ odvětil Straha. „U nás je všechno stále stejné, z jedné generace na druhou.“ Odmlčel se. „Ačkoli by mě zajímalo, jestli to bude platit na Tosevu 3 stejně, jako na ostatních světech, kterým vládneme. Zdá se, že všechno, co tady děláme, stojí na písku.“
„Jestli se nedokážete přizpůsobit tomuto světu, budete mít problémy, to je jisté,“ řekl Sam Yeager.
„Změnit naše páření zvyky nebude snadné,“ řekl Straha. „Ale chápu, že ani zabránit jejich změně nebude snadné. Právě teď toužím po zázvoru. Ženy po něm určitě budou toužit stejně jako muži. Jestli je každá dávka bude stimulovat, aby uvolňovaly feromony, které ukazují, že jsou ve svém období ... život na této planetě pro nás bude ještě komplikovanější, než už byl.“
„Pak uděláte lépe, když si na tu myšlenku zvyknete,“ řekl Yeager. „Jak předpokládáte, že to změní vaši společnost?“
„Nevím. Při nedostatku údajů se raději nebudu pokoušet hádat,“ odpověděl Straha. „Můj druh se neoddává bezstarostným spekulacím jako váš.“ Ukázal na Tosevana. „Nicméně vám řeknu tohle: život pro vás nezávislé Velké Ošklivce se stane také komplikovanějším, než býval.“
„Jak to myslíte?“ zeptal se Yeager, a pak mu to došlo. „Oh. Samozřejmě. Ten útok proti kolonizační flotile.“
„Ano, ten útok proti kolonizační flotile,“ přisvědčil Straha. „Vy Velcí Ošklivci se učíte rychle, ale také rychle zapomínáte. Rasa je jiná. Jestli za dvě stě let od nynějška Rasa zjistí, které ne-impérium se provinilo tímto útokem, potrestáme toto ne-im-périum. A budeme hledat pravdu po celých těch dvě stě let.“
„Rozumím,“ řekl Yeager, ale Straha si tím nebyl jist. Konečně, on sám byl Tosevan, i když měl neobyčejný náhled do způsobu, jak uvažovala Rasa.
„Ještě něco jiného?“ zeptal se ho Straha. Yeager znovu zavrtěl hlavou, tentokrát v gestu popření. Typická tosevanská nevýkonnost, pomyslel si Straha, mit jedno gesto k vyjádření dvou odlišných významů. Kapitán v exilu vstal. „Pak tedy odjedu. Mám toho mnoho k přemýšlení, a stejně tak, dovedu si představit, i vy.“
„Pravda,“ řekl Yeager. Doprovodil Strahu k venkovním dveřím a zůstal tam stát, dokud muž nenasedl do tosevanského auta, které ho dopravovalo z jednoho místa na druhé v tomto městě - které nebylo malé ani podle měřítek Rasy.
„Odvezte mě zpátky do mého domu,“ řekl Velkému Ošklivci, který byl jeho řidičem a strážcem.
„Bude vykonáno, kapitáne.“ Chlapík nastartoval. Přitom poznamenal: „To byla pěkná holka, co přišla do domu majora Yeagera.“ Doplnil to zdůrazňovacím zakašláním.
„Když to říkáte,“ odpověděl Straha. „Jsem rád, že vás něco pobavilo, zatímco jsem mluvil s majorem. Pro mě přitažlivost té ženy, pokud tam nějaká byla, neměla význam. Ale všiml jsem si, že ze sebe udělala nanejvýš nepravděpodobného poddůstojníka odminovací služby.“
Řidič se zasmál. „To věřím!“ Ohlédl se na Strahu - zvyk, který by si, pokud šlo o kapitána, měl odpustit, pokud se motorové vozidlo pohybovalo. „Jak posuzujete, jestli je žena Rasy přitažlivá?“
„Spíš podle vůně než podle vzhledu,“ odpověděl Straha nepřítomně. Uvažoval, jestli neměl říct Yeagerovi, že by se nakonec chtěl pářit se ženou. Kdyby měl štěstí, jeho vejce by se zapojila do nové společnosti, kterou zde Rasa budovala, i když on sám nemohl. Pokrčil rameny. Páření pro něho prostě nebylo tak naléhavou záležitostí jako pro Tosevany. Vůbec mu nechybělo. Dostat se domů ke svému zázvoru mu připadalo naléhavější. „Neloudejte se,“ řekl

řidiči, a vůz zvýšil rychlost.
Drsný smích Rance Auerbacha zněl spíš jedem než poctivým veselím. „Myslíš, že je to pravda?“ zeptal se Penny Sum-mersové. „Myslíš, že zázvor může skutečně přimět ty šupinaté parchanty, aby řádili jako v říji?“
„Říká to příliš mnoho lidí, než aby to byla lež,“ odpověděla Penny. „Popravdě řečeno, taky myslím, že je to zatraceně legrační. Taková malá odveta za všechny ty špinavosti, které si mysleli o nás, jestli víš, co tím myslím?“ Zapálila si cigaretu Raleigh.
„Dej mi taky jednu, ano?“ řekl Auerbach. Když si zapálil a učinil další krok ke zničení svých už poškozených plic, pokračoval: „Jo, odveta je fér hra, to je fakt.“
To ho přimělo vyhlédnout z okna ložnice jeho bytu ve Forth Worth, jen aby se podíval, nevšimne-li si něčeho mimořádného. Ale ničeho si nevšiml. Ti lidé, s jejichž penězi se Penny ztratila, jí také slíbili odvetu. Zatím k tomu nedošlo. Začínal doufat, že to nemysleli vážně.
Penny řekla: „Bylo by třeba sehnat nějaký další zázvor a propašovat ho dolů do Mexika. Slyšela jsem, zeje tam spousta žen.“
„Myslíš, že to dokážeš?“ Jestli to neznělo pochybovačně, tak ne proto, že by se o to Rance nesnažil. „Existují někteří lidé, kteří tě vůbec nemají rádi, nezapomínej.“
„Nedá to moc práce sehnat zázvor,“ řekla Penny. „Sakra, můžu nějaký koupit dole v potravinách. Ale potřebovala bych ho ošetřit vápnem, protože tak to mají Ještěři nejraději a můžou se po něm utlouct, než ho vezmu tam dolů. Skutečně obtížná část je prodávat to na teritoriu někoho jiného. Když si nedáš pozor, tak tě najdou v zavodňovací jímce.“
„Tak proč to riskovat?“ zeptal se Auerbach. Poté, co z něho Ještěři udělali řešeto, už nebyl tak nadšený přijímat riziko, jako za starých časů v armádě.
Ale Penny se zajiskřilo v očích. „Kvůli opravdu velkému balíku, kvůli čemu jinému? Získala jsem dobrý počinek, když jsem natáhla ty hochy z Detroitu. Ale potřebuji víc. Potřebuji dost, abych mohla někam vypadnout, vypadnout ode všeho, a pro zbytek života si nemusela dělat starostí, kde seženu další desetník.“
„A to jako kam?“ řekl Rance, stále pochybovačně. „Na Velkou cukrovou horu?“
Penny zavrtěla hlavou. „Ne, já to myslím vážně. Jak ti zní Tahiti? Nejdál od Kansasu, kam se můžeš dostat, na téhle straně země Oz.“
Rance zamyšleně zabručel. Ten spolek, nazývající sám sebe Svobodná Francie ještě stále ovládal Tahiti a sousední ostrovy. Ani USA, ani Japonsko se neobtěžovaly je spolknout, zčásti proto, že by to byla hloupost, zčásti proto, že Svobodní Francouzi byli velice užiteční: obchodovali s kýmkoli, lidmi i Ještěry, a nikoho se na nic neptali.
„Jak by se ti to líbilo?“ zeptala se Penny. „Mohl bys ležet celý den na pláži, srkat rum jako vodu a usmívat se na domorodé dívky, když budou chodit kolem bez košil. A jestli uděláš víc, než že se na budeš jen usmívat, tak tě kopnu rovnou do kulí.“
„Ty jsi sladký drahoušek,“ řekl Auerbach. Penny se zasmála. Než stačil něco dodat, někdo zaklepal na dveře. „Kdo to sakra je?“ zamumlal a belhal se pomalu ke dveřím.
Když je otevřel, spatřil dva muže, stojící na chodbě. Jeden z nich, širokoramenný robustní chlap, mu položil ruku na hruď a tvrdě do něj strčil. Se svou zmrzačenou nohou padl na záda, jako by ho srazila kulka. Když padal, svalovec řekl: „Neser se do nás, pajdo, a přežiješ to. Máme si tady něco vyřídit s tvou mladou přítelkyní. Počítám, že víš, o čem mluvíme, co?“
Oba rváči prošli kolem, přesvědčeni, že tam Penny je, a rovněž přesvědčeni, že on pro ně neznamená žádné nebezpečí. Ten první předpoklad byl přesný. Ten druhý měl však jisté trhliny. Rance byl zvyklý nosit za opaskem kalhot pětačtyřicítku, a reflexy, které si osvojil v armádě, stále fungovaly. I když obě nohy a rameno na něj křičely bolestí, těžká pistole se ocitla v jeho dlani ve zlomku sekundy.
Vystřelil beze slova výstrahy. Pětačtyřicítka sebou vjeho dlani škubla. Na zádech zavalitého muže se objevila díra. Krev a vnitřnosti vyletěly dopředu mnohem větší dírou uprostřed jeho břicha - dírou, kterou by, jak věděl Auerbach ze zkušenosti, prolezl pes.
Rváč vyrazil děsivý výkřik a zhroutil se. Jeho přítel se prudce otočil a ruka mu vklouzla do kapsy kalhot. Měl docela rychlé reflexy, ale ne dost rychlé, aby mu dovolily předejít zbraň, která na něj už mířila. Auerbachova první kulka ho zasáhla do hrudi. Vypadal velice překvapeně, jak tam stál, kývaje se sem a tam. Auerbach na něj vystřelil znovu, tentokrát do obličeje, a zadní část jeho hlavy explodovala. Zhroutil se na druhého vraha, který se ještě svíjel a naříkal. Auerbach cítil krev, obsah vnitřností a vůni spáleného korditu.
Penny vyběhla z ložnice s pistolí v ruce. Nevykřikla, nezačala zvracet ani neomdlela. Namířila pistoli na hlavu zavalitého lotra, toho, kterého Auerbach dostal zezadu, se zjevným úmyslem s ním skoncovat
„Nedělej to,“ řekl jí Rance. „Schovej tu bouchačku. Běž do ložnice a zavolej poldy. Jestli to už neudělalo půl tuctu lidí, tak jsem Číňan. Ti dva parchanti sem vnikli s úmyslem oloupit nás, a já jsem je dostal. Nemusíme říkat ani slovo o zázvoru.“
„Okay, Rance,“ přikývla. Větší hrdlořez přestal naříkat -s takovým zraněním to stejně nemohl vydržet dlouho. „Ale stejně na ně dohlédni, pro jistotu,“ řekla.
„Jo.“ Svými obvyklými, pomalými, bolestnými pohyby se Auerbach zvedl z podlahy a posadil se do křesla. Pohlédl na ten masakr a zavrtěl hlavou. „O co se vsadíš, že se mi ten zatracený domácí pokusí dát za tohle výpověď?'
Penny neodpověděla, už byla v ložnici a vytáčela číslo policie. Jeden z Auerbachových sousedů nahlédl otevřenými dveřmi dovnitř. Uviděl ho, aniž by si všiml něčeho jiného a začal: „Zdravíčko, Ranci. Lucilie říkala, že se tady někde střílelo, ale já jsem jí řekl, že to bylo jenom .- “ Pak si všiml dvou zkrvavených těl v obývacím pokoji. Zbledl. „Oh, sladký Ježíši na kříži!“ vyhrkl a zmizel.
Auerbach se rozesmál, ale i jemu samotnému to znělo roztřeseně. Taky se roztřesený cítil, stejně jako po boji proti

Ještěrům. To je reakce, pomyslel si. Byl roztřesený, pětačtyřicítka se mu chvěla v ruce. Protože dospěl k závěru, že žádný z lumpů už potíže dělat nebude, raději pistoli zase zajistil.
Z ložnice zavolala Penny: „Poldové jsou už na cestě. Měl jsi pravdu - nebyla jsem první, kdo volal.“ O pár minut později uslyšel Rance přibližující se kvílení sirén. Policejní vozy zastavily před budovou.
Čtyři policisté v modrých uniformách vyběhli s pistolemi v rukou po schodech. První policista se v bytě rozhlédl, hvízdl a řekl přes rameno: „Nebudeme potřebovat ambulanci, Eddie, akorát koronerův furgon.“ Obrátil se k Auerbachovi. „Okay, kamaráde, tak co se tady k sakru stalo?“
Rance mu řekl, co se přihodilo, ačkoli to prezentoval tak, jako by si myslel, že ti dva mrtví muži v jeho obývacím pokoji byli jen párek obyčejných lupičů, ne zabijáci najatí pašeráky zázvoru. Další policista - Eddie? - obešel mrtvoly a zašel do ložnice promluvit si s Penny. Po chvíli on a policista, který mluvil s Auerbachem (jmenoval se Charlie McMillan) dali hlavy dohromady.
McMillan řekl: „Vy a vaše slečna vypovídáte stejně. Nemyslím, že je nějaký důvod vás z něčeho obvinit, ne když tihle chlapci vtrhli do vašeho bytu.“
Jeden z policistů řekl: „Oba jsou ozbrojení, Charlie.“
„Okay.“ Charlie na Rance zamyšleně pohlédl. „Moc pěkný výkon na někoho, kdo zrovna padl na zadek. Kdepak jste se naučil takhle zacházet se zbraní?“
„Ve West Pointu,“ odpověděl Auerbach, což způsobilo, že policista vykulil oči. „Byl jsem v armádě, dokud mě Ještěří nedostali pár měsíců před koncem války. Nedokážu se pohybovat moc rychle - k čertu, vůbec se nemůžu moc pohybovat - ale ještě vím, co dělat s pětačtyřicítkou v ruce.““
„To sakra ví,“ řekl policista u mrtvol. „Tihle mládenci jsou historie. Žádného z nich neznám. Týjo, Charlie?“
McMillan se naklonil a pečlivě si prohlédl těla. Když si zapaloval cigaretu, zavrtěl hlavou. „Kdepak. Nejsou z našeho města. Znám všechny ostrý hochy, kteří se snaží dělat takovéhle prácičky.“ Pohlédl na Auerbacha. „Pro začátek si vybrali špatnýho chlapa, to je jistý.“
„To je fakt,“ přisvědčil druhý policista. „Neobvirúš tyhle lidi?“
„Obvinit je? To sakra ne.“1 McMillan zavrtěl hlavou, až mu málem spadla čepice. „Takový lumpy je třeba střílet. Sepíšu s panem Auerbachem a jeho přítelkyní formální výpověď a pak počkám na koronera, aby pořídil snímky a odvezl těla.“
„Okay. To zní rozumně,“ řekl policista u těl. Auerbachovi to znělo také rozumně. Jsme z toho venku, pomyslel si.
McMillan vytáhl zápisník a pero. Než začal sepisovat výpověď, poznamenal: „Možná nám řeknou jejich otisky, kdo to byl. V Little Rocku to možná budou vědět.“ Zamáčkl cigaretu a řekl: „Dobrá, pane Auerbachu, povězte mi to znovu, ale tentokrát pomalu a stručně, abych to mohl hodit na papír.“
Auerbach nebyl ještě ani v polovině své výpovědi, když do bytu tiše vstoupil chlapík, kterého ostatní policisté oslovovali Doc. V jedné ruce si nesl černý lékařský kufřík, ve druhé fotoaparát s bleskem. Když se znovu podíval na těla, smutně zavrtěl hlavou a řekl: ..Ten koberec už nikdy nebude takový', jako býval.“'
Jako kdyby byla jeho slova nějakým signálem, ve dveřích se objevil Ranceho domácí a řekl: „Máte výpověď, Auerbachu.“
„Věděl jsem, že mi to řeknete, Jaspere,“ odpověděl Auerbach. „Mějte srdce. Kdyby mě zastřelili, musel byste to zaplatit sám.“
„Jenomže vás, sakra, nezastřelili, takže to můžete zalepit vy,'1 řekl domácí. Policisté obrátili oči v sloup. Auerbach vydal zmučený povzdech. Tohle byl boj, o kterém věděl, že ho prohraje.
Dva statní asistenti koronera vynesli po jednom na nosítkách těla dolů do vozu. Koroner odešel s nimi. Jasper také odešel, řekl to, co přišel říct. Charlie McMillan dopsal výpovědi a odešel i se svými kolegy, zanechávaje Auerbacha samotného v bytě s krví prosáklým kobercem.
Když si hodil do sklenice pár kostek ledu, Rance ji štědře zalil whisky. Zatímco si Penny připravovala svůj drink, dlouze se napil a řekl: „Víš co? Tahiti zní zatraceně dobře.“
„Amen,“ řekla Penny a vypila svou whisky jedním douškem.
Kassquit si přála, aby se už konečně Ttomalss vrátil z povrchu Tosevu 3. Nikdy předtím nebyl tak dlouho pryč. Nikdo z ostatních mužů na palubě kosmické lodi s ní nezacházel doopravdy jako s příslušníkem Rasy. Až doposud sloužil Ttomalss jako nárazník mezi ní a jimi. Teď, kamkoli se vypravila ze své kabiny, s nimi musela jednat sama. Výsledek byl, že opouštěla svou kabinu co nejméně.
Ještě horší než dávno známí výzkumníci byli muži a ženy z kolonizační flotily. Pro ně byla jen Velký Ošklivec - v nejlepším případě barbar, v nejhorším mluvící zvíře. Toužila po Domově, všechno, co přečetla a viděla ji k tomu vedlo. Ale muži a ženy nově příchozí ze světa v centru Impéria k ní byli mnohem tvrdší abezcitnější než ti, kteří lépe znali Tosev 3 a jeho domorodce. To bolelo.
Bolelo to tolik, že by strávila všechen svůj čas ve své kabině, kdyby mohla. Naneštěstí pro ni, Rasa už dávno dospěla k názoru, zeje účelnější shromáždit muže a ženy k jídlu na jednom místě, než distribuovat je do každé kabiny, kde někdo bydlel nebo pracoval.
Vybírala si k jídlu neobvyklou dobu mimo obvyklé hodiny, kdy se muži a ženy shromažďovali v jídelně. To omezilo třenice s těmi, kteří ji neměli rádi. Ale ať se snažila jak chtěla, nemohla je úplně vyloučit.
Jednoho dne, když se vracela z jídelny, se skoro srazila s mužem jménem Tessrek, který jí vyšel zpoza rohu přímo do cesty. Sotva se dokázala včas zastavit. Kdyby se jí to nepodařilo, srážka by byla samozřejmě její chyba. „Prosím za prominutí, nadřízený pane,“ řekla v uctivém postoji.
„Koukej kam strkáš své veliké, primitivní, ploché nohy,“ vyštěkl Tessrek. Nikdy jí neměl rád. Ttomalss jí řekl, že Tessrek neměl rád ani předchozí tosevanské dítě, které se pokoušel vychovat.
„Bude vykonáno, nadřízený pane,“ řekla okamžitě Kassquit. Všechno co chtěla, bylo skončit tuto konverzaci a vrátit se

do osamělého klidu a míru své kabiny.
Ale Tessrek nebyl v náladě nechat ji tak lehce odejít. „Bude vykonáno, nadřízený pane," pošklebovalse, napodobuje její intonaci jak nejlépe dovedl. „Dole na Tosevu 3 mají zvířata, která se dají vycvičit, aby mluvila. Jak mám vědět, že nejsi jenom další takové zvíře?"
„Podle toho, jestli to, co říkám, dává smysl," odpověděla Kassquit, nechtějíc dát Tessrekovi najevo, že ji rozzlobil. „Nedovedu si představit jiný způsob, nadřízený pane." Někdy mírná odpověď stačila, aby se ji přestal pokoušet vyvést z míry nebo prostě zranit.
Tentokrát to nefungovalo. „Jsi jenom Velký Ošklivec," řekl Tessrek. „Nikoho nezajímá, co si představuješ. Nikoho nezajímá, co si představuje tvůj druh."
Žena z jedné z lodí kolonizační flotily procházela kolem právě když se Kassquit snažila přijít na další zdvořilou odpověď, místo aby řekla Tessrekovi, aby se spláchl odpadovým otvorem ve své kabině. „Mé představy, takové jaké jsou, nejsou typické pro představy Velkých Ošklivců, nadřízený pane," řekla. „Jsou mnohem bližší představám Rasy, protože..."
Její hlas se vytratil, když si uvědomila, trochu pomaleji, než měla, že jí Tessrek už nevěnuje žádnou pozornost. Oba jeho oční výčnělky strnule zíraly na procházející ženu. Šupiny na vršku jeho hlavy se zvedly do hřebínku, jaký Kassquit nikdy předtím u žádného muže neviděla. Postavil se vzpřímeně - nepřirozeně vzpřímeně na muže Rasy, skoro tak vzpřímeně jako Kassquit sama. Se zvláštním zasyčením se rychle rozběhl za ženou.
Její oční výčnělky se k němu otočil}', i ona vydala syčivý zvuk, nižší, měkčí než jeho, a předklonila se do postoje podobného, ale ne identického s uctivým postojem. Tessrek se postavil za ni. Kassquit zahlédla orgán, který, stejně jako vztyčené šupiny na hlavě, nikdy předtím neviděla. Poněkud jí připomínal orgán, kterým byli vybaveni tosevanští muži. A Tessrek ho také použil podobným způsobem jako tosevanští muži na záznamech, které ji fascinovaly a znechucovaly zároveň.
Vzápětí se objevil další muž, spěchající koridorem. Také se díval pouze na ženu. Každým krokem se více napřimoval. Stejně jako Tessrek měl šupiny na hlavě vztyčené.
„Zpátky!" vyštěkl Tessrek a podtrhl to slovo zdůrazňova-cím zakašláním. Ale druhý muž mu nevěnoval žádnou pozornost. Tessrek vykřikl a vrhl se na něho ještě dříve, než se dostal k ženě, která stále čekala s hlavou u podlahy. Zmítali se a kroutili, kousajíce a drásajíce jeden druhého. Kassquit musela uskočit, aby nebyla vtažena do souboje.
„Pomoc!" vykřikla. „Ti dva muži se zbláznili!"
Její křik přivolal pár dalších mužů, aby se podívali, co se děje. Ale u obou se okamžitě projevilo totéž vzrušení jako u Tessreka a jeho protivníka. Jeden se okamžitě zapojil do rvačky. Druhý se prosmykl a začal se pant s povolnou ženou. Kassquit na to zírala s hrůzou a úžasem. Nikdy by nepomyslela, že by se muži Rasy mohli chovat takto. Ttomalss jí nikdy nevyprávěl o tom, jací jsou muži a ženy v období páření. Kassquit měla dojem, že i myšlenka na to ho - a všechny ostatní muže, které znala - znervózňovala. Teď najednou pochopila proč.
Chodbou přibíhali stále další muži. Buď se zapojovali do boje, nebo se pokoušeli pant se ženou. Kvůli tom však vzápětí vznikla nová rvačka. Kassquit se vzdálila. Nikdo jí nevěnoval sebemenší pozornost. Na rozdíl od žen jejich druhu nevyzařovala vůni, která je vzrušovala. Nedovedla si představit, co by dělala, kdyby je vzrušovala. ,
Po útěku chodbami se oklikou vrátila do své kabiny. Jakmile byla uvnitř, zajistila, aby dveře nešly otevřít bez jejího svolení. Pak se posadila na nepohodlně nízkou židli a složila tvář do dlaní. To nebylo gesto, které užívala Rasa, ale zdálo se vhodné a přiměřené. V mysli jí to vířilo. Co si pamatovala, Ttomalss a ostatní muži se vysmívali tosevanským sexuálním zvyklostem. Kdyby měli Velcí Ošklivci možnost vidět to, čeho byla právě svědkem, Kassquit si byla jistá, že by se také měli důvod smát.
Divila se, proč ta žena přišla do svého období, zatímco jiné zřejmě ne. Pokud Kassquit vyrozuměla, všechny ženy Doma měly své období ve stejnou dobu, a jakmile přešlo, bylo hotovo až zase do příštího roku. Ale to, co se stalo tady, to na to nevypadalo.
Z chodby před svou kabinou uslyšela křik. Někdo tvrdě udeřil do dveří. To nebylo zaklepání, to byl muž - předpokládala, že to byl muž - který narazil do kovového panelu. Kjejí velké úlevě dveře vydržely. Výkřiky se vzdalovaly chodbou.
„Při Císaři!" vybuchla Kassquit. „Copak všichni zešíleli?" Pokud mohla soudit, tak ano. Zapnula počítač, aby zjistila, co říká Rasa o šílenství, které ji zachvátilo.
Ale v nepřetržitých zprávách neříkali nic o ženách přicházejících náhle do svého období, ani o mužích drásajících a kousajících jeden druhého v zuřivé touze po páření. Místo toho hlasatel vyplnil většinu času odsuzováním návyku na zázvor a všeho s tím spojeného. „Kdyby nebylo zázvoru," tvrdil, „Rasa by byla mnohem klidnější a bezpečnější, než je dnes."
Kassquit se hlasitě rozesmála, jak to činili Tosevané. To ji přivedlo do rozpaků, ale ne tolik jako jindy, v této chvíli ji uváděla do rozpaků Rasa. „To jenom dokazuje, kolik toho víte," řekla a použila zdůrazňovací zakašlání.
Prošla další zpravodajské kanály, pokoušejíc se nejít nějaký, který by připustil, že se Rasa setkala se ženami, které přicházejí do svého období v neočekávanou dobu. Ale nepodanlo se jí to. Všude komentátoři pouze bouřili proti té zákeřné tosevanské rostlině zvané zázvor.
Chystala se vyhledat nějaké informace prostřednictvím počítače, když jí přístroj oznámil, že volá Ttomalss. „Přejete si hovor přijmout?" zeptal se elektronický hlas.
„Ano," řekla Kassquit a musela si připomenout, aby nepoužila zdůrazňovacího zakašlání, které by mohlo přístroj zmást. Na obrazovce před ní se objevila Ttomalssova hlava. „Nadřízený pane, jsem tak ráda, že vás vidím!" vyhrkla, tentokrát se zdůrazňovacím zakašláním.
„Já jsem vždycky rád, když vás vidím, Kassquit," řekl Ttomalss, vážný jako obvykle. Je vyrovnaný, pomyslela si

Kassquit. Je spolehlivý. „ A proč jsi tak mimořádně ráda, že mě teď vidíš?“
„Protože touhle lodí právě teď obchází šílenství,“ odpověděla a vysvětlila, jaké šílenství má na mysli.
„Oh,“ řekl Ttomalss, když skončila. Pak chvíli mlčel. Je v rozpacích, že jsem mluvila tak otevřeně, pomyslela si Kassquit. Ale Ttomalss byl na rozpacích z jiných důvodů, jak se ukázalo, když znovu promluvil: „Musím vám říct, že tento problém žen zjevně v nesprávný čas přicházejících do svého období se objevil i tady v Norimberku a všude na povrchu Tosevu 3. Já sám jsem podlehl nutkám k páření.“
„Ano?“ Rozumem Kassquit věděla, že nemá právo, nemá důvod cítit se zrazená. Přesto se tak cítila. „Nadřízenýpane, jak jste mohl?“
„Ne. Ta otázka zní, jak jsem se tomu mohl vyhnout. Odpověď je, že jsem se tomu nemohl vyhnout, když ženské feromony zasáhly mé čichové receptory,“ odpověděl Ttomalss. „Musím také říct, že to vypadá, jako by požití zázvoru spouštělo u žen uvolňování feromonů, indikujících, že jsou ve svém období. Není to ještě potvrzeno, ale zdá se to velice pravděpodobné.“
„Chápu,“ řekla Kassquit, a skutečně chápala. Když komentátoři odsuzovali zázvor, věděli co dělají. Z toho jí logicky vyplynula další otázka: „Kolik zmatku to způsobí Rase?“
„To nevím,“ odpověděl Ttomalss. „Ani nevím, jestli to někdo ví. Nevím ani, jestli lze udělat náležitou projekci, nebo jestli údaje o požívání zázvoru jsou příliš nepřesné, aby dovolily takovou extrapolaci. Z vlastní zkušenosti jsem přesvědčen, že to bylo poprvé, kdy starší výzkumnice Felless vůbec požila - “
„Felless?“ přerušila ho Kassquit, úzké oči rozšířené hrůzou. „Vy jste se páni s Felless? “ Ttomalssovo páření s kteroukoli jinou ženou Rasy by dokázala tolerovat. Ale s touhle? S tou, která s ní zacházela jako se vzorkem, a která svým příkladem přivedla Ttomalsse na půl cesty k tomu, aby dělal totéž?
„Oh, já vás nenávidím!“ vykřikla Kassquit a přerušila spojení. Z očí jí proudila voda a stékala jí po tvářích.
Fotsev byl napjatý, když hlídkoval v úzkých, páchnoucích uličkách Basry. I ostatní muži jeho skupiny byli napjatí. Pozoroval to podle způsobu, jakým se jeho kamarádi pohybovali. A bylo to napětí odlišné od toho, jaké prožívali před příletem kolonizační flotily. Tenkrát to byla prostá, racionální obava, kdy začnou fanatičtí Tosevané křičet „Allahu akbar!“ A ostřelovat je z automatických zbraní.
Ano, teď to bylo jiné. Bylo to všechno možné, jen ne rozumné, jak Fotsev - rozumem - věděl. Co to bylo, to nechtěl vyjadřovat slovy. Věděl, že kdyby to udělal, myslel by na to tím víc.
Jeho přítel Gorppet nebyl tak ostýchavý. Nechával svůj jazyk volně viset ve vzduchu, což činilo čichové receptory v něm citlivější. „Uveď mě do studeného spánku a pošli Domů, jestli necítím rozdělanou ženskou někde tady okolo,“ řekl.
Všichni muži hlídky vzdychli zároveň. Všichni pár kroků kráčeli vzpřímeněji, jako by začínali zaujímat svůj pářící postoj.
„Ať je kde je, není nikde blízko,“ řekl Fotsev, jako by si to sám připomínal, sám se uklidňoval.
„Pravda,“ řekl Gorppet, „ale pořád ji chci.“
„Přál bych si, abys to byl neříkal,“ řekl mu Fotsev. „Teď budu myslet na ni místo na to, co mám dělat na hlídce, a to mě nejspíš zabije.“
Svalnatý veterán jménem Shaspwikk řekl: „To není správné, cítit ženu a nemoci se k ní dostat.“
„Pravda,“ řekla celá patrola jako jeden muž. Fotsev dodal: „Doma jsou ulice během sezóny pěkně bláznivé. Stejně tak chodby v každé větší budově, když na to přijde. A vůně žen je tak hustá, že bys do ní mohl vstrčit jídelní kleště. A pak je po všem, a všechno se zase vrátí do normálních kolejí.“
„Shaspwikk to řekl,“ souhlasil Gorppet. „Tak, jak je to Doma, tak to má být. Ucítíš ženu, jdeš a vezmeš si ji, a to je ono. Ale jaké to bude, když budeme pořád cítit ženy, ale žádné nažhavené nebudou poblíž? Zblbneme z toho stejně jako Tosevané.“
„Je to div, že tady můžeme vůbec něco cítit kromě zápachů, které produkují Velcí Ošklivci,“ řekl Shaspwikk.
„Vůně našich žen - to je něco jiného,“ řekl Fotsev. „Poznal bych ty feromony skrze všechny smrady všech Velkých Ošklivců na Tosevu 3.“
„Pravda,“ řekl Gorppet. „Jistě, kdybychom nedokázali ty feromony ucítit, neměli bychom žádná vejce, a za chvíli by bylo po Rase.“
„Ale když je cítím, tak se chci pářit, při Císaři,“ řekl Shaspwikk.
„Dobře, že tady zrovna teď není žádná žena nablízku,“ řekl
Fotsev. „Porvali bychom se jeden s druhým, abychom se k ní dostali, a nikdo by se nestaral, co dělají Velcí Ošklivci.“
Gorppet k němu otočil jeden oční výčnělek. „Nevadilo by mi porvat se, i když nemohu přiložit svou kloaku k ženině. Stačí mi cítit feromony a mám chuť udělat výtržnost.“ Pár dalších mužů udělalo rukou souhlasné gesto.
„Já cítím to samé,“ řekl Fotsev, „ale ať se ke mně duchové Císařů minulosti obrátí zády, jestli připustím, aby to Tosevané poznali. Hloupě by se smáli, ti mizerní tvorové, a pak by začali plánovat ještě větší neplechy než doposud.“
Jeho oční výčnělky přebíhaly od jednoho muže jehomalé skupiny ke druhému, jak je vyzýval, aby mu oponovali. Žádný z nich to neudělal. Všichni ale také uhnuli pohledem. Nesouhlasili s ním, ale přít se nechtěli.
„A ještě něco,“ řekl. „Dejte si pozor, abyste v těchto dnech nestrkali jazyky moc hluboko do zázvoru. Vůně nažhavených žen z nás stačí udělat blázny sama o sobě. Hromada zázvoru navrch, a můžeme čekat potíže.“
„Hromada zázvoru navrch čehokoli, co vyvolává v mužích napětí, a můžeš čekat potíže,“ řekl Gorppet. Rozhlédl se kolem, aby se ujistil, že nikdo nablízku, Velký Ošklivec nebo muž Rasy, nemůže poslouchat. Tlumeným hlasem pokračoval: „To je to, co se stalo, když situace tam nahoře v SSSR byla nesnesitelná, nebo to tak aspoň říkají.“
Fotsev by byl raději, kdyby se nezmiňoval o vzpouře, byť i nepřímo. „Dejte dohromady zázvor a ženské feromony, a problémy, ke kterým došlo v SSSR, budou proti tomu vypadat jako dětská hra,“ řekl.
Opět mu nikdo neodporoval. Problém byl, že kdykoli přišly potíže, potřeboval zázvor, aby na ně už nemusel myslet. Ale právě tento způsob byl tím, co mohlo nastartovat problémy, pokud to zahrnovalo ženy. Tolik viděl, a viděl to jasně.

Jenom nevěděl, co s tím.
A pak, náhle, se s obavami zastavil. Spolu s obvyklými zápachy Basry přinášel vánek do jeho čichových receptorů mučivou vůni ženy v sezóně. Nebyla to vzdálená, rozptýlená vůně. Přicházela odněkud zblízka - podle jeho soudu jen pár uliček odtud. Tiše zasyčel. Jeho hlava se zvedla. Stejně tak šupiny na jejím vrcholku. Jeho ústa se široce otevřela, ne smíchem, ale aby umožnila více vzduchu dostat se k jeho čichovým recepto-rům.
Nebyl jediný muž, který zachytil tu vůni. I hřebínky jeho kamarádů se vztyčily. Všichni nasávali vítr, připraveni jít tam, kam je povede. Teď se jeden na druhého dívali ostražitě, každý se obávaje náhlého útoku, který by mu zabránil dostat to, po čem touží.
Gorppet ukázal. „Tudy," řekl, a jeho hlas zněl drsně.
„Půjdeme všichni společně," řekl Fotsev. „A všichni si dáme pozor na to, co děláme. Bojovat zuby a nehty je jedna věc. Bojovat puškami a granáty je ale jiná věc."
Doma by si s tím nemuseli dělat starosti. Doma bylo velice málo zbraní. Nikdo je tam nepotřeboval a nikdo s výjimkou policie a pár kriminálníků nedisponoval ničím smrtonosnějším než nožem. Fotsev si přál, aby to na Tosevu 3 bylo také tak. Jenže nebylo. Muž beze zbraně zde byl, jak vyplývalo z podstaty věci, muž v nebezpečí. Ale s nažhavenými ženami okolo, muž se zbraní byl také pravděpodobně mužem v nebezpečí ... od svého vlastního druhu, stejně ozbrojeného.
Stále hlídajíce jeden druhého, si hlídka razila cestu spletí úzkých, přeplněných uliček směrem k ženám. Zanedlouho už nepotřebovali jako jediné vodítko své čichové receptory. Výkřiky z davu Velkých Ošklivců před nimi jim řekly, že se blíží. „Ty trochu mluvíš jejich řečí," řekl Fotsev Gorppetovi. „Co to křičíT'
„Aby je někdo polil vodou," odpověděl Gorppet. „To dělají, když se jejich domestikovaná zvířata - ta štěkající, víš - páří na ulici. Takže se někdo páří na ulici."
„Pravda." Vztek a žárlivost, které vzkypěly ve Fotsevovi, ho šokovaly. Chtěl tu ženu, ať byla kdekoli, a chtěl ji hned. Jeho postoj se sám od sebe napřímil. Všiml si, že i jeho druhové se nenaklání tak kupředu jako obvykle.
On i zbytek hlídky zahnuli za poslední roh právě když muž se ženou končili. Muž, jehož tělní kresba prozrazovala, že je účetní, byl z kolonizační flotily. Místo aby se postavil nově příchozím, otočil se a odešel, prodíraje se davem smějících se a pošklebující eh Tosevanů. Musel být tedy plně uspokojen.
Žena zůstala v pářící poloze. S hlavou nízko u země promluvila slabým, zmateným hlasem: „Ale já nepřicházím do svého období. Při Císaři, to ne." Sklopila oči, které se už tak dívaly dolů k zemi.
„Jste nažhavená," řekl Fotsev. „Cítíme to." Žena neodporovala. Zůstala na místě, očekávajíc jeho a jeho kamarády. Vůně, která z ní vycházela, ho rozpalovala. Snažil se ze všech sil udržet své myšlenky pohromadě. „Budeme se střídat," řekl. „A ti, kteří se nebudou pářit, zůstanou ostražití, aby nám Tosevané tady něco neprovedli."
Věděl o nových předpisech o páření na místech, kde je mohou pozorovat Velcí Ošklivci, ale vědět o nich a vzpomenout si na ně byly dvě odlišné věci. Jeden po druhém se všichni spářili se ženou, která zůstávala povolná, ale zmatená. Avšak když se všichni vystřídali, žena řekla: „Dost." A napřímila se. Protože ho její feromony stále stimulovaly, Fotsev by se rád znovu spářil. Ale ona nejevila o další páření zájem. „Cítím se tak divně," zamumlala. „Ještě malou chvilku předtím jsem byla šťastná, tak šťastná, jak jsem bývala vždycky. Teď ... teď bych se jen chtěla zahrabat do země."
„To zni, jako by si vzala zázvor," poznamenal Shaspwikk. „To ano," souhlasil Fotsev. „Tomu se také dá přičíst, že se tak najednou z ničeho nic nažhavila."
„Nevzala jsem žádný zázvor, a nemusíte o mně mluvit, jako bych tady nebyla," řekla žena ostře. Ten druhý muž, co odešel, ten účetní, se na mě pokoušel zvednout šupiny před chvílí. Řikal, že cítí feromony. Dobře, ale moje necítil. Dostala jsem něco na pití od jednoho z těch směšných stvoření tady. Požádal mě o doušek. Podala jsem mu šálek. Když mi ho vrátil a já jsem se napila, najednou přišlo bez jakéhokoli varování moje období. Ale to už víte."
„Ano, to víme." Teď, když přetlak pominul, Fotsevova mysl pracovala opět tak, jak měla. „Kde je ten šálek?" Tady," ukázala žena.
Fotsev ho sebral se země. Rychle se nadechl, proháněje vzduch přes své čichové receptory. „To jsem si myslel," řekl. „V tom nápoji je zázvor."
Uvažuje společně s ním, Gorppet zvolal: „Ten druhý muž ho tam musel dát. Chtěl se pářit, protože cítil zdálky feromony, stejně jako my, ale tato žena neměla své období, takže ji rozpálil, ať chtěla nebo nechtěla. Vychytralý chlap!" Jeho zdůrazňovací zakašlání napovědělo, že zmizelého účetního napůl obdivuje.
„Tohle mi udělal? Udělal mi to záměrně?" Z úst ženy to neznělo obdivně. Znělo to zuřivě a uraženě. „Použil tu rostlinu, aby mě přiměl udělat něco, co jsem neměla v úmyslu udělat, něco, co bych byla nemohla udělat, kdyby mi nebyl dal tu rostlinu, aby mě přivedla do mého období. Neznám ani jeho jméno, ale proklínám ho i všechny jeho potomky do posledního vejce."
„Doma by se to nemohlo stát," řekl Fotsev pomalu. „Doma přicházejí všechny ženy do svého období přibližně ve stejnou dobu, a tak mají muži spoustu možností. To není jako tady na Tosevu 3."
„Nelíbí se mi, jak je to na Tosevu 3," řekla žena se zdůraz-ňovacím zakašláním. „Využil mě bez mého souhlasu. Spojil se se mnou proti mé vůli. To není správné."
„Souhlasím - to není správné," řekl Fotsev. „Myslím, že se ten muž dopustil zločinu. Myslím, že se dopustil nového zločinu, zločinu, který by byl Doma nemožný. Je to zločin, který se může stát jenom na Tosevu 3."
„Co s tím budeme dělat?" zeptal se Gorppet. „Když se budou ženské feromony vznášet ve vzduchu, víc mužů přijde na to použít zázvor, aby dostali co chtějí od žen, které by jinak nebyly připraveny dát jim to."
„Pravda." Fotsev vytáhl z opasku vysílačku. „Prozatím to můžeme jenom ohlásit - ohlásit to a doufat, že naši nadřízení budou nút lepší nápady než my." Když dostal spojení, všiml si, že ani Gorppet, ani žena, kterou nakrmili zázvorem, si to o úřadech nemyslí. Ani on si to nemyslel, ale snažil se nedat to najevo.
Shpaaka se díval na své lidské studenty v posluchárně Russieho lékařské koleje. Reuven Russie čekal spolu s

ostatními, až začne přednášet. Připravil si plnící pero, aby si mohl dělat poznámky.
Ale místo toho, aby začal s přednáškou jako obvykle, Shpaaka řekl: „Myslím, že dnes musím požádat vás Tosevany o pomoc.“
Posluchárnou proběhl šum překvapení. Shpaaka neudělal nic, aby ho přerušil. I to bylo překvapující. Obvykle míval sardonické potěšení z napadání tosevanské nevychovanosti a nedostatku sebekontroly, když to, co za tyto věci považoval, studenti předváděli v jeho posluchárně. Reuven zvedl ruku a čekal, až si ho Shpaaka všimne. Jane Archibaldová se zeptala rovnou: „Jaký je problém, nadřízený pane?“
Shpaaka ji nevolal k pořádku. „S tím problémem, odvážím se říct, jste již obeznámeni,'“ odpověděl. „Jste inteligentní a máte dobré zdroje informací. Jistě pro vás nebude žádným velkým překvapením, když vám řeknu, že tosevanská rostlina známá jako zázvor má farmakologicky účinek na ženy Rasy, neočekávaný a zneklidňující.“
Pro Reuvena to nebylo žádné překvapení, protože jeho otce si předvolal do Káhiry Atvar, aby se s ním o tomto problému poradil. Rozhlíželo se po učebně uviděl, že ani jeho spolužáci nevypadají překvapeně. Historky o Ještěrech páncích se na ulicích Jeruzaléma se dostaly v posledních pár dnech i na lékařskou kolej. Někteří studenti o tom pochybovali. Reuven však věděl své.
Tentokrát Jane zachovala náležitou etiketu: „Nadřízený pane, dovolíte položit další otázku?“
„Prosím,“ řekl Shpaaka. „Hledání pochopení probíhá prostřednictvím otázek. Nemůže probíhat jinak.“
„Jak si myslíte, že vám my Tosevané můžeme pomoci, nadřízený pane?“ zeptala se Jane. Reuven věděl, co si myslí o Rase, a co Rasa udělala v Austrálii. Ale nic z toho se neprojevilo v její řeči, když pokračovala: „Víme jen málo nebo vůbec nic o reprodukčním chování Rasy. Neměli jsme příležitost dovědět se o tom až do nynějška, kdy na Tosev 3 přišly vaše ženy. Za těchto okolností, můžeme vám pomoci?'
„To je dobrá otázka, přesvědčivá otázka,“ řekl Shpaaka. „Ale musím vám říci, že reprodukční chování, které Rasa začala projevovat tady na Tosevu 3, není podobné tomu, které projevujeme Doma.“ Povzdechl si, překvapivě lidským způsobem. „Velice málo z toho, co Rasa dělá na Tosevu 3, se podobá tomu, co děláme Doma.“ Zdůrazňovací zakašlání to podtrhlo.
Po chvíli, během níž si zřejmě rovnal myšlenky, pokračoval dál: „Doma vlastně všechny ženy přicházejí do svého období během krátké doby. Všichni muži jsou stimulováni feromony, které uvolňují, a mají příležitost se spářit alespoň s jednou z nich. Tak je to normální.“
Bylo to normální i pro většinu tvorů na Zemi. Tohle Reuven chápal dokonale. Chápal však i to, že pro lidi to normální není. Dívaje se na Jane Archibaldovou byl rád, že věci fungují tak, jak fungují, i když zatím neměl příležitost převést celou teorii do praxe.
Jane snad ucítila jeho pohled. Podívala se na něho a vyplázla jazyk. Zasmál se a věnoval svou pozornost opět Shpaakovi.
Ještěří lékař potřeboval další přestávku na uspořádám myšlenek. Po chvíli - rozpačitého? - váhání řekl: „Zdá se, že tady na Tosevu 3. zázvor způsobuje, že se ženy dostávají téměř okamžitě do svého období a vylučují feromony, které dávají mužům najevo, že se tak stalo. Ale pouze relativně malý počet žen požívá zázvor. Jejich feromony může ucítit víc mužů, než je k dispozici žen pro ně přístupných. To způsobuje napětí a frustrace takového druhu, na jaké nejsme zvyklí.“
„Dále, ženy - a muži - nepožívají zázvor pouze během jednoho krátkého období roku, nýbrž neustále. To znamená, že feromony, naznačující, že ženy mají své období, jsou - nebo budou - uvolňovány do vzduchu po celý rok. To znamená, že sexuální napětí, o kterém jsem předtím zmínil, bude také nepřetržité.“
„To je v protikladu vůči všem našim dlouho vytvářeným podvědomým modelům. Nicméně, pro vás Velké Ošklivce je to normální vzor chování. Velice bych ocenil vaše náhledy na to, jak bychom se s tím měli vyrovnat.“
Atvar adresoval stejný apel Reuvenovu otci. Reuven byl zvědav, jestli nyní po celém světě kladou Ještěři takové otázky lidem, o kterých si myslí, že jim mohou důvěřovat. Litoval je a smál se jim zároveň. Dlouhou dobu byli samolibě nadřazení. Teď, pojednou, pro ně věci už nebyly tak jednoduché.
S náhlým rozhořčením Shpaaka dodal: „Měli jsme dokonce i několik incidentů, kdy muži, cítící vzdálené ženské feromony, potají podali přítomné ženě zázvor, aby se s ní mohli pant. To je taková hloubka zkaženosti, ke které jste snad nikdy neklesli ani vy Tosevané.“
Posluchárna vybuchla hlasitým tosevanským smíchem.
Reuven se přidal. Nemohl si pomoci. I po dvaceti letech na Zemi, po dvaceti letech intenzivního výzkumu lidských bytostí, zůstávali Ještěři bolestně naivní. Také měli nejspíš pravdu: potřebovali lidskou pomoc, aby se vypořádali s problémy sexuality. Reuven pochyboval, že by to dokázali zvládnout sami.
Shpaaka pohlédl na své studenty. „Možná jsem se zmýlil,“ řekl suše. „Shledáváte zábavným, že váš druh může být zkaženější, než jsem si předtím představoval?“
„Ano, nadřízený pane,“ řekli sborem, což vyvolalo další výbuch hlučného smíchu.
Shpaaka se zasmál také, tichým způsobem svého druhu. „Tak dobře, snad je to zábavné,“ řekl. „Ále řekněte mi, jak máme předejít dalším takovým nešťastným incidentům v budoucnosti?“
To byla vážná otázka, vážně míněná. Po krátkém uvažování zvedl Reuven ruku. Když si ho Shpaaka všiml, řekl: „Nadřízený pane, nevím, jestli jim budete schopni úplně zabránit. My to nedokážeme, nikdy jsme to nedokázali. Ale daří se nám je udržovat na minimu.“
„Vy Tosevané jste, v mnoha případech, spokojeni s menším výsledkem, než bychom byli my,“ odsekl Shpaaka. Reuven zrudl, Ještěr žádal o radu, ale co s ní pak udělal? Zesměšnil ji, nic jiného. Zdálo se, že si Shpaaka všiml jeho nespokojenosti, protože řekl: „Ve věcech týkajících se žádosti může být dosažení naprostého úspěchu obtížnější než kdekoli jinde.“
„Mohu promluvit, nadřízený pane?“ zeptal se argentinský student jménem Pedro Magallanes. Když dostal svolení,

řekl: „Mají ostatní rasy vašeho Impéria, eh, problémy tohoto druhu?“
„Pouze v ojedinělých případech, následkem hormonální nerovnováhy a podobně,“ odpověděl Shpaaka. „Totéž platí o Rase. Dokud jsme se nesetkali s vámi Tosevany, mysleli jsme si, že to musí nezbytně platit pro všechny inteligentní druhy. Nyní jsme zjistili, že to nemusí nutně platit ani pro nás. Ocenil bych tu ironii, kdyby nebyla tak bolestná.“
To, zeji vůbec postřehl, mluvilo pro něj. Lidští vládci Velkoněmecké říše a Sovětského svazu by nerozeznali ironii, ani kdyby si jim sedla na klín, tím si byl Reuven jist.
„Vy Tosevané máte dlouhou praxi v ovládání nepřetržitého reprodukčního nutkání,“ pokračoval Shpaaka. „Protože jsme v této věci nováčci, skončí to pravděpodobně tím, že si budeme vypůjčovat od vás: ano, vím, další ironie.“
Shpaakovi studenti si chvíli šeptali mezi sebou. Ještěr si toho nevšímal, shovívavost, jakou k nim zřídka projevoval. Ba-hadur Singh, oturbanovaný Sikh, řekl Reuvenovi anglicky: „To přivede Ještěry do zmatku - určitě do zmatku - na nějaký čas.“ Oči mu zářily. „Možná moje země dokáže využít toho zmatku, aby se osvobodila.“
„Možná.“ Ale Reuven si nemyslel, že je to pravděpodobné. Ještěři, zmatem nebo ne, udělají všechno proto, aby Indii udrželi. Ale Bahadur Singh doufal. Reuven nedoufal, že se Palestině někdy podaří setřást ještěří jho. I kdyby se jí to podařilo, byla by roztržena mezi Araby a Židy. Vláda cizáků byla asi tak dobrá, jak se dalo doufat, majíc přinejmenším výhodu nezainte-resovanosti.
Většinou to Reuven považoval za samozřejmé. Ale teď, když se na to díval, shledával to skličujícím. Copak spolu lidé nedokážou vycházet tak, aby nepotřebovali nezainteresované cizince, kteří by jim zabraňovali ve vzájemných sporech? Jeho tichý smích byl žalostný. Jeho otec by se takovými otázkami netrápil. Jestli ho Polsko nenaučilo, že jediná možná odpověď je: Samozřejmě že ne, ty blázne, čemu by ho naučilo? Nepokoje v Palestině i pod vládou Ještěrů toto hledisko potvrzovaly jako údery perlíkem.
Než se tím nechal příliš sklíčit, studentka ze Sovětského svazu Anna Suslovová se zeptala: „Mohu mluvit, nadřízený pane?“ Reuven se občas divil, jak se dostala na lékařskou kolej, a zdali za ni neudělal vstupní zkoušky někdo schopnější. Často se tady zdála vyvedená z míry. Otázka, kterou položila Shpaakovi ukazovala, jak fungovalo její myšlení: „Nadřízený pane, proč nepotrestáte požívače zázvoru tak přísně, aby strach z trestu odradil ženy od užívání té drogy?'
„Zkoušeli jsme to s našimi muži od té chvíle, kdy jsme přišli na Tosev 3,“ odpověděl Shpaaka. „Neuspěli jsme. Podle všech známek zázvor způsobuje ženám ještě větší rozkoš. Jak pravděpodobné je, že mezi nimi vymýtíme požívání zázvoru zastrašováním?“
Možná si myslel, že tato sardonická odpověď Annu umlčí. Pokud ano, špatně ji odhadl. S pohozením hlavou odpověděla:
„Muže být, že jste ještě nesáhli k potrestání dost přísnému, aby je to náležitě zastrašilo.“
„Ano, to je možné,“ připustil Shpaaka. „Ale také může být, že nejsme tak dychtiví prolévat jeden druhému krev, jak je tomu často u Tosevanů.“
Anna Suslovová znovu pohodila hlavou. „V případě nutnosti, nadřízený pane, člověk dělá to, co je bezprostředně nutné, a s následky si dělá starosti až později. Kdyby se byl Sovětský svaz neřídil touto zásadou, není pravděpodobné, že by mé ne-impérium bylo dnes pod vládou Rasy?“
„Ano, myslím, že je to dost pravděpodobné,“ řekl Shpaaka. „Můj osobní názor je, že by mnoho Tosevanů z vašeho ne-im-péria bylo šťastnějších, kdyby tomu tak bylo.“
To, co se mu nepodařilo předtím, podařilo se mu teď. Ruská dívka na něj vrhla zuřivý pohled, a ani se to nepokoušela skrýt. Na Ještěra se vyznal docela dobře ve výrazech lidské tváře, ale nic jí na to neřekl. Reuven Russie se poškrábal na hlavě. Jestliže ospravedlňoval vládu Rasy v Palestině její užitečností pro lidskou populaci, jak se mohl vyhnout rozšíření tohoto principu na celou planetu?
K další diskusi už přispěl jen velice málo.
Liu Han se dívala z okna svého apartmá v hotelu Biltmore na širokou ulici zaplněnou automobily tak, že se mohly sotva pohybovat. Velmi neochotně se otočila ke své dceři a řekla: „Začínám věřit, že neustálé americké vychloubání o jejich prosperitě není vychloubání, ale prosté konstatování skutečnosti.“
„Jedí dobře,“ řekla Liu Mei. Pak se opravila: „Mají spoustu jídla a jedí, kdykoli chtějí. Chápu to, i když mi jejich jídlo moc nechutná. Mají mnohem víc aut a televizorů a rádií než my. Mají víc místa než my. Tohle je velké město, ne tak velké jako Peking, ale pořád velké, a přesto se nezdá přeplněné. Všechny ty věci slouží prosperitě, ano. Kdo by mohl nesouhlasit?“
„Já jsem nesouhlasila,“ řekla Liu Han. „Tento hotel je hotel pro bohaté lidi. Každý to může vidět. Ani Američané se nenamáhají předstírat, že je to jinak. Všechny země budou zacházet s bohatými lidmi - s důležitými lidmi - dobře, bez ohledu na to, jak zachází se svými dělníky a rolníky. Nemůžeš posuzovat, jak prosperující jsou Spojené státy, podle způsobu, jak s námi zachází jejich vládnoucí třída.“
„To chápu, matko.“ Hlas Liu Mei zněl pobaveně, i když její tvář tomu nenasvědčovala. „Je ale dobře, že s námi Američané zacházejí jako s důležitými lidmi. Nemohou s námi zacházet jak s bohatými lidmi, protože to nejsme.“
„Ne,.nejsme bohatí lidé,“ přisvědčila Liu Han. „Měly bychom potíže zaplatit za jediný den pobytu v tomto hotelu, nemluvě o týdnu, který tu bydlíme. Ale byly jsme na dosti jiných místech a viděly jsme dost jiných věcí, aby mě to přesvědčilo, že se nám prostě nesnaží ukazovat to nejlepší, jak to děláme někdy my zahraničním návštěvníkům.“
Myslela na televizory, auta a rozhlasové přijímače stejně jako Liu Han. Myslela na stroje na mytí nádobí, které viděla v některých domech, které navštívila, a na stroje na praní prádla, které viděla skoro ve všech domech. Ty stroje byly jako proletáři, kteří nemohli být nikdy utiskováni a tak nikdy nemohli povstat v revoluci proti svým kapitalistickým pánům. A myslela i na něco prostšího, ale mnohem základnějšího. V každém domě, který navštívila, se zeptala na toaletu. A v každém domě byla, někdy víc než jedna, nejen turecký záchod, jako měli někteří bohatí lidé v Číně, ale skutečný

porcelánový trůn. A v každém domě byla nejen tekoucí studená voda, která splachovala záchod, ale i horká, která tekla na otočení kohoutku. Jestli tohle nebyla prosperita, co tedy byla?
Liu Mei řekla: „Avšechny ty knihy, které mají! Tolik lidí má své vlastní knihovny. V tom majorově domě, například, bylo víc přihrádek na knihy, než jsem dokázala spočítat.“
„Ano, vzpomínám si,“ řekla Liu Han, spíš trochu nespokojeně. Když byla s Liu Mei navštívit majora Yeagera, považovala knihy, které plnily jeho dům za další pokus o podvod - Po-těmkinova vesnice tomu říkali Rusové: něco, co se mělo zdát, ale nebylo. Ale když vytáhla nahodile jednu knihu z police, Yeager se o ní živě rozhovořil jak anglicky, tak v jazyce Rasy. Liu Han vzdychla. „Jeho žena je učitelka. Ťo mu možná pomáhá v tomto směru.“
„Znal mého otce,“ řekla Lu Mei okouzleně. „Nikdy bych si nepomyslela, že bych mohla poznat někoho, kdo znal mého otce. Mám v téhle zemi bratrance. Nikdy bych si nepomyslela, že bych mohla mít bratrance kdekoli.“
Lu Han, zcela absurdně, pocítila osten žárlivosti. Pokud ona věděla, tak kromě Liu Mei neměla žádné žijící příbuzné v celé Číně. Vesnici jejích předků proměnili malí ďáblové a Japonci v prach, a z celé její rodiny se z těchto mlýnských kamenů dostala jediná ona.
„Major Yeager znal tvého otce lépe než já,“ řekla Liu Han pomalu. Divné to říkat, to věděla, když Bobby Fiore zasel hluboko do jejího lůna semeno, které vyrostlo v Liu Mei. Divné -ale pravdivé. „Znal ho déle než já, a mluvili stejným jazykem, takže mohli rozumět jeden druhému. Tvůj otec a já jsme spolu mluvili lámanými útržky čínštiny, jazyka malých ďáblů a angličtiny. On se nikdy nenaučil moc dobře čínsky.“
A našimi těly, pomyslela si, ačkoli to neřekla nahlas. Naše těla si rozuměla, i když my ne. To, pn duchu soucitného Budhy, je znalost Bobbyho Fioreho, kterou major Yeager neměl. Liu Mei řekla: „Dnes máme zase jít k majoru Yeagerovi?“ „Ano, dnes,“ řekla Liu Han. „Proč se ptáš?“ „Protože je dobré jít někam, kde lidé rozumí řeči malých ďáblů,“ odpověděla její dcera. „Není to tak dobré, jako kdyby major Yeager a jeho žena a jeho syn mluvili čínsky, ale my obě známe lépe řeč malých ďáblů než angličtinu, a oni všichni mluví řečí malých ďáblů plynně.“
„Máš pravdu,“ řekla Liu Han. Pohlédla na Liu Mei. „A ty budeš mít příležitost mluvit s tím jeho synem - Jonathan se jmenuje. Drž se zpátky. Američané mají menší zábrany ve vztazích mezi mladými lidmi než my.“
„Víš, koho mi připomíná?“ řekla Liu Mei. „Ty mladíky v Pekingu, kteří imitují šupinaté ďábly, to je to. Jen s tím rozdílem, že o malých ďáblech ví víc než ti smrkáči v Pekingu.“
„No - “ začala Liu Han. Ale pak pokrčila rameny. „Asi máš pravdu. Ale musíš si uvědomit, že jeho otec a matka mají co do činění s malými ďábly každý den. Jestli se toho o nich hodně naučil, tak je to jen proto, že se to naučil od rodičů.“
Liu Mei přikývla, přijímajíc to. Liu Han si tiše oddechla.
Když nadešel večer, byla připravena, ba víc než připravena, odjet do domu majora Yeagera, už jen proto, aby si odpočinula. Strávila den jednáním s několika americkými kongresmany.
Frankie Wong jí pomáhal tlumočit, ale i ona se snažila mluvit anglicky, jak dovedla, protože mu plně nedůvěřovala, že překládá přesně.
A poslanci nebyli tak sympatizující, jak doufala. „Dovolte mi říct, že nechápu, proč bychom měli pomáhat mezinárodními komunismu,“ prohlásil jeden z nich, muž s dlouhým nosem a tvářemi černějšími, než míval Bobby Fiore.
Frankie Wong na ni vrhl tázavý pohled, ale ona odpověděla sama, anglicky: „Když pomáháte nám, pomáháte lidem osvobodit se od Ještěrů.“ Dlouhonosý Američan zmlkl.
Další kongresman řekl: „No a proč jim prostě nepošleme spoustu zázvoru, abychom Ještěry tak nadrogovali a zblbli,“ -tohle Wong nedokázal přeložit - „že se nebudou schopní bránit?“
„Moc vychází z hlavně pušky. Válka a politika nikdy oddělené,“ odvětila Liu Han. .„To říká Mao. Myslím, že říká pravdu.“
Zvládla celé slyšení. Myslela si, že to zvládla. Ale nechat se vézt Američanem po širokých, i když stále zaplněných dálnicích Los Angeles, byla přece jenom úleva. V tomto americkém městě strávila víc času v autě než za celý svůj předešlý život v Číně. Ale i v tom byl háček: ji tihle cizí ďáblové považovali za důležitou osobu. Ále ve městě mělo tolik lidí automobily, měli je a považovali to za samozřejmé. I způsob, jakým bylo město postaveno, to zjevně bral jako samozřejmost. To viděla od začátku. Prosperita, pomyslela si znovu.
Jen nejbohatší Číňané by si mohli dovolit takový dům, v jakém žili Yeagerovi. Jen ti, kteří kolaborovali s malými ďábly, mohli mít takové elektřinou poháněné stroje, které byly v této zemi tak běžné. „Zdravíme vás,“ řekla Barbara Yeagerova jazykem malých ďáblů, když Liu Han a Liu Mei zazvonily u domovních dveří (i ten zvonek byl elektrický!). Její manžel a syn vedle ní se uklonili. Barbara pokračovala: „Večeře bude hned.“
Večeře se skládala z obrovského kusu hovězího s opékanými brambory a s oblohou. Brambory, jak Liu Han zjistila, byly celkem neškodné, v americké kuchyni nahrazovaly vlastně rýži nebo nudle v čínské kuchyni. Ale ten biftek byl další deklarací nadbytku Spojených států.
Po večeři ji major Yeager překvapil tím, že pomohl své ženě umýt nádobí. Žádný Číňan by něco takového neudělal, přestože komunisté hlásali rovnost pohlaví. Když byla práce hotová, přešel Yeager do obývacího pokoje a vytáhl z knihovny malou brožurku. „Musel jsem to chvíli shánět,“ řekl anglicky, zjevně spokojen sám se sebou. „Ale sehnal jsem to.“
Podal knížečku Liu Han. Kostrbatě četla: Kdo je kdo v baseballu -1938. Pohlédla na něho. „Proč mi to ukazujete?“
„Podívejte se na stránku, kterou jsem založil,“ odpověděl. Udělala to, a uviděla malé fotografie mužů v čepicích, které ještě stále Američané s oblibou nosili. Po chvíli rozeznala jednu z tváří. Ukázala: „To je Bobby Fiore.“
Major Yeager přikývl. I jeho to potěšilo. „Pravda,“ řekl v řeči malých ďáblů, než přešel zpátky do angličtiny: „Tady má na sobě baseballový dres. Chtěl jsem, aby vaše dcera viděla, jak vypadal její táta.“
Liu Mei odešla popovídat si sJonathanem. Když se na zavolání své matky vrátila do obývacího pokoje, Liu Han na ni pozorně pohlédla, jestli není pomačkaná. Byla totiž toho názoru, že se mladí Američané budou chovat stejně jako jejich

čínské protějšky, když dostanou příležitost. Ale všechno se zdálo být v pořádku.
Liu Han ukázala na fotografii. „Tvůj otec," řekla, nejprve anglicky a pak česky. Oči Liu Mei se rozšířily, když se dívala a dívala na obrázek. Když konečně vzhlédla, měla je plné slz. Liu Han to chápala. Ona i její dcera byly dobré marxistky-le-ninistky, ale dávná čínská tradice úcty k předkům žila v nich obou.
„Děkuji vám," řekla Liu Mei majoru Yeagerovi. Řekla to anglicky, ale přidala zdůrazňovací zakašlání. To ji přimělo přejít do jazyka malých ďáblů: „Znamená to pro mě mnoho."
„To jsem rád," odpověděl Yeager. „Byl váš otec a byl to můj přítel." Obrátil se na Liu Han. „Nechte si tu knížku, jestli chcete. Pomůže vám vzpomínat, až budete doma."
„Děkuji vám," řekla Liu Han tiše. Stále věřila - musela věřit - že americký systém je špatný, bez ohledu na prosperitu, kterou vytvářel. Ale někteří z cizích ďáblů mohli být stejně dobří lidé jako Číňané. .Viděla to už u Bobbyho Fioreho, a teď to viděla opět u tohoto muže, který býval jeho přítelem.
Kapitán David Goldfarb studoval obrazovku radaru. „Další americký start," poznamenal. „Yankové mají posledních pár týdnů napilno, že?"
„To ano, pane," odpověděl seržant Jack McKinnon. Zachechtal se. „Nejspíš musí dopravit spoustu zázvoru všem těm chudákům Ještěrům, kteří museli být tak dlouho bez jejich paniček." Zasmál se vlastnímu vtipu.
Goldfarb se zasmál také, ale nešlo mu to od srdce. Byl by raději, kdyby Ještěři nikdy neobjevili, že zázvor činí jejich ženy přístupnými. Takový objev mohl znamenat jenom to, že budou chtít více této látky. Jistě, jejich šéfové udělají co bude v jejich silách, aby tomu zabránili, ale to dělali už dlouho. Zatím se jim však nedařilo.
Nemyslel si ani, že budou mít víc štěstí v budoucnu. Povzdechl si - ne příliš hlasitě, aby si toho seržant nevšiml. To znamenalo, že plukovník Roundbush bude dál dopravovat tu látku po bušlech, což zase znamenalo, že od něho Roundbush bude určitě zanedlouho požadovat další pomoc.
A on mu ji bude muset poskytnout. Jak nyní vypadala situace v Británii, bude muset udělat všechno, co po něm Roundbush bude chtít. Plukovník řekl, že pomůže Goldfarbovi emigrovat. To se zdálo být s každým dalším dnem lepším nápadem. .. pokud Roundbush mluvil pravdu.
Pouštěje plukovníka z hlavy - na chvíli - se Goldfarb znovu zahleděl na obrazovku. „Vypadá to, jako by si vozili kladiva a kleště na tu jejich kosmickou stanici," poznamenal. „To bude skutečně něco, až ji dokončí."
„To teda jo, pane," řekl McKinnon, ale neznělo to, jako by s Goldfarbem souhlasil. Za okamžik vysvětlil proč: „A až to budou mít, co s tím budou dělat? K čemu jim to bude? Můžeme do kosmu strčit špičku nohy, to ano, ale ve skutečnosti patří Ještěrům." anglosaská dutá míra - 35,238 litrů (am.) nebo 36,348 litrů (brit.) (Pozn. překl.)
„V dané chvíli to tak je," připustil Goldfarb. „A nevypadá to, že bude někdy patřit Británii, že?" Když to říkal, zabolelo ho to. Před příchodem Ještěrů byla Británie včele vědeckého a technologického pokroku. Britský radar zabránil nacistům v invazi v roce 1940. Britské tryskové motory předstihovaly všechny ostatní, včetně německých. Co bylo přirozenější, než předpokládat, že by do kosmu jako první vkročila britská říše?
Ále britská říše už byla jen vzpomínkou. A britským ostrovům chyběly zdroje pro vlastní kosmický program. Veškeré zdroje, které měly, vložily do raket, umístěných na zemi a na ponorkách, s nimiž mohly přinutit jakéhokoli útočníka - Ještěry, nacisty, dokonce i Američany - aby zaplatil strašlivou cenu.
A tak Británie zůstala nezávislá. Ale mocnosti, stojící na kontinentech - USA, SSSR, Velkoněmecká říše - vstoupily i na planet)7, vstoupily na Měsíc, na Mars, dokonce i do pásma asteroidů. Jako chlapec Goldfarb snil o tom, že bude první člověk na Měsíci, že bude chodit podél kanálů na Marsu.
První člověk na Měsíci byl nacista. Marťanské kanály neexistovaly. Tvrdili to Ještěři, a ukázalo se, že mají pravdu. Stále nemohli pochopit, proč lidé chtěli vstoupit na takovou neužitečnou, bezcennou planetu.
Goldfarb to chápal. I Yankům, kteří se dostali na Mars a zase se vrátili, to muselo připadat jako cena útěchy. Cokoli lidé ve vesmíru dokázali, dokázali Ještěři tisíce let před nimi.
„Kdybychom dokázali postavit loď, která by mohla navštívit jejich domovskou planetu, to by bylo něco," řekl Goldfarb zasněně.
„To by se Ještěrům vůbec nelíbilo, a řekněte mi, že se mýlím, pane," řekl McKinnon. „To by byla ta poslední věc, kterou by chtěli: abychom je přišli navštívit."
„To jistě. Nevěděli by, jaký druh návštěvy máme na mysli," odpověděl Goldfarb. Chvíli o tom přemýšlel. „Ať jsem zatracen, jestli sám vím, jaký druh návštěvy bychom tam měli vykonat. Bylo by hezké, kdybychom jim mohli dát tolik důvodů k zamyšlení, jako dali oni nám, že?"
McKinnonův výraz neskrývané touhy Goldfarbovi připomněl, že Skotovi poměrně nedávní předkové měli ve zvyku natírat se na modro a brodit se s mečem v ruce po krk bažinami.
„No nebylo by to sladké, shodit pěknou, tučnou atomovou bombu Císaři do komína? Ještěři by nám to nemohli mít za zlé, po tom všem, co udělali tady."
„Jaksi si nemyslím, že by jim to zabránilo mít nám to za zlé," řekl Goldfarb suše. „Co bych ale rád udělal, by bylo vyslat naše lodě na ostatní planety Impéria a podívat se, jestli bychom mohli osvobodit Rabotevy a Hallessiany. Nemohou přece mít rádi Ještěry, kteří jim panují."
Ale i když to řekl, nebyl si tím zcela jist. Ještěři vládli těmto dvěma světům už dlouho. Možná že cizinci na nich skutečně považovali Impérium za samozřejmé a dané. Lidé si takto ne-počínali, ale Ještěři si nepočínali jako lidé, tak proč by si tak měli počínat jejich poddaní. A lidé nevládli jiným lidem tolik tisíc let. Možná se poslušnost, snad dokonce trpný souhlas, zakořenily v domorodcích na Hallessu 1 a Rabotevu 2.
„To by bylo zajímavé zjistit," řekl McKinnon. „Škoda, že nejsou blíž. Nejspíš to nepůjde, posílat jim vesmírem letáky."
„Proletáři všech zemí, spojte se," řekl Goldfarb, šklebě se. „Nemáte co ztratit, jen své okovy."
Ten vtip mohl dopadnout lépe, než dopadl. McKinnonův úsměv teď vypadal nuceně. Jeho rty se pohnuly - neslyšně,

ale Goldfarb neměl potíže porozumět slovu, které vytvarovaly: Bolšán.
Mohlo to být horší. McKinnon to mohl net nahlas. To mohlo docela dobře zničit Goldfarbovu kariéru, když se vezme v úvahu, že se na ní podepsalo už to, že je Žid. Dostat nálepku Žida-bolševika v zemi přiklánějící se k Velkoněmecké říši neznamenalo jen říkat si o potíže. To znamenalo prosit o ně na kolenou.
„To nevadí," řekl Goldfarb unaveně. „To sakra vůbec nevadí. Alespoň mě to naučí, abych se nepokoušel být tak zatraceně vtipný, co?"
McKinnon na nej zíral, jako by ho nikdy předtím neviděl. Goldfarb neměl ve zvyku mluvit tak peprně. Neměl ani ve zvyku tlouct hlavou do zdi. Divil se, proč ne. V přeneseném slova smyslu to dělal každý den. Tak proč v tom nebýt taky doslovný?
Podíval se na hodinky. Světélkující číslice a ručičky mu řekly v zatemněné místnosti, kolik je hodin. „Směna už skoro končí," poznamenal téměř normálním tónem hlasu. ..Díky Bohu."
Jack McKinnon se s ním nepřel. Možná to znamenalo, že se starému seržantovi uleví, až odtud vyjde na čerstvý vzduch, nebo co se pod tím pojmem rozumělo v Belfastu. Ale možná, a pravděpodobněji, to znamenalo, že McKinnon bude rád, že už nebude muset sedět v jedné místnosti se zatraceným bláznivým Židem.
Po nějakém čase, který jim připadal spíš jako věčnost, se konečně oběma ulevilo. Škot beze slova spěšně odešel, dokonce bez obvyklého Na shledanou zítra. Zítia uvidí Goldfarba ať chce nebo nechce. Zdálo se, že v této chvíli spíš nechce.
Potřásaje hlavou nasedl Goldfarb na své kolo a rozjel se co nejrychleji k domovu. Protože tou dobou mířil k domovu každý v Belfastu, nebylo to příliš rychle. Nenáviděl dopravní zácpy. Příliš mnoho lidí v automobilech předstíralo, že nevidí plebs na kolech. Párkrát musel prudce zahnout, aby se vyhnul srážce.
Když se dostal zpátky do svého bytu v ubytovně pro ženaté důstojníky, nebyl v nejlepší náladě. Normálně trpělivý, dnes vyštěkl na děti tak, že se vyděšeně vytratily. Vyjel si i na Naomi, což snad ještě neudělal. Využila privilegia dětem odepřeného, a osopila se na něho zpátky. To ho vzpamatovalo.
„Tady," řekla s ryzí praktičností. „Vypij to." To bylo pár hltů whisky ve sklenici. „Snad to z tebe zase udělá slušného společníka. A když ne, tak po tom třeba usneš."
„Možná tě po tom zmlátím," řekl žertem. Kdyby byla sebemenší pravděpodobnost, že by to skutečně udělal, nikdy by mu ta slova nepřešla přes rty.
„Jestli mě chceš zmlátit, proč bys s tím měl čekat až po večeři'?"' navrhla Naomi. „Tak bych aspoň neměla pokušení vylít ti hrnec vroucí polévky na hlavu." Naklonila hlavu na stranu. „No, alespoň velké pokušení."
„Ne?" řekl a překlopil do sebe whisky. „V tom případě se raději budu chovat slušně."
Choval se tak slušně, že mlčel po celou dobu, kdy jedli polévku a pečené kuře, které následovalo. Pak se posadil před televizor, aby sledoval fotbalový zápas Kolín - Manchester. Většinou neměl pochopení pro chuligány, kteří chodili na stadión dělat potíže a napadat každého, kdo fandil nesprávnému družštvu. Teď však naslouchal s blahosklonným souhlasem, jak nadávali Němcům, bučeli na ně a syčeli.
„Měli byste raději vyhrát," řval výtržník v kožené bundě, „jinak vás nemine plynová komora."
Kolín nevyhrál. Ale ani neprohrál. Zápas skončil remízou 1:1. Goldfarb se zamračil. Chtěl, toužil po jistotách, a ten zápas, stejně jako život, nabídl jen dvojznačnost.
Ačkoli trenér Manchesteru strávil několik minut vysvětlováním, proč je remíza stejně dobrá jako vítězství, neznělo to, jako by tomu sám věřil Goldfarb byl rád, když zmizel a obrazovku zaplnila fádně hezká tvář hlasatele BBC.
„Další kolo veřejného páření mezi Ještěry bylo pozorováno dnes v Londýně," prohlásil poté, co se zmínil letmo o větších katastrofách. „Naštěstí se dnes splašilo jen málo koní a málo lidí dostalo psotník z pokračující chlípnosti Rasy. Poslední zprávy - "
Goldfarb si odfrkl. Hrozně obdivoval tradiční britskou zdrženlivost, v neposlední řadě proto, že jemu samotnému scházela. Kdysi si myslel, že Ještěři jsou podobně zdrženliví, ale zázvor á příchod žen je změnil. Vzhledem k tomu, co zázvor udělal sjeho vlastním životem, přál si, aby oněm Ještěři nebyli nikdy slyšeli.
„A konečně dnes večer," pokračoval hlasatel, „člen parlamentu sir Oswald Mosley z Britského svazu fašistů podal v Parlamentu návrh zákona, předpokládající omezení práv určitých občanů Spojeného království. Navzdory tomu, že tento návrh nemá naději projít, sir Oswald řekl, že obsahuje důležité principiální prohlášení, a - "
Goldfarb se zaklením vstal a vypnul, televizor. Roztřesený zůstal stát vedle přístroje. Byl to vztek nebo strach? Obojí zároveň, usoudil. Už to začalo i tady. Nakonec to začalo i tady.
Glen Johnson studoval radarovou obrazovku Peregrine. Víc než cokoli jiného tady nahoře, včetně jeho očí, mu mohla říct, co potřeboval vědět. Všechno bylo, nebo se alespoň zdálo, jak mělo být. Nevěděl přesně, co všechny ty cíle, které viděl, představovaly, ale to nevěděl už nějaký čas: všechny tři lidské kosmické mocnosti i Ještěři neustále měnili oběžné dráhy svých zbraňových systémů.
Vzdychl. Že se na to nevyserou. To se dělo od chvíle, kdy někdo zaútočil na kolonizační flotilu. Dole na Zemi se někdo musel strašně smát, protože to dal Ještěrům vyžrat, a prošlo mu to.
Ale ten trik nemohl vyjít dvakrát. Ještěři dali velice jednoznačně najevo, že nedovolí, aby vyšel podruhé. Když se podíval na věc z jejich hlediska, nemohl jim to Johnson mít za zlé. Kdyby je někdo napadl teď, litovali by toho všichni. To činilo všechno to manévrování přinejlepším nesmyslné, v horším případě provokativní. Ale i tak pokračovalo.
„Pitomost," zamumlal polohlasně, a pitomost to nepochybně byla. To ale neznamenalo, že se s tím přestane. Kdo řekl: Nikdo nikdy nezkrachoval kvůli podceňování pitomosti Američanů? Nevzpomínal si, ale byla to pravda, a neplatilo to jen o Američanech.
Jeho nízká, rychlá oběžná dráha měla za následek, že předbíhal objekty, pohybující se po vyšších oběžných drahách. Vdané chvíli bylo na orbitě několik lodí třídy Falcon, aby zblízka dohlédly na všechno, co se dělo. Když Johnson

zpozoroval na obrazovce velký objekt, na chvíli si myslel, zeje to loď“ z kolonizační flotily. Ale oběžná dráha tomu neodpovídala. Navíc, podle signálů jejího odpovídače, ta věc vůbec nepatřila Ještěrům. Popravdě řečeno, byla stejně americká jako Peregrine.
Tiše hvízdl a zapojil vysílačku. „Peregrine Kosmické stanici. Peregrine Kosmické stanici. Přepínám.“
Za okamžik se ozvalo: „Mluvte, Peregrine. Přepínám.“ „Ta věc, co vidím, taje skutečná, jo?“ Johnson si musel připomenout, aby dodal: „Přepínám.“
Ve sluchátkách se ozval hlasitý smích. „To určitě, Peregrine. V nejbližších dnech otvíráme vlastní supermarket.“
„Skoro bych vám to věřil, chlapi,“ řekl. „Při mém posledním letu jste na radaru nevypadali nijak zvlášť. Ale tentokrát, první věc, která mě napadla, byla že patříte ke kolonizační flotile.“
To vyvolalo další smích. „Dobrý, Peregrine. Je nás tady spousta, kteří tady budeme makat, to je všechno, takže se tohle místo musí trochu zvětšit.“
„Tomu rozumím,“ řekl Johnson. „Ale co si o tom myslí Ještěři? Nemají rádi, když je tady nahoře někdo kromě nich.“
„Oh, ti z nás nemají obavy,“ řekl radista kosmické stanice. „Jsme veliký, tučný cíl, ajsme příliš těžcí, abychom mohli moc manévrovat. Kdyby přišly skutečné problémy, můžete nám říkat Sedící kachna.“
„Okay,“ řekl Johnson. Neptal se, jaké zbraně stanice nese. Nebyla to jeho věc, a už vůbec ne věc někoho, kdo mohl monitorovat tuto frekvenci. „Přepínám a končím.“
Sedící kachna, co? pomyslel si a zavrtěl hlavou. Spíš Sedící dikobraz. Jestli ho ten radista netahal za nohu, tak byl čínský papež. USA by neposlaly něco tak velkého a nápadného do kosmu, aniž by to vybavily nějakou možností postarat se o sebe. Ani Ještěři nebyli tak naivní. Mysleli si, že se střetnou s rytíři v blýskavém brnění (nebo v rezavém brnění - vzpomněl na některé obrázky z jejich sondy), ale vyzbrojili se jako na medvěda.
Čím na něho udělala kosmická stanice největší dojem, to nebyla její pravděpodobná výzbroj, ale - jak řekl radistovi rychlost, jakou rostla. Bylo třeba obrovského množství startů, aby sem byli dopraveni všichni ti muži a všechny ty zásoby. Pokud věděl, tento typ kosmických letů byla práce pro řidiče autobusu, ale bylo zapotřebí spousta řidičské práce, aby ta stanice vyrostla tak rychle.
Poškrábal se na bradě, uvažuje, jestli by byl schopen dostat se nějakým fíglem na jeden z těchto letů, aby viděl na vlastní oči, o co na stanici jde. Po chvíli přikývl. To by se snad dalo zařídit.
Z povrchu Země se ozvala ještěří radarová stanice, aby ho informovala, že jeho dráha je vyhovující. „Děkuji,“ odpověděl jazykem Rasy. Ještěr mluvil poněkud povýšeně, jak mívali Ještěři ve zvyku. Kdyby jeho dráha nebyla uspokojivá, Ještěr by ječel jako opařená kočka.
Johnson se náhle rozesmál. „To je ono!“ zvolal nahlas, aby vychutnal ten žert. „Tam nahoře jsou tisíce tun zázvoru, a ty spadnou Ještěrům na hlavu. To bude spokojených zákazníků!“
Věděl, že to antropomorfizuje. Když to Ještěři neměli, nechybělo jim to tak, jak by to chybělo lidem. Ale když měli zájem, pak měli mnohem větší zájem, než by kdokoli starší než devatenáct let vůbec dokázal pochopit.
„Haló, americké kosmické plavidlo. Kdo jste? Přepínám.“ Tato výzva byla v ostré, hrdelně zabarvené angličtině.
„Tady Peregrine, hovoří Johnson,““ odpověděl Johnson. „Kdo jste vy, německé kosmické plavidlo?“ Německý ekvivalent Peregrine obíhal přibližně ve stejném intervalu, ale protože Peenemünde bylo mnohem výše na sever než Kitty Hawk, dostával se dále na sever a na jih než Peregrine, setkávali se jen občas.
„Tady Drucker, na palubě lodi Káthe,“ odpověděl letec z Reichu. „A raději bych byl právě teď v Káthe, a ne tady nahoře. Říkám to dobře ctufEnglisch? “
„Jestli tim myslíte to, co si myslím, že myslíte, tak jo, je to tak, jak říkáte,“ odpověděl Johnson a zachechtal se. „Žena nebo přítelkyně, Druckere? Zapomněl jsem.“
„Žena,“ odpověděl Drucker. „Jsem šťastný člověk, já vím, protože stále miluji ženu, kterou jsem si vzal. Máte ženu, Johnsone?“
„Jsem rozvedený,“ řekl Johnson krátce. „Počítám, že jsem byl příliš často pryč. Měla toho dost.“ Utekla s obchodním cestujícím, to bylo to, co Stella udělala, ale Johnson se o tom nešířil. Pokud se na ni někdo nezeptal, sotva si na ni vzpomněl. Nepatřil k lidem, kteří mají sklon mluvit o svých chybách.
„To je mi líto,“ řekl Drucker. „Na mír mezi námi a zmatek na Ještěry.“
„Jo, na to připíjím každý den a v neděli dvakrát,“ řekl Johnson. „Teda, každý den, kdy nejsem tady nahoře, chci říct.“
„Oni si myslí, že všechno, co tady mám, je voda a ersatzká-va a hnusný prášek, který má s vodou udělat něco jako pomerančovou šťávu,“ řekl Drucker. „Jsou vedle.“ Znělo to, jako by byl rád, že jsou vedle.
„Někdo vás poslouchá,“ varoval ho Johnson.
„Nezastřelí mě za to, že říkám, že nemám rád jejich pomerančovou šťávu,“ řekl Němec. „K tomu potřebují lepší důvod.“
Johnson zalitoval, že reproduktor v jeho lodi je tak malý. Měl pocit, že Druckerův hlas v sobě nese jakési ostří, ale nebyl si tím jist. Možná si to jen namlouval. Astronauti byli součástí nacistické elity. Gestapo by po nich nešlo. Ti si vybírali chudáky, kteří si nemohli ani stěžovat.
Po chvíli, která se protáhla, Drucker pokračoval: „Vy a já, a dokonce i bolševici ve svých létajících plechovkách - kdybychom tady nebyli, Ještěři by mohli dělat, co by si zamanuli.“
„Je to tak,“ přisvědčil Johnson. „Ale to neznamená, že my jsme spolu.“
„Dobře, že jsme nepoužili ty rakety a bomby, které jsme všichni sestrojili,“ řekl Drucker. „To je dobře, když pomyslíte, jaký je svět.“
Jeho signál začal slábnout, jako ho jeho letová dráha vedla na jih od Peregrine. Glen Johnson se přistihl, jak přikyvuje.
„Neříkám, že jsi vedle, kamaráde. Přeju bezpečné přistání.“
„Bezpečné...“ Poslední Němcova slova se ztratila v praskotu statické elektřiny.
Zbytek Johnsonová letu proběhl bez jakýchkoli dalších událostí. Uvítal to. Události v kosmu znamenaly, že se věci

nějak zvrtly - buď v Peregrine, což by ho pravděpodobně zabilo, nebo mimo loď, což by nejspíš znamenalo, že se celý svět a většina lodí na oběžných drahách kolem něho promění v dým.
Přistál v pořádku v Kitty Hawk. Po obvyklém výslechu skoro jako kdyby byl zajatec a ne důstojník námořní pěchoty USA - se ho mladý kapitán, který ho vyslýchal, zeptal: „A vy máte nějaké otázky, pane?“
To byla většinou řečnická otázka, spíš jakýsi rituál. Kromě nejnovějších sportovních výsledků, co by chtěl vracející se pilot vědět o tom, co se stalo během mise, kterou právě dokončil? Věděl to lépe než kdokoli jiný.
Ale tentokrát Johnson řekl: „Jo, popravdě řečeno, mám.“ Kapitán vykulil oči, Johnson ho překvapil. Ale rychle se vzpamatoval a vybídl ho graciézním gestem, aby spustil. Johnson to učinil. „Co zamýšlejí s tou kosmickou stanicí, že vyrostla tak rychle?“
„Je mi líto, pane, ale o tom skutečně nic nevím,“ odvětil kapitán. „To se mě netýká.“
„Okay,“ řekl Johnson s úsměvem a pokrčením ramen. Vstal. Stejně tak i mladý kapitán, který mu vzorově zasalutoval. Udělal čelem vzad a opustil místnost pro výslechy. Když byl venku, poškrábal se na hlavě. Pokud se moc nemýlil v lidské povaze, ten kapitán lhal, až se mu od úst prášilo.
Johnson se znovu poškrábal na hlavě. Dovedl si představit jenom jeden důvod, proč kapitán lhal: ať už se dělo na palubě kosmické stanice cokoli, bylo to tajné. A muselo to být sakra mastné tajemství, protože kapitán nechtěl, aby o něm vůbec věděl. Kdyby byl ten chlap prostě řekl: Je mi líto, pane, ale to je klasifikovaná informace, Johnson by pokrčil rameny a šel po svém. Ale teď ho svrběla zvědavost. Co tam skrývali, pár set mil na Zemí?
Něco, co by se nelíbilo Ještěrům. Na to nepotřeboval doktorát z Břečťanové ligy,1 aby si tohle spočítal. Ale nedovedl si představit, jak by se dalo Ještěrům dupnout pořádně na ocas, když lodě jejich dvou flotil prakticky pokrývaly Zemi.
„Bezpečnost,“ procedil Johnson mezi zuby. Ale ani tak by si nevyměnil místo s nacistou v horním stupni A-54, ani za všechen čaj z Číny. A Rusko nebylo o nic lepší místo k životu než Německo, jestliže byla pravda jen polovina toho, co lidé říkali. skupina universit na východním pobřeží USA, Yale, Harward, Princeton, Columbia atd., které mají vysokou vědeckou a společenskou prestiž. (Pozn. překl)
Ale jo, tak poslechnu. Je to pro poslední svobodnou zemi na světě, pomyslel si, když zamířil do baru na drink, kterým by oslavil, že je naživu. I Anglie teď upadala. Johnson smutně zavrtěl hlavou. Kdo by si to byl pomyslel, tenkrát když Angláni napráskali Německu jednou rukou, že to skončí tím, že budou krok za krokem sklouzávat blížkReichu?
Opět pokrčil rameny. Kdo by si byl pomyslel ... spoustu věcí za těch posledních dvacet let? Jestli Spojené státy potřebovaly mit tajemství, aby zůstaly svobodné, pak na tom neviděl vubec nic špatného.
Byl u své druhé whisky, když mu došla ta ironie. Ale když začínal s třetí, pustil to všechno z hlavy.
Atvar byl šťastný, že se vrátil do Austrálie. Nyní na této polokouli bylo pozdní léto a počasí bylo krásné podle všech měřítek, včetně těch z Domova. Ale i v Káhiře bylo počasí docela snesitelné. Co ho potěšilo víc, byla skutečnost, jak kolonie pokročila od jeho poslední návštěvy.
„Všechno, co jsme tady tenkrát měli, byly hvězdné lodě,“ řekl Pshingovi. „A podívejte se teď! Celé kvetoucí město! Ulice, vozidla, obchody, elektrárna, potrubí do odsolovacího závodu - správné město pro Rasu.“
„Pravda, Vznešený pane flotily,“ odvětil pobočník. „Zakrátko bude jako každé jiné město Doma.“
„Určitě,“ řekl Atvar se zdůrazňovacím zakašláním. „Probíhá to podle plánu. Když postupujeme podle plánu, dokážeme být přinejmenším stejně rychlí jako Velcí Ošklivci. A tady, uprostřed Austrálie, nebudeme mít žádné Velké Ošklivce, kteří by nám narušovali naše plány, s výjimkou pár divochů, jako byl ten, kterého jsem viděl, když jsem tu byl naposled. Toto je a navždycky bude naše místo na Tosevu 3.“
„Jak pravíte, Vznešený pane flotily,“ odpověděl Pshing. „Má jediná starost je, že jsme v určitých oblastech stále ještě zranitelní sabotáží ze strany Tosevanů. Přichází mi na mysl od-solovací závod a potrubí.“
„Byl jsem ujištěn, že bezpečnostní plány jsou dobré,“ řekl Atvar. „Měly by být, dostalo se nám dosti bolestných lekcí od
Tosevanů, jak je vypracovávat a v čem spočívá naše zranitelnost.“
Nechtěl myslet na bezpečnostní plány a sabotáže, teď ne. Chtěl se procházet po chodnících rostoucího města, aby viděl muže a ženy, pokojně žijící a zabývající se svými záležitostmi. Za několik málo generací, když všechno půjde dobře, budou vládnout celé planetě, nejen její polovině. A Impérium dokončí civilizaci dalšího světa.
Když všechno půjde dobře ...
Ucítil - velice slabě - vůni feromonů, což znamenalo, že někde proti větraje nějaká žena, připravená se pářit. Pokusil se tu vůni ignorovat, ale nedokázal to zcela. Činila ho popudlivějším, než by byl jinak. I sem, do srdce útočiště Rasy na Tosevu 3, se dostala ta prokletá tosevanská rostlina. Vzdychl. Zdálo se, že problémům této planety nelze uniknout.
Po celém městě začaly syčet poplašné signály. Hlasy z ampliónů křičely: „Raketový útok! Raketový útok! Ukryjte se před raketovým útokem!“
„Ne!“ zaskučel Atvar. Všude okolo něj kolonisté hloupě koukali. Záleželo na každém okamžiku, ale zdálo se, že si to neuvědomují. Nebyli ktomu vycvičeni. Atvar sám nevěděl, kam se má rozběhnout. Střely mohly přicházet z kteréhokoli směru. Jestli byly odpáleny z jedené z těch prokletých ponořujících se lodí, které Velcí Ošklivci vyvinuli, mohly tady být zatraceně brzy.
Město obklopovala stanoviště protiraketové obrany, stejně jako celou oblast osídlení tady v Austrálii. Ale tato bariéra nebyla neprostupná, ani pro primitivní střely, které měli Velcí Ošklivci za války. A tosevanská technologie byla nyní lepší, než bývala tenkrát.
Atvar otočil oční výčnělky k Pshingovi. „Jestli tady zahyneme, Kirel se pomstí tak, jak to tenhle svět ještě neviděl.“
„Pravda, Vznešený pane flotily.“ Pshing mluvil tak klidně, že mu to Atvar záviděl. Admirál tady nechtěl padnout. Chtěl dovést asimilaci této planety do Impéria jak nejdál mohl. Do jaké míry se svět staral o to, co chtěl, to byla jiná otázka.
Poplašné signály stále syčely. Atvar se rozhlížel po nějakém úkrytu před nukleární střelou, která mu mohla každou

chvíli vybuchnout nad hlavou. Žádný však neviděl. Obraceje se k Pshingovi, řekl: „Je mí líto, že jste sem musel přijít se mnou.“ Připravoval se zemřít, a nechtěl zemřít s nevyslovenou omluvou.
Než stačil Pshing odpovědět, odstartovaly s řevem antira-kety. Udělají jistě co mohou, ale Atvar věděl, že některé z cílů jim pravděpodobně uniknou.
Výbuchy na severu, severozápadě a přímo nad hlavou ohlušily jeho sluchové membrány. Z oblohy pršely úlomky na město, které Rasa budovala. Velký kus se zaryl do země kousek od Atvara. Zpod něj trčely noha a ocasní pahýl nějakého muže nebo ženy. Noha se ještě slabě zachvívala, ale nikdo nemohl přežít, když na něj spadl takový kus kovu.
Přesto, navzdory výbuchům nad hlavou, nevzplálo nad městem žádné nové atomové slunce. „Vznešený pane flotily, my to možná přežijeme!“ vykřikl Pshing.
„Skutečně,“ řekl Atvar. „Ty antirakety fungují skvěle.“ Fungovaly lépe, než si představoval, neřku-li doufal. Pokračující exploze nad ním musely být tosevanské střely, dostihované a sestřelované z oblohy. Kdyby to bylo cokoli jiného, jediná z těch střel by se postarala, aby už nikdy neslyšel nic dalšího.
Otevřel ústa, aby se uvolněně rozesmál. Když se nadechl, všechny ty podivné, cizí vůně australské pouště prošly kolem jeho čichových receptorů a vnikly mu do plic. Mezi nimi byla kořenitá vůně, kterou si nepamatoval ze své předešlé návštěvy. Nikdy předtím nic takového necítil. Pomyslel si, že to je nejlahodnější vůně, jakou kdy poznal, snad s výjimkou ženských feromonů.
„Co je to za skvělou vůni?“ zeptal se nahlas.
Ale odpověď se mu zformovala v hlavě ještě předtím, než Pshing odpověděl: „Vznešený pane flotily, nevím to jistě, ale myslím, že to musí být zázvor.“
„Ano. Pravda,“ řekl Atvar. Poznal pravdu, když ji měl před očima. Bylo to tak jasné jako Venteffův teorém o vztahu mezi čtverci nad odvěsnami pravoúhlého trojúhelníku a čtvercem na jeho přeponou. Všechno se mu náhle zdálo jasné.
Nikdy si nepřipadal tak brilantní, nikdy od chvíle, kdy použil svůj vaječný zub na konci čumáku, aby pronikl skořápkou, která ho oddělovala od širšího světa.
„Nikdy předtím jsem zázvor neochutnal,“ řekl Pshing.
„Ani já.“ Atvara naplnila lítost. Kdyby byl používal tuto tosevanskou rostlinu během bojů, Velcí Ošklivci by se jistě museli poddat Rase. Cítil se jistý, čilý a silný, velice silný.
Ostatní muži a ženy museli mít podobné pocity, protože se seběhli ke kusu kovu, který rozdrtil jednoho z nich, a odtáhli ho stranou. Někteří z nich vykřikli hrůzou a znechucením, protože to byli kolonisté, ne muži z dobyvatelské flotily, a rozdrcené pozůstatky, které odkryli, se vymykaly jejich zkušenostem. Ale jednali hbitě a rozhodně, bez obvyklých dlouhých přestávek na přemýšlení, tak obvyklých pro Rasu.
„Dělají to dobře,“ řekl Pshing. V této chvíli byla důležitá akce, ne to, co z ní vzešlo.
„Pravda,“ řekl Atvar opět. Uvažoval, které tosevanské ne-impérium podniklo tento útok proti Rase v její citadele na Tosevu 3. Ať to byl kdokoli, určitě tím útokem sledoval něco zvláštního. Až na pár mužů a žen zasažených padajícími úlomky raket, zbytek příslušníků Rasy, které Velcí Ošklivci pokropili takovým deštěm zazvoní, si to vychutnával.
Zarazil se a rozhlédl se kolem. Vůně zázvoru nebyla jedinou kouzelnou vůní, která nyní přicházela do jeho čichových receptorů. Společně s ní cítil ženské feromony.
Ano, ovšem, pomyslel si. Vzpomínám si. Zázvor je přivádí do jejich období. Velcí Ošklivci strávili všechna ta léta od jeho příchodu na Tosev 3 tím, že zvedali jeho hněv, ale to mu nikdy nezvedlo šupiny na vršku hlavy. Ty signalizovaly pouze jedinou věc.
Pshingovi se také vztyčil hřebínek na hlavě. Stejně tak i ostatním mužům, kam až oko dohlédlo. A ženy skláněly hlavy a zvedaly pánve do pářící polohy. Pouhou chvíli předtím mohly být bez zájmu, ale zázvor, vznášející se ve vzduchu v lahodném oblaku jim způsobil to, co by způsobil příchod sezóny Doma.
Atvar vykročil k nejbližší ženě, kterou viděl. Každým krokem se více napřimoval. Ale nebyl jediný muž, který se k ní přibližoval. Naplnila ho zuřivost, aby ho ten druhý muž nepředešel. „Zpátky!“ zařval. „Já jsem admirál!“ Ukázal ve výhružném gestu drápy.
Druhý muž také ukázal drápy. „Je mi jedno, kdo jste!“ odsekl - šokující nedostatek subordinace mimo sezónu. Pak byl každý muž sám za sebe. „Já se budu pářit s touto ženou.“
„Ne!“ Atvar se vrhl na muže z kolonizační flotily. Byl starší, ale také věděl, jak bojovat, nejen jako velitel, ale i jako jedinec. Zanedlouho se druhý muž dal na útěk, syče a kvíleje strachem.
Žena, o kterou bojovali, otočila jeden oční výčnělek dozadu k Atvarovi. „Pospěš si!“ řekla. „Je to nepohodlné.“
Poslechl. Jakmile skončil, žena odešla. Ale on, stejně jako ostatní muži ve městě, stále cítili vůni feromonů od ostatních žen, která avizovala, že jsou ještě přístupné.
Vlastně to bylo velice podobné tomu, jak probíhalo páření období Doma. Jinými slovy, nedělo se^ nic strašného. Muži vyhledávali ženy a rvali se mezi sebou. Ženy se zastavily, a čekaly na místě na muže. Někdy stačilo jedno spojení, aby je uspokojilo. Jindy, snad v závislosti na tom, kolik se nadýchaly zázvoru, chtěly víc.
Až postupně Atvarovi došel rozdíl mezi situací tady a Doma: se zázvorem a feromony byl mnohem víc rozrušený, než by byl Doma. Doma všichni období páření očekávali. Byla to součást běžného rytmu roku, ne jeho rozvrat.
Tady byl pravdou opak. Toto město se právě vyklubalo z vejce. Většina z něho vlastně ještě zůstávala ve skořápce. Muži a ženy měli dost co dělat i bez neustálého vyrušování starostmi o páření, jak kdyby byli Velcí Ošklivci. Ty práce teď půjdou určitě hůř. Některé nebudou vůbec vykonány. V důsledku náhlého příchodu období páření bude určitě ve městě zraněno víc mužů a žen, než kolik jich zranily úlomky střel, padajících z nebe.
Chytré, pomyslel si Atvar po chvíli. Velcí Ošklivci, kteří to udělali, byli určitě chytřejší nežli on v této chvíli. Jeho rozum pracoval mnohem bystřeji, než by měl. Uvažoval, jestli lze považovat podněcování Rasy k páření za válečný akt. Neblížilo se to spíš tomu, čemu Tosevané říkali, bez zjevného důvodu, kanadský žert?

A přece, kdyby to udělali znovu, nerozrušili by znovu zdejší život? Kdyby po takovém rozvratu života následoval další útok, který by zahrnoval jaderné zbraně nebo otravný plyn, co pak? Pak bychom měli problémy, pomyslel si Atvar. Nikdy si nepředstavoval, že by si mohl přát, aby neměl potěšení z páření.
Felless toužila po zázvoru. Bojovala proti tomu se zarytou intenzitou. Nebylo to ani tak proto, že se obávala bezprostředních účinků zázvoru samotného. Ale co to s ní udělá, co to udělá s muži kolem ní...
Kdykoli si vzala dávku, dostala se do svého období. Vyzkoušela to dostatečně, aby byla přesvědčena, že to způsobuje zázvor. Ale už to nechtěla zkoušet znovu. Měnilo ji to ve zvíře, jehož touha a chtíč jí byly ještě cizejší než chování Tosevanů, které měla studovat. Věděla to. Chápala to. Přesto stále toužila po zázvoru.
V ulicích Norimberku nebo v chodbách vyslanectví Rasy často narážela na pářící se muže a ženy Rasy. Nové předpisy na tom nic nezměnily. Stejně často se stávalo, že muž naplněný chtíčem následkem feromonů jiné ženy, se k ní přibližoval ve vzpřímené poloze a se vztyčeným hřebínkem na hlavě.
Když v sobě neměla žádný zázvor, když nebyla chemicky stimulovaná, aby vyšla vstříc takovému nesmyslu, s potěšením řekla takovým mužům, co si o nich myslí. Většina z nich vypadala užasle. Jeden z nich byl tak opilý feromony, že ho musela kousnout, aby ji nechal na pokoji.
A jeden, chytrý chlapík, jí nabídl zázvor. „Dejte si dávku," řekl, šupiny na hlavě vztyčené. „Pak se vám bude páření líbit." „Nechci, aby se mi páření líbilo," vykřikla v takovém návalu zuřivosti, který ji sám udivil. „Když mé období přijde samo od sebe, to je jedna věc. Nadrogovat se kvůli vaší chuti pářit se, to je zase něco jiného."
„Zatraceně," zasyčel a vztekle odešel. Byl to první tajemník vyslance Veffaniho, důležitá osoba na vyslanectví. Felless musela doufat, že si nepodrží zášť proti ní, až ženské feromony nebudou plnit jeho čichové receptory.
Problém byl, že muži zůstávali ve stavu určitého vzrušení po celé dny. Pak stačilo, aby si některá žena na vyslanectví vzala dávku zázvoru a opět je bleskově nabudila. Ukázalo se, že ani Felless nedokáže vždycky odolat pokušení. Jeden z mužů, s nimiž se pářila, byl i první tajemník. Snad jí proto nebude vyčítat její odmítnutí.
I Velcí Ošklivci si všimli rozrušení, které zachvátilo Rasu. Jeden z nich, muž z německé chemické firmy, si jí na to postěžoval: „Předtím jsme mohli uzavřít dohody a spolehnout se na ně. Teď se ničemu, co řeknou vaši muži a ženy, nedá věřit déle než ze dne na den. To není dobré."
„Kdyby nebylo té rostliny, která konec konců pochází z téhle planety, kdyby nebylo Tosevanů, kteří nám ji dodávají, neměli bychom takové potíže," odpověděla, nechtějíc ponechávat celou vinu na svých bedrech.
Na Velkého Ošklivce to neudělalo žádný dojem. „My Tosevané máme také drogy," odpověděl. „Ale nedělají znáš ze všech nespolehlivá individua. Když chytíme Tosevany, kteří požívají drog}', nakládáme s nimi jako se zločinci. Trestáme je. Někdy je trestáme přísně."
To, co německý muž mínil přísným potrestáním, byla buď smrt nebo něco takového, co způsobilo, že po ní oběť raději toužila. Felless neměla chuť představovat si samu sebe jako objekt takového trestu. Řekla: „My také trestáme ty, kteří požívají zázvor."
„Netrestáte je dost, jinak by se neodvážili tu drogu požívat," řekl jí Tosevan.
Znělo to logicky, Znělo to také sebejistě. Němci měli způsob, jak obě tyto věci spojovat. Někdy proto byli velice úspěšní a efektivní. Jindy to pouze znamenalo, že se dopouštěli mnohem kardinálnějších chyb, než by se dopustili jinak. „Vaše metody jsou pro nás příliš drsné," řekla Felless.
„Pak proto budete trpět," řekl Velký Ošklivec, „a ti z nás, kteří s vámi obchodují, bohužel, budou trpět taky." Vstal a prkenně se uklonil po pás - tosevanský" ekvivalent uctivého postoje. Pak se otočil a vypochodoval z Fellessiny pracovny.
Sklíčeně zašla za "vyslancem. „Nadřízený pane," řekla, „začínáme být Tosevanům pro smích. Něco se musí udělat, aby se minimalizoval účinek, který na nás zázvor má."
„V zásadě souhlasím, starší výzkumnice," odpověděl Veff-ani. „Po těch zázvorových bombách nad naším novým městem v Austrálii mohu sotva nesouhlasit. Kdekoli máme pohromadě muže a ženy, mají Velcí Ošklivci ve své moci zneschopnit nás. To je nebezpečí, s jakým jsme se nesetkali ani během bojů."
„Co máme udělat?" zeptala se Felless.
„To nevím," řekl vyslanec. „Ještě o tom diskutují vedoucí činitelé dobyvatelské i kolonizační flotily. Část řešení, které se rýsuje - nebo úsilí o nalezení řešení - spočívá ve stanovení tvrdších trestů pro ty, kdo se proviní požíváním zázvoru."
„Toto řešení by se líbilo Velkým Ošklivcům," řekla Felless a popsala rozhovor, který právě měla s německým mužem.
„Máme napodobovat jejich barbarství?"
„Možná nemáme na vybranou," odvětil Veffani. „Jestli ne-napodobíme jejich barbarství, pak se zdá, že budeme napodobovat jejich reprodukční zvyky, jak si určitě uvědomujete." Felless si to uvědomovala až příliš dobře, byla donucena se pářit, hned jakmile si poprvé vzala zázvor, když ještě nevěděla, co to s ní udělá. Vyslanec pokračoval: „Čemu byste dala přednost?"
„Ničemu, nadřízený pane," odpověděla Felless okamžitě. „Dala bych přednost tomu, aby se věci vrátily do polohy, v které vždycky byly."
„Názor hodný Rasy," řekl Veffani. „Ale pak mi řekněte, jak tuto konkrétní situaci negovat a vrátit zpátky do vejce."
„To nemohu," řekla Felless tiše. „Ráda bych. A, když mluvíme o vejcích..."
Cítila pár vajec, rostoucích v ní, ačkoli ještě nějaký čas nebudou připraveny k položení. Myslela si, že úspěšné spáření -ať to bylo kterékoli z nich - potlačí touhu a její produkci feromonů. To byl rozumný způsob, jak se věci odehrávaly Doma.
Ale jak jí muži z dobyvatelské flotily říkali stále znovu a znovu, nic na Tosevu 3 nefungovalo tak jako Doma. Zázvor způsobil krátké spojení v jejím cyklu. I když byla gravidní, stále uvolňovala feromony a chtěla se pářit pokaždé, když si

vzala zázvor. Páření za těchto okolností, to věděla, bylo už jen bezúčelným vzrušením, stejným jako bezúčelné vzrušení provázející většinu tosevanské sexuality. To však neznamenalo, že po tom netoužila.
Zázvor také neprodukoval nic než bezcenné pocity. Ale ani to neznamenalo, že po něm neprahla.
Veffani řekl: „Kdybyste měla nějaký zázvor, starší výzkumnice, důrazně vám radím, abyste se ho zbavila. Tresty za jeho držení a požívání se zvyšují. Zvyšují se také víc pro ženy než pro muže.“
„To je nespravedlivé!“ zvolala Felless.
„V určitém smyslu snad ano. Nicméně v jiném smyslu určitě ne,“ odvětil Veffani. „Uvažujte: muž pod vlivem zázvoru může pravděpodobně narušit jenom svůj vlastní život. Jestli je to zkušený požívač, a příliš to nepřehání, neudělá v příliš velkém rozsahu ani to. Ale žena narušuje nejen svůj vlastní život, ale také životy všech mužu, kteří ucítí její feromony. Nezasluhuje taková žena větší trest?“
„Snad,“ řekla Felless zdráhavě. „Ale pak by také měl být trest - a přísný - pro muže, kteří dávají ženám zázvor, aby je přiměli k páření, ke kterému by jinak nesvolily.“
„S takovými tresty se také počítá,“ řekl vyslanec. „Byly nám hlášeny případy tohoto druhu. Muži, kteří cítí feromony, nejsou tak racionální jako jindy. I teď pozoruji určité potíže, když se mám soustředit. Někde v této budově je žena, která vylučuje feromony, a ty procházejí mými otevřenými dveřmi. Dovedu pochopit, jak myšlenky na páření, dokonce i podvodem, mohou přijít muži na mysl.“
„Tosevané mají termín pro takový nechutný podvod, který mezi nimi není neznámý,“ řekla Felless. „Říkají tomu svádění. “
„Tosevanské jazyky si vypůjčily mnoho slov z našeho jazyka,“ řekl Veffani. „Jak nešťastné je, že musíme přebírat takové sprosté a špinavé termíny od nich. To jsme nikdy předtím nepotřebovali.“
„Pravda,“ řekla Felless. „A přála bych si, abychom je nepotřebovali ani teď.“ Ustaraně vzdychla. „Co když nakonec pašeráci dopraví zázvor Domů? Co způsobí tam, při Císaři?“
„Nic dobrého,“ odpověděl vyslanec. „Nic víc nemohu říct, nemám zatím žádné údaje, kterými bych nakrmil počítač, aby vyhodnotil možné scénáře. Ale tato rostlina nemůže přinést Domovu nic než potíže a zmatky. Na to nepotřebuji počítač, abych jasně viděl tuto pravdu. Nepřinese nic než potíže a zmatky.“
„S tím, nadřízený pane, musím souhlasit,“ řekla Felless. „A teď, s vaším dovolením, se vzdálím z vaší společnosti.“
Neřekla, že se chce vzdálit, aby se zbavila zázvoru, po tom, co jí Veffani řekl, nechtěla pnpustit, že u sebe měla tuto tosevanskou rostlinu. Jestli si vyvodil své závěry z toho, co dělala, to byla jedna věc. Ale kdyby měl důkazy, že vlastnila zázvor, to by mohlo posunout celou věc do jiné polohy.
Její ústa se otevřela smíchem. On se s ní přece také pářil. Dostala se do svého období, což způsobil zázvor. Jestli mu tohle nedošlo, tak co už mu mohlo dojít?
I jemu to přišlo na mysl, protože řekl: „Mějte na paměti, co jsem vám řekl, starší výzkumnice.“
„Bude vykonáno,“ řekla Felless a vzdálila se. Proplížila se zpátky do místnosti, kterou jí vyslanectví přidělilo, a podařilo se jí dostat se dovnitř, aniž by si jí všiml Ttomalss. Když se vzalo v úvahu, že je to muž, nebyl to špatný chlapík.
Nenabízel jí zázvor v naději, zeji přiměje k páření, jak to udělal Veffaniho první tajemník. Pokud věděla, vůbec zázvor nepožíval. Dokonce ji před ním varoval dřív, než se kdokoli dověděl o účincích, které má na ženy. Ale i tak ...
Ale i tak, pářil se s ní. Toto pouto bylo u Rasy většinou mnohem nahodilejší než mezi Tosevany. Většinou to nebylo vůbec žádné pouto. Během období páření, kdo mohl s jistotou říct, s kým se kdo pářil? Ale zázvor to změnil, tak jak zázvor změnil všechno, co Felless znala. Tohle věděla až příliš dobře.
Také věděla až příliš dobře, že má ve své pracovně ještě stále ukrytý zázvor. Otevřela zásuvku, odsunula desky plné spisů a vytáhla ukrytou skleničku. Vysypat prášek do odpadu, nechat vodu, aby ho spláchla, to byl určitě ten nejvhodnější postup.
Opět ji zachvátila touha. Nedokázala zázvor vysypat do odpadu, bez ohledu na to, jak moc to chtěla udělat. Hodila lahvičku zpátky do zásuvky a s bouchnutím ji zavřela. Pak se zastavila a zachvěla se. Měla pokušení lahvičku zase vytáhnout a nabrat si dávku za dávkou, dokud zázvor nedojde.
A pak to udělá s její myslí to, co udělalo vždycky, přnese to vytržení a pak hlubokou depresi. A zapůsobí na její tělo tak, jak to už zapůsobilo, bude chlípnější než kterýkoli Velký Ošklivec. „Co mám dělat?“ zašeptala zoufale. „Co můžu dělat?“
Jakýsi muž se přikradl k Nesseref, když procházela Lodží. Pilotka raketoplánu ho sledovala s ostražitostí, kterou si rychle osvojila. Samozřejmě, pohyboval se vzpřímeněji, než bylo normální. I šupiny na vršku hlavy se zvedaly, aby vytvořily typický hřebínek.
„Zdravím vás, nadřízená paní,“ řekl co nejlichotivějším hlasem. Přinejmenším rozeznal, že má Nesseref vyšší hodnost -potkala totiž už muže, kteří podlehli chtíči natolik, že to buď nerozeznali, nebo jim to bylo jedno.
„Já zdravím vás,“ odpověděla rezignovaně. Možná se mýlila. Možná nechtěl dělat to, co si myslela, že chce dělat.
Ale on to chtěl dělat. Sáhl do své kapsy na opasku a vytáhl malou lahvičku. „Chtěla byste ochutnat?“ zeptal se.
„Ne!“ řekla se zdůrazňovacím zakašláním. Ale pro muže to nebylo dost důrazné. Odsypal si trochu prášku na hřbet ruky a pohostinně zvedl ruku k jejímu nosu. Stačilo, aby vymrštila jazyk a prášek slízla.
Odstrčila ho. Vyděšeně zaskučel, když se prášek rozletěl do ztracena. „Sakra, tohle není přátelské!“ zvolal.
„Přátelské není ani chtít, abych se s vámi pářila, když nechci,“ řekla Nesseref hněvivě. Teď se zdálo - pokud mohla Nesseref soudit - že jí muž chce ublížit čistě proto, že mu Nesseref rozsypala jeho vzácný prášek. Protože byla z raketoplánu zvyklá rychlému rozhodování, rozhodla se i teď rychle, dala mu facku a vší silou ho nakopla. „Táhni do hajzlu!“ zařvala.
Možná to neočekával. Možná si vůbec nemyslel, že narazí na odpor. Ale ať to bylo jak to bylo, zasyčel bolestí a úlekem a utekl.

„No dobře, moc dobře," řekl někdo - nějaký Tosevan - za ní. „To bylo zajímavé. Znamenalo to to, co jsem si myslel, že to znamená?'
Nesseref se prudce otočila. Ten hlas Velkého Ošklivce byl povědomý, ačkoli stále měla potíže rozeznat Velké Ošklivce podle jejich vzhledu. „Vy jste Anielewicz, ten muž, se kterým jsem se setkala v Glownu?" zeptala se. Pokud měla pravdu, skvělé. Pokud ne, nic se nedělo.
Ale kupodivu měla pravdu. Hlava Velkého Ošklivce pokývla nahoru a dolů, což ujeho druhu bylo gesto souhlasu. „Ano, já jsem Anielewicz," řekl. „A vy jste Nesseref. A já jsem vám na vaši otázku odpověděl, a vy na moji ne."
Byla to ironie, co slyšela v jeho hlasu? U mužů Rasy by si tím byla jistá. Vyznat se v Tosevanovi bylo těžší. Opatrně - ale ne s takovou opatrností, jako kdyby mluvila s mužem Rasy -Nesseref řekla: „Jak vám mohu odpovědět na vaši otázku, když nevím, co vlastně máte na mysli?'
„Dal vám zázvor, nebo se o to pokusil, abyste se s ním pářila?" zeptal se Anielewicz.
„Ano, přesně to udělal." Když to říkala, znovu ji to rozzuřilo. „Ano, vzala jsem zázvor, a pářila jsem se, když mě ta rostlina vzrušila. Ale ten muž neměl právo pokoušet se mě vzrušit."
„My někdy uvažujeme podobně," řekl Anielewicz. „Tosevanský muž někdy podá ženě alkohol, aby způsobil, že se s ním bude chtít milovat, nebo aby byla tak opilá, že se tomu nebude bránit. My si také myslíme, že je to špatné. U nás je to považováno za ziočin."
„To je správné," řekla Nesseref. „U nás ne. U nás by nikdo nechtěl, nebo vlastně ani nemohl udělat takovou věc bez té prokleté rostliny, takže jsme o takových možnostech ani neuvažovali." Na chvíli se zamyslela. „Vy Velcí Ošklivci jste určitě museli víc plánovat tyhle věci, týkající se reprodukce, než my."
„Jo, pro nás to bylo nezbytné," odpověděl Mordechai Anielewicz. „No, ale teď, díky zázvoru, to bude možná nezbytné i pro vás."
„My že bychom měli napodobovat Tosevany?" Nesseref se rozesmála, ale pak se zarazila. „No, vlastně by se to mohlo stát. Vy jste už možná objevili řešení, na která přijít by nám zabralo spoustu času."
„Pravda," řekl Velký Ošklivec. „A teď, pilotko raketoplánu, mohu vám položit další otázku?"
„Zeptat se můžete," řekla mu Nesseref. „Neslibuji, že vám odpovím."
„Byla byste blázen, kdybyste slibovala," odvětil Anielewicz. Na Velkého Ošklivce byl docela chytrý. Ne, pomyslela si Nesseref. Vubec byl chytrý. Byl stejně chytrý jako muž Rasy. Zeptal se: „Vy netoužíte po zázvoru, když ho muži nabízejí?"
„Někdy," řekla Nesseref. „Ale snažím se tomu vyhýbat, jak jen to dokážu."
K jejímu překvapení Anielewicz vybuchl hlasitým smíchem jeho druhu. „Raději byste si měla dát pozor, nebo dopadnete jako Židé."
„Nerozumím rozdílům mezi jednotlivými skupinami Tosevanů," řekla Nesseref. „Vím, že tady jsou určité rozdíly, ale nechápu, proč jim přikládáte takovou váhu."
„To ... není jednoduché," řekl Velký Ošklivec. „Ne všechny rozdíly se zvažují racionálně. Myslím, že v tomhle je Rasa jako celek rozumnější než my Tosevané. Nás ovládají pocity víc než rozum."
„Slyšela jsem, že je to tak," odvětila Nesseref. „Taky jsem to viděla, i když nemám velké zkušenosti s Velkými Ošklivci. Připadá mi zajímavé, že tomu Tosevané věří."
Koutky Anielewiczových úst se zakřivily směrem nahoru. Nesseref si v této chvíli nedokázala vybavit, zdali to znamená, že je šťastný, nebo naopak. Ale asi byl šťastný, protože řekl: „Jeden přítel by neměl lhát druhému."
„Pravda," řekla Nesseref, a pak se ho rozhodla pošťouchnout: „Lhal jste mi, když jste mi řekl, že jste byl zkontrolovat atomovou bombu v Glowně? Myslím, že ano, ale třeba se mýlím."
Velký Ošklivec ztichl. Přes rameno měl přehozenou pušku, zbraň tosevanské výroby. Nesseref jí až doposud nevěnovala pozornost. Teď se po ní pokusil sáhnout, ale v půli pohybu se zastavil. „Udělal jsem chybu, že jsem se o tom vůbec zmínil," řeklj)omalu. „A vy jste samozřejmě šla a řekla to svým lidem."
Řekla to Bunimovi, který jí stejně nevěřil. Chtěla to říct, ale ovládla se. Jestli Anielewicz mluvil pravdu a nechtěl, aby ona nebo kdokoli z Rasy věděl, že je to pravda, vystavila by se nebezpečí, kdyby připustila, že je jediná, kdo tomu věří - a ostatní sejí vysmáli. Takže řekla: „Ano, to jsem udělala."
„A teď Rasa ví, kde ta zbraň je," řekl Anielewicz s povzdechem. Začal opět sahat po pušce. Nesseref napjala svaly, aby se na něj vrhla stejně, jako by napadla muže vlastního druhu. Ale Anielewicz se znovu ovládl. „Vy za to nemůžete. Nemohla jste vědět, kolik nesnází to způsobí mně a mým krajanům Židům."
„Nechápu, proč vám to působí nesnáze," řekla Nesseref. „Tady vládne Rasa. Žádná z tosevanských skupin. Žádná skupina Tosevanů tady nemůže vládnout. Na co potřebuje malá frakce jako ta vaše bombu z výbušného kovu?'
„Vy jste určitě na Tosevu 3 nová," odpověděl Mordechai Anielewicz trpělivě. „To znamená, že nevíte nic o způsobu, jak tyto skupiny vycházejí jedna s druhou, protože Rasa nemá žádné skupiny, ne v tom smyslu slova jako my Tosevané."
„A to je taky dobře," řekla Nesseref se zdůrazňovacím zakašláním. „Neztrácíme čas hašteřením mezi sebou. V naší jednotě je naše síla."
Anielewicz se pousmál. „V tom je kus pravdy, ale jenom kus. U nás Tosevanů spočívá naše síla v naší nejednotě. Kdybychom neměli tolik skupin soupeřících jedna s druhou, nikdy bychom se nedostali tak rychle tak daleko, abychom mohli odolat, když Rasa přistála na naší planetě."
Nesseref by byla raději, kdyby se byli Velcí Ošklivci nedostali tak rychle tak daleko, aby byli schopni odolat Rase. Ale toto bylo v dané chvíli vedlejší. Vrátila se k hlavnímu tématu: „Stále nechápu, proč malá skupina Tosevanů potřebuje takovou věc jako bombu z výbušného kovu."
„Protože i velká skupina si dvakrát rozmyslí škodit malé skupině, která, bude-li k tomu donucena, jí může na oplátku

způsobit velikou škodu," odvětil Mordechai Anielewicz. „I Rasa si to dvakrát dobře rozmyslí. Už mi rozumíte, má přítelkyně?'
„Ano, teď rozumím - alespoň teoreticky," řekla Nesseref. „Ale nechápu, proč tolik tosevanských skupin zůstává malých a oddělených, místo aby se spojily s ostatními."
„Staré zášti," řekl Anielewicz. Nesseref se tomu musela zasmát. Anielewicz se také zasmál hlučným tosevanským smíchem. Pak pokračoval: „Nic u nás nepřipadá Rase staré. Chápu. Ale na tom nezáleží. Když se to zdá staré nám, může to být opravdu staré."
V jednom směru to byla absurdnost, logický protimluv. Ale na drahé straně to dávalo jakýsi pokroucený smysl. Mnoho věcí na Tosevu 3, jak Nesseref objevila, dávalo právě takový smysl, pokud vůbec nějaký.
Anielewicz měl problém odlišit ženy Rasy od mužů, ale dokázal se vyznat v reakcích mužů a žen obecně. Řekl: „Myslím, že ten problém začínáte chápat."
„Všechno, co chápu je, že tento svět je mnohem komplikovanější místo než Domov," řekla Nesseref. Například tohle malé místo, nazývané Polsko. Jsou zde Poláci, což dává smysl, a vy Židé, což smysl nedává."
„Jestli si myslíte, že se o tom s vámi budu přít, jste na omylu," řekl Tosevan.
Ignorujíc toto přerušení, Nesseref pokračovala: „Z jedné strany jsou Němci, kteří nenávidí Poláky i Židy. Z druhé strany jsou Rusové, kteří také nenávidí Poláky i Židy. Dělá to z nich spojence? Ne! Také nenávidí jeden drahého. Kde je v tom nějaký smysl?"
„Nikde," odvětil Anielewicz, Nesseref měla pocit, že ho pobavila, ačkoli nechápala proč. Anielewicz pokračoval: „Zapomněla jste na jednu věc."
„A to?" Nebyla si jistá, jestli to chce vědět
Anielewicz jí to nicméně řekl: „Poláci a Židé také nenávidí jeden drahého."
„Proč nejsem překvapená?" zeptala se Nesseref.
„To nevím. Proč nejste překvapená?" Tosevan se opět zasmál. Pak se zeptal: „Našla jste vhodné místo pro přístav raketoplánů, které jste hledala?"
„Ještě žádné takové, které by uspokojovalo mě iBunima zároveň," odpověděla Nesseref. „A cokoli v blízkosti Glowna je také v blízkosti té bomby z výbušného kovu, kterou možná máte." Volila ta slova s krajní opatrností, nechtěla, aby zase sáhl po pušce.
„Povězte mi, kde postavíte svůj přístav, a já tam přesunu tu bombu," řekl Anielewicz, jako kdyby to myslel naprosto vážně.
„Díky," řekla Nesseref. „Možná je to povaha vašeho reprodukčního chování, která způsobuje, že vy velcí Ošklivci jste tak plní klamu."
„Možná," řekl Anielewicz. „A možná se tomu teď Rasa také naučí." S tím odešel.
Dnes se, samozřejmě, rozhodly nohy Mordechai Anielewicze stávkovat. Cestou do Glowna se neustále musel zastavovat, aby si odpočinul. Kdyby se byl před léty nenadýchal tolik nervového plynu, byl schopen zvládnout tu cestu hladce. Samozřejmě, kdyby se byl nenadýchal nervového plynu, nacisté by mohli odpálit atomovou bombu, s níž měl nyní starosti. V tom případě by už v této chvíli nedýchal vůbec.
Měl rádiové a telefonní kódy, kterými mohl varovat v případě nouze Židy, kteří bombu střežili. Nepoužil je. Doufal, že neudělal chybu tím, že je nepoužil. Obával se, že by ryto výstrahy mohly být zachyceny. Kdyby on sám porušil ostražitost, to by nebylo moc dobré. Nemyslel si, že se ještěří komandos přiřítí k boudě, kde byla bomba ukrytá dřív, než se tam dokáže dostat on. Nebylo jisté, že se tam vůbec přiřítí. Ale pustil si pusu na špacír, když neměl, a teď za to platil obavami. A chtěl být na místě, jestli vypukne poplach - to byl další důvod, proč nepoužil své kódy.
Masíroval si prsty lýtka. Zbytek jeho těla mohl brát nadýchání se nervového plynu filosoficky. Nohy však bolely, a jakoby ze sympatie, rozbolela ho i ramena. Poškrábat se na zádech bylo nyní bolestivou a nepříjemnou procedurou. Bolest nebolest, musel jet dál. Ludmila Jagerova prožívala každý den větší nepohodlí, než zakoušel on i když jeho bolesti byly nejintenzivnější. Ale to byla laciná útěcha. Mohla ho povzbudit, ale nedokázala, aby se jeho tělo cítilo lépe.
Skřípaje zuby, nasedl na kolo a znovu se rozjel. Ale bez ohledu na všechno, nemohl dosáhnout té lehkosti pohybu, jaké se těšil, když jel do Glowna minule. Když konečně dorazil do polského městečka, byl právě tak zralý spadnout s kola jako zralá hruška.
Než se vypravil ke kůlně, kde byla ukrytá bomba, zašel do hospody, aby spláchl silniční prach z hrdla. „Džbán piva," řekl Polákovi za výčepem a položil na pult minci.
„Tady máš, kamaráde." Chlapík mu přisunul džbánek, aniž by se na něj podruhé podíval. Anielewicz nevypadal o nic víc židovsky než půltuctu mužů, kteří už v místnosti seděli. Jako obvykle měl přes záda přehozenou svoji mauserovka V porovnání s nimi byl však polonahý. Pár z nich mělo zkřížené nábojové pásy, které jim dodávaly pirátského vzezření. Jeden měl na hlavě starou polskou přilbu, drahý německý model se štítkem s hákovým křížem po straně.
„Jo, dáme si panáka," řekl drsňák v polské přilbě, dopíjeje slivovici. „Dáme si panáka, a pak odtud sakra vypadneme." Jeden z jeho kamarádů vzdychl jako milenec nad ztracenou milenkou. „A až odsud vypadneme, budeme velký zvířata," Zabroukal.
Mordechai upil piva, uvažuje, jakou loupež ti drsňáci plánují. Ale nezeptal se jich. Měli mnohem větší palebnou sílu než on. Napadlo ho, kolik asi peněz v hotovosti je v místní bance. I když by se divil, kdyby se Glowno vůbec nějakou bankou pyšnilo.
„Bude to veliký," řekl další lotr. „A v pravý čas. Všichni ži-dáci se budou smažit v pekle, ale chovají se tady jako kohouti na smetišti."
„To nebude trvat věčně," řekl chlapík v přilbě. „Jakmile

0 ten krám přijdou a my ho získáme, všichni budou muset poslouchat nás.“
Po tom si už Anielewicz nemyslel, že se chystají vybrat banku. Věděl, jak Nesseref přišla na to, zeje bomba zde: zatraceně moc mluvil. Neměl tušení, jak na přišli tihle Poláci, ale jak na to přišli, na tom nezáleželo. Důležité bylo, že na to přišli.
Dopil pivo a vyklouzl z hospody. Lotři mu nevěnovali žádnou pozornost. Neměli tušení, že řekli něco, čemu mohl rozumět - nebo starat se o to, i kdyby rozuměl. Vypadal jako Polák.
1 kdyby věděl, o čem mluví, mysleli by si, že by jim k tomu zatleskal.
Spousta Poláků by zatleskala. Ještěři v Polsku se přikláněli spíš k Židům. Bylo to zčásti proto, že se k nim Židé přidali proti nacistům v roce 1942. A bylo to také proto, že Poláků bylo mnohem víc než Židů, Ještěři měli větší užitek z toho, když podporovali menší frakci proti větší, než kdyby to dělali naopak.
Kromě toho Židé nesnili o nezávislém Polsku, dost silném, aby mohlo vzdorovat všem svým sousedům. Poláci ano.
Anielewicz považoval ten sen za utopii, i kdyby se Poláci zmocnili atomové bomby. Nemohl jim to mít příliš za zlé - až na to, že chtěli jeho bombu.
Jeho nohy zanaříkaly, když nasedl znovu na kolo. Nemyslel si, že by polští nacionalisté dokázali tu bombu odpálit, i kdyby sejí zmocnili, ale nechtěl, aby ji nalezli. Nebyl si ani jist, že by ji dokázali odpálit Židé. Nechtěl to vyzkoušet o nic víc než kdokoli jiný. Zničení chrámu Filištínů učinilo Samsona slavným, ale on sám se o tom nikdy nedověděl.
Bouda, v níž byla bomba ukryta, stála na severním okraji Glowna. Před válkou tvořila součást nájemné stáje. Ale o nájemnou stáj teď nebyl v Glowně větší zájem než kdekoli jinde. Část městečka byla také poškozena během bojů mezi nacisty a Poláky, a pak znovu za bojů mezi nacisty a Ještěry. Kůlnu obklopovaly ruiny a divoce rostoucí vegetace. Stranou stálo pár domků, ale všechny byly obydleny Židy. Poláci byli jen rádi, že si Židé vybrali místo, kde nepřitahovali žádnou pozornost.
Anielewicz seskočil s kola, jakmile ho topoly, břízy a husté křoví zakrylo před pohledem z města. „Dobře, žes to udělal,“ řekl kdosi, „protože jinak bys litoval, že ses vůbec narodil.“
Tato výstraha sice byla v jidiš, ale Anielewicz měl co dělat, aby se hlasitě nerozesmál: pocházela přímo z amerického westernu, který viděl týden předtím, než byl nadabován do polštiny. Potlačil pokušení odpovědět stejným způsobem. Místo toho řekl: „Kolik strážných můžeme dát rychle dohromady, Jo-shuo? Chystají se na nás zaútočit.“
„Oy, “ řekl neviditelný Žid. „Je tady Mottel a já, a počítám, že můžeme sehnat Pinkase. Benjamin a Yitzkhak by tady byli, ale jejich bratrance přejel ve Varšavě autobus, takže jsou teď tam.“
„Svolej všechny sem, ale potichu,“ nařídil Mordechai. „Kdo bude u spínače?“ Kdyby někdo poškodil ten spínač, bomba by vybuchla - nebo taky ne. Ale někdo musel být neustále připraven ho použít.
„Ty,“ odpověděl Joshua. „Znáš tu bombu líp než kdokoli jiný, a - “ Zmlkl. Nepochybně se chystal říct něco jako: a máš nervy, abys to udělal. Anielewicz nevěděl, jestli je to pravda. Ani neměl chuť si to vyzkoušet. Po chvíli se Joshua zeptal: „Kolik času máme?“
„To nevím, nevím to přesně,“ odpověděl Anielewicz. „Viděl jsem šest Poláků, popíjejících v hospodě. Nevím, za jak dlouho sem přijdou. Nevím ani, jestli sebou nebudou mít nějaké přátele.“
„No, bylo by dobře, kdybys věděl víc,“ poznamenal Joshua. Ignoruje to, vydal se Anielewicz křivolakou stezkou ke kůlně. Dřevěná stavba vypadala ošuměle a smutně. I dva zámky na dveřích vypadaly, jako by pamatovaly lepší časy. Anielewicz je odemkl ve správném pořadí. Kdyby byl odemkl horní zámek jako první, stalo by se mu něco velice nepříjemného.
Vešel dovnitř. Byla tam tma a pavučiny se mu zachycovaly ve vlasech. Ale nitro kůlny se velmi lišilo od její zevnějšku. Kromě sluncem a deštěm patinových prken, která kůlna ukazovala světu, byla uvnitř zesílena betonem dost silným, aby odolal palbě dělostřelectva střední ráže. Měla střílny pro německým kulomet, MG-42 byl přinejmenším tak dobrý jako automatické zbraně Ještěrů.
Uprostřed trůnila veliká bedna, ukrývající atomovou bombu. Anielewicz byl zvědav, co by si s ní půl tuctu Poláků počalo, i kdyby ji získali. Mysleli, že by si strčili do kapsy a odešli s ní? To by musela být sakra velká kapsa, když se vezme v úvahu váha a velikost bomby.
Napadlo ho, že by měl být rád, že nezaútočí Ještěři. Ti by věděli, co dělají, a přišli by s drtivou převahou. Všechno, co věděli Poláci, bylo to, že Židé mají něco, co oni chtějí. Za starých časů by to stačilo. Ale teď byla situace jiná, i když to nacionalistům ještě nedošlo.
„Pořádná přestřelka je to naučí,“ zamumlal Mordechai. Ale ani to nebyla odpověď. Ať tak nebo tak, bomba teď bude muset zmizet z Glowna. To bylo jasné. Byl tu jen jeden malý problém: jak? Každý teď bude hlídat tu boudu.
Přišel Joshua, ne dveřmi, nýbrž tunelem, který vyúsťoval někde ve vzrostlém křoví. „Chlapi zaujali pozice,“ řekl. „Dáme jim víc, než by si přáli.“
„Dobře,“ řekl Anielewicz. Vykrystalizovalo vněm náhlé rozhodnutí. „Zůstaneš tady. Dokážeš zacházet s detonátorem, když budeš muset. Já se pokusím zařídit, abys nemusel.“
Než stačil Joshua zaprotestovat, Anielewicz otevřel dveře -byly těžké, ale dobře vyvážené a zasazené do pevných závěsů, takže se otevíraly snadno - a vyšel zase ven. Zastavil se a sebral se země velký rezavý hřebík. Usmívaje se, vyhledal si vhodné místo a čekal.
Asi za půl hodiny byla jeho trpělivost odměněna. Se zbraněmi v pohotovosti přicházeli polští nacionalisté. Mordechai vystoupl do otevřeného terénu, kde ho mohli spatřit. Zvedl hřebík v dlani tak, že z jeho sevřené pěsti vyčnívala jen špička a hlavička. „Nazdar, mládenci,'“ řekl přátelským tónem. „Jestli tohle náhodou upustím, ta bomba okamžitě vybuchne. To znamená, že musíte být sakra opatrní, kam míříte těmi bouchačkami, co?“
Jeden z Poláků se pokřižoval. Drahý řekl^ „Kristepane, to je ten bastard z hospody. Sakra, nevypadá jako Žid.“
„Život je plný překvapení,'1 řekl Anielewicz, stále uhlazeně. „Ale to poslední překvapení, kterého se vám dostane, bude

jak vysoko vyletíte do povětří. Jestli tu bombu nebudeme mít my Židé, tak ji nebude mít nikdo, to vám slibuji.“
Pokud se ke kůlně přibližovala další banda z jiného směru, celá tahle komedie nemohla vyjít. Ale podle toho, jak se Poláci vzrušeně dohadovali mezi sebou, Anielewicz usoudil, že tomu tak není.
Drsňák zahrozil pěstí Anielewiczovým směrem. „Vy zasraní Židi si tu věc neudržíte na věky!“
„Možná ne,“ odpověděl Anielewicz. Ve skutečnosti to považoval ze velice pravděpodobné. Museli bombu převézt a opět ji ukrýt, což nebude snadné. Ale kdyby to neudělali, museli by čelit dalším nájezdům, silnějším, od polských nacionalistů, nebo od Ještěrů či nacistů, nebo dokonce od Rusů. Řekl: „Ale teď ji máme, a vy nebudete ti, kdo nám ji vezme.“
Jeden Polák zvedl samopal a namířil na něj. Ale dva z jeho kamarádů mu zbraň srazili dolů. Uvěřili tomu, že hřebík je odpalovač. Pomalu a mrzutě se obrátili k odchodu. Jeden z nich zahrozil Mordechaiovi pěstí. Anielewicz naznačil, že chce mávnout rukou, v níž držel hřebík. To přimělo Poláky přidat do kroku.
Dovolil si výdech ulehčení. Nájezd skončil fiaskem. Dlužil Nesseref poděkování, že ho přivedla ktomu, aby začal mít obavy o Glowno. Napadlo ho, jestli by jí to byl vůbec schopen vysvětlit. Pochyboval o tom.
Vjačeslav Molotov pohlédl na své nejbližší spolupracovníky. „Soudruzi, Ještěři nám ukázali slabinu, o které jsme předtím nevěděli, že ji mají. Otázka zní, jak jí můžeme co nejúčinněji využít?“
„To není vojenská slabina, ne v přesném slova smyslu,“ prohlásil Georgij Žukov. „Přál bych si, aby byla - ale není.“
„Proč to říkáte, Georgiji Konstantinoviči?“ zeptal se Molotov.
„Protože vojenský personál Ještěrů se skládá z mužů,“ odpověděl sovětský maršál. „Zázvorová bomba je neuvrhne do pářícího šílenství, protože tam nebudou nablízku žádné ženy, které by je vydráždily.“
Lavrentij Berija se usmál. „Proti Ještěrům zázvor není vojenská zbraň - souhlasím s Georgijem Konstantinovičem. Je to spíš teroristická zbraň, podvratná zbraň. Už se těším, jak jí použiji.“
Samozřejmě, pomyslel si Molotov. Je tohle ten úsměv, který si nasazuješ, když děláš ošklivé věci mladým děvčatům?
Přiměl se_ vrátit v mysli zpátky ke schůzi. A samozřejmě souhlasíš s Žukovem. Jestli je zázvor podvratná zhraň, je to zbraň pro NKVD, ne pro Rudou armádu. Žukov byl neopatrný, že sejí tak rychle zřekl.
Obrátil se na ministra zahraničních věcí. „Zjistil někdo, kdo odpálil ty střely na australskou kolonii Ještěrů, Andreji Andrejeviči?“ '
Gromyko usrkl ze sklenice sladkého čaje, než odpověděl: „Ne, soudruhu generální tajemníku, ne s jistotou - nebo, jestli to vědí Ještěři, drží tu informaci pod pokličkou.“
„Lavrentiji Pavloviči?“ zeptal se Molotov. Berija měl kanály, které Gromykovi chyběly.
Ale šéf NKVD zavrtěl svou holou hlavou. „Příliš mnoho kandidátů. My jsme to neudělali, to vím. Ale mohli to být nacisté. Mohli to být Američané. A tohle je obtížnější problém než masakr lodí kolonizační flotily na oběžné dráze, protože to mohli udělat i Britové nebo Japonci.“
„Do jisté míry jsem rád, že jsme to nebyli my,“ řekl Molotov. Jeho kolegové přikývli. Nikdo z nich, ani Berija, nebyl ani zdaleka upejpavý. Berija, podezíral ho Molotov, měl dokonce určitou zvrácenou rozkoš z porušování pravidel.
Stejně jako před ním Hitler, i Himmler hlasitě křičel o vysoké morálce Velkoněmecké říše. Zabránilo by mu to, aby udělal cokoli, co by mohlo prospět jeho zájmům? Tomu Molotov nevěřil ani na minutu. Američané a Britové byli dekadentní kapitalisté, takž mohli mit jen málo morálních zábran. A Japonské císařství nemělo nikdy zábrany jakéhokoli druhu.
Jistě, výběr byl široký.
Žukov řekl: „Pokud jde o mě, je mi líto, že jsme na to nepomysleli.“ Vjeho široké sedlácké tváři se objevilo ryzí potěšení. „Zaplatil bych, abych se mohl dívat, jak všichni Ještěři jebou o sto šest. Tak dlouho se kvůli tomu vysmívali nám.“
Gromyko znovu usrkl čaje. „Způsobuje to mezi nim rozvrat, jak řekl Lavrentij Pavlovič. Ale byl bych raději, kdyby ten, kdo na tento nápad přišel, si ho uchoval, dokud nenastane nějaký kritický okamžik. Takhle způsobil Ještěrům určité nepříjemnosti, pravda, ale víc nic.“
„Promluvil jste jako správný pragmatik,“ řekl Molotov: od něho vysoké ocenění. Obrátil se k Berijovi a Žukovovi. „Mohly by zbytky střel poskytnout Ještěrům nějaké vodítko ktomu, kdo to udělal?“
„Soudruhu generální tajemníku, každý, kdo by odpálil na Ještěry své vlastní střely, je takový hlupák, že by zasluhoval, aby ho chytili,“ řekl Berija.
„Souhlasím,“ řekl Žukov, nerad, že musí v čemkoli souhlasit s Berijou. „Ale moji kolegové z Rudého námořnictva říkají, že by nebylo tak snadné odpálit nějakou zatracenou střelu z ponorky. Kdyby se něco pokazilo, střela by mohla explodovat v odpalovací rouře, což by mohlo zničit loď.“
„Člun,“ řekl Gromyko. „Ponorkám se říká čluny.“ „Ponorky jsou hračky pro čertova vnoučka,“ odsekl Žukov. Zamumlal ještě cosi. Molotov nezachytil všechno. Zachytil jen čluny a zatracení civilisti a pár dalších odkazů na čertovy blízké příbuzné.
Těžko říct, jestli Žukovovu temperamentní tirádu zaslechl Gromyko. V každém případě to nedal najevo. Řekl: „Z hlediska zeměpisného jsou nejpravděpodobnějšími viníky Japonci.“
„Ponorky jsou potměšilí čerti,“ řekl Žukov, zjevně rozhodnut v ničem nesouhlasit s ministrem zahraničí, protože ho Gromyko před chvílí opravil. „Ty nové, ty s atomovými motory, se skoro vůbec nemusejí vynořovat. A i dieselový člun, “ - vrhl na Gromyka další kyselý pohled - „S větrací trubicí se muže dostat daleko, mnohem blíže k Austrálii, než bude potřebovat doplnit palivo.“
I když to bylo zlomyslné, byla to i pravda. „Pak nejsou žádné důkazy,“ řekl Molotov. Nikdo mu neoponoval. Byl by raději, kdyby to byl někdo udělal.
„Kvůli zázvorovým bombám Ještěři nezačnou válku, jak by to udělali kvůli atomovým zbraním.“ Gromyko si hlasitě odkašlal. „Nikdo nezačne válku proto, že ho někdo učinil příliš šťastným.“
Berija se tomu zachechtal. Žukov zůstal nabručený. Molotov se zeptal: „Kdyby z toho byli Ještěři tak šťastní, nemohli

by se tak vztekat. Jestli je štěstí tohoto druhu činí nezpůsobilými, mohli by se pustit do boje, aby tomu předešli.“
„O tom jsem přesvědčen, soudruhu generální tajemníku,“ řekl Berija. „Zachycené signály naznačují, že se obávají, že by v patách střel se zázvorem mohly následovat střely s nukleárními hlavicemi.“
Žukov přikývl. Jestli byl natolik rozzlobený na Gromyka, aby se přidal na Berijovu stranu, bude s tím Molotov muset něco udělat. Než mohl promluvit, Žukov dodal: „Zachycené signály také říkají, že admirál Ještěrů byl během toho zázvorového útoku v Austrálii. To je muselo vyplašit ještě víc, než by byli jinak.“
„Jste si tím jist?“ Berija se předklonil. „Já jsem takové hlášení nedostal:“
Žukov se zatvářil blazeované. „Vojenská rozvědka někdy dokáže to, co normální špióni nedokážou. Proto máme kromě NKVD i GRU.“1
Berija si něco naškrábal do notesu, pak list vztekle vytrhl, roztrhal ho na kousky a zahodil. Molotov seděl nehybně. Uvnitř se však šklebil od ucha kuchu. Ani nemusel stavět Žukova a Beriju proti sobě, oni se o to postarali sami. A to je taky dobře, pomyslel si. Udělal by cokoli, aby udržel vzájemnou nedůvěru mezi Rudou armádou a NKVD. A pokud nemusel ... tím lépe.
Gromyko si znovu odkašlal. „Další věc: slyšel jsem, že došlo k pokusu zmocnit se atomové bomby, kterou mají údajně Židé v Polsku Vyrozuměl jsem, že neuspěl.“
„Moc špatné,“ řekl Molotov neupřímně.
„Nikoli nezbytně,“ řekl Žukov. „Někteří z těch Poláků by mohli chtít použít tu bombu proti nám, ne proti Ještěrům.“
GRU - hlavní správa rozvědky (glavnoje rozvědnoje upravlenije) -sovětská vojenská rozvědka podřízená generálnímu štábu. (Pozn. překl.)
„To je nepříjemné pomyšlení,“ řekl Molotov stejným tónem jako předtím. „Ale i tak, čím větší je nestabilita v Polsku, tím je to pro nás výhodnější.“ Na to všichni přikývli. Molotov dodal: „To jenom dokazuje neschopnost nacionalistů. Vědět, že jsou tak neschopní je pro nás cenné. Kdyby byli lepší v tom, co dělají, byli by nebezpečnější.“
„Kdyby byli lepší v tom, co dělají, byli by nacisté,“ poznamenal Gromyko.
Molotov přikývl. „Mnoho z nich by bylo jako nacisté. Mnoho z nich bylo v roce 1939 dokonce ještě reakčnějších než nacisté. Strávit pár let pod německou vládou pro ně byl užitečný korektiv. Ale teď žili po celou generaci pod kontrolou Ještěrů: dost času, aby na tu lekci zapomněli. Zanedlouho způsobí Ještěrům potíže, a to znamená, že zároveň způsobí potíže i Němcům a nám.“
„Proč jste tedy,“ zeptal se Berija, „jx>věřil našeho operativce, aby prozradil nacionalistům, kde Židé ukrývají svou bombu?“ “
Než Molotov odpověděl, zvažoval vyplašený výraz v Žuko-vově tváři a kamenný výraz Gromykův. Gromyko vypadal tak kamenně pouze tehdy, když skrýval, co si skutečně myslel. Pravděpodobně skrýval hrůzu. Na Beriju se Molotov nepodíval. Šéf NKVD dokázal dobře skrývat, co si myslí. Ale právě tak, jak Molotov rozdmýchával rozpory mezi svými spolupracovníky, tak se Berija snažil vyvolávat nesouhlas s generálním tajemníkem. Ano, Lavrentij Pavlovič chtěl následovat Himmlera na vrcholek pyramidy.
„Proč?“ řekl Molotov, nedávaje nic z toho znát na své tváři nebo ve svém hlasu. „Protože jsem očekával, že reakcionáři neuspějí a zdiskreditují se: taková bomba jako tento raný německý model váží pěkných pár tun a není snadné ji přemisťovat. A i kdyby se ji nacionalistům podařilo ukrást, použili by ji s mnohem větší pravděpodobností proti Ještěrům nebo Židům nebo nacistům než proti nám. Malé riziko, myslel jsem si -a měl jsem pravdu.“
Žukov se uvolnil. Gromyko se tvářil, jako by se nic nestalo. A Berija - Berija kypěl hněvem. Jako tolik jiných lidí z Kavkazu měl potíže držet na uzdě svůj temperament. Stalin byl také takový. Ale ze Stalina šel větší strach. Molotov používal Žukova a Gromyka, aby ovládal Beriju. Stalina nebyl schopen ovládat nikdo.
Berija si snad uvědomil, že je teď pod kontrolou, protože změnil téma: „Soudruhu generální tajemníku, s potěšením vám hlásím, že se nám podařilo dopravit značnou zásilku zbraní čínské Lidové osvobozenecké armádě.“
„To je dobrá zpráva,“ souhlasil Molotov. „Nicméně jsem vyrozuměl, že Maův emisar do Spojených států stále přitahuje značnou příznivou pozornost amerického tisku, a že je pravděpodobné, že se president Warren pokusí Lidové osvobozenecké armádě poslat zbraně.“
„Jestli ji chcete dát zavraždit, podívám se, co se s tím dá dělat,“ řekl Berija. „Svést to na Ještěry by nemělo být příliš obtížné.“
„Vraždy mívají nebezpečné a nepředvídatelné důsledky, řekl Gromyko. „To je poslední východisko z nouze. Riziko zde převyšuje možný prospěch.“
„Jak to?“ řekl Berija vzdorně.
„Amerika nemůže mít nikdy v Číně takový vliv jako my,“ odvětil ministr zahraničí. „Nikdy, vzhledem k zeměpisné poloze a politické situaci, jaká je nyní. Přístup USA na asijskou pevninu je příliš omezený. Japonské císařství a Tichý oceán brání, aby tomu bylo jinak - zvlášť když Japonsko má své vlastní ambice v Číně, což má. Naproti tomu my můžeme proniknout přes čínskou hranici kdekoli chceme po celé délce tisíců kilometrů. Nechme Američany, ať způsobí Ještěrům v Číně nějakou malou škodu. To je všechno, co mohou udělat.“
„Myslím, že to je rozumná odpověď, Lavrentiji Pavloviči,“ řekl Molotov. „Nějaké poznámky? Protiargumenty?“
„Ne.“ Berija otočil hlavu a vrhl zlý pohled na Gromyka. Světlo, odrážející se v čočkách jeho brýlí způsobilo, že vypadaly jako zlaté elipsy. Ano, sova, pomyslel si Molotov. To je to, co mi připomíná. Gromyko Berijův pohled opětoval, neproniknutelný jako obvykle.
O pár minut později Molotov schůzi rozpustil. Měl teď lepší představu o tom, co se Sovětský svaz má - a co se nemá -pokusit udělat. Také se mu podařilo udržet své podřízené rozdělené. Když si zapaloval cigaretu, uvažoval, co je důležitější.
„Ne, je mi líto, Karen,“ řekl major Sam Yeager do telefonu, „ale mohu ti říct rovnou, že Jonathan tady dnes večer

nebude. Dole ve městě se pořádá recepce, a on tam musí jít s Barbarou a se mnou.“
„Aha,“ řekla Karen smutně. Pak se zeptala: „To je další recepce pro ty čínské ženy? Domnívala jsem se, že už odjely domů.“
„Zatím ještě ne,“ odpověděl Yeager, což, jak si příliš pozdě uvědomil, byl pravděpodobně víc, než měl říct.
„Ta v mém věku - “ začala Karen. Po chvíli vzdychla a řekla: „Raději půjdu. Musím studovat. Na shledanou, pane Yeagere.“
„Na shledanou,“ řekl Sam, ale už mluvil do hluchého telefonu. Také si povzdechl, a zavěsil. Barbara, sedící na posteli vedle něho, se na něj tázavě podívala. Zavrtěl hlavou. „Karen žárlí na Liu Mei, to je to.“
„Oh, drahý.“ Barbara zvedla jedno obočí. „Myslíš, že má důvod žárlit?“
„Proč se ptáš mě? Na to se zeptej Jonathana.“ Yeager zvedl spěšně ruku. „Já vím, já vím - řekne: „To není tvá věc.“ Já bych pravděpodobně řekl totéž, když jsem byl v jeho věku - ale když mi bylo devatenáct, tak jsem jezdil po štacích hrát baseball a vydělával jsem si na živobytí.“
„Teď to není tak snadné,“ řekla Barbara
„Ne, zvlášť když se nedokážeš strefit do míčku,“ řekl Sam smutně. Jonathan nebyl nejhorší amatérský hráč, ale profesionál by se z něho nestal ani za milión let.
Barbara řekla: „Možná se mu Liu Mei líbí. Musel jsi ho na ty recepce tahat? Teď chodí bez protestů a ti dva spolu tráví spoustu času.“
„Já vím. Ale nebude z toho nic?“ Sam užasle zavrtěl hlavou. „Dítě Bobbyho Fioreho...“
„Které je z poloviny Číňan,“ řekla Barbara s bystrou ženskou praktičností. „Které bylo vychováno v Číně - kromě doby, kdy je vychovávali Ještěři, které neumí moc anglicky, a které se v dohledné budoucnosti vrátí do Číny.“
„To všechno vím,“ řekl Sam. „Vím to. Jonathan to ví taky. Otázka je, jestli se o to stará?“
Měl další šanci zjistit to, když se večer on, Barbara a Jonathan naskládali do Buicku, aby se vypravili na recepci na radnici. Tato budova dominovala siluetě Los Angeles, protože byla jediná, které bylo povoleno překročit hranici dvanácti poschodí, diktovanou strachem ze zemětřesení.
Lidé se stále scházeli, aby se setkali a byli viděni s Liu Han a Liu Mei: místní čínská obec, politikové, vojáci, a druh lidí, které Sam začal považovat za prominentní pitomce. Užasl, když se na jednom z těch večírků setkal s Johnem Waynem. Jediný Barbařin komentář zněl: „Proč to nemohl být Cary Grant?“
Tu a tam si Sam dal drink, zašel si k bufetu a povinně cirkuloval davem. Když skončil ve skupince mužů v uniformách, nebylo to nic překvapujícího. Manželky důstojníků utvořily podobnou skupinku opodál.
Za okamžik Liu Han pronesla krátkou řeč o tom, jak Čína a Lidová osvobozenecká armáda zvlášť potřebují americkou pomoc. Její angličtina byla lepší, než když v létě do USA přijela. Když se posadila, starosta Los Angeles vstal a pronesl mnohem delší řeč na stejné téma.
Ve skutečnosti si Sam jenom myslel, že byla na stejné téma, protože záhy přestal poslouchat. Obraceje se k plukovníkovi vedle sebe, zamumlal: „Pane, není proti tomu něco v Ženevské konvenci?“
Plukovník jen odfrkl. „Nejsme váleční zajatci,“ řekl. Odmlčel se a dodal: „Ale vypadá to tak, co?“
„Ano, pane,“ odpověděl Yeager. „A co si myslet: mohl bych zrovna teď být v ordinaci u zubaře?“
Plukovník se zachechtal. Byl to velký, drsný chlapík s pilotními křidélky a raketou, které ukazovaly, že létal do kosmu.
„Jste nebezpečný člověk - ale ani z poloviny tak nebezpečný, jako ten žvanil tam nahoře.'“
„Dříve nebo později sklapne,“ řekl Sam. „Musí... ne?“ Starosta konečně sestoupil z pódia. Zatleskali mu, a tak se tvářil potěšené. Sam zavrtěl hlavou. Ten zatracený blázen nevěděl, že mu shromáždění netleská pro to, co říkal, ale proto, že s tím konečně přestal.
„To si říká o drink, majore,“ řekl plukovník. „Nikdy jsem si nemyslel, že bych za takové akce měl dostávat rizikový příplatek, ale možná změním své mínění.“ Napřáhl ruku. , jsem Eli Hollins.“
Yeager si s ním potřásl rukou. „Těší mě, že vás poznávám, pane.“ Představil se.
„Aha, chlapík pro styk s cizinci,“ přikývl Hollins. „Slyšel jsem o vás. Taky jsem četl některé vaše zprávy. Solidní materiál, něco z toho jsem použil, když jsem mluvil s Ještěry na oběžné dráze.“ Naklonil hlavu ke straně. „Zdá se, že do nich dobře vidíte. Jak to děláte?“
Po Yeagerově rván se rozprostřel úsměv. Nebyl o moc víc imunní proti chvále než kdokoli jiný. „Děkuji vám, pane,“ řekl. „Jak? Nevím, Snažíte se vidět věci z pohledu Ještěra, to je všechno. Pochopíte, o co mu jde, a z toho usoudíte, co asi udělá.“
„Tak, jak to říkáte, to vypadá snadné,“ řekl Hollins. „A desetiletý kluk může létat se stíhačkou - když má asi třicet let praxe.“ On a Yeager se konečně protlačili k baru, když starosta konečně zmlkl, spousta lidí dospěla k závěru, že potřebují občerstvení. Hollins si objednal skotskou a pohlédl tázavě na Sama. „Co to bude?“
„Já si dám Luck}“ Lager,“ řekl Sam barmanovi. Hollins oba drinky zaplatil. „Děkuji, pane,“ řekl Sam. ..Příští runda je moje.“
„Jasně,“ řekl letec klidně. Zvedl sklenici. „Zmatek na Ještěry - ať jim zamotáme šišku.“
„Na to se napiju,“ řekl Sam a učinil tak. „A my jim tu šišku zamotáme. Už jsme jim ji zamotali, od samého začátku, když sem přiletěli. Počítali, že narazí na divochy, ale my už jsme byli připravení vést sakra velkou válku. Pořád se pokoušejí přijít na to, jak na nás vyzrát. Budou se o to pokoušet dalších deset tisíc let. Tak pracují oni: pomalu trpělivě, důkladně.“ Napil se. „Kecám jako Jeho ctihodnost.“
„Jo, ale je v tom rozdíl. To, co říkáte, dává smysl, ale to, co říkal on, ho nedávalo.“ Eli Hollins Yeagera chvilku studoval. „Ještěři se budou deset tisíc let stále pokoušet přijít na to, jak na nás vyzrát - pokud nevyzrajeme dřív my na ně. Mám pravdu nebo se mýlím?“
„Máte pravdu, pane,“ odpověděl Sam. „O tom není pochyb, máte pravdu. Dříve či později je dostaneme do kouta.

Přicházíme s novými věcmi rychleji než oni, a oni to vědí. Otázka je, jestli nám dají šanci použít to, co budeme mít, až je začneme předbíhat.“
„Jakmile budeme před nimi, nezastaví nás.“ Hollins měl v sobě aroganci stíhacího pilota, dobrá. Byl také o patnáct let mladší než Yeager. To s tím pravděpodobně souviselo.
Yeager řekl: „Jestli si budou myslet, že můžeme napadnout jejich Domov, pane, určitě se pokusí zničit Zemi, zničit nás jako druh. Vím, že o tom mluvili. Viděli, jak nebezpeční jsme teď, a nejsou pitomí. Možná mají lepší představu, kde budeme za sto let, než my“
„To je ... zajímavé,“ řekl Hollins. „Chladnokrevní malí parchanti, což?“
„Nechtějí to udělat,“ řekl Sam. „Myslím, že mají slabší žaludek na masové vraždění než my. Z nacistických táborů smrti je málem ranila mrtvice. To je jeden z důvodů, proč budou pokračovat v pátrání po těch, kdo zničili lodě z kolonizační flotily, dokud je nedopadnou. Nechtěl bych být vHimmlerově nebo v Molotovově kůži, až se to stane.“
„To dává smysl.“ Plukovník Hollins dopil drink. „Ale abychom se vrátili k tomu, co jste říkal předtím. Jestli mají takový odpor k masovému vraždění, jak došli k úvahám o zničení Země?“
„Ptal jsem se na to jednou Strahy.“ Sam se rozhlédl kolem, ale nikde kapitána neviděl. „Řekl mi: Když máte v noze rakovinu, někdy ji musíte uříznout, abyste zachránili tělo.“ Yeager se pro efekt odmlčel, a pak dodal: „Mohu vám teď koupit drink?“
„Neurazím se,“ řekl Hollins, a Sam mu koupil další skotskou. V jeho vlastní sklenici piva ještě trochu zbývalo.
Upíjeje, rozhlédl se znovu po recepčním sálu radnice. Barbara hovořila se starostovou ženou. Snad to nebylo na rizikový příplatek. Sam doufal, že ta dáma není tak hloupá jako její muž. Jonathan byl zabrán do živého rozhovoru s Liu Mei. Rozhovor byl živý spíš z jeho strany, její tvář nikdy příliš neměnila svůj výraz.
Yeager se obrátil zpět k Hollinsovi, zdálo se, že nikdo z jeho rodiny se nehodlá vytratit, jak se to občas stávalo. Dopil pivo a řekl: „Trochu jsem se v tom šťoural, jestli na něco nepřijdu. Kdybych mohl Ještěrům pošeptat něco do ouška, možná by se Rasa vrhla na Rusy nebo na Němce, a tím by to zhaslo. Nikdo se už nebude muset ohlížet přes rameno, a nikdo se už ani nepokusí o takový pitomý kousek.“
Hollinsův hlas zazněl suše: „Víte co, majore - hleďte si svého, a nechte Ještěry, ať si taky hledí svého.“
„Jo, jistě,“ řekl Sam. „I Molotov je lidská bytost. I Himmler je lidská bytost ... předpokládám. Ale vím o zatracené spoustě Ještěrů, které bych měl za sousedy raději než kteréhokoli z těch dvou.“
„O tom se s vámi nebudu přít,“ řekl Hollins se smíchem, „ale je taky zatracená spousta lidí, které bych měl za sousedy raději než tyhle mládence. Jako celý zbytek lidské rasy.“'
„To je pravda,“ připustil Sam. „Jiná věc ale je, že Ještěři jsou teď pořádně rozrušení a zneklidnění. Snaží se přijít na to, co udělat se zázvorem, a co to dělá s jejich ženami. To je bude nějaký čas zaměstnávat, ledaže bych se mýlil ve svém odhadu. Snažil jsem se pomoci, mohl byste net.“
„O tom nic nevím,“ řekl plukovník Hollins. „Ale za starých časů jsem jim pomáhal denně - do hrobu.“ Sam se zasmál.
Hollins pokračoval: „Jo, jestli vás nerozruší sex, tak nevím co vás rozruší. Doufám, že zůstanou rozrušení pěkně dlouho.“
„To je možné,“ řekl Yeager. „S něčím takovým se ještě nesetkali. Ta zázvorová bomba, kterou někdo shodil v Austrálii, ukázala jak velký problém to může být.“
„Dobře,“ řekl Hollins. „Už jsme na to dokonce jednou připíjeli, vzpomínáte? Zmatek na Ještěr}'. Čím budou zmatenější, tím budou mít méně času strkat čumáky do našich záležitostí. A o tom to všechno je, majore.“ Mluvil s velkou jistotou. Sam si pomyslel, že to je jeho obvyklý styl.
„Ano, pane,“ řekl Sam. Ne že by se Hollins mýlil. Jestliže poněkud nekriticky stranil lidem, dobrá, proč ne. Byl takový. Stejně tak Sam. Ale přesto chtěl, aby byla vykonána spravedlnost na těch lidských bytostech, které se dopustily dokonale lidského zločinu vraždy zničením těch lodí kolonizační flotily.
Rance Auerbach pohlížel k hranici mezi Spojenými státy a Ještěry ovládaným Mexikem. „Slyšel jsem, že dostali psy, cvičené, aby vyčenichali zázvor,“ řekl Penny Summersové, usazené ve starém fordu, který koupila nedaleko hranic.
„Jo, to už dělají nějaký čas,“ řekla Penny. „Jen si nedělej starosti, okay? Ať mají, co chtějí, tu látku nezachytili - a ani nezachytí. Uvolni se. Užívej si cestu.“
„Nechceš toho trochu moc?“ řekl Auerbach. Penny se zasmála, ale on nežertoval. Svým způsobem měla pevnější nervy než on. Nestyděl se to připustit. Vegetoval docela spokojeně roky, než znovu vtrhla do jeho života. Nevěděl, jak nazvat to, co dělá teď, ale nebylo to vegetování. Tím si byl zatraceně jistý.
Přejeli přes most, kde se platilo mostné, z Rio Grande City do Ciudad Camargo. Mexičtí policajti a celníci pracovali teď pro Ještěry, ale to neznamenalo, že měli yanquis raději než předtím. „Důvod vaší cesty?“ řekl jeden z nich, tužku a formulář v ruce.
„Jsme turisté,“ odpověděl Auerbach. Penny přikývla.
„Pcha!“ řekl celník. „Všichni pašeráci zázvoru říkají, že jsou turisté.“ Jestli si myslel, že Američany přivede do rozpaků, pak štěkal na nesprávný strom. Penny hrála tyhle hry už předtím, a Rance se příliš nestaral o to, co se mu stane. Opřel se v sedadle a uvolnil se, jak mu doporučila Penny.
Pak celník ostře hvízdl. Jeden z jeho kolegů přivedl na vodítku německého ovčáka. Pes očichal automobil. Auerbachovi se krátil dech - ale to dělal vždycky. Penny zakryla nervozitu, pokud nějakou pociťovala, tím, že si zapálila cigaretu.
Když pes nezačal štěkat, psovod ho odvedl. Celníci mávli rukou, aby ford pokračoval v cestě. Jakmile byli z doslechu, Penny řekla: „ViděFs? Malina. Jestli nejsem chytřejší“ než mexickej pes - “
„Jedna čubka přechytračila druhou,“ řekl Rance. Penny do něho strčila, napůl přátelsky, napůl zlostně. Po pár sekundách se rozhodla, že to byl žert, a rozesmála se.
Ciudad Camargo bylo příjemné malé městečko stulené v zeleném údolí. Kolem se pásla spousta dobytka a pár ovcí.

Město samotné byli silně cítit hnojem. Silnice sledovala Rio Grande až do San Miguel, kde odbočila do vnitrozemí. Dál od řeky krajina přestala být příjemná a zelená a změnila se ve sluncem vyprahlou poušť.
„Není divu, že se tady Ještěrům líbí," řekl Rance, celý zpocený. „Kristepane, to je horší než Fort Worth, a to jsem si nemyslel, že by něco mohlo být horší."
„Je tady horko, to je fakt," řekla Penny. „Ale my jedeme především hledat Ještěry. V zelenám pásu jich moc není."
„Jenom nenech uvařit auto," řekl Auerbach. „Neviděl jsem na téhle mizerné silnici žádný provoz. Jestli tady zůstaneme viset, budou naše kosti roztahovat supi." Podíval se na rozpálenou plotnu obloh}'. Několik širokokřídlých černých siluet se vznášelo v proudech horkého vzduchu, stoupajících od země. Nemusely se příliš namáhat, aby se udržely ve vzduchu, v tomto počasí ne.
„Nedělej si s tím starosti," řekla Penny, což bylo totéž, jako kdyby mu řekla, aby si nedělal starosti s nekonečnou hryzavou bolestí v noze. Mohla to chtít, ale to neznamenalo, že to dostane.
Odpalujíc si jednu cigaretu od druhé, jela s jistotou k jihu. Ford občas minul farmu, kde se rodina snažila potýkat s nedostatkem půdy, vody nebo dobytka. Ve Státech už sotva někdo oral s mulami. Tady dokonce i vlastnictví muly bylo známkou určité prosperity. Děti zíraly na otlučený starý ford, který je míjel. Byl pro ně skoro tak cizí jako hvězdná loď Ještěrů.
Opile se naklánějící nápis označoval hranici mezi státy Ta-maulipas a Nuevo Leon. Silnice vyústila do větší a lepší silnice, vedoucí na jihozápad z Reynosy. Penny na ni zahnula. Silnice vedla přes městečko General Bravo, a pak, na východním břehu stružky zvané San Juan River, přes ještě menší městečko, nepravděpodobně nazvané China.
Na západním břehu San Juanu stálo město Ještěrů, malé, úhledné a čisté, s vejčitými, dokonale bílými budovami a dlážděnými ulicemi, všechno v perfektním pořádku. Ještěři se zabývali svými záležitostmi. Jen pár jich otočilo jeden oční výčnělek k americkému autu, ale většina mu nevěnovala žádnou pozornost.
„To je nové," řekla Penny, když vyjela z ještěřího města. „Usazují se tady natrvalo, co?"
„Jo," řekl Rance drsně. „Na druhé straně Rio Grande by to dělali taky, kdybychom jim to bývali nezarazili." Ohlédnout se přes rameno bolelo, ale stejně to udělal. „Jsem zvědavý, jestli si pňvezli ze své planety nějaké plodiny, které tady mohou růst. Těžko říct, nejsou tady ještě ani rok."
Penny na něj pohlédla. „Ty myslíš na všechny možné směšné věci, co? Já jsem jen zvědavá, kolik Ještěrů na tomhle místě bere zázvor."
„To je rozumné," řekl Auerbach. „Já jsem plný moonshi-nu,1 to je všechno. Mohla jsi zastavit a zjistit si to."
Nemyslel to vážně. Naštěstí pro něho to Penny věděla. „Nechtěla jsem riskovat. Tam vpředu budu jednat s Ještěry, které znám. To je mnohem bezpečnější - můžeš se vsadit."
„Okay," řekl Auerbach. „Já jsem tady jenom jako doprovod." Přisunul se blíž k Penny. Sáhl jí pod plisovanou bavlněnou sukni a jeho ruka jí vklouzla mezi stehna až ke kalhotkám.
Zasmála se. „Když to udělá holka chlapovi, sjede z té zatracené silnice. Budeme mít spoustu času na hraní později, okay?" Znělo to skoro jako když se matka pokouší umravnit nezvedeného malého chlapce.
Letecká základna Ještěrů a odpalovací stanoviště protiletadlových raket ležely v poušti na poloviční cestě mezi Chinou a Monterrey. Na rozdíl od střediska nových kolonistů zde byly už dlouho, nepochybně odsud za války startovala letadla proti Spojeným státům. Budovy byly stále úhledné a čisté, ale ztramoonshine - kukuřičná pálenka, zpravidla pálená načerno, „za svitu měsíce" (Pozn. překl.) tily něco z nablýskaného vzhledu těch novějších. Srovnání bylo snadné, protože některé budovy v těsné blízkosti byly nové.
„Tady jsou taky kolonisti," řekla Penny. Její hlas teď nezněl příliš šťastně. „Doufám, že Ještěři, které znám, jsou stále tady. Kdyby nebyli, všechno by se zkomplikovalo." Pokrčila rameny. „Je jenom jeden způsob, jak to zjistit."
Zastavila forda vedle jedné z chatrčí malé lidské osady, která vyrostla, aby sloužila Ještěrům a lidem, kteří pro ně pracovali. Když vystoupila, vystoupil i Auerbach. Chlapík za otlučeným barem něčeho, z čeho se vyklubala taverna, vzhlédl a oslovil Penny nikoli španělsky nebo anglicky, nýbrž jazykem Ještěrů. „Zdravím vás, nadřízená paní. Dlouho jsem vás neviděl."
„Zdravím vás, Estebane," odpověděla Penny stejnou řečí. Auerbach rozuměl jen zčásti. Penny pokračovala: „Potřebuji se sejít s Kahanassem. Je ještě tady?" Když Mexičan přikývl, za-. zubila se. „Můžete někoho poslat, aby mu řekl, že jsem tady?"
„Bude vykonáno," řekl Esteban jednu z frází z jazyka Ještěrů, které rozuměl skoro každý. Vykřikl něco španělsky. Když do dveří strčil hlavu mladý výrostek, odeslal ho vyřídit vzkaz. Pak, k Auerbachově úlevě, přešel do angličtiny: „Chcete pivo"
„Oh, Bože, ano!" zvolal Rance. Vypil špatně vychlazené pivo Dos Equis, jako by to byl božský nektar.
Zanedlouho se výrostek vrátil s Ještěrem v závěsu. „Zdravím vás, Kahanassi," řekla Penny. „Mám tady věci, které byste možná chtěl vidět, jestli máte věci, které mi můžete dát."
Kahanass měl tělní kresbu operátora radaru. „Pravda?" zeptal se - další ještěří slovo mezi lidmi všeobecně známé.
„Neočekával jsem, že se vrátíte s věcmi pro mě, ale podívám se na ně. Když se mi budou líbit, možná mám věci, které vám dám." Jeden z jeho očních výčnělků sklouzl k Auerbachovi. „Kdo je tento Tosevan? Viděl jsem ho předtím? Nemyslím. Mohu mu důvěřovat?'
„Můžete mu důvěřovat," řekla Penny. „On a já jsme se pářili. Zabil mé nepřátele."
„To je dobře," řekl Kahanass. „Přineste mi tedy ty věci, abych se na ně mohl podívat. Když se mi budou líbit..." Zmlkl. Ti, kdo kupovali a prodávali zázvor, byli zvyklí mluvit v opisech. Kdyby někdo poslouchal, kdyby si to někdo nahrával, bylo by těžší prokázat, k čemu se chystali.
„Bude vykonáno," řekla Penny, odešla k fordu a vrátila se se dvěma kufříky.
Kahanass oď nich zděšeně odskočil. „Fuj! Co je to za strašný smrad?"

„Benzín do zapalovače," řekla anglicky. Ještěr zjevně rozuměl, protože ji nepožádal o vysvětlení. Penny pokračovala: „Brání zvířatům, aby cítila, co je uvnitř. Nic z toho se nedostalo k tomu, co je uvnitř." Otevřela kufřík. „Můžete se podívat sám, jestli chcete."
Kahanass ochutnal. Zasyčel rozkoší. „Ano!" Použil zdůraz-ňovacího zakašlání „Ano, budu mít věci. Skutečně ano. Esteban má váhu. Zváží ty věci a zváží platbu."
„Bude vykonáno," řekla Penny, a Ještěr spěšně opustil tavernu. Obrátila se k Auerbachovi: „Vidíš, zlato? Vůbec žádné potíže."
„Jo." Rance přikývl. Poprvé se mu Tahiti začalo zdát reálné. Pomyslel na spoře oblečené domorodé dívky. Muž by si tam mohl užít, i kdyby nemohl dělat nic jiného než se dívat.
Esteban vytáhl zpod pultu váhu a postavil ji na polici. Vypadala podobně jako váhy, které Rance používal v hodinách chemie na West Pointu. Penny na ni ukázala hlavou. „Bude to chvilku trvat, než to na téhle hračičce zvážíme."
„To je okay," řekl Rance. „Nemáme nic důležitějšího, kde bychom měli být." S penězi nebo zlatem, nebo co jim Ještěři dají, všechno co musí udělat, je vrátit se přes hranici do USA. A to byla ta snadná část, protože všeobecné pravidlo bylo, že lidé nepasovali věci z Mexika do Spojených států, ale spíš naopak.
Penny vyhlédla z okna. „Už se vrací," řekla. „Neztrácí čas, co? Něco chce pro sebe a zbytek prodá."
„To zní dobře," souhlasil Auerbach.
Kahanass vešel dovnitř. „Zaplatím zlatem v obvyklém kursu," řekl. „Je dobrý?"
„Nadřízený pane, je velmi dobrý," řekla Penny. V té chvíli šlo všechno do pekel. Pár Ještěrů s puškami vtrhlo do taverny za Kahanassem. „Jste zajatci!" vykřikli, nejprve svou vlastní řečí, a pak anglicky. Zadním vchodem za barem vběhli dovnitř další tři. Také křičeli: „Jste zajatci! Nehýbejte se, nebo jste mrtví zajatci!"
Kahanass vykřikl hrůzou. Ranceho ruka se pohnula k opasku. Ale vzápětí ztuhla. Na rozdíl od násilníků v jeho bytě ho Ještěři nepovažovali za vyřízeného. Kdyby sáhl po pistoli, zastřelili by ho.
Zajímalo ho, co se mohlo pokazit. Sledovali Ještěři Kaha-nasse? Nebo jim dal tip některý z bývalých přátel Penny. Pohlédl na ni. Její tvář byla napjatá. Stejně jako on hledala nějakou šanci k bóji a žádnou neviděla. Pokrčil rameny, což zabolelo. „Dobrá, baby, tak tolik o Tahiti," řekl, což zabolelo mnohem víc.
Když zazvonil telefon, Monika Dutourdová ucouvla. Určitě volal někdo, s kým nechtěla mluvit. Ale stejně musela odpovědět, v naději, že to tentokrát bude jiné. „Alló? "
„Nazdar, Moniko," ozval se tichý, pevný hlas na druhém konci linky. Jako kdyby ten hlas neznala lépe než si přála, pokračoval: „lei Dieter Kuhn. Mám zajímavou historku, kterou vám chci říct."
„Nechci ji slyšet," odsekla. „Nechci od vás slyšet vůbec nic. Nerozumíte tomu?"
„Je to důležité," řekl esesman. „JRadím vám, abyste mě vyslechla."
„Tak tedy mluvte," řekla Monika upjatě. Kuhn si mohl počínat mnohem hůř, než si počínal. Stále si to připomínala. Nepochybně chtěl, aby si to připomínala. Když se terorizovala sama, dělala jeho práci za něho. Chápala to, ale nemohla se ubránit strachu.
„Merci," řekl Kuhn. „Chci vám povědět o vynalézavosti určitého Ještěra." Monika zamrkala, tohle nebylo to, co očekávala. Německý důstojník pokračoval: „Zdá se, že jistá ještěří žena přišla nedávno s tím, že přijde pomocí zázvoru do svého období, aby se s ní muži mohli pářit - za předpokladu, že předtím převedou určité částky z jejich účtů na její."
Monice chvilku trvalo, než jí to došlo. Když se tak stalo, vyhrkla: „Merde alors! Ještěři vynalezli prostituci!"
„Přesně tak," řekl Kuhn. „A na co přišla jedna, na to zanedlouho přijdou i ostatní. To způsobí, že problémy, kterým čelí pokud jde o zázvor, budou ještě horší, než už jsou. To vyvolá i větší tlak na vašeho bratra než doposud. Stále zůstává nekoo-perativní, jak víte."
„To není nic, s čím bych mohla něco udělat," odpověděla Monika. „Jestli to nevíte, měl byste to vědět. Je mu jedno, jestli žiji nebo ne." Říkat něco takového ji do určité míry zraňovalo. Na druhé straně však byla její slova něčím na způsob placeného životního pojištění. Jestliže se Pierre nestaral o to, co se sní stane, a esesáci to věděli, neměli by mit žádný zájem na tom, aby z ní začali vyřezávat kousky.
„Bohužel myslím, že máte pravdu," řekl Dieter Kuhn. „Jinak bychom teď mohli udělat experiment."
Nedala, nemohla dát najevo, jak ji vyděsil. „Jestli je tohle všechno, co jste mi chtěl net, ztrácel jste zbytečně čas," řekla a zavěsila.
Ale vrátit se zpátky k práci po takovém telefonátu byl téměř nemožné. Latinské nápisy mohly být klidně sestaveny ve vietnamštině, a dávaly by Monice stejný smysl. Všechno, co se o nich chystala napsat, se jí vytratilo z hlavy. Proklela Kuhna jak ve standardní francouzštině, tak s bohatými metaforami marseillského dialektu.
Když to učinila, strávila chvíli proklínáním svého bratra. Kdyby si byl vybral ctihodnější profesi než pašeráka, neměla by teď potíže. S povzdechem zavrtěla hlavou. Pravděpodobně tomu tak nebylo. Neměla by právě teď tento konkrétní problém. Ale pravděpodobně by měla nějaký jiný. Problémy, jak dokazoval celý její život, byly součástí lidského bytí - a velice významnou součástí.
Vrátila se k nápisům. Stale jí mnoho neříkaly. Ještěři považovali lidi za velice divné, protože minulost mladší než dva tisíce let pro ně nebyla dostatečně odlišná, aby se o ni zajímali. Skoro celá jejich historie byla moderní historie: historie dobře známých bytostí, které uvažovaly jako oni.
O dva dny později někdo zaklepal na její dveře. Zrovna si čistila zuby, připravujíc se do postele. Při tomto ostrém, rázném zvuku málem upustila sklenici. Nacisté neukazovali zaklepání pozdě v noci ve svých knihách, filmech, televizi nebo rozhlasových hrách. Takové mlčení však nezmátlo nikoho, koho Monika znala. Zaklepání se ozvalo znovu, hlasitěji než předtím.
Monika děkovala nebesům, že se ještě nepřevlékla do noční košile. Oblečená si uchovala alespoň kousek důstojnosti, kterou by jinak ztratila. I tak šla ke dveřím jak nejpomaleji mohla. Kdyby si nebyla jistá, že esesáci venku dveře

vykopnou, nešla by otevřít vůbec.
Otevřela dveře. Samozřejmě, nikdo ze sousedů nevyšel ven, aby se podíval, co je to za randál, byli rádi, že to není jejich randál. K jejímu překvapení na chodbě nestál ani Dieter Kuhn, ani jeho kamarádi v šedých uniformách a černých holínkách, ale nevysoký Francouz středních let v plandavých kalhotách a baretu, který mu seděl na hlavě jako kravinec.
„Trvalo ti dost dlouho," zavrčel stejným přízvukem, jakým mluvila ona. Přesto potřebovala chvíli, než si uvědomil, kdo to je, kdo to musí být. „Pierre!" zašeptala, chytla ho za ruku a vtáhla dovnitř. „Co tady děláš? Zbláznil ses? Bošové tohle místo budou sledovat. Možná tady mají mikrofon}', a — "
„To si mohu zjistit." Vytáhl z kapsy malý přístroj zjevně ještěři výroby. Špičkou tužky stiskl skrytý knoflík. Po chvíli se rozzářilo jantarové světélko. „Pokud Němci nepřišli s něčím novým, tak neposlouchají," řekl. „Pro lásku boží, Moniko, nemáš tady nějaké víno?"
„Mám," řekla strnule. Sama si také nalila sklenici. Když víno odnesla, zadívala se na bratra, kterého dvě třetiny života neviděla. Byl menší, než si vzpomínala, jen o pár centimetrů větší než ona. Samozřejmě, ona byla menší, když ho viděla naposledy.
Také k ní vzhlédl, s úsměvem, který si pamatovala. Podobáš se mi," řekl skoro jako by jí obviňoval, „ale na tobě to vypadá dobře." Rozhlédl se po bytě. „Tolik knih! A přečetla jsi je všechny?"
„Skoro všechny," odpověděla. Spousta lidí, kteří viděli její přecpanou knihovnu, jí položila stejnou otázku. Ale pak se sebrala a zeptala se sama: „Co tady děláš? Když jsme spolu mluvili po telefonu, nechtěl jsi se mnou nic mit."
„Časy se mění," odpověděl klidně. On nepochybně viděl spoustu změn. S pokrčením rameny pokračoval: „Určitě víš, co dělá zázvor se ženami Ještěrů, n 'est-ce pas? "
„Ano, to vím," řekla Monika. „Pokud si vzpomeneš," - nemohla se ubránit, aby do svého hlasu nevložila sardonicky podtón - „byla jsem tady, když tě esesák varoval, že ještěřím úřadům bude vadit tvůj obchod víc, než si myslíš."
„To jsi byla." Ne, Pierra nebylo lehké vyvést z míry. V tom, ačkoli si to Monika nemyslela, se velice podobal jí. Pokračoval: „Kuhn není pitomý. Kdyby byli nacisté pitomí, nebyli by tak nebezpeční. Kdyby byli pitomí, porazili bychom je ve čtyřicátém. Místo toho jsme byli pitomí my, Francie byla pitomá, a podívej se, co nám to přineslo." Skoro jakoby mimochodem dodal: „Potíž s nacisty není v tom, že jsou pitomí. Potíž s nacisty je v tom, že jsou blázni."
„A jaká," otázala se Monika, „pokud budeš tak laskav a budeš mě informovat, je potíž s Ještěry?"
„Potíž s Ještěry, má drahá sestřičko?" Pierre Dutourd dopil víno a postavil sklenici na stůl. „Myslel jsem, zeje to jasné. Potíž s Ještěry je v tom, že jsou tady."
Monika se překvapeně zasmála. „To jsou. Ale bylo by lépe, kdyby nebyli? Nacisté - bláznivi nacisté - by mohli dobýt celý svět, a kde bychom pak byli?"
„Snažili bychom se pokračovat, tak nebo tak," odpověděl Pierre. „To je všechno, co jsem kdy chtěl dělat. Neměl jsem v úmyslu stát se pašerákem. Kdo vyrůstá a říká při tom: „Já, já se stanu pašerákem, až budu velký?" Pracoval jsem v kavárně v Avignonu, když začalo být jasné, že ještěří muži jsou blázni po zázvoru. Pomohl jsem jim, aby se k němu dostali," - klasické galské pokrčení rameny - „a jedno vedlo ke druhému."
„Co chceš ode me?" zeptala se Monika. „Ještě jsi mi to neřekl."
„Když přijdu domů ... když přijdu na kterékoli místo, kterému můžu říkat domov, jsem přesvědčený, že skončím mírně mrtvý," odpověděl její bratr s něčím, co byla za daných okolností chvalitebná skromnost. „Jak jsi asi pochopila, Ještěři zrovna teď nejsou moc šťastní ze mě a z ostatních v mém oboru. Když strčí jazyky do toho, co jim prodávám, jsou šťastní, ale to je jiná věc." .
„Chceš tedy pomoc od Němců?" zeptala se Monika. „Nevím, kolik v tom mohu udělat. Nevím, jestli mohu vůbec něco udělat."
„I když máš tak ráda toho Kuhna?" řekl Pierre. Myslel to vážně, k čertu s ním.
Monika byla také vážná, a vážně rozzuřená. „Kdybys nebyl můj bratr, vynesla bych tě odsud za prdel," obořila se na něho. „Stejně bych to měla udělat. Ze všech věcí, které jsi mohl říct - "
„Může být, že to tak není," řekl Pierre. „Jestli jsem se zmýlil, mohu se jen omluvit."
Než stačila Monika odpovědět, někdo jiný zaklepal na dveře. Zaklepání bylo tiché a nedbalé. Mohlo pocházet od přítele, snad i milence. Ale Monika si to nemyslela. Podle toho, jak ztuhl, nemyslel si to ani Pierre. Jeho ruka vklouzla do kapsy kalhot a zůstala tam. „Možná poprvé v historii Reichu doufám, zeje to SS."
„Ano, je to kuriózní, že?" přisvědčil její bratr. „Bien, měla bys to raději zjistit, ne?"
Šla ke dveřím a otevřela. Samozřejmě, stál tam Dieter Kuhn, v civilu. Za ním stáli tři uniformovaní esesmani se samopaly. „Mohu vstoupit?" zeptal se jemně. „Vím, kdo je vaše společnost. Ujišťuji vás, nebudu žárlit."
Příliš mnoho se událo příliš rychle. Monika ustoupila stranou. Esesmani vpochodovali do jejího bytu a zavřeli za sebou dveře. Jeden z nich řekl německy Kuhnovi: „Teď už se nemusíme tvářit, jako kdybychom vás zatkli, Herr Sturmbannfuh-rer. "
Moničina znalost mluvené němčiny byla zrezivělá, ale funkční.
„Ja, " přisvědčil Kuhn. „Ale kdybych sem přišel v uniformě, pověst profesorky Dutourdové u jejích sousedů by utrpěla." Přešel do francouzštiny, když se obrátil k Pierra Dutourdovi: „Konečně se setkáváme. Vaši šupinatí přátelé jsou teď méně přátelští než bývali. Nepředpovídal jsem vám to?"
„Občas může mít pravdu každý," odvětil Pierre. „Ale ano, existují vedoucí Ještěři, kteří me chtějí dostat z obchodu, ve kterém jsem byl."
„My vás nechceme dostat z obchodu," řekl Kuhn. „My chceme, abyste pokračoval přesně v tom, co jste dělal. Není to pro vás příjemné?"
„Pracovat pod vaší záštitou," řekl Pierre sklíčeně.

„Ale ovšem," řekl esesman srdečně.
„Nejspíš nechápete," řekl Moničin bratr. „Zvykl jsem si být svobodný. Jsem jeden z mála lidí v Reichu, který je svobodný."
„Byl jste jedním z mála lidí, kteří byli svobodní," opáčil Kuhn, stále žoviálně. „Ale existuje rozdíl mezi tim, čemu vy říkáte nesvoboda, a čemu může nesvoboda nkakReich. Jestli si to chcete vyzkoušet, ujišťuji vás, že to mohu zařídit." Kývla na své hrdlořezy. Monice vystoupilo srdce až do krku.
Ale Pierre si povzdechl. „Člověk dělá, co může. Člověk dělá jen to, co může. Bez vás a bez Ještěrů nemohu pokračovat. Protože se zdá, že Ještěři jsou teď poněkud nasraní, musím se vydat do vašich rukou." Vjeho hlasu znělo všechno jiné než potěšení.
Když zapadly vzduchotěsné dveře jeho místnosti, Ttomalss se cítil jistý a bezpečný. Rasa instalovala takové dveře na svém vyslanectví v Norimberku, protože Němci byli tak zběhlí ve výrobě jedovatých plynů. Ale, když byly zavřené, tyto dveře také zadržovaly ženské feromony, které uvrhly Rasu do takového zmatku.
Ttomals si přál, aby mohl zůstat uvnitř a nikdy nevycházet. Měl psychologický trénink, chápal pojem touhy po návratu do vejce. Většinou byla taková touha patologická. Avšak tady měl solidní praktické důvody, aby viděl vnější svět jako zdroj zla.
Kdyby byl chtěl, mohl jít k počítači a zjistit, kolik z pracovníků vyslanectví jsou ženy. Počítač mu však, bohužel, nemohl říct, kolik z nich bere zázvor. Ale dělalo jich to mnoho, tím si byl jist. A když si vzaly zázvor, dostaly se na určitý čas do svého období.
A feromony, které přitom uvolňovaly, zůstávaly ve vzduchu a vzrušovaly každého muže, který je ucítil. Ttomalss, který se málem serval s vyslancem Rasy v Reichu, neměl zájem dostat se znovu do konfliktu. Neměl ani zájem o ten napůl zmatený pocit který vněm vyvolávala i malá dávka feromonů. Jeho oční výčnělky pak neustále rejdily sem a tam, hledajíce nažhavenou ženu, která tam kjeho zklamání nebyla. A měl potíže jasně přemýšlet, touha po páření mu zastírala mysl, mátla ho a dráždila.
Otevřel ústa v hořkém smíchu. Veffani řekl, že pářící sezóna bude sladká, tenkrát na začátku, když se Ttomalss a vyslanec poprvé spářili s Felless. Veffani byl chytrý, vzdělaný muž, ale jen málokdy se nějaký7 příslušník Rasy na Tosevu 3 dopustil většího omylu.
U počítače bojoval Ttomalss znovu s problémem, který Němci postavili před Rasu: ani ne tak ve smyslu fyzického ohrožení, i když toto ne-impérium bylo nebezpečné, ale v ideologickém smyslu. Nemohl pochopit jak a proč se inteligentní, schopní jedinci mohou upsat něčemu, co se jemu jevilo jako očividný nesmysl. Rasa se tím zabývala už od příletu dobyva-telské flotily, ale marně.
Porovnal Fellessiny poznámky z jejího rozhovoru s Eichmannem a svůj vlastní rozhovor s Velkým Ošklivcem jménem Hoss. Souhlasily s ostatními údaji, které Rasa získala v Reichu. Němci zůstávali přesvědčeni, že jsou geneticky nadřazení ostatním Tosevanům, to, že se německé slovo Herrenvolk překládalo jako panská rasa, vyvolávalo nekonečné sardonické veselí u Ttomalsse a jeho druhů.
To, že Němci uvedli svoji teorii do praxe v podobě snahy exterminovat ty, které považovali za geneticky nižší, děsilo Rasu a uvádělo ji do rozpaků už od jejího příchodu na Tosev 3. Vláda Reichu za celý ten čas svou politiku nezměnila. Jediný důvod, proč se tato exterminace zpomalila, byl rostoucí nedostatek příslušníků proskribovaných skupin na teritoriu Reichu.
Ttomalss nadiktoval do počítače poznámku: „Poslední rozhovory potvrzují, že jediný důvod, proč byli Němci schopni uspět se svou politikou exterminace, je stejně neúnavná politika eufemismů, které používají ve spojení s ní. Velcí Ošklivci mají sklon soustřeďovat se na slova jako opak činů ve větší míře, než je běžné u Rasy. Jestliže se domnívají, že „provádějí konečné řešení," spíš než „zabíjení spolu-Tosevanů každého věku a pohlaví," dělají to, aniž by se starali o pravdu pod zástěrkou slov. Muž nebo žena Rasy, kdyby byli postavem před takovou vyhlídku, by nejspíš zešíleli.'1
Ale Tosevané jsou především šílení, pomyslel si. Nicméně nechal poznámku beze změny. Nikdo - určitě nikdo mezi Rasou - nemohl popírat šílenství německého ne-impéria. Bohužel, nikdo nemohl popírat ani úspěch německého ne-impéria v době těsně před příchodem a po příchodu Rasy.
Co tato kombinace úspěchu a šílenství znamenala? Odpověď, která byla nejvíc nasnadě, zněla: rychlý konec úspěchu. Vědátoři mezi Rasou to Velkoněmecké říši předpovídali už od té doby, kdy se její škodlivá přirozenost stala zřejmou. Ale v tom se mýlili. Zdálo se, že každý, kdo považoval něco na Tosevu 3 za zřejmé, byl krutě zklamán.
Právě uvažoval o něčem novém, co chtěl přidat ke své poznámce, když dveře zasyčely o pozornost. Myšlenky se vytratily. Mrzutě zaklel, pak zapnul mikrofon a zeptal se: „Kdo je to?"
„Já, Felless," ozvala se odpověď z chodby.
Ttomalss měl chuť vyskočit z okna. Naneštěstí by se byl od něho odrazil, protože bylo vyrobeno z pancéřového skla.
„Nadřízená paní, brala jste během dne zázvor?"
„Nebrala," řekla Felless. „Přísahám při Císaři."
„Tak tedy dobře." Ttomalss. Sklopil oči s automatickou úctou, která nevyhasla ani dlouhým pobytem na Tosevu 3.
„Můžete vstoupit." Stiskl knoflík, kterým se dveře otvíraly. „Pokud lžete, budeme toho oba litovat."
Jakmile Felless vstoupila, Ttomalss za ní zavřel dveře. Z chodby s ní sem neproniklo mnoho vzduchu, ale přece ucítil feromony. Na krátkou chvíli si myslel, že byly její a že mu lhala. Pak si uvědomil, že je necítí dostatečně silně, aby ho uvrhly do plného šílenství páření, ale stačilo to, aby se stal nervózním, popudlivým a naléhavě si vědomým skutečnosti, že Felless je žena, zatímco za normálních okolností by rozdíly pohlaví ignoroval.
„Zdravím vás, nadřízená paní," řekl tak nevzrušeně, jak dokázal.
„Zdravím vás," odpověděla Felless. Pak ukázala rukou: „Šupiny na hlavě se vám pokoušejí zvedat. Já nejsem teď ve svém období."

Ttomalss přinutil silou vůle neposlušné šupiny, aby poklesly. Snažil se překonat nepokoj, který ho zachvátil. „Pak jsou to nepochybně feromony někoho jiného, které cítím, nadřízená paní," řekl. „A jak vám mohu dnes pomoci?"
Zčásti měl na mysli: Nemohla jste mi poslat zprávu a nerozrušovat mě svou osobní přítomností? Feromony ho naštěstí nevykolejily natolik, aby to řekl nahlas.
Pokud Felless porozuměla podtextu otázky, nedala to najevo, což bylo pravděpodobně právě tak dobře. Řekla: „Chci svámi prodiskutovat ideologii německých Velkých Ošklivců ve vztahu k masakrování ostatních skupin Tosevanů, které z nějakých skrytých důvodů neschvalují."
„Aha," řekl Ttomalss. „Právě jsem zaznamenával několik poznámek na toto téma." Způsobila, že zapomněl, co chtěl říct dál, ale nebyl tak zpitomělý feromony, aby jí to řekl.
„Byla bych vám vděčná za vaše náhledy," řekla Felless, a znělo to spíš jako od pracujícího příslušníka Rasy než jako od nažhavené ženy, kterou nějaký čas byla. Možná skutečně bojovala s nutkáním požívat zázvor.
„Náhledy?" Ttomalss pokrčil rameny. „Ani zdaleka si nejsem jistý, že mají nějaký význam. Nepředstírám, že jsem odborník na Němce, pouze studuji Tosevany obecně a pokouším se aplikovat tyto všeobecné znalosti na konkrétní, spíš neobvyklou situaci."
„Příliš málo si věříte," řekla Felless. „Slyšela jsem muže mluvit o Tosevanech s neobyčejným náhledem do myšlení a problémů Rasy. Myslím, že vaše zkušenost s výchovou mláďat Velkých Ošklivců z vás dělá jejich důstojný protějšek."
„Mohlo to tak být. Doufal jsem, že to tak bude," odpověděl Ttomalss. „Ale musím přiznat, že jsem stále na rozpacích nad reakcí Kassquit, když se dověděla, že vy a já jsme se spolu pářili." Strávil spoustu času od toho nešťastného telefonátu pokusy obnovit pouto, které ho spojovalo sjeho tosevanskou schovankou. Zůstával v nejistotě, jak dalece se mu to podařilo.
Felless řekla: „Páření, jak se mi nedávno dostalo působivého připomenutí, není mezi námi racionálním chováním. Věci s ním spojené musí být mezi Velkými Ošklivci předmětem racionální kontroly v ještě menší míře."
„Tak tohle, nadřízená paní, je cenný náhled," řekl Ttomalss nadšeně. „To ukazuje, proč jste byla vybrána na vaši současnou pozici." Ve skutečnosti to byla první věc, kvalifikující Felless na její současnou pozici, které si všiml, ale byla to další věc, o které se nezmínil.
„Lichotíte mi," řekla Felless. Popravdě řečeno, Ttomalss ji lichotil, ale ona tu větu nabídla jako běžnou konverzační frázi, a tak jí to nemusel vyvracet.
Právě dokončil záznam Fellessiny poznámky, když počítač ohlásil, že má telefonický hovor. Chtěl zadat instrukci, aby počítač zaznamenal vzkaz, ale Felless mu pohybem naznačila, aby hovor přijal. Pokrčil rameny a udělal to. Na obrazovce se objevila známá tvář. Kassquit řekla: „Zdravím vás, nadřízený pane."
„Zdravím tě, Kassquit," řekl Ttomalss, a čekal, až se zřítí nebesa: mohla vidět nejen jeho, ale i Felless.
Aby všechno ještě zhoršila, Felless dodala: „I já tě zdravím, Kassquit."
„Zdravím vás, nadřízená paní," řekla Kassquit tónem naznačujícím, že by raději výzkumnici pozdravila jako pilot stíhacího bombardéru vyzbrojeného taktickými jadernými střelami.
„Co potřebuješ, Kassquit?" zeptal se Ttomalss, doufaje, že dokáže udržet konverzaci v pokojných mezích.
„Není to nic důležitého, nadřízený pane," odvětila Tose-vanka, kterou vychoval z mláděte. „Vidím, že jste zaměstnán důležitějšími věcmi, a tak zavolám jindy."
Naučil ji, aby ho tímto způsobem tlačila do pozice provinilce? Jestli ne, tak kde se to naučila? Sáhla po spínači, kterým se přerušovalo spojení. „Počkej!" řekl Ttomalss. „Řekni, co chceš." Až později, mnohem později, bude uvažovat, jestli se pohybovala pomaleji než mohla, aby ho přiměla poprosit ji aby zůstala na lince.
„Bude vykonáno, nadřízený pane," řekla, a i její poslušnost zraňovala. „Byla jsem zvědavá, jestli vy, v hlavním městě německého ne-impéria, můžete doufat, že budete mít nějaký vliv na pašování té ilegální rostliny zázvoru přes území Velkoněmecké říše.."
„To nevím," řekl Ttomalss. „Němci, stejně jako ostatní Tosevané, mají ve zvyku ignorovat takové požadavky. Nepochybně by od nás něco chtěli výměnou za to, kdyby změnili svůj postoj, a dost možná, že by chtěli něco, co jim nemáme zájem poskytnout."
„Přesto tato myšlenka stojí za úvahu," řekla Felless. Ttomalss studoval Kassquit po dlouhou dobu. Znal její výrazy tak dobře, jako to vůbec mohl někdo odlišného druhu dokázat. Pomyslel si, že toto je první souhlas, který od ní Felless získala.
Podplukovník Johannes Dracker vzhlédl od zpráv}" o své způsobilosti a podíval se na generálmajora Waltera Dornber-gera. „Pane generále, kdybyste mi mohl vysvětlit, proč se mé hodnocení za poslední rok snížilo z „výborného" na „odpovídající," velice bych to ocenil."
To, že řekl pouze toto, že nezačal na Dornbergera řvát něco o silniční loupeži, mu připadalo jako zdrženlivost daleko nad rámec služebních povinností. Byl - to věděl velice dobře -jedním z nejlepších a nejzkušenějších pilotů v Peenemünde. Takováhle zpráva o způsobilosti říkala, že zůstane podplukovníkem do devadesáti, bez ohledu na to, jak dobrý je.
Dornberger neodpověděl hned, místo toho si zapálil doutník. Když se velitel základny zaklonil v židli, zapraskala. Na rozdíl od mnoha vysokých hodnostářů v Reichu nevyužíval svého postavem k tomu, aby se vyvyšoval a získával osobní výhody. Ta židle, stůl a židle před ním, na které seděl Dracker, byly normální služební nábytek. Jediná výzdoba na stěnách byly fotografie Hitlera a Himmlera, a rakety A-l O,1 prababičky A-45, stoupající k nebesům na sloupu ohně, aby vzápětí dopadla na hlavy Ještěrům.
Po několika tazích a ostrém odkašlání generálmajor Dornberger řekl: „Měl byste vědět, podplukovníku, že na mě tvrdě tlačili, abych vám napsal rovnou „nevyhovující" a vykopl vás z Wehrmachtu."
„Pane generále?" Drucker se také rozkašlal, aniž by ho omlouval tabákový kouř v plicích. „Pro lásku Boží, proč, pane

generále?“
„Ano, pro lásku Boží,“ řekl Dornberger, jako v povídce Edgara Allana Poa. „Jestli se nad tím na chvilku zamyslíte, napadne vás možné vysvětlení.“
Druckerovi stačila chvilka. „Káthe,“ řekl ponuře. DornberTady se autor mýlí. Má na mysli raketu A-4, známější jako V-2, zkonstruovanou Wernherem von Braunem a Walterem Dornber-gerem v r. 1943. Dolet střely cca 380 km, nálož výbušniny 975 kg. (Pozn. překl.) ger přikývl. Drucker vymrštil ruce do vzduchu. „Ale ona byla očištěna od těch směšných obvinění!“ Nebyla tak směšná, což věděl lépe, než by si přál. Zvolil jinou metodu útoku. „A bylo to taky díky vám, zeji toho zprostili.“
„To bylo,“ řekl velitel Peenemünde. „A potřeboval jsem spoustu pomocníků, aby se to podařilo. Podařilo se mi zabránit, aby vás vyhodili na ulici, ale máte zaražený postup. Je mi líto, kamaráde, ale jestli jste se až doteď nenaučil, že život není vždycky fér, tak jste šťastnější než většina vašich vrstevníků.“
Jedna z věcí, které si Drucker uchovával ve své paměti - ta, kterou nosil v hlavě a v srdci a která se naštěstí nedostala na papír - byla ta dávná událost, kdy se zbytkem osádky svého tanku zavraždili pár esesáků v lese nedaleko polsko-německé hranice, aby osvobodili svého plukovníka a velitele. Dokud tento starý zločin zůstával neodhalen, měl v této hře náskok. To činilo současnou nespravedlnost snesitelnější, ale ne příliš.
S povzdechem řekl: „Asi máte pravdu, pane generále, ale pořád se mi to zdá strašně nefér. Nejsem tak starý, a doufal jsem, že postoupím ve službě Reichu. “ To byla pravda. Ale když se vezme v úvahu, co udělal Reich a co se pokusil udělat jeho rodině, napadlo ho, proč by to měla být pravda.
Kdyby nebylo Reichu, byli bychom dnes všichni otroky Ještěrů. To bylo také nejspíš pravda. Takže co? uvažoval Drucker. Vždycky nadřazoval to osobní a bezprostřední tomu širokému a obecnému. Možná právě proto si nezasluhoval stát se brigádním generálem nebo i plukovníkem. Ale tohle by býval byl reálný důvod, ne to, k čemu přinutili ve vztahu k němu Dornbergera.
„Mohu vám dát cenu útěchy, jestli chcete,“ řekl velitel základny. Dracker zvedl skeptický obočí. Dornberger řekl: „Takhle budete létat víc, než byste létal, kdybyste byl povýšen.“
Spíš ke svému vlastnímu překvapení, Drucker přikývl. „To je pravda, pane generále. Aleje to jenom cena útěchy.“
„Ano, to chápu,“ řekl Dornberger. „Ale v Norimberku jsou lidé, kteří vás vůbec nemají rádi. To, že jste odešel s cenou útěchy, je svým způsobem vítězství. Jste na tom teď tak, jak na tom byly Reich, Spojené státy a Sovětský svaz na konci bojů: udrželi jsme si, co jsme měli, ale museli jsme se vzdát toho, co jsme přímo nedrželi.“
„A od té doby jsme spekulovali, jak tohle uspořádám můžeme změnit,“ řekl Drucker. „Dobře, pane generále, pro tuto chvíli to přijímám - ale jestli si myslíte, že se přestanu pokoušet to změnit, jste na omylu.“
„Chápu. Přeji vám mnoho štěstí,“ řekl generálmajor Dorn-berger. „Možná dokonce uspějete, ačkoli přiznávám, že by mě to překvapilo.“
„Ano, pane generále. Mohu vás poprosit, abyste mi tu zprávu vrátil?“ Dornberger mu ji přisunul přes stůl. Drucker vytáhl z náprsní kapsy pero a vyplnil místo, vyhrazené ve formuláři pro poznámky vyhodnocovaného důstojníka se shrnutím důvodů, proč považuje zprávu za neadekvátní. V devíti případech z deseti, v devadesáti devíti případech ze sta, zůstávala tato část formuláře prázdná dokonce i útěch nejhorších zpráv. Byla všeobecně považována za prostor, kde důstojník mohl svým nadřízeným poskytnout jen další provaz, na kterém ho oběsili. Protože už stejně visel, neměl Drucker pocit, že by mohl ještě něco ztratit.
Když skončil, podal zprávu zpátky generálmajorovi Dorn-bergerovi. Velitel základny si přečetl Drackerův nevzrušený protest a načmáral pod něj jedinou větu. Podržel papír tak, aby si pilot A-45 mohl přečíst: Potvrzuji přesnost výše uvedeného. W.R.D.
To vyžadovalo nervy, zvlášť vzhledem k tlaku, kterému částečně podlehl, když psal tuto zprávu. „Děkuji vám, pane generále,“ řekl Drucker. „samozřejmě, ta zpráva půjde nejspíš rovnou do mého spisu a nikdo ji nebude znovu číst.“
„Ano, může to být přesně tak,“ řekl Dornberger. „Ale teď jste se k té zprávě vyjádřil, a já taky.“ Pohlédl na zarámovanou fotografii své ženy a dětí, která stála na stole. „Přál bych si, abych pro vás mohl udělat víc, Druckere.“
Víc neřekl, ale Drucker pochopil, co měl na mysli. Kdyby byl tomu tlaku alespoň do jisté míry nepodlehl, možná by už svoji rodinu nikdy neviděl. I generálové znamenali jen o málo víc než pěšáci v mocenské hře uvnitř Reichu. Drucker znovu vzdychl. „Nemělo by to tak být, pane generále.“
„Možná ne, ale je to tak. Občas děláme, co můžeme, ne to, co chceme.“ Dornberger vytáhl další doutník. „Můžete jít.“
„Heil Himmler!“ řekl Drucker, vstávaje. Ta slova mu na jazyku chutnala jako popel. Zasalutoval a opustil velitelovu pracovnu.
Venku bzučelo Peenemünde stejným shonem, jako po celých uplynulých dvacet let. Od Baltu vanul vítr, přinášející pach bahna a rozkládajících se mořských rostlin. Někde u perimetru základny, obehnaného ostnatým drátem, vzrušeně štěkal strážní pes. Spíš uviděl toulavou kočku než špióna, pomyslel si Drucker.
Všechno v Peenemünde bylo perfektně zakamuflované s veškerým německým důmyslem, ani ne tak proti špiónům na zemi jako proti satelitnímu průzkumu. Většina budov nebyla vůbec budovami, ale atrapami z prken a plátna. V některých z nich byla dokonce topidla, aby se jevily věrohodně infračerveným detektorům. A všechny skutečné budovy vypadaly jen jako pouhé terénní útvary.
Do určité míry byl všechen ten důmysl zbytečný. Kdyby se Ještěři - nebo, když na to přijde, bolševici nebo Američané -rozhodli zaútočit na Peenemünde, určitě by to neudělali chirurgickým způsobem. Atomová bomba by zničila maskované objekty stejně jako nemaskované ... ačkoli některá podzemní zařízení ze železobetonu by asi vydržela cokoli s výjimkou přímého zásahu.
Drucker zavrtěl hlavou. Všechno tady bylo jak bývalo. Jenom on se změnil. Ne, ani on se nezměnil, jenomže Reich mu právě dal na vědomí, že jeho celoživotní služba své zemi nestojí za fajfku tabáku. To bolelo. Nikdy se mu ani nesnilo,

jak to bude bolet.
Nižší důstojníci a vojáci se stále stavěli do pozoru a salutovali, když šel kolem. Nevšimli si žádné změny, pokud šlo o ně, podplukovník zůstával osobou s autoritou rovnou téměř bohu. Jeho rty se zkřivily v úsměšku.
Začalo mrholit, což dokonale odpovídalo jeho náladě, když kráčel základnou. Dvě A-45 stály na svých rampách v různém stádiu přípravy ke startu. Drucker jim kývl na pozdrav. Do určité míry byly to jediné, co mu v Peenemünde zbylo. Zpráva generálmajora Dornbergera, jak velitel řekl, mu ponechávala možnost dál létat do kosmu. Bylo to méně než by byl chtěl, ale i to bylo alespoň něco.
Znovu kývl na pozdrav obrovským raketám. Kupodivu vypadaly méně futuristicky než staré A-10 - zbraně odvety, jak je nazval Hitler. A-10 měly ostré nosy a elegantní křivky, které byly v době před příchodem Ještěrů považovány pro rakety za nezbytné. A-45 se skládala z obyčejných válců, a návratový stupeň měl tak tupý nos jako Bavorák. Tupý nos poskytoval víc prostoru pro absorpci tepla, vznikajícího atmosférickým třením, válce byly výrobně jednodušší a levnější než elegantní tvary prvních raket.
Drucker vzdychl. Tady, jako všude jinde, se skutečnost ukázala mnohem méně romantická, než si představovali snílci. Zavrtěl hlavou. Možná by všechno bylo lepší, kdyby byli nepřišli Ještěři. Kdyby byli Rusové poraženi a zahnáni za Ural, Reich by měl veškerý Lebensraum, aby ukázal Evropě, co dokáže. Pak by možná on a Kathe a děti - místo aby žili tady - dnes pěstovali obilí nebo kukuřici někde na nekonečných pláních Ukrajiny.
O chvíli později se jeho denní snění změnilo v noční můru. Esesáci by ji mohli vytrhnout z ukrajinských plání stejně snadno jako z Greifswaldu. A jako prostý sedlák by neměl vysoce postavené přátele. Zastřelili by ji, nebo by ji poslali do plynové komory. Ve skutečném světě tomu zabránil. Když ho tak rozčilila zpráva, která mařila jeho šance na další povýšení, co by udělal, kdyby zlikvidovali Kathe?
Ta myšlenka zplodila další, ještě černější. Zlikvidovat Kathe protože měla židovskou babičku připadalo Druckerovi urážlivě nespravedlivé, ale to bylo proto, že ji znal a miloval ji. Co s ostatními lidmi s židovským prarodičem? Zlikvidovat je? Co s lidmi se dvěma židovskými prarodiči? Co s lidmi se třenu? Se čtyřmi? Co s lidmi, kteří byli skrz naskrz Židé? Kde narýsovat dělící čáru?
Reich ji narýsoval u jednoho židovského prarodiče. To ponechávalo Kathe v nebezpečí a děti v bezpečí. Drucker nebyl schopen pochopit, jaký je v tom smysl. Bylo by v tom víc smyslu, kdyby ta dělící čára vedla u dvou židovských prarodičů? To by ponechalo Kathe v bezpečí, ale ... Byl vubec nějaký smysl v likvidací kohokoli, kdo byl Žid nebo zčásti Žid?
Reich si to myslel. Dokud nenastaly potíže ohledně Kathe, Drucker o tom příliš neuvažoval. Teď ... Teď si vzpomněl, že plukovník Heinrich Jager, po němž pojmenoval svého staršího syna, kvůli němuž pomohl zavraždit ty dva esesácké Schwein-hundy, nikdy o těchto masakrech neřekl nic dobrého.
Pomohl tenkrát Jagerovi zmizet do Polska s tou hezkou ruskou pilotkou, a od té doby o něm už neslyšel. Nyní se s vážnou tváří otočil k východu - přesněji řečeno k jihovýchodu - a zasalutoval. „Plukovníku," řekl, „myslím, že jste možná byl chytřejší než já."
Fotsev napochodoval do administrativní kanceláře v jeho kasárenském komplexu. Úředník vzhlédl od obrazovky počítače. „Jméno a výplatní číslo?" řekl muž. „Důvod vašeho příchodu?"
„Důvod příchodu je hlášení před nástupem třídenního volna, nadřízený pane." Fotsev řekl to, co měl na mysli především. Pak teprve sdělil úředníkovi své jméno a číslo, které ho odlišovalo od každého jiného Fotseva, který se kdy narodil.
Když vložil do počítače jméno a výplatní číslo, udělal úředník rukou schvalující gesto. „Váš odchod je potvrzen: tři dny," řekl. „Půjdete do toho nového města?"
„Samozřejmě, nadřízený pane," odpověděl Fotsev. „Byl jsem pryč z Domova a od způsobu života Domova velice dlouho. Těším se na to, až si to připomenu. Podle toho, co říkají ostatní muži, to město je nejlepší antidotum proti blátu a smradu a šíleným Tosevanům v Basře."
„Slyšel jsem totéž," řekl úředník. „Ještě nemám nárok na dovolenou, ale už se to blíží. Až ji dostanu, také pojedu do toho nového města." Ukázal ke dveřím. „Pendl odjíždí odsud. Za chvíli by tu měl být."
„Děkuji." Fotsev věděl, odkud odjíždí pendl. Také věděl kdy. S kasárenskou chytrosti si načasoval svůj odjezd tak, aby strávil co nejméně času čekáním na dopravu.
Jako obvykle autobus přijel včas. Kdyby se opozdil, podezíral by z toho Fotsev tosevanské teroristy. Zpoždění následkem neschopnosti bylo vlastní Tosevanům, ne Rase. Fotsev a pár dalších mužů počkali, až vracející se kamarádi vystoupí, a pak se vedrali do autobusu.
S rachotem se autobus - tosevanské výroby, a proto hlučný, páchnoucí a nepříliš pohodlný - rozjel po nové dálnici, vedoucí k jihozápadu. Velcí Ošklivci, obdělávající svá vyprahlá políčka, občas vzhlédli k projíždějícímu autobusu. Ále zanedlouho opustili oblast zavlažovanou říční vodou a vjeli do mnohem neúrodnějšího kraje, který Fotsevovi připomněl Domov. Rostliny, které zde rostly, byly odlišné od těch, které znal, než upadl do studeného spánku, ale nebyly zase tak příliš odlišné, zvlášť když se na ně díval oknem autobusu.
Zavrtěl se, pokoušeje se nalézt co nejpohodlnější polohu. Po chvíli otevřel okno a vzdychl potěšením, když přes jeho šupiny zavanul mírný vánek. Tohle bylo počasí pro Rasu. S Velkými Ošklivci ajejich příšerným městem aještě škodlivějšími zvyky a pověrami za zády byl připraven užívat si, dokud se nebude muset vrátit do nepříjemné služby.
„Podívej se!" ukázal další muž. „V dálce jsou vidět lodi kolonizační flotily. To je pohled, při kterém se muž cítí dobře."
„Pravda," řeklo několik vojáků zároveň. Autobusem proběhla sprška zdůrazňovacích zakašlání.
„Jsou chytří," řekl Fotsev. „Zřídili kolem lodí a nového města velkou bezpečnostní zónu, takže místní Tosevané budou mít potíže dostat se knim a něco jim vyvést." Druhá strana mince ovšem byla, že všechna tří nezávislá tosevanská ne-im-péria měla nepochybně na město a lodě zaměřené své střely s hlavicemi z výbušného kovu. Ale Fotsev nehodlal

prodlévat u rubu mince. Byl na dovolené.
Uvažoval, že si vezme zázvor, ale rozhodl se počkat, dokud se nedostane do města. Od té doby, kdy se zjistilo, jaké účinky má ta rostlina na ženy, si důstojníci počínali jako muži stižení purpurovým svrabem. Řidič autobusu byl s největší pravděpodobností jejich informátorem.
„Necítím žádné feromony," poznamenal jeden z vojáků. „Taková úleva, cítit se zase normálně, nemuset pořád myslet na páření. Zase dokážu přemýšlet normálně."
Nikdo z ostatních vojáků se s ním nepřel. Někteří zabručeli na souhlas. Fotsev ne, ale ani si nemyslel, že se muž mýlí. Lodi kolonizační flotily mnohonásobně převyšovaly budovy nového města, i ty nejvyšší, takže je muži v autobusu spatřili až po chvíli další jízdy. Když Fotsev budovy konečně uviděl, zasyčel radostí. „Při Císaři," řekl měkce. „To je skutečně kus Domova, který se snesl na Tosev 3."
Autobus zastavil se skřípěním brzd uprostřed nového města. Řidič řekl: „Tak si to užijte."
„Co naděláme?" řekl Fotsev filosoficky, když vystoupil z autobusu a uchváceně se rozhlížel. S každým pohybem očních výčnělků registroval nové zázraky. Dlážděné ulice. Ještě lépe - čisté dlážděné ulice. Budovy stejné jako ty praktické, funkční krychle, které znal od dětství. Muži a ženy Rasy v ulicích, vcházející dovnitř a vycházející z budov. Žádné stráže, alespoň ne vtíravé. A snad nejlepší ze všeho - žádní Velcí Ošklivci.
Potěšeně vzdychl. Když se pak nadechl, zachytil feromony vzdálené ženy. Určitě brala zázvor. Znovu vzdychl, tentokrát odlišným způsobem: napůl podrážděně, napůl rezignovaně. Neměl být překvapen, že hlavní neřest Rasy na Tosevu 3 dosáhla i do nového města, ale do jisté míry byl.
Po chvíli se zasmál sám sobě, posměšně. I on sám sem přinesl zázvor, aby mu pomohl zpříjemnit si dovolenou. Když to udělal on, dělali to jistě i ostatní muži. A pokud to dělali i ostatní muži, někteří z kolonistů měli teď zázvor. A polovina z těchto kolonistů byly ženy.
Místo aby si vzal dávku, jakmile nalezne klidné místo, jak měl v úmyslu, vydal se na procházku ulicemi, prohlížeje si výkladní skříně obchodů. Restaurace a podniky, kde se popíjel alkohol, byly otevřené a fungovaly poměrně dobře. Stejně tak živnosti mužů a žen, kteří poskytovali služby: lékaři, makléři a podobně.
Na prodej bylo ještě málo zboží. Po chvíli se Fotsev opravil. Na prodej bylo ještě málo zboží vyrobeného Rasou. Továrny ještě nezačaly vyrábět. Viděl tosevanské zboží na prodej, dovezené z některého z ne-impérií, jejichž technická úroveň byla vyšší než úroveň Velkých Ošklivců kolem Basry.
Vydal nespokojený zvuk. Nechtěl by se dívat na tosevanský televizor, i když si Velcí Ošklivci vypůjčili, nebo spíš ukradli, technologii od Rasy. Na druhé straně, kdyby měl na vybranou mezi tosevanským televizorem a žádným televizorem, jak tomu asi po nějakou dobu bude ... Vydal další nespokojený zvuk. Kdyby Velcí Ošklivci dokázali vyrábět televizory levněji než Rasa, co by dělali muži a ženy Rasy, kteří je vyráběli? To nebyl problém, se kterým by si kolonizační flotila dělala starosti, když opouštěla Domov. Pokud se tehdy vědělo, Velcí Ošklivci neměli žádné výrobní kapacity.
Kéž by tomu tak bylo, pomyslel si Fotsev. Dostalo se mu příliš mnoha bolestných lekcí o tom, co Tosevané dokážou. A to na tom ještě nebyl nejhůř. Ostatní muži vyprávěli příběhy mnohem horší než ty, které se přihodily jemu.
Pouhé pomyšlení na to, co viděl za ta léta od příletu doby-vatelské flotily stačilo, aby dostal pokušení sáhnout pro jednu z lahviček zázvoru, které měl ve svém váčku na opasku. Silou vůle se ovládl. Na to bude mít čas později. Doma by si dávku nevzal, a on se snažil |ak nejlépe mohl předstírat, zeje Doma."
Co by dělal tam? Sel by a napil by se něčeho destilovaného. To mohl udělat tady taky, docela snadno. Vešel do jednoho z podniků, kde takové nápoje prodávali.
Tak, jak bylo od nepaměti zvykem, uvnitř bylo ticho a šero. To vyhovovalo jeho očím mnohem lépe než ostrá záře hvězdy Tosev. Několik mužů žňového města sedělo na židlích a stoličkách a rozprávělo o práci a o přátelích, jako kdyby byli Doma.
Fotsev zašel za obsluhujícím. Láhve za mužem byly všechny tosevanské výroby. Fotsev si pomyslel, že by neměl být zklamán. Ale stejně jako při zjištění, že se zázvor dostal do nového města, byl. Podal obsluhujícímu svoji kartu. „Dejte mi sklenici tady z téhle," řekl, ukazuje na nápoj, který si přál. „Už jsem ho měl předtím, a není špatný."
Obsluhující převedl peníze z jeho karty a podal mu nápoj. Cena, kterou za něj musel zaplatit, ho také zklamala. Takový" nápoj si mohl koupit od Velkého Ošklivce v Basře za polovinu. Slyšel, že pověra místních Tosevanů jim zakazuje pít alkohol, ale viděl pro to jen málo důkazů.
Ale jedna z věcí, za něž tady platil, bylo prostředí, které vyhovovalo jeho druhu a umožňovalo mu dostat se na chvíli od Velkých Ošklivců. Zvedl sklenici na pozdrav. „Na Císaře!" zvolal a napil se.
„Na Císaře," opakoval obsluhující a sklopil oči, jak se slušelo. Pak, když se podíval na Fotsevovu tělní kresbu, řekl: „Byl bych si myslel, že vy vojáci jste na Císaře zapomněli po tolika letech na téhle bídné planetě."
„To se nemůže nikdy stát," řekl Fotsev se zdůrazňovacím zakašláním. „Kdybych na něho nepamatoval, duchové Císařů minulosti zapomenou na mě, až zemřu."
„Jak si můžete vy muži z dobyvatelské flotily vůbec něco pamatovat?" zeptal se obsluhující. „Všechno na tomhle světě se zdá vzhůru nohama, všechno se pořád mění." „To je pravda," souhlasil Fotsev.
Žena sedící u nedalekého stolu k němu obrátila jeden oční výčnělek. „Jak to, že jste nám vy z dobyvatelské flotily nedokázali předat náležitě dobytou planetu?" zeptala se. „Příliš mnoho těch divokých Velkých Ošklivců stále řídí své vlastní záležitosti, a dokonce i ti, o nichž se předpokládalo, že jsou pacifiko-vaní, jsou pro nás nebezpeční."
„Ukázalo se, že ti tvorové vůbec nejsou to, co jsme si mysleli, že budou," odpověděl Fotsev. „Byli mnohem pokročilejší, než jsme očekávali, a dnes jsou ještě pokročilejší."
„Když přiletěla dobyvatelská flotila, byli méně pokročilí než my," řekl obsluhující. „Je to pravda nebo ne?" „Je," začal Fotsev, „ale - "

„Pak jste je měli porazit," přerušil ho obsluhující, jako kdyby trvající nezávislost některých Tosevanů byla výhradně Fot-sevova chyba. „To, že jste neuspěli, vypovídá jen o vaší vlastní neschopnosti."
„Pravda," řekla žena a pár jejích společníků udělalo rukou souhlasné gesto. „Přišli jsme sem do světa, který pro nás nebyl připraven, a čije to chyba? Vaše!"
Fotsev dopil svůj alkohol, sklouzl ze sedačky a bez dalšího slova opustil podnik. Už viděl, že kolonisté měli velké problémy přizpůsobit se, když přišli do Basry. Ale nikdy si nepředstavoval, že by to mohla být pravda i obráceně, že by on mohl mít problémy přizpůsobit se, když přijde do tohoto nového města.
Tosev 3 ho změnil. Tosev 3 změnil každého muže dobyvatelské flotily. Muži a ženy z kolonizační flotily zůstali nezměnění. Vypadali, jako by odletěli z Domova včera. A on se k nim nehodil. O čem to vypovídalo? O ničem, co by chtěl slyšet. Vytáhl zázvor a dal si velkou dávku. S tou rostlinou kolující mu v těle, to nemusel poslouchat ať to bylo cokoli.
„Je mi skutečně líto, podplukovníku." Nadporučík, s nímž Glen Johnson hovořil,-byl sotva zpoloviny tak starý jako on, ale z jeho hlasu zněla jistota. „To nemůže nikdo. Osobně bych řekl ano, ale mám své rozkazy, a ty mi neponechávají žádnou volnost v jednání/'
„Pěkně směšné rozkazy," řekl Johnson. „Všechno, co chci, je pilotovat jeden z těch nákladních letů na kosmickou stanici a prohlédnout si ji. Mám kvalifikaci pro řízení nákladní lodě -je mnohem jednodušší než řízení Peregrine. Tak v čem je problém, abyste mě zapsal na střídačku do rozpisu letů? Jen bych si tam jednou slítl v pauze mezi hlídkovými lety. Nesháním přesčasy."
„Ovšemže ne, pane." Nadporučík se usmál, aby ukázal, jak dobrý, trpělivý a chápavý" chlapík je. „Ale musíte vědět, že rozpis se dělá s určitým předstihem a nemůže být nahodile měněn."
„To, co vím, je to, že se vytáčíte," řekl Johnson. Neochvěj- . ný mladý důstojník vypadal zraněně. Ale Johnson na to nedbal a pokračoval: „To, co nevím, je proč."
Ani se to nedověděl. Nadporučík tam seděl upjatě jako vzorný žáček v devatenáctém století. Johnson zamumlal něco o jeho předcích, dost hlasitě, aby to mohl zaslechnout. Nadporučík zrudl, ale jinak nezměnil výraz. Johnson znovu cosi zavrčel, tentokrát hlasitěji, a vyšel ven z klimatizované kanceláře.
I brzy na jaře, i tak blízko pobřeží, se mu košile lepila na tělo jako štětka, která právě uviděla stodolarovku. Něco ho štíplo do zápěstí: jeden z těch zatracených komárů, kterým místní říkali neviditelní zasráni. Připleskl ho a vztekle zaklel. Tak tohohle určitě neviděl.
„Mám chuť se ožrat," zamumlal. Tím ožráním si nebyl tak jisty, ale drink určitě zatraceně potřeboval. Dát si jeden mu připadalo jako mnohem lepší nápad, než se vrátit do své malé sterilní krychle v ubytovně pro svobodné důstqiníky, lehnout si a dumat.
V baru uviděl Guse Wilhelma Když si objednal skotskou s ledem, sedl si vedle svého přítele. „Co tady děláš?" řekl Wilhelm.
„Mohl bych se tě zeptat na to samé, zvlášť když jsi tu byl dřív," odpověděl Johnson.
„Slunce musí být ještě vysoko," řekl Wilhelm. „A tady je klimatizace." Podíval se na Johnsona. „Zdá se, že potřebuješ ochladit víc než já. Jestli ti z uší nejde pára, tak jsem žádnou neviděl."
„Parchanti," zabručel Johnson a vypil jedním hltem půl sklenice.
„Jo, jo, to je spousta lidí," řekl Wilhelm uvážlivě. „O kterých parchantech konkrétně mluvíš?"
„O těch, kteří mě nechtějí pustit nahoru a podívat se na naši kosmickou stanici," odpověděl Johnson. Začal tu skotskou cítit, obvykle nepil před polednem. „Jsem daňový poplatník, zatraceně. Krucinál, jsem dokonce daňový poplatník s bezpečnostním prověřením. Tak proč mě tam nenechají letět s nákladem?"
„Aha," pronesl Gus Wilhelm a moudře přikývl. „Pokoušel jsem se o to před nedávnem. Taky mě nenechali."
„Proč sakra ne?" zeptal se Johnson.
Wilhelm pokrčil rameny. „To neřekli. Je mi líto, pane -znáš to ... kdyby začali lidem říkat proč, co by to bylo za službu?"
Než na to Johnson stačil odpovědět, vešel do baru další důstojník, dobře vypadající chlapík, který mě své hnědé vlasy tak dlouhé, jak řády dovolovaly, a možná i o půl palce delší. Byl to jeden z pilotů, kteří létali s náklady na kosmickou stanici. Johnson na něho zamával, napůl přátelsky, napůl autoritativně. „Tady!" zavolal.
Kapitán Alan Stahl pohlédl jeho směrem, pak se usmál a přikývl. „Já si dám pivo, pánové," řekl. Jeho přízvuk kolísal někde mezi středozápadním a jižním: pocházel ze Saint Louis. Když se napil Budweiseru, pohlédl přes stůl na Johnsona a Wilhelma. „Co pro vás můžu udělat, pánové?"
„Mě Vynechte," řekl Wilhelm. „Já jsem tady jenom proto, abych odsud vyštvával lidi."
Stahl na něho potutelně pohlédl. „A to začínáte se mnou?" Johnson předešel jeho odpověď vlastní otázkou: „Co to vozíte, vy autobusáci, nahoru na tu kosmickou stanici, že s tím dělají takové ciráty i před tak starým psem, jako jsem já?"
Stahlova otevřená, přátelská tvář se uzavřela jako zabouchnuté dveře. „Ne, pane, vy víte, že o tom nesmím mluvit," řekl. „Já se vás taky na vaši práci neptám. Není zdvořilé, abyste se mě ptal na moji, zvlášť když musíte vědět, že vám nemohu odpovědět."
„Proč k čertu nemůžete?" zavrčel Johnson. Neměl rád, když před ním někdo uhýbal. Nikdo, kdo se dokázal vyšplhat do kokpitu stíhačky, nedokázal příliš držet na uzdě svůj temperament. Ale Alan Stahl jen usrkl svého piva a držel jazyk za zuby. Gus Wilhelm mu položil ruku na rameno. „Vzdej to. Nikam se nedostaneš."
„Co to tam sakra ti lidi nahoře skrývají?" řekl Johnson. „Pane, když to bude vědět víc lidí, tak je pravděpodobné, že se to dovědí i Ještěři," řekl Stahl. „Už teď moc mluvím, takže, jestli mě omluvíte - " Dopil pivo, kývl na pozdrav - byl stále zdvořilý - a spěšně vyšel z baru.
„No, vystrašil jsi ho," poznamenal Wilhelm. „Už jsem kruci řekl jednou: jsem daňový" poplatník s bezpečnostním

prověřením," řekl Johnson. „Co si sakra myslí, že udělám? Že vlezu do první telefonní budky a okamžitě odtud zavolám ještěřímu admirálovi? Že zavolám při příštím letu z Peregrine na nějakou pozemní stanici Ještěrů? To snad do prdele ne."
„No jo, spousta bezpečnostních opatření jsou akorát nesmysl - vím to stejně dobře jako ten druhý chlápek," odpověděl Wilhelm. „Ale můžeš někomu říct nějakou maličkost, a on může něco říct někomu jinému, a tak dál - a někde na konci řetězu se to může dostat až k uším Ještěrů. A ty jsi určitě daňový poplatník, ale možná tvoje bezpečnostní prověření není dost vysoké pro to, co se děje tam nahoře."
„Autobusák jako Stahl to ví, a já ne?" To nebylo fér k druhému pilotovi, ale Johnson nebyl v náladě, aby se choval férově.
„Vzdej to," řekl Wilhelm znovu. „To je nejlepší rada, kterou pro tebe mám. Vzdej to. Když to neuděláš, dostaneš se akorát do průseru. Jestli to Stahl ohlásí, možná už v něm jsi."
„Jebu ho," zamumlal Johnson, ale pokusil se uklidnit. Taky věděl, že to byla dobrá rada. Uvažoval, jestli si nemá koupit další drink, ale rozhodl se, že ne. Kdyby se teď opil, určitě by se dostal do potíží. Cítil to, tak jako chlapi poznají podle bolestí ve starých zraněních a zlomených kostech, že bude špatné počasí ještě předtím, než se tak stane.
Když se Johnson zvedl bez dalšího slova a zamávám barmanovi, Gus Wilhelm nepříliš tiše vydechl úlevou. Gus Wilhelm to ale špatně pochopil. Johnson to nevzdal - ani zdaleka ne. Ale tady a teď nemohl udělat víc. Jeho přítel nevěděl víc než on a nebyl zvědavý.
Když se rozhodl, že by měl se svým časem udělat něco užitečného, zašel Johnson do velkého hangáru, kde odpočíval mezi jednotlivými lety Peregrine. Cvičně prohnal techniky, zkontroloval nově instalované doplňky vybavení a znovu začal nadávat. Některé ze změn znamenaly nepochybně zdokonalení, ostatní byly jen změny pro změny.
„Dobře," řekl, „to jsou digitální hodiny, bez ručiček. Jsou přesnější?"
„Moe ne," odpověděl bodře chlapík, který je instaloval. „Ale číslice by se měly dát snadněji přečíst." Johnson o tom nebyl přesvědčen, ale také neviděl, jak by mohly nové hodiny škodit. Zachoval klid.
Po obědě se vrátil do svého pokojíku. Znovu se pustil do Války světů, a uvažoval o tom - ne poprvé - že Wellsovy Marťany by bylo zatraceně snazší porazit než Ještěry, když někdo zaklepal na dveře. Zastrčil do knihy pohlednici, aby si založil stránku, vylezl z postele a šel se podívat, kdo to je.
Jeho návštěvník měl na náramenících tři hvězdy. Johnson ztuhl v pozoru: velitel základny Kitty Hawk byl jenom generálmajor. Johnson nevěděl, že by na základně byl nějaký vyšší důstojník. Nedovedl si představit, proč ho chtěl vidět generálporučík.
Zmíněný důstojník, chlapík s buldočí tváří, který měl na jmenovce napsáno LeMAY, ho nenechal v nejistotě dlouho. Dotkl se svým silným ukazováčkem Johnsonovy hrudi a přinutil ho o krok ustoupit. „Vy jste se vyptával," zavrčel hlasem ochraptělým od příliš velkého množství cigaret.
„Pane! Ano, pane!" odvětil Johnson, jako kdyby byl zpátky ve výcvikovém táboře na Parris Islandu. Gus Wilhelm ho varoval, že se může dostat do potíží. Gusovi se ale ani nesnilo, do jakých potíží se může dostat, a jak rychle. Ani Johnsonovi.
„Vyptával jste se na věci, které se vás vůbec netýkají," řekl generálporučík Curtis LeMay. „Lidé, kterých se to týká, vám řekli, že vám do toho nic není, ale vy jste se vyptával dál." Jeho ukazováček znovu přitlačil. Johnson ustoupil o další krok. Ještě jeden, a zakopne o postel. LeMay postoupil za ním. „To není chytré, podplukovníku. Rozumíte mi?"
„Pane! Ano, pane!" Johnson se musel ovládnout, aby to nevykřikl jako na cvičáku. Poněkud zoufale řekl: „Dovolíte otázku, pane?"
„Ne." Generálporučík ještě víc zrudl. „Už jste položil zatraceně moc otázek, Johnsone. Proto jsem přišel: říct vám, abyste zavřel hubu a držel ji zavřenou. A vy to uděláte, nebo budete litovat. Pochopil jste to?"
Na okamžik si Johnson myslel, že ho LeMay vytáhne ven a napráská mu páskem. Kdyby se o to generálporučík pokusil, možná by se zatraceně divil. Ale LeMay se ovládl a čekal na odpověď. Johnson mu poskytl tu, kterou chtěl: „Pane! Ano, pane!"
Stále těžce oddechuje, LeMay zavrčel: „Udělal jste zatraceně dobře." Otočil se a odvalil se z ubytovny.
„Ježíši." Pod Johnsonem se podlamovaly nohy. Stát tváří v tvář rozzuřenému nadřízenému bylo horší, než letět do bitvy. Bylo to, jako by někdo z jeho vlastního roje po něm začal střílet spolu s Ještěry. „Do čeho jsem to sakra šlápl?" zamumlal, když lezl do postele.
Ať to bylo cokoli, Gus Wilhelm měl úplnou pravdu: bylo to mnohem tajnější, než k čemu ho opravňovalo jeho bezpečnostní prověření. Spojené státy mu důvěřovaly natolik, že mu svěřily raketoplán vyzbrojený střelami s jadernými hlavicemi. Tak co mu jeho vlastní vláda nechtěla svěřit? Kdyby se na to pokusil přijít, skončil by. Curtis LeMay mu to dal jasně najevo. Bláznivé, pomyslel si. Absolutně bláznivé.
„Kam to bude, kapitáne?"zeptal se Strahův tosevanský řidič, když Straha nastoupil do vozu.
„K majoru Yeagerovi, jak už nepochybně víte," odvětil bývalý kapitán. „Pozvání mám už několik dní." Řidič neřekl nic a nastartoval. Zařadil rychlost a vyjel od Strahova domu ve Valley.
Yeager žil v Gardeně, jejíž název byl pravděpodobně odvozen od anglického slova garden." To místo Strahovi nepřipadalo jako zahrada, i když mu Yeager vyprávěl, že tu rostly ovocné stromy předtím, než tu lidé vystavěli domy. Vypadalo stejně jako většina jiných částí Los Angeles a okolních předměstí. A pokud jde o místní název Los Angeles ... Straha nevěřil v anděly, ani ve španělské, a nikdy nebude. Když si představil okřídlené Velké Ošklivce, představoval si je, jak se prohánějí vzduchem a vyprazdňují se na hlavy Rasy. Tosevanům by ta myšlenka připadala velice legrační. To, zeji shledával legrační i on sám, znamenalo pouze to, že byl ve společnosti Tosevanů příliš dlouho.
„Počkejte na mě," nařídil řidiči, když vůz zastavil před domem majora Yeagera. Věděl, že to byl zbytečný rozkaz, ale -i když už dlouho nikomu nevelel - stále se mu líbilo organizovat věci.

„Bude vykonáno," řekl řidič a vytáhl brožovanou knížku. Na obálce byla zobrazena inteligentní bytost nepodobná jakékoli, kterou Straha znal. Vida, že se Strahovy oční výčnělky otočily k němu, řidič poznamenal: „Science fiction." V jazyce Rasy by to byl terminologický protiklad. Ale Straha si vzpomněl, že se Yeager také oddával této literatuře a říkal, že mu pomohla získat jeho bezkonkurenční schopnost vžít se do způgarden (angl.) -zahrada (Pozn. překl.) sobu myšlení Rasy. Straha to považoval za další důkaz toho, jak jsou Velcí Ošklivci divní.
„Zdravím vás, kapitáne," řekl Yeager, když Straha vstoupil do dveří. „Ty dvě vyslankyně čínské Lidové osvobozenecké armády přijdou asi tak za hodinu. Doufám, že vám to nevadí."
„Záleželo by na tom?" zeptal se Straha, než se rozvzpomněl na dobré mravy: „Zdravím vás, majore Yeagere."
Aniž by přímo odpověděl na přeběhlíkovu hořkou otázku, Yeager řekl: „Doufal jsem, že byste jim mohl říct užitečné věci o tom, jak se Rasa samotná spravuje, věci, které by si mohly odnést sebou do své vlasti. Zanedlouho se tam vracejí."
„To je možné," řekl Straha. „A o čem budeme diskutovat, než ty ženy přijdou?"
„Půjdeme do pracovny," řekl Yeager. „Udělejte si pohodlí. Mohu vám nabídnout alkohol? Mohu vám nabídnout zázvor?"
„Alkohol prosím - rum," použil Straha anglického slova. „Zázvor snad později. Snažil jsem se s tím přestat." Neuspěl, ale pokusil se.
„Rum. Bude vykonáno." Sobě nalil trochu rumu na kostky ledu. Straha neměl rád studené nápoje. Když oba usrkli, Tosevan se zeptal: „Slyšel jste něco nového o tom, kdo mohl zaútočit na lodi kolonizační flotily?"
„Neslyšel," odpověděl Straha, „a, to připouštím, mě mate. Vy Velcí Ošklivci nejste obvykle v podobných věcech tak vychytralí. Ten popud, samozřejmě, je tady větší, než by byl v jiných případech."
„Ano, dalo by se to tak říct," přisvědčil Yeager. „Ať to udělal kdokoli, Rasa ho potrestá - a kdokoli to udělal si taky potrestání zasluhuje. Zajímalo by mě, jestli vaše kontakty s muži -teď možná i se ženami, podle toho, co vím - v okupovan3'ch částech Tosevu 3 přinesly nějaké nové informace."
„Pokud vím, tak ne," řekl Straha. „Zjistil jsem, že jedna z těch zničených lodí nesla většinu specialistů říšské administrativy. Jestli to pachatelé věděli předem nebo ne, to nemohu říct. Ani mé zdroje to nemohou nijak potvrdit. Osobně bych o tom pochyboval, ale nemám pro své pochyby naprosto žádné důkazy."
„Myslím, že máte pravdu. Ten útok přišel příliš brzy, aby Tosevané znali takové podrobnosti o kolonizační flotile - o tom jsem přesvědčen," řekl major Yeager. „Ale je to zajímavá informace, kterou jsem předtím neznal. Děkuji vám, kapitáne."
„Není zač." Straha se napil rumu. Další malá zrada jeho druhu. Ale po takových velkých aktech zrady, další navíc už byla zanedbatelná.
Yeager s ním nepohrdal jako se zrádcem, alespoň ne viditelně. Ale myslel si, že s ním Yeager nepohrdá ani na jakékoli hlubší úrovni. Ten Velký Ošklivec se příliš zajímal o Rasu obecně, než aby udělal něco takového: další část jeho charakteru, která ho činila tak neobvyklým.
Zanedlouho přišly čínské Tosevanky. Yeager je představil jako Liu Han a Liu Mei. Obě mluvily řečí Rasy docela slušně, i když s jiným přízvukem než Američané. Straha si všiml, že Yeagerův syn, který věnoval jen malou pozornost jeho vlastnímu příchodu navzdory svému uchvácení Rasou, se knřm nyní připojil a Zapředl zdvořilý rozhovor.
Podle hlasu to byly ženy. Považoval Jonathan Yeager některou z nich za sexuálně přitažlivou? A jestli ano, tak kterou? Po chvíli si Straha vzpomněl, Liu Mei byla dcerou Liu Han. Protože byl Jonathan mladší než Sam Yeager, měl pravděpodobně zájem o Liu Mei - alespoň k tomuto závěru dospěl Straha. Ale jemné nuance tosevanského chování mu unikaly, a on to věděl.
Sam promluvil anglicky: „Společenského plácání už bylo dost - je čas, abychom začali mluvit o krocanovi."1 Straha této frázi neporozuměl, ale Jonathan očividně ano, protože odešel. Liu Mei zůstala. Snad tím chtěla naznačit, že ho nepovažuje za atraktivního. Možná to také znamenalo, že nadřazuje povinnost své touze, což Straha shledával hodným obdivu. Ale možná to znamenalo jen to, že bývalý kapitán plně nepochopil situaci.
Liu Han řekla: „Kapitáne, jak můžeme nejlépe použít zázvor proti Rase?"
„Dejte ho ženám, samozřejmě," odpověděl Straha. „Čím víc žen přijde do svého období, tím víc muži zblbnou."
„Tomu rozumím," řekla čínská žena - byla to netrpělivost, to talk turkey (amerikanismus) (Pozn. překl.) mluvit kvěci, mluvit otevřeně. co zaslechl v jejím hlase? „Jak podávat ženám zázvor, abychom udrželi muže neustále zblblé, jak vy říkáte?"
„Aha," řekl Straha. „Když ho budete dávat do jídla nebo do nápojů, tak to udělá tu práci, myslím. Ani by nevěděly, že ho berou ... Ne, vlastně by to věděly, protože by přišly do svého období."
„Pravda," řekla Liu Han. „Ale to ohrožuje ty, kteří připravují jídlo pro Rasu, byli by přirozeně v podezření."
„Aha," řekl Straha znovu. „Ano, je to tak." Nenapadlo ho, že by si s tim Velcí Ošklivci mohli dělat starosti, nezdalo se, že by si byli dělali velké starosti se ztrátami na životech během bojů.
„Kdybychom dokázali intoxikovat dost žen a mužů zároveň, stálo by to za to riziko," řekla Liu Mei, možná si Tosevané, nebo alespoň někteří z nich, uchovali svoji krutost a bezcitnost.
Jonathan Yeager se vrátil do pracovny. Přitáhl ho hlas mladší ženy stejně jako feromony přitahovaly muže Rasy? „To by uškodilo spoustě lidí," poznamenal. Možná měl o Liu Mei zájem, ale nenechal sejí ovlivnit, Straha v jeho hlasu zaslechl výtku.
„To je válka," řekla Liu Mei prostě. „Tady je po válce. Vy Američané jste si vybojovali svou svobodu. V Číně boj proti imperialismu Rasy pokračuje. Lidová osvobozenecká armáda osvobodí i mé ne-impérium."
„A budete tak svobodní jako SSSR?" zeptal se Straha se sarkasmem, který přímo vychutnával. „To je vzor, kterým se řídí Lidová osvobozenecká armáda, že?"
Sam Yeager tiše hvízdl. Straha věděl, že to Velcí Ošklivci občas dělají, když si myslí, že někdo klepl hřebík na hlavičku.

Ale Liu Han řekla: „Budeme svobodnější pod těmi nejhoršími z našeho druhu, než bychom byli pod těmi nejlepšími z Rasy, protože jsme sem Rasu nezvali, aby sem přišla a začala se tady roztahovat.“
Straha se předklonil. „No tak tohle je téma, o kterém si můžeme rozumně promluvit,“ řekl. „Jestli si myslíte, že - “
Venku se ozvalo několik hlasitých ran, následovaných divokým, pronikavým řevem. Straha nepostřehl tak rychle, o co jde. Jako kapitánovi mu chyběly bezprostřední bojové zkušenosti.
Než stačil zareagovat, Sam Yeager řekl anglicky: „To je střelba. Všichni k zemi!“
Straha se vrhl na podlahu. Yeager se neřídil vlastním rozkazem, který vydal. Vytáhl ze zásuvky pistoli a vyběhl k čelní straně domu. „Buď opatrný, Same,“ zavolala jeho žena z vedlejší místnosti.
Z ulice se ozvala další střelba. Okno - a možná víc než jedno - se rozletělo. Yeagerova pistole se přidala, její zvuk se uvnitř rozlehl překvapivě hlasitě. Liu Han reagovala na výstřely velice klidně - klidněji než Straha, kupříkladu. Liu Mei zřejmě nemohlo rozrušit nikdy nic. A Jonathan, ačkoli neozbrojen, spěchal na pomoc otci.
„Je konec,“ zavolala Sam Yeager. „Alespoň si to myslím. Barbaro, zavolej policii. Stejně to už polovina sousedů udělala. Ježíši, nemůžeme si dovolit nová okenní skla, ale zatraceně jistě je budeme potřebovat.“
Barbara Yeagerova zvedla telefon. Straha se šel podívat dopředu, co se stalo. Jeho řidič právě přicházel k domu s automatickou zbraní v ruce. „Je kapitán v pořádku?“ volal.
„Jsem v pořádku,“ odpověděl Straha.
.Je okay,“ řekl Yeager současně. „Co se tam venku k čertu stalo?'
„Seděl jsem ve voze a četl jsem si knížku,“ odpověděl řidič. „Chlapík, který přivezl ty dvě Číňanky, seděl ve voze za mnou. Přijelo auto. Dva chlapi se vyklonili z okének a začali střílet. Mizerná technika. Myslím, že jsem jednoho z nich provrtal. Díky za pomoc, Yeagere.“
„Kdykoli,“ řekl Sam Yeager. „Jste v pořádku?“
„Jako rybička,“ odpověděl Strahův řidič. „Ale ten čínský chlápek dostal jednu rovnou do spánku, chudák. Ani se nedověděl, co ho zabilo.“
Do houkání sirén blížících se policejních vozů Yeager řekl: „Po kom šli? Po kapitánovi? Po těch Číňankách? Možné je obojí.“
Někdo se mě pokouší zabít? pomyslel si Straha. Nedovedl si představit, že by Atvar mohl klesnout tak hluboko. Vražda byla tosevanský prostředek. Rasa ho nepoužívala. Ne, pomyslel si. Nikdo z Rasy ho nepoužíval. Ale možná se Atvar přecejen něco naučil od Tosevanů.
„Obojí je možné,“ řekl jeho řidič. „A co vy, majore? Existují nějací lidé, kteří vás nemají rádi?“
„Nemyslím,“ řekl Yeager pomalu. „Byl by to kopanec do zubů, kdybych zjistil, že se mýlím. Ale kapitán a ta rudá Číňanka jsou mnohem důležitější terče, než budu kdy já.“'
„Jo, to máte pravdu,“ přisvědčil Strahův řidič a dodal: „Neurazte se.“
Zatímco se Sam Yeager smál, Straha zíral na mrtvého Velkého Ošklivce v autě stojícím za jeho vozem. To jsem mohl být já, pomyslel si s mrazením horším než tosevanská zima. Při Císaři, kterého jsem zradil, to jsem mohl být já.
Když se vrátily po nekonečném vyslýchání americkou policií a lidmi z FBI (které Liu Han považovala za něco jako americké NKVD) do hotelu Biltmore, Liu Mei se zeptala: „Byly ty kulky určeny nám nebo tomu šupinatému ďáblovi?“
„Nejsem si jistá. Jak si mohu být jistá?“ odpověděla Liu Han. „Ále myslím, že byly určeny malému ďáblovi. Uhádneš proč?“ Vrhla na Liu Mei odhadující pohled.
Její dcera to uvážila se svou obvyklou vážností. „Kdyby na nás poslalo ty vrahy NKVD, neudělali by to tak diletantsky.“
„Přesně tak,“ řekla Liu, potěšena. „Rusové se o vraždy nepokoušejí. Oni vraždí.“
„Ale,“ - zdálo se, že Liu Mei je na rozpacích nad tím, že nesouhlasí, jak se na dobrou dceru slušelo, ale přesto nesouhlasila - „co Kuomintang nebo Japonci? Také na nás mohli poslat zabijáky, a ti jejich by nebyli tak dobří jako ti, které by si mohl najmout Berija.“
„Na to jsem zatím nepomyslela,“ připustila Liu Han tiše. „Proti Rusům se všechno ostatní zdálo jako maličkost, zapomněla jsem na to. Ale to byla chyba, a udělala jsi dobře, že's mi to připomněla.“ Zatvářila se smutně. „Nikdo to už nepnpomene Frankiemu Wongovi.“
„Ne,“ řekla Liu Mei. „Pomáhal nám.“ „Ano, pomáhal,“ řekla Liu Han. „Nedělal to z dobroty srdce - tím jsem si jistá. Ale pomáhal nám, i když zároveň pomáhal sobě a možná i jiným. Ale jeho žena je teď vdova a jeho dětí sirotci. A teď mají taky důvod nás nenávidět. Špatná věc, oh, velice špatná věc.“
„Ti Američané byli stateční, když se začalo střílet,“ řekla Liu Mei. „Věděli přesně, co mají dělat.“
„Major Yeager je voják,“ odvětila Liu Han poněkud kousavě. „Je to jeho práce, aby věděl co dělat, když se začne střílet.“ Pohlédla úkosem na dceru. „Nebo jsi myslela jeho syna?“
Liu Mei nevypadala rozčileně. Její tvář obtížně -vyjadřovala jakýkoli pocit. Ále odpověděla: „Otec měl zbraň. Syn neměl žádnou, ale stejně šel dopředu.“
„Šel na pomoc svému otci,“ řekla Liu Han. „To má syn udělat. To má udělat i dcera pro matku.“
„Ano, matko,“ řekla Liu Mei poslušně. Méně poslušně pokračovala: „Budeme moci vycházet ven z hotelu, když jsou ti vrazi na svobodě?“
„To nevím,“ odpověděla Liu Han. „Částečně to bude záviset na Američanech. Nevím, jestli to budou chtít riskovat.“
„Proč by si měli dělat starosti?“ Hlas Liu Mei byl výrazný, i když její tvář ne. Nyní zazněl hořce. „Čína nemůže Spojeným státům uškodit. Lidová osvobozenecká armáda nemůže dobýt Spojené státy - Lidová osvobozenecká armáda nemůže dobýt ani Čínu. Nejsme malí šupinatí ďáblové, ani mstí nebo němečtí cizí ďáblové. Američané si nebudou dělat velké starosti, jestli se vystavíme nebezpečí.“
Měla zřejmě pravdu. Proto ale její slova nezněla Liu Han příjemněji. „Mao si tě bude vážit,“ řekla posléze. „Chápeš věci

v pojmech moci.“
„Jak jinak?“ zeptala se Liu Mei udiveně. Liu Han to překvapilo, ale vzápětí si uvědomila, že by ji to nemělo překvapovat. Ona sama se zapojila do revolučního boje už předtím, než se jí podařilo osvobodit Liu Mei z rukou malých ďáblů. Znamenalo to, že Liu Mei byla zapojena do revolučního boje tak dlouho, kam sahala její paměť. Nebylo tedy divu, že uvažovala v těchto pojmech.
„Doufám, že ti vrahové šli po malém šupinatém ďáblovi,“ takticky se vracejíc k předešlému tématu. „Také doufám, že je Američané chytí a dostanou z nich odpověď. To by nemělo být tak těžké, tahle země nemá tolik lidí, mezi kterými by se mohli ztratit.“
„Ne, ale byli v autě - Američan, který slouží malému ďáblovi to řikal,“ namítla Liu Mei. „S autem mohli ujet daleko od domu majora Yeagera, na místo, kde je nikdo nebude hledat.“
„Máš opět pravdu.“ Liu Han pohlédla na dceru s respektem. Liu Mei pochopila rychleji než ona, jak to v USA chodí. Snad to bylo jen proto, že byla mladší. Možná to bylo i proto, že byla bystřejší. Liu Han nerada připouštěla tuto možnost i sama sobě, ale byla natolik realistkou, aby si to nezastírala.
A Liu Mei, bez ohledu na to, jak chytrá byla, měla také své klapky na očích. Okouzleně řekla: „Ti Američané byli velmi stateční, když se začalo střílet.“
Liu Han nevěděla, jestli se má začít smát, nebo jít a zatřepat s ní. „Když říkáš „ti Američané“, mluvíš o tom mladším, který se jmenuje Jonathan, že?“
Liu Mei zrudla. Její pleť byla o něco světlejší, než kdyby byla čistě čínské krve, což Liu Han usnadnilo pozorovat, jak se jí červeň rozlézá po tvářích. Liu Mei zvedla hlavu a bojovně vystrčila bradu. „A co když ano?“ zeptala se vzdorně. Byla větší a měla silnější kosti než Liu Han, kdyby se pustily do sebe, možná by zatřepala ona s ní.
„Je to Američan, cizí ďábel,“ poukázala Liu Han na to, co bylo očividné.
„Je to syn přítele mého otce,““ odpověděla Liu Mei. Liu Han si neuvědomila, jak moc to pro její dceru znamenalo, když se začala dovídat o Bobbym Fiorem. Liu Han toho Američana znala, znala jeho klady i zápory - a obojího měl požehnaně. Nezdál se - nemohl se zdát - Liu Mei zcela skutečným, dokud ji náhoda nesvedla sjelio přítelem. Jonathan Yeager získal její zvláštní pozornost právě proto, že byl do jisté míry spojen s Bobbym Fiorem.
Volíc pečlivě slova, Liu Han řekla: „Víš přece, že je to jeden z těch, kteří mají rádi šupinaté ďábly.“ Jestliže její dcera byla do syna majora Yeagera zamilovaná, nechtěla na ni tlačit příliš tvrdě. To by jen způsobilo, že by se její dcera upnula na něj a na všechno, co představovala ještě silněji, než by tomu bylo jinak. Liu Han si ten paradox pamatovala ze svých dívčích let.
„No a co?“ pohodila Liu Mei hlavou. Vlasy se jí zavlnily, tak jak by se Liu Han nikdy nezavinily, Bobby Fiore míval vlnité vlasy. Liu Mei pokračovala: „Není to tak, že mít víc lidí, kteří dobře rozumí malým šupinatým ďáblům, by bylo užitečné pro Lidovou osvobozeneckou armádu?“
„Ano, to v každém případě,“ připustila Liu Han. Ukázala prstem na dceru. „Co? Ty uvažuješ o tom, že mu ukážeš své tělo, abys ho přilákala do Číny pomáhat nám proti šupinatým ďáblům? Takovou blbost by nevymyslel ani výrobce špatných filmů.“ A to jsem si chtěla dát pozorná to, co říkám, pomyslela si.
Liu Mei znovu zrudla. „Takovou věc bych neudělala!“ zvolala. „Nikdy bych takovou věc neudělala!“ Liu Han jí věřila, ačkoli některé mladé dívky by v takové situaci lhaly. Pamatovala si na skandál, do kterého se dostala jedna z její rodné vesnice ... Ale vesnice byla pryč a ta dívka s rostoucím břichem byla s největší pravděpodobností mrtvá. Liu Mei pokračovala, uvážlivějším tónem: „Ale je to hezký mladý muž, i když je to cizí ďábel.“
A Liu Han s ní nemohla nesouhlasit, protože si sama myslela totéž. Řekla: „Nezapomeň, že má možná nějakou cizí ďáblici jako přítelkyni.“
„Já vím,“ řekla Liu Mei. „Skutečně má, nebo měl. Povídal mi o ní. Říká, že má vlasy jako nová měděná mince. Viděla jsem pár takových lidí. Připadají mi ještě podivnější než černí lidé nebo plavovlasí.“
„Poslechni si bajku,“ řekla Liu Han. „Když bohové tvořili svět, nepekli první lidi, které stvořili, dost dlouho, takže jim vyšli bledí. To jsou cizí ďáblové. Druhou várku lidí nechali v troubě příliš dlouho, atak vznikli ti černí. Potřetí je už upekli perfektně, a vytvořili Číňany. Je to jenom bajka, protože nejsou žádní bohové, ale my vypadáme tak, jak mají lidé skutečně vypadat.“
„Chápu,“ řekla Liu Mei. „Ale zvykla jsem si na světlou kůži, protože ji kolem sebe teď pořád vidím. Červené vlasy se mi ale pořád zdají divné.“
„Mně tak}',1“ přisvědčila Liu Han, vzpomínajíc na rudovlasého muže, kterého uviděla ten den, kdy Liberty Explorer vplul do přístavu San Pedro.
Než mohla říct cokoli dalšího, někdo zaklepal na dveře apartmá, které obě Číňanky sdílely. Liu Han šla otevřít bez vahaní, americká vláda dala postavit na chodbu ozbrojené stráže, a tak se neobávala dalšího pokusu o vraždu. Skutečně, muž stojící na chodbě nevypadal ani trochu jako vrah. Byl baculatý a měl brýle s tmavou obroučkou. K jejímu překvapení promluvil velmi dobrou mandarínskou čínštinou, i když to byl běloch: „Soudružko Liu Han, jsem Calvin Gordon, pobočník státního podtajemníka pro okupovaná území. S potěšením vám mohu sdělit, že první náklady zbraní pro Lidovou osvobozeneckou armádu opustily San Francisco a San Pedro s určením do Číny. Doufám, že bezpečně dorazí do vaší země, a že je vaši soudruzi použijí dobře a moudře proti malým šupinatým ďáblům.“
„Velice vám děkuji,“ řekla Liu Han. „Neočekávala jsem, že mi to někdo řekne, zvláště ne osobně.“ Pohlédla na telefon, stojící na stolku na jedné straně ohromného gauče. Myslela si, že si Američané myslí, že domluvit se po telefonu je stejně dobré jako setkat se osobně.
Ale Calvin Gordon řekl: „President Warren přikázal, abych sem přiletěl z Little Rocku a osobně vás informoval. Chce, abyste věděla, že Čína je pro Spojené státy důležitá, a že uděláme všechno, abychom vám pomohli osvobodit vaši zemi.“

„To je dobře," řekla Liu Han. „To je moc dobře. Ale, samozřejmě, nevíme, jestli se ty zbraně skutečně k Lidové osvobozenecké armádě dostanou."
„Ne, to nevíme," přisvědčil Gordon. „Svět je nejisté místo. Jestli se ty zbraně dostanou přes Japonce, malé ďábly a Kuomintang, Lidová osvobozenecká armáda je dostane do rukou. A jestli se nedostanou přes Japonce, malé ďábly a Kuomintang, pošleme další, a budeme je posílat tak dlouho, dokud je Lidová osvobozenecká armáda nedostane. Uspokojuje vás to'?"
„Jak bych mohla žádat něco víc?" řekla Liu Han. „Děkuji vám, a děkuji presidentu Warrenovi, a děkuji Spojeným státům. Teď, když jste to učinili, splnila jsem to, co jsem sem přijela vykonat."
Ještě několik minut si vyměňovala s Gordonem zdvořilosti. Pak sejí uklonil a odešel. Když se triumfálně otočila k Liu Mei, uvědonůla si, že to, co řekla americkému diplomatovi, byla naprostá pravda. Nic už ji ani její dceru ve Spojených státech nedrželo. Mohly odjet domů.
Bytí se pro Kassquit jen pomalu vleklo. Nikdy neměla, ani si nepřála, mít větší kontakt s jinými muži Rasy než s Ttomal-ssem. Byla by v Ttomalssově nepřítomnosti nepochybně trávila většinu času ve své kabině i kdyby nebylo zmatku, do kterého ženy a zázvor uvrhly loď. Ale takhle se cítila ještě osamělejší než předtím.
Tresty za požívání zázvoru - zvlášť pro ženy - byly stále tvrdší. Ale muži i ženy ho brali dál. Od toho prvního incidentu se už Kassquit neocitla uprostřed rvačky o ženu, ale věděla, že se to může stát kdykoli. To zapříčinilo, že měla ještě menší zájem vycházet ze své kabiny, než by měla jinak.
Ale musela vycházet alespoň do jídelny. Ačkoli se vyhýbala hodinám, kdy se dalo předpokládat, že bude v jídelně plno, stále se občas náhodně setkávala s muži a ženami Rasy. Někdy byli v jídelně, když tam přišla. Ale častěji je potkávala cestou na chodbách.
Tessreka potkávala častěji, než chtěla. V první řadě proto, že výzkumníkova kajuta byla blízko její. A za druhé proto, že ji s potěšením napadal po celou tu dobu, kterou si pamatovala, a možná i déle.
„Co je to za nechutně kyselý smrad?" řekl jednoho dne, když se vracela do své kajuty. „To musí být zápach Velkého Ošklivce."
Kassquitiny rty se samy od sebe stáhly, odkrývajíce zuby ve výrazu, který byl všechno jiné než úsměv. „Není to zápach, který se vám líbí, že, nadřízený pane?" řekla, zdvořile a sardonicky zároveň. „Raději byste čichal zápach ženy vašeho druhu, která se drogou přivedla do svého období, že? Pak byste se mohl beze studu chovat jako zvíře, že?"
Tessrek se zarazil. Nebyl zvyklý na protiútoky ze strany Kassquit. „Jste jenom Tosevanka," vyštěkl. „Jak se opovažujete zpochybňovat to, co dělá muž Rasy?"
„Jsem inteligentní bytost," opáčila Kassquit. „Když vidím muže Rasy počínat si jako zvířata, jsem dost inteligentní, abych to poznala, což je víc, než se dá říct o těch mužích, kterých se to týká."
„Váš jazyk je zvrácený, nejen svým tvarem, ale i tím, jak ho používáte," řekl Tessrek.
Kassquit zmíněný orgán vyplázla. Také ho považovala za zvrácený, ale tohle by před Tessrekem nepřipustila. Ani by mu neřekla, že uvažovala o tom, nechat si ho chirurgicky upravit na standard Rasy. Místo toho řekla: „Ty věci, které můj jazyk popisuje, jsou zvrácené, horší než ty, kvůli kterým se Rasa vysmívá Tosevanům."
A Tessrek se znovu zarazil. Když nebyl stimulovaný feromony, stejně jako většina mužů i žen Rasy považoval reprodukční chování za odporné. Když mu to někdo připomněl, bylo mu to krajně nepříjemné. „Jakou zrůdu to mezi námi Ttomalss vychoval?" řekl hněvivě.
„Řekla jsem jenom pravdu," řekla Kassquit. „To vy jste ten, který o mně říká lži. Zatím vám to procházelo, ale už to nebudu tolerovat. Rozumíte mi, Tessreku?" Bylo to poprvé, kdy použila jeho jména místo jeho titulu.
Všiml si toho také, a byl uražen. „Myslíte si, že se mnou můžete jednat jako se sobě rovným?" zeptal se vztekle.
„Prosím za prominutí," řekla Kassquit sladce. Tessrek se uvolnil. Kassquit zarazila s potěšením kopí ještě hlouběji. „Nepochybně jsem vás přecenila."
Na okamžik si myslela, že ji Tessrek fyzicky napadne. Vycenil své ostré zuby ve výhružném gestu a roztáhl drápy. Kassquit si bleskově pomyslela: Jestli na mě zaútočí, ze všech sil ho nakopnu.
Tessrek postoupil o krok proti ní. Stejně vyděšená jako zvědavá, i ona mu vykročila o krok vstříc. A on, se zuřivým a zároveň zklamaným zasyčením, ustoupil. Stále syče, zahnul za roh chodby a zmizel.
„Při Císaři," zašeptala. Nikdy v životě neumlčela muže Rasy. Nikdy v životě se o to ani nepokusila. Jakmile si přestala myslet, že je podřadná, přestala být podřadná. Užasle zamumlala: „Vyrovnám se jim. Opravdu to dokážu."
Poprvé pochopila, co zázvor dělal s muži a ženami Rasy. Pocit síly, který v ní koloval, byl sladký. Nebylo to uspokojení a uvolnění, kterého dosahovala, když se dotýkala sama sebe, ale určitým způsobem to bylo ještě lepší. Přemohla jsem ho, pomyslela si. Nikdy předtím jsem nikoho nepřemohla. O chvíli později ji napadla další věc. Divím se,, proč jsem se o to nikdy předtím nepokusila.
O něco později téhož dne Tessreka znovu potkala. Nechal ji na pokoji, což neudělal od chvíle, kdy Ttomalss odletěl na povrch Tosevu 3. Tvářil se, že Kassquit neexistuje.
Když jí druhý den Ttomalss volal, stručně mu shrnula své vítězství. „Gratuluji vám, Kassquit," řekl. „Obrátila jste toho darebáka na útěk. To je dobře, protože vím, že Tessrek byl váš nejhorší a nejotravnější mučitel. Když jste ho porazila, už by vám neměl dělat potíže."
„Děkuji vám, nadřízený pane," řekla Kassquit. „Možná se ukáže, že máte pravdu." Pak, když už zmáčkla Tessreka, rozhodla se zmáčknout také Ttomalsse: „Podařilo se vám přimět Němce, aby přezkoumali svou politiku, týkající se pašování zázvoru?"
„Ne," řekl Ttomalss. „Ani nevím, jestli mám vůbec nějakou naději, že tady uspěji. Pašování zázvoru je v zájmu Německa, protože to působí Rase značné problémy."
„Možná byste měl do této záležitosti angažovat starší výzkumnici Felless," řekla Kassquit, a její hlas nezněl příliš

štiplavě. ‚3ylo by určitě v jejím zájmu, aby se to pašování zázvoru zarazilo.“
„Ehm, ano - dobrý nápad,“ řekl Ttomalss. Kassquit se neusmála, protože tuto reakci ztratila, vzhledem k tomu, že se jí v dětství na úsměv nikdy nedostalo žádné odezvy. Ttomalss nebyl biologicky schopen se na ni usmát, když se začala usmívat její dětská tvářička. Ale kdyby toho byla schopná, právě teď by se usmála. Uvedla by ho do rozpaků, kdyby mu připomněla, že se pářil s Felless. Zasluhuje to, pomyslela si. A bude za to platit tak dlouho, jak dlouho to půjde. Logicky vzato, její hněv na Ttomalsse neměl smysl. Ani Felless nevěděla, co s ní zázvor udělá, když si ho vzala. A jakmile ucítil její feromony, ani Ttomalss se nemohl ubránit tomu, aby udělal to, co udělai. Avšak logika s tím měla málo co společného. Kassquit se stále cítila velmi zrazená - a stále prahla po pomstě.
Ttomalss řekl: „Snad by jiný muž, zkušenější vtom, jak to na Tosevu 3 chodí, byl v tomto podniku užitečnějším partnerem než Felless.“
„Snad,“ řekla Kassquit, dávajíc plně najevo, co si o tom myslí. „Ale nebyla Felless vybrána právě kvůli svým zkušenostem s cizáky? Určitě by měla porozumět Němcům lépe než většina mužů z dobyvatelské flotily.“
„Nevěřím, že je možné porozumět Němcům a zůstat normální,“ řekl Ttomalss. „Příslušník Rasy může dokázat jedno nebo druhé, ale ne oboje zároveň.“
„Jsou to Tosevané,“ řekla Kassquit opovržlivě, zapomínajíc téměř na svoji vlastní krev. „Samozřejmě, že jsou zkažení. Co byste jim mohl dát za to, aby si ponechali zázvor pro sebe?“
„Něco jiného, co by bylo nevýhodné pro Rasu,“ odpověděl Ttomalss. „Dovedu si představit, že Němci budou sotva chtít něco jiného. Jsou možná šílení, ale nejsou takoví hlupáci, aby se vzdali něčeho, co nám škodí, aniž by dostali náhradou něco jiného.“
„Škoda,“ poznamenala Kassquit. „Snad byste jim mohl dát něco, co by se zdálo pro ně výhodné, ale nebylo by.“
„A co se stane, když na to přijdou?“ zeptal se Ttomalss. „Budou znovu pašovat zázvor, protože už nebudou mít žádný důvod, který by jim v tom bránil.“
„Aha,“ řekla Kassquit tiše. „Na to jsem nepomyslela. Je to pravda, nadřízený pane.“ I když nabyla vrchu nad Tessrekem, nemusela mít pravdu vždycky.
„Stabilizovaly se poměry na lodi od té doby, kdy jsme spolu naposled mluvili?“ zeptal se Ttomalss. „Doufám, že ano. Být v Norimberku je zkouška, ale navzdory všemu neočekávám, že zde zůstanu navěky.“
„Trochu, ale jenom trochu,“ odpověděla Kassquit. „Jak jsem řekla, obávám se, že jsem před nedávnem byla na Tessreka hrubá.“ Neobávala se toho, naopak z toho měla téměř barbarskou radost. Ale řeč Rasy měla sklon spíš ke zdvořilým frázím.
Ttomalss řekl: „Tessrek je jediný muž, kterého znám, jehož centrální nervový systém je napojen přímo na jeho kloaku.“ Počkal si na Kassquitino souhlasné gesto, a pokračoval: „Doufám, že jste na toho odporného tmáře a zpátečníka byla pořádně hrubá.“
„Myslím že ano.“ Kassquit pocítila novou radost, když znovu popisovala do nejmenších podrobností výměnu roztomilostí mezi ní a výzkumníkem, a pak ještě jednou, když viděla Tto-malssův smích.
Když se Ttomalss přestal smát, řekl: „To bylo dobré. Byl drzý příliš dlouho. Nejvyšší čas, že zjistil, že si u nemůže beztrestně brousit drápy o tvou kůži.“
„Děkuji vám za vaši podporu, nadřízený pane,“ řekla Kassquit. „V poslední době jsem jí neměla tolik, kolik bych chtěla. Jsem ráda, že se vrátila.“
„Potřebuješ méně podpory než dřív,“ řekl muž, který ji vychovával do dětství. „Tvoje dospívání je téměř ukončeno. Brzy budeš dospělá, stejně nezávislá jako každý jiný.“
„Ano, nadřízený pane,“ řekla Kassquit poslušně, ale nemohla si pomoci, aby nedodala: „Dospělá co? Protože nejsem Tosevanka v žádném smyslu vyjma mé biologie, ale nemohu být plně ženou Rasy, protože tomu brání tatáž biologie.“ Nemyslela si, že Ttomalss odpoví za ni, neodpověděl nikdy předtím, když mu položila podobnou otázku. Ale teď odpověděl: „Dospělý občan Impéria, Kassquit. Ani Rabotevové a Ha-Uessiané nejsou příslušníky Rasy, ale uctívají Císaře, a duchové Císařů minulosti nad nimi bdí, když zemřou. Totéž bude ve všech ohledech platit i pro tebe.“
Vychutnávala ta slova. „Dospělý občan Impéria,“ opakovala. „Byla bych prvním tosevanským občanem Impéria, že?“
„Skutečně budeš,“ přisvědčil Ttomalss. „Svými skutky -i tím, že ses postavila muži Rasy, který ti nespravedlivě nadával - jsi prokázala, že si to zasluhuješ. Jednou budou všichni Tosevané občany Impéria. Tebe si budou pamatovat jako tu, která ukázala cestu, jako na tu, která vytvořila most mezi Tosevany a Impériem.“
Poprvé od chvíle, kdy si uvědomila, jak odlišná je od všech okolo ní, jí to nevadilo. „To je dobře, nadřízený pane,“ řekla Ttomalssovi. Myslela to vážně. Poprvé od chvíle, kdy si uvědomila, jak odlišná je, nalezla znovu své místo.
Telefon v bytě Davida Goldfarba zazvonil. Naomi, která byla blíž, ho zvedla a řekla: „Haló?“ Chvíli poslouchala, pak se obrátila k manželovi. „To je pro tebe.“
Zvedl se z gauče. „Kdo je to?“
„Nevím,“ odpověděla Naomi, zakrývajíc rukou mluvítko. „Není to známý hlas ... nemyslím.““ Znělo to trochu pochybovačně.
Pokrčil rameny a vzal si sluchátko. „Goldfarb.“ „A to jsem rád, starouši,“ odvětil chlapík na druhém konci linky. „Jak se dnes daří vám a vaší krásné ženě?“
„Dobře, děkuji, plukovníku Roundbushi,“ odpověděl Goldfarb upjatě. Poznal ten kultivovaný přízvuk okamžitě, ačkoli Naomi ho slyšela za ta léta jen párkrát. „Co pro vás mohu udělat, pane?“ Věděl s chmurnou jistotou, že mu Basil Roundbush nevolal jen tak pro zábavu.
„Legrační, že se na to ptáte,“ řekl Roundbush, ačkoli Goldfarb na tom nic legračního neshledával. „Je tady trocha práce, kterou byste pro mě mohl udělat, kdybyste byl tak laskav.“
Znělo to spíš, jako by skutečně žádal o laskavost, než jako rozkaz. Snad se tím bavil. Ale Goldfarb se vůbec nebavil.

„Co máte na mysli, pane?“ zeptal se. „Snad agitaci pro Mosleyho návrh zákona? Na to je trochu pozdě, obávám se, zdá se, že pro tohle parlamentní období shořel.“ Naomi vyvalila oči.
„To ano, a jestli chcete znát můj názor, je to taky dobře,“ řekl Roundbush. „Řekněte mi pravdu, Goldfarbe: řekl jsem vám někdy něco kvůli vaší víře? Za všechna ta léta, co se známe?“
„ Využíváte mě kvůli mé víře,“ řekl Goldfarb. „Nestačí to?“. „Ale můj drahý příteli, to je obchod. Není to osobní.“ Znělo to, jako by Roundbushe bolelo, že Goldfarb nevidí ten rozdíl.
„Není to jen obchod, když jsem tím tak zranitelný.“ Goldfarba napadlo, jestli to měl říkat, ale nemohlo to být nic, co by Roundbush už nevěděl. „Ještě jste mi neřekl, co ode mě chcete.“
„Jasně,“ řekl Roundbush, což nebyla odpověď. „Snad bychom se měli sejít zítra odpoledne v té hospodě s vynikajícím Guinessem -jak se to tam jmenovalo? - a promluvit si o tom?“
„U Robinsonů,“ řekl Goldfarb automaticky.
„Správně. Tak tedy u Robinsonů, o půl šesté.“ Linka oněměla.
„O co šlo?“ zeptala se Naomi, když David zavěsil.
„To přesně nevím,“ odpověděl. „Ať to bylo cokoli, bylo to něco, o čem náš zasloužilý plukovník,“ - vložil do těch slov maximální dávku sarkasmu, jaké byl schopen - „nechtěl mluvit po telefonu. Což s největší pravděpodobnosti znamená, že to nesnese denní světlo.“
„Něco se zázvorem,“ řekla Naonú.
„Nevím o ničem jiném, co by Roundbush dělal, o čem by se nedalo mluvit po telefonu,“ řekl David. „Samozřejmě, nevím, v čem všem je zapletený.“
„Nemůžeš tedy zůstat stranou?“ zeptala se.
Zavrtěl hlavou. „Byl bych rád, ale víš stejně dobře jako ja, že je to nemožné. Musím zjistit co chce - a podívat se, jestli mu to dokážu rozmluvit.“
Měl ktomu příležitost nazítří, když navzdory nepříjemnému mrholení dorazil přesně v určenou dobu k Robinsonům. Objednal si whisky - nebylo správné počasí na pivo - a posadil se co nejblíže ke krbu. Roundbush zde ještě nebyl - a David zbožně doufal, že se ani neukáže.
Ale plukovník Roundbush přišel, fešácký jako vždy, a posadil se ke Goldfarbovu stolu. „To není nejhorší nápad,“ řekl, ukazuje na whisky a objednal si jednu pro sebe. Když přišla, pozvedl sklenku. „Tak na vás, starouši.“
„Nemusíte mi mazat med kolem pusy, pane,“ řekl Goldfarb. „Ať máte na mysli cokoli, pravděpodobně jste mě do něčeho uvrtali.“
„No to je krásný postoj,“ řekl Basil Roundbush. „Chystám se tomu člověku nabídnout plně hrazenou dovolenou na francouzské Riviéře - to zní dobře, že, když venku tak prší? - a on řekne, že ho do toho někdo uvrtal. Spousta chlapů by ráda zaplatila, aby tam mohli jet, to mi věřte.“
„Němci okupovaná francouzská Riviéra?“ Goldfarbovo zamrazení nemělo nic společného s počasím. „Ano, pane, to je skvělé místo, kam poslat Žida. Proč si místo toho nevyberete někoho jiného z vašich lidí?“
„Budete mít britský pas,“ řekl Roundbush trpělivě. „Nebo, pokud byste tomu dal přednost, můžete mít americký pas. Možná by to bylo dokonce lepší: spousta křesťanů ve Spojených státech tak říkajíc vypadá jako vy. A vy jste ten pravý muž pro tuhle práci. Mluvíte jazykem Ještěrů a s vaší jidiš se dorozumíte německy.“
„Je tady takový malý problém s francouzštinou,“ poznamenal Goldfarb.
„To je skutečně maličkost.“ Roundbush zůstával klidný a nevzrušený. „Každý, s kým budete muset mluvit, bude mluvit německy nebo jazykem Ještěrů, nebo obojí. Jak už jsem se jednou nebo dvakrát zmínil, máme tam dole nějaké problémy. Zdá se, že Němci zmáčkli chlápka, který byl nezávislý operátor a zařizoval pro nás část obchodů. Všechno, co můžete udělat, aby se věci daly do pořádku, bude vysoce oceněno, tím si můžete být jist.“
„Co si myslíte, že tam můžu udělat, co by někdo z vašich lidí nedokázal udělat tisíckrát líp?“ zeptal se Goldfarb.
„Ale drahý příteli, vy jste jeden z našich lidí,“ řekl Roundbush. „Máte větší osobní zájem na úspěchu vašeho podniku než kdokoli jiný, koho bychom mohli poslat. Popíráte to?“
„To sakra nemůžu, když vy chlapi kroužíte nad mou rodinou a nade mnou jako supové nad umírající ovcí,“ zavrčel Goldfarb. „Máte v ruce bič a nestydíte se ho používat.“
„Berete to moc osobně,“ řekl Roundbush. Nevysloveno, ale visící ve vzduchu mezi nimi zůstalo: Jen další popudlivý Žid
„Tak dobře: mám zájem.“ řekl Goldfarb. „Ale vůbec nic o vaší operaci nevím. Jak mám dát věci do pořádku, když nevím, co je v pořádku a co není?“ To byla oprávněná otázka. A s ní byla spojena už ne tak legitimní myšlenka. Jestli mi Roundbush řekne dost špinavosti o svých kámoších, možná bych je mohl shodit.
„Mohu vám říct něco z toho, co budete potřebovat vědět,“ řekl Roundbush. „Mohu vám také dát jména těch lidí tam dole, abyste jich mohl zeptat. Měli by být schopní říci vám víc.“ Mávnul k číšnici: „Ještě dvě whisky, drahoušku.“ Jakmile je odešla obsloužit, obrátil se zpět ke Goldfarbovi. „Takže to tedy berete?“
„Jakou jinou možnost mám?“ zeptal se Goldfarb hořce. „Člověk má vždycky možnosti,“ odvětil plukovník Roundbush. „Některá může být lepší než ostatní, ale ty jsou tam taky.“ Děkuji pěkně, pomyslel si Goldfarb. Ano, mohl bych strčit do úst pistoli a vystřelit si mozek. To máš na mysli, co? Roundbush pokračoval bodře po své vlastní myšlenkové linii.
„Například, měl byste raději britský pas nebo americký?“
„S tímhle přízvukem?“ Goldfarb zavrtěl hlavou. „Tady není žádná volba. Kdybych narazil na někoho, kdo ten rozdíl pozná - a to mohu - okamžitě přijde na to, že jsem lhář.“
„Nikoli nezbytně. Mohl byste být nedávný přistěhovalec,“ řekl Roundbush.
„Přál bych si, abych byl nedávný přistěhovalec,“ řekl Goldfarb. „Pak byste mi už nemohl takhle kroutit rukou.“
„Osobně ne,“ souhlasil vyšší důstojník RAF. „Ale jak jsem vám řekl, když jsme spolu naposledy mluvili o vašem

možném odchodu z této země, mám pracovní kolegy i na druhé straně Atlantiku. Mohli by čas od času potřebovat vaše služby. A protože nevědí z první ruky, jaký vzácný chlapík jste, mohli by být dotěrnější než já při vyžadování vaší pomoci.“
Goldfarb neměl větší potíže přijít na to, co to znamená. „Je to ošklivá tlupa amerických gangsterů a zastřelí mě, když řeknu ne.“
Basil Roundbush to nepřipustil. Na druhé straně to ale ani nepopřel. Místo toho změnil téma a řekl: „Moc dobré, mít vás zase na palubě. Očekávám, že to zvládnete skvěle.“
„Já očekávám, že to strašlivě zpackám - nebo zpackal bych to, kdybych se odvážil, kdyby nehrozilo, že se stane něco strašného mé rodině,“ řekl Goldfarb. Hodil do sebe novou whisky, kterou číšnice přinesla, zatímco hovořil s Roundbushem. Málem si mu při tom sedla na klín. Když si několikrát odkašlal, David se zeptal: „Povězte mi něco, pane: sestřelili jste vy a vaši kámoši ty lodě kolonizační flotily?“
Podařilo se mu, alespoň jednou, klidného Roundbushe překvapit. „Oh, nebesa, to ne!“ zvolal plukovník. „Dokážeme udělat spoustu zajímavých věcí -jsem dalek toho, abych to popíral - ale nemáme satelity a nemáme ani přímou kontrolu nad žádným výbušným kovem tady na Zemi.“
Řekl žádnou přímou kontrolu, protože do toho nechtěl zahrnout nepřímou kontrolu? Velmi pravděpodobně, usoudil Goldfarb. „Víte, kdo zaútočil na kolonizační flotilu?“ Jestli to víte -zvlášť jestli to byl Reich, mohl by to předat Ještěříim. Dostat Heinricha Himmlera do potíží by byl dost dobrý důvod, a ušetřilo by mu to cestu do Marseille.
Ale Roundbush ho zklamal, protože zavrtěl hlavou. „Obávám se, že nemám nejmenší tušení. Ať to udělal kdokoli, nežvanil o tom. Byl by blázen, kdyby o tom žvanil, ale to v minulosti vždycky lidi nezastavilo.'“
„To je pravda,“ řekl David. Napadlo ho něco jiného: „Měl jste něco společného s těmi zázvorovými bombami, které dopadly na Austrálii a uvrhly Ještěry do orgií?“
„Nemám tušení, o čem mluvíte, starouši,“ řekl Roundbush a položil si prst na jednu stranu nosu. To nebylo zdaleka tak zvučné popření jako to, které použil ve spojitosti s kolonizační flotilou. Roundbush se smíchem pokračoval: „Jen to ukazuje, že skutečně existuje taková věc jako zabíjení dobrotou.'“
„Ano, pane.“ Whisky stoupla Goldfarbovi do hlavy a přiměla ho dodat:„Reich své Židy takhle nezabíjel.“
„Bojoval jsem proti Reichu, “ řekl Roundbush. „Nemám ho rád ani teď. Aleje tady. Nemohu dost dobře předstírat že není - a ani vy nemůžete.“
„Ne, pane,“ přisvědčil David Goldfarb pochmurně. „Ale Gottenyu, jak bych byl rád, kdybych mohl.“
„Další dopis od tvého bratrance v Anglii?“ řekl otci Reuven Russie. „Teď o něm slyšíme nějak častěji než obvykle.“
„Má taky víc tzuris než obvykle,“ odpověděl doktor Mojše Russie. „Někteří z jeho přátel - tak je alespoň nazývá - ho pošlou do Marseille, aby jim pomohl s jejich zázvorovým obchodem.“
„Poslat Žida do Velkoněmecké říše?“ zvolal Reuven. „Jestli tohle jsou přátelé bratrance Davida, tak Bůh chraň, aby měl nepřátele.“
„ Omayn, “ řekl jeho otec. „Ale když jsou všechny ostatní možnosti horší...'“ Mojše Russie zavrtěl hlavou. „Já vím. Zdá se to těžko možné. Alé chce po mně, abych zjistil od Ještěrů co mohu o pašování zázvoru přes Marseille, aby tam nejel úplně naslepo.“
„Kolik v tom můžeš udělat?“ zeptal se Reuven.
„Existují muži, kteří mi něco řeknou,“ připustil jeho otec. „Myslím, že o něčem takovém mi informace poskytnou. A co se nedovím od nich, najdu možná v jejich počítačích.“
„Ano. to je pravda,“ přisvědčil Reuven. „Tam se můžeme dovědět skoro všechno, když víme kde hledat a jaké otázky položit.“
Jeho otec se rozesmál, což ho rozzlobilo, dokud Mojše neřekl: „Když víš kde hledat ajaké otázky položit, můžeš najít skoro všechno skoro všude - na to nepotřebuješ počítače.“
Reuvenovy sestry se vyřítily z kuchyně, aby oznámily, že za pár minut bude hotová večeře. Se zamyšleným pohledem na Esther a Judith Reuven poznamenal: „Máš pravdu, otče. Ty už ví všechno předem.“
„O čem to mluví?“ zeptala se Esther ve stejném okamžiku, kdy Judith řekla: „On neví, o čem mluví.“
„Kdybyste pečlivě poslouchaly, skládal vám poklonu,“ řekl jejich otec.
Obě dvě nakrčily nos. Jedna z nich řekla: „Raději bych dostala poklonu tam, kde bych nemusela pečlivě poslouchat.“
„Tak já ti jednu složím,“ řekl Reuven. „Ty jsi ta nej- “ Dřív než stačil říct víc, jeho otec zakašlal. To ho pravděpodobně ušetřilo potíží. Ale ani tak to neocenil. Jeho sestry mu zřídkakdy poskytly takovou skvělou příležitost, a on ji nemohl využít.
O chvíli později jejich matka zkrotila počínající hádku zvoláním: „Večeře!“ Toto řešení nebylo možná tak rafinované jako Salamounovo, ale svůj účel splnilo. Ve srovnání s hovězí polévkou s mrkví, cibulí a celerem se škádlení se sestrami zdálo méně důležité.
Jeho otec ji také schválil, řka: „Je skvělá, Rivko. Připomíná mi doby před válkou, když jsme žili ve Varšavě a věci ... nebyly tak zlé.“
„Proč by sis měl připomínat Varšavu?“ zeptal se Reuven a pokrčil rameny. Jeho vlastní vzpomínky na to místo se datovaly až z doby německé okupace. Byly naplněny zimou, strachem a hladem, nekonečným hryzavým hladem. Nedokázal si představit, jak miska dobré polévky může někoho přivést ve vzpomínkách do těch časů.
Ale úsměv jeho matky se také týkal minulosti. „Nezapomínej, že tvůj otec a já jsme se do sebe ve Varšavě zamilovali.“
„A kdybychom se byli nezamilovali,“ dodal Mojše Russie, „nebyl bys tady teď.“ Pohlédl na dvojčata. „Ani vy byste tady nebyly.“
„Ále ano, byly,“ řekla Esther. Judith dodala: „Tak nebo tak, nalezly bychom nějaký způsob.“ Reuven se chystal dvojčata napadnout kvůli logickému nesmyslu, když uviděl, že obě potlačují hihňání. Vrátil se k polévce, co je zjevně

zklamalo.
„Co píše bratranec David?“ zeptala se Rivka. „Slyšela jsem vás mluvit o tom dopisu, ale neslyšela jsem všechno.“
Mojše jí to vysvětlil. Rivka se zamračila. „To je moc špatné,“ řekla, potřásaje hlavou. „Že se takové věci mohou stát v Anglii ... Kdo by si byl pomyslel, že by k tomu mohlo v Anglii dojít?“
Mojše Russie si povzdechl. „Když jsme ty a já byli malí, drahá, kdo by si pomyslel, že by se takové věci mohly stát v Německu? V Polsku ano. Vždycky jsme to věděli. V Rusku? Ano. To jsme také vždycky věděli. Ale v Německu? Davidova žena pochází z Německa. Její rodina měla štěstí - dostali se odtud včas. Ale když byla malá, bylo Německo dobré místo pro Židy.“
„Teď je to Amerika,“ řekl Reuven. „Amerika, a zde, a snad Jižní Afrika a Argentina. Ale jestli chceš žít pod lidskými bytostmi a ne pod Rasou, je asi Amerika jediné místo, které zbylo, kde můžeš svobodně dýchat.“
„Mosleyho zákon nakonec neprošel, díky Bohu,“ řekl jeho otec. „Být Židem není v Anglii proti zákonu, jak je torna v Reichu. Jenom je lépe, když jím nejsi, nebo tě Iidé přimějí, aby sis jím přál nebýt.“
„V Polsku to bylo taky takové,“ řekla Reuvenova matka. „Nepovažuji Anglii za tak špatnou, jako bylo Polsko, ale k tomu jednoho dne může dojít.“
Reuven pozoroval, jak se jeho sestry vrtí. Čekal, že se některá z nich zeptá, proč křesťané pronásledují Židy. Byl by se na to zeptal sám, ale rozhodl se, že to nestojí za to. Bylo to prostě tak - na tom záleželo. Proč to tak bylo ... Zeptejte se tisíce různých antisemitů a dostanete tisíc různých odpovědí. Která z nich byla pravdivá? Byla vůbec některá z nich pravdivá? Otázky proč vás často zavedly do labyrintu zrcadel, odrážejících se jedno ve druhém, až jste si nebyl jist, kde vlastně stojíte, nebo jestli vůbec někde stojíte.
A samozřejmě, jedno z dvojčat položilo otázku proč, i když ne tu, kterou Reuven očekával: „Proč na tom záleží, jestli někdo - zvlášť nějaký Žid - žije pod lidmi nebo pod Rasou? Nevypadá to, že Židé budou někdy žít pod jinými Židy, a Ještěři nás chrání před obtěžováním ostatních lidí lépe, než to dělají jakékoli lidské bytosti - sám jsi to řikal.“
„To je důležitá otázka,“ řekl Mojše Russie vážně. Reuven se přistihl, jak přikyvuje. Byla to důležitější otázka, než od sester čekal. Jeho otec pokračoval: „Záleží na tom, kdo jsou vládci, protože udávají tón lidem, kteří pod nimi žijí. Nacisté neudělali z Němců antisemity, ale dovolili jim být antisemity & pomohli jim být antisemity. Chápete, co mám na mysli?“
Dvojčata přikývla a Judith řekla: „Ještěři by nikdy nic takového neudělali.“
„Nikdy je moc dlouhá doba,“ řekl Reuven, než stačil jeho otec promluvit. „Židé jsou pro ně právě teď užiteční. Jeden z důvodů, proč jsme pro ně užiteční, je to, že s námi tolik lidí zachází tak špatně - nemáme mnoho jiných možností kam se obrátit. Ale to se může změnit, nebo se Ještěři mohou rozhodnout, že potřebují víc Araby než nás. Pokud k něčemu takovému dojde, kde budeme? V háji, tam budeme.“
Čekal, že se s ním Judith a Esther začnou hádat, ani ne tak kvůli tomu, co řekl, jako proto, že to řekl on. Ale obě vážně přikývly, Buď promluvil rozumněji než obvykle, nebo začaly dospívat.
Jeho otec ocitoval žalm: „Neskládejte svou důvěru v prince.“
„Ani v admirály,“ dodal Reuven.
„Když nemáme skládat důvěru v prince ani v admirály, v koho ji máme skládat?“ zeptala se Esther.
„V Boha,“ řekl Mojše Russie. „To je to, o čem žalm mluví.“
„V nikoho,“ řekl Reuven. Byl vychován ve Svaté zemi, v kolébce judaismu, ale byl k němu méně vnímavý než jeho rodiče. Možná to bylo proto, že byl méně pronásledován. Možná proto, že měl lepší světské vzdělání, ačkoli jeho otec měl také dobré podle měřítek své doby. Možná jen měl potíže uvěřit čemukoli, co nemohl vidět.
„Reuvene,“ řekla matka nesouhlasně.
A možná měl důvody pro pochybnosti, které jeho rodiče neměli, když byli mladí. „Jaký je užitek z víry v Boha, který nechává svůj vyvolený národ procházet tím, co pro něj uchystal Reich?“
„Jsem si jistý, že tohle si mysleli lidé za časů Filištínů, a za časů Řeků, a za časů Římanů, a ve středověku, a za časů pogromů rovněž,“ řekl jeho otec. „Přesto Židé ve víře pevně vytrvali.“
„Za těch starých časů neměli žádnou jinou odpověď,“ řekl Reuven vzdorně. „Nyní máme vědu a technologii. Bůh byl dohad, který posloužil docela dobře, když neexistovala žádná konkurence. Dnes existuje.“
Cekal, že se do něho rodiče pustí. Zdálo se, že matka se k tomu chystá. Ale otec zvedl jedno obočí. „Nacisté mají také vědu a technologii,“ poznamenal. „Věda a technologie jim říká, jak stavět co nejlépe vyhlazovací tábory, které mají tak rádi. Ale co jim říká, že by neměli mít tyto tábory rádi a neměli by je stavět?'
„Počkej minutku,“ řekl Reuven. „To jsou matoucí věci.“
„Ano?“ zeptal se otec. „Nemyslím. Věda a technologie mluví o tom co a jak. Víme o tom co a jak víc, než věděli v biblických časech. To musím připustit - těžko to mohu popírat. Ale věda a technologie neříkají nic o tom proč. “
„Nemůžeš reálně odpovědět na otázky o tom proč, “ protestoval Reuven. „Tady neexistuje žádný důkaz.“
„Snad máš pravdu,“ řekl Mojše Russie. „Ve striktně vědeckém smyslu předpokládám, že máš. „Ale jestli někdo položí otázku jako „Proč nevyvraždit všechny Židy, kteří se nám dostanou do rukou?“ -jakou odpověď mu má dát věda a technologie?'
„Že si Židé nezasluhují být vyvražděni, protože se ve skutečnosti nelišíme od kohokoli jiného,“ řekl Reuven.
Nebyla to ta nejsilnější odpověď, a on to věděl. V případě, že by o tom nevěděl, otec mu to dal na vědomí: „Jsme dost odlišní, aby nás rozeznali, a to je všechno, o co se Němci starají. A my nejsme jediní. Vědí, že to mohou dělat, a nevědí, proč by neměli. Jak a proč by to měli vědět?“
Reuven na něj pohlédl. „Čekáš, že řeknu, že by jim to měl říct Bůh. Mluvili jsme o středověků. Ve středověku Bůh řekl gójům, aby šli a zabíjeli všechny Židy, které chytí. Alespoň si to mysleli. Jak chceš prokázat, že se mýlili?'
Otec se zamračil. „Nikam se nedostaneme. Měl jsem vědět, že se nikam nedostaneme. Jestli nebudeš věřit, není nic, co bych mohl udělat, abych tě k tomu přiměl. Nejsem gój, abych tě obracel násilím.“

„A to je taky dobře," řekl Reuven.
Jeho sestry pohlédly jedna na druhou. Nevěřil v telepatii. Ještěři tu myšlenku považovali za směšnou. Ale jestli si jeho sestry právě nepředávaly vzkazy beze slov, tak nevěděl co dělaly. Promluvily obě zároveň: „Možná bys měl místo toho obrátit na víru Jane, otče."
Mojše Russie zvedl obočí. „Co ty na to, Reuvene?" zeptal se.
Zamračit se na Esther a Judith nepomohlo. Smály se Reuvenovi a v očích se jim jiskřilo. Nemohl je ani uškrtit, když u toho byli rodiče. Přidušeným hlasem řekl: „Nemyslím, že by to byl dobrý nápad." Nebyla to tak docela pravda, ale to by nepřipustil. Místo toho řekl: „Jen počkejte, až vy dvě budete mít chlapce." K ničemu to nebylo. Dvojčata se jen zachechtala.
Vzhledem k tomu, že žil od konce války v Texasu, slyšel Rance Auerbach spoustu hrůzných historek o mexických věznicích. Ta, v níž ho Ještěři drželi, mu k jeho překvapení žádnou z těchto historek nepřipomínala. Cela nebyla ve skutečnosti o mnoho nepohodlnější než jeho byt, i když byla mnohem otlu-čenější. Ještěři mu dokonce dávali cigarety. Občas ho vyslýchali. Zpíval jako kanárek. Proč taky ne? Jediná osoba, kterou mohl shodit, byla Penny, a nemohl ji do toho namočit hlouběji, než v tom už lítala, když ji chytli s vápnem ošetřeným zázvorem v rukou.
Jednoho dne - ztratil ponětí o čase, ztratil je a přestal si s tím dělat starosti - otevřel dveře jeho cely pár ještěřích strážných s automatickými zbraněmi, a jeden z nich řekl jazykem Rasy: „Půjdete okamžitě s námi."
„Bude vykonáno," řekl Auerbach a pomalu vstal z kavalce. Ještěři ustoupili dozadu, aby nemohl sáhnout po jejich zbraních. Byl to standardní postup, ale jemu stále připadal směšný. Jakkoli moc by chtěl, nemohl se na ně vrhnout, aby si zachránil život.
Odvedli ho do místnosti pro výslechy, jak očekával. Stejně jako zbytek věznice, byla dobře osvětlená a čistá. Na rozdíl od zbytku věznice se však pyšnila židlí vyrobenou pro lidské bytostí. Nezdálo se, že by Ještěři - na rozdíl od lidí - používali metody třetího stupně.
Všiml si, že dnes byly v místností pro výslechy dvě židle vyrobené pro lidi. To v něm vzbudilo naději, že uvidí Penny, což mu Ještěři nedovolili od té doby, kdy je oba zatkli. Ale nebyla tady. Jen strážní a jeho hlavní vyšetřovatel, muž jménem Hesskett. Zaujmout patřičně uctivý postoj bylo pro Rance dost bolestivé, kvůli jeho bolavé noze a rameni. Přesto to udělal, pak kývl na Hesskettta lidským stylem a řekl: „Zdravím vás, nadřízený pane." Zdvořilost nebolela, ne v takové kaši, do které se dostal.
„Zdravím vás, vězni Auerbachu." Hesskett věděl dost, aby mu vždycky připomněl, že je v průšvihu. Když to udělal, ukázal na židli. „Můžete si sednout."
„Děkuji vám," řekl Auerbach. Jednou si sedl bez dovolení. Příště tam nebyla židle. Stát po celou dobu výslechu se blížilo mučení víc, než si jeho věznitelé možná uvědomovali. Od té doby si dával pozor na své způsoby.
Když se posadil, další dva strážní přivedli Penny. Vypadala unaveně - a bez make-upu starší, než byla - ale pořád zatraceně dobře. Zašklebil se na ni. Poslala mu polibek, než prošla rituálem pozdravů s Hesskettem.
Jakmile se posadila na druhou židli - příliš daleko, aby sejí Auerbach mohl dotknout, zatraceně - Hesskett začal hovořit velmi slušnou, plynnou angličtinou: „Jste oba shledáni vinní z obchodování zázvorem s Rasou."
„To nemůžete! Neměli jsme soud," zvolal Auerbach. „Byli jste dopadeni s velkým množstvím té rostliny v držení," řekl Ještěr. „Můžeme vás shledat vinnými bez soudu. Shledali jsme. Jste vinní."
Rance si nemyslel, že by mu právník, ať lidský nebo ještěří, mohl příliš pomoci, ale rád by měl šanci vyzkoušet to. Penny měla také otázku: „Co s námi uděláte?"
„U tak vážného zločinu můžeme udělat, co chceme," řekl Hesskett. „Můžeme vás nechat ve vězení mnoho let, mnoho dlouhých tosevanských let. Můžeme vás nechat ve vězení, dokud nezemřete. Nikdo vás nebude postrádat. Vůbec nikdo z Rasy nebude postrádat ani jednoho z vás."
To nebyla pravda. Spousta zákazníků, Kahanassem počínaje, bude Penny postrádat. To však Auerbachovi a Penny mohlo sotva pomoci v jejich kauze. Ale Rance si nemyslel, že je sem Hesskett nechal předvést, aby se na nich mohl popást, než je zavře a ztratí klíč. Zeptal se: „Co máme udělat, abyste nás nezavřeli do vězení na doživotí?"
Hesskettův postoj byl už stejně nachýlený kupředu. Nyní se předklonil ještě víc. „Jste vinní pašováním zázvoru," řekl. „Znáte ostatní Velké Ošklivce zapletené do tohoto zločinného obchodování."
„To je pravda," souhlasila Penny okamžitě. Ona je skutečně znala. Oproti ní, jediní, které v dané chvíli znal Rance, byli ti dva zabijáci, které zastřelil ve Fort Worthu.
„Znáte pašeráka zázvoru a zloděje jménem Pierre Du-tourd?" Hesskett to jméno řekl několikrát, vyslovuje je co nejpečlivěji.
„Jo, znám. Velký dealer na jihu Francie, že?" řekla Penny. Auerbach přikývl, aby Hesskettovi nepřišlo na mysl - ostatně správně - že by nerozeznal Pierra Tourda, nebo jako se k čertu jmenoval, od díry v zemi.
„To je dobře," řekl vyšetřovatel. „Pokoušeli jsme se ukončit jeho obchod s Rasou, ale neuspěli jsme. Jsme přesvědčeni, že ho před námi chrání Němci. Potřebujeme jeho obchod zastavit. Jestli nám ho pomůžete zastavit, odměníme se vám. Nezavřeme vás do vězení na dlouhá tosevanská léta. Když odmítnete, uděláme to, co máme právo udělat. Chápete? Souhlasíte?'
„Jak můžeme něco udělat s tím chlapem ve Francii?" zeptal se Auerbach. „My jsme tady, a ne tam."
„Dopravíme vás letecky do Marseille, jeho města," odpověděl Hesskett. „Dáme vám doklady, které uspokojí Reich. Navážete styk s našimi operativci, kteří už v Marseille jsou a s tím Pierrem Dutourdem. Souhlas?"
„Mám jeden problém - neumím ani slovo francouzsky," řekla Penny. „Nehledě na tohle, udělám, co říkáte. Nemám ráda vězení."
„To je ta idea," řekl Hesskett samolibě. „Já umím trochu francouzsky a trochu německy," řekl Rance. „Už jsem dost zapomněl, ale něco bych ještě pořád zvládl. Každopádně jsem schopný něco přečíst, i když s mluvením to bude možná

horší.“
„Vy Tosevané byste udělali lépe, kdybyste měli jednu řeč společnou pro všechny místo spousty jazyků, rozbujelá jak plís-ňová nákaza na vaší planetě,“ řekl Hesskett. „Ale to teď nezměníme. Souhlasíte oba s tím, že pomůžete Rase vyřadit z obchodu pašeráka Pierra Dutourda?“
Penny přikývla okamžitě. Auerbach ne. Odletět do nacisty okupované Francie a tam jít po pašerákovi, kterého Reich podporuje, to nebude žádná procházka parkem. Chtěl nějaké ujištění, že se z toho dostane. Samozřejmě, kdyby šel do vězení, měl Hesskettovo ujištění, že se odtud nedostane. S povzdechem řekl: „No jo, jdu do toho.“
Pak se daly věci rychle do pohybu. Hesskett nechal Rance a Penny dopravit letecky ze základny nedaleko Monterey do Mexiko City. Když o hodinu později vystoupili z letadla (Auer-bachovi se to zdálo mnohem déle, protože sedadlo v ještěřím letounu bylo malé a tlačilo ho do zadku), ujali se jich další Ještěři z protizázvorového útvaru. Pár okamžiků poté, co byly pořízeny jejich fotografie, dostali do rukou kopie amerických pasů, které by Auerbach nedokázal rozlišit od pravých, ani kdyby ho to mělo zachránit před popravčí četou. Razítka dosvědčovala, že jim víza udělil konzulát Velkoněmecké říše v Mexiko City. Auerbach věděl, že byla stejně falešná jako pasy, ale zdržel se otázek.
Příštího rána, po Ještěry placených nákupních radovánkách, aby si opatřili potřebné věci, protože měli jen ty šaty, které na sobě měli, když je zatkli, nastoupili do malého oddělení upraveného pro lidi na palubě letadla pravidelné linky z Mexiko City do Marseille. „No/“ řekla Penny, pohlížejíc na Rance, sedícího vedle ní, „nemůžeš říct, že to dopadlo tak špatně. „Chytili nás, a co jsme dostali? Výlet na Riviéru. Mohlo to být mnohem horší, jestli chceš něco vědět.“
„Jo, to mohlo,“ souhlasil Auerbach. „A jestli neuděláme, co máme udělat s tím hošanem Dutourdem, taky to horší bude. Ti zatracení Ještěři nás strčí za katr a zapomenou na nás.“
Penny se k němu naklonila a dala mu velikou, vlhkou pusu. Bylo to příjemné - sakra, bylo to veliké - ale uvažoval, co to způsobilo. Dýchala mu do ucha. Pak, velice potichu, aby oklamala možné (ne, pravděpodobné) odposlouchávací zařízení, zašeptala: „Nebuď pitomý, zlato. Když nedokážeme splnit to, co chtějí ti zatracení Ještěři, začneme zpívat písničku pro nacisty.“ Rance neřekl nic. Jen zavrtěl hlavou, stejně automaticky, jako kdyby ucítil nějaký odporný zápach. Navzdory občasné korespondenci, kterou s nimi vedl, nacisté byli před příchodem Ještěrů nepřítel číslo jedna, nepřítel, s nímž USA bojovaly. Ano, Japonci byli nepříjemní, ale Hitlerovi hoši byli problém s velkým P. A pokud šlo o něho, platilo to pořád.
Let byl zdaleka ten nejdelší, jaký kdy podnikl. Sedět stěsnaný v letadle hodinu za hodinou se ukázalo být strašlivě nudné. Trochu se mazlil s Penny, ale víc se nedalo dělat, protože jejich oddělením každou chvíli procházeli Ještěři. Už si nepo-činali tak povzneseně jako předtím, než kolonizační flotila přivezla jejich ženy. Napadlo ho, kolik z nich nalezlo ženu, která vzala zázvor.
Zdálo se, že uplynula celá věčnost, než pod letounem pevnina vystřídala vodu. Pak se objevila další voda: nepravděpodobně modré Středozemní moře. A pak letoun konečně hladce přistál na letišti severozápadně od Marseille. Když Rance a Penny vystoupili a vydali se k terminálu, aby předložili zavazadla k celní prohlídce, byl vzduch plný kořenitých vůní: myrta, oleandr - ostatní Auerbach nedokázal tak pohotově pojmenovat. Obloha se pokoušela překonat moře svou modří, ale nedařilo sejí to úplně.
Někteří z celníků byli Francouzi, ostatní Němci. Všichni mluvili anglicky. Také se zdálo, že je zajímá, proč Američané přiletěli do Marseille na palubě ještěřího letadla. Prohlíželi kufry s mikroskopickou důkladností a dokonce je prosvítili rentgenem. Když nic nenašli, stali se Němci ještě podezřívavějšími, než kdyby bylo objevili nějaký kontraband. Naopak se zdálo, že Francouzům je to celkem jedno.
„Účel vaší návštěvy?“ zeptal se celník v uniformě, kterou by mu mohl závidět polní maršál.
„Líbánky,“ odpověděl Auerbach, bera svou zdravou rukou Penny kolem pasu. Přitulila se k němu. Tuhle historku si domluvili v letadle. Penny si přendala jeden ze svých prstenů na prsteníček levé ruky. Moe se na něj nehodil, ale toho by si všiml jen vrcholně ostražitý a podezíravý muž.
Árijský nadčlověk - ve skutečnosti plavovlasý balík, kterému jeho nádherná uniforma vůbec nepadla - tak ostražitý nebyl. Přesto byl na pochybách. „Líbánky v Mexiku a v Marseille?““ řekl. „To je divné i na Američany.“
Auerbach pokrčil rameny, což ho zabolelo. Penny věděla, kdy má držet pusu. Celník cosi zamumlal svým hrdelním jazykem. Pak se zbytečnou vehemencí orazítkoval jejich pasy. Nevěděl, k čemu se chystají, ale nevěřil, že nemají něco za lubem.
Před budovou terminálu naložil řidič s cigaretou visící mu z koutku úst jejich zavazadla do zavazadlového prostoru v přídi jeho otlučeného volkswagenu. Pak řekl špatnou němčinou s francouzským přízvukem: „ Wo willen gehen Sie? “
„Hotel Bectuvectu, s'il vous plait,“ odpověděl Auerbach a pokračoval svou pomalou francouzštinou: „Je to blízko Starého přístavu, n 'est-ce pas?“ Jestli udělal na taxíkáře nějaký dojem, chlapík to nedal najevo. Zabouchl víko kufru - což by u každého slušného auta měla být kapota - nastoupil a rozjel se.
Dovědět se, že její bratr obrátil kabát, to Moniku Dutourdo-vou potěšilo méně, než si kdy dovedla představit. Pierre možná neměl v plánu stát se pašerákem, když byl mladý, ale žil v té roli tak dlouho, že mu seděla lépe než jeho spodní prádlo. A také všichni jeho známí patřili pašerákům z Porte ď Aix. Když se setkala s Lucií, jeho přítelkyní se sexy hlasem, odcházela Monika s přesvědčením, že ten hlas na ní byl to nejlepší.
Pierre strávil spoustu svého času proklínáním nacistů všeobecně a Sturmbannführera Dietera Kulma zvlášť. „Zkrátili mi zisky o polovinu, možná víc než o polovinu,“ prskal.
Zdálo se, že zapomněl, že Ještěři by mu zkrátili o polovinu život. Monika měla obecnější důvody, proč se jí Němci hnusili - například pro to, co udělali Francii. Tohle Pierra nezajímalo. Jednal s lidmi po celém světě, ale v srdci zůstával venkovanem: pokud se ho něco netýkalo přímo v nejosobnějším smyslu, tak to pro něho nic neznamenalo.
Mezi Pierrem a Sturmbannjuhrerem Kuhnem její práce trpěla. Článek o epigrafech, vztahujících se ke kultu bohyně Isis v Galii Narbonensis zůstával nedokončený. Esesman ji začal zvát znovu ven. „Zatraceně, máte mého bratra v hrsti,“

vybuchla. „Nestačí vám to?“
„To je práce,“ odvětil Kuhn. „Tohle je, nebo by bylo, nebo by mohlo být potěšení.“
„Snad pro vás,“ řekla Monika. „Pro mě ne.“ Ale ani přímá urážka nestačila, aby ho odradila od toho. aby ji každých pár dnů zval na oběd nebo na večeři. Stále říkala ne. A on ji stále zval. Byl přitom stále zdvořilý, což jí znesnadňovalo povolovat uzdu svému temperamentu - ne že by povolit uzdu temperamentu vůči důstojníkovi SS byla ta nejchytřejší věc, kterou by za daných okolností mohla udělat.
Znovu začala nenávidět telefon. Musela do něho odpovídat, často německy. Kdykoli zazvonil, trhla sebou. A on zvonil neustále. Jedné nocí, právě když se jí začalo dařit trochu pokročit se svou prací, jeho naléhavé zvonění vykolejilo vlak jejích myšlenek. Nazvala telefon jménem, které by se sotva mohlo objevit v jakémkoli běžném francouzském slovníku. Když ho to neumlčelo, šla k němu, zvedla sluchátko a vyštěkla: „Alló? “
„Haló, to je profesorka Dutourdová?“ Ta slova byla v němčině, ale nebyl to Dieter Kuhn. Vlastně to ani nebyla běžná němčina, lišila se od té, kterou se naučila ve škole přinejmenším tak, jak se marseillský dialekt odlišoval od pařížské francouzštiny.
„Ano,“ odpověděla Monika. „Kdo jste, prosím vy?“ Její první odhad byl, že je to nějaký jiný esesák z nějaké zapadlé provincie.
Ale muž na druhém konci drátu řekl: „Jsem přítel některých přátel vašeho bratra. Rád bych mu pomohl, jestli to půjde.“
Málem okamžitě zavěsila. Místo toho ale vyštěkla: „Proč voláte mně? Proč neotravujete SS?“ Pak přidala další útok, aby ho potupila: „Ale nedělejte si starosti. Pravděpodobně nás poslouchají, protože tuhle linku poslouchají, kdykoli si vzpomenou.“
Čekala, že volající zavěsí, ale neudělal to. Zamumlal něco, co vůbec nebylo německy, ani spisovně, ani dialektem. „Oh, bloody heil. “
Monika anglicky četla, ale měla mnohem méně příležitostí mluvit tímto jazykem než německy. Přesto ho hněd poznala, když ho uslyšela. A to ji přimělo změnit názor na to, kdo jsou ti Pierrovi „přátelé“ - pravděpodobně vůbec ne nacističtí gangsteři. Tahle banda asi ne, pomyslela si. „Co chcete?“ zeptala se německy.
Odpověděl svým zvláštním dialektem: „Už jsem vám řekl. Chci mu pomoci, jak nejlépe mohu. Nevím, jak moc to bude, nebo jak to budu schopný udělat.“ Zasmál se bez velkého humoru. „Nevím všechno, co bych si přál vědět.“
„Kdo jste?“ zeptala se. „Jak znáte Pierra?“
„Vůbec ho neznám - moji přátelé ho znají,“ odpověděl cizinec. „Kdo jsem?“ Znovu se hořce zasmál. „Jmenuji se David Goldfarb.“
„Goldfarb,“ opakovala Monika ozvěnou. To mohlo být německé jméno, ale on je nevyslovil jako Němec. A předtím zaklel anglicky. Možná jeho dialekt vůbec nebyl německý. „Vy jste Žid!“ vyhrkla.
Vzápětí si uvědomila, že to neměla říkat, ale už bylo pozdě. Goldfarb něco vztekle zamumlal anglicky, a pak se vrátil k tomu, co musela být jidiš: „Jestli někdo odposlouchává váš telefon. ..“ Vzdychl. „Jsem britský občan. Jsem tady legálně.“ Znovu vzdychl. „Doufám, že na to skopčáci nezapomenou.“
Podle toho, jako vyslovil, skopčáci mělo stejný hanlivý přídech jako bosové. Monika zjistila, že se jí líbí. Jesúi byl opravdu Žid, riskoval krk, když sem přijel. Jestli byl lhář - pak byl velice dobrý lhář. „Co chcete s mým bratrem?“ zeptala se Monika.
„Co myslíte?“ odpověděl. Byl tedy přesvědčen, že linka je napíchnutá: neřekl víc, než musel.
Dospěla k náhlému rozhodnutí. „Víte, kde učím?“ Aniž by čekala na odpověď, řekla spěšně: „Buďte tam zítra v poledne s kolem.“
Řekl něco jazykem Ještěrů. Ten, na rozdíl od francouzštiny, němčiny nebo angličtiny nebyl jazykem klasického vzdělání. Avšak generace filmuji naučila frázi, kterou použil: „Bude vykonáno.“ Linka oněměla.
Když příští den skončila přednášku, divila se, že se ji nepokusil Dieter Kuhn vytáhnout ven na oběd. Možná to znamenalo, že ji Němci vubec neodposlouchávali. Možná to ale znamenalo, že odposlouchávali, a čekali, do jakých potíží se dostane, když ji nechají. Na to byla sama zvědavá.
Muž, stojící vhale, musel být David Goldfarb. Vypadal jako Žid - ne jako karikatura z nacistického plakátu, ale jako Žid. Byl o osm nebo deset let starší než ona, s vlnitými hnědými vlasy, které začínaly šedivět, spíše zažloutlou kůží a nápadným nosem. Nevypadá nejhůř. Ta myšlenka ji poněkud překvapila. Byl sympatičtější, než očekávala. „Jaké to je, být tady?“ zeptala se.
Mluvila francouzsky. Pokrčil omluvně rameny. „Anglicky nebo německy, prosím,“ řekl anglicky. „Neumím slovo francouzsky. Správný člověk na tu práci tady, co?“ Smutně se usmál. Když Monika zopakovala svoji otázku v němčině, kterou ovládala mnohem plynněji než angličtinu -jeho úsměv se vytratil. Vrátil se ke svému dialektu. „Přijet sem je pro mě zlé. Nepřijet sem by bylo zlé pro mě a pro moji rodinu. Co mohu dělat?'
„Co můžete dělat?“ opakovala Monika. Kladla si stejnou otázku od chvíle, kdy jí Sturmbannfiihrer Kuhn sdělil, že Pierre je naživu. Až příliš často odpověď zněla: Nic moc. „Máte kolo?“ zeptala se. Přikývl, a pak si musel odhrnout kadeř vlasů, která mi přitom spadla do čela. Monika řekla: „Dobře. Pojeďte tedy se mnou. Zajedeme si do kavárny a tam mi můžete říct, o co vlastně jde.“
„Bude vykonáno,“ řekl opět jazykem Rasy. Zavedla ho do Tire-Bouchon na Rue Julien, budovy z přelomu století nedaleko od její obvyklé trasy. Obědvalo zde pár vojáků v polní šedi Wehrmachtu, ale nevěnovali jí žádnou nežádoucí pozornost. Kjejí úlevě nevěnovali žádnou pozornost ani Goldfarbovi.
Objednala si hovězí na česneku. Číšník mluvil německy. To by ji nepřekvapilo, ani kdyby v lokálu neseděli vojáci Wehrmachtu. Goldfarb si objednal kuře na víně. Když číšník odešel, obrátil se k Monice. „To je na mně. Jedna věc, kterou mohu říct o svých přátelích,“ - dodal těm slovům ironický nádech - , je to, že mají spoustu peněz.“
„Merci, “ řekla Monika. „Tak ... Co přesně chtějí vaši přátelé od mého bratra?“

„Nechtějí nic od něho," odpověděl Žid z Anglie. „Chtějí, aby se vrátil do obchodu jako nezávislý, kupoval od nich část zázvoru, který prodává Ještěrům, a vydělával peníze. Nechtějí, aby byl německý nástroj."
„Jsem si jistá, že by se mu to moc líbilo," řekla Monika. „Jediná potíž je, že ho Ještěři zabijí, když bude obchodovat na vlastní účet. Oni, nebo jejich šéfové, teď nechtějí tolerovat zázvor, kvůli tomu, co dělá s jejich ženami a jak to rozrušuje jejich muže. Nacisté ho mohou udržet v obchodě a chránit ho. Dokážou vaši přátelé totéž?"
Očekávala, že se vyhne této poněkud neomalené otázce. Francouzské názory na Anglii nebyly příliš lichotivé za války ani po ní, a mnoho Francouzů se smálo, když viděli, jak Británie tvrdě bojovala, aby si udržela nezávislost, a pak přišla o impérium, které takovou nezávislost umožňovalo. Ale Goldfarb řekl: „Nejsem si jistý. Myslím, že máme lepší šanci přimět Ještěry, aby odvolali své honící psy. Mám bratrance, který má dobré konexe -je dokonce jedním z admirálových poradců."
Monika udělala nedůvěřivé gesto a přitom málem zasáhla rukou číšníka, kterým jim přinášel jejich jídla. Když jim naservíroval oběd a opět se vzdálil, Monika řekla: „Nemůžete očekávat, že si budu myslet, že říkáte pravdu."
„Myslete si, co chcete," řekl David Goldfarb. „Jméno mého bratrance je Mojše Russie. Váš bratr by je měl znát." Ukrojil si kousek kuřete. Úsměv ozářil jeho hubenou, melancholickou tvář. „Je to velmi, velmi dobré."
Monika se rozhodla zapamatovat si to jméno, jestli je Goldfarb lhář, dobře se připravil. Způsob, jakým zaútočil na svůj talíř, ji pobavil. V Tire Bouchon vařili docela dobře, ale určitě to nebylo nic, co by způsobovalo takovou extázi. Pak si uvědomila, že přijel z Anglie, chudák, a tak měl nepochybně nižší měřítka než ona.
Po chvíli se zatvářil užasle, že mu na talíři už nic nezbylo. „Je možné, abych se setkal s vaším bratrem?" zeptal se.
„Bydlím v Le Petit Nice." Poněkud to jméno zkomolil, ale ona mu rozuměla.
Pochopila také, že není profesionální agent nebo něco na ten způsob. Někdo zkušenější by si dal větší pozor, aby jí říkal, kde bydlí. Jeho angličtí společníci ho museli vybrat pro to, koho zná, ne pro to, co umí. Ale jeho naprostý nedostatek umění konspirace ho kupodivu činil věrohodnějším. Jestli nebyl to, co říkal, zeje, musel být něco, co se tomu velmi blížilo.
„Mohlo by být, že byste mohl vidět mého bratra," řekla Monika, proplétajíc se německými kondicionály. „Samozřejmě, ještě nevím, jestli on bude chtít vidět vás."
„Jestli se chce vrátit do obchodu jako nezávislý, jsem nejlepší šance, kterou má," řekl David Goldfarb.
„Řeknu mu, že jste to říkal," odpověděla Monika. „On bude vědět lépe než já, jak dalece vám má důvěřovat."
Goldfarb zaplatil za oběd novými říšskými markami. Ukázal se jako ještě větší gentleman než Dieter Kuhn. Na rozdíl od esesmana nosil snubní prstýnek, ale zkušenost Moniku poučila, jak málo jeho absence znamená.
Když se dostala domů a vynesla kolo nahoru, oddechla si. Možná, jen možná, se jí něco podařilo. Když však otevřela dveře svého bytu, zalapala po dechu. Na gauči seděl Dieter Kuhn.
„Bonjour, Moniko," řekl spříjemným úsměvem. „No tak, copak měl ten zatracený židák na srdci?"
David Goldfarb byl udiven, když zjistil, jak moc se mu Marseille líbí. Líbilo se mu počasí, zamiloval si jídlo, a lidé -dokonce i Němci - byli milejší, než očekával. Co by s ním Němci udělali, kdyby byl jejich poddaným a ne poddaným Jejího veličenstva, to byla otázka, u které raději neprodléval.
Nikdy předtím nežil v takovém přepychu jako v Le Petit Nice. Nebyly to také jeho peníze. To způsobilo, že je vydával méně bezstarostně, ne bezstarostněji, jak by to na jeho místě učinila spousta lidí. Nepotřeboval vypadat nápadně.
Tři dny po jeho obědě s Monikou Dutourdovou - která byla určitě nejzajímavější profesorka, s jakou se kdy setkal - zazvonil vjeho pokoji telefon, právě když se pokoušel nepodříznout si krk při holení. „Haló?" řekl, zanechávaje na sluchátku holící pěnu.
Jakýsi muž řekl jazykem Ještěrů: „Zdravím vás. Potkáte mě zítra v poledne za starou synagogou. Rozumíte? Souhlas?"
„Bude vykonáno," řekl Goldfarb, a až pak: „Dutourd?" Nedostal odpověď, linka byla hluchá.
Možná to byla past. Ve skutečnosti byla šance, že to je past, značně vysoká. Nedalo se však nic dělat. Goldfarb do ní musel strčit hlavu. Kdyby se vrátil domů, aniž by udělal, co mohl, aby dostal pašeráka zázvoru Němcům z drápů, jeho rodina by toho litovala. Plukovník Roundbush to neřekl tolika slovy, ale to ani nemusel.
S fotoaparátem přes rameno, tmavými brýlemi na nose a ohromným kloboukem, chránícím jeho hlavu před paprsk}" středozemního slunce, Goldfarb doufal, že vypadá jako turista na dovolené. Procházel kopcovitými ulicemi Marseille, nahlížeje do plánu města, aby neztratil cestu.
Když objevil synagogu na Rue Breteuil, jeho tvář zkřivila nervová grimasa. Před budovou rostl bujný plevel. Prkna, jimiž byly zatlučené dveře, byla dlouhodobým působením počasí zdrsněla a vybledlá, s výjimkou proužků rzi, táhnoucích se dolů od hlaviček hřebíků. Další prkna bránila bezdomovcům, aby lezli dovnitř okny. Vandalové - nebo, podle všeho, co David věděl, sami nacisté - pomalovali stěny hákovými kříži a antisemitskými hesly. Kolemjdoucí vrhali na Goldfarba zvědavé pohledy, když se prodíral bylím k zadní části synagogy. Ignoroval je. Nejspíš proto, že si počínal jako by měl plné právo dělat to, co dělal, kolemjdoucí si ho přestali všímat. Ve Velkoněmecké říši nikdo nezpovídal muže, který jednal tak, jako by měl právo dělat to, co dělá. Řekl mu to Basil Roundbush, a bylo tomu tak.
Po obou stranách synagogy se těsně choulily další budovy. V jejich stínu se plevelu tolik nedařilo. Ale za zavřeným a zne-svěceným svatostánkem plevel bujel ještě divočeji než vpředu, dorůstaje téměř výšky dospělého muže. Mohl tady číhat kdokoli. Goldfarb si přál, aby měl pistoli. Tiše zavolal: „Dutour-de?" Pro jistotu přidal tázací zakašlání.
Plevel se zavlnil. „Tady jsem," odpověděl muž jazykem Rasy. Měl pistoli a mířil jí na Goldfarba. Jeho tvář se smutnýma očima pod baretem byla nervózní. „Sledoval vás sem někdo? Němci? Muži Rasy? Byl jste opatrný?'
„Myslím, že ano," odpověděl Goldfarb. „Nejsem nějaký špión. Jsem voják, a tak nejsem zvyklý se někam přikrádat."
‚Pak byste se nemusel dožít stáří," poznamenal Pierre Dutourd. Vytáhl z opasku přístroj - pravděpodobně Ještěří výroby. Když ho zkontroloval, trochu se uvolnil. „Nezjistil jsem žádná elektronická zařízení umístěná nebo zaměřená na toto místo. To znamená - aspoň doufám - že nás nikdo neposlouchá. Tak dobrá - řekněte, co máte na srdci." I když

mluvil řečí Ještěrů, Dutourd mluvil jako Francouz.
„Dobře," řekl Goldfarb, i když si nebyl jistý, jak dobře to je. „Moji přátelé v Anglii by rádi viděli, kdybyste se vrátil k obchodování na vlastní účet. Nemyslí si, že byste se měl podřizovat Reichu. " Jazyk Rasy byl zařízen na rozlišování jemného odstupňování společenského postavení. Vztah, který Goldfarb popsal, vyjadřoval postavení otroka vůči pánovi.
Dutourd to rámcově pochopil a zamračil se. „Tak špatně se mnou nezacházej!," řekl, pak se zarazil a zavrtěl hlavou. „Říkají, že se mnou nebudou zacházet tak špatně. Jestli je to pravda, to se teprve ukáže."
„Každý, kdo věří Němcům - " začal Goldfarb.
„Věřit jim? Vypadám jako takový blázen?" řekl Pierre Dutourd, a znělo to uraženě. „Ale věn! jsem a věřím, že by mě Rasa zabila, kdybych neměl ochranu Reichu. Atak..." Pokrčil rameny. Stále míře pistolí Goldfarbovým směrem, ukázal volnou rukou. „Co mohou vaši angličtí přátelé udělat pro to, abych se obešel bez Němců a nebyl přitom zabit?"
Goldfarb by položil přesně stejnou otázku, kdyby byl v Du-tourdově kůži. Byla to otázka, na kterou neměl žádnou dobrou odpověď. Pokusil se to obejít: „Udělají všechno, co bude nezbytné, aby vás udrželi v oběhu."
Dutourdovy rty se zvlnily úsměvem. „Tak jako Royal Navy v Oranu, kde vaše lodi zahájily palbu a potopily tolik francouzských lodí?1 Proč bych měl věřit Angličanům? S Němci a s Rasou si je člověk aspoň jistý, na čem je. S Angličany, kdo může říct? Někdy si myslím, že to nevíte ani sami."
„Můžeme vám dát peníze," řekl Goldfarb. „Máme také dobré spojení na Ještěry. „Můžeme se postarat, aby na vás přestali vyvíjet nátlak."
„Pěkná historka," řekl Dutourd, nijak nepřesvědčen. „Příště mi budete vykládat o tunelu z Londýna do Marseille, aby NěmPo kapitulaci Francie v červnu 1940 hrozilo, že Němcům padne do rukou francouzské válečné loďstvo. Proto Britové obsadili francouzské lodi v britských přístavech a vyslali eskadru admirála Sommervilla k francouzské námořní základně Mers-EI-Kebir v Oranu. Britský admirál Francouze vyzval, aby se bud připojili k Britům v boji proti nacistům, nebo odpluli s redukovanými posádkami na Martinik a tam zůstali do konce války, nebo sami své lodi potopili. Teprve když kolaborantský admirál Gensoul všechny tyto návrhy odmítl, zahájila britská eskadra palbu a podstatnou část francouzské flotily potopila. (Pozn. překl.) ci nepoznali, kolik zázvoru mi posíláte. Jestli tohle jsou nejlepší povídačky, které máte na skladě, tak byste se měl raději vrátit do Anglie."
„To nejsou jen povídačky," řekl Goldfarb. Mizerný žabožrout, pomyslel si. Zil pod nacisty tak dlouho, že si na to nakonec zvykl. Nahlas však pokračoval: „Můj bratranec v Jeruzalémě je Mojše Russie, o kterém jste možná slyšel. Řekla vám to Monika'!"
„Ano, řekla mi to. A má sestřenice je Marie Antoinetta, o které jste možná slyšel," odpověděl Dutourd. „Kecy. Nic jiného."
Goldfarb vytáhl peněženku a ukázal mu fotografii, kterou v ní měl. „Tady je fotografie, kde je bratranec Mojše a já. Moc rád bych viděl fotografii vás se sestřenici Marií."
Pierre Dutourd vycenil zuby v čemsi, co se blížilo úsměvu. „Musím přiznat, zeji sebou nemám. Jestli jste lhář, pak jste důkladný lhář. Slyšel jsem o tom Mojše Russiem, a kdo se sluchovými membránami," - v jazyce Ještěrů to znělo divně -„o něm neslyšel? Jsem dost překvapen, když zjišťuji, že jeho bratranec, jestli jste jeho bratranec, spolupracuje s pašeráky zázvoru, to musím říct."
„Proč?" zeptal se Goldfarb. „Jestli si myslíte, že miluji Rasu, jste na omylu. Moje impérium mohlo porazit Hitlera. Díky Rase k tomu nedošlo. A Británie už není přátelský domov pro Židy."
„Může být," řekl Dutourd, „že nakonec říkáte pravdu. Jestli to platí do písmene, to se teprve ukáže."
„Jak vás tedy mám přesvědčit?" zeptal se Goldfarb, který netušil, že se k tomu přiblížil víc, než si myslel.
„Když mi ukážete, že - " Pašerák náhle zmlkl, protože přístroj na jeho opasku vydal varovné zasyčení. S překvapující rychlostí zmizel zpátky v křoví.
Goldfarb zůstal sám na otevřeném prostranství a slyšel, jak se někdo prodírá porostem u postranní stěny synagog,', kudy prošel i on. Znovu zatoužil po tom, aby měl pistoli. Ruka mu vklouzla do kapsy, kde měl nejlepší ochranu, kterou měl: britský pas. Za určitých okolností to byla dobrá ochrana. Ale za jiných okolností ...
„Ježíši!" řekla nějaká žena americkou angličtinou, „proč by si sakra někdo chtěl domlouvat schůzku na tomhle zatraceným místě?"
Muž se chraplavě zasmál. „Jo, zrovna jsi dorazila k nábřeží, Penny," řekl, nadechuje se po každých pár slovech, „ale nepočítám, že tady najdeš mokrý Židy."
„A má mě to zajímat?" zeptala se žena - Penny. „Ten sledovací krám říká, že Frantík je tady, takže musíme jít dál."
„Oddělají tě, když budeš tak žhavá," poznamenal muž. Jeho přízvuk, i když také pocházel z druhé strany Atlantiku, se lišil od přízvuku Penny. „Nech me jít napřed."
Vynořil se zpoza rohu s vojačkou obezřetností -as pistolí v ruce. Nic z toho nemohlo Dutourdovi uniknout, jak David Goldfarb velice dobře věděl. Než mohlo dojít k nějakému ohňostroji, řekl: „Dobrý den, vy tam. Máme velice pěkné počasí, že?"
„Vy musíte být ten Anglán. Cosi jsme o vás slyšeli." Muž se opíral o hůl, ale pistole v jeho pravici se ani nehnula. „Nevykládejte mi, že ten Frantík tady někde není."
Za ním se vynořila žena, hezká nazrzlá blondýnka. I ona držela v ruce pistoli. Goldfarb pochyboval, že by jim to k něčemu bylo, kdyby Pierre Dutourd začal střílet, dostal by je dřív, než by si vůbec uvědomili, která bije.
Protože Dutourd zůstával ukrytý, Goldfarb se zeptal: „Co od něho chcete? A kdo vůbec jste?"
„Jmenuju se Rance Auerbach - armáda Spojených států, na odpočinku," odpověděl muž. „Tahle tady je Penny Summerso-vá. O tom, co chceme, si promluvíme, až uvidíme Dutourda. A na čí straně jsi ty, kamaráde? Dělej, pověz nám to." Pohnul pistolí, velkou, těžkou zbraní.

Goldfarb se představil. „A pokud jde o to, na čí straně jsem, pak odpověď zní: na své. “
„To je přeci jasný, na čí straně je, Ranci,“ řekla Penny. „Dělá pro ty britský pašeráky - pravděpodobně pro toho Roun-dbushe, toho chlapa, co jsi mu kvůli mně psal. Jediné, o co jim jde, je posílat Ještěrům víc zázvoru..“ „Vy znáte plukovníka Roundbushe?“ zeptal se Goldfarb překvapeně.
„Jo,“ odpověděl Američan. „Měli jsme spolu nějaký kšefty, ale to už je dávno. Nějaký čas jsem byl mimo - ale zůstali jsme do jistý míry v kontaktu. Myslím, že se dřív nebo později na něčem dohodneme.“
To na Basila Roundbushe docela vypadalo. „A co je špatného na tom, když Ještěři dostanou víc zázvoru?“ zeptal se David. Napadlo ho hned několik věcí, ale, proti své vůli, měl pocit, že se musí postavit na stranu těch, kteří byli také nuceni poslouchat rozkazy. Napadlo ho, jestli Dutourd rozumí anglicky. Francouz to nedal najevo, ale to nemuselo nic znamenat.
„Pokud jde o mě, tak sakra nic - myslím to osobně,“ řekl Auerbach. „Jenže my musíme udělat, co nám ti zatracení šupinatí parchanti řekli. A tak...“ Postoupil o krok dopředu.
Věda, že Ještěři budou proti všemu, co má co do činění se zázvorem, se Goldfarb chystal vrhnout stranou a při troše štěstí uniknout přestřelce, která se mohla strhnout. Ale dřív než kdokoli mohl začít střílet, rozletěly se zadní dveře synagog}'. Vyřítili se odsud Němci v uniformách SS a namířili samopaly na Goldfarba a oba Američany. Další z nich namířili své zbraně do křoví. Důstojník, který vyšel za nimi, řekl jazykem Rasy: „Vylezte ven, Dutourde. Jestli nevylezete, budeme vás muset zabít.“ Pierre Dutourd mrzutě vstal a zvedl ruce. Sturmbannfuhrer SS přikývl. „Velmi dobře. Jménem Velkoněmecké říše jste všichni zatčeni.“
Pshing vstoupil do Atvarovy pracovny. „Odpusťte, že vás vyrušuji, Vznešený pane flotily, ale ten Tosevan jménem Mojše Russie se s vámi pokouší telefonicky spojit. Mám ho odpojit?“
„Ne. Promluvím s ním,“ odpověděl Atvar. „Situace v Indii zůstává příliš spletitá, aby nabízela snadné a rychlé řešení. Vyhovuje mi odložit úvahy o ní na pozdější dobu.“ Upřímně řečeno, toužil se těch úvah zbavit, ale to Pshing nemusel vědět. „Přepojte mi ten hovor na můj počítač.“
„Bude vykonáno,“ řekl Pshing.
Na obrazovce před Atvarem se objevil obraz Mojše Russieho. „Zdravím vás, Vznešený pane flotily.“ řekl Tosevan. „Děkuji vám, že jste souhlasil s tím, že vyslechnete mé potíže.“
„Já zdravím vás,“ řekl Atvar. „Uvědomte si, že jsem s ničím takovým nesouhlasil. Jestli mě budete unavovat, vrátím se k práci, kterou jsem měl rozdělanou. Pokud budete mit toto varování stále na mysli, můžete pokračovat.“
„Děkuji vám za vaši velkorysost,“ řekl Russie. Byla to ironie? Byl by Velký Ošklivec tak drzý, když žádal o laskavost? Tím si Atvar nebyl jist, i když ho znal tak dlouho. Russie s povzdechem, který by klidně molu vyjít z hrdla muže Rasy, pokračoval: „Právě jsem se dověděl, že můj příbuzný, jistý David Goldfarb, je vězněn ve Velkoněmecké říši. Jestli by ho vaše úřady mohly pomoci osvobodit, budu navěky vaším dlužníkem.“
„Vy už mým dlužníkem jste,“ řekl Atvar, pro případ, že by na to Tosevan zapomněl. „A jak se váš příbuzný stal vězněm ve Velkoněmecké říši?“
Zatímco se vyptával, zkontroloval si to na počítači. A jak si myslel: Russie neměl žádné žijící příbuzné v Reichu: jen v Palestině a v Polsku, které byla pod vládou Rasy, a v Británii, která si udržela chatrnou nezávislost jak na Rase, tak na Reichu. Otočil oční výčnělek k Russiemu na obrazovce, který právě říkal: „Němci ho zatkli ve společnosti dvou Američanů jménem Auerbach a Summersová. Uvědomte si, prosím, Vznešený pane flotily, že můj bratranec je také Žid.“
„Pak od něho bylo nemoudré vstoupit na území Reichu,“ řekl Atvar. Mojšeho šíp zasáhl. Rasa zůstávala vyděšená divokou kampaní, kterou Němci vedli proti Židům. A jakákoli příležitost podráždit tuto speciální skupinu Velkých Ošklivců byla Atvarovi vítaná.
Kromě toho, jména těch druhých dvou Velkých Ošklivců, o nichž se Russie zmínil, mu byla nějak povědomá. Protože je nechtěl vyslovit nahlas, vyťukal je do počítače. No jistě, zpráva o těch dvou mu byla předložena nedávno. Úřady na menším kontinentálním masívu je naverbovaly, aby pomohli potlačit obchod s pašovaným zázvorem, vycházející z Německa.
„Váš příbuzný spolupracoval s těmi druhými dvěma Tosevany?“ zeptal se Atvar. To by mu poskytlo další důvod vyhovět Goldfarbově žádosti a zmáčknout německé úřady.
„Byl chycen s nimi, tak jak by mohl dělat něco jiného'?“ odpověděl Russie rozumně. „Ale oni nejsou Židé, atak nejsou v takovém bezprostředním nebezpečí jako on.“
„Rozumím,“ řekl Atvar. „Dobře: podívám se, co může být vykonáno. A co může být vykonáno, doktore Russie, bude vykonáno.“
„Děkuji vám, Vznešený pane flotily,“ řekl Mojše Russie. „Tito Tosevané, pro vaši informaci, byli zatčeni ve městě Marseille.“
„Ano, ano,“ řekl Atvar netrpělivě. Russie nevěděl, že on už to věděl: v každém případě to bylo město, kam byli Auerbach a Summersová (vyrozuměl, že ta žena byla důležitější, nebo přinejmenším hlouběji zapletená v obchodu se zázvorem než ten muž) vysláni. „Vyšetřím to a udělám, co budu považovat za nejlepší.“
Russie mu znovu poděkoval a přerušil spojení. Atvar hleděl na čtverec na obrazovce, nyní prázdný, kde byl předtím obraz Velkého Ošklivce. Zasyčel v pomalém, téměř zdráhavém souhlasu. Ani muž Rasy by nedokázal poprosit o laskavost účinněji, než to udělal Russie. A Russie věděl, že mu Atvar vyhoví tím spíš, že tím může podráždit Němce.
Když si přehrál svůj rozhovor s Mojšem Russiem, aby si připomněl jméno doktorova příbuzného, Atvar zatelefonoval německému ministru zahraničí. Obraz Velkého Ošklivce na obrazovce nebyl tak ostrý jako obraz Russieho, tosevanské videozařízení nedosahovalo úrovně zařízení Rasy.
Navzdory špatné kvalitě obrazu měl Atvar dojem, že spatřil na pohyblivé tváři Velkého Ošklivce překvapení, když se

ten muž podíval na jeho tělní kresbu. „Jste seznámen s případem Davida Goldfarba?“ zeptal se admirál, jako by mluvil s podřízeným, o němž věděl, že není příliš bystrý.
Kjeho překvapení Tosevan odpověděl. „Jsem. Jakým způsobem tato věc zajímá Rasu?“
„Chci, abyste toho Tosevana propustili - a,“ dodal Atvar, „ty další dva Tosevany, ty Američany, zatčené s ním.“
„S ním byli zatčeni tři další Tosevané,“ odvětil německý muž. „Jeden z nich byl Pierre Dutourd, notorický pašerák zázvoru. Chcete ho také osvobodit? Opakuji, že on a ti tři ostatní byli zatčeni společně.“
O tom Mojše Russie nic neříkal. Atvara náhle napadlo, zdali ten Goldfarb pomáhal Auerbachovi a Summersové nebo jestli byl na pašerákově straně. Přesto na Tosevanovu otázku byla jednoznačná odpověď: „Ano, dejte nám i toho Pierra Dutourda. Pašování zázvoru je naprosto nemravný obchod, potrestáme ho.“
„Pašování zázvoru není podle zákonů Reichu zločin,“ poznamenal německý hodnostář.
„Když to není zločin, proč je ten Dutourd,“ - Atvar vyslovil jeho jméno jak nejlépe dovedl - „v německém vězení?“
„Proč?“ Němcova tvář se zkřivila výrazem, který znamenal pobavení. „Je v našem vězení, protože říkáme, že tam má být. Nepotřebujeme k tomu jiný důvod. Reich nemá v úmyslu nechat kohokoli, kdo by mu mohl být nebezpečný, volně pobíhat a dělat potíže.“
To dávalo Atvarovi určitý smysl, v každém případě větší než bizarní a sebezničující politika Američanů, počítajících čumáky. Admirálovi uniklo hněvivé zasyčení -jeho hněv mířil na něj samotného. Jestliže mu německá politika dávala smysl, muselo být něco v nepořádku stou politikou nebo sním, nebo s oběma.
Řekl: „Ujišťuji vás, že Rasa toho pašeráka potrestá, jak zasluhuje. O tom nemusíte pochybovat.“
„Vy z Rasy sotva víte, co je to trest“ odvětil Velký Ošklivec. „My si toho muže ponecháme. My se v těchto věcech vyznáme. My se v nich vyznáme do detailu.“ Ačkoli hovořil jazykem Rasy, jeho hlas naplnilo radostné očekávání.
Atvar potlačil zachvění. Velcí Ošklivci, a zvlášť němečtí Velcí Ošklivci, jásali nad krutostí trestů, které vyměřovali. Admirál se přinutil nemyslet na to a soustředit se na jednání. Ten muž odmítl propustit Dutourda, ale neřekl ani slovo o ostatních vězních. „Tak dobře - toho pašeráka si můžete ponechat,“ řekl Atvar. „Ale předejte nám ty dva americké Tosevany a také toho britského Žida Goldfarba. Nepřišli na vaše území s úmyslem vám škodit.“
Doufal, že to v případě Auerbacha a Summersové nebyla pravda, ale nemohl si tím být jist, a to vytvářelo dobrou pozici k vyjednávání. K smrti nenáviděl, když se musel snažit získat povolení Tosevanů, aby dostal to, co si přeje. Ještě víc nenáviděl představu, že by musel připustit, že tosevanské ne-impé-rium má území, na které má právo. A doufal, že zmínka o tom, že Goldfarb je Žid, nebude mít za následek okamžitou likvidací Russieho příbuzného.
„Jestli chcete ty Američany, Vznešený pane flotily, máte je mít“ řekl Němec. „K ničemu nám nejsou, a když je vydáme vám, pomůže to zmást Spojené státy. Pokud jde o toho Žida ... Vy víte, že naším cílem je udržet Reich čistý od jeho druhu.“
„Ano, to vím,“ řekl Atvar a pokusil se nedat najevo znechucení, které v něm tato politika Němců vyvolávala. „Když ho odstraníte ze svého ne-impéria tím, že ho pošlete sem ke mně, udržíte si své ne-impérium stejně čisté od Židů, jako kdybyste ho zabili.“
„Kdybychom ho nechali naživu, mohl by stále působit Reichu potíže,“ odvětil Velký Ošklivec. „A Britové se budou málo starat o to, co se mu přihodilo: postupně docházejí k našemu způsobu myšlení.“ Ale neodmítl admirálův požadavek rovnou, jak to mohl učinit.
Atvar to postřehl a řekl: „Jestli ho zabijete, bude to zajímat Rasu, bez ohledu na to, co budou dělat britští Velcí Ošklivci. Rozumíte mi?“
Německý Velký Ošklivec si olízl rty. To byla mezi Velkými Ošklivci známka opatrného rozvažování, alespoň o tom výzkumníci Atvara ujišťovali. Po chvíli Němec řekl: „Zaujímáte nepatřičně pánovitý postoj, Vznešený pane flotily.“
Atvar neřekl nic. Velký Ošklivec si znovu olízl rty. Zaťal pěst a udeřil s ní do desky stolu, za nímž seděl. U kteréhokoli druhu by to byla známka hněvu. „Tak dobře,“ vyštěkl. „Když ty Židy tak milujete, můžete mít i tohohle.“
Čas už prokázal, že nemělo smysl poukazovat na to, že Rasa nemiluje speciálně Židy, že s nimi jejich tosevanští sousedé nakládali tak špatně, že způsobili, že se jim Rasa zdála jako lepší alternativa. Protože se zdálo, že na to Němci nejsou schopní přijít sami, Atvar neměl zájem jim to vysvětlovat. Spokojil se s tím, že řekl: „Děkují vám. Moji podřízení zařídí odlet tohoto Tosevana.“
„Kdyby někdy znovu vstoupil na území Reichu, bude litovat, že se vůbec narodil,“ řekl německý muž. „Sbohem.“ Obraz Velkého Ošklivce zmizel.
Žádný muž nebo žena Rasy by nebyli na Atvara tak hrubí. Ale Velcí Ošklivci už dokázali, že dovedou být daleko hrubější. Admirál telefonoval Russiemu. „Vyřízeno,“ řekl poté, kdy bylo navázáno spojení. „Váš příbuzný vám bude řádně navrácen.“
„Děkuji vám, Vznešený pane flotily.“ Russie přidal zdůraz-ňovací zakašlání.
„Není zač,“ řekl Atvar. Možná Russie nevěděl, že ten Velký Ošklivec jménem Goldfarb byl zapleten do obchodu s pašováním zázvoru - nebo, což bylo ještě mnohem pravděpodobnější, nevěděl, že se to doví Atvar. Ale admirál se to dověděl. A věděl také, že udělá všechno proto, aby se o tom obchodě dověděl potřebné informace, které mu Goldfarb bude mocí nebo chtít říci.
„Už by tady měl být každou minutou,“ řekl doktor Mojše Russie, vyhlížeje ven jedním z úzkých oken, vedoucích na ulici.
„Otče, to už říkáš celou hodinu,“ řekl Reuven Russie s největší trpělivostí, jaké byl schopen.
„Nacisté jsou přesní,“ řekl jeho otec. „Ještěři jsou také přesní. Takže bych měl vědět, kdy zde bude.“
„My to víme taky,“ řekl Reuven, už s mnohem menší trpělivostí. „Nemusíš nám to každých pět minut připomínat.“
„Ne?“ řekl Mojše Russie. „Aproč ne?“ V očích mu zajiskřilo.
Reuven se také usmál, ale stálo ho to námahu. Věděl, že jeho otec žertuje, ale tyto žerty byly jen vypouštěním mlhy,

která měla zakrýt, jakou starost má o svého vzdáleného bratrance.
Tiše jako myšlenka, zastavil před domem vodíkem poháněný vůz. Dveře se otevřely. Vystoupil muž v konfekčních šatech, přešel ke dveřím a zazvonil.
Mojše ho vpustil dovnitř. „Vítej v Jeruzalémě, bratrance," řekl, pevně objímaje Davida Goldfarba. „To to trvalo." Mluvil jidiš, ne hebrejštinou, kterou Židé v Palestině většinou používali.
„Díky, Mojše," odpověděl Goldfarb stejným jazykem. „Povím ti jedno -je dobré být tady. Je dobré být kdekoli kromě nacistického vězení." Jeho jidiš byla dosti plynná, ale měla zvláštní přízvuk. Po chvíli si Reuven uvědomil, že pocházel z angličtiny, která byla hlavní řečí jeho příbuzného. David Goldfarb se k němu obrátil a napřáhl ruku. „Ahoj. Jsi už muž. To se zdá sotva možné."
„Čas se nezastaví," odpověděl Reuven anglicky. Připadalo mu to přirozenější. Od svého příchodu do Palestiny jidiš příliš nepoužíval. Rozuměl jí bez potíží, ale formulovat cokoli kromě dětských vět nebylo tak snadné.
„To je zatracená pravda," řekl Goldfarb, rovněž anglicky. Byl o pár let mladší než Reuvenův otec. Na rozdíl od Mojšeho Russieho měl stále většinu vlasů, ale měl je šedivější než Russie senior. Musel si to uvědomit sám, protože pokračoval: „A je to zázrak, že po těch posledních pár týdnech nejsem bílý jako sníh. Díky Bohu, že jsi mi mohl pomoci, Mojše."
Reuvenův otec pokrčil rameny. „Nepřišel jsem si pro tebe do vězení," řekl, zůstávaje ujidiš. „Tys to pro mě udělal. Vše, co jsem pro tebe udělal, bylo požádat Ještěry, aby ti pomohli ven, a to udělali."
„Musí si tě hodně cenit," odpověděl Goldfarb, vraceje se nyní ke své jidiš se zvláštním přízvukem. Kdyby Jane mluvila jidiš, mluvila by taky tak, pomyslel si Reuven. Jeho bratranec dodal: „To by taky měli, po tom všem, co ti tenkrát udělali."
Mojše Russie pokrčil rameny: „To už je dávno."
„Zatraceně dávno," zamumlal Goldfarb anglicky, zdálo se, že si ani nevšiml, že přechází z jazyka do jazyka. Pokračoval, stále anglicky: „Všichni bychom na tom byli lépe, kdyby v první řadě nebyli přišli ti buzeranti."
„Ty možná," řekl Mojše Russie. „Možná Anglie. Ale já? Má rodina?" Zavrtěl hlavou. „Ne. Kdyby byla nepřišla Rasa, byli bychom všichni mrtví. Tím jsem si jistý. Tys viděl Lodž. Nikdy jsi neviděl Varšavu. A ve Varšavě bylo čím dál hůř, jak válka pokračovala."
„Varšava byla zlá, moc zlá," přisvědčil Reuven, neměl žádné šťastné vzpomínky na město, v němž se narodil. „Ale to, co nacisté dělali ve svých továrnách na vraždění, bylo horší. Kdybychom zůstali v Polsku, myslím, že má otec pravdu: všichni bychom zahynuli. Proti Hitlerovi byl Hamán břídil."
Goldfarb se zamračil. Bylo vidět, že chce odporovat. Stejně tak však bylo vidět, že nevidí, jak by mohl. Než na něco připadl, přišla z kuchyně dvojčata. Chmury zmizely z jeho tváře. S širokým úsměvem se obrátil na Mojšeho: „Vážně, jsou tak roztomilé jako na fotografiích. Nemyslel jsem si, že by to bylo možné."
Reuven potlačil silné nutkání zvracet. Dvojčata se lísala jako kočky, když to potřebovala. „Většinou jsou hrozně otravné," řekl - v jidiš, které Esther a Judith nerozuměly: otec s matkou spolu často mluvili jidiš, když nechtěli, aby dvojčata věděla, o čem je řeč.
„No, taky mám děti, a každé z nich si myslí o těch ostatních, že jsou otravné," řekl Goldfarb rovněž v jidiš. Chvíli se na Judith a Esther díval, a pak přešel do pomalé, zřetelné angličtiny: „Která z vás je která?'
„Já jsem Esther," řekla Judith.
„Já jsem Judith," řekla Esther.
Reuven zakašlal. Stejně tak jeho otec. David Goldfarb zvedl jedno obočí. Měl své zkušenost s dětmi, jeho výraz byl stejný jako ten, který Mojše používal, když přistihl Reuvena nebo Judith či Esther, jak překrucují pravdu.
„No dobře," řekla Esther. „Možná je to naopak."
„Já bych to nepoznal," řekl Goldfarb. „Ale váš otec a váš bratr mají jakési pochyby."
„Přišly jsme, abychom vám řekly, že je hotová večeře," řekla Judith. „Má někdo nějaké pochyby?"
„Ne, jestli je to pravda," řekl Reuven. Obě sestry podrážděně zafuněly při představě, že by o nich mohl pochybovat.
Večeře se skládala zpečených kuřat s hráškem a mrkví, a bílého vína, které vyvolalo Goldfarbovo překvapené a pochvalné přikývnutí. „Obvykle víno nepiju, leda během Pesa-chu,"" řekl. „Tohle je ale dobré."
„Není špatné," řekl Mojše Russie. „Když teď něco piji, je to většinou víno. Nemám už hlavu na whisky nebo vodku, a pivo, které tady můžeš dostat, je mnohem horší, než jaké dělali v Polsku - i v Anglii, když na to přijde."
„Když sis zvykl pít víno, stejně nebudeš chtít pít pivo," řekl Reuven. „Pivo je ve srovnání s ním hořké."
„To jen ukazuje, že jsi píval špatné pivo," odpověděl Goldfarb. „Podle toho, co říkal tvůj otec, není divu."
Rivka vrátila debatu k bezprostřednějším problémům, když měkce řekla: „Je dobré vás vidět tady a v bezpečí, Davide."
„ Omayn, " dodal Mojše Russie.
Jejich bratranec - i Reuvenův, i když vzdálenější - vyprázdnil s křečovitým polykáním svou sklenici. „Je zatraceně dobré být tady, to mi věřte," řekl a uklonil se hlavou Reuvenovu otci. „Děkuji ještě jednou, že jsi tahal za drátky, abys mi pomohl ven. Udělal jsi víc než britský konzul v Marseille. Vlastně jsi sotva mohl udělat méně, protože on neudělal vůbec nic."
„Rád jsem to udělal, věř mi," řekl Mojše Russie, odmítaje mávnutím ruky díky. Reuven viděl mnohokrát, že jeho otci činí potíže přijímat chválu.
„Jaképak to bylo v nacistickém vězení?" zeptalo se jedno z dvojčat.
„Bylo to nejhorší místo na světě," řekl David Goldfarb. Esther i Judith zalapaly po dechu. Goldfarb polilédl na svou sklenici, jako by litoval, že je prázdná. Mojše Russie si toho pohledu všiml a situaci okamžitě napravil. Když se napil, Goldfarb pokračoval: „Cela byla jenom cela, s kavalcem a kbelíkem. Nedivil bych se, kdyby se příliš lišila od britských cel. Krmili mě - měl jsem trochu hlad, ale nebylo to tak zlé. Vyslýchali mě. Nevyrazili mi zuby, a ani mě nebili moc často nebo moc silně. Přesto to bylo nejhorší místo na světě."

„Proč?“ zeptala sě Esther, zatímco Judith řekla: „To nechápu.“
„Povím vám proč,“ řekl Goldfarb. „Protože i když žádnou z těch věcí neudělali, mohli to udělat. Věděl jsem to, a oni to věděli taky, a věděli, že já to vím. To vědomí tě dokáže zlomit skoro stejně dobře, jako by to dokázalo skutečné mučení.“
Mluvil anglicky, slovo za slovem, takže dvojčata nemohla mít žádné problémy sledovat, co říká. Ale nechápala to. Tolik Reuven postřehl. On to pochopil, nebo si alespoň myslel, že to pochopil, i když neměl to potěšení, aby měl zkušenosti, které by mu to umožňovaly pochopit v plném rozsahu.
Jeho matka se zeptala: „Co jsi tam vůbec dělal?“
„Snažil jsem se pomoci některým svým britským ... přátelům,“ řekl Goldfarb. „Měli nějaké obchody s Francouzem, který pracoval na vlastní účet, ale začali ztrácet peníze - nebo přestali tolik vydělávat, to přesně nevím - když toho Francouze zahákovali Němci. Tak mě poslali do jižní Francie, abych se podíval, jestli bych ho nedokázal přemluvit, aby se vrátil do obchodu jako nezávislý operátor. Proč ne?“ Zkřivil ústa a znovu vyprázdnil sklenici s vínem. „Byl jsem jen postradatelný Žid.“'
„Zázvor je pro Ještěry tak špatný jako kokain nebo heroin pro nás,“ poznamenal Reuvenův otec, „možná horší. Byl bych raději, kdyby ses byl do toho nikdy nezapletl.“
„I já,“ řekl Goldfarb. „ Vay iz mir, i já. Ale hrozilo, že se mé rodině stanou ještě horší věci, a tak jsem jel.“
Když to slyšel, Mojše Russie si nalil další víno, což činil zřídkakdy. Pokyvuje těžce hlavou, řekl: „Když jsem měl potíže s Ještěry ve Varšavě, pomohl jsem dostat Rivku a Reuvena někam, kam na ně Rasa nedosáhne, takže chápu, jak se cítíš.“
„Byli jsme ve sklepě!“ zvolal Reuven, užaslý nad tím, jak se mu znovu vybavila ta vzpomínka. „Byla tom pořád tma, protože jsme neměli dost lamp a svíček.“
„To je pravda,“ řekl jeho otec. Pohlédl přes stůl na Goldfarba. „A Ještěři se snažili Dutourda z obchodu vyřadit, zatímco ty ses mu snažil pomoci, aby s ním znovu začal - a nacisté si taky ohřáli své želízko.“
„Když strkáš hlavu do lví tlamy, víš dobře, že je tady možnost, že ti ji lev ukousne,“ řekl Goldfarb a pokrčil rameny. „Vyrozuměl jsem, že jsi dostal ven i ty Američany.“
„Ano, to jsem zařídil,“ řekl Mojše Russie. „Dostat je ven bylo snazší, než dostat ven tebe, to je fakt. Němci měli větší obavy z toho, že urazí Spojené státy, než z toho, že urazí Anglii.“ '
„To chápu, naneštěstí pro mě,“ řekl David Goldfarb. „Jediný, kdo tam zůstal, je Dutourd. Byl by se se mnou dohodl, myslím. Doufám, že se kvůli tomu nedostal do ještě větších potíží.“ Na okamžik se odmlčel. „Ještěři mě začali vyslýchat minutu po tom, co jsem nastoupil do jejich letadla v Marseille. A víš co? Já jsem jim všechno řekl. Jestli se to mým přátelům doma nelíbí, mají smůlu.“
„To je dobře,“ řekl Reuven.
Jeho otec přikývl a poznamenal: „Nemyslím, že ten Francouz dopadne tak špatně. Je pro nacisty užitečný - není to jen další zatracený Žid.“
Goldfarb řekl: „Jako jeden zatracený Žid druhému - celé rodině plné takových - vám děkuji.“ Nalil si do sklenice víno a pozvedl ji. „ L 'chaim!“ řekl hlasitě.
„Na život,“ řekl ozvěnou Reuven, a byl hrdý na.to, že odpověděl o zlomek vteřiny dřív než otec, matka i sestry. Napil se vína, připadalo mu sladké a jemné jako med.
Felless se cítila jako pokrytec, když doprovázela vyslance Veffaniho na říšské ministerstvo spravedlnosti. Cítila se také menší než obvykle, když vcházela do budovy, postavené Velkými Ošklivci podle jejich vkusu. Ministerstvo spravedlnosti, jako mnoho jiných veřejných budov v Reichu, bylo úmyslně navrženo tak, aby minimalizovalo význam jedince, ať ten jedinec byl Tosevan nebo příslušník Rasy.
„Neznají Císaře, tak musí stavět takhle,“ řekl Veffani, což Felless připadlo rozumné. „Doufají, že falešnou nádherou dokážou, aby se jejich ne-císař a jeho oblíbenci zdáli svým poddaným stejně působiví, jako jsou naší Císařové pro nás díky tisícileté tradici.“
„To je ... velmi dobrý postřeh, nadřízený pane,“ řekla Felless. „Uvažovala jsem podobně, ale málokdy jsem to dokázala tak pregnantně vyjádřit.“ Její zájem o věc na okamžik způsobil, že zapomněla na svou touhu po zázvoru - ale jen na chvíli. Ta touha ji nikdy neopustila nadlouho - a teď ona a Veffani navštívili německé ministerstvo spravedlnosti, aby žádali tvrdší potrestání zatčeného pašeráka zázvoru. Jestli tohle nebyla ironie, tak se ta věc nikdy nevyklubala ze skořápky.
Němečtí vojáci v ocelových přilbách ztuhli v pozoru, když Veffani a Felless došli na vrchol širokého kamenného schodiště, které vedlo ke vchodu do budovy. Srazili své okované podpatky - spíš zdvořilost než uctivý postoj. Jeden z vojáků promluvil jazykem Rasy: „Zdravím vás, vyslanče, i vaši kolegyni. Co pro vás můžeme udělat?“
„Máme schůzku s ministrem spravedlnosti Dietrichem,“ odpověděl Veffani podle protokolu. „Doprovoďte nás, prosím, k němu.“
„Bude vykonáno.“ Obrat čelem vzad německého strážného postrádal uhlazenou eleganci Rasy, ale měl v sobě jistou ztrnulou působivost. Otáčeje se přes rameno, Velký Ošklivec řekl: „Následujte me.“
Veffani a Felless ho následovali chodbami, předimenzovanými i pro Velké Ošklivce, a tím spíš pro ně.
Předpokoj ministra Dietricha byl ještě větší a rozlehlejší, než podle svých zkušeností očekávali. Tosevanský zločinec, přivlečený před něho, musel určitě přiznat i zločiny, kterých se nikdy nedopustil. Felless měla pocit, že to byl i záměr tosevanského architekta. Většina tosevanských úředních budov v ní budila podobný pocit.
Strážný, který je doprovázel, chvíli hovořil s Dietrichovým tajemníkem. Felless pár slov pochytila, ale nedokázala sledovat celý rozhovor. „To je jenom bezvýznamná formalita,“ pošeptal jí Veffani.
Naznačila rukou, že souhlasí. Tajemník hovořil řečí Rasy na Tosevana celkem slušně. „Pojďte se mnou, vyslanče a

starší výzkumnice. Ministr Dietrich s potěšením vyslechne, co mu máte říct, ačkoli - samozřejmě - nemůže slíbit, že vám vyhoví.“
„Chápu,“ řekl Veffani. „Jako vždy, velice se těším na setkání s ním.“
Veffani je taky pokrytec, pomyslela si Felless. Naštěstí, vyslancovo pokrytectví nemělo nic společného se zázvorem. Jinak by sotva dokázal předstírat Velkému Ošklivci, s nímž jednal, že ho považuje za sobě rovného. Samotná tato představa připadala Felless urážlivá. Přišla na Tosev 3 s představou, že planeta bude pacifikovaná, zcela podřízená vůli Rasy. To se nestalo, ale ona si pořád myslela, že by to tak mělo být.
Po další výměně zdvořilostí je tajemník - který byl i tlumočníkem - doprovodil k ministru spravedlnosti Óietrichovi. Jeho šedé vlasy a povadlá pleť naznačovaly, že je starší muž. „Zdravím vás, Veffani,“ řekl jazykem Rasy. Jeho přízvuk byl podstatně horší než přízvuk jeho tajemníka.
„Já zdravím vás, Seppe,“ odpověděl Veffani. Sepp, jak Veffani předtím Felless vysvětlil, byla přezdívka pro Josefa. Velcí Ošklivci, už tak z hlediska Rasy disponující až příliš mnoha jmény, přidávali k tomu zmatku ještě neformální varianty těchto jmen, jak se kterému z nich zlíbilo. Další důkaz tosevanské neschopnosti, pomyslela si. Veffani pokračoval: „Představuji vám starší výzkumnici Felless, která se také zabývá problémy, které zázvor způsobuje Rase.“
„Zdravím vás, starší výzkumnice,“ řekl Dietrich.
„Já zdravím vás, ministře spravedlností,“ řekla Felless, používajíc jeho titulu, aby ho nemusela oslovit termínem nadřízený pane, který by Tosevanovi za žádných okolností nepřiznala.
Dietrich začal hovořit německy. Jeho tajemník překládal: „A vy, starší výzkumnice jste intimně seznámená s problémem zázvoru?“ Položil nevhodný důraz na slovo intimně. Oba, tajemník i jeho nadřízený se tomu zasmáli.
Felless, která na tom neviděla nic k smíchu, odpověděla: „Ano, jsem.“ Zdálo se, že to Tosevany pobavilo ještě víc.
„Začneme?“ zeptal se Veffani, a Sepp Dietrich, který se upamatoval na své vychování, pokynul jemu i Felless, aby se posadili. Židle byly vyrobeny pro Tosevany a proto byly nepohodlné mužům a ženám Rasy, ale odmítnout je by bylo nanejvýš nezdvořilé.
„Tak,“ řekl ministr Dietrich, „dostáváme se opět k otázce toho Dutourda, že? Ministerstvo zahraničí už admirálovi sdělilo, že nebude vydán.“
„To udělalo,“ řekl Veffani. Pro Felless byl jeho tón ostře nesouhlasný. Zdali to postřehl i Dietrich nebo jeho tajemník, těžko říct. Vyslanec pokračoval: „To, že ho hodláte využít pro vlastní účely a proti zájmům Rasy, je pro nás nicméně nepřijatelné.“
„Jak můžete říct něco takového?“ zeptal se Dietrich. „Máme ho ve vězení. Jestli dokáže dělat něco proti Rase, když je ve vězení, je to skutečně silná povaha, není-liž pravda?“
„Nedržíte ho ve vězení kvůli tomu, co dělal proti Rase,“ řekl Veffani. „Držíte ho ve vězení kvůli tomu, že to chtěl dělat na vlastní účet a ne pro vás.“
„Je ve vězení,“ řekl Dietrich, neobtěžuje se popírat toto tvrzení. „Víc nemůžete žádat, protože obchodování se zázvorem není podle zákonů Reichu zločin.“
„Nadřízený pane, mohu promluvit?“ zeptala se Felless. Když Veffani udělal souhlasný pohyb paží, obrátila oba oční výčnělky k Seppu Dietrichovi. „Ministře spravedlnosti, jestliže podle vašich zákonů není zločin obchodovat se zázvorem, můžeme upravit a upravíme naše zákony, takže nebude zločinem obchodovat s narkotiky, která působí na Tosevany, což nepochybně podnítí pašování těchto narkotik do nezávislých tosevanských ne-impérií.“
Jako jednu z ozdob na látce, zahalující jeho trup, měl Dietrich malý stříbrný odznak, zobrazující lebku Velkého Ošklivce se dvěma zkříženými kostmi pod ní. Jeho vlastní rysy ztuhly nyní do podobně neživotného výrazu, který měla ta lebka.
„Jestli chcete hrát tuhle hru, můžete,“ řekl prostřednictvím tlumočníka. „Žádné drogy, které můžete dopravit do Reichu, nám neuškodí tak, jako zázvor uškodí vám.“
„Pravda.“ Felless připustila to, co se dalo sotva popřít. „Ale vy už nám se zázvorem děláte všechno nejhorší, co vůbec můžete.“ Věděla, že je to větší pravda, než si Dietrich uvědomuje. „Když v tomu budete pokračovat, proč bychom my měli jednat jinak?'
Počkala, dokud to tlumočník nepřeloží do jazyka Němců. Sepp Dietrich sevřel čelisti. Pak procedil mezi zuby: „To nemá daleko k hrozbě válkou.“
Veffaniho oční výčnělky sklouzly k Felless. Vyslanec byl bezpochyby zvědav, do jakých potíží se dostane. I ona na to byla zvědavá, ale bez ohledu na to pokračovala: „Proč je to hrozba válkou, když to děláme my vám, ale nic takového, když to děláte vy nám?“
„Dietrich zavrčel: „Možná byste měli jednat s ministrem zahraničí a ne se mnou.“
„Možná byste vy neměl utíkat před odpovědností,“ kontrovala Felless. „Ten tosevanský muž je v německém vězení. Činitel z ministerstva zahraničí už odmítl vydat ho Rase, jak řekl vyslanec Veffani. Takže je to na vás.“
„Zakládá to také akt nepřátelství vůči Rase,“ přidal se Veffani. „Podle činů Reichu by někdo mohl dospět k závěru, že vám nezáleží na míru mezi vaším ne-impériem a Rasou. Myslím, že by to byl nešťastný a nebezpečný závěr. Souhlasíte?“
Vidět, jak se Velký Ošklivec kroutil, poskytlo Felless rozkoš blížící se rozkoši ze zázvoru. Když si několikrát odkašlal a otřel z čela metabolickou chladící vodu (známku tísně u Tosevanů, jak se shodovali všichni experti), Dietrich řekl: „Já nejsem nepřátelský k nikomu. Reich není nepřátelský k nikomu, s výjimkou Židů a ostatních rasově méněcenných, a Dutourd, ať už se o něm dá říct cokoli, není Žid.“'
„Je to nepřítel Rasy,“ řekl VeřTani. „Nechat ho ve vězení na dlouhou dobu by byl akt zdvořilosti vůči Rase.“
„Předám to dál,“ odvětil Sepp Dietrich. „Ale tato otázka musí být rozhodnuta na vyšší úrovni, než je moje.“
„Kdo je vyšší než vy, ministře spravedlnosti Dietrichu?“ zeptala se Felless. „Když nemůžete rozhodnout vy, kdo může?“

„Kdo? Říšský kancléř Himmler, samozřejmě.“ Dietrich se zdál překvapený, že se na to musela ptát. Ona byla překvapená, že by se hlava německého ne-impéria měla osobně zabývat osudem nějakého pašeráka zázvoru. Dietrich pokračoval, aby vysvětlil proč. „Říšský kancléř ustoupil Rase, když vás nechal zničit tu leteckou základnu po útoku na vaší kolonizační flotilu, ačkoli Reich - na tom trvá - nenesl na tomto útoku vinu. Ustoupit vám znovu by byla známka slabosti, a my Němci nejsme slabí. Jsme silní, a každým dnem jsme silnější.“
To byla pravda. Bylo to také, z hlediska Rasy, mimořádně nešťastné. Z hlediska Reichu to, co Dietrich říkal, dávalo jistý smysl. Tolik si musela Felless přiznat, byť zdráhavě.
Ale Veffani řekl: „Chránit zločince není známkou síly. Je to známkou zločinnosti.“
„Nesouhlasil jsem s vaším přijetím proto, abych poslouchal urážky,“ řekl Sepp Dietrich. „Teď se s vámi musím rozloučit. A připomínám vám, že ten Dutourd se nedopustil z hlediska Reichu žádného zločinu.“
„A já připomínám vám, že Rasa může také překvalifikovat zločiny tak, aby jí to vyhovovalo,“ odpověděl Veffani, když se zvedal ze židle. Felless ho napodobila, zatímco vyslanec dodal: „Předám obsah vašich poznámek admirálovi.“
Dietrich vydal jakýsi zvuk, který tlumočník nepřeložil. Felless ho následovala ke dveřím ministrovy pracovny. Když chtěla něco říct, mávl záporně rukou. Jsem hlupák, pomyslela si. Němci přece odposlouchá\>ají všude.
Až když oba příslušníci Rasy opustili budovu ministerstva spravedlnosti, mohla Felless říci, co měla na mysli: „Gratuluji vám. Ukázal jste jim, že si námi nemohou zahrávat.“
„A já gratuluji vám, starší výzkumnice,“ řekl Veffani, „za vaši skvělou podporu.“
Vjačeslav Molotov se probudil s bušením v hlavě, jako by tam pracoval největší buchar z magnitogorských válcoven. U čertovy babičky, pomyslel si rozmazaně, takovou kocovinu jsem neměl od studentských dob ještě před revolucí. Jen postupně, jak se k němu vracelo plné vědomí, si uvědomil, jak dávno revoluce byla. Z nějakého důvodu si to uvědomil předtím, než si vzpomněl, že včera večer nepil nic silnějšího než šumivou minerálku. To ho znepokojilo.
Přinutil se posadit na posteli, obrátilo jeho pozornost k tomu, že to nebyla jeho postel, nebyla to ta, ve které usnul. Bylo to laciné lehátko, na jakém by si sotva odpočinul i čerstvý odvedenec. Rozhlédl se okolo sebe. Nebyl ani ve své ložnici. Jaksi ho to příliš nepřekvapilo.
Pokusil se přijít na to, kde je a jak se sem dostal. Kde - to mu bylo brzy jasné. Jestli tohle nebyla cela, tak nikdy žádnou neviděl. Jako cela byla tahle docela luxusní, většinou měly na podlaze jen slámu místo jakéhokoli lůžka, jakkoli nepohodlného. Bledé sluneční světlo se prodíralo mřížemi úzkého okénka.
Kdo mě strčil do cely? Molotovova mysl stále pracovala pomaleji, než by měla {někdo mě nadopoval, uvědomil si to, co mu mělo být jasné od začátku), ale napadli ho jediní dva kandidáti. Berija nebo Žukov? Žukov nebo Berija? Hlava nebo orel?
„Stráž!“ zavolal chraptivě. V krku měl sucho. „Stráž!'“ Kolik kontrarevolucionářů už takhle volalo na své žalářníky? Kolika z nich se dostalo třeba jen sebemenší části toho, co chtěli? Jak málo Molotov očekával, že se sám ocitne v situaci, do níž uvrhl tolik ostatních, jak během revoluce, tak během nekonečné série čistek, která následovala?
Divil se, proč není jednoduše mrtvý. Kdyby on organizoval státní převrat, nenechal by své protivníky naživu. Lenin uvažoval stejným způsobem a zbavil se cara Mikuláše a jeho rodiny. S kyselým pobavením si Molotov vzpomněl, jak byli Ještěři šokovaní, když se dověděli o této epizodě sovětských dějin.
K jeho překvapení strážný přišel a nahlédl dovnitř zamřížovaným okénkem vsazeným do dveří. „Už jste vzhůru, co?“ zabručel s běloruským přízvukem.
„Ne, vždycky volám stráže ze spaní,“ odsekl Molotov. Mohl vědět, že strážným nepohne. „To je dobře, že jste zase při sobě. Máte podepsat nějaké papíry. Nebo byste to taky“ mohl udělat ve spaní.“
„Nebudu nic podepisovat,“ prohlásil Molotov. Nevěděl, jestli to dokáže. Nikdy nemusel odolávat velké bolesti. Lidé, kteří mučení nezažili, mohli vykládat o odolnosti vůči němu. Lidé, kteří jím prošli, věděli jak vzácná je to schopnost. Jakmile začala bolest, většina lidí by udělala všechno pro to, aby přestala. Molotov se odvážil zeptat: „Kde jsem?“
Berija nebo Žukov? Žukov nebo Berija? Žukov, soudil, by ho nenechal naživu, kdyby se rozhodl sáhnout po nejvyšším postu. To by však neudělal ani Berija. Možná ale, že měl chuť si s ním pohrát, a ...
Neměl mnoho času o tom přemýšlet. Strážný odpověděl: „Jste přesně tam, kam patříte, tak je to.“ Zasmál se své vlastní chytrosti a zhoupl se na patách. Pak znovu přiblížil tvář k okénku. „A uděláte, co se vám říká, nebo už nikdy neuděláte nic jiného.“ Odešel, pohvizduje si písničku, která byla před pár lety populární.
Molotovovi zakručelo v žaludku. Měl hlad, ber ohledu na to, jak ho bolela hlava. Zajímalo by ho, jak dlouho spal. Další věc, kterou mu samozřejmě neřeknou. Pohlédl koknu. Byl proužek slunečného světla, který propouštělo, výše nebo níže než předtím? To by mu mohlo alespoň říct, jestli je ráno nebo večer. Ale i kdyby to věděl, k čemu by mu to bylo? To nevěděl.
Kdyby tak věděl, ve kterém vězeni sedí... To by bylo velice důležité. A netrvalo mu ani moc dlouho, než na to skutečně přišel, jakmile se trochu blíž seznámil s realitou cely. Předchozí obyvatelé tu a tam vyškrábali své názory na stěny. Jen málo z nich nebylo urážlivých vůči NKVD. Žádný z nich neobsahoval slovo proti Rudé armádě.
„Berija,“ řekl Molotov tiše. Tak. Mingrelec1 tedy chtěl jít ve stopách Grazínce. S chladnou politickou rozvahou si Molotov nemyslel, že se Berija udrží příliš dlouho. Sovětský svaz už měl jednoho vládce z Kavkazu, a ta zkušenost stačila na hodně dlouho. Ale chladná politická rozvaha bohužel neříkala nic o Molotovově osobní šanci na únik.
A zde byl znovu strážný. Prostrčil papíry mřížemi okénka ve dveřích. Za papíry následovalo laciné pero. „Podepište. Nemáte na to celý den, ne jestli víte, co je pro vás dobré.“
„Zapamatuji si vaši tvář a zjistím si vaše jméno,“ řekl Molotov. Muž se smíchem odešel.
Molotov si papíry přečetl. Podle nich rezignoval ze zdravotních důvodů na funkci generálního tajemníka. Dodávalo se v nich, že se těší na odpočinek na nějakém místě s teplým podnebím - nejspíš na Kavkaze, aby si Berija mohl být jist, že mu nijak neuškodí.

Kdyby ty papíry podepsal, jak dlouho by ho Berija nechal naživu? Byl přesvědčen, že ještě dýchá jen proto, aby napsal své jméno do vytečkovaného řádku. Ale kdyby to neudělal, co by mu Lavrentij Pavlovič udělal? Chtěl se o tom přesvědčit? Měl na to nervy?
Tak nebo tak, nemohl udělat nic horšího, než ho zabít. Tak si to alespoň říkal. O pár minut později otevřel strážný dveře. Byl velký a silný jako býk. Stejně jeho tri druhové. Když zkontroloval papíry, zamračil se. „Vy jste zapomněl psát?“ zeptal lúasem ochraptělým od přemíry cigaret.
„Ne,“ řekl Molotov. Byl to poslední souvislý zvuk, který v příštích několika minutách vydal. Ti pochopové se na něj vrhli s gustem, které svědčilo o tom, že jejich práce je pro ně potěMingrelie - oblast na Kavkaze, dnes součást Gruzie. Berija pocházel z Mingrelie, Stalin z Gruzie. (Pozn. překl.) šením. Také prokázali určitou dávku zručnosti, protože působili maximum bolesti s minimem skutečných škod. Ten, který prostrčil tužku mezi Molotovovými prsty a pak mu ruku stiskl, měl v tomto směru obzvlášť vyvinutý talent. Molotov vyl jako pes.
Po chvíli mu strážný přidržel papíry před obličejem. „Už sis vzpomněl, jak se jmenuješ, dědku?“ Ano, dralo se Molotovovi do hrdla. Pak si ale pomyslel: Jestli se vzdám, pravděpodobně zemřu. Přinutil se zavrtět hlavou. Strážný vzdychl, jako by dostal špatnou kartu. Bití pokračovalo.
Molotova napadlo předstírat bezvědomí. Jeden z vyšetřovatelů ho kopl do žeber. Pak všichni odešli. Ale vrátí se. Molotov věděl až příliš dobře, že se vrátí. Možná ho příští kolo mučení zlomí. Možná se ani nebudou s příštím kolem obtěžovat. Možná ho prostě zabijí a bude to.
Soustředil veškerou svou sílu. Sám poslal na popravu spoustu lidí, aniž by ho zajímalo, co probíhá jejich myslí, když čekají na smrt. To, co probíhalo jeho myslí, bylo překvapivě banální: nechtěl, aby věci skončily tímto způsobem. Ale nikoho teď nezajímalo, co chce on.
Dveře se znovu otevřely dříve, než očekával. Molotov se napřímil, ne že by to k něčemu bylo. Tentokrát to byl jediný příslušník NKVD, s pistolí s tlumičem v ruce. To je konec, pomyslel si Molotov. Pak chlapík promluvil: „Soudruhu generální tajemníku'?“ Jeho ruština měla rytmický polský přízvuk.
V Molotovově hrudi náhle ožila naděje. „Nussboym,“ řekl, potěšen a pyšný, že si pamatoval jeho jméno. Řekl se zoufalou naléhavostí: „Dostaňte mě odsud a můžete si říct jakoukoli cenu.“
David Nussboym přikývl. „Pojďte se mnou,“ řekl. „Držte hlavu skloněnou, aby vás nikdo nepoznal. Kdyby někdo přišel na to, kdo jste, tvařte se ztýrané.“
„To nebude těžké.“ Molotov těžce vstal. Nussboym na něho namířil pistoli. Vyklopýtal z cely, dívaje se dolů na odřené linoleum, jak mu bylo nařízeno.
Potkali pár mužů, ale strážný doprovázející vězně nevzbudil žádnou pozornost. Molotov se blížil k bráně a uvědomil si, že by Nussboym měl zastřelit strážné, když se zvenčí ozval dunivý řev a brána se začala bortit. Jeden ze strážných zaklel a sáhl po pistoli. Dávka z kulometu ho srazila k zemi.
Nesmírně zesílený hlas zahřměl: „Vzdejte se, vy tam! Odpor je beznadějný! Rudá armáda vězení obklíčila! Vyjděte s rukama vzhůru!“
Molotov neztrácel čas a poslechl. Až později ho napadlo, že ho tankový střelec mohl zastřelit proto, že se hrnul vpřed tak rychle. David Nussboym odhodil pistoli a následoval ho.
Za tankem stál poručík Rudé armády. Vypadal příliš mladý aby se holil, natož aby sloužil v Rudé armádě. „Řekni mi své jméno, dědo, a hoď sebou,“ vyštěkl.
„Vjačeslav Michajlovič Molotov,“ řekl Molotov hlasem studeným jako murmanská zima. „A teď mi řekněte své.“
Zdálo se, že ho poručík chce nazvat lhářem, ale pak se na něj znovu podíval. Ztuhl, jako by ho náhle zachvátil rigor mortis. Pak zavolal svého nadřízeného. Za nějakých patnáct minut byl Molotov dopraven za maršálem Žukovem do Kremlu. „Nu vot, “ řekl Žukov. „Tak Berija vás nedostal, eh?“
„Ne, Georgii Konstantinoviči,“ odpověděl Molotov. „Zůstávám u kormidla, jak vidíte. A povězte mi, kdepak je teď Lavrentij Pavlovič?“
„Je nebožtík,“ odpověděl Žukov. „Koberec ve vaší pracovně bude třeba vyměnit, jsou na něm skvrny.“ Důstojník se na chvíli odmlčel. Molotovovi se nelíbil způsob, jakým si ho Žukov prohlížel. Kdyby se mu teď přihodila nějaká nešťastná nehoda, kdo by zabránil Žukovovi, aby se zmocnil vlády nad Sovětským svazem? Vůbec nikdo, pomyslel si Molotov smutně. Žukov si zapálil cigaretu, vdechl kouř, několikrát zakašlal a řekl: „Nu vot, dobře, že vás máme zpátky.“
Molotov s úlevou vydechl a ani si nevšiml, jak ho bolí nakopnutá žebra. Věděl, že návyk podřízenosti je v Žukovovi hluboce zakořeněný, ale nevěděl, jak hluboce. Snad to nevěděl ani sám Žukov, dokud nepřišla tato zkouška. „Je dobré být zpátky,“ řekl Molotov, o nic emocionálněji, než říkal cokoli jiného. Zvedl jedno obočí. „A jak jste se toho dramatu dostal vy?“
„Berija oznámil dnes ráno vaši indispozici v moskevském rozhlasu,“ odpověděl Žukov. „Oznámil také moji. Moje by byla fatální, kdyby moje tělesná stráž nestřílela rychleji a přesněji než jeho vrahové. Mám podezření, že měl loutku, která měla převzít armádu, ale důstojníci a mužstvo mě mají rádi, i když někteří vyšší důstojníci a aparátčíci ne. A i když je NKVD silné, Rudá armáda je silnější. O tom jsem se přesvědčil. Potlačili jsme čekisty1 všude.“
„Dobře,“ řekl Molotov. Berija chtěl zlikvidovat Žukova okamžitě, ale Molotova chtěl ponechat nějaký čas naživu. To dokazovalo, koho považoval zesnulý šíf NKVD za nebezpečnějšího. Podle toho, jak se situace vyvinula, ukázalo se, že měl pravdu. Molotov se rozhodl u toho nezdržovat. Řekl: „Ten příslušník NKVD, který vyšel se mnou - jmenuje se Nussboym -zasluhuje odměnu, ne trest. Dostal mě ven z cely. Bez něho by mě možná Berijovi lidé zlikvidovali, i když Rudá armáda stála na Dzeržinského náměstí.“
„To by mohli,“ řekl Žukov - toužebně? Molotov se rozhodl ani utoho neprodlévat. Žukov pokračoval: „Pak nechám na vás, abyste na to dohlédl, soudruhu generální tajemníku. Mezitím jsme znovu obsadili vysílač moskevského rozhlasu á oznámili, že je všechno v pořádku, ale vy byste možná chtěl sám odvysílat své prohlášení k občanům, aby se

přesvědčili, že jste v pořádku a máte věci pod kontrolou.“
„Ano, to také udělám,“ souhlasil Molotov okamžitě. Chloroform? Bití? Pokrčil rameny. Že nejedl od té doby, kdy se ho Berijovy stvůry zmocnily? Znovu pokrčil rameny. „Odvezte mě do rozhlasového studia.“ Až když byl na cestě, uvědomil si, že se nezeptal na svoji ženu. Opět pokrčil rameny. To může také počkat.
Když dávala na stůl vařené hovězí hrudí, Bertha Anielewiczova řekla: „Zajímalo by me, co se v Moskvě doopravdy stalo.“
„To mě takj',“ odpověděl Mordechai Anielewicz, sahaje po servírovací vidličce a porcovacím noži. Když Odkrojil porce pro ženu, děti i pro sebe, pokračoval: „Potkal jsem ráno Ludmilu. hanlivý ruský název pro příslušníka tajné policie - původně příslušník tzv. Čeky (črezvyčajnaja komissija), první sovětské tajné policie založené F. E. Dzeržinským v roce 1918, která ihned rozpoutala teror, mučení a hromadné vraždění obyvatelstva Ruska. Později přejmenována postupně na GPU, OGPU a NKVD. (Pozn. překl.)
Neví o nic víc než my, ale málem se roztančila na ulici, když slyšela, že Berija je mrtev.“
„Ona by to měla vědět,“ řekla Bertha.
„To jsem si taky myslel,“ přisvědčil Mordechai. „Řekla, že jediná věc, které opravdu lituje, je to, že Molotov nenatáhl brka s ním.“
„Člověk nemůže mít všechno,“ řekla jeho žena. „Jak situace vypadá, někdy nemůžeš mít vůbec nic.“
„A není to pravda?“ Po chvilkovém zachmuření, Anielewicz zazářil. „David Nussboym nakonec zakotvil v NKVD, vzpomínáš? Teď by s ním měl být konec. Myslíš, že mi to trhá srdce?“
„No ovšem,“ odpověděla Bertha. „Před dvaceti lety by byl díky němu konec s tebou, kdybychom ho neklepli a nezbavili se ho.“
Děti poslouchaly s rozšířenýma očima. Anielewicz neměl ve zvyku vyprávět o věcech, které se staly předtím, než se narodily. Neudělal to ani nyní, spokojuje se s přikývnutím. „Budeme se muset podívat, co se děje v Rusku,“ řekl ve snaze změnit téma rozhovoru. „Říkají, že Molotov je zase v sedlé, jenomže oni mají ve zvyku lhát jako když tiskne.“
Než stačila Bertha odpovědět, zazvonil telefon. Vstala a odešla do obývacího pokoje, aby ho zvedla. Po chvíli zavolala: „To je pro tebe Mordechai.“
„Už jdu. Alespoň počkali, až se najím.“ Anielewicze kladl telefonní rozhovory na roveň potížím. Platilo to spoustu let. Převzal od sluchátko a řekl: „Haló?“
„Anielewicz? Tady Jicchak, z Glowna. Vedeme zítra ty ovce na trh. Chceš se na ně naposledy podívat, než půjdeme?“
„Ne, pošlete je beze mě,“ řekl Anielewicz, aby zmátl kohokoli, kdo by mohl poslouchat navzdory německým a ještěřím zařízením, která nainstaloval na svou telefonní linku, aby se ubránil čmuchalům. Vycházel z předpokladu, že když Reich a Rasa dovedou podobná zařízení vyrobit, dokážou také přijít na to, jak je překonat. Kdyby byl připustil, že chce přijít do Glowna, Jicchak by věděl, že je něco v nepořádku. Aby jejich rozhovor zněl co nejnonnálněji, Anielewicz pokračoval: „Jak se daří tvé sestřenici?“
„Docela dobře, díky,“ odvětil Jicchak. „Už chodí o berlích a příští měsíc jí sundají sádru. Pak už půjde jenom o to rozcvičit svaly. Chvíli to potrvá, ale ona to dokáže.“
„Samozřejmě,“ řekl Mordechai. „To je dobrá zpráva.“ Viděl dost zraněných lidí za války, aby věděl, že to možná nebude tak snadné, jak Jicchak říkal, ale to ukáže jen čas. Jeho sestřenice měla stejně štěstí, že svou srážku s autobusem odnesla jen zlomenou nohou.
Po krátkém nezávazném povídání Jicchak zavěsil. Anielewicz se vrátil ke stolu. Když se posadil, jeho žena zvedla tázavě obočí.
„To mizerné stádo ovcí,“ řekl, nemohl si být ani zcela jist, jestli někdo neodposlouchává i to, co říká ve svém bytě. „Jicchak chtěl vědět, jestli je přijdu zkontrolovat, než je dá pryč. Řekl jsem mu, ať se do toho klidně pustí - mně už se z těch pitomých zvířat dělá nanic.“
Jeho děti kulily oči, věděly, že žádné ovce nikdy neměl a neměl ani zájem je mít. Zvedl ruku, aby jim zabránil ve zvědavých otázkách. Pochopily ten signál a mlčely. Bertha věděla, o čem mluvil. „No, máme tady nějaké zbytky,“ poznamenala, z čehož Mordechai poznal, že je dostane sebou na oběd, až se vypraví do Glowna.
Samozřejmě, jeho žena pro něj měla připravený sáček s jídlem, když se příštího dne brzy ráno vypravoval na cestu. S poděkováním si ho vzal, políbil ji a nasedl na kolo. Mohl jet autobusem a dostat se tam rychleji a svěží, ale on a jeho kolegové neměli v úmyslu propašovat bombu z města na sklonku noci. Anielewicz se ušklíbl - právě naopak.
A on si vždycky rád změřil své fyzické schopnosti v praxi. Zanedlouho ho začaly bolet nohy, ale on dál polykal kilometry a bolest se nezhoršovala. Po chvíli dokonce ustoupila. To znamenalo dobrý den. Doufal, že to bude platit o všem.
Nebyl jediný Žid na silnici s puškou nebo samopalem, zavěšeným na zádech. To platilo pro kterýkoli den, ale dnes to platilo ještě mnohem víc. Míjela ho osobní i nákladní auta plná ozbrojených Židů. Někteří z nich ho poznali a zamávali mu, když projížděli kolem. Občas také zvedl ruku z řidítek a opětoval jejich pozdravy.
Když dorazil do Glowna, bylo město už plné židovských bojovníků. Nápisy ve výkladních skříních krámků, které patřily Židům, vítaly milici ve městě a zvaly bojovníky, aby vstoupili dovnitř a utratili peníze za jídlo, pití, mýdlo, šaty nebo další z dvou tuctů ostatních komodit.
Poláci v ulicích Glowna zírali na ozbrojené Židy s výrazy sahajícími od rezignace až ke znepokojení. O generaci dříve by takové shromáždění Židů bylo nemožné, a bylo by krvavě potlačeno, kdyby se o ně pokusili. Nyní ...nyní, tady vGlownu, by Židé zvítězili v jakémkoli boji, který by vypukl.
Někde za městem se ozval praskot pušek. Anielewicz zvedl hlavu, aby se ujistil, odkud střelba přichází, a uklidnil se. Bojovníci měli naplánovanou střeleckou soutěž, a to bylo to, co slyšel. O pár minut později se na druhé straně Glowna rozštěkal kulomet. Mordechai znal chlapíka, který s ním zacházel. Bojoval v roce 1939 proti Němcům v kulometné rotě a

od té doby se na tyto zbraně specializoval. Díky Ještěrům měli Židé spoustu kulometů německé, polské a sovětské výroby spolu s několika kuriozitami, jako byly rakousko-uherské Schwarzlose, které zbyly z první světové války, ale ne všichni bojovníci věděli, jak udržovat v náležitém stavu.
Hlasité výbuchy ohlásily granáty, trhající trávník. Muž, který poskytoval instruktáž, jak je vrhat, byl raritou ve fotbalem pobíázněném Polsku: strávil dětství ve Spojených státech a hodně tam hrál baseball. Anielewicz nevěděl o baseballu skoro nic, ale pochopil, že v sobě zahrnuje spoustu házení.
Jeho vlastní role v tomto shromáždění byla víc teoretická. Posadil se s vůdci židovských milicí z celého Ještěry okupovaného Polska a poskytl jim nejlepší radu, kterou mohl, o tom, jak nejlépe postupovat vůči Rase. „Nikdy nedovolte, aby Ještěři zapomněli, jak moc nás Poláci početně převyšují," řekl. „Čím větší důvod, podle jejich názoru, máme pro to, abychom k nim byli loajální, tím je pravděpodobnější, že nám poskytnou veškeré zařízení, které potřebujeme, a podpoří nás, kdybychom měli nějaké potíže s góji. "
Jeho posluchači moudře přikyvovali. Spousta z nich používala stejnou taktiku už léta. Stejně jako Anielewicz, i oni pleti-chařili s Reichem nebo se Sovětským svazem, aby zabránili Ještěrům dostat se do příliš dominantní pozice. Celý vtip této hry byl tak prostý, že,se Mordechai oněm neobtěžoval ani zmiňovat: nenechat se chytit.
Popíjel právě pivo v hospodě, kde svého času vyslechl polské nacionalisty, plánující uloupení atomové bomby, když ho objevil Jicchak. Jicchak vypadal jako úředník, byl malý, hubený a měl špičatou tvář, která vyjadřovala nesouhlas se vším. Stejně jako Mordechai pocházel z Varšavy. Proti nacistům bojoval jako šílenec, a stejně tak později proti Ještěrům.
Když promluvil, znělo to mírně vyčítavě: „V telefonu jsi říkal, že nepřijdeš."
„Změnil jsem názor - je to zakázané?" opáčil Anielewicz. I tady si dávali pozor na to, co říkají a jak to říkají.
„No jo, ale své ovce vidět nemůžeš," řekl Jicchak nevrle. „Už jsem je všechny prodal a čert ví, kde teď jsou. A ani mě to nezajímá, jestli chceš něco vědět."
Bomba byla tedy pryč. Mordechai s úlevou vydechl a poručil si další džbán piva. Zmatek, který vytvořili židovští bojovníci ve městě samém i v jeho okolí, dovolil Jicchakovi a jeho druhům vyvézt zbraň z města, aniž by si toho někdo povšiml. Anielewicz s tím počítal - a počítal i s tím, že bojovníci by pomohli Jicchakovi i jeho přátelům dostat se z potíží, kdyby nějaké nastaly. •
Nahlas řekl: „Dobrá, dovol mi, abych ti koupil panáka za všechny ty starosti, které jsi s těmi zatracenými ovcemi měl."
„Na to panák nestačí,"" řekl Jicchak, stále kysele, ale to neznamenalo, že vodku odmítá. Anielewicz si také koupil další pivo. Když se všechno uváží, byl toho názoru, že si je zaslouží.
Když je vypil, vyšel ven, aby se podíval, jestli mu někdo neukradl jeho kolo. Na rozdíl od bomby však bylo stále tady. Když na ně chtěl nasednout, aby se vydal na zpáteční cestu do Lodže, uviděl pár Ještěrů, přicházejících ulicí. Nebylo snadné poznat, co si myslí, ale připadali mu vyděšení při pohledu na tolik lidí, vykračujících si kolem se zbraněmi.
To - a sklenice piva, které vypil - ho přimělo usmát se. Jestli si až do nynějška nezvykli na myšlenku, že lidé nejsou jejich otroci, tim hůř pro ně. S nemalou bravurou na ně zamával a řekl: „Zdravím vás, mužové Rasy."
„Já zdravím vás," řekl jeden z Ještěrů ... obezřetně. Jeho oční výčnělky jezdily sem a tam. „Jaký je účel tohoto, eh, shromáždění?"
Kamufláž, pomyslel si Anielewicz. Nahlas řekl: „Abychom si ověřili, že my Židé se můžeme postavit tvrdě na odpor každému, kdo se nám pokusí škodit: Němcům, Rusům, Polákům -nebo komukoli jinému." Tím posledním mohl mínit jedině Rasu.
„Jsou to barbaři," řekl jeden z Ještěrů druhému. Patrně nepředpokládal, že mu Anielewicz rozumí, ale on rozuměl.
„Barbaři, pravda," souhlasil druhý Ještěr. „Ale jestli tihle jsou Židé, jsou to barbaři, kteří jsou pro nás užiteční."
„Aha," řekl první Ještěr. Aha, pomyslel si Mordechai. Moc ho to nepřekvapilo. Věděl, že Rasa považuje Židy za užitečné. Židé považovali Ještěry také za užitečné. A tak se točí svět. Mávl Ještěrům na pozdrav a rozjel se zpátky do Lodže. Nohy ho skoro vůbec nebolely a, jakmile vyjel z města, mohl jet docela rychle. A tak se točí kola. Sklonil se nad řídítky a přišlápl do pedálů.
Nesseref měla chuť zasyčet na své tosevanské dělníky jako poplašný signál. „Proč jste nepoložili ten beton, jak jsme se domluvili?" zeptala se rozhořčeně.
Předák Velkých Ošklivců na ni shlédl ze své absurdní výšky. Nemluvil řečí Rasy zvlášť" dobře, ale dalo se mu rozumět: „Déšť moc silný," řekl a dodal zdůrazňovací zakašlání. „Půda celá blátivá. Položit teď, nesednout dobře. Položit teď, nesednout moc vůbec." Založil si ruce v bok. Pilotka raketoplánu toto gesto nikdy předtím neviděla, ale muselo to být gesto vzdoru.
A ten Velký Ošklivec - Kazimír se jmenoval - měl pravdu, nebo alespoň předpokládala, že ji má. Doma nikdy neviděla takové vydatné deště, jaké spadly tady v blízkosti Glowna během posledních pár dnů. Muži z dobyvatelské flotily, ti z nich, kteří se ji nepokoušeli nadopovat zázvorem, jí říkali, že takové věci jsou v téhle části Tosevu 3 běžné.
„Tak dobře, Kazimíre," řekla, ustupujíc. „Jak dlouho myslíte, že to bude trvat, než budeme moci položit beton na přistávací plošinu pro raketoplány?'
„Nevědět." Jestli ruce Velkého Ošklivce opřené v bok byly cizím gestem, jeho nynější pokrčení rameny mohlo klidně poCházet od muže Rasy. „Země suchá za čtyři, pět, šest dnů -jestli předtím ne víc déšť." Znovu pokrčil rameny. „Vědět teď nic o dešti před tím. Nikdo teď vědět nic o dešti předtím."
To nebyla tak docela pravda - meteorologové Rasy byli teď mnohem lepší v předpovídání počasí na Tosevu 3, než když dobyvatelská flotila poprvé přistála. Tenkrát, podle zpráv, které Nesseref četla, nechtěli nic jiného, než zalézt zpátky do vejce a ukrýt se tam. Jejich schémata nebyla sestrojena pro tento svět klimatických extrémů. Zdokonalili se, ale stále měli'daleko k tomu, aby byli perfektní.
Kazimír řekl: „Vezměte nějaký zázvor, pilotko raketoplánu. Vy pak cítit líp." Použil dalšího zdůrazňovacího zakašlání.

„Ne," řekla Nesseref s vlastním zdůrazňovacím zakašláním. „Nenavrhujte mi to znovu, nebo tahle parta bude mít v příštím okamžiku nového předáka."
Vztekle se na Velkého Ošklivce podívala. Byl vyšší a mohutnější, ale ona byla vzteklejší. Obrátil se k odchodu, mumlaje: „Bude vykonáno, nadřízená paní." Tuto frázi, na rozdíl od většiny toho, co povídal, řekl správně.
„Uděláte dobře, když to bude vykonáno," štěkla Nesseref.
Ještě stále toužila po zázvoru, toužila po pocitu, který jí dodával, toužila i po způsobu, jakým ji přiváděl do jejího období. Čím víc však toužila, tím tvrději té touze odolávala. Byla. a chtěla zůstat sama sebou, sklánějící svou vůli před vůlí ostatních jen když bylo třeba, a ne následkem té tosevanské rostliny, pokud se tomu mohla ubránit. Bez ohledu na to, jak příjemně se po něm cítila, zázvor ji měnil ve zvíře. A co horšího, měnil ve zvířata i muže kolem ni.
Když rázovala pryč, nohy jí čvachtaly v tom nechutném blátě. Znovu zasyčela, přejíc si, aby úkol vybudovat zde přistávací plochu pro raketoplány převzal někdo obeznámenější s podmínkami na této děsné planetě.
„Alespoň jsem nalezla pozemky, které můžeme použít," zamumlala. Bylo na Bunimovi nebo jeho nadřízených, aby poskytli náhradu Velkým Ošklivcům, kteří dříve tyto pozemky vlastnili. Podle všech známek ti Tosevané vymáhali na Rase odškodné. Ale Rasa měla víc zdrojů, než si ti sedláci mysleli, a zaplatit jim to, co si mysleli, že zasluhují, byl přijatelný výdaj.
Představa, že by se jim mělo zaplatit, Nesseref stále urážela.
Tohle přece nebylo jedno z nezávislých ne-impérií, jejichž existence ji kdysi udivila, tuto část Tosevu 3 Rasa skutečně dobyla. Ale místní administrátor dělal všechno pro to, aby to popřel. Bez ohledu na to, jak často jí to Bunim vysvětloval, stále sejí to zdálo špatné.
Nesseref se podívala k severozápadu, kde leželo Glowno, a pak k jihovýchodu kJezowu. dalšímu blízkému tosevan-skému městu. Ve skutečnosti byl na mapě Jezow blíže přistávací ploše, kterou vybrala, než Glowno. Přesto se její oční výčnělky obrátily zpět k tomu prvnímu městu. Ten Velký Ošklivec jménem Amelevvicz jí řekl, že tam má bombu z výbušného kovu. Ještě pořád nevěděla, jestli jí říkal pravdu. Doufala, že se o tom ona - a přistávací plocha pro raketoplány, která tady možná vznikne navzdor," zdržením způsobeným příšerným počasím - nikdy nepřesvědčí.
Stočila oční výčnělky k Velkým Ošklivcům, kteří pro ni pracovali. Anielewicz určitě žertoval - doufala, že žertoval -o tom, že by mohl bombu přesunout tak, aby mohla zničit její letiště. Byli někteří z těchto Tosevanů jeho špióni? Sotva mohla jít a zeptat se jich na to.
Věděla, že skoro všichni ti dělníci patřili k té větší podskupině nazývané Poláci, ne k té menší, které se říkalo Židé. Podle toho, co se Nesseref dověděla od Bunima a Anielewicze, tyto dvě podskupiny si navzájem nedůvěřovaly a neměly rády jedna druhou. To činilo možnost, že by Poláci dělali špióny Anielewiczovi méně pravděpodobnou.
Ale tato úvaha ji nadlouho neuklidnila. To, že Poláci nepracovali pro Anielewicze neznamenalo, že nepracovali pro někoho jiného. Přála si, aby tady pracovali muži a ženy Rasy, ale na to jich ani po příletu kolonizační flotily nebylo dost. Neměli ani dost těžké techniky, a navíc jí většinu potřebovali pro výstavbu měst pro kolonisty.
Pohlédla roztrpčeně na zasmušilou, šedou oblohu. Rozhodla se využít tosevanské práce, protože s ní mohla přistávací plochu dokončit dřív, než na ni přijde řada s těžkou technikou Rasy. Ale počasí jí nepřálo. Přečkala tady nekonečnou zimu. Mluvila s veterány z kolonizační flotily. Počasí na Tosevu 3 nemělo ve zvyku přát komukoli.
Jako na potvrzení toho jí na čumák spadla kapka deště, a pak další a další. Nebyla to taková průtrž mračen, jaká zastavila pokládku betonu, ale ani to nebylo počasí, v jakém toho její dělníci mohli moc udělat. Nevypadali kvůli tomu nijak nešťastně. Někteří si stáhli látkové čepice hlouběji do čela. Ostatní se ukryli před deštěm a vdechovali kouř z hořících listů jakési tosevanské rostliny. Nesseref to připadalo jako nechutný zvyk, ale oni si to vychutnávali.
Po nějaké chvíli za ní Kazimír přišel a řekl: „Nemůže pracovat v počasí jako toto."
„Já vím," řekla rezignovaně.
„Vy propouštět nás?" zeptal se předák. „S výplatou? Počasí ne naše chyba."
„Ano, s výplatou," řekla Nesseref, ještě rezignovaněji. Udělala by totéž pro dělníky Rasy, a její instrukce zněly zacházet s Velkými Ošklivci jako s dělníky Rasy, nebo alespoň jako s Rabotevy nebo Hallessiany. Pochybovala, že by si tito Tosevané zasluhovali takové zacházení, ale stále ještě byla ochotná věřit, i když už méně než předtím, že muži z dobyvatelské flotily znali situaci lépe než ona.
Nyní Kazimír smekl čapku a uklonil se jejím směrem. „Vy jste dobrá pracovat pro vás, nadřízená paní."
„Děkuji vám," řekla Nesseref. Aby zachovala dokonalou zdvořilost, měla by předákovi poklonu vrátit a pochválit ho za dobrou práci, kterou on a ostatní Velcí Ošklivci odvedli. Ale nedokázala se k tomu přimět. Podle toho, co viděla, polští muži nepracovali víc, než museli.
Nezdálo se, že by jim opětovaná poklona nějak chyběla. Poté, co na ně Kazimír zavolal v jejich nesrozumitelné řeči, vydali výkřik, který znamenal, že jsou šťastní. Někteří z nich se Nesseref uklonili stejně jako předtím jejich předák. Někteří jí zamávali: přátelské gesto, které používali i mezi sebou, jak viděla. A někteří se prostě sbalili a vydali se k Jezowu, aniž by jí věnovali další pohled. Spousta z nich, jak věděla ze zkušenosti, se ve svém volném čase předávkuje alkoholem a vrátí se ráno do práce ve stádiu hluboké vyčerpanosti.
Do oka jí padla dešťová kapka. Její ochranná membrána ji bleskově setřela. Napadlo ji, jak dlouho ten déšť bude padat. Dlouho, bezpochyby. Vzdychla. S tím nemohla nic udělat. Nemohla nic udělat s příliš mnoha věcmi na Tosevu 3.
Vytáhla z opasku telefon a vyťukala Bunimův kód. Než se regionální subadministrátor ozval, trvalo to déle, než předpokládala. Ani jeho hlas nezněl příliš vesele, když se zeptal: „No, pilotko raketoplánu, copak není v pořádku teď? Předpokládám, že něco není, protože jinak byste mi nevolala."
„Pravda, nadřízený pane - něco není," řekla Nesseref. „Kvůli tomu dešti nepokračuje pokládka betonu tak, jak bylo plánováno."
Byla ráda, že přenosný telefon nemá videolinku, ačkoli rysy Rasy nebyly tak pohyblivé jako u Velkých Ošklivců,

pochybovala, že Bunim vypadá spokojeně. Ale řekl pouze: „Velice málo věcí na Tosevu 3 postupuje podle předem připraveného plánu. To je přirozeně pro náš druh stresující, aleje to tak.“
„Děkuji vám, nadřízený pane,“ řekla Nesseref poněkud překvapeně. „To je od vás velkorysé.“ Bylo to velkorysejší, než očekávala.
„Každý, kdo se snaží věci na Tosevu 3 uspíšit, je odsouzen k zklamání, tak jako každý s purpurovým svrabem je odsouzen, aby se škrábal,“ odvětil Bunim. „Tenhle problém je jinde na Tosevu 3 ještě horší než tady.“
„Pak mě Císař chraň před těmi oblastmi,“ řekla pilotka. „Ovšem,“ řekl Bunim. „Ale musíte mít na paměti, že když Velcí Ošklivci pracují pro své vlastní účely, jsou schopní vyvinout takovou rychlost, že nemáme naději se jim rovnat. Viz jejich osvojení si průmyslové technologie během pár let. Totéž se týká extrémně rychlému nárůstu jejich technických schopností jak během bojů s dobyvatelskou flotilou, tak po jejich skončení.“
„Ano, vím to,“ řekla Nesseref. „Nechápu to, ale vím to. Podle mého názoru, jestli vás zajímá, je to tak, že mají víc technických schopností, než vědí, co si nimi počít. Kdyby měli víc sociální stability, možná by nepostupovali tak rychle, ale dařilo by se jim lépe.“
„Souhlasím s vánu,“ řekl Bunim. „Když sem dorazila doby-vatelská flotila, už pracovali na zbraních z výbušného kovu. A nyní by Němci a Američané, řekněme, spolu mohli vést nukleární válku. Kdybychom byli přišli až po skončení takového boje, museli bychom jen posbírat zbylé kousky.“ Vzdychl. „To by bývalo bylo mnohem snazší.“
„Pro dobyvatelskou flotilu jistě,“ řekla Nesseref. „Ale kolonizační flotila by měla horší problémy zvládnout zničenou planetu.“
„Pravda.“ Bunim znovu vzdychl. „To je jeden z důvodů, proč jsme nepoužili mnoho jaderných bomb. Ale i tak - jsou chvíle, kdy si myslím, že by to bylo stálo za to.“ Přerušil spojení, zanechávaje Nesseref stát samotnou v dešti.
Vědecký důstojník vyslanectví Rasy v Norimberku se jmenoval Slomikk. Ttomalss se ho po svém příletu na povrch Tosevu 3 občas musel na něco zeptat, a vcelku býl sjeho odpověďmi spokojen. Zdálo se, že rozumí způsobu myšlení Tosevanů víc, než bylo u Rasy obvyklé.
Ale dnes za ním Ttomalss přišel s dotazem jiného druhu: „V jak velkém nebezpečí jsem v důsledku abnormální hladiny radiačního pozadí v této části Německa?“
Slomikk k němu obrátil oba oční výčnělky. „Jak jste se dověděl o tomto nárůstu radiace?“ zeptal se. „Máte pravdu -existuje - ale my jsme se o tom nešířili.“
„To chápu, že ne,“ řekl Ttomalss. „Narazil jsem na to náhodou, zkoumal jsem účinky místního podnebí na zemědělství, a další mapa, která se objevila na obrazovce, ukazovala rozšíření radiace ve vztahu k převládajícím větrům.“
„Jo ... tomu dobře rozumím,“ řekl Slomikk pomalu. „No, to je jeden článek, který musíme odstranit z počítačového systému.“
„To je všechno, co o tom můžete říct?“ zeptal se Ttomalss roztrpčeně. „Nedokážete udělat nic jiného, než skrýt důkazy před těmi, kteří jsou nuceni tady sloužit?“
„A co jiného byste mi doporučoval, starší výzkumníku?“ řekl vědecký“ důstojník. „Nemohu zařídit, aby radiace zmizela, a Němci trvají na umístění svého centra tady. Jejich bývalé centrum, Berlín, bylo v počáteční fázi bojů mnohem radioak-tivnější než toto.“
„Toho jsem si vědom, samozřejmě,“ řekl Ttomalss, „stejně jako jsem si vědom toho, že jsme také bombardovali německé město Mnichov, na jih odsud. Ale k oběma těmto případům došlo během bojů, takže by radioaktivita měla od té doby poklesnout, ne?“
„To by samozřejmě měla, kdyby to byla jediná radioaktivita, o které tady mluvíme,“ řekl Slomikk. „Jenže Němci, ještě v době, kdy teprve experimentovali s výbušnými kovy, vybudovali reaktor s nedostatečnými moderátory, nebo snad vůbec bez moderátorů. Jak byste mohl čekat, protavil se jim dolů, a jeho radioaktivita v následujících letech příliš nepoklesla. Stále je příliš silná, aby kdokoli, i odsouzení zločinci, mohli vstoupit dovnitř a odstranit štěpný materiál. To je zdroj narůstající radioaktivity v tomto prostoru, které jste si všiml.“
„Reaktor bez moderátorů?“ Ttomalss se zachvěl pn samotné této představě. „Velcí Ošklivci jsou šílení. Co je přinutilo udělat takovou věc?'“
„No, pokud jsem vyrozuměl - chápete, Němci v tomto směru nejsou nikterak vstřícní - odpověď zní: zoufalý spěch a totální nezkušenost,“ odpověděl Slomikk. „Z našeho hlediska je ovšem nešťastné, že si potřebné technické znalosti osvojili tak rychle.“
„Ano.“ Ttomalss udělal rukou souhlasné gesto. „Bylo by pro nás daleko lepší, kdyby se jim bylo podařilo učinit pořádný kus svého ne-impéria naprosto neobyvatelným, než...“ Vrátil se k původní otázce, kterou Slomikkovi položil: „Jak nebezpečné je toto okolí?“
„Jistěže je tu riziko vyšší, než by mělo být, kdyby si Němci nepočínali s takovou do nebe volající stupiditou,“ řekl Slomikk. „To neznamená, že by radiace byla nějak extrémně vysoká. Mezi Němci v Norimberku je podle statistiky výskyt novotvarů asi o třicet procent vyšší než v oblastech s nižší úrovní radiace. Pochopitelně, blíž k ohnisku se tyto hodnoty přiměřeně zvyšují.“
„Jak tohle víte?“ vyhrkl Ttomalss, a pak to doplnil: „Znamená to, že máte přístup k německým záznamům?“
„K některým,“ připustil Slomikk. „Bohužel, jen k některým. Spousta jejich zpráv je psaná ručně nebo na strojích, které nejsou elektronické. K těm se můžeme dostat jenom fyzicky, což není tak snadné. A když pracujeme přes tosevanské prostředníky, kdo může říct, že pracují skutečně pro nás?“
„Je to tak,“ přisvědčil Ttomalss. „Tosevané s námi hráli falesnou hru už tolikrát, že teď máme důvod nevěřit žádnému z nich.“
Slomikk, který byl metodický muž, se držel tématu, které bylo jednou nastoleno, a proto pokračoval: „A ne všechny německé bezpečnostní systémy pro údaje v elektronické podobě jsou snadno proniknutelné. Velcí Ošklivci se bojí

špionáže mnohem víc než Rasa od doby, kdy vytvářela jednotné Impérium.“
„To jistě, se všemi těmi jejich vzájemně si odporujícími nároky na suverenitu mají důvod k podobným obavám,“ poznamenal Ttomalss. „Toto je oblast, kde nám jednota nedala sílu.“ „Taky nás párkrát chytili do pasti,“ řekl Slomikk, „když chránili své údaje vší silou, takže nás přinutili vynaložit velké úsilí a důmysl, abychom se k nim dostali. A když se nám to konečně podařilo, zjistili jsme, že jsou skrz naskrz falešné.“ Podrážděně zasyčel.
„Mám zkušenosti z první ruky s proradností Tosevanů,“ řekl Ttomalss. „Rád věřím, že mohou být tak prohnaní, jak říkáte. Myslíte, že by dokázali proniknout do některé z našich sítí, aniž bychom o tom věděli?“
„S tím nemám zkušenosti, ale moc bych o tom pochyboval,“ řekl Slomikk. „Raději byste se na to měl zeptat našeho šéfa bezpečnosti. Ale pokud jde o mě, já jsem si jistý, že Němci jsou příliš nevědomí, aby se pokusili, neřku-li aby v tom uspěli, o svoji vlastní elektronickou špionáž.“
„Doufám, že máte pravdu,“ řekl Ttomalss, „ale jedna z věcí, které jsem si opakovaně všiml, je to, že nás Tosevané přímo povzbuzují, abychom je podceňovali, což jim umožňuje připravit a vykonat násilnické a pobuřující skutky nám přímo pod nosem. Připravili nám už tolik velikých nepříjemných překvapeni, že jejich úspěšná špionáž by byla jen malým nepříjemným překvapením.“
„Překvapení následkem špionáže nejsou vždycky malá.“ Slomikk se zamyšleně odmlčel. Pak řekl: „Snad by bylo moudré, kdyby se o této záležitosti jeden z nás zmínil našemu šéfovi bezpečnosti. Postarám se o to, jestli chcete.“
Vědecký důstojník mluvil nedbale - až příliš nebale. Chci si získat zásluhy, když se ukáže, že máš pravdu, tak to mínil. Ttomalss by se měl rozhněvat. Věděl to. Ale nedokázal se k tomu přimět. Vyslanectví v Reichu nebylo jeho stálým pracovištěm. Bylo mu celkem jedno, co si zdejší muži a ženy o něm myslí, a jejich mínění nemohlo mít valný vliv na jeho kariéra.
„Udělejte to,“ řekl, jako by šlo o maličkost. Pro něho to maličkost byla. Jestli pro Slomikka ne, tím lépe. „Děkuji vám.“
Slomikk si napsal poznámku. „Jste moudrý, že si tento problém nezaznamenáváte elektronicky,“ poznamenal Ttomalss.
Slomikk se zatvářil jak nejmoudřeji uměl, i když po peru sáhl jen proto, že to bylo rychlejší, než jít k počítači.
„Jestli máte pravdu,“ řekl, „bude dobře, když to objevíme.“ „Pravda,“ řekl Ttomalss. Jestli měl pravdu, šéf bezpečnosti vyslanectví si bude nakonec přát, aby se byl nikdy nevylíhl. Pomyšlení na líhnutí ho přivedlo na jiné myšlenky: „Není zvýšené radiační pozadí nebezpečnější pro vejce a mláďata než pro dospělé? Máme tady na vyslanectví několik gravidních žen, jak víte.“
„Samozřejmě, buňky jsou v období rychlého růstu citlivější,“ řekl Slomikk. „Nemáme dost údajů o tom, jak silné to působení je. My, na rozdíl od Velkých Ošklivců, jsme byli dost rozumní, abychom omezili na minimum vystavování se radiaci.“ Zaváhal. „Nebo jsme každopádně byli až doposud. Možná bych měl s Veffanim projednat, jestli by nebylo rozumné evakuovat těhotné ženy z tohoto území.“
Další nápad, na který jsi nepomyslel, ale za který si chceš přisvojit zásluhy, pomyslel si Ttomalss. A opět mu to příliš nevadilo. Jediná těhotná žena, kterou dobře znal, byla Felless. Zajímalo by ho, jestli vejce, které v sobě nosí, oplodnil on nebo Veffani.
Kdyby byl Tosevan, měla by pro něho tato otázka nesmírný význam. Všechny jeho vlastní výzkumy a většina tosevanské literatury, kterou prostudoval, tuto pravdu potvrzovaly. Doma by otázka paternity stěží mohla vzniknout. Během svého období by se Felless pánla s libovolným počtem mužů. Tady na Tosevu 3 Ttomalss o sobě zjistil, že se nachází někde uprostřed: byl více než zvědavý, méně než zainteresovaný.
„Zdá se, že máte dar klást podnětné otázky, starší výzkumníku,“ řekl Slomikk. „Měl bych vám poblahopřát.“
„Děkuji vám,“ řekl Ttomalss poněkud odtažitě, jak se obával. Položil sám sobě zajímavou otázku, jednu z těch, na něž ještě neměl dobrou odpověď. Zdálo se jisté, že zázvor způsobil, že se více žen tady na Tosevu 3 stalo gravidními po páření s menším počtem mužů, někdy dokonce i s jedním, než se stávalo Doma. To vytvářelo víc okolností, za nichž se mohlo stát důležitým, kdo byl otec: jestli podal ženě zázvor, aby ji přiměl k páření s ním, například, nebo jestli si dala převést částku z jeho účtu výměnou za to, že požije zázvor a stane se tak sexuálně přístupnou.
Ttomalss vzdychl. „Tenhle svět dělá všechno co může, aby nás změnil, bez ohledu na to, jak moc jsme zvyklí změnám odporovat.“
„Souhlasím. Samozřejmě, nejste první, kdo s touto myšlenkou přišel,“ řekl Slomikk. „I vytvoření vyslanectví a obnovení titulu vyslance pro nás bylo nové a zvláštní, protože Rasa nepotřebovala vyslance ani vyslanectví desítky tisíc let.“
„Nutit nás obnovit něco starého je jedna věc,“ řekl Ttomalss. „To samo o sobě není maličkost. Ále my se musíme vyrovnat s tolika novými věcmi jak ze strany Tosevanů, tak i těch, které vznikají mezi námi samotnými, že ve srovnání s tím oživování starých věcí bledne až k bezvýznamnosti.“
„Opět souhlasím, i když bych si přál, abych mohl nesouhlasit. Příliš mnoho změn, to není pro muže a ženy Rasy dobré,“ řekl vědecký“ důstojník. „Změna dost rychlá, aby byla postřehnutelná během délky života jedince, je příliš rychlá. To je jeden z důvodů, proč Rasa tak zřídkakdy dobývá: ušetřit velkou většinu jedinců od působení stresu drastické změny. Není to jediný důvod, ale není zanedbatelný. Ve skutečnosti jsme překonali takový stres tady na Tosevu 3 lépe, než jsem myslel, že to dokážeme.“
„Jedna poznámka,“ řekl Ttomalss. „Velcí Ošklivci procházeli drastickými změnami po celé generace. Domníváte se, že to je jeden z důvodů, proč jsou tak divní?“
„To nevím, ale připadá mi to jako něco, co stojí za prozkoumání,“ řekl Slomikk. „Vy byste mohl, předpokládám, srovnat jejich současné chování s tím, jak jednali před tím, než se změna stala v jejich životě běžnou věcí.“
„To bych mohl,“ řekl Ttomalss. „Podle mého nejlepšího zdání se vždycky chovali špatně. Zdali se nedávno chovali špatně jiným způsobem ... no, to by možná bylo zajímavé zjistit.“
Díky svému armádnímu bezpečnostnímu prověření a svým stykům s ještěřími vyvrženci a uprchlíky měl Sam Yeager přístup k tak citlivým počítačovým údajům jako jen málo lidí. Některé z těchto údajů byly v amerických počítačích,

ostatní v těch, které patřily Rase. Jediné místo, kde spolu tyto oddělené proudy splývaly, byla jeho hlava. To mu velmi vyhovovalo.
Pokaždé, když musel přejít z počítače vyrobeného Rasou na počítač vyrobený v USA, připomnělo mu to rozdíl mezi oběma technologiemi, který stále existoval. Jablka a pomeranče, pomyslel si. Ještěři v tom mají mnohém větší praxi než my.
Pokrčil rameny. Před příchodem Ještěrů si vůbec nedokázal představit, že by na jeho stole mohl stát počítač, neřku-li dva. Než přišli Ještěři, sotva si dokázal vůbec představit počítač. A pokud ano, tak si ho představoval jako stroj, zaplňující celou budovu, zpola mechanický, zpola elektronický. Tak to alespoň viděli spisovatelé science fiction v roce 1942.
Když si nasazoval umělé drápy, aby mohl pracovat s klávesnicí ještěřího přístroje, ušklíbl se. Teď viděl mnohem dál. Kdyby byl skutečně Ještěrem, mohl by provést většinu práce na jejich počítači prostřednictvím mluveného slova a ne práce na klaviatuře. Ale bohužel, systém rozeznávání hlasu u ještěřího počítače nebyl nastaven tak, aby se vyrovnal s lidským přízvukem. Proto se vyhýbal vydávání příkazů hlasem. Kdo píše na klávesnici, o to se počítač nestaral.
Protože byl odborník na Rasu, byl jedním z mála lidí v nezávislých zemích, kterým byl povolen byť i omezený přístup do rozsáhlé počítačové sítě Ještěrů, v jeho případě byl na ni napojen po drátě prostřednictvím konzulátu Rasy v centru Los Angeles. Ohromně tu síť obdivoval, ale někdy - často - měl pocit, že proti vyhledávání určité informace v ní bylo hledání pověstné jehly v kupce sena snadnou záležitostí.
Byla to pravda tím spíš, že měl přístup k více sítím, než si Ještěři na konzulátu nebo v Káhiře vůbec mysleli, že má. Někteří z jeho přátel mezi bývalými zajatci, kteří se po skončení bojů rozhodli zůstat ve Spojených státech, se v počítačích velice dobře vyznali. Rozvidlili - jejich fráze - programy, které mu poskytl konzulát, takže mu poskytli mnohem větší možnosti, než si ještěří úřady myslely, že mu poskytují. Považovali to za dobrý fór vůči svému vlastnímu druhu. Yeager to považoval za vysoce užitečné.
Ještěři neustávali v diskusích o útoku na kolonizační flotilu. Toto téma se projednávalo na mnoha fórech - nejlepší překlad, na jaký Sam dokázal přijít. Správně neměl být schopen sledovat to, co se na těchto fórech povídalo, ale on to dokázal. To téma ho také zajímalo. Kdyby dokázal přišít tento zločin Velkoněmecké říši nebo Sovětskému svazu, Ještěři by potrestali vinnou stranu - nejspíš dvě ku čtyřem - a život by se vrátil do normálních kolejí.
Jméno Vesstil upoutalo jeho pozornost. „Vesstila jsem kdysi znal," zabručel a poznamenal si číslo, které doprovázelo Ješ-těrovo jméno. Pak musel sejmout náhražky drápů, aby mohl použít americký počítač, který zabíral na stole dvojnásobně větší prostor než jeho ještěří protějšek. Ani tak dobře nepracoval, navzdory technologii vypůjčené - nebo přesněji řečeno ukradené - od Rasy. Ale jedna z věcí, které byly v počítači uloženy, byl seznam všech Ještěrů, které Spojené státy zajaly.
Samozřejmě, Vesstilovo jméno tam bylo. I číslo odpovídalo. Byl to pilot raketoplánu, který dopravil Strahu do USA, když se kapitán rozhodl dezertovat. Yeager si vzpomněl, že byl repatriován krátce po skončení bojů.
Je nepravděpodobné, že by Velcí Ošklivci dokázali udržet tajemství tak dobře, napsal Vesstil. I když na tom závisí jejich bezpečnost, je to nepravděpodobné. To mluví pro to, že ve vztahu k tomuto útoku jde o něco neobvyklého i pro Velké Ošklivce, a o něco, co trvá dál.
Další Ještěr odpověděl: Zajímavá spekulace, ale pro nás bezcenná, a debata se přesunula k dalším věcem.
„Nejsem si tak jistý, zeje bezcenná," zamumlal Sam, úmyslně používaje angličtinu, aby se odstřihl od klábosem mezi Ještěry, do kterého byl ponořen. Sbíral vlastně příklady neobvyklých akcí Němců a Rusů v naději, že některá z nich mu poskytne další vodítko, které by ho mohlo přivést ke skutečnému viníkovi. Ještě se mu to nepodařilo, a ani to nevypadalo, že se mu to v dohledné době podaří, ale to neznamenalo, že se vzdával naděje.
Yeager rovněž shromažďoval příklady velice podivného amerického chování: k těm se dostával snadněji a mnohem lépe se v nich dokázal orientovat, ačkoli neměly nic společného s kolonizační flotilou. Zajímalo ho, proč jeden z astronautů, startujících z Kitty Hawk, dostal ke svému jménu černou známku1 za to, že byl příliš zvědavý, pokud se týkalo americké kosmické stanice.
Patrně by na to přišel pomocí několika telefonátů, ale hrát si na detektiva prostřednictvím americké sítě mu poskytovalo větší cvik s podobnými podniky, takže na to šel tímto způsobem. Když hrával profesionálně baseball, vždycky při tréninku žádal od nadhazovačů točené hody, protože je bylo obtížnější odbíjet než rychlé míče.
Bručel, když čekal až lidmi vyrobený počítač vyplivne požadovanou informaci. Byl pomalejší než ještěří a americká síť, výtvor posledních pěti let, byla menší a roztříštěnější než její obdoba u Ještěrů.
Jak to vypadalo, musel stejně použít telefon, protože síť ho nechala na holičkách. Měl americké bezpečnostní prověření, ale zdálo se, že není dost vysoké, aby se dostal tam, kam potřeboval. Mělo být alespoň si to myslel, ale nebylo.
Uvažoval, co to znamená. Ať to bylo cokoli, nemohlo to mít nic společného s útokem na kolonizační flotilu. Kosmická stanice vněm nebyla zapletena, Ještěři zaznamenali signál z ponorky, která se vzápětí ponořila, a pak zahájilo činnost něčí zákeřné zařízení na oběžné dráze. Něčí? Čí? O tom nevěděl o nic víc než Ještěři.
Pak si s tim přestal na nějaký" čas lámat hlavu, protože Barbara přijela domů s kufrem plným nákupů a on jí musel pomoci odnést je z auta do domu. Ona uklidila potraviny, které patřily do ledničky, on ty, které přišly do spíže. Když s tím byli asi v polovině, Barbara na něj pohlédla a řekla: „To všechno je pro Jonathana, víš. V autě nebylo dost místa pro týdenní nákup pro negativní poznámka v osobním spisu, kádrová skvrna. (Pozn. překl.) něho i pro nás. Až to tady skončíme, musím se vrátit do obchodu a přivézt nějaké jídlo pro nás."
„Čekáš, že se budu smát a myslet si, že je to vtip," řekl Sam. „Potíž je, že jsem viděl, jak se ten kluk cpe. Já ti věřím, nebo aspoň skoro." Postavil na polici pár plechovek s rajčat}'. Pak řekl: „Karen teď vypadá spokojeněji."
„Samozřejmě," odpověděla jeho žena okamžitě. „Liu Mei je pět tisíc mil daleko. Já doufám, že se ona i její matka dostaly

v pořádku do Číny, ale nepřekvapilo by mě, kdyby Karen doufala, že se jejich loď potopí. Podej mi ten sáček s pomeranči, ano?“
Právě končili, když zazvonil telefon. Barbara ho zvedla a zavolala Sama. Vzal si od ní sluchátko a řekl: „Yeager.“
„Dobré ráno, majore.“ Rázný hlas na druhém konci linky patřil plukovníku Edwinu Websterovi, Samovu bezprostřednímu nadřízenému. „Budete se hlásit zítra v 8,00, osobně. Žádná práce doma. Je tady hlavoun, který by svámi chtěl mluvit. Chtěl jmenovitě vás, a není to někdo, komu se dá říct ne. Jasné?“
„Ano, pane: hlásit se v 8,00,“ řekl Yeager zmučeným tónem. Dával přednost tomu pracovat doma, což díky své osobní knihovně a počítačovým spojením většinou dělal. „Kdo je ten chlap?“ zeptal se, ale Webster zavěsil ihned poté, co potvrdil jeho rozkaz.
Barbara s ním náležitě soucítila, Jonathan však nikoli. „Já musím v tomhle semestru chodit na osmou třikrát týdně,“ řekl.
„To je proto, že jsi mladý - a jestli si nedáš pozor na to, co mluvíš, ani o moc nezestárneš,“ řekl mu Sam. Jonathan se s bezcitností mládí rozesmál.
Posílen dvěma šálky kávy se Yeager příští den ráno vypravil do města. Nalil do sebe další, když se ohlásil u plukovníka Webstera, který vypadal znechuceně nad tím, že musel sám vstávat. Sam opakoval otázku, kterou položil předchozího dne, ale Webster mu ani tentokrát neodpověděl.
Zanedlouho se to však dověděl sám. Pobočník plukovníka Webstera, kapitán jménem Markowitz, vstoupil do jeho pracovny a řekl: „Pane, kdybyste šel se mnou ... ?“ Yeager odložil pero a poznámky, vstal a následoval kapitána Markowitze.
V místnosti, kam ho pobočník zavedl, seděl tříhvězdičkový generál a kouřil krátkými, vzteklými tahy cigaretu. Generál počkal, až za sebou Markowitz zavře dveře, pak vstal a probodl Yeagera pohledem, který ho připíchl na místo jako vzorek hmyzu na destičku. „Strkal jste nos do věcí, do kterých vám nic není, majore,“ řekl hrubě. „To skončí, nebo skončí vaše vojenská kariéra. Jasné?'
„Pane?“ řekl Sam v úžasu. Očekával hlavouna, který bude chtít vědět něco speciálního o Ještěrech, ne takového, který si z něho bude chtít nařezat kousky a opéct šije nad ohněm. A nevěděl ani, čeho se měl dopustit.
Generálporučík Curtis LeMay ho nenechal tápat v temnotách dlouho: „Čmuchal jste okolo té kosmické stanice. Cokoli se tam děje, není vaše zatracená věc. Nejste oprávněn mit takové informace. Jestli se je pokusíte znovu získat, budete toho litovat do konce života. Rozumíte, co vám říkáni, majore Yeagere?“
„Pane, rozumím tomu, co říkáte,'“ odpověděl Yeager opatrně, „ale nechápu, proč to říkáte.“
„Proč není vaše věc, majore,“ řekl LeMay. „Urazil jsem dlouhou cestu, abych vám dal tento rozkaz, a očekávám, že ho bude uposlechnuto. Nějaké námitky?“ Jeho tón varoval, že bude lépe, když nebudou. Zapálil si další cigaretu.
„Ne, pane,“ řekl Sam, jediná věc, kterou mohl za těchto okolností říct. Jestli LeMay nechce, aby se staral o kosmickou stanici, tak nebude ... nebo se nenechá znovu chytit. Proč byl generálporučík LeMay v této záležitosti tak rázný, o tom neměl potuchy - ale LeMay nebyl v náladě, aby odpovídal na jeho otázky.
„Máte štěstí,“ zavrčel generál. „Odchod. Vypadněte sakra odsud.“ Sam zasalutoval a zmizel.
Straha měl nejlepší počítačové zařízení, jaké se dalo za peníze koupit. Nebyly to ani jeho peníze, nýbrž pocházely od Tosevanů, u nichž si zvolil svůj nový domov. Jeho zařízení však bylo výrobkem Rasy. Považoval za moudřejší neptat se, jak je Američané pro něho získali. Dokázali také, jakýmsi vysoce neoficiálním způsobem, připojit jeho zařízení na síť Rasy přes konzulát v centru Los Angeles. To poskytlo Strahovi další okno do života, který vědomě a s rozmyslem opustil.
Bylo to, nutně, pouze jednosměrné okno. Mohl pozorovat, ale nemohl navázat spojem. Kdyby to udělal - kdyby posílal do sítě zprávy - mohl by prozradit a tím ztratit své vysoce neoficiální připojení. Podle americké fráze stál venku a díval se dovnitř.
A tak, když zapnul počítač a zjistil, že má zprávu, jeho první reakce byl poplach. Jestli Rasa objevila jeho spojem, určitě o toto okno přijde.
Ale ta zpráva, jak zjistil, nepocházela od žádného muže Rasy nebo od nějaké nové a zvědavé ženy. Byla od majora Yeagera, který měl své vlastní připojení. Neptala se na nic nebezpečnějšího, než jestli Yeager může v nejbližších dnech navštívit bývalého kapitána v jeho domě.
„Samozřejmě mě můžete navštívit,“ řekl Straha do telefonu. Stále se obával poslat zprávu po síti a upozornit systém na sebe. „Nechápu, proč jste prostě nezatelefonoval, jak to teď dělám já.“
„Líbí se mi systém posílání zpráv, který Rasa používá,“ odvětil Tosevan, jehož přístup k tomuto systému byl poněkud -ale jen poněkud - oficiálnější než Strahův. Bývalému kapitánovi to nepřipadalo jako dost dobrý důvod, ale rozhodl se to přejít. Navrhl čas, kdy může Yeager přijít, Velký Ošklivec souhlasil, a oba zavěsili.
Yeager přesný, jak to od něj Straha očekával. „Nevidím tady vašeho řidiče,“ poznamenal Tosevan, když si vyměnili pozdravy.
„Ne, není tady. Dal jsem mu volno, protože jsem věděl, že nikam nepojedu, když jste měl přijít vy,“ odpověděl Straha. „Mohu ho rychle přivolat rádiem, jestli vám jde o tohle.“
„Ne,“ řekl Yeager a použil zdůrazňovací zakašlání. „Snad bychom měli jít na zahradu a promluvit si tam.“
„Uvnitř je tepleji,“ řekl Straha nešťastně. Yeager tiše stál, nic dalšího neříkaje. Strahovy oční výčnělky se k němu ostře otočily. „Vy myslíte, že by můj dům mohl - “ Zmlkl dokonce ještě předtím, než Yeager zvedl výstražně ruku. „Ano, pojďme na zahradu.“
Podle místních měřítek to nemělo se zahradou moc společného - byla to jen hlína, kameny, písek a sem tam nějaký“ kaktus namísto trávníku a záplavy pestrobarevných květin, obvyklých v Kalifornii. Ale v podstatě, i když ne v detailech, přenášela Strahu v mysli do jeho Domova. Yeager řekl: „Kapitáne, co víte a co můžete zjistit o americké kosmické stanici?“

„Patrně méně než vy, obávám se," odpověděl Straha. „Mám přístup pouze k tomu, co o ní ví Rasa. Vaši vlastní lidé budou mít určitě podrobnější znalosti toho, co požadujete."
Yeager zavrtěl hlavou. „Bylo mi nařízeno, abych se na to nevyptával, a americké počítače jsou pro mě uzavřeny - skutečně, byly přede mnou varovány."
Straha nemusel dlouho přemýšlet, aby pochopil, co to znamenalo. „Spustil jste nějakým způsobem bezpečnostní poplach?"
„No, dalo by se to tak říct," odpověděl Velký Ošklivec anglicky. Než se Straha stačil zatvářit příliš zmateně, přešel zpátky do jazyka Rasy: „To je fráze, vyjadřující souhlas."
„Áno? Děkuji vám, ještě jsem se s ní nesetkal," řekl Straha. „Ale vy jste důstojník, a takový, který díky svým stykům s Rasou je seznámen s mnoha tajemstvími. Proč by pro vás byly uzavřeny informace o vaší kosmické stanici?"
„To se taky ptám," řekl Yeager. „Nenalezl jsem na to odpověď. Zbavili mě odvahy hledat odpověď."
„Pak se v souvislosti s tou kosmickou stanicí musí dít něco nanejvýš tajného," řekl Straha. Pojednou ho napadlo, jestli jeho se žertík, který si dovolil točí tosevanskému reportérovi, kterýho zpovídal, nezakládal na pravdě. Ale ne. „Nemohla být zapojena do toho útoku na kolonizační flotilu."
„Tak jsem o tom přemýšlel," řekl Yeager. „Souhlasím, tady neexistuje žádné spojení. A to, že tady neexistuje žádné spojení, mě naplňuje velikou úlevou. Ale nedokážu si představit, co jiného by mohlo být tak strašně tajné."
Straha věděl, že není žádný odborník na čtení mezi tóny, kterými Tosevané hovořili, ale byl by se naprosto klidně vsadil, že Yeagera museli pořádně zmáčknout, aby se dál na ty věci nevyptával. Zeptal se: „Porušujete rozkaz, když kladete tyto otázky mně?"
„Ne, nebo ne doslova," odvětil Sam. „Dostal jsem rozkaz nevyhledávat další informace z amerických zdrojů. Nemyslím, že by někoho z nich napadlo, že bych mohl hledat informace z jiných zdrojů."
„Aha," řekl Straha. „Vy jste to, čemu v jazyce Rasy říkáme odražeč paprsku - překroutíte rozkaz}" pro své vlastní účely."
„Poslouchám slova, dalo by se říct anglicky," řekl Yeager. „Pokud jde o ducha..." Pokrčil rameny.
„My bychom takovému důstojníkovi, který si své rozkazy vykládá tak volně, dali co proto," poznamenal Straha. „Já vím, že vy Velcí Ošklivci se chováte uvolněněji než my, ale vždycky jsem si myslel, že ve vašem vojsku to nezašlo tak daleko jako v jiných oblastech."
„To je pravda," připustil Sam. „Jsem na hranici - nebo možná za ní - své volnosti v jednání. Ale toto je cosi, co je utajované, ačkoli by to nemělo být. Já chci vědět, proč je to tak. Někdy se věci utajují zcela bezdůvodně, jindy aby se tím zakryly vážné chyby. Tohle by mé ne-impérium mělo vědět, kdyby tomu tak bylo."
Straha se na Yeagera mlčky díval. Mluvil jazykem Rasy velice dobře. Dokázal myslet jako muž Rasy. Ale v hloubi duše byl cizí, stejně jako společnost, která ho vychovala.
Velký pták s modrým hřbetem a křídly a šedým břichem přistál nedaleko jednoho z kaktusů. Otočil hlavu ke Strahovi a Yeagerovi. „Jíip!" zavřeštěl. „Jíip! Jíip!" Poskočil o pár kroků a začal zobákem dobývat cosi ze země.
„Sojka," poznamenal Yeager anglicky.
„Tak tomu říkáte?" řekl Straha stejným jazykem. Ptáci pro něho byli také cizí. Létající stvoření Doma - kterých bylo méně než na Tosevu 3 - měla blanitá křídla, něco na způsob tosevanských netopýrů. Ale jejich těla byla pokrytá šupinami stejně jako těla Rasy, nebyl porostlá srsti jako těla Velkých Ošklivců. Žádná zvířata Doma neměla srst ani peří. Nepotřebovala tak důkladnou tepelnou izolaci jako tosevanští tvorové.
Další pták, mnohem menší, se zářivě zeleným hřbetem a purpurově červeným krkem a korunkou, přibzučel do zahrady a vznášel se nad sojkou, vyrážeje sérii krátkých, rozčilených trylků. Jeho křídla tepala vzduch tak prudce, že byla vidět jen rozmazaně. Straha zaslechl bzučení, které vydávala. Sojka menšímu ptáku nevěnovala žádnou pozornost ale pokračovala ve vybírání semen a žížal z půdy.
„Kolibříci nemají rádi sojky," řekl Yeager, opět anglicky. „Sojky sní jejich vajíčka a mladé, když budou mít pnležitost. Sojky sní všechno, když mají pnležitost."
Kolibřík přestal proklínat sojku a odletěl. Sojka se dál zabývala sběrem potravy.
„Vy Velcí Ošklivci jste jako kolibříci, jednou tady, jednou tam, pohybujete se rychleji, než oční výčnělky stačí sledovat," řekl Straha. „My z Rasy jsme spíš jako sojka. Jsme pevní, Jsme si jistí sami sebou. Když víte, kde jsme v určité chvíli, můžete předvídat, kde budeme o chvíli později."
Yeagerovy koutky se zvedly ve výrazu, který Tosevané používali, když chtěli dát najevo pobavení. Řekl: „A vy z Rasy, vy sníte každou planetu, když k tomu budete mít příležitost. Jenže my jsme vám neposkytli příležitost, kterou jste si mysleli, že budete mít."
„To mohu sotva popřít," řekl Straha. Podával se na sojku, která teď také odletěla, a pokračoval: „Uvědomujete si, že jakékoli moje pátrání, pokud ho udělám, bude muset být nepřímé? Uvědomujete si také, že mohu vzbudit nežádoucí pozornost nejen Velkých Ošklivců, ale i Rasy? Musím se zeptat, než udělám to, co po mně požadujete. A pokud si přejete, zapomenu na to, co jste po mně chtěl." Nedovedl si představit jiného Tosevana, kterému by poskytl podobnou nabídku.
„Ne, dejte se do toho," řekl Yeager. „Nedovedu si představit nic, čím by naše stanice mohla ohrozit vaše lodi víc, než ty ostatní věci, které už ve vesmíru byly."
„Jistě," řekl Straha. „Když to berete takto, pak to tak mohu brát i já. Samozřejmě do té míry, abych se sám nevystavil nebezpečí."
„Děkuji vám," řekl Yeager. „Víc jsem nemohl očekávat."
„Ovšem," řekl Straha. „Ale pak by se dalo říct, že většina toho, co jsem udělal pro Spojené státy, je stejně bezvýznamné." Nevěřil, že žádný Tosevan, Yeagera nevyjímaje, bude schopen postřehnout hořkost v jeho hlasu.

Yeager řekl: „Kapitáne, to není pravda. Vaše přítomnost zde je a vždycky pro nás byla přínosem.“
„Jasně - kdybych vám mohl věřit,“ zavrčel Straha.
„Tak dobře,“ řekl Yeager. „Tohle byl jen dotaz u kamaráda. A jak jste říkal: když nic, tak nic.“
Straha řekl ke svému úžasu: „Vy jste můj přítel,“ a byl překvapen tím, co řekl. Pomyšlení na-tosevanského přítele se mu zdálo naprosto nesmyslné. Ale stalo se to. „Jste můj přítel,“ opakoval. „A já vám pomohu tak, jako jeden přítel druhému.“
Kassquit uvažovala nad obrazovkou počítače. Často sledovala jedním očním výběžkem debaty o objektech na oběžné dráze kolem Tosevu 3 (tak o tom smýšlela, ačkoli samozřejmě neměla žádné oční výčnělky a musela obvykle otočit celou hlavu, když se na něco chtěla podívat). Tohle bylo, konečně, prostředí, v němž prožila celý svůj život. Bylo to prostředí, v němž stráví pravděpodobně i zbytek života. Sledovat, co se tady děje, bylo pro ni proto důležité.
Po katastrofě, která potkala kolonizační flotilu, věnovala Kassquit víc pozornosti, než jí příslušelo, diskusím o tosevanských kosmických objektech. Před tím útokem nechtěla mít nic společného s druhem, jehož byla biologicky součástí. To stále nechtěla, ale musela si uvědomit, že divocí Tosevané jsou nebezpeční i pro ni. Jejich střely mohly proměnit její loď v páru stejně snadno jako lodě kolonizační flotily. Jenom náhodou byla v té době na opačné straně planet)“ než lodě, které byly zničeny. Náhoda se příslušníku Rasy (nebo i Tosevanovi, vyškolenému tak, aby jednal jako příslušník Rasy) nezdála být dostatečnou ochranou.
Postupně upoutaly její pozornost zprávy od muže jménem Regeya, a to ze dvou důvodů: zdálo se, že je velice dobře informovaný o dění v ne-impériu zvaném Spojené státy, a psal velmi zvláštně. Většina mužů i žen Rasy se vyjadřovala velice podobně, ale on kořenil své zprávy svéráznými obraty a frázemi, a zdálo se, že si to neuvědomuje.
Toto všechno ji nakonec přimělo, aby mu poslala soukromou zprávu. Kdo jste? napsala. Jaká je vaše hodnost? Jak jste se dověděl tolik o těch Velkých Ošklivcích? Nezeptala se ho, proč píše tak divně. Ona sama byla zvláštní mnohem intimnějším způsobem, než byly jeho duchaplnosti a slovní kudrlinky. Ale když psala, její odlišnost nebyla vidět. To byl další důvod, proč si oblíbila počítačové debaty: ti muži a ženy, kteří ji nemohli vidět, ji považovali za normální.
Regeyovi to chvíli trvalo, než odpověděl. Právě ve chvíli, kdy Kassquit začala pochybovat, zda jí vůbec odpoví - měl právo ji ignorovat - odeslal jí odpověď: Jsem starší technik elektroniky. Učili mě američtí Velcí Ošklivci a bylo to zajímavé. Zaujali mě. Chvilku nad tím uvažovala, než si přečetla jeho poslední větu: Jinak jsem normální muž Rasy. Co vy?
„Co já?“ zeptala se Kassquit řečnicky. Napsala: Jsem mladší výzkumník tosevanské psychologie, z čehož se nejspíš brzy zblázním. To byla pravda, a prokazatelná pravda byla ten nejlepší podvod. Dodala: Máte zajímavý způsob psaní, a odeslala zprávu.
Zvědavá na to, co starší technik elektroniky vlastně dělá a jak vypadá jeho tělní kresba, podívala se do databáze. Odpověď přišla za okamžik: neexistuje žádná taková klasifikace jako starší technik elektroniky. Její tvář zůstala jako obvykle bezvýrazná, ale byla na rozpacích. Prověřila si na počítači, kolik Re-geyů přišlo na Tosev 3 s dobyvatelskou flotilou. Muž, který projevoval takové znalosti amerických Tosevanů, nemohl patřit ke kolonizační flotile, nebo tak si to alespoň myslela.
Odpověď přišla opět velice rychle. Pokud se počítač nemýlil, pouze jediný muž nosící toto jméno byl příslušníkem doby-vatelské flotily, a ten byl zabit na samém počátku invaze. Kassquit zkontrolovala i databázi kolonizační flotily. V ní se vyskytovali dva Regeyové. Jeden z nich byl úředníkem na palubě jedné z lodí zničených při útoku na flotilu. Ten druhý, grafický návrhář, byl právě probuzen ze studeného spánku. Kassquit zkontrolovala zprávy diskusní sekce. Regeya, ať už to byl kdokoli, posílel své zprávy i v době, kdy byl návrhář ještě ve stavu hibernace.
„To je divné,“ řekla Kassquit, což bylo zjevné zlehčení situace: Uvažovala, co dělat dál.
Zatím co přemýšlela, přišla další zpráva od Regeyi - od tajemného Regey i, pomyslela si. Tosevané jsou podivná stvoření, ale ne tak zlá, jakmile je poznáte, napsal, a pak pokračoval: Píšu drápy, stejně jako kdokoli jiný.
Kassquit by mu za tato slova o Velkých Ošklivcích mnohé odpustila. On samozřejmě nemohl vědět, že se vylíhla (ne, narodila: naprosto nechutný proces) jednomu z nich. A jí se líbil jeho zvláštní názor na svět. Jenže on nebyl tím, za koho se vydával. Takové podvody byly, jak věděla, obvyklé mezi Tosevany, ale mezi příslušníky Rasy se vyskytovaly zřídkakdy.
Co starší technik elektroniky dělá? Napsala, doufajíc, že se svou odpovědí prozradí.
Ale jeho odpověď byla věcná: Já předávám rozkazy, co je třeba udělat, mladším technikům elektroniky. Co jste čekal?
Pohlédla na obrazovku a otevřela ústa. To byl smích ve stylu Rasy. V soukromí své kabiny se také smála nahlas jako Velcí Ošklivci. Ať byl Regeya kdo chtěl, byl chytrý a měl dobré nervy.
Ale kdo to byl? Proč používal cizího jména? To nedokázala pochopit. A protože nebyla schopná tento problém sama vyřešit, zmínila se o tom při nejbližší příležitostí Ttomalssovi.
„Dovedu si představit dvě možností,“ řekl starší výzkumník. „Jedna z nich je, zeje to skutečně muž Rasy, který používá falešné jméno z vlastních podvodných důvodů. Ta druhá je, že je to Tosevan, který částečně pronikl do naší počítačové sítě.'“
„Tosevan?“ zvolala Kassquit. To ji předtím nenapadlo. „Doká2al by Velký Ošklivec zachovat zdání muže Rasy v diskusních skupinách a při posílání elektronických zpráv?“
„Proč ne?“ zeptal se Ttomalss. „Ty se určitě zdáš jako žena Rasy, když není viditelná tvoje fyziognomie.“
„Ale to je rozdíl,“ řekla Kassquit. „Podle vaší hypotézy by tento Regeya byl divokým Velkým Ošklivcem, ne civilizovaným od narození, jako jsem já.“ Sama uslyšela ve svém hlase pýchu.
„Studovali jsme Tosevany už od našeho příletu sem,“ řekl Ttomalss. „Vlastně díky naší sondě jsme je studovali už předtím -jenže, jak se ukázalo, ne dost dobře. A oni naopak studovali nás. Předpokládám, že někteří z nich toho o nás vědí už hodně.“

„Naučili se tolik, aby nás dokázali tak dobře napodobovat'?"“ Kassquit měla potíže tomu uvěřit. Nepokládala toho Regeyu jen za muže Rasy, pokládala ho za chytrého muže Rasy. Měl neobvyklý způsob pohledu na svět, takový, který jí ukazoval věci v novém světle. Ale snad to nepramenilo z jeho chytrosti, ale z jeho skrývané cizosti. Zmínila se o tom Ttomalssovi.
„Mohlo by být,“ odpověděl „Neříkám, že to tak je, ale mohlo by to tak být. Obávám se, že budeš muset toto pátrání provést sama. Já jsem příliš zaneprázdněn zdejšími záležitostmi, než abych ti mohl nějak výrazněji pomoci. Felless brzy položí svá vejce - tvrdošíjně odmítá opustit Německo, i když zde existují možná zdravotní rizika - a nějaký čas nebude schopná pracovat jako obvykle. To znamená, že budu muset převzít i některé její úkoly.“ , '
„Dobře, nadřízený pane,“ řekla Kassquit studeně. Pro ni zůstávala Felless nepoškrábatelným svěděním pod šupinami, které neměla. „Pokusím se sehnat toho Regeyu, ať je to kdokoli, a zjistit přesně, jaké informace hledá. Vyzbrojená touto znalostí budu možná schopná přesvědčit úřady, aby mě braly vážně.“
„Schvaluji tento postup,“ řekl Ttomalss a přerušil spojení. Kassquit si nebyla jistá, jestli tento postup schvaluje ona. Bude vůbec schopná přesvědčit úřady, aby ji braly vážně, když je Tosevanka? Netěšila se na tento pokus, ale neviděla žádnou alternativu.
Zatím měla možnost konverzovat s Regeyou a monitorovat jeho zprávy, aby zjistila, co ho zajímá. Věděla, o co mu jde, to bylo zřejmé: chtěl zjistit všechno, co se dalo o tom, co Rasa ví o americké kosmické stanici. To Kassquit mátlo. Kdyby to byl Velký Ošklivec, měl by snad takové věci znát sám.
Její první předpoklad byl, že pokud je to Tosevan, je to Američan - jak jinak by věděl tolik o Spojených státech? Pak začala uvažovat. Předpokládala, že Velcí Ošklivci špehují jeden druhého stejně jako Rasu. Byl Regeya z Reichu nebo SSSR a snažil se zjistit, co ví Rasa o jejich rivalovi?
Nemohla se ho na to zeptat, ne tolika slovy. Zeptala se: Jak a proč toho tolik víte o těchto konkrétních Velkých Ošklivcích?
Regeya odpověděl: Sledoval jsem dění u nich od té doby, kdy mě po skončení bojů propustili. Rasa a Velcí Ošklivci budou tuto planetu spolu sdílet po dlouhou dobu. Dříve nebo později budou Tosevané cestovat na ostatní světy Impéria, stejně jako Rabotevové a Hallessiané přijdou sem. My a Velcí Ošklivci bychom udělali lépe, kdybychom se navzájem poznali, nemyslíte? Po tázacím znaménku použil dohodnutého symbolu Rasy pro zdůrazňovací zakašlání.
Kassquit zprávu studovala. Nezávisle na tom, kdo - nebo jaký7 drah bytosti - ji napsal, dávala dobrý smysl. Pravda, odepsala.
Někdo z diskusní skupiny oznámil, že Američané opět zvýšili počet nákladů, dopravovaných na jejich kosmickou stanici. Nikdo však nemůže říct, co tam dopravují, skončil muž, který zprávu podával. Ať je to cokoli, zůstává to v bednách, dokud to nedopraví dovnitř. To je neekonomické i podle tosevanských měřítek.
Co Velcí Ošklivci skrývají? zeptal se Regejra.
Kdyby to neskrývali, věděli bychom to, odpověděl muž, který poslal předchozí zprávu. Kassquit se zasmála, když to četla. Zpráva pokračovala: Ať je to cokoli, víme dost, abychom si na tu stanici dávali pozor.
To je taky dobře, odvětil Regeya.
Kassquit vydala tichý, podrážděný zvuk. Řekl by americký Velký“ Ošklivec takovou věc? Řekl by kterýkoli Velký Ošklivec takovou věc? Cožpak nevěděli Velcí Ošklivci dost, aby vůči Rase projevili solidaritu, tak jako ji projevovala Rasa vůči nim? Věděla, že Velcí Ošklivci neprojevují příliš solidarity mezi sebou, ale přece ...
Nakonec ji přemohla zvědavost. Jste Tosevan? odeslala Re-geyovi. Kdyby byl, pomyslela si, že mu poskytla skvělou šanci vytratit se ze sítě Rasy. Ale nemusela na jeho odpověď čekat dlouho. Ovšemže jsem, odpověděl. Právě tak jako vy.
Vytřeštila na to oči. Srdce se jí zatřepotalo jako motýl. Věděl Regeya, mohl Regeya vědět, kdo a co je ona? Musel by mít skutečně vynikající konexe, aby mohl něco podobného vědět. A Kassquit, na rozdíl od Regeyi bylo dost běžné jméno. Nebo jenom žertoval? Na to už přišla předtím, že rád žertoval.
Co mu mám říct? írvažovala. Při Císaři - sklopila poslušně oči - co mu mám říct?
Co když jsem? odepsala.
Byli bychom oba překvapeni, odpověděl Regeya, opět velice rychle. Musel čekat na její zprávu upočitače. Jaký je váš telefonní kód? zeptal se. Snad bychom si o tomhle měli promluvit osobně. To Kassquit polekalo. I kdyby nechala videosignál vypnutý', Regeya by i podle hlasu mohl poznat, že nepatří plně kRase.
Raději bych nechala věci tak, jak jsou, napsala. Vědela, že je to hrubé. Ale lépe být hrubá, než se prozradit.
Jak si přejete, odpověděl Regeya obratem. Jsme si možná podobnější, než si myslíte. Kassquit udělala odmítavý7 pohyb rukou. Ať Regeya patřil k Rase nebo k Tosevanům, ona mu nebyla podobná. Tím si byla naprosto jistá.
Glen Johnson byl velice rád, zeje zpátky v kosmu. Po svém extempore s generálporučíkem Curtisem LeMayem se obával, zda ho jeho nadřízení nechají znovu pilotovat Peregrine. Ale nikdo jiný na základně Kitty Hawk neřekl ani slovo o LeMaově děsivé návštěvě v ubytovně pro svobodné důstojníky. Vypadalo to, že generál vypustil svou páru a zmizel, aniž by se o tom komukoli zmínil, což bylo sice možné, ale neodpovídalo to obvyklým generálským zvykům. Johnson se obával, že má po kariéře.
Jeho oběžná dráha byla nižší a proto rychlejší než oběžná dráha americké kosmické stanice. Kdykoli prolétal pod ní, bedlivě sledoval její rádiový provoz. Vyrozuměl, že stanice právě dostala nový náklad překvapení, což ho nepřekvapovalo. Tady nahoře teď bylo tolik autobusáků, že Greyhound1 pravděpodobně musel zrušit polovinu linek. Nevěděl však, co je to za dodávky. Ani to ho nepřekvapovalo. Kdyby vyslechl on, co přesně se tam děje, mohli by to zaslechnout i Ještěří, Němci nebo Rusové. To nechtěl. Ale sakra to chtěl vědět on sáni.
Podle svých radarových pozorování mohl říct jedinou věc:
Greyhound - americká autobusová dopravní společnost, zajišťující dálkovou dopravu. (Pozn. překl.) ať ty dodávky

obsahovaly cokoli, posádka kosmické stanice je nenechávala ležet ladem. Stanice byla teď větší, než když ji viděl při svých předchozích průletech. Byla už tak velká jako jedna z hvězdných lodí Ještěrů a nezdálo se, že by se tempo jejího růstu zpomalovalo.
„Co to tam ksakru dělají?“ zeptal se vesmíru, který mu zůstal dlužen odpověď'. Stavba ve vakuu a v beztížném stavu nebyla snadná, ale na stanici se pracovalo na tři směny.
Nemohl ignorovat ani ostatní dění v kosmu, jakkoli by si to přál. Během jeho mise z Peenemünde odstartovaly dvě A-45, a jejich pilotované horní stupně se vrátily zpátky na Zemi dříve, než měli Němci obvykle ve zvyku. Cokoli neobvyklého bylo podezřelé.
Pokusil se vytáhnout z nacistických astronautů, o co jejich šéfům jde. To byla rutina. Němci mu neřekli ani ň, což bylo nepochybně zase součástí jejich rutiny. Pokusili se z něho také tahat rozumy o americké kosmické stanici.
„Zatraceně, Druckere, já nevím, co se tam děje,“ řekl jednomu ze svých německých kolegů, když na něj ten chlapík dotíral. „A i kdybych to věděl, stejně bych ti to neřekl.“
Drucker se zasmál. „A ty ses na mě tak zlobil, když jsem ti řekl to sanié. Já taky nevím, co mají znamenat ty naše zkušební lety.“
Poslouchat Němce, jak Johnson zjistil, byla otázka zachování trpělivosti, dokud se nedostanou k věci. Zasmál se také, ale kysele. „Jo, ale rozdíl mezi námi je ten, že já vím, že říkám pravdu, ale ty se musíš cítit zatraceně blbě, protože mi lžeš.“
„Mluvím pravdu,“ prolilásil Drucker do praskotu statických výbojů, varujícího, že se za chvíli dostanou mimo vzájemný rádiový dosah. „To vy Američané jste lháři.'“ Poslední slovo měly další statické poruchy.
„Tak si trhni,“ zamumlal Johnson. „Nepřiletěl jsem sem dělat Matu Hari.“ Vyzvídat pomocí očí, uší a přístrojů byla jedna věc. Používat své krásné bílé tělo ... Znovu mu jeho smích nešel příliš od srdce. Nikdo, ať nacistický pilot nebo nějaká hodná americká číšnice, sekretářka nebo učitelka, neprojevil v poslední době zájem o jeho krásné bílé tělo.
Dovedl Peregrine na přistání v Kitty Hawk a prošel výslechem u zpravodajského důstojníka. Zmínil se o tom, že Němci byli zvědaví, co děje na kosmické stanici. Major, který ho vyslýchal, jen přikývl a čekal, co řekne dál. Jestli o tom něco věděl, těžko říct.
Po chvíli Johnson vyčerpal své informace o Ještěrech, Němcích a Rusech v kosmu. První vyslýchající odešel. Jeho nástupce začal astronauta zpovídat o změnách, které technici a mechanici provedli na Peregrine před jeho posledním letem.
Když ho konečně nechali jít, napadlo ho, že by se měl zastavit v baru. Místo toho se vrátil na ubytovnu, vrtě při tom hlavou - Kriste pane, to nemám ani dost energie, abych si koupil panáka? - ale směr, kterým se ubíral, svědčil o tom, že nemá.
Osprchoval se, pak se vrátil do svého pokoje a lehl si na postel. Spánek však nepřicházel, tak vytáhl z nočního stolku knížku o kapitánu Hornblowerovi a začal si číst. V Hornblo-werově době byly věci jednoduché, když lidé museli mít obavy jenom z lidí.
Telefon, který zazvonil na jeho nočním stolku, ho přiměl vyskočit. Neměl rád skákáni, zvláště ne, když byl zpátky v plné gravitaci. Zvedl sluchátko a řekl: „Johnson.“
„Podplukovníku, jsem major Sam Yeager a volám z Los Angeles,“ řekl hlas na druhém konci linky.
„Co pro vás mohu udělat, majore?“ zeptal se Johnson. Yeagerovo jméno se mu zdálo nějak povědomé. Za okamžik na to přišel: špičkový odborník na Ještěry.
Očekával, že se Yeager bude vyptávat na jeho styky s Rasou v kosmu. Místo toho ten chlapík přešel přímo k věci: „Podplukovníku, jestli vám nevadí, že se ptám, nepokousal vás náhodou před nedávnem do zadku generál LeMay?“
„Jak to sakra víte?“ vyhrkl Johnson a odhodil knihu na podlahu.
Ve vzdálenosti tří tisíc mil se Yeager zachechtal. „Protože jsem na stejné lodi - a myslím, že je to Titanic. Generál LeMay má vždycky v kalhotách mravence, když se lidé začnou vyptávat na tu kosmickou stanici, co?“
„To určitě. On - “ Johnson s klapnutím zavřel ústa. Náhle si uvědomil, že má pouze Yeagerovo ujištění, že je tim, kdo říká, že je. Podle všeho, co věděl, Yeager - nebo ten, kdo se za něho vydával - mohl být jedním z LeMayových špiónů, pokoušející se ho přistihnout při indiskreci a utopit ho na lžíci vody. Upjatě řekl: „Myslím, že o tom raději nebudu mluvit.“
„Nejdu po vašem skalpu, podplukovníku,“ řekl Yeager. Johnson neříkal nic. Yeager s povzdechem pokračoval: „Nelíbí se mi to o nic víc než vám. Ať se tam nahoře děje cokoli, vypadá to podezřele. Ještěři si to myslí také a neberou to na lehkou váhu. Můžeme kvůli tomu skončit ve velkých problémech.“
To dokonale souhlasilo s tím, co si myslel sám Glen Johnson, tak perfektně, že to v něm budilo podezření. Pečlivě volil svá slova: „Majore, já vás neznám. Nebudu o té záležitosti mluvit s někým, kdo je jen hlas.“
Sam po chvíli odpověděl: „No, nemyslím, že bych vám to mohl mít za zlé. Generál je přesvědčivý, co?“
„Nevím, o čem mluvíte,“ řekl Johnson, což mohl stejně dobře znamenat: Jo, sakra.
Další pauza. Pak Yeager řekl: „Okay, pane, nedůvěřujete mi a nemáte žádný důvod, abyste mi důvěřoval. Tak, jak se mi to teď jeví, ať se tam nahoře děje cokoli, je to něco opravdu velkého. Je to něco tak velkého, že ten, kdo to má pod palcem -což může být generál LeMay nebo někdo, kdo mu šéfuje - nechce, aby se to kdokoli dověděl. Jak vám to zní?“
Yeager musel číst Johnsonovy myšlenky. Ale Johnson by to nikdy nepřipustil. Důvěřoval Stelle a vyneslo mu to jen bolest a účty od právníků. Kdyby teď uvěřil Yeagerovi, dostal by určitě do ještě horších potíží. Takže řekl pouze: „Je to váš niklák majore. Já pořád poslouchám.“ Kdyby to náhodou nebyl Yeager, nebo byl a pokoušel se Johnsona zatáhnout do maléru, možná by teď zavěsil.
„Myslíte si, že na vás šiju boudu, co?“ zeptal se Yeager, jako by to vzal Johnsonovi z úst.
„Jo, napadlo mě to,“ řekl Johnson suše. „Žasnu proč.“ Yeager dovedl být také suchý. To způsobilo, že byl Johnson

spíše nakloněn uvěřit mu. Možná to poznal, protože pokračoval: „Poslyšte. Takhle tajemství neuchováte. Uchováte ho, když budete předstírat, že žádné nemáte, a ne když budete chodit kolem a pokřikovat: „Já mám tajemství a já ti neřeknu, co to je, tak se raději neptej - nebo jinak!“ Mluvte, podplukovníku. Jste už velký chlapec. Mám pravdu nebo se mýlím?“
Johnson se zasmál. Nechtěl to udělat - věděl že Jím přenechává Yeagerovi výhodu - ale nemohl si pomoci. „Řeknu vám co,“ řekl. „Tak nějak bych to udělal.“
„Já taky,“ řekl Yeager. „Ale někteří z těch velkých hlavounů rozumějí jen zabíjení komára tankem. Všechno, co dělají, upoutává na to tajemství pozornost. Vy jste si ho všiml - “
„Jo,“ přerušil ho Johnson. Opět si nemohl pomoci. Kdyby ho byli nechali přijít na tu stanici, mohli mu ukázat, co sami chtěli, nedovolit, aby viděl něco, co vidět neměl a poslat ho domů. Yeager měl pravdu. Nehráli to ani trochu chytře.
„Já jsem si ho také všiml,“ řekl Yeager. „A nejsem jediný. Ještěři si také všimli, že se tam děje něco divného. Existuje ta žena Rasy jménem Kassquit - alespoň si myslím, že je to žena Rasy - která je skutečně zvědavá na věci, týkající se kosmické stanice. Amy nepotřebujeme, aby se Ještěři zajímali o takové věci, ne po tom, co se přihodilo kolonizační flotile.“
„Amen,“ řekl Johnson. „Až příště něco nevyjde, budou nejdřív střílet a vyptávat se až potom.“ Poslouchal sám sebe ‚s nemalým překvapením. Tak nebo tak, Yeager ho přesvědčil, když se nedíval.
„To si myslím taky, řekl Yeager. „Kdybyste se zeptal mě, tak si to myslí každý, kdo má v hlavě unci rozumu. Ale to je pravděpodobně víc, než můžeme čekat od některých lidí se spoustou hvězd na ramenou.“
„Jo,“ řekl Johnson znovu. Když byl chlapec, strávil spoustu času rybařením. O nahazování udice něco věděl. Yeager mu jednu hodil, dobrá. „Další otázka je, co s tím můžeme dělat? Můžeme s tím něco udělat?“
„To nevím,“ odpověděl Yeager. „Částečně to závisí právě na tom, co na té kosmické stanici skutečně dělají. Já jsem nebyl schopen na to přijít, a to mám lepší a podivnější kontakty, než byste si myslel. Napoprvé jsem se dostal do velkých potíží, ale to jsem nevěděl, že k tomu může dojít, a tak jsem na to šel přímo a nenamáhal jsem se nějak krýt, jestli mě sledujete. Už to takhle nehraju.“
Johnson uvažoval. Yeager stále riskoval, jinak by nevolal telefonem. Ale existovala spousta jiných způsobů, jak být chytrý. Po tváři se mu rozlil pomalý úsměv. „Možná, majore, jen možná se mi podaří kouknout na tu věc trochu zblízka.“
Fotsev Basru nenáviděl. Jeho důvody se daly snadno pochopit. To místo odporně páchlo. Bylo plné Velkých Ošklivců, a nejen Velkých Ošklivců, ale Velkých Ošklivců fanaticky oddaných své pověře, kteří mohli každou chvíli povstat proti Rase. Hlídky v Basře nebyly žádná rutina, kterýkoli Tosevan, zahalený do svých látek, mohl být vrahem, a někteří, očekávajíce šťastný posmrtný život od jejich báchorečného Velkého Ošklivce nad oblohou, když se obětují v zájmu jeho věci na Tosevu 3, byli ochotní, dokonce dychtiví nechat se zabít, jen když sebou budou moci vzít i muže Rasy.
Ano, Fotsev Basru nenáviděl. Pokud šlo o něho, jediná příjemná věc zde bylo počasí. Ve srovnání s počasím v Buenos Aires, kde sloužil předtím, se zdálo být příjemnou připomínkou Domova.
Když se svou četou pochodoval přes ústřední tržiště, vydal malé, nespokojené zasyčení. „Co tě svrbí?“ zeptal se ho Gorp-pet. Jeho ústa se pobaveně otevřela. „Tohle místo, vůbec bych se nedivil. Tady je víc svinstva a nakažlivých nemocí - myslím tohle mizerné náměstí, ne celé město: chraňte me duchové Císařů minulosti, nechci ani pomyslet na celé město - než v celém Domově dohromady.“
„Potřebuješ zase volno,“ řekl Fotsevovi jiný muž. „Zajeď si do jednoho z těch nových měst, a uvidíš, jak mají věci vypadat.“
A v té chvíli si Fotsev uvědomil, proč je tak nespokojený. „Před nedávnem, jsem byl v tom prvním,“ řekl. „Jednou mi to stačilo. Už jsem se tam nevrátil. Nechtěl jsem se vrátit. Nenáviděl jsem to nové město právě tak, jako nenávidím toto místo.“
„Jste blázen, stejně šílený jako nějaký Tosevan,“ řekl další muž jménem Betvoss. Pouze jeho úžas ho přiměl říct takovou věc, protože Fotsev ho převyšoval hodností.
Pár mužů z hlídky poplašeně zasyčelo. Další začali gestikulovat, aby dali najevo, že Betvossem souhlasí. Fotsev mohl být uražen, ale nebyl. Když promluvil, zaznělo to unaveně: „Domov je vejce, z něhož jsem se vylihl. Teď jsem nějaký jiný. Asi to není lepší - nemyslím, že je to lepší. Už se do té skořápky nehodím. Muži a ženy, kteří žijí v nových městech vědí o Tosevu 3 málo, a nechtějí se učit. Stále zůstávají uvnitř té staré skořápky. Já jsem se naučil o Tosevu 3 příliš mnoho, což je asi důvod, proč já už ne.“
Betvoss zkřivil své oční výčnělky způsobem, který naznačoval, že nerozumí a ani rozumět nechce. To Fotsev očekával. Betvoss řekl: „Když nenávidíte to nové město a nenávidíte také Basru, co pro vás zbývá?“
„Nic, pravděpodobně,“ odpověděl Fotsev. „Myslím, že to bude osud mnoha z nás z dobyvatelské flotily: zůstat někde uprostřed a mezi, a nepatřit nikam.“
„Já ne,“ řekl Betvoss. „Já mám ta nová města rád. Připomínají mi, jaké věci byly, a jaké zase budou.“
„Myslím, že Fotsev má pravdu,“ řekl Gorppet, což Fotseva udivilo: drsný veterán se zřídkakdy postavil na jeho stranu. Gorppet viděl za války horší věci než Fotsev, a Fotsev si často myslel, že mu druhý muž v duchu vyčítá, že vším prošel tak snadno. Ale teď Gorppet pokračoval: „Já jsem do toho nového města zajel párkrát, snad třikrát. Ani já tam už nepojedu.“
„Mně se tam líbí,“ řekl Betvoss. „Byl bych raději tam než tady. Byl bych kdekoli raději než tady.“
„V tom novém městě nerozumějí mužům z Času vojáků,“ řekl Fotsev. „Neprošli tím, čím jsme prošli my, a nemohou pochopit, proč jsme jim nepředali celý Tosev 3, jak bychom to udělali, kdyby bývali byli všichni Velcí Ošklivci skutečně jezdili na zvířatech a oháněli se meči, jak jsme si mysleli podle zpráv sondy.“
Betvoss se chytil první části jeho věty. „Říkáte, že nám kolonisté nerozumějí? A co Tosevané?“ Jeho pohyb rukou zahrnul všechny muže Velkých Ošklivců v jejich hnědých a bílých látkách a jejich ženy, zahalené celé v černé s

výjimkou očí.
Fotsev pokrčil rameny. „Neočekávám, že nám Velcí Ošklivci budou rozumět - jsou to Velcí Ošklivci. Ale lidé v tom novém městě jsou mého vlastního druhu - nebo v každém případě vypadají jako já. Očekával jsem víc, než jsem dostal, a byl jsem zklamán.“
„A stejně tak já,“ řekl Gorppet. „Jenom my, kteří jsme tím prošli, dokážeme pochopit, co jsme vytrpěli. Někteří z Tosevanů, kteří proti nám bojovali, jsou nám blíž než muži a ženy
Rasy, kteří tím neprošli.“ Vzdychl. „Až muži z dobyvatelské flotily zemřou, nikdo to už nebude chápat.“ Po několika krocích obrátil jeden oční výčnělek kBetvossovi. „Někteří muži to nechápou už teď.“
„Pravda,“ řekl Betvoss. „A ty jsi jeden z nich.“ „Dost,“ řekl Fotsev s pomalým, unaveným zdůrazňovacím zakašláním. „Copak jsme Velcí Ošklivci, abychom se mezi sebou hádali a povykovali na sebe?'
Při Císaři, jak já potřebuji dávku zázvoru, pomyslel si. Ale jakkoli moc ji potřeboval, nebyl si jistý, kde by k ní mohl přijít. Té rostliny byl nyní takový nedostatek, jaký ještě nepamatoval. Ti nahoře se kvůli zázvoru vždycky vztekali a často dělali výstražné příklady z mužů dopadených při jeho požívání nebo obchodování s ním. Ale zázvoru byla stále spousta - dokud se neukázalo, co dělá se ženami z kolonizační flotily. Teď už to úřady s bojem proti zázvoru myslely vážně.
Jeden z Fotsevových očních výčnělků sklouzl ke Gorppe-tovi. Jestli měl někdo ještě zázvor, byl to tento muž. A jestli pochopil, proč se Fotsev vyhýbal novým městům, možná by byl ochotnější podělit se s ním o to, co měl, pokud vůbec něco měl. Vítr změnil směr, přinášeje i změny v symfonii zápachů, které proudily kolem Fotsevových čichových receptorů Ale obvyklou škálou tosevanských pachů pronikla vůně: feromony ženy v jejím období. Někdo má zázvor, pomyslel si Fotsev. Nebyl samozřejmě jediný muž, který si všiml té vůně. Celá četa se náhle zdála čilejší. Pár vojáků začalo zaujímat vztyčený postoj, spojený s pářením. Betvoss se odpojil od svých kamarádů a zamířil za tou kouzelnou vůní.
„Zpátky!“ řekl Fotsev ostře, využívaje s chutí příležitost pokárat muže, který si o něm myslel, že je blázen. „Je daleko odsud. Musíme pokračovat v plnění svého úkolu a chovat se, jako by tam nebyla.“
„Cítím ji. Chci se s ní pářit,“ zakňoural Betvoss. Fotsev se s ní chtěl také pářit, ať byla kdekoli, ale ne do té míry, aby se zapomněl a aby zapomněl na své povinnosti. I když dál sledoval tržiště, žádost v něm zůstávala, svěděni v hlavě - a v kloace - kde se nemohl poškrábat. Činilo ho to popudlivým, byl připraven zakroutit Betvossovi krkem, kdyby ho druhý muž neposlechl.
Ale Betvoss, ačkoli zůstával rozmrzelý, ho poslechl: poslušnost byla u Rasy natolik zakořeněná, že přemohla i žádost. K patrole se rozběhlo několik malých tosevanských mužů, brebentících něco ve svém vlastním jazyce. Gorppet pohnul svou puškou. Nechtěl, aby k nim Tosevané chodili příliš blízko. Fotsev mu to neměl za zlé. Rasa se za cenu bolestných zkušeností naučila, že zastavit sebevražedné útočníky není vůbec snadné.
Pokud jde o to, fanatičtí Tosevané nezačali používat mláďata jako sebevražedné válečník}'. To však neznamenalo, že by takovou věc nemohli udělat. V každém případě měl Gorppet právo být opatrný.
Opatrnost se ale ukázala zbytečnou, když malí Velcí Ošklivci (nápad, který přiměl Fotseva zasmát se, ale byla to pravda: převyšoval skoro všechny z nich) přišli navzdory“ Gorppetově výstraze až k nim. Znali pár slov z jazyka Rasy. „Jídlo!“ křičeli. „Chtít jídlo!“ Jiní volali: „Chtít peníze!“
„Žádné peníze,“ řekl Gorppet a znovu jim pohrozil puškou. Úvěrová karta Rasy by těmto otrhancům nebyla k ničemu a dávat jim kovové disky, které Tosevané používali jako svůj směnný prostředek, bylo proti rozkazům.
Jídlo bylo něco jiného. Dokud nepřišel na Tosev 3, Fotsev nikdy neviděl hlad. Myslel si, že hlad je pocit, který znal těsně předtím, než byl čas k jídlu. Možná to byl hlad, svým způsobem. Ale nebyl to ten druh hladu, který vznikal, když organismus neměl vůbec žádné jídlo, když se musel obejít bez něho. Fotsev věděl, že takové podmínky Doma existovaly v dávné minulosti, než Impérium jeho planetu sjednotilo. Ale to bylo už před více než sto tisíci lety, velice dávno i podle měřítek Rasy. Pohled na takový druh hladu se ho dotýkal, a nebyl jediný muž, kterého se dotýkal.
Takže nyní vytáhl malé kostky lisovaného masa a koncentrovaných živin a hodil jich hrst těmto mláďatům Velkých Ošklivců. Totéž udělali další tři nebo čtyři muži z jeho družstva. Tosevané vykřikli radostí a začali se o jídlo tahat.
Neměli žádné potíže jíst potravinové dávky Rasy, stejně jako Fotsev a jeho druhové neměli kromě občasného odporu žádné potíže s jídlem Tosevanů. A některé tosevanské potravinářské výrobky byly pro Rasu dokonce mnohem příjemnější než pro Velké
Ošklivce... a tak se Fotsevova mysl takřka nevyhnutelně vrátila k zázvoru.
Jeden problém s krmením tosevanských žebráků spočíval v tom, že jejich úspěch přitáhl další, lak jako zdechlina přitahuje mrchožrouty. Po chvíli už Fotsev a jeho kamarádi neměli žádné potravinové dávky a začali říkat: „Dost! Už nic není!“ Mláďata je začala proklínat jazykem Rasy a - tím si byl Fotsev jist -ještě šťavnatěji ve své vlastní řeči.
Gorppet jim v téže řeči řekl něco, co způsobilo, že Tosevané přestali nadávat a rozesmáli se hlasitým smíchem svého druhu. Potom už neměla hlídka velké potíže zbavit se jich. Když se Fotsev zeptal Gorppeta, co jim řekl, druhý veterán odvětil: „Popřál jsem jim, aby predátoři nalezli vejce všech jejich potomků.“ To se Fotsevovi zdálo jako docela silná kletba, dokud si nevzpomněl, že Velcí Ošklivci nekladou vejce. Teprve teď pochopil, proč se mláďata smála. Ale všechno, co jim umožňovalo vyhnout se problémům, bylo dobré.
Po nějaké době, která se zdála dlouhá jako věčnost, se hlídka vrátila do kasáren. Fotsev podal hlášení, i když nebylo celkem co hlásit. A pak, na krátkou chvíli měl svůj čas sám pro sebe. Zašel za Gorppetem. „Pojď se mnou na procházku,“ řekl. Fáma pravila, že v kasárnách je odposlouchávací zařízení. Fotsev nevěděl, jestli je to pravda, a ani se o tom nechtěl přesvědčit.
Jakmile byli venku, nemusel ani zavádět řeč na téma, které ho zajímalo, protože Gorppet řekl: „Vypadáš jako muž, který by potřeboval dávku - možná i dvě.“

„Pravda," řekl Fotsev se zdůrazňovacím zakašláním. Po pár dávkách se Tosev 3 výrazně zlepšil, a zůstal lepší, dokud zázvor neopustil jeho organismus. Zeptal se: „Jak jsi přišel k zázvoru? Já jsem prázdný."
„Tvůj přítel," - obecný eufemismus pro dealera se zázvorem - „musí být jeden z těch mužů, kteří ho dostávali od Velkého Ošklivce na západ odsud, který je mimo provoz -alespoň prozatím,"" odpověděl Gorppet. „Já mám spoustu přátel. Proto nejsem nikdy na suchu."
„Nikdy jsem si nepomyslel, že já budu,"" řekl Fotsev žalostně, nebo alespoň tak žalostně, jak to dovolovala rostlina, kolující v jeho žilách, „ale stalo se."
„Muži s ozdobnou tělní kresbou chtějí ten obchod zatrhnout, to je jisté," řekl Gorppet. „Nechtějí, aby ženy přicházely každou chvíli do svého období."" Zasmál se, měl v sobě také pár dávek. „Viděl jsi, jak dobře to funguje, když jsme byli na hlídce. Mohou ten obchod zpomalit, ale nedokážou ho zastavit."
„Myslím, že máš pravdu," řekl Fotsev. „Je těžké snažit se dělat jiné věci, normální věci, když jsi pořád na pokraji svého vlastního období. Chápu, proč naši nadřízení potírají zázvor tak tvrdě, ale stejně chci další dávku."
„Bude vykonáno," řekl Gorppet, a také bylo. Sám si vzal také dávku. Zbytek volna strávili tím, že v duchu pro své potěšení rozřezávali Betvosse na malé proužky.
Američané měli takové rčení: pomalý člun do Číny. Liu Han a Liu Mei to rčení slyšely během své plavby na západ přes Pacifik tak často, že se jim z něho dělalo nanic. Bylo to, když už nic jiného podceňování jejich zpáteční cesty na palubě lodi Liberty Princess, jejíž protikladné jméno1 Liu Mei vždycky pobavilo.
Z Los Angeles až na Havaj šlo všechno dobře, ale Havaj, samozřejmě, stále patřila ke Spojeným státům. Za Havají, počínaje ostrovem Midway (který" Japonci obsadili, téměř nepozorovaně, během bojů proti malým šupinatým ďáblům), každá zastávka, kterou Liberty Princess před příjezdem do Šanghaje udělala, byla na území Japonského císařství.
A Japonci byli podezíraví. Teď si Liu Han přála, aby její návštěva Spojených států byla přitálúa méně veřejného zájmu. Kdykoli japonští inspektoři vstoupili na palubu lodi, přirozeně se snažili dokázat, že ona a Liu Mei jsou právě těmi, kterými jsou, navzdory dokladům, které tvrdily něco jiného.
Nikdy se jim to zcela nepodařilo. Liu Han děkovala všem bohům a duchům, ve které správně neměla věřit, za angličtinu, kterou se ona a Liu Mei naučily, když se připravovaly k návštěvě USA, kde šiji potom cvikem ještě zdokonalily. Používaly
Liberty Princess (angl.) - Princezna svobody (Pozn. překl.) ji jak jen mohly, čímž dělaly potíže Japoncům, kteří jí nemluvili, a držely se své legendy, když narazily na ty, kteří anglicky uměli. I na Filipínách, kde mnoho loutek východních trpaslíků mluvilo anglicky plynně, Liu Han a Liu Mei vytrvale tvrdily, že jsou těmi, za které se vydávají, a držely se toho. Bez absolutního důkazu - který nemohli získat - neměli Japonci zájem zaplést se do sporu se Spojenými státy.
Když konečně poslední japonský úředník otráveně kapituloval a loď dostala povolení odplout do Šanghaje s oběma Číňankami na palubě, Liu Han se obrátila ke své dceři a řekla: „Vidíš? Tohle je hodnota, kterou má moc silné země. Spojené státy chrání své lidi a chrání své lodě. Jednoho dne bude Čína I schopná dělat totéž."
Liu Mei se vůbec nesnažila skrýt svou hořkost. „Než se staneme silnou zemí, matko, musíme se vůbec stát zemí. Pokud jde o malé imperialistické ďábly, jsem jenom částí jejich Impéria."
„Proto jsme cestovaly tak daleko," odpověděla Liu Han. „Myslím, že jsme ve Spojených státech udělaly všechno, co jsme mohly. Zbraně přicházejí. Nevím jen, kdy k nám dorazí. Japonci, Kuomintang a malí ďáblové tomu budou překážet, jak jen dokážou. Ale dříve nebo později zbraně dojdou. Dříve nebo později díky nim získá Lidová osvobozenecká armáda výhodu. A dříve nebo později malí ďáblové zaplatí za svou agresi a útlak. Nezáleží na tom, jak dlouho to potrvá. Dříve nebo později k tomu dojde. Žádá to dialektika."
Až na zmínku o dialektice to klidně mohl říct i malý ďábel. Jedna z věcí, které je činily tak nebezpečnými, byl jejich zvyk uvažovat v dlouhodobých časových horizontech. Mao razil dobrý termín k jejich popisu: říkal jim přírůstkári. Nikdy neu-stupovali, a stále postupovali kupředu, o půl palce tady, o čtvrt palce támhle. Nestarali se o to, jestli k dosažení svých cílů potřebovali sto let nebo tisíc let. Dříve nebo později se tam dostanou - nebo si to alespoň mysleli.
Ale pak Liu Mei řekla: „Kdyby sem byli malí ďáblové přišli dříve, byli by nás snadno porazili. Musíme mít na paměti i to, jestli si můžeme dovolit čekat."
„Máme na své straně dialektiku. Oni ne," řekla Liu Han. Ale slova její dcery v ní vzbudila obavy. Dialektika neříkala nic o tom, kdy vítězství přijde. Ona mohla jen doufat, že přijde za jejího života. Většinu času si s tím nedělala starosti. Ale někdy, jako například dnes, ji přepadly.
Liberty Princess vplula po Jang-ce do Šanghaje. Město mělo víc budov v západním stylu než kterékoli jiné město v Číně, protože bylo střediskem ambicí kulatookých imperialistických ďáblů dávno před tím, než přišli východní trpaslíci z Japonska a po nich malí šupinatí ďáblové. Liu Han to samozřejmě věděla, ale až doposud to pro ni moc neznamenalo, protože před svou cestou do Spojených států viděla jen málo budov v západním stylu. Nyní měla za sebou měsíce ve městě, který bylo postaveno zcela v západním stylu. Nyní si prohlížela budovy v Šanghaji novýma očima.
Pro Liu Mei to město znamenalo něco jiného. „Tak tady zemřel můj otec," řekla zamyšleným tónem. „Neznamenalo to pro mě tolik, dokud jsem se o něm nedověděla víc od Američana, který ví tolik o malých ďáblech."
„Nieh Ho-T'ing vždycky říkal, že zemřel velmi statečně," řekla Liu Han, což byla pravda. „Pomáhal uniknou mužům z Lidové osvobozenecké armády poté, co zasadili malým ďáblům tvrdý úder." Sama se podívala na Šanghaj novýma očima. Do mysli jí vpluly vzpomínky na Bobbyho Fioreho - a trocha žárlivosti na to, jaký zájem projevuje Liu Mei o americkou polovinu své rodiny.
A znovu se zdálo, že jí dcera čte myšlenky. „Ve všem, na čem záleží, jsem Číňanka," řekla Liu Mei. „Ty jsi ta, kdo mě vychoval. Vracíme se domů." Liu Han se usmála a přikývla. Liu Mei neměla takovou pravdu, jak si myslela - díky malému šupinatému ďáblovi jménem Ttomalss. Liu Hanina dcera se neusmívala, protože se malý ďábel neusmíval -

nedovedl se usmívat - na ni, když se ji snažil vychovávat poté, co ji ukradl Liu Han. Liu Mei věděla, že sejí to přihodilo, ale nepamatovala si z toho už nic. Přesto ji to poznamenalo.
„Teď už musíme jen vystoupit z téhle lodi, nasednout do vlaku a vrátit se domů do Pekingu," řekla Liu Han. „A myslím, že předtím bychom se měly někde zastavit a dát si něco k jídlu. Bude dobré dát si zase pořádné čínské jídlo."
„Pravda," řekla Liu Mei a použila zdůrazňovací zakašlání. „Američané jedí skutečně velice podivné věci. Smažené brambory nejsou tak zlé, jakmile si na ně člověk zvykne, ale sýr -jak mohou jíst sýr?"
„To nevím," pokrčila Liu Han rameny. „Co je to jiného než zkažené mléko? Měli by je vylít, nebo s ním krmit prasata."
Krátce na to získala stejný názor na čínské celníky, kteří pracovali pro malé ďábly na Šanghajské celnici. Doufala - ve skutečnosti o tom byla ujištěna - že úředníci, kteří sympatizují se stranou a Lidovou osvobozeneckou armádou, jim vstup do Číny usnadní. K tomu však nedošlo. Celníci, jimž se dostaly s Liu Mei do rukou, pracovali možná pro Kuomintang, možná byli naprosto zprostituovaní poskoci malých ďáblů. Vtom si Liu Han nebyla jistá. Byla si však jistá, že považují její falešné doklady za falešné bez ohledu na to, jak dobře byly udělány.
„Pitomé ženské!" řval jeden z celníků. „My víme, kdo jste! Jste rudé! Nezapírejte to! Nás nemůžete oklamat."
Liu Mei neříkala nic. Její tvář zůstávala bezvýrazná jako obvykle, ale v očích jí blýskalo. Zlobilo jí, když ji nazývali rudou, i když to byla pravda. Kdyby Liu Han měla čas, zasmála by se tomu. Teď však čas neměla.
„My jsme ti lidé, jak je uvedeno v papírech," říkala znovu a znovu a znovu.
„Jste lhářky!" řekl šéf celníků. „Nechám vás dopravit k malým ďáblům. Podíváme se, jak budete říkat své lži jim. Oni poznají, že vaše papíry jsou falešné jako dračí křídla na kachně."
Tato hrozba dělala Liu Han trochu starosti: malí ďáblové by možná dokázali poznat, že jejich doklady jsou falešné. Podceňovat jejich technickou dovednost bylo vždycky nebezpečné. Ale pří vyslýchání byli katastrofálně neschopní, ve srovnám s nimi byli i Američané experti. A tak Liu Han s posměškem řekla: „Ano, vezměte nás k malým šupinatým ďáblům. Mohu jim říct pravdu a doufám, že budou poslouchat." Molúa jim říct hromadu lží a doufat, zejí uvěří.
Ale její ochota předstoupit před malé ďábly celníka zviklala, jak také doufala. Pro většinu Číňanů zůstávali malí ďáblové předmětem pověrčivé bázně. Určitě by nikdo, kdo něco skrýval, s nimi mluvit nechtěl. Celník řekl poněkud mírnějším tónem: „Když nejste ty, kdo si myslíme, že jste, jak to, že jste vystoupily z americké lodi?"
„Nastoupily jsme na ni v Manile," řekla Liu Han už po de sáté. Falešné doklady tvrdily totéž, na Filipínách žilo mnoho čínských obchodníků. „Možná, že zatímco nás tady šikanujete, ti které hledáte, ať je kdokoli, jsou už na půl cestě do Charbi-nu."
„Do Charbinu!" zařval celník. „Pitomá ženská! Bláznivá ženská! Nevědomá ženská! V Charbinu nejsou rudí."
„O tom nic nevím," odpověděla Liu Han, která o tom cosi věděla. „Pořád jsem vám říkala, že o tom nic nevím. A ani tady moje neteř."
„Ty nevíš nic o ničem," řekl celník. „Táhni, vypadni odsud, a ta pitomá želva tvá neteř taky."
„On je pitomá želva," řekla Liu Mei, jakmile byly z doslechu šéfa celníků.
Liu Han zavrtěla hlavou. „Ne, dělá svou práci dobře - měl pravdu, když nás podezíral, a mně dalo moc práce přesvědčit ho, aby nás nechal jít. Kdyby byl hloupý, bylo by to snazší. Vtom nebyl ten problém. Ten problém byl vtom, že slouží imperialistickým malým ďáblům - nebo snad našim nepřátelům z Kuomintangu - s takovou horlivostí."
„Pak by se mu mělo něco přihodit," řekla Liu Mei.
„A možná se mu něco přihodí," řekla Liu Han. „Strana tady v Šanghaji o něm musí vědět. A jestli ne, můžeme jim dát zprávu z Pekingu. Ano. možná se tomu toulavému psu něco přihodí."^
Šanghajské nádraží stálo nedaleko doků: veliká budova ze šedého kamene, opět v západním stylu. Protože to nebylo daleko, Liu Han a Liu Mei šly pěšky. Vzhledem ke své roli Číňa-nek z Filipín měly teď méně zavazadel, než si vzaly na palubu Liberty Princess v Los Angeles. Liu Han byla ráda, že nemusí vykořisťovat práci rikšy nebo muže s velotaxíkem. Taková práce byla možná nezbytná, ale byla degradující. Teď, když viděla Spojené státy, byla o tom ještě přesvědčenější než kdykoli předtím.
Fronty před jízdenkovými pokladnami nebyly tak úhledné a spořádané jako ve Spojených státech. Vlastně to sotva byly vubec fronty. Lidé se strkali, křičeli a proklínali jeden druhého, a všichni se tlačili dopředu, mávajíce penězi úředníkům před obličejem. Liu Han se v tom davu dusila a topila. Šanghaj nebyla přelidněnější než Peking, ale její nedávné měřítko pro srovnání bylo Los Angeles, město mnohem rozlehlejší než kterékoli čínské město. S Liu Mei za zády si začala klestit lokty cestu k pokladnám.
Konečně se jí podařilo koupit dvě jízdenky druhé třídy do Pekingu. Nástupiště, na němž musela s Liu Mei čekat, bylo stejně přeplněné jako prostor před pokladnami. Očekávala to. Vlak přijel s tříhodinovým zpožděním. I to očekávala
Ale když si pak s Liu Mei našly místo na tvrdé lavici vozu druhé třídy, oddechla si. Navzdory všemu nepohodlí jely domů.
Johannes Drucker mumlal cosi neuctivého, když se vznášel v beztížném stavu na palubě Kathe, horního stupně jeho A-45. Rádio nebylo přepnuto na vysílání, takže ho nikdo dole na Zemi nemohl slyšet. To bylo nepochybné.
Opravil se. Doufal, že ho nikdo dole na Zemi nemůže slyšet. Zůstával politicky podezřelým a věděl to. Nemohl vyloučit, že mu SS propašovalo do Kathe skrytý mikrofon a vysílač v naději, že řekne něco protistátního, když si bude myslet, že nikdo neposlouchá. Pokud vůbec měl nějaký názor na Heinricha Himmlera a ovce, byl tak chytrý, že ho nevykřikoval nahlas.
„ Pcha!" řekl tiše a výsměšně. Ať si ti mládenci v černém lámou hlavy, co to znamenalo, pokud poslouchali. On měl na starosti důležitější věci. Kdyby měl klobouk, smekl by ho směrem ke generálu Dornbergerovi. Velitel Peenemünde ho dokázal udržet u létání do kosmu. Drucker se tomu sám divil.
Na obrazovce jeho radaru se objevil odraz tak jasný, že ho téměř přinutil zamrkat. „Du lieber Gott, " řekl, nestaraje se vůbec o to, jestli ho někdo poslouchá. „Ti Američané tady snad budují další New York." Stanice byla výrazně větší než

při jeho posledním letu, a to už tehdy byla obrovská. Její německý“ ekvivalent s ní nemohl soupeřit.
Přepnul svůj přijímač na pásma, která používali Američané. Často bývali při svém rádiovém provozu neopatrní. Ale ne dost často. Pokud se rozhovory týkaly kosmické stanice, jejich rádiová kázeň dosahovala - nebo skoro dosahovala - úrovně obvyklé u Wehrmachtu. Jeho největší naděje spočívala v tom nachomýtnout se k nějaké nehodě, kdy by si snad dávali menší pozor na to, co říkají.
Cítil se trochu provinile za to, že uvažoval tímto způsobem. Přát komukoli v kosmu nehodu pravděpodobně znamenalo přát mu i smrt. Mimo atmosféru se stávalo jen velmi málo drobných nehod - všechno muselo fungovat, jinak byl člověk mrtvý. Drucker nechtěl, aby někdo přál takovou smůlu jemu.
Poslouchal cvrkot v okolí kosmické stanice. Tamní pracovníci si stěžovali víc, než by činily jejich německé protějšky.
„Já jsem tak utahanej, že bych byl radši mrtvej,“ řekl jeden z nich.
To bylo zřejmě příliš pro dalšího Američana, který řekl: „Sklapni.“'
Po chvíli se Drucker rozhodl nečekat, jestli se něco stane, a pokusit se o něco sám. „Vy jste pořádně vyrostli,“ odvysílal na americkou kosmickou stanici. „Kdy máte v úmyslu znovu zaútočit na kolonizační flotilu?“
Na to znovu byl obzvlášť pyšný. Jestli to nepřimělo nějakého naslouchajícího Ještěra sednout si a zapsat si poznámku, snědl by svůj klobouk. Lidem na stanici musel také pořádně zabrnkat na nervy, protože odpověď přišla bleskově a byla drsná: „Starej se o své, ty nacistický parchante! Jestli jste ty Ještěry nezničili vy, tak byli určitě Molotovovi hoši, protože my jsme to nebyli.“
„Pcha!“ řekl Drucker. „Vy Američané musíte být blázni, když tady stavíte takovou velikou ... věc.“
Americký radista řekl posměšně: „Ty jenom žárlíš, protože sám nic tak velkého nemáš.“
S nepatrným zpožděním si Drucker uvědomil, že Američan možná nemluví o kosmických stanicích. „V tomto směru jsem si nikdy nestěžoval,“ řekl samolibě.
„Další nacistický superman, co?“ řekl radista. „Poslyš, kamaráde - co si myslíš, že dělá tvoje žena, když ty jsi tady nahoře?“
„Pere prádlo,“ řekl Drucker. „Pokud jde o tvou mámu, za ni odpovídat nemůžu.“
Spokojeně se usmál se, poslouchaje Američanovy kletby. Zanedlouho kletby zeslábly a posléze se vytratily, když stanici skrylo zakřivení Země. Přikývl sám sobě. Rozdaí přinejmenším tolik, kolik dostal. Ale pak se jeho spokojenost vytratila. Nezjistil nic z toho, v co doufal. Jako každá jiná organizace, Wehrmacht člověka platil za to, co udělal, a ne za to, jak dobře vypadal, když neudělal nic.
Nebo nakonec něco zjistil, něco, co dříve nevěděl? Když Reich začal válku s Polskem, když Reich začal válku s bolševik}', nazýval obě kampaně protiútoky. Drucker nemohl dokázat, že tato tvrzení byla lživá, ale věděl, že jim věřilo jen málo cizinců. Mohl by Himmler lhát i v tomto případě?
Jestli Německo odpálilo z orbitálního zařízení ty střely proti kolonizační flotile Rasy, pak bylo moudré, že se k tomu nepřiznalo. I když se Německo tyčilo nad Evropou jako kolos, byla Velkoněmecká říše nejmenší nezávislou lidskou mocností a její obyvatelstvo bylo děsivě koncentrované. Ještěři by se mohli strašlivě pomstít.
Podal hlášení o svém rozhovoru s Američanem německé spojovací lodi v Indickém oceánu. „Dobrá práce, podplukovníku,“ řekl mu radista. „Ještěři nevěnovali Spojeným státům dost pozornosti. Možná je dokážeme přesvědčit, aby to napravili. Místo toho z nějakého důvodu stále podezírají a obviňují nás. Nechápu proč.“
„Taky si to nedovedu představit,'“ řekl Drucker a doufal, že chlapík dole na lodi nepostřehl, jak suše jeho hlas zazněl. Ale jeho vlastní naděje na postup se rozbila o kamennou zeď ne kvůli tomu, co udělal, ale kvůli podezření o původu předků jeho ženy. A ještě něco mnohem horšího se mohlo stát Káthe, kdyby esesáci byli schopní své podezření dokázat.
Ještěři museli o takových věcech vědět. Byl to pak nějaký div, že podezírali Reich?
„Podívejte se, jestli dokážete zjistit ještě něco při vašem příštím průletu pod tou kosmickou stanicí,“ řekl radista Drucke-rovi.
„Pokusím se,“ odpověděl a přerušil spojem. Vzpomněl si, že signál k útoku proti kolonizační flotile přišel z Indického oceánu. Předpokládalo se, že vyšel z ponorky, ale kdo to věděl s jistotou?
Pomalu se uklidnil. I USA měly spojovací loď ve vodách mezi Afrikou a Austrálií a stejně tak i SSSR. Mohl to být kdokoli.
Když ho jeho oběžná dráha přivedla nad Austrálii, zachechtal se pro sebe. Zázvorové bomby na města vyrůstající v australské poušti odpálila nepochybně ponorka. Nikdo nevěděl, čí ponorka to udělala. Drucker se znovu zachechtal, když si představil orgie, do nichž Ještěři museli upadnout. „Zabíjet je láskou,“ řekl, a znovu se zasmál.
Když letěl nad nesmírnou rozlohou Pacifiku, minul v těsné blízkosti ostrov, kterému stále vládla takzvaná Svobodná Francie. To ho přimělo znovu se zasmát. Jestli drobní zločinci a lou-peživí baroni chtějí nazývat své malé léno státem, nemohl jim v tom zabránit, ale to neznamenalo, zeje musel brát vážně.
Pak se začal znovu přibližovat ke kosmické stanici. Když navázal spojení, aby ohlásil svou přítomnost v jejím sousedství (ne že by stanice o něm nevěděla, ledaže by byly její radary mimo provoz), odpověděl mu stejný radista jako předtím: „Ty máš tak velkou hubu, kamaráde, že jsem počítal, že jsi už vysál všechen vzduch ze své kabiny.“
„Ty vykládej o velikosti,“ řekl Drucker se smíchem. „Kdypak ten váš velký člun spustíte na moře, místo abyste ho nechávali v doku na oběžné dráze?“
„Chtěl byste to vědět?“ odpověděl Američan.
Drucker se chystal vystřelit další špičku, ale pak uslyšel co radista řekl. „Co to bylo?“ zeptal se, chtěje se ujistit, že slyšel to, co si myslel, že slyšel.
Ale Američan se neopakoval. Místo toho odvětil: „Řekl jsem, že nevíš, co děláš.“
To neřekl. Druckerova angličtina nebyla perfektní, ale byl si jistý, že Američan nic podobného neřekl. Co to znamenalo?

Drucker si mohl myslet pouze jedinou věc: Američan uklouzl a teď se to pokoušel zakrýt. „Nikdy tu škaredou bestii nedostanete do pohybu," pošklebovaI se, pokoušeje se přimět radistu, aby udělal další chybu.
K jeho lítosti se mu to nepodařilo. „Teď dělám pět mil za sekundu," řekl Američan. „Pro tebe osm kilometrů za sekundu, kamaráde. To je dost rychle, nemyslíš?"
„Když to říkáš," odpověděl Drucker. „Ty jsi ten, který se rád chlubí."
Tentokrát odpověď nepřišla. Nedostal se ještě z dosahu kosmické stanice. Stále zářila na jeho obrazovce jasně jako vánoční stromek. To znamenalo, že Američan mlčí zcela úmyslně. A to muselo znamenat, že ten chlapík do něčeho šlápl, a ví, že to udělal.
Žádné další otázky, pomyslel si Drucker. Ať si radista myslí, že nepostřehl nic mimořádného. Američan si to stejně bude myslet. Drucker upadl do spokojeného, zamyšleného mlčení.
Chystal se odvysílat co zjistil - ne, co slyšel, protože si nebyl jistý, co se dověděl - na další německou spojovací loď, jejíž dráhu křížil. Zarazil se s ukazováčkem nad knoflíkem VYSÍLANÍ. Někdo bude nepochybně monitorovat jeho komunikaci se spojovací lodí. Při troše štěstí si nikdo nevšiml jeho neobvyklé výměny názorů s kosmickou stanicí. Rozhodl se, že to zatím nechá být a o tom, co to mohlo znamenat, bude uvažovat, až přistane.
Země se pod ním zvolna otáčela, přicházejíc tu do stínu, tu do světla. Modré oceány, bílé a šedé vity mraků, souš v odstínech zelené a hnědé - bylo to všechno velice krásné. Druckera napadlo, zdali ještěří piloti při tomto pohledu cítí totéž. Podle toho, co říkali, jejich Domov měl víc souše a méně moří. Jestli si mysleli, že Sahara a australské vnitrozemí jsou příjemné, jejich mínění o lesích a oceánech bylo určitě nižší než jeho.
Když byl tady nahoře, obvykle chtěl zůstat na oběžné dráze jak dlouho to šlo. Měl rád létání v kosmu. A když byl tady nahoře, nemusel si dělat starostmi s věcmi tam dole. Tady mu nemohli ublížit, bez ohledu na to, jak zlé to bylo tam dole.
Za okamžik po této uklidňující myšlence ho napadla jiná. méně uklidňující: mohli by, kdyby moc chtěli. Jiný pilot v horním stupni A-45 by mohl odstartovat proti němu a sestřelit ho právě tak, jako by byl ve stíhačce.
Poplácal přístrojovou desku. Udělal by všechno, aby ten, kdo by se o něco podobného pokusil, byl moc nešťastný. Myslel si, že by to dokázal. Díky radaru by nebylo tak snadné přikrást se k němu a střelit ho do zad.
A kdyby na něho někdo vystřelil ... Znovu poplácal přístrojovou desku. Se svými dvěma střelami s jadernými hlavicemi nesla Káthe dost velký náklad smrti. Kdyby pó něm někdo šel a nedostal ho, byl by v situaci, kdy by mohl vykonat největší pomstu v dějinách světa.
No, možná by byl v té situaci. Částečně by to záviselo na tom, jak blízko by byl k Norimberku a k Peenemiinde a jestli by se při sestupu z oběžné dráhy dostal k některému z nich.
„Přece by to Fuhrer nechtěl dostat takhle na tvrdo," zabručel Drucker,, jestli je chytrý, tak určitě ne."
Vysílač byl vypnutý. Skoro si přál, aby nebyl. Reich mu důvěřoval natolik, že ho nechal létat s atomovými zbraněmi. Neškodilo by pošeptat do ucha některým pohlavárům strany, že muž, který létá s atomovými zbraněmi na palubě, není ten správný muž, kterému by měli dělat potíže. Každý, kdo má v hlavě alespoň kousek mozku, by na to měl přijít sám. Drucker si nebyl tak jistý, kolik z pohlavárů strany má v hlavě vůbec nějaký mozek.
Kdysi dávno někde četl, že Američané používali chřestýši vlajku s nápisem NESTOUPNI NA MĚ.1 Drucker pomalu přikývl. Měl dva jedovaté zuby. Když ho zmáčknou příliš silně, mohl by je použít.
Kapitán David Goldfarb měl pocit, jako by se vracel zpátky časem. Z Jeruzaléma do Londýna letěl jedním z ještěřích tryskových letounů, stroji stejně moderním jako příští rok. Z Londýna do Liverpoolu jel vlakem, technologií víc než sto padesát let starou - na Zemi, pochopitelně. A pak plul z Liverpoolu do Belfastu na převozním parníku, a vlny Irského moře způsobily, že se mu udělalo tak špatně jako kterémukoli pasažérovi na jakémkoli člunu od úsvitu věků.
Když se ocitl zpátky na pevné zemi, rychle se vzpamatoval. Spatřit opět Naomi a děti bylo také příjemné. Vrátil se do práce. Dokonce se zdálo, že získal určitý respekt za to, že dokázal odjet do Německa a vrátit se se zdravou kůží.
Nic z toho v něm však nevzbuzovalo pocit, že nechal špatné časy za sebou. Věděl, co bude. Jen otázka času, pomyslel si, a neočekával, že bude čekat dlouho.
A měl pravdu. Když se druhý den poté, kdy se vrátil do
Rattlesnake flag - vlajka amerických kolonií na počátku revoluce s vyobrazením chřestýše a mottem: Don't Tread On Me -„Nestoupni na mě." (Pozn. překl.) služby na radarové stanici, vracel z práce, zavoíal na něho známý hlas: „Vítejte doma, starouši!" Byl to plukovník Roundbush se širokým úsměvem a napřaženou rukou.
Místo aby ji stiskl, postavil se Goldfarb do pozoru a zasalutoval. „Pane," řekl.
„Oh, můj drahý příteli," řekl Roundbush. „Doufám, že to nebudete brát takhle?"
„Pane - " Goldfarb se ostražitě rozhlédl kolem, než pokračoval. Ne, nikdo nebyl dost blízko, aby slyšel, co musel Basilu Roundbushovi říct. Zhluboka se nadechl. „Mrdám vás, pane."
Roundbush zamrkal, ale neztratil zcela svůj úsměv. „Dovedu pochopit, proč to cítíte takhle, starouši, ale vážně, to nesmíte." Byla stále tak srdečný a vlídný jako obvykle. „Mám tady vůz. Pojeďte se mnou k Robinsonům. Dáme si nějaký" ten Guiness a svět bude hned vypadat lépe." Otočil se, přesvědčen, že ho Goldfarb bude následovat.
Goldfarb to neučinil. Po několika krocích si toho plukovník Roundbush všiml. Otočil se zpět s úžasem ve tváři. Goldfarb řekl: „Pane, od nynějška s vánu nemám společnou ani jedinou zatracenou věc, pokud se netýká výhradně služby. Takže ne, nepůjdu s vámi k Robinsonům, ani nikam jinam."
Nyní Roundbush zvážněl. „Obávám se, že nevíte, co říkáte."
„Obávám se, že vím - takže táhněte," odpověděl Goldfarb. „Odpusťte. Táhněte - pane." Jeho pravá ruka sklouzla k pouzdru s pistolí. „Podle toho, jak se cítím právě teď, bych vám za půlkoranu ustřelil vaši pojebanou hlavu."
Nemyslel si, že by mohl Roundbushovi nahnat strach. Medaile na jeho hrudi říkaly, že se nevyděsí tak snadno, pokud vůbec. Ale statečnost a dobrota nemusí jít nezbytně ruku v ruce. Kdyby to nedokázali nacisté, dokázali to Rusové. Přesto Goldfarb chtěl, aby poznal, že myslí vážně to, co říká.

Roundbush to poznal. Jeho oči se zúžily, což mu trochu ubralo na půvabu a přidalo na hrozivosti. „Víte, měl byste si dávat pozor na to, co říkáte," poznamenal.
„Proč?" Goldfarb se nenamáhal skrýt svou hořkost. „Může mě snad moje velká huba přivést do větších potíží, než mě už přivedl můj velký nos?"
„Řekl bych, že děláte všechno pro to, abyste to poznal," odpověděl plukovník Roundbush. „Vím, že jste toho moc zažil, ale-"
„Nevíte sakra ani desetinu," přerušil ho Goldfarb.
„Možná, že ne," řekl Roundbush. „Jestli chcete, rád to připustím. Ale co vím," - probodl Goldfarba chladným a výhružným pohledem - „je to, že zjistíte, že jste v mnohem větších potížích, než o jakých se vám kdy snilo, jestli si okamžitě nezapnete hubu na knoflík."
„Já už jsem byl ve větších potížích, než o jakých se mi kdy snilo," řekl David Goldfarb. „Byl jsem ve větších potížích, než byste mi vy a vaši kamarádi mohli nadělat za tisíc let. Atak, pane, s veškerou povinnou úctou, pokud jde o mě, můžete se ohnout a políbit mi prdel."
„Tohoto hloupého výbuchu budete litovat," řekl Roundbush. David si pomyslel, že je to velmi pravděpodobné. Ale kdyby pokračoval s Řoundbushem a pašeráky zázvoru, litoval by toho ještě víc. Vyšší důstojník RAF pokračoval: „A obávám se, že vaše vojenská kariéra právě dostala velký granát do motoru."
„Vypadněte." Goldfarb vychutnával svůj vzdor. Zvonil mu v žilách jako dobrá whisky. Pochyboval, že mu RAF může dát horší zařazení, než už měl. Ale neřekl to, protože si byl jistý, že jeho bývalý kolega a nynější utlačovatel by pohnul nebem a zemí, aby ho přesvědčil, že se mýlí.
Roundbush řekl: „Mějte na paměti, že kvůli vaší umíněností může trpět vaše rodina."
„Už jste toho o mé rodině nakecal až příliš," odpověděl Goldfarb. „Teď řeknu něco já vám: jestli se jim stane nějaká škoda -jakákoli škoda - stane se něco i vám. Jasné?"
„Váš duch vás šlechtí," řekl Basil Roundbush. „Bylo by pro vás lépe, kdyby vás šlechtil i zdravý rozum." Pokynul Goldfarbovi, pak se otočil a zamířil pryč, vrtě hlavou, jako by si nad druhým důstojníkem RAF myl ruce.
Goldfarb ho sledoval. Stejně jako po boji, dostavila se reakce. Roztřásla se mu kolena. I jeho ruce se chvěly. Oddechoval jako po běhu na dlouhou vzdálenost. Začínal si myslet, že byl pěkný hlupák.
Kdyby se rozběhl za Řoundbushem a požádal o prominutí, byl si jistý, že by ho dostal. Proč ne? Pro plukovníka a jeho pašerácké kamarády zůstával stále užitečný. Byli to přece - a pyšnili se tím - obchodníci. Osobní averze? Tu nechávali stranou.
Ale zůstal stát tam, kde byl. Nechtěl, aby mu Roundbush ajeho společníci odpustili. Chtěl, aby ho nechali na pokoji. Možná by to udělali, kdyby pro ně nebyl užitečný. Ale možná taky ne. Jeho ruka znovu sklouzla k pouzdru s pistolí. Jestli si Roundbush myslel, že blufoval, když ho varoval, pak se bohatě dekorovaný důstojník krutě mýlil.
Auto, kterým ho chtěl Roundbush odvézt do hospody odjelo. Goldfarb vzdychl a vydal se ke svému kolu. Stejně to byl způsob dopravy, na který byl více zvyklý.
Když se vrátil do bytu v kasárnách, který se svou rodinou sdílel, jeho první slova byla: „Nalij mi whisky, drahoušku, když budeš tak hodná."
„Samozřejmě,"" řekla Naomi a nalila. Ta žádost od něj byla neobvyklá, ale nikoli neslýchaná. Ale způsob, jakým do sebe obrátil voňavou jantarovou tekutinu, ji přiměl zvednout obočí. „Měljsizlýden?"
„Měl jsem nejhorší den, jaký m.ůže člověk mít, popravdě řečeno." Nastavil jí prázdnou sklenici. „Nalij mi ještě. Opiju se a zmlátím tě, jak říkal otec, že to dělali Poláci svým ženám."
Jeho žena mu podala další drink. Když si jen usrkl, místo aby ho do sebe obrátil jako ten první, s úlevou a souhlasem přikývla, možná i po všech těch letech jejich manželství ho brala doslovně i tehdy, když neměla. Nechala ho vypít sklenici asi do poloviny, než řekla: „Nemyslíš, že bys mi o tom měl povědět? Děti jsou někde venku. Nemusíš se ostýchat."
„Dobrá," odpověděl. „Řekl jsem Basilu Roundbushovi, aby šel do hajzlu, to jsem udělal." V poněkud zkrácené podobě jí přetlumočil rozhovor, který měl s plukovníkem. Když skončil, vzdychl a řekl: „Měl jsem asi hrát s ním, že?"
Naomi mu vzala z ruky sklenici a postavila ji na polici vedle ledničky. Pak ho objala a stiskla ho, až z něj málem vymáčkla dech. „Jsem na tebe hrdá," řekla.
„Ano?" Sáhl znovu po svém drinku. „Proč? Já na sebe nejsem zvlášť hrdý, a ty budeš určitě trpět kvůli tomu, co jsem udělal."
„Nemyslím," řekla Naomi. „Takhle tě nepřinutí, abys jim pomáhal - a myslím, že Roundbush ví, že nežertuješ."
„Řeknu ti, co si myslím." Goldfarb promluvil mnohem rozhodněji než obvykle: to z něho mluvila nepochybně whisky. „Myslím, že bychom měli co nejrychleji emigrovat... jestli nás nechají."
„Spojené státy?" zeptala se Naomi. „Vůbec by mi nevadilo odjet do Spojených států." Podle jejího hlasu to bylo řečeno ještě velice mírně.
Ale Goldfarb zavrtěl hlavou. „Kanada, myslím. Pro cestu do Kanady je potřeba méně formalit." Když viděl zklamání své ženy, řekl: „Do Spojených států můžeme jít později, chápeš?"
„To si myslím," rozzářila se. „To by nebylo špatné. A máš pravdu. Ani Kanada nebude špatná. Jestli si myslíš, zeje snazší odjet do Kanady než do USA, tak to tak uděláme. Kdyby moje rodina v osmaťřicátém čekala, až budeme moci odjet do Spojených států, čekali bychom dodnes."
„Ledaže byste už nečekali," řekl Goldfarb, „kdybyste bývali chtěli čekat v Německu. Byli byste..." Nechal svůj hlas vyznít do ztracena. Byl velice rád, když Naomi pochopila a přikývla. Pokračoval: „Někdy je dobře vypadnout, když musíš a dokud můžeš, a s tím, kde skončíš, si dělat starosti až později."
„V pořádku," řekla. „Zajdi zítra ke kanadskému konzulovi. Jestli chceš navštívit i amerického konzula, tím lépe."

„To zní rozumně.“ David dopil druhou whisky. Byl pořádně stříknutý, cítil to. „Kdybych šel ven teď, mohli by mě sbalit pro kvartální opilství.“ Naomi se zasmála, ale vzpomněla si, kolikrát za ta léta dovrávoral do postele ve více než unaveném stavu.
Byl však zcela střízlivý, když příštího dne po další směně u radaru dojel na kanadsky konzulát. Když vysvětlil, co potřebuje, úředník řekl: „Je mi líto. pane, ale nemůžeme přijímat aktivní důstojníky.“
„Když mě přijmete, nebudu aktivní důstojník,“ odpověděl David. „Jestli mě přijmete, rezignuji na své jmenování, takhle.“ Luskl prsty.
„Vyplníte mi laskavě formuláře na tomto základě?“ Úředník přikývl a podal mu příslušné papíry. Rychle je vyplnil a podal mu je zpět. Zdály se dost věcné.
Úředník je přeběhl pohledem. Pak pohlédl na Goldfarba. „Od vaší vlády to bude idiotské, jestli vás pustí.“
„Možná jste si nevšiml, že jsem Žid,“ řekl Goldfarb. Pak, vida překvapení v úředníkově tváři, si uvědomil, že ten muž si toho nevšiml. Taková netečnost byla ve Spojeném království v roce 1963 velice řídká. Doufal, že v Kanadě bude běžná.
Zajel i na americký konzulát o pár bloků dál. Tam ho přijala žena, a hezká. Nicméně, formuláře byly mnohem delší a nepříjemnější než ty, které používali Kanaďané. Goldfarb se jimi nějak prokousal a vyplněné je vrátil.
„Děkuji vám, kapitáne,“ řekla úřednice. I ona si papíry prostudovala. „USA si mohou vybírat ty, které vpustíme dovnitř, víte, ale podle tohohle bych řekla - samozřejmě neoficiálně -že máte slušnou šanci. Ve skutečnosti víc než slušnou.“
Usmíval se po celou cestu zpátky do svého bytu. Kanaďané ho chtěli. Stejně tak Američané. Nebyl na to zvyklý ne v Británii těchto dní. „A měl bych být,“ nestaraje se o to, že to vypadá, jako by mluvil sám se sebou. „Bože, měl bych být.“
„Zůstávám toho názoru, že z toho vyvozuješ příliš mnoho,“ řekl Ttomalss.
Kassquit na něj pohlédla od své obrazovky. „Mé pátrání ukazuje něco jiného, nadřízený pane,“ odpověděla, uctivě, ale neústupně, „a zůstávám toho názoru, že vy z toho vyvozujete příliš málo. Je to vážná věc.“
„Možná,“ řekl Ttomalss. „Nemáš žádný skutečný důkaz.“
„Nadřízený pane, jste úmyslně slepý?“ zeptala se Kassquit. „Neexistuje takový titul jako starší technik elektroniky. Ten Regeya, ať je to kdokoli, nepíše jako žádný příslušník Rasy, jehož slova jsou pro mě známá. Myslím -jak jste vy sám nadhodil - že to skutečně musí být Velký Ošklivec.“
Ttomalsse pobavilo slyšet tuto přezdívku z úst jednoho Tosevana, aby popsal druhého. Nedal to však najevo, protože nechtěl Kassquit urazit. Místo toho řekl: „Provedl jsem sám malé vlastní pátrání.“ To udělal - velice malé. „Pro Tosevana by nebylo snadné získat přístup do naší sítě zvenčí, tak říkajíc.“
„Vždycky jste mi říkal, jak divocí Velcí Ošklivci uspěli ve věcech, které se nám zdály nanejvýš obtížné,“ řekla Kassquit. „Jestli my dokážeme získat přístup k jejich počítačům - a předpokládám, že to dokážeme - oni mohou být schopní udělat totéž nám.“
Ttomalss věděl, že Rasa dělala právě to, to mu konečně řekla i jeho rozmluva svědeckým důstojníkem vyslanectví, kdyby býval byl tak naivní, že by si myslel něco jiného. Ale nelíbilo se mu, když mu někdo otloukal jeho vlastní slova o čumák. „Můžeme jim dělat věci, které nám oni nemohou oplatit.“
„Můžete si být jistý, že počítačová špionáž je jedna z těch věcí?““ zeptala se Kassquit. „Kdybych byla Velký Ošklivec,““ -na okamžik se ve zmatku zarazila, biologicky vzato byla Velký Ošklivec - „pokusila bych se dostat do počítačů Rasy.“'
„Dobrá, to bych udělal i já,“ souhlasil Ttomalss, „ale já jsem od té doby mluvil se Slomikkem, zdejším vědeckým důstojníkem,“ - to byl ten jeho výzkum, náhodný rozhovor. „A on si nemyslí, že by to Tosevané dokázali, i když by si to možná přáli.“'
„Nikdo mě nebude poslouchat!“ řekla Kassquit hněvivě. „Snažila jsem se a snažila přesvědčit muže a ženy, kteří se podílejí na počítačové bezpečnosti, aby si prošetřili toho Regeyu, a oni mě ignorují, protože pro ně jsem sama jen Velký“ Ošklivec. Doufala jsem, že mě budou brát vážně, ale teď zjišťuji, že mě neberete vážně ani vy. Pak tedy sbohem.“' Přerušila spojení. „Hloupost,“ zabručel Ttomalss. Kassquit určitě viděla věci, které nebyly. Taková divoká představivost slušela víc Velkým Ošklivcům než mužům a ženám Rasy.
A přece, jak musel starší výzkumník připustit, jeho tosevanská schovanka měla jeden argument. Nedovedl si představit, jakou tělní kresbu nosí starší technik elektroniky. Když zkontroloval databanku, zjistil že žádná taková klasifikace neexistuje. A Regeya bylo neobvyklé jméno. Ale ne všichni muži a ženy používali za všech okolností pravé jméno. Když jejich kritika mířila na nadřízené, například, byla anonymita výhodná.
Ttomalss začal s povzdechem prověřovat počítačové záznamy ve snaze vypátrat toho unikajícího Regeyu, ať je to kdokoli. Protože ten chlapík měl neobvyklé jméno, jeho zprávy se daly snadno vystopovat, dokonce i bez znalosti jeho výplatního čísla. A, jak Ttomalss objevil, Kassquit měla pravdu: Regeya používal neobvyklé obraty. Ale dělalo to z něj Velkého Ošklivce nebo jen muže s vlastními názory?
Čím víc Regeyových zpráv Ttomalss přečetl, tím víc pochyboval, že muž, jehož stopy sledoval, je Tosevan. Nevěřil, že by jakýkoli Velký Ošklivec dokázal natolik proniknout do způsobu myšlení a cítění Rasy. Ne, Regeya byl možná výstřední, ale Ttomalss si byl skoro jistý1, zeje to muž Rasy.
Protože byl v Norimberku a zabýval se Němci, Ttomalss nevěnoval žádnou pozornost americké kosmické stanici a tomu, co s ní Velcí Ošklivci z menšího kontinentu dělají. Ať to bylo cokoli, připadalo mu to teď podezřelé. A nezdálo se, že byl jediný, kdo si to myslel. Podle všeho si to ten Regeya myslel také.“
Protože tohle byla vážnější věc než Regeya, ať se za těmi zprávami skrýval kdokoli, Ttomalss odeslal svoji vlastní zprávu na Bezpečnost, v níž se ptal, co je známo o americké kosmické stanici.
Nic, co by mohlo být uvolněno pro neoprávněné osoby. Odpověď, ostrá a zamítavá, přišla téměř okamžitě.
To Ttomalsse rozzuřilo, protože - na rozdíl od Kassquit -nebyl zvyklý, aby ho někdo ignoroval. Udělal to, co by jinak

asi sotva udělal: odepsal zpět: Jste si vědomí toho, že možný Tose\'an pod předstíranou identitou muže Rasy také pátrá po informacích o té kosmické stanici?
Odpověď byla znovu velmi rychlá. Tosevan? Nemožné.
Ke svému úžasu Ttomalss zjistil, že opakuje všechny argumenty, které vůči němu použila Kassquit. A na Bezpečnost udělaly větší dojem než předtím na něho. Řekněte mi, že osoba jménem Regeya je prokazatelně muž Rasy, a já budu přesvědčen, že není třeba se tím dál zabývat, napsal.
Tentokrát čekal na odpověď dlouho. Čekal, čekal a čekal, a odpověď nepřicházela. Konečně, když už to skoro vzdal, obdržel poslední zprávu. Váš pokračující zájem o bezpečnost Rasy je oceněn, pravilo se v ní: jen to, a nic víc.
Zíral na obrazovku. „Co tohle znamená?“ zeptal se. „Přivedl jsem je na něco, co je dřív nenapadlo, nebo se mě jen pokoušejí zbavit?“ Slova na displeji mu na to nedávala žádnou odpověď.
Neměl mnoho času, aby si tím lámal hlavu, protože vzápětí telefonovala Felless. Počítal, že to znamená, že si vzala zázvor, jinak by přišla do jeho pracovny. „Ti idioti!“ zvolala. „Ti zrádní, prolhaní obojetní idioti!“
„Co zase Němci provedli?“ zeptal se Ttomalss. Pochyboval, že by ji tak rozzuřila Rasa.
Ukázalo se, že má pravdu. „Pustili z vězení toho pašeráka zázvoru Dutourda,“ vybuchla. Tato podrážděná odpověď ho téměř přiměla, aby se zasmál, když uvážil, jak ráda má tuto tosevanskou rostlinu. Felless pokračovala: „Slíbili, že ho ponechají ve vězení dlouho. Slíbili to, a lhali.“
„To je nemilé, ale sotva výjimečné podle našich zkušeností z Tosevu 3,“ řekl Ttomalss. „Někdy si myslím, že Velcí Ošklivci lžou už ze sportu.“
„To jsem vyrozuměla,“ řekla Felless. „Ale v tomhle je něco víc než sport. Německý ministr spravedlnosti, muž jménem Dietrich, řekl vyslanci Veffanimu, že ten Dutourd zůstane ve vazbě velice dlouho. Bylajsemutoho. Slyšela jsem to.“
„Aha,“ řekl Ttomalss. „To staví věci do jiného světla.“
„To bych řekla!“ odvětila Felless. „Vyslanec zuří. Už začal sestavovat protestní memorandum ministru spravedlnosti a další vládci tohoto ne-impéria: Himmlerovi - nevím, jaký má titul.“
„Říšský kancléř,“ pomohl jí Ttomalss.
„Říšský kancléř, generální tajemník, president - jaký je vtom rozdíl?“ řekla Felless netrpělivě. „Všechny tyto tituly jsou jenom hezké názvy zakrývající prázdnotu. Ále tento má odvahu vzdorovat Rase. Nemohu věřit, že jeho neupřímnost obstojí.“'
„Stojí přimět Himmlera a, eh, Dietricha ke změně názoru za možnou jadernou konfrontaci s Reichem? “ zeptal se Ttomalss. „To je otázka, kterou si bude muset položit admirál, než přijme rozhodnutí.“
„Jestli nepřesvědčíme Velké Ošklivce, že musí držet slovo, jednoho dne nám slíbí mír a příští den začnou sami nukleární válku.“
„Nejspíš je to pravda,“ souhlasil Ttomalss. „To je také můj názor: neměli bychom dovolit, aby nás jejich lži překvapily.“
„Ustoupili ve všech ostatních věcech týkajících se tohoto incidentu,“ řekla Felless. „Propustili americké Tosevany, kteří působili jako naši agenti. Přesto, že protestovali, propustili i Tosevana, který je nějak příbuzný s Velkým Ošklivcem, který radí admirálovi dobyvatelské flotily. A pak nám vzdorují, pokud jde o toho pašeráka - vzdorují, i když řekli, že nebudou.“
„Jak jsem řekl, jsou zvrácení. Udělala to z nich neustálá soutěž jednoho s druhým,“ řekl Ttomalss. Napadlo ho, jsou-li Velcí Ošklivci skutečně natolik zvrácení, aby se převtělili do muže Rasy v počítačové síti. Jak řekl Kassquit, bylo to možné, ale stále tomu nemohl uvěřit.
Felless řekla: „Brzy položím svá vejce. Ráda bych si myslela, že se má mláďata stanou dospělými ve světě, kde bude Rasa schopná udržet domorodce pod kontrolou, když už nic jiného.“
„Bude pro vaše mláďata dobré, když zůstanete tady?“ zeptal se Ttomalss. „Vím, že Slomikk uvažuje o odeslání žen pryč, aby se omezilo riziko poškození jejich vajec radiací.“
„To riziko je relativně malé, a moje práce je důležitá pro mě i pro Rasu,“ odvětila Felless. „Uvážila jsem to a rozhodla jsem se zůstat.“
„Velmi dobře,“ řekl Ttomalss. Podle jeho soudu by málo tosevanských žen učinilo stejnou volbu. Kvůli jejich biologii a výjimečné bezmocnosti jejich mláďat si tosevanské ženy vyvinuly silnější vazby ke svým mláďatům, než bylo obvyklé u Rasy. Ttomalss to zjistil poté, co vzal mládě ženě Liu Han a započal s pokusem vychovat je jako ženu Rasy. Její pomsta vněm i po všech těch letech vyvolávala třes. Možná nejděsivější z toho všeho bylo vědomí, že by s ním byla mohla naložit ještě hůř.
Felless se vrátila zpět k původnímu tématu: „Jak můžeme náležitě potrestat tyto Velké Ošklivce, když se vysmívají našim přáním?“
„Kdybych to věděl, zasloužil bych si být admirálem,“ odpověděl Ttomalss. „Ne - zasloužil bych si být nad admirálem, protože ještě nikdo nenalezl odpověď na tuto otázku.“
„Nějaká musí být,“ řekla Felless. „Možná bychom měli začít pašovat velká množství drog do Reichu, aby Němci viděli, jaké to je. Vím, že vyslanec Veffani tento plán zvažuje.“
„Doufám, že rozhodne moudře,“ řekl Ttomalss, což mu dovolilo vyhnout se vyjádření svého názoru na tento nápad.
Když přemýšlel o názorech, najeden z nich se zeptal Felless: „Věříte, starší výzkumnice, že by se Velký Ošklivec mohl vydávat za muže Rasy tak dobře, že by mohl oklamat ostatní muže a ženy Rasy v počítačové síti?“
Felless to zvažovala. „O tom bych pochybovala,“ řekla konečně. „Tosevan v těsném elektronickém kontaktu s Rasou by se jistě zanedlouho prozradil.“
„To si taky myslím,“ řekl Ttomalss s nesmírnou úlevou. „Jsem rád, že mi to potvrzujete.“
„Proč se ptáte?“ zajímala se Felless. „Máte nějaký důkaz, že k něčemu podobnému došlo?'“
„Kassquit objevila dost, aby to přinejmenším vedlo k zamyšlení,“ odpověděl Ttomalss.

„Á, Kassquit," řekla Felless odmítavě. „Protože je sama Velký Ošklivec, jistě chce objevit ostatní, i když tam nejsou."
„Můžete mít pravdu," řekl Ttomalss. „To mě nenapadlo, ale může vtom být hodně pravdy." Přes veškeré jeho úsilí udělat z Kassquit součást Rasy pokud to jen bylo možné, biologie diktovala, že zůstala do jisté míry i Tosevanem. Byl by to nějaký div, kdyby si myslela, že objevila další Velké Ošklivce v počítačové síti, ať už tam ve skutečnosti byli nebo nebyli? Ano, slova Felless v sobě obsahují velký díl pravdy - tím si byl jist. Zaujal uctivý postoj. „Děkuji vám, nadřízená paní. Velice jste mi ulevila na duši."
Monika Dutourdová si z celého srdce přála, aby se svět prostě vrátil zase k normálnosti. Britský Žid, který přišel za jejím bratrem v zastoupení jeho pašeráckých kolegů, byl pryč. Stejně i Američané, kteří za ním přišli v zastoupení Ještěrů.
A Pierre sám byl venku z německého vězení a ze všech sil se snažil znovu rozjet svůj obchod, i když už nemohl obchodovat nezávisle na Reichu. Pokud Monika věděla. Gestapo po něm v této chvíli nešlo. Všechno by bylo dobré, nebo tak dobré, jak to bylo možné ve Francii pod vládou Němců.
Ale Dieter Kuhn zůstával zapsaný na její přednášky. Pokud šlo o ni, znamenalo to samo o sobě, že problémy ještě nezmizely. Monika si přála, aby jí esesman dal záminku vyhodit ho pro neprospěch, tak by se ho mohla zbavit. Jenž on byl - byl by, pomyslela si rezignovaným hněvem - dobrý student.
I tak se jednou neudržela a vyštěkla: „Zatraceně, proč mě nemůžete nechat na pokoji?'
„Protože, má drahá, znáte takové ... zajímavé lidi," odpověděl. Jeho úsměv mohl být přitažlivý, kdyby ho byla mohla vystát „Znáte pašeráky, znáte Židy, znáte mě."
„Moje nápisy jsou pro mě zajímavější než vy," odsekla Monika, „a jsou mrtvé."
Příliš pozdě, aby ta slova mohla vzít zpět, si uvědomila, že na pouhé kývnutí Sturmbannfuhrera Kulma, by se ona mohla stát stejně mrtvou jako nápisy oslavující Isis. Nenařídil, aby ji zatkli a mučili. Ale mohl to udělat. Věděla, že to mohl udělat. V současné době byla spousta strachu z nacistů založena na tom, co udělali a co by mohli udělat, a ne na tom, co obvykle dělali. Ten strach stačil.
„Jste stále klíč k dobrému chování vašeho bratra," řekl Dieter Kuhn chladně. Pak se něco v jeho tváři změnilo. „A jste také inteligentní, krásná žena. Jestli si myslíte, že mě nepřitahujete, jste na omylu."
Monika se pozorně rozhlédla po prázdné přednáškové síni, jako by hledala místo, kde se ukrýt. Samozřejmě žádné nenašla. Nebyla si jistá, zdali o ni má Kuhn tim či oním způsobem zájem, napadlo ji, jestli nedává přednost svému vlastnímu pohlaví. Teď, když znala odpověď, byla by raději, kdyby ji neznala.
„To není vzájemné," řekla ostře. „A mohl jste na mě dohlížet, aniž bych o tom vůbec věděla. Byla bych ráda. Alespoň bych se vás nemusela pořád bát."
Doufala, že ho to zraní. Chtěla ho zranit. Ale jestli se jí to podařilo, nedal to na sobě znát. „Já vám neříkám, jak máte vést svůj výzkum," řekl. „Ve svém oboru jste odborník. Můj ponechte mně."
Řekla něco jedovatého v marseillském dialektu. Mohla si to dovolit - Kuhn znal jen pařížskou francouzštinu. Když ulevila své podrážděnosti, zeptala se: „Mohu teď, prosím, jít?"
Podíval se na ni nevinně - nic lehkého pro esesáka. „Ale samozřejmě," řekl. „Nedržím vás tady násilím. Jenom jsme si povídali, vy a já."
Nedržel ji, ale mohl. Mohl udělat všechno co chtěl. Ano, vědomí jeho neomezené moci bylo tím, co ji naplňovalo strachem. Než odešla, řekla Monika ještě něco, o čem doufala, že tomu nebude rozumět. Nebránil jí vtom. Ani ji nesledoval, když jela domů. Ale zase, mohl to udělat.
Jeřáb s rozhoupanou těžkou koulí bořil zdi synagogy na Rue Breteuil. Moniku napadlo, jaký druh teutonské důkladnosti je v tom obsažen. Rozhodli se Němci zničit to místo proto, že bylo na jejich seznamu židovských památek, nebo proto, aby zabránili dalším schůzkám nezávislých pašeráků zázvoru vje-jím stínu? To věděli jenom oni, a předpokládali, že nikomu jinému do toho nic není.
Monika vynesla kolo nahoru a udělala si k večeři skopové na bílém víně - Římané by je určitě ocenili. Stále pokukovala po telefonu, když pak umývala nádobí, a i potom, kdy znovu zasedla k práci nad svými nápisy. Telefon zůstával tichý. Vrhla na něj podezíravý pohled. Proč jí Dieter Kuhn nevolá, aby si postěžoval na to či ono, nebo něco jiného? Nebo proč nevolá její bratr, aby si postěžoval na Kuhna?
Telefon nezazvonil čtyři dny, což byl téměř rekord. Když pak konečně zazvonil, nebyl to ani Kuhn, ani Moničin bratr, ale Lucie, Pierrova přítelkyně s tím budoárovým hlasem. Zbytek za moc nestál, jak Monika věděla, a začínal jí růst knír, ale v telefonu to mohla být Afrodíta.
„Je zpátky," řekla šťastně. „Všechno to s nimi urovnal." „Zpátky kde?" zeptala se Monika. Podle toho, jak to Lucie řekla, znamenalo to zpátky v jejím náručí, ale od ní to znělo vždycky tímto způsobem. A nehodilo se to k tomu ostatnímu, co řekla. „Urovnal to s kým? S Němci?"
„Ne, ne, ne," řekla Lucie, a Monika téměř viděla, jak kývá ukazováčkem ze strany na stranu. „S Ještěry, samozřejmě."
„Ano?" zvolala Monika. Byli si jistá, že Němci poslouchají. Napadlo ji, co z toho vyvodí. Uvažovala, co z toho má vyvodit sama. „Myslela jsem, že chtěli, aby se mu přihodilo něco špatného."
„Ó, to chtěli,"" řekla Lucie lehce, „ale už nechtějí. Teď jsou rádi, že je na svobodě. Někteří z nich jsou rádi, protože bude zase obchodovat se zázvorem, ostatní proto, že ho mohou využít, aby pašoval drogy lidem do Reichu. Mnoho důležitých Ještěrů ho potřebuje právě kvůli tomuto."'
Lucie nebyla blázen. Musela vědět, že Němci odposlouchávají Moničin telefon. To znamenalo, že chtěla, aby slyšeli, co říká. Jestli tím nedělala na nacisty dlouhý nos, pak Monika nevěděla, co dělá.
Nevěděla ani, jaký postoj zaujmout ke zprávám, které jí Lu1 cie sdělila. Pierrovo pašování zázvoru víceméně přecházela. Nevadilo jí, že prodává drogy Ještěrům, bez ohledu na to, co to s nimi dělalo. V zásadě si ani nemyslela, že by jí mělo vadit, když se ten tok obrátí.

„Co udělají Němci, když zjistí, že Pierre zase pracuje pro Ještěry?“ zeptala se, a pak si na svou otázku odpověděla sama: „Zabijí ho, to udělají.“
„Mohou to zkusit,“ řekla Lucie opět lehce - ano, musela očekávat a doufat, že gestapo má linku napíchnutou. „Pokoušeli se o to už dlouho. Ještě to neudělali. Nemyslím, že to dokážou, ne když nám Ještěří budou pomáhat. Váš bratr vám brzy zavolá.“ Lucie se zasmála a zavěsila.
Můj bratr, pomyslela si Monika. Bratr, kterého jsem považovala za mrtvého. Bratr, který pašuje drogy. Jestli se Pierre nestará o rozdíl mezi prodejem drog Ještěrům a jejich prodejem lidským bytostem ... co to dokazuje? Že je dost šlechetný, aby s každým zacházel stejně? Nebo že se prostě nestará o to, kde vydělává své peníze, dokud je vydělává? Poté, co se s ním znovu setkala, Monika se obávala, že odpověď zná.
S těžkým srdcem se vrátila ke svým nápisům. Kromě všeho jiného to muselo znamenat, že nacisté natrhnou jejímu bratrovi zadek. A to znamenalo, že Dieter Kuhn natrhne zadek i jí. Nikoli poprvé si přála, aby její zadek byl hlavní věcí, po které jde. I kdyby s ní skončil v posteli, necítila by se tak utiskovaná jako teď.
Když o pár minut později zazvonil telefon znovu, ignorovala ho. Měla pocit, že ví, kdo to bude, a nechtěla s ním mluvit. Ale ten na druhém konci linky, ať to byl kdokoli, chtěl mluvit právě s ní. Nakonec ji nekonečné vyzvánění udolalo. S kletbami zvedla sluchátko. „Alló? “
„Dobrý večer, Moniko.“ No ovšem, byl to Kuhn. „Předpokládám, že víte, proč vám volám.“
„Ne, nemám nejmenší tušení,“ odpověděla.
Důstojník SS ji ignoroval. „Můžete říct svému bratrovi, že Reich mu prokázal milost tím, že ho nevydal Ještěrům, když žádali o jeho vydání. Místo toho jsme ho propustili z vězení - “
„Aby mohl dělat přesně to, co mu říkáte,““ přerušila ho Monika.
Kuhn ji nadále ignoroval, s výjimkou toho, že zopakoval: „Propustili jsme ho z vězení. A jak se nám odvděčuje? Tím, že se vrátil ke svým starým způsobům, jako se pes vrací ke svým zvratkům.“ Monika od něho neočekávala narážku na Písmo. Ale jestli znal nějaký verš, předpokládala, že to bude tento. Kuhn pokračoval: „Měla byste mu říct, že až ho zase chytneme, dostane se mu od nás spravedlnosti, ne milosrdenství.“
„Nemyslím, že by od vás očekával milost,“ řekla Monika. „Nemyslím, že ji od vás očekával i poprvé.“ To byla nebezpečná poznámka, ale věděla, že Kuhn nemá velký“ smysl pro ironii. „A jesúi vás zavolají Ještěři,“ pokračoval, „můžete jim říct to, co jsme jim řekli už předtím: když chcete válku drog, budete ji mit Můžeme jim uškodit víc než oni nám.“
„Žádný Ještěr mi nikdy nevolal,“ zvolala Monika. „A doufám, že mi ani žádný volat nebude.“
„Váš bratr s nimi konspiruje proti Velkoněmecké říši,“ řekl Kuhn, a teď to zaznělo jako od Sturmbannführera každým coulem. „Tudíž musíme také věřit, že i vy můžete konspirovat proti Reichu. Pohybujete se na tenkém ledě, profesorko Dutourdová. Jestli se probořite, budete toho litovat - ale to už bude příliš pozdě, aby vám to k něčemu bylo.“
Monika si myslela, zeji vyděsilo, když jí řekl, zeji považuje za přitažlivou. Toto nelidsky chladné varování bylo nekonečně horší. „Proč mě prostě nemůžete nechat na pokoji?“ zeptala se. „Kdybyste mi nebyl řekl, že je Pierre naživu, nikdy bych to nevěděla. Já -já si přeji, abych se to nikdy nebyla dověděla.“ Nebyla si jistá, zdali je to pravda, ale nebyla si ani jistá, že ne.
„Řekl jsem vám, co jsem vám měl říct,“ řekl Kuhn. „Zítra se uvidíme na přednášce. A jestli vás požádám, abyste se mnou šla ven, bude od vás moudřejší, když řeknete ano. Věřte, zjistíte, že jiní strážci budou méně žádoucí než já - a můžete to brát jak chcete. Dobrou noc.“ Zavěsil.
„Jděte do prdele,“ zavrčela Monika. Nebyla si jistá, jestli tím míní Kuhna nebo Pierra nebo oba najednou. Pravděpodobně oba najednou.
Pokusila se vrátit ke svým nápisům - ale bylo to beznadějné, a ona to věděla. Latina jí dnes večer připadala zcela bezvýznamná. Málem zaječela, když telefon znovu zazvonil. „Haló, sestřičko,“ řekl jí do ucha Pierre Dutourd.
„Panebože, to je fajn být zase na volné noze.“
„Jsem ráda, že si to myslíš,“ řekla Monika a znělo to vselijak, jen ne šťastně. „Já jsem taky na volné noze, ale ne tím způsobem, který máš na mysli.“
Stejně jako Dieter Kuhn, i její bratr ji ignoroval. „Musel jsem to hrát na dvě strany,“ chlubil se, „ale vyhrál jsem.“
„Jaké štěstí pro tebe.“ Tentokrát měla Monika poslední slovo a zavěsila. Ale to jí moc nepomohlo. Díky Pierrovi i ona uvízla mezi nacisty a Ještěry, a jediné, na co se mohla těšit, bylo to, zeji mezi sebou rozdrtí, až se spolu střetnou.
Vjačeslav Molotov si přál, aby měl oči i vzadu. Ale sotva by mu k něčemu byly, spiklenci byli obecně příliš rafinovaní, aby je objevila i ta nejbdělejší inspekce. To však neznamenalo, že spiklenci neexistovali. Naopak. Přišel na to a považoval se za šťastného, že tuto lekci přežil.
Stalin, ten viděl spiklence všude, ať byli skuteční nebo ne. Zabil spoustu lidí, proto, že se domníval, že to jsou spiklenci, nebo v naději, že jejich smrt odstraší od spiknutí ostatní. V té době to Molotov nepovažoval jen za plýtvám, ale přímo za bláznovství.
Teď si tím nebyl tak jist. Stalin zemřel v posteli, aniž by se ho někdo pokusil vážně svrhnout. To byl nevšední úspěch. Molotov ho obdivoval tím víc nyní, když přestál pokus o převrat.
Jeho tajemník nahlédl do pracovny. „Soudruhu generální ta-jemrtiku, je tady soudruh Nussboym.“
„Ano, očekávám ho,“ řekl Molotov. „Pošlete ho dál.“
David Nussboym vstoupil: židovský, hubený, bezvýrazný -s výjimkou zlaté hvězdy Leninova řádu, připíchnuté na hrudi. Uklonil se Molotovovi. „Dobré jitro, soudruhu generální tajemníku.“
„Dobré jitro, Davide Aronoviči,“ odpověděl Molotov. „Co pro vás mohu dnes udělat? Ode dne pokusu o převrat jste žádal tak málo, že mě to spíš znervózňuje.“ Od jiného muže by to mohl být vtip, nebo by to alespoň tak znělo. Od Molotova to znělo přesně tak, jak to myslel: jako zvědavost smíšená s podezřením.

„Soudruhu generální tajemníku, mohu vám říci, co chci," řekl Nussboym. „Chci pomstu."
„Aha." Molotov přikývl, Nussboym měl motivaci, které rozuměl. „Pomstu na kom? Ať je to kdokoli, budete ji mít."
Udělal kyselý obličej a doplnil svá slova: „Ledaže je to maršál Žukov. Jsem i jeho dlužníkem." A kdybych se pokusil něco proti němu podniknout, on podnikne něco proti mně, a výsledek toho by byl... neblahý.
„Nemám nic proti maršálovi," řekl Nussboym. „Mohl se mě v tichosti zbavit, když jsme vyšli z velitelství NKVD. ale neudělal to."
Mohl se v tichosti zbavit i mě, pomyslel si Molotov. Snad je to tim, že je jako německý generál — příliš dobře vycvičený, aby se míchal do politiky. V SSSR to činilo ze Žukova raritu. „Tak dobře," řekl Molotov. „Zeptal jsem se vás jednou, nyní se vás ptám znovu: pomstu na kom?"
Myslel si, že ví, co Nussboym řekne, a polský- Žid ho nezklamal. „Na lidech, kteří mě před dvaceti let)7 poslali proti mé vůli do Sovětského svazu."
„Nemohu nařídit, aby Židé ve Varšavě byli potrestáni, víte, jak bych to mohl udělat, kdyby to byli občané Sovětského svazu," připomněl mu Molotov.
„To chápu, soudruhu generální tajemníku," řekl Nussboym. „Mám na mysli Židy z Lodže, ne z Varšavy."
„Tím je to ještě těžší: Lodž je blíž k hranicím Reichu než k našim hranicím," řekl Molotov. „Kdybyste řekl Minsk, bylo by to jednoduché. Infiltrovat se do Minska je dětská hra."
„Já vím. Byl jsem tam," odvětil David Nussboym. „Ale já jsem přišel ze západní části Polska, a tam žijí moji nepřátelé."
„Jak si přejete. Dodržuji své sliby," řekl Molotov, zapomínaje na to, kolikrát je porušil. „Dávám vám volnou ruku proti vašim nepřátelům tam v Lodži. Jakékoli prostředky a podporu požadujete, máte mé svolení, abyste je využil. Jediná věc, kterou nesmíte, je narušit naše vztahy s Ještěry. Když to uděláte, hodím vás vlkům. Je to přijatelné? Dohodneme se?"
„Je to přijatelné a dohodneme se," řekl Nussboym. „Děkuji vám, soudruhu generální tajemníku." Přestože zachránil Molotovovi život, netroufal si oslovit ho křestním jménem a jménem po otci. SSSR byl oficiálně beztřídní společností, ale to nic neměnilo na tom, kdo byl nahoře a kdo dole.
„Dobrá, Davide Aronoviči," řekl Molotov. „Pokud nás neKOLON1ZACE: DRUHÝ KONTAKT 535 zapletete do sporu s Rasou, dělejte si, co chcete." Uvědomil si, že mluví spíš jako Bůh, posílající Satana, aby postihl Joba. To ho pobavilo, pravda, ne natolik, aby to na sobě dal znát, ale velice málo věcí shledával tak zábavných.
Nussboym byl dost chytrý, aby zbytečně neotálel. Když dostal od Molotova, co chtěl, zvedl se, uklonil a odešel. Když zmizel - ale až potom - Molotov pochvalně přikývl.
Do příští schůzky zbývalo půl hodiny. Těch třicet minut se ovšem mohlo protáhnout, Chruščov měl smysl pro přesnost ukrajinského sedláka, kterým také původně byl. Hodiny nebyly jeho pánem. Molotov si zatím vzal správu z hranice spisů, čekajících na jeho pozornost, nasadil si brýle a začal číst.
Vzpomněl si na memoranda, podivující se nad tím, co Američané podnikají se svou kosmickou stanicí. Ze zprávy, kterou držel v ruce, bylo zjevné, že tato otázka zajímá i Reich a Ještěry. Poškrábal se na hlavě. Takovou výbojnou činnost by očekával spíš od Reichu než od USA. President Warren na něho vždycky dělal dojem opatrného a chytrého reakcionáře. Doufal, že ten muž bude v roce 1964 zvolen znovu.
Ale co tam Američané dělali? Podle zprávy, která ležela před ním, se tomu i někteří z nich divili - divili, pátrali a na nic nepřišli. Molotov se zamračil. Takové utajování také příliš nevypadalo na Američany, přinejmenším ve věcech méně důležitých, než byl jejich program jaderného zbrojení.
Poznamenal si, že bude třeba v této věci podniknout další šetření. Většina z něho se bude muset odehrát na Zemi. Sovětský svaz se prodral do vesmíru společně s Němci a Američany, ale neznamenal tam tolik jako ostatní dvě lidské mocnosti.
Na Zemi ... „K čertu s vámi, Lavrentiji Pavloviči," zamumlal Molotov. Bezprostředně po Berijově pokusu o převrat byla v NKVD provedena rázná a krvavá čistka. Muselo to být: stvůry padlého šéfa musely být zlikvidovány. Ale v této chvíli by byl Molotov raději, kdyby k tomu bylo nemuselo dojít. S paralyzovaným NKVD se musel spoléhat na GRU1, což ho - opět - činilo závislejším na Georgiji Žukovovi. Když byly na jedGRU - glavnoje razvědnoje upravlenije (rus.) - sovětská vojenská rozvědka. (Pozn. překl.) nom dvorku dvě agentury, mohl rozehrávat jednu proti druhé. Momentálně tuto možnost ztratil.
Vztekle bruče pod vousy, sáhl po dalším hlášení. V něm byly dobré zprávy: několik karavan se zbraněmi překročilo hranice Ještěry okupované Číny a dosáhlo základen Lidové osvobozenecké armády. Mao-Ce-Tung bude jako blecha v kožichu Rasy, tím si byl Molotov jist.
Pročetl pečlivě celou zprávu, místo aby se spokojil se jednostránkovým shrnutím na začátku. Zvedl obočí, což u něho znamenalo nezanedbatelné emoce. Někdo se z něho pokoušel udělat blba. Zpráva se zmiňovala i o tom, že se zásilka amerických zbraní dostala k Lidové osvobozenecké armádě, navzdory úsilí Kuomintangu, Ještěrů a- byť utajené - aktivitě GRU. Zpráva se o tom zmiňovala, ale souhrn ne.
V budoucnu, napsal, očekávám, že se souhrny budou držet mnohem těsněji dokumentů, které mají shrnovat. Další chyba v tomto směru nebude tolerována. Jestli tohle nezpůsobí nějakému aparátčíkovi žaludeční vředy, tak už nevěděl, co jiného by to mohlo způsobit.
Než mohl sáhnout po další zprávě, jeho tajemník řekl: „Je tady soudruh Chruščov."
Molotov pohlédl na hodinky. Chruščov se opozdil o patnáct minut - to nebylo špatné, podle jeho měřítek. „Pošlete ho sem," řekl Molotov.
„Zdravstvujtě, soudruhu generální tajemníku," řekl Chruščov, potřásaje si s Molotovem rukou. Mluvil rusky se silným ukrajinským přízvukem, měnícím „g" v „h".
„Buďte zdráv, soudruhu generální tajemníku," řekl Molotov se studeným úsměvem. Post, který on zastával v Komunistické straně Sovětského svazu, zastával Chruščov v Komunistické straně Ukrajinské sovětské socialistické

republiky. „Nu vot, jak pokračuje pacifikace?“
Chruščov se zatvářil kysele. Byl ošklivý jako prvotní hřích: připosražený, s holou, kulovitou hlavou, kolozubý a poďobaný od neštovic. Když se zlobil, byl ještě ošklivější. „Moe dobře ne,“ odpověděl. „Reich stále posílá banditům zbraně přes rumunskou hranici. Měl byste to těm čubčím synům omazat o hubu.“
„To jsem udělal, Nikito Sergejeviči,“ odpověděl Molotov.
„Reich tvrdí, že Rumunsko je nezávislý národ, který provádí nezávislou zahraniční politiku.“ Zvedl ruku. „A také jsem protestoval u Rumunů, kteří řekli, že nemohou nic dělat, aby zabránili Němcům v transportu zbraní přes jejich území.“
„Seru na ně,“ řekl Chruščov. „Seru na ně na všechny. Ještěři pašují ty hovna i z Polska. Zvládáme to, ale zatraceně nás to pálí v prdeli.“
„Proto taky máte tu práci,“ řekl Molotov.
„Jo,“ řekl Chruščov. „Smradlaví nacionalističtí banditi. Když zadupeme do země jeden výhonek, objeví se vzápětí drahý.“ Zvedl obočí. „Nikdo nechce poslouchat rozkazy z Moskvy.“
„To je zlé,“ řekl Molotov studeně. Chruščov se hlasitě rozesmál. Nesouhlasil vždycky ve všem, ale stál tvrdě za tím, aby Ukrajina zůstala součástí Sovětského svazu.“ Molotov se zeptal: „Můžete dokumentovat skutečnost, že některé ze zbraní banditů pochází od Ještěrů a ne z Reichu? “
„To kčertu ano, Vjačeslave Michajloviči,“ zvolal Chruščov.
„Dobře. Předejte mi své důkazy a já budu protestovat u Ještěrů,“ řekl Molotov. Chruščov přikývl a Molotov pokračoval: „Když jsou konfrontováni s důkazy, Ještěři často ustoupí - na rozdíl od fašistů, kteří neznají stud.“
„A taky na rozdíl od nás,“ řekl Chruščov s úšklebkem. „Ale na naší straně je dialektika, a fricové ji neznají.“
„Ani Ještěři,'-“ řekl Molotov. A to je taky dobře, protože by nás jinak porazili, pomyslel si někde v hloubi duše.
Chruščov odešel jako obvykle za velkohubých slibů, že opatří Molotovovi důkazy, aby mohl obvinit Ještěry. Soudě podle jeho předchozích výkonů, Molotov si od toho moc nesliboval. Když konečně Chruščov zmizel, Molotov sáhl po další zprávě, když se ozval telefon. Jeho tajemník řekL „Soudruhu generální tajemníku, přeje si s vámi mluvit maršál Žukov.“
„Přepojte ho,“ řekl Molotov. „Buďte zdráv, Georgiji Konstantinoviči.“
„Buďte zdráv, soudruhu generální tajemníku,“ řekl Žukov zdvořile. „Chtěl jsem se zeptat, zdali byste se mohl zastavit v mé pracovně, abychom spolu projednali změny ve vojenském rozpočtu na příští pětiletku.“
Změny směrem nahoru, to měl na mysli - silně nahoru. Žukov možná nechtěl vládnout SSSR, ale teď si vybíral svou libru masa za potlačení Berijova puče. A Molotov s tím nemohl -nemohl si dovolit - nic dělat. S rezignovaným povzdechem řekl: „Hned jsem uvás, soudruhu maršále,“ a dopřál si malou pomstu, když vztekle třískl telefonem.
Ze všech Ještěrů, které Rance Auerbach doufal, že už nikdy nepotká, stál Hesskett v čele seznamu. Ten vyšetřovatel vyhrožoval, že zavře jeho i Penny Summersovou do vězení a zahodí od něj klíč, když nevykopnou toho francouzského pašeráka zázvoru z jeho kšeftu. Auerbachovi by se jeho výlet na jih Francie zamlouval podstatně víc, kdyby neskončil ve skopčácké base.
Stále si nemyslel, že to byla jeho chyba. Ale Hesskett se na to díval jinak, a jeho názor se počítal. Obrátil jeden oční výčnělek k Rancovi, drahý k Penny. „Neuspěli jste,'“ řekl hlasem, který čímsi připomínal zaklapnutí ocelových dveří.
Penny rychle řekla: „To není tak docela pravda, nadřízený pane. Němci ještě stále drží toho Dutourda ve vězení, nebo ho tam alespoň drželi, když nás nechali jít. Takže má po obchodech, ne?“
„Ne,“ řekl Hesskett, a Auerbach uslyšel v duchu další zavírající se dveře. „Němci ho před nedávnem propustili. Nepochybně bude zase brzy prodávat Rase zázvor.“
„To není ksakru naše chyba!“ řekl Rance. „Když jste nás odvezli zpátky do Mexika, co sakra můžeme dělat s tím, co se děje na druhé straně oceánu? Nemůžete nám, do prdele, nic vyčítat.“
„Kdo říká, že nemůžu?4 řekl Hesskett. „Kdo říká, že nemůžu?“ opakoval. „Dohoda zněla, že váš trest bude snížen, jestliže posloužíte zájmům Rasy. Můžete říct, že jste posloužili zájmům Rasy?“
„Dohoda zněla, že nás odměníte, když to uděláme,“ řekla Penny. „Řekl jste nám, že dostaneme veíkou odměnu, když to uděláme. No, částečně jsme to dokázali - možná ne tolik, kolik jste chtěl, ale alespoň něco. Takže si alespoň nějakou odměnu zasluhujeme.“
„To je fakt,“ řekl Auerbach. Nečekal, že to k něčemu bude, ale musel vhodit do automatu svůj niklák.
Hesskett ho však překvapil, protože řekl: „Snad ano. Ten Velký Ošklivec teď bude prodávat i drogy, které dodáváme Tosevanům v Reichu. Takže vaše mise přece jenom něčeho dosáhla, i když jen málo.“
„A v tom případě, proč říkáte, že jsme neuspěli?“ řekla Penny. „Okay, tak si nezasloužíme celou odměnu, ale každopádně byste nás neměl znovu zavřít.“
„Vaše úsilí nepřivedlo Dutourda na stranu Rasy,“ odpověděl Hesskett. „Němci ho propustili, aby pokračoval ve své roli destruktivního činitele. Nevěděli, že se nám ho podaří využít -do jisté míry - pro své vlastní účely.“
„Dobře, co tedy s námi uděláte?“ zeptal se Auerbach.
„Co s vámi, to je hádanka,“ řekl Ještěr. „Nezklamali jste zcela, ale také jste zdaleka nedosáhli plného úspěchu. A když se dostanete na svobodu, vrátíte se s největší pravděpodobností ke svému škodlivému zvyku pašovat zázvor.“
Já ne! Rance to málem vykřikl. Neměl s pašováním zázvoru nic společného, dokud se do jeho života nevrátila Penny. Kdyby pustili jeho a ji si nechali v lapáku, vůbec by si nepohoršili!
Aniž by k ní otočil hlavu, ucítil na sobě její pohled. Nejspíš musela vědět, co mu běží hlavou. Musela také vědět, že ji nežádal, aby se k němu vrátila. Udělala to ze své vlastní vůle, protože neměla jinou volbu. Kdyby ji prodal dolů po vodě, jak moc by byl vinný sám před sebou?
Položil si tutéž otázku. Jaký čubčí syn se z tebe stal, Ranci? Jak hluboko jsi upadl? Důstojník z West Pointu, kterým kdysi býval, by neopustil kamaráda za nic na světě. Už spoustu let nebyl tím mužem. Pár ještěřích kulek se postaralo,

aby jím už nebyl nikdy. A pak, když ho Penny opustila, stal se z něho drobný hazardní hráč, pobuda a ochlasta. Panebože, v co dalšího se změnil na své cestě dolů? V Jidáše?
Zůstal zticha. Na druhé židli ve vyšetřovací místnosti, daleko mimo jeho dosah, Penny tiše vydechla úlevou. Byl zvědavý, co by udělala, kdyby jejich role byly obrácené. Nejspíš bylo lépe o tom nepřemýšlet.
Penny řekla: „Nadřízený pane, jestli mě necháte jít, nechci se vrátit do Spojených státu. Příliš mnoho lidí tam chce, abych byla mrtvá.“
„To je perspektiva, která je mi dosti sympatická,“ řekl Hesskett. „Je to také, uvědomte si, argument pro to, abyste zůstala ve vězení.“
„Jestli chcete udělat tohle, tak to udělejte - zavřete nás oba.“ Teď Auerbach promluvil dřív, než Penny stačila otevřít ústa. „Když nechcete dodržet dohodu, kterou jste s námi udělali, tak do toho a udělejte to.“
Na lidskou bytost by to neúčinkovalo. Kdyby byl tak pitomý, aby zkusil podobný argument na nacistických vyšetřovatelích, nejspíš by vybuchli smíchem. Ale Ještěři, ať se o nich dalo říct cokoli, byli čestnější než lidé. Nikdy nespěchali uzavřít dohodu. Když to však udělali, obvykle ji dodrželi.
Hesskett nedal najevo, co si myslí. Ještěři to dělali málokdy, alespoň ne tak, aby to poznali lidé. „Nestrávit celý život ve vězení by byla dostačující odměna, když uvážíme, kolik zázvoru jste u sebe vy dva měli, když jsme vás zatkli.“
Rance se snažil také nedat najevo, co si myslí, ale nemohl se ubránit, aby se trochu nenaklonil dopředu. Poznal, kdy začíná smlouvám. „No, udělali jsme pro vás, co jsme mohli,“ řekl.
„To je pravda,“ řekla Penny. „Nebyla to naše chyba, že se z té budovy vyhrnuli všichni nacisté na celém tomhle zatraceném světě. A jak to, že nám vaše skvělé přístroje neřekly, že tam jsou?1
„Nejspíš nepoužívali elektroniku ke sledování okolí,“ řekl Hesskett. „Kdyby byli používali elektroniku, byli byste varováni.“
„No dobře, tak nepoužívali a my jsme nebyli varováni, a teď se nás za to pokoušíte obviňovat,“ řekl Auerbach. Jestli zatlačil Ještěra do defenzivy, a myslel si, že ano, bude ho tisknout tvrdě.
„Jaká by podle vás byla odpovídající odměna?“ zeptal se Hesskett.
„Pustit nás na svobodu,“ řekla Penny ihned.
„Pusťte nás na svobodu někde, kde se mluví anglicky,“ dodal Rance. Nechtěl, aby ho pustili na svobodu v Mexiku, když znal sotva tucet španělských slov a většina z nich byly nadávky. Neskákal radostí ani při myšlence vrátit se do USA, poté co vyřídil ty dva zabijáky. Jejich šéfové na něho nebudou vzpomínat v dobrém.
„Nechceme, abyste se vrátili ke svým přátelům. To by znamenalo, že se vrátíte k pašování zázvoru,“ řekl Hesskett. „Kde v zemích, kterým vládne Rasa, mluví Velcí Ošklivci anglicky? Já nemam čas se starat o vaše jazyky. Máte mit jenom jeden, jako my.“
„Austr - “ začala Penny, ale Auerbach na ni vrhl tak ostrý pohled, že nedokončila. Austrálie se stávala místem, kde Ještěři početně převyšovali lidi, pokud tomu tak už nebylo. Tam Rance nechtěl.
Hesskett se zadíval na obrazovku počítače. Pak obrátil jeden oční výčnělek k Auerbachovi a Penny a řekl: „Máte na vybranou méně, než jsem si myslel. Většina Tosevanů, kteří mluví vaší řečí, není pod vládou Rasy. Nechci přidávat další Velké Ošklivce k populaci v Austrálii. Tam bude naše země.“ Auerbach vrhl na Penny pohled já-jsem-ti-to-říkal.
Ještěr pokračoval: „Snad Jižní Afrika. Je velice izolovaná. Těžko tam budete moci Rase působit nějaké potíže - a my si na vás dohlédneme.“
„Můžeme si to rozmyslet?“ zeptal se Auerbach. „Můžeme si o tom promluvit, jen my dva?“
Hesskett udělal pohyb paží, který byl ekvivalentem zavrtění hlavou. „Ne. Nemusíme vám dávat vůbec nic. Vy možná říkáte, že jste se nám pokusili pomoci, ale neuspěli jste. Můžete mít Jižní Afriku, nebo můžete mít každý svou celu.“
„Tady není moc na vybranou,“ řekla Penny, a Rance přikývl. Podívala se na něj tázavě. Znovu přikývl. Promluvila za oba: „Bereme Jižní Afriku.“
„Budete tam odesláni,“ řekl Hesskett. „Prožijete tam zbytek svého života. Neodejdete odtud, leda na rozkaz Rasy. Rozumíte?“
„Exil,“ řekl Auerbach.
„Ano, exil,“ přisvědčil Hesskett. „Slyšel jsem to slovo ve vaší řeči už předtím, ale nepamatoval jsem si ho. Teď už budu.“
Auerbach si pokusil vybavit, co ví o Jižní Africe. Zjistil, že moc ne. Na mysl mu přišly zlato a diamanty. A búrská válka. Než přišli Ještěři, Jihoafričané byli na straně Spojenců, ale spousta z nich by byla raději na straně nacistů. Bílí vládli černým, kteří je značně početně převyšovali. Bylo to trochu jako na americkém Jihu, jenže v daleko vyšší míře.
Podíval se dolů na svou ruku. Jistě, má správnou barvu, aby tom mohl jít. Od skončeni bojů o té zemi mnoho neslyšel. Tu a tam pronikly zmínky o gerilová válce omezeného rozsahu. Ale v posledních letech se z novin skoro vytratily. To patrně znamenalo, že většina partyzánů si odešla pro svoji nebeskou odměnu.
Ale pořád, nezdálo se to tak zlé, zvlášť pro bělocha - a bě-lošku. „Jižní Afrika,““ řekl zamyšleně. „Myslím, že to tam přežijeme.“
„Já taky,“ řekla Penny. Auerbachovi se příliš nelíbil její výraz. Zdálo se, že říká: Když najdu něco lepšího, můžu se toho chlapa vždycky zbavit. Udělala to už předtím.
Samozřejmě, byl by na tom líp, kdyby byla zůstala mimo jeho život, když už ho jednou opustila. Na druhé straně, pravidelný sex měl taky něco do sebe.
Hesskett řekl: „Jakmile tam budete, nebudeme vás už zaopatřovat. Musíte si najít vlastní obživu.'“
Jak to mám ksakru udělat, takhle zmrzačený? pomyslel si Rance. Ale jestli druhá možnost byla cela, bude to muset zkusit. Ještěří vězení nebylo tak zlé, jak očekával, ale nechtěl tam prožít zbytek života.
Penny řekla: „Nemůžete nás tam vykopnout bez šestáku v kapse. Potřebujeme dost peněz, abychom vydrželi, než se

postavíme na vlastní nohy.“
Tím začalo druhé kolo smlouvám. Auerbach uvažoval, jestli se mu podaří zařídit, aby mu vláda posílala jeho penzi do Kapského Města nebo kde to sakra skončí. Hesskettovi se o tom nezmínil.
Hesskett nebyl ten nejlepší vyjednávač pod sluncem. Jen málo Ještěrů bylo dobrými vyjednávači podle lidských měřítek. Když s ním Rance a Penny skončili, slíbil, zeje Rasa bude podporovat po dobu šesti měsíců s tím, zeje bude podporovat ještě dalších šest měsíců, pokud budou mít v té době ještě nějaké potíže.
„Do pekla s basou,“ řekla Penny, když ještěří letoun s nimi odstartoval z Mexiko City.
„Do pekla se vším, co bylo,“ řekl Auerbach. „Bavme se o tom, co bude.“ Nahnul se a políbil Penny. Možná ho opustí, možná ne. Mezitím si může užívat to, co má, dokud to trvá.
Straha by se byl nikdy nezajímal o americkou kosmickou stanici, kdyby to nebylo pro Sama Yeagera. Souhlasil, že tím směrem vystrčí svůj jazyk ani tak ne proto, že si myslel, že by kolem stanice bylo něco zvlášť divného, jako proto, že ho jeho tosevanský přítel - myšlenka, na kterou si stále zvykal - o to požádal.
Vždycky věděl, že Yeager je chytrý Velký Ošklivec. Teď zjistil, jak dobrý instinkt americký důstojník měl. Stále neměl nejmenší tušení, co USA se svou stanicí dělají. Pokud mohl říct, ani žádný muž nebo žena Rasy na to neznali odpověď. Ale něco divného - což pravděpodobně znamenalo něco zakázaného - se tam dělo.
Zajímalo by ho, kolik amerických Velkých Ošklivců vědělo, co se na kosmické stanici děje. Mnoho ne, určitě, jinak by byl Yeager jedním z nich. To, že nebyl, Stranu mátlo. Předtím mu svěřovali důležitá tajemství. Straha některá z nich znal. Když na to přišlo, Straha byl jedním z nejdůležitějších tajemství, která Yeagerovi svěřili. To, že toto tajemství bylo o tolik důležitější, než byl během bojů on, velice zraňovalo jeho marnivost.
Byl by se vyptával víc mezi lidmi, s nimiž se znal, kdyby nebylo jeho řidiče. Obával se, že cokoli by tenhle chlapík zaslechl, dověděla by se rychle americká vláda. Jeho řidič nepochybně sám znal řadu tajemství. Mohl dokonce vědět, co Američané na té kosmické stanici podnikají. Ale Straha neměl nervy, aby se ho na to zeptal.
V této chvíli Straha sledoval na počítači Rasy diskusi o stanici. Nějaká žena jménem Kassquit kladla otázky, dobré otázky. Projevovala neobvyklé znalosti myšlení Velkých Ošklivců. Díky zkušenostem, které Straha získal za dvacet dlouhých tosevanských let životy mezi nimi, byl schopen to rozeznat.
„Psycholog-aspirant,“ zabručel, dívaje se na to, jak se sama popisovala. „Měly by být spíš výzkumník střední hodnosti s vyhlídkou na hodnost staršího \ýzkumníka. Při Císaři, to by byla, kdybych tomu velel já. Ale ti hlupáci tam nahoře jsou sami zabednění, a tak si myslí, že každý jiný musí být také.“
Kdybych tomu velel já. I teď, po všech těch letech exilu, mu ta slova stále přicházela na mysl. Atvar zpackal co mohl. Ale Rasa obstála, tak jako obstála Doma po sta tisíce let. I tváří v tvář Velkým Ošklivcům Rasa obstála. Atvar udělal svůj díl -víc než svůj díl - chyb, ale Tosevané také přispěli svým dílem, a katastrofa nenastala. Úplná.
„Ale přece,“ řekl Straha, Já bych to byl udělal lépe.“ Jeho pýcha byla nesmírná. Kdyby jen s ním bylo šlo jen o trochu víc mužů při onom památném shromáždění poté, kdy Sovětský svaz odpálil svou první atomovou bombu. Byl by Atvara svrhl, a Tosev 3 by dnes vypadal... jinak.
Vyrušilo ho zazvonění telefonu. Tosevanské telefony byly jednoduché, bez obrazovek a přenášely pouze hlas. Straha často postrádal multifunkční telefon, jaký měl před svým útěkem. Tolik věcí považoval za samozřejmé ...
„Haló?“ řekl anglicky a představil se. „Zdravím vás, kapitáne,'“ řekl muž. „Tady Ristin. Ullhass a já pořádáme v sobotu večer další party,“ - název dne řekl anglicky - „A doufáme, že byste se k nám mohl připojit.“
Straha chtěl odmítnout, posledně se na Ristinově večírku moc nepobavil. Pak ho ale napadlo, že by tam mohl potkat zajímavé muže - bývalé zajatce nebo dokonce návštěvníky z oblastí Tosevu 3, které ovládala Rasa. Kdoví, co by se od nich mohl dovědět.
A tak řekl: „Děkuji. Myslím, že přijdu.“ „Děkuji vám, kapitáne,“ řekl Ristin. Znělo to překvapeně a potěšené. „Budu se těšit.“
„Tak nashledanou,“ řekl Straha a zavěsil. On se na to nijak zvlášť netěšil. Ale půjde tam, tím si byl jist.
Jeho řidič uvítal tuto zprávu nepříliš nadšeně. „Večírek?“ řekl Tosevan, když mu to Straha oznámil. „Doufal jsem, že se v sobotu večer budu dívat na televizi.“
„Vy Tosevané jste neměli žádnou televizi, když jste byli mláďaty,“ řekl mu Straha. „Nemůže být pro vás tak nezbytná jako pro Rasu.“
„Kdo říká něco o nezbytnosti?“ opáčil řidič. „Baví mě to.“ Straha na to neřekl nic. Stál a čekal a díval se na řidiče oběma očními výčnělky. Velký Ošklivec vzdychl. „Bude vykonáno, nadřízený pane.“
„Samozřejmě, že bude,“ řekl Straha samolibě. Ten řidič mu dělal větší potíže, než by si na jeho místě dovolil muž Rasy. Velcí Ošklivci - zvlášť američtí Velcí Ošklivci - nechápali základní věci o subordinaci. Ale tento řidič, poté co si postěžoval, nyní vykoná, co se po něm žádá.
S dokonalou tělní kresbou - strávil na tom dost času - se Straha vypravil na večírek s čímsi, blížícím se dychtivosti. Ristin a Ullhass mívali doma dobrý zázvor. Když už nic jiného, vždycky si může dát, co do něho vejde.
„Užijte si to,“ řekl řidič, když zastavil před domem, který sdíleli Ristin s Ullhassem. „Budu držet jeden oční výčnělek na věcech tady venku.“ V jeho ústech zněl obrat z jazyka Rasy groteskně, ale anglický obrat dohlédnu tady na to by zněl podobně divně ve Strahově řeči.
Stejně jako posledně, uvítal ho Ristin u předních dveří. Jeho červeno modro bílá tělní kresba válečného zajatce byla vymalovaná stejně pečlivě, jako Strahovo oficiální označení. (Straha pomíjel skutečnost, že vzhledem k tomu, že dezertoval, neměl právo nosit tělní kresbu, kterou stále nosil.) „Zdravím vás, kapitáne,“ řekl Ristin. „Alkohol a zázvor jsou v kuchyni jako posledně. Poslužte si podle chuti. Je tady taky spousta jídla. Chovejte se jako doma.“
„Děkuji.“ Straha zašel do kuchyně a nalil si malou sklenku vodky. Zázvor mohl prozatím počkat. Vzal si také trochu na tenko nakrájené šunky, bramborových lupínků a malých, osolených rybiček. A Ullhass a Ristin předložili ještě další

delikatesu, kterou často neviděl: řecké olivy. Spokojeně zasyčel. Bez ohledu na to, jaká se tady sejde společnost, jídlo bylo dobré.
Odnesl si talíř a sklenici do hlavní místnosti, kde ho pozdravil Ullhass, který hovořil se dvěma dalšími muži. Stejně jako Ristin, i Ullhass měl tělní kresbu amerického stylu místo té, která byla schválena Rasou. Ostatní hosté vypadali konvenčněji. Také se zdáli užaslí, že tady vidí kapitána. Pak si uvědomili, který kapitán to musel být, a užasli znovu, odlišným způsobem. Straha to zažil už dřív. I šepot: „To je ten zrádce," zaslechl už předtím. Posadil se a uvolnil. Za chvíli alkohol a zázvor způsobí, že se před ním budou ostýchat méně.
Jeho oční výčnělky přejížděly po knihách a videokazetách v policích podél stěn hlavní místnosti. „Některé z nich jsou nové, že?" zeptal se Ullhasse. „Myslím nové od té doby, co doby-vatelská flotila opustila Domov?"
„Ano, kapitáne," odpověděl muž. „Měli jsme tady hosty z kolonizační flotily. Vlastně nějaké očekáváme i dnes."
„Myslel jsem si to," řekl Straha. „Mohl byste mi nějaké půjčit, abych se mohl podívat, co se dělo Doma poté, když jsme upadli do studeného spánku?"
„S radostí," řekl mu Ullhass. Mohla to být spíš zdvořilost než pravda, ale Straha se to rozhodl tím druhým způsobem.
Za nedlouho se ke společnosti skutečně připojilo několik mužů a dvě ženy z kolonizační flotily, kteří byli v Los Angeles na obchodní nůši. Vykřikovali potěšením na vybranými delikatesami. Když uviděli Strahovu tělní kresbu, začali se k němu lísat, dokud si Ristin nevzal jednoho z nich stranou, a něco mu tiše neřekl. Potom se zdálo, že nevědí, jak se mají k bývalému kapitánovi chovat.
Po chvíli se dostal do rozhovoru s jedním z nich, s mužem, jehož tělní kresba říkala, že je to obchodník s potravinami.
„Musí to být zvláštní, žít tady," poznamenal muž.
„To je," přisvědčil Straha. „Občas se tady cítím tak nemístně, jako ta americká kosmická stanice na oběžné dráze nedaleko od lodí kolonizační flotily."
Předhodil toto srovnání, aby viděl, jestli se ho obchodník s potravinami chytne. „Ta věc!" řekl muž s rozhořčeným zasyčením. „Velká ošklivá konstrukce Velkých Ošklivců." Otevřel ústa, pobaven vlastní vtipností. „Slyšel jsem, že na ní staví oddělenou sekci, velmi vzdálenou od hlavního tělesa. To bude ještě ošklivější, než je to teď."
„To je těžké si představit," řekl Straha. Bylo to také něco, o čem předtím neslyšel. Byl zvědav, jestli o tom věděl Sam Yeager. Musí si to zapamatovat, aby to Tosevanovi mohl sdělit. Snad bude mít Yeager lepší představu, co to znamená, než měl on.
Když vypil vodku, vrátil se do kuchyně, aby si dal svou první dávku zázvoru. Byla tam jedna z žen z obchodní delegace. Držela v ruce téměř prázdnou sklenici vodky nebo rumu. a přihlouple se smála s dokořán otevřenými ústy. Ukazujíc na misku se zázvorem, řekla: „V každé řádné zemi," - čímž mínila jakoukoli zemi, kde vládne Rasa - „bych byla potrestána už jen za to, že stojím poblíž té misky."
„Není to proti zákonům tohoto ne-impéria," řekl Ristin. „Můžete si vzít, pusťte se do toho." Udělal pobízející gesto.
„Voní to dobře." Žena se znovu zasmála, ještě hloupěji než předtím. „Myslím, že si vezmu." Vzala si alespoň čtyřnásobek běžné dávky. „Oh." Její hlas změkl jako zázrakem. „Nemyslela jsem, že to bude takové. "
Vzpomínaje na svou první dávku zázvoru jí Straha rozuměl. Ale o chvíli později se mu myšlenky skoro zastavily, když jeho čichové receptory zachytily feromony, která zázvor z ženy uvolnil. Sam Yeager mu kdysi nabídl ženu, která brala zázvor. Tenkrát odmítl. Z jakého zkaženého vejce to musel být! Dlouhé šupiny na jeho hlavě se vztyčily.
I Ristin po ženě vystartoval, ale Strahův vztyčený hřebínek, roztažené drápy a barevná tělní kresba ho přiměly couvnout. Straha zaujal své místo za ženou. Jejich těla se spojila. O chvíli později vydal hlasité, extatické zasyčení.
Když od ženy odstoupil, jeho místo zaujal Ristin. Do kuchyně se nahrnuli další muži, přitahováni ženinými feromony stejně jako tosevanský létající hmyz světlem. Pár mužů se do sebe pustilo drápy, jeden byl pokousán tak, že začal krvácet. Uspokojený Straha se vytratil. Věděl, že chtěl Samu Yeagerovi něco říct, ale zaboha si nemohl vzpomenout co.
Felless byla ráda, že je na vyslanectví Rasy v Norimberku, když začala pociťovat puzení položit vejce. Ona i Rasa by se ocifly v rozpacích, kdyby ji to nutkání přepadlo během rozhovoru se některým německým funkcionářem s nesmyslnými názory. A možná - pravděpodobně - by nenašla správné místo, kam vejce položit, kdyby byla venku mezi Velkými Ošklivci.
Ale uvnitř ambasády Slomikk, vědecký důstojník, připravil místnost, kam se mohly gravidní ženy odebrat, když přišel jejich čas. Na podlaze byla hluboká vrstva písku a spousta skal a suchých větví, které mohly ženy použít, aby mohly ukrýt svou násadu vajec. V té místnosti na tom samozřejmě nezáleželo. Ale pro primitivní předky Rasy to bylo nesmírně důležité, a nutkání ukrývat vejce zůstávalo stále velice silné.
Slomikk také vybavil místnost speciálním odstíněním proti místnímu radiačnímu pozadí. To by Fellessiny primitivní předky nezajímalo, ale ona byla ráda, že tam to odstínění je.
Když vešla dovnitř, rozhlédla se obezřetně, aby se ujistila, že je sama - další triumf instinktu nad rozumem. Dveře místnosti za ní zapadly. Pokud věděla, byla první žena, která ji použila. Zamířila do rohu místnosti, napůl skrytého před pohledem ode dveří skalami a větvemi. Všechny její instinkty jí říkaly: Tohle je to místo! Lepší pro položení svých vajec nemohla najít. Tím si byla jistá. Toto místo bylo to pravé.
S roztaženýma nohama se předklonila a vyhloubila v písku jamku. Nikdo jí nikdy neřekl, jak má být hluboká, ale ona to věděla: ta znalost byla otištěna v jejích genech. Kdyby byl písek teplejší, musela by kopat hlouběji, kdyby byl chladnější, jamka by byla mělčí. I tohle věděla někde hluboko na podvědomé úrovni.
Pak se Felless pracně napřímila a udělala několik krůčků s roztaženýma nohama. Tím se její kloaka ocitla přesně nad jamkou, kterou vyhrabala. Silně zatlačila - za absolutního ticha. Kdykoli jindy, kdekoli jinde, by při podobném úsilí syčela a hekala námahou. Ale ne tady, na teď. Syčení a hekání by k ní a k jejímu hnízdu mohlo přitáhnout predátory.
Její dvě vejce byla daleko větši než odpady, které obvykle procházely její kloakou. Napoprvé si vůbec nemyslela, že se jim vůbec chce vyjít. Byla si jistá, že první vejce se někde uvnitř ní vzpříčilo a bude bránit v cestě všemu, co je za ním,

dokud ji to nezahubí. Rozum jí říkal, zeje to nepravděpodobné, ale v této chvíli nepřemýšlela logicky.
Stále potichu, zatlačila znovu. Bolest, kterou jí působilo první z vajec, ji hrozila roztrhnout vedví. A vejce se stále nehýbalo. Možná se skutečně někde zarazilo. Po každé pářící sezóně Doma potřebovalo pár žen chirurgický zákrok, aby uvolnil uvázlé vejce. Nebyla to její smůla, potřebovat chirurgickou pomoc tady, uprostřed Reichu? Měli ji raději odsud odeslat pryč.
Zkusím to znovu, pomyslela si, a pak budu volat lékaře. Na rozdíl od plání Domova, na nichž se Rasa vyvinula, porodní místnost byla vybavena telefonem na stěně. Kdyby Felless potřebovala pomoc, mohla ji dostat.
Zhluboka se nadechla, jako by naplnění plic vzduchem mohlo pomoci vytlačit vejce ven a do písku. A snad ano, protože cítila, jak se ta prokletá věc v ní pohnula. To ji přimělo zdvojnásobit své úsilí dostat ji ven. Také to zdvojnásobilo její bolest, ale toho si sotva povšimla.
Vejce vyšlo ven a dopadlo do písku. Zaplavil ji pocit hormonálně stimulované úlevy. Zatlačila znovu.
Druhé vejce šlo ven snadněji. Možná to první pomohlo uhladit cestu druhému. Zanedlouho spočívala v jamce dvě žlutavá, skvrnitá vejce, zbarvená tak, aby se ztratila v písku, do něhož je kladli její předkové.
Zakryla je odhrabaným pískem. Její pohyby byly jisté a zkušené, její tělo vědělo, kolik písku na vejce přihrnout. Pak se nad zahrabanou jamkou trochu vyprázdnila. Bylo to stejně instinktivní jako zbytek jejího chování.
Jakmile to udělala, odstoupila o několik kroků. Každá jiná žena Rasy, která by chtěla klást vejce na tomto místě, od toho bude prostě odrazena feromony v jejim výměšku. Stejně tak samice ostatních predátorů Domova. Ženy Rasy si s nimi už dnes nemusely dělat starosti, ale evoluce o tom nevěděla.
Felless zamířila ke dveřím. Těch prvních pár vědomých kroků jí řeklo, jak je unavená: nohy nechtěly unést její váliu. Uvnitř se cítila prázdná, vejce rostoucí v ní stlačovaly její útroby, takže se jí teď zdálo, že mají víc místa, než s jakým si věděly co počít.
Chtěla si pospíšit do jídelny, ale nedokázala to - nedokázala spěchat nikam. Mohla jít pouze pomalu, s nohama stále široce roztaženýma. Kloaka ji stále bolela - bolela ostrou, řezavou bolestí - protože byla roztažena mnohem víc, než se musela otevřít kdykoli jindy v jejím životě.
V jídelně byla šunka. Felless měla ráda šunku. Byla to jedna z mála tosevanských potravin, které měla ráda. Snědla několik plátků, pak se vrátila a snědla dalších pár. Když si přišla pro třetí porci, obsluhující na ni vrhl pochybovačný pohled. Sardonicky se zeptal: „Co jste dělala? Položila jste právě čtyři vejce?“
„Ne, jenom dvě,“ odpověděla Felless, což způsobilo, že se rádoby vtipálek stáhl v takových rozpacích, jaké poznala Rasa jen při ústupu z Anglie.
Když se najedla, vrátila se Felless do své ubikace. Věděla, co tam chce, a také to udělala: lehla si a usnula. Když se opět probudila, měla hryzavý hlad. Pohled na chronometr jí řekl proč: prospala půl druhého dne.
Stále zdřevěnělá a pomalá, zkontrolovala došlé zprávy. Pouze jedna byla dost důležitá, aby na ni odpověděla okamžitě. Snažil jsem připravit porodní místnost co nejlépe, ale jsem muž, napsal Slomikk. Byla místnost vyhovující?
V každém ohledu, napsala a zprávu odeslala. Vědecký důstojník odvedl stejně dobrou práci jako kterákoli žena.
Když zpráva odešla, Felless sklouzla jedním očním výčnělkem k zamčené zásuvce jejího psacího stolu. Přes Veffaniho výstrahy tam zůstala sklenička s několika dávkami zázvoru. Potřebovala dávku. Byla si jistá, že by ta rostlina zmírnila její vyčerpání. Pokud šlo o ni, zázvor usnadňoval všeclmo.
Ale s lichým lítostivým zasyčením se přinutila odstoupit od stolu. Nemohla si vzít zázvor, když půjde na veřejnost - a ona musela jít na veřejnost, protože opět umírala hladem. Nechtěla se zdržovat cestou do jídelny kvůli páření. Nechtěla se zdržovat cestou do jídelny vůbec ničím, a také nechtěla mít potíže kvůli požívání zázvoru. A ze všeho nejvíc nechtěla, aby cokoli, ani něco tak malého jako mužský reprodukční orgán, vstoupilo do její kloaky.
Znovu zasyčela. Bez ohledu na to, co jí říkal zdravý rozum, stále toužila po zázvoru. Měla nyní mnohem méně šancí vzít si dávku, než by sejí zamlouvalo. Chvíli doufala, že její touha po zázvoru opadne, protože si může jen zřídka vzít bezpečně svou dávku. Ale to se nestalo. Naopak, její touha po té rostlině se ještě zvýšila, protože měla tak málo příležitostí ji uspokojit.
Vyšla na chodbu. Ttomalss právě také vycházel ze svého bytu - dobře, že si nevzala dávku. „Zdravím vás, nadřízená paní,“ řekl.
„Já zdravím vás, starší výzkumníku.“ Její hlas byl ochraptělou parodií na to, jak obvykle zněl.
Ttomalss si to všiml. Jeho oční výčnělky po ní sjely dolů a nahoru. Všiml si jak stojí. „Vy jste položila vejce!“ zvolal.
„Pravda,“ řekla Felless. „Hotovo. Je to vykonáno.“ Pak dodala: „Je hotovo, dokud se mláďata nevyklubou ze skořápek. Pak nastane úkol zcivilizovat je, což není nikdy snadné.“
„Ano, to jsem poznal, i když u mláděte jiného druhu,“ řekl Ttomalss.
„To ano,“ řekla Felless. „V tom jste neobvyklý muž. Ale teď, jestli se mnou chcete dál hovořit, pojďte se mnou do jídelny.“ Vykročila tím směrem.
„Bude vykonáno.“ Ttomalss s ní srovnal krok.
„Jaký je to pocit nést břemeno výchovy mláděte?“ zeptala se Felless. „I když je Kassquit mládě velice odlišného druhu, měl byste být pochválen za svou píli. Doma je tohle ženská práce.“
„Kassquit je skutečně mládě odlišného druhu,“ řekl Ttomalss, „a možná doopravdy objevila muže Rasy odlišného druhu.“ Řekl jí o Regeyovi a o tajuplné zprávě, kterou dostal od Bezpečnosti.
„Stále si myslí, že je to Velký Ošklivec maskující se jako příslušník Rasy?“ zeptala se Felless. „Jak už jsem vám řekla, zdá se mi to těžko uvěřitelné.“
„Čím víc o tom přemýšlím, tim pravděpodobnější se mi to zdá,“ řekl Ttomalss. „Podceňování chytrosti Velkých Ošklivců se nám už mnohokrát nevyplatilo.“
„Felless řekla: „Jsou to, co jsou. Nemohou být to, co jsme my. Nemohou. “ Dodala zdůrazňovací zakašlání, a pak

pokračovala: „Dokážete si představit jednoho z těch německých mužů, s nimiž jsme museli jednat, jak nás klame tímto způsobem déle než půl sekundy? Toho říšského ministra spravedlnosti, například - toho Seppa Dietricha? Pochybuji, že dokáže vůbec užívat počítač, neřku-li předstírat, že patří k Rase.“
Odfrkla si nad absurdností takového nápadu. Ale pak si vzpomněla na Dietrichová tajemníka. Ten muž mluvil jazykem Rasy velice dobře, tedy na Tosevana. Kdyby se mu podařilo nějak proniknout do počítačové sítě, mohl by projít jako muž Rasy? Udělala odmítavý pohyb rukou. Tomu nemohla uvěřit.
Ttomalss řekl: „Kassquit měla potíže přesvědčit kohokoli z úředních činitelů, že Regeya by mohl být Velký Ošklivec. Vyšetřovatelé si myslí, že je to pravděpodobně nějaký podvodník, ale analýza jeho zpráv neukazuje žádný pokus o podvod.“
„Když úřady nevěří, že Regeya je Tosevan, jak jim může
Kassqmt nadále oponovat?“ řekla Felless. Byla typická pro Rasu vtom, že důvěřovala těm, kdo byli nad ní, a následovala je, dokud jí neposkytli nezvratný důvod, aby to nedělala.
„Možná, jak jste řekla, podobný volá podobného “ nadhodil Ttomalss.
„Řekla jsem, že ona si přeje, aby podobný volal podobného,“ upřesnila to Felless.
Zamyslel se nad tím. „Pravda, to jste řekla,“ připustil „Ano, to jsem řekla,“ řekla Felless. „A teď, velice Masitě vola jídlo me.“ Pospíšila si do jídelny, ani v nejmenším se nestarajíc, zdali ji Ttomalss následuje
Kousek po kousku si Nesseref zvykala na svůj byt v novém městě, které vzniklo východně od tosevanské osady jménem Jezow. Byt samotný se pyšnil veškerým pohodlím, jakému se těšila doma. Měla přístup do počítačové sítě Rasy, což jí dovolovalo být ve styku s každým na Tosevu 3. Telefonní a televizní služba byla také tak dobrá jako na planetě, kterou opustila. Dotykem drápu mohla vyhledat zábavné programy. Byla to samozřejmě záznamy, ale to jí málo vadilo. Za sto tisíc let toho Rasa vyprodukovala tolik, že by toho za celý svůj život dokázala shlédnout jen nepatrný zlomek.
Pouze její nábytek napovídal, zeje na Tosevu 3. Kusy, které přišly z Domova s kolonizační flotilou, byly lehké a střízlivé, nepodobné tomu, co měla ve svém bytě. Stoly a židle vyrobené na místě nevypadaly jako práce Rasy. I ty, které nebyly příliš vysoké a příliš široké, byly ... ne ták špatné, ale cizí stylem a výzdobou. Samotná struktura dřeva byla cizí, stejně jako křiklavé látky, které polští Tosevané pokládali za vysoce módní.
Pohled z okna byl také zvláštní. Je to všechno příliš zelené, myslela si neustále. Stromy měly obrovský“ nadbytek listí. Tráva a keře rostly marnotratně, mnohem marnotratněji než na většině míst Doma. Déšť bubnující skoro každý druhý den do oken byla také nepřirozený.
Odejít na přistávací plochu raketoplánů pro ni bylo vždycky úlevou. Budovy zde byly naplněné zařízením Rasy, ačkoli je postavili Velcí Ošklivci. Vyvést raketoplán na oběžnou dráhu byla ještě větší úleva. Hvězdné lodi byly čistým produktem Rasy. Na jejich palubě dokázala téměř zapomenout, že neobíhá kolem Domova.
Téměř. Za prvé ten svět pod ní vypadal odlišně. Nasáklý vodou bylo slovo, které jí okamžitě přišlo na mysl. Ty nekonečné rozlohy oceánů se zdály stejně špatné jako častý déšť. A za druhé, Rasa musela sdílet oběžnou dráhu s Velkými Ošklivci. Jejich překrývající se hlasy, klábosící ve svých jazycích a v jazyce Rasy, zaplňovaly rádiová pásma ještě hůř, než jejich výtvory oběžnou dráhu.
Jeden z jejich výtvorů zvlášť vynikal. „Co to Velcí Ošklivci dělají? “ zeptala se, když se vznášela v beztížném stavu v hlavním přístavišti korábu 27. Císař Korfass. „Staví vlastní hvězdnou loď?“
„Nebuďte absurdní,“ řekl muž, pro kterého sem přiletěla, aby ho dopravila na povrch Tosevu 3, chemický inženýr jménem Warraff. „Nemohou doufat, že budou létat mezi hvězdami. Necestovali ani za hranice své vlastní atmosféry, dokud neskončily boje. To je jenom kosmická stanice toho ne-impéria, zvaného Konfederované - ne, promiňte, Spojené - státy.“
‚Proč je tak velká?“ zeptala se Nesseref. „Jsem si jistá, že Tosevané neměli na oběžné dráze nic tak velikého, když přiletěla kolonizační flotila.“
„Na to nezná odpověď nikdo,“ odvětil Warraff. „V každém případě nikdo z Rasy. Američtí Tosevané tam dělají něco podivného, já budu ten poslední, kdo by to popíral. Podívejte se do počítačové sítě, abyste se dověděla nejnovější povídačky, ale mějte na paměti, že to jsou jen povídačky.“
„Myslela jsem, že jste říkal, že patří Spojeným státům,“ řekla Nesseref. „Kdo jsou ti Američané?“
Trvalo chvíli, než si vyjasnili toto nedorozumění. Nesseref věnovala menšímu kontinentu jen malou pozornost. Věděla o SSSR a o Reichu, protože Polsko leželo mezi nimi. Ale mívala pouze rádiový kontakt s kosmickými letci a pozemními stanicemi Spojených států a zapomněla, že tito Velcí Ošklivci měli pro sebe ještě alternativní jméno.
Warraffa očekávalo několik úředních představitelů, když ho dopravila na přistávací plochu raketoplánů nedaleko nových australských měst, zjevně byl velice dobrý v tom, co dělal. Na
Nesseref nečekal nikdo, bez ohledu na to, jak ona byla dobrá v tom, co dělala. Sehnala si dopravu z přístaviště raketoplánů na nedaleké letiště. Pak si musela počkat na příští let do Polska a přečkat cestu přes půl planety.
Když se vracela pěšky do svého bytu, její tělo ani nevědělo, jestli je den či noc. Podle místního času bylo pozdní odpoledne. Její vnitřní hodiny však ukazovaly jinak. Chvíli uvažovala, jestli si má dát snídani nebo jít spát. Rozhodla se pro to druhé. Když se probudila, byla půlnoc, ale ona nemohla znovu usnout, ať se snažila jak chtěla.
Cítila se v bytě uvězněná jako v kleci. Strávila příliš mnoho času v raketoplánu a na palubě letadla, které ji dopravilo domů. Sjela výtahem dolů do haly svého domu a pak vyšla na ulici. Tyhle věci se jí stávaly i po jiných misích. O jednou víc byla mrzutost, ale žádná katastrofa.
Na ulici bylo jen pár mužů a žen Rasy. Nesseref se dívala na ty, kteří procházeli nebo projížděli kolem s určitou dávkou obezřetnosti, ale jenom s určitou. Rasa obecně dodržovala zákony víc než Velcí Ošklivci, a muži a ženy vybraní jako kolonisté obecně dodržovali zákony i podle měřítek Rasy. Přesto v každé snůšce bylo pár zkažených vajec.

Tosev 3 kazil morálku sám o sobě. Jakýsi muž přistoupil k Nesseref a řekl: „Zdravím vás. Jak by se vám líbilo něco dobrého na jazyku?“
„Ne,“ řekla Nesseref ostře - tím ostřeji, protože na zázvor chuť měla. „Jděte pryč.“ Když se muž nepohnul dost rychle, dodala: „Tak dobře, zavolám úřadům,“ a sáhla po svém telefonu.
To přimělo muže přidat do kroku. Nesseref cítila spíš lítost a hněv než satisfakci. Kráčela tichou ulicí. Hlasité kovové nárazy ji přiměly přidat do kroku, aby se podívala, co se děje. Objevila pár Velkých Ošklivců, nakládajících prázdné plechovky na chatrný nákladňák tosevanské výroby.
„Zdravíme vás, nadřízený pane,“ řekli unisono, smekajíce látkové čepice. Jejich přízvuk byl ještě horší než u předáka Ka-zimira, a nepoznali ani, že Nesseref je žena. Ale počínali si tak, jako by měli plné právo být tam, kde byli, a dělat to, co dělali.
„Co se tady děje?“ zeptala se Nesseref.
Neměla velké zkušenosti s posuzováním výrazů tváře u Tosevanů, ale stačily jí, aby si uvědomila, že považují její otázku za stupidní. Ona ostatně taky, když se nad ní zamyslela. Jeden z Tosevanů řekl: „Odvážíme odpadky, nadřízený pane. Rasa to nechce dělat. Místo toho za to platí nám.“
„Dobře,“ řekla Nesseref, a Velcí Ošklivci se pustili opět do své hlučné, nevábně páchnoucí práce. Skutečně, byla to práce, kterou by žádný muž nebo žena Rasy nechtěli dělat. Bylo velice rozumné platit za to Tosevanům.
Posléze nákladňák odrachotil ulicí, zanechávaje za sebou oblak ohavně páchnoucích výfukových plynů. Nesseref se rozkašlala a pokusila se zadržet dech, dokud se oblak nerozptýlí. Ano, platit Velkým Ošklivcům za odvážení odpadků bylo rozumné. Ale Velcí Ošklivci vyráběli také nákladní auta. Jestli je dělali levněji než příslušníci Rasy, platit jim za takovou výrobu bylo také rozumné? Tím si Nesseref nebyla jistá. Věděla, že někteří z kolonistů byli průmysloví dělníci. Kdyby nevyráběli, řekněme, nákladní auta, co by dělali?
Kdyby nákladňáky, které by vyráběli, byly lepší ale zároveň dražší než výrobky Velkých Ošklivců, co bude Rasa dělat? Co by měla dělat? Byla ráda, že o takových věcech nemusí rozhodovat ona.
Chodila křížem krážem ulicemi nového města, tu a tam vzhlížejíc mezi letícími potrhanými mraky ke hvězdám. Poznávala souhvězdí dobře, příliš se nelišila od noční oblohy na severní polokouli Domova, ačkoli se samozřejmě otáčela podle jiné imaginární osy.
Krůček po krůčku východní obloha zbledla blížícím se dnem. Před východem hvězdy Tosevu padla na pole, trávníky i budovy rosa. Ulice se zaplnily mlžným oparem. Navzdory tomu a navzdory nepříjemnému chladu Nesseref zůstala, uchváceně přihlížejíc. Takový“ mlžný opar se Doma vyskytoval jen na několika málo místech, a i tam jen zřídkakdy, protože vzduch obvykle zůstával příliš suchý na to, aby se mohl dlouho udržet. Tady v Polsku se to však zdálo zcela běžné, ale stále ji to překvapovalo.
Tento opar, jako většinou, se držel při zemi. Nesseref neměla potíže zahlédnout skrze něj vrcholky vyšších budov. Ale když snížila oční výčnělky na úroveň ulice, tak aby se dívala skrze vrstvu drobných kapiček vody, viděla nižší patra blízkých budov rozmazaně, zatímco ty vzdálenější - a ani ne příliš vzdálené - mizely v šedivém závoji vůbec. Mohla by být sama uprostřed malého jasného kruhu, zbytek této planety (a snad i zbytek světa jako takového) se ztrácel v mlze, která dokonce tlumila a rozptylovala i zvuky, které doléhaly k jejím sluchovým membránám.
Když Tosev vyšel, mlha ji dovolila podívat se na něj bez ochrany. To jí připadalo ještě podivnější než mlha samotná. Jako pilotka raketoplánu si zvykla na drsné, ostré sluneční světlo, nefiltrované atmosférou, nemluvě o těchto miliónech droboučkých kapiček. I pouhý odraz tohoto slunce stačil, aby ji přinutil automaticky odvrátit své oční výčnělky. Ale tady ne. Mohla se dívat na Tosev beztrestně - a také to dělala.
S východem slunce se město kolem ní začalo probouzet k životu. Muži a ženy začali vycházet ze svých obytných budov a trousit se do práce. Někteří z nich k ní zvědavě obraceli své oční výčnělky. Ona nechvátala nikam. Jen stála a dívala se.
Teď už měla chuť na snídani, nebo vlastně na jakékoli jídlo. Musela se rozhlédnout, aby zjistila, kde je, protože se v noci procházela víceméně nazdařbůh. Ale nové město nebylo zase tak velké, aby se v něm dalo ztratit. Zanedlouho objevila jídelnu, kde už předtím několikrát jedla.
„Šunku a vejce,“ řekla muži za přepážkou. Šunku milovala, stejně jako většina příslušníků Rasy, jediná lepší věc, kterou objevila na Tosevu 3, byl zázvor, a ten zarytě odmítala. Místní vejce chutnala odlišně od těch Doma - byla spíš sirnatější - ale nechutnala špatně, když byla dostatečně posolená.
Když jí muž předložii jídlo, poznamenal: „Zanedlouho začnou dopravovat dolů naše vlastní domácí zvířata. Pak budeme mít pořádná vejce a další druhy masa, která budou stát za zakousnutí.“
„Výborně,“ řekla Nesseref a podala mu svoji identifikační kartu, aby mohl odepsat útratu z jejího účtu. „Ano, to bude opravdu skvělé. Krůček po krůčku nakonec v tomto světě přece jenom zapustíme kořeny. Možná to naše kolonie tady dokáže, i když ne tak, jak jsme si mysleli před odletem z Domova.“
„Tohle není tak špatné místo,“ odpověděl muž. „Studené a vlhké, ale na to jsme si už zvykli. Jen kdyby tu nebylo tolik Velkých Ošklivců, pobíhajících volně se zbraněmi.“
„Pravda,“ řekla Nesseref. Měl ten Tosevan jménem Anielewicz atomovou bombu? I kdyby ji neměl, záleželo na tom? Reich a SSSR a Spojené státy je měly. Byla si jistá, že muž za přepážkou měl na mysli Tosevany s puškami a samopaly. Oni představovali to viditelné nebezpečí. Ale ti s bombami byli horší.
Atvar měl pocit, že ho otravují. Měl by být na ten pocit zvyklý, po takové době na Tosevu 3. Vlastně si na to zvykl. Ale neměl takovou možnost jako obvykle přimět muže, který ho otravoval, aby toho litoval, protože admirál Reffet měl stejnou hodnost jako on.
„Pn Císaři, Atvare,“ vyštěkl Reffet, který na Atvarově obrazovce vypadal velice nešťastně, „na co si to ti prokletí američtí Velcí Ošklivci hrají s tou jejich absurdní kosmickou stanicí? Ta zatracená věc roste jako nádor.“

„Nevím, co tam dělají," odpověděl Atvar. Co se snažil dělat on, to bylo držet na uzdě svůj temperament. Protože byli hodnostně postaveni na roveň, Reffet měl právo oslovovat ho bez titulu. Ale i když tomu tak bylo, admirál kolonizační flotily neměl právo používat jeho jméno takovým tónem. „Ať je to cokoli, pochybuji, že to znamená pro nás nějaké nebezpečí. Když Velcí Ošklivci plánují něco nebezpečného, málokdy nás předtím nechají do toho nahlédnout."
„Nemají co plánovat nic, o čem nevíme předem," řekl Reffet. „Nemají vůbec co dělat v kosmu. Je absurdní," - to slovo se mu líbilo - „že musíme snášet jejich troufalost."
„Musíte se přizpůsobit," řekl Atvar, dobře věda, že nemůže muži Rasy dát jinou radu, která by ho více pobouřila, zvlášť takovému, který- je na Tosevu 3 nováčkem. „My jsme se s tím museli vyrovnat už předtím. Oni tuto technologii už začínali vyvíjet sami, když jsme sem přiletěli. Většinu z toho, co používají, vymysleli nezávisle na nás."
„Spoustu toho také ukradli Rase." Reffetův tón naznačoval, že Atvar osobně předával technické výkresy.
„Vyvinuli vlastní rakety. Když přiletěla dobyvatelská flotila, právě vyvíjeli své vlastní bomby z výbušného kovu," řekl Atvar. „Dali jednoznačně najevo, že by šli do války a zničili by tuto planetu, kdybychom jim chtěli bránit, aby dělali, na co jim jejich schopnosti stačí. Kolonizační flotila by na tom pak byla bledě."
„Kdyby byla dobyvatelská flotila řádně splnila svůj úkol, nevedli bychom teď tuto debatu," odsekl Reffet.
Atvar měl chuť ho kousnout. Náhle pochopil, jaké pocity k němu musel chovat Straha jako k admirálovi, který odmítá plány ambiciózního kapitána jeden za druhým. Poprvé do jisté míry pochopil, proč Straha přeběhl k Velkým Ošklivcům. V této chvíli měl sám jisté nutkání přeběhnout. Pak by se alespoň nemusel bavit s hlupáky jako Reffet.
„Vy jste tady tenkrát nebyl," řekl. „Škoda. Nepochybně bychom z vaší moudrosti měli prospěch."
„Pravda," řekl Reffet, který nepostřehl sarkasmus. „Teď musíme v téhle špatné situaci udělat to nejlepší, co se dá. A řeknu vám toto: i někteří z dobyvatelské flotily začínají být znepokojeni. Můj bezpečnostní personál i já jsme bombardováni zprávami od ženy jménem Kassquit, požadujících nějakou akci proti této kosmické stanici."
„Lízl jste si zázvoru, Reffete?" zeptal se Atvar. „Víte velice dobře, že v dobyvatelské flotile nejsou žádné ženy." Ale jméno Kassquit mu připadalo nějak známé. Zkontroloval počítačové záznamy a rozesmál se. Chuť kousnout Reffeta se mu vrátila s ještě větší naléhavostí.
„Výraz vaší tváře je urážlivý," řekl Reffet hněvivě, „A já mám nezvratně zjištěno - nezvratně Atvare, slyšíte - že žádná Kassquit s tímto identifikačním číslem neopustila Domov na palubách lodí kolonizační flotily. Takže musela přiletět s vámi. Nevím, jak to udělala, ale vím, že to udělala."
Atvar se rozesmál ještě víc. Lapaje po dechu řekl: „Ajá mám nezvratně zjištěno - nezvratně Reffete, slyšíte - že jste idiot, kterému shnil mozek ještě předtím, než jste se vyklubal ze svého vejce. Máte vůbec potuchy, kdo je ta Kassquit?"
„Jedna z vašich," odpověděl Reffet. „Jedna z vašich, při Císaři, což je všechno, co mě zajímá. Zkuste se z toho vykroutit, vy-"
„Ah, sklapněte," řekl mu Atvar. „Pravda: Kassquit je jedna z mých, svým způsobem - ale jenom svým způsobem. Je to ženské mládě Velkých Ošklivců, které získal jeden z mých psychologů krátce po skončení bojů. Od té doby ji vychovával jako ženu Rasy. A kvůli jejím slovům tady poskakujete okolo, jako byste měl parazity pod šupinami a sáli vám krev."
Zdálo se, že Reffetovy oči vypadnou z výčnělků, v nichž spočívaly. Atvar by byl raději, kdyby se to stalo. Konečně admirál kolonizační flotily zasípal: „Velký Ošklivec? Já jsem naletěl Velkému Ošklivci?"
„No, svým způsobem," řekl Atvar. Měl před sebou na obrazovce všechny informace, které potřeboval. To mu poskytovalo výhodu nad druhým admirálem, kterou potřeboval. „Ona je, nicméně, Velký Ošklivec pouze biologicky. Pokud se týká kultury, je občankou Impéria, stejně jako Rabotev nebo někdo z Hallessu."
„Velký Ošklivec,"" opakoval Reffet Stále to znělo nevěřícně. Atvar byl zvědav, jestli postřehl ještě jiné slovo kromě tohoto. Reffet pokračoval: „Dobrá, když to dokáže jeden, možná jich to může dokázat i víc."
„A o čempak budete brblat teď?" zeptal se Atvar sladce. Neměl Reffeta rád už od příletu kolonizační flotily. Čím víc ho poznával, tím víc jím pohrdal.
Ale pak ho Reffet překvapil. „Jedna z věcí, která ta Kass-quit považuje za možné - ona říká pravděpodobné -je tosevanská penetrace do našich počítačových sítí. Považoval jsem to za ještě směšnější než cokoli jiného z toho, co ta žena říká. Ale jestli ona sama je Velký Ošklivec a dokázala mě přivést k tomu, abych věřil, že je to žena Rasy, jiní Tosevané nás možná klamou podobně."
„To považuji za nepravděpodobné," řekl Atvar, ale zároveň ho to zneklidnilo. „Co si o tom myslí vaši muži a ženy z bezpečnosti?"
„Považovali to jen za přeludy - až doteď," řekl Reffet. „S těmi novými informacemi vezmou tu myšlenku možná vážně. S těmi novými informacemi vím, že to beru vážně já."
„Ať předají Kassquitina podezření a informace mým mužům z Bezpečnosti," řekl Atvar. „Mají víc zkušeností s Tosevany než váš personál. Zajímalo by mě, jestli i oni změní svůj názor."
„Mě taky." Reffet udělal souhlasný pohyb rukou. „Dobrá,
Atvare, zařídím to. Žádné Vznešený pane flotily, kdepak. Ani žádné Bude vykonáno. Jediný na Tosevu 3 a v jeho okolí nebyl Atvarův podřízený. To byl jeden z důvodů, proč ho Atvar nesnášel, i když si to sám plně neuvědomoval. Musel doufat, že Reffet udelá, o co ho žádal, protože na tom nemohl trvat. Tentokrát se Reffet rozhodl si ho zavázat. Musel mu být vděčný, což ho popuzovalo.
„Děkuji vám," řekl doufaje, že to znělo tak, jako to mínil. „A já poděkuji vašim mužům z bezpečnosti za jejich analýzu," odvětil Reffet. Teď, když nalezli společný zájem, mohli se k sobě navzájem chovat zdvořile. Reffet pokračoval: „To je poslední věc, kterou potřebujeme, aby se Tosevané přehrabovali v našich souborech."
„To je pravda," mínil Atvar. „Únik informací se může ukázat katastrofálním, jak dokazuje naše vojenská historie z doby před sjednocením."

„Ano?“ zeptal se Reffet. „Vůbec by mě to nepřekvapilo, ale nemohu to posoudit. Vy, kteří jste byli vychováni v Čase vojáků, máte jiný výcvik než já.“
Tak proč donekonečna kritizuješ, co jsem udělal a co jsem neudělal? Nerozumíš tomu. Ale Atvar to neomazal Reffetovi o čumák, jak by to asi udělal o malou chvíli předtím. Řekl pouze: „Jsem si jist, že ty údaje pro nás budou cenné. V zastoupení svého bezpečnostního sboru se těším, až je obdržíme k analýze.“
„Pošlu jim je,“ řekl Reffet a zmizel z obrazovky. Atvar okamžitě zavolal Bezpečnost a upozornil je, co je čeká. „O čemkoli, co z těch údajů zjistíte, mě informujte předtím, než odešlete výsledky analýzy Reffetovi,“ řekl šéfovi bezpečnostní služby, muži jménem Laraxx.
„Bude vykonáno, Vznešený pane flotily,“ řekl Laraxx. Na rozdíl od Reffeta projevil Atvarovi náležitou úctu. „Těším se na vaši zprávu,“ řekl Atvar. Laraxx se ozval mnohem dřív, než Atvar očekával - tak brzy, že ho vyrušil z práce, do které se pustil. „Vznešený pane flotily, ty materiály jsme viděli už předtím. Není to nic nového,“ řekl šéf Bezpečnosti.
„Ano?“ řekla Atvar překvapeně. „Proč jste mě o tom neinformoval?“
„Proč?“ zeptal se Laraxx rovněž překvapeně. „Protože jsme tomu nepřikládali velkou důležitost, proto. Ten Velký Ošklivec, kterého si výzkumník - jmenuje se Ttomalss - drží jako mazlíčka, je naprosto šílený, víte. Samozřejmě za to nemůže, ale ... V každém případě jsme si nemysleli, že bychom strm měli utrácet náš čas - nebo dokonce váš.“
„Chápu,“ řekl Atvar pomalu. Na tom, co Laraxx říkal také něco bylo. Jak mohla Kassquit, vylíhla (ne, narozená, to bylo to odpudivé slovo) jako jedna bytost a vychovávaná jako jiná bytost, být jiná než bláznivá? Jak řekl muž z Bezpečnosti, nikdo jí to nemohl mít za zlé. Jenže, jak učila zkušenost, když byl někdo blázen, nemuselo to ještě znamenat, že se nutně mýlí. Admirál řekl: „Možná na něco zajímavého přišla. Proveďte řádnou analýzu, jako byste dostali čerstvé údaje.“
Laraxův povzdech byl skoro slyšitelný. Rezignovaně řekl: „Bude vykonáno.“
Během příštích dvou dnů Atvar na Kassquit totálně zapomněl. Dostal do rukou nezvratné důkazy, že se agitátorce Liu Han podařilo dostat do Pekingu, hlavního města čínského sub-regionu na hlavním kontinentálním masivu. Doufal, že se té prokleté ženské nepodaří vrátit ze Spojených států. Ale Japonské císařství ho zklamalo. Právě tak i Číňané, pracující pro Rasu na čínském pobřeží. Zajímalo by ho, jestli to byla zrada nebo neschopnost - a když na to přišlo, co bylo horší.
Ještě nad tím - nepříliš úspěšně - uvažoval, když se znovu ozval Laraxx. „No?“ zeptal se popudlivě.
„Mám tu analýzu, kterou jste požadoval, Vznešený pane flotily,“ řekl Laraxx mnohem uctivějším tónem než předtím.
Při Císaři, on něco objevil, pomyslel si Atvar. „No?“ zeptal se znovu.
Laraxx řekl: „Analýza zpráv, odeslaných mužem, který si říká Regeya, ukazuje stopy větné skladby a frází z tosevanského jazyka nazývaného angličtina, Vznešený pane flotily.“ „Tak je to Velký Ošklivec!“ zvolal Atvar. „Ano, tak to vypadá, navzdory našemu původnímu názoru,“ přisvědčil Laraxx. „Vyšetřování, jak ten Tosevan pronikl do naší počítačové sítě a jak hluboko tam pronikl, právě probíhá.“ „Měl byste raději vyšetřit, kolik Velkých Ošklivců, dosud nezjištěných, dělá totéž,“ odsekl Atvar.
Laraxx vytřeštil oči. Tohle ho evidentně nenapadlo. Co ho sakra napadlo, pomyslel si admirál. „Bude to vykonáno,“ řekl Laraxx.
„Dobře,“ řekl Atvar místo něčeho drsnějšího. Šéf. Bezpečnosti zmizel z obrazovky.
Než se Atvar opět stihl zabrat do práce, vběhl do místnosti Pshing s výkřikem: „Vznešený pane flotily!“
To vždycky znamenalo potíže. „Copak se posralo teď?“ zeptal se Atvar ponuře svého pobočníka.
„Vznešený pane flotily, jeden z našich průzkumných satelitů, jeden z těch, které se v apogeu1 nejvíce přibližují k té americké kosmické stanici, hlásí náhlý prudký nárůst radioaktivního vyzařování z této stanice,“ odpověděl Pshing. „Význam tohoto přírůstku ještě nebyl vyhodnocen, ale s největší pravděpodobností nám to nic dobrého nepřinese.“
Podplukovník Glen Johnson hvízdl, když se podíval na obrazovku radaru. Lépe to ani nemohlo dopadnout. Protože nebyl nad Spojenými státy, zavolal na spojovací loď: „Žádám o povolení k vizuální kontrole ještěřího satelitu číslo 2247, a ke změně oběžné dráhy za účelem prodloužení vizuální inspekce.“
„Tohle si musíme dohodnout s Kitty Hawk, Peregrine,“ odpověděl radista. „Zůstaňte na této frekvenci, někdo se s vámi spojí.“
‚fioger, “ řekl Johnson, a pak polohlasně dodal: „Co bych sakra jiného měl dělat, než zůstat na této frekvenci?“
Na Kitty Hawk si někdo mohl pamatovat, že nemístně strkal nos do věcí okolo americké kosmické stanice, a mohl odmítnout povolit mu vizuální průzkum ještěřího satelitu. Ale doufal, i když nevěděl proč, že se to nestane. Satelit číslo 2247 a několik dalších podobných Ještěři vypustili, aby mohli sledovat dění na americké stanici. Také byli zvědaví. Věděl to
Apogeum - ta část eliptické oběžné dráhy, která je nejvzdálenější od Země. (Pozn. překl.)
„Roger“ - v rádiovém styku v armádě Spojených států výraz odpovídající českému „Rozumím“. (Pozn. překl.) z informací rozvědky, z vlastních rozhovorů s jejich radisty a ze svých rozhovorů s majorem Yeagerem.
Ale bylo úkolem satelitu 2247 stanici pouze sledovat, nebo ji také mohl uškodit? Ještěn říkali, že ne. Ále Johnson by na jejich slovech nestavěl. A ani si nemyslel, že je berou vážně ti mládenci na stanici.
Asi po pěti minutách dostal odpověď: „Peregrine, máte povolení změnit svou oběžnou dráhu za účelem průzkumu 2247. Parametry zážehu jsou...“
Johnson pozorně poslouchal, zopakoval parametry a tiše se pro sebe usmál. Velmi se blížily těm, které si vypočítal sám. Přivedou ho blízko k 2247 ve chvíli, kdy ještěří satelit bude těsně u kosmické stanice, Byl rád, že letí s Peregrine a ne s ruskou plechovkou. Ta by v žádném případě nebyla schopná takové velké změny oběžné dráhy. Ještěři možná nad Peregrine ohrnovali nos, ale on věděl, zeje to ztraceně dobrý“ kočárek.
Provedl zážeh přesně podle předaného programu, aby se dostal na eliptičtější oběžnou dráhu, která ho přivede k

průletu ve vzdálenosti necelé míle od dráhy satelitu číslo 2247 - a do vzdálenosti asi deseti mil od kosmické stanice. Byl skutečně zvědavý na ten průzkumný satelit. Ale ještě zvědavější byl na kosmickou stanici. Jeho úsměv se rozšířil. Při troše štěstí se uspokojí dvakrát během několika minut, což jinak nebylo tak snadné pro muže jeho věku.
„Americké kosmické plavidlo! Pozor, americké kosmické plavidlo!“ Tohle nebyla americká spojovací loď. To byl Ještěr.
„Nesmíte poškodit satelit, ke kterému se přibližujete. Poškození tohoto satelitu bude považováno za nepřátelský akt. Byl jste varován. Okamžitě potvrďte.“
„Potvrzuji,“ řekl Johnson a pomyslel si: Ty arogantní parchante. „Nemám v úmyslu satelit poškodit - jde pouze o inspekci.“
„Dobře, dáme si na vás pozor,“ řekl Ještěr studeně. „Konec.“
Když se přiblížil k satelitu, Johnson ho vyfotografoval teleobjektivem a pak ho začal studovat triedrem. Nevypadal, že by dokázal odpálit nějaké střely, neviděl žádné raketové motory. Ale to nemuselo nic znamenat. Ještěři byli stejní mistři v kamufláži jako lidé. Satelit nebyl příliš velký. Ale ani to nemuselo nic znamenat. Jaderné bomby dnes nebyly velké, ani ty, které vyráběli lidé. A Johnson by se moc divil, kdyby je Ještěn nedokázali vyrábět ještě menší.
Nicméně, 2247 vypadal jako průzkumný satelit. Ježil se čidly a anténami, a skoro všechny byly zaměřeny na kosmickou stanici. Několik z nich se obrátilo k Peregrine, když se přiblížil. Ve své elektronické řeči říkaly: Když mi uděláš něco špatného, budu o tom vědět. A co bude vědět satelit, to se doví rychlostí světla i Ještěři.
Ale Johnson neměl vůči satelitu žádné špatné úmysly. Když se Peregrine přiblížil na minimální vzdálenost k 2247, pořídil sadu fotografií. Když s tím byl hotov, odložil kameru a vzal do ruky šroubovák. Odstranil s ním s nim hliníkový panel pod přístrojovou deskou. Pak sáhl dovnitř a odstranil kus drátu. Drát, kterým ho nahradil, byl skoro totožný, ale měl vadnou izolaci. S pohvizdováním chytil panel, vznášející se ve vzduchu, a přišrouboval ho zpátky na jeho místo. Jeden ze šroubů odplul dál, než očekával, což mu způsobilo chvilku úzkosti, ale nalezl ho.
Počkal, až bude čas, aby provedl nový zážeh, který by ho vrátil na původní oběžnou dráhu. Když stiskl spínač, nic se nestalo. „Á, zatraceně,“ řekl s hranou vážností a přepnul rádio na frekvenci, kterou používala stanice.
„Stanice, tady Peregrine. Opakuji: stanice, tady Peregrine. Mám závadu na hlavním motoru. Nedošlo k plánovanému zážehu. Musím říct, že jsem moc rád, že jste tady poblíž.“
„Tohle není benzínová pumpa, Peregrine,“ řekl radista stanice a jeho hlas byl stejně přátelský'jako vzduchoprázdno.
„Kristepane!“ Johnson neočekával, že ho uvítají s otevřenou náručí, ale tohle byla síla. „A co mám sakra podle vás dělat? Vystoupit a jít pěšky?“
Ticho, které následovalo, napovídalo, že přesně to by se radistovi zamlouvalo. Ale Johnson nebyl jediný, kdo poslouchal. Ten chlapík nemohl dost dobře říct svému krajanovi, aby se koukal ztratit, pokud nechtěl vyvolat ještě větší podezření. A tak se zeptal: „Dokážete se sem dostat pomocí vašich manévrovacích trysek, Peregrine? “
„To nevím, ale doufám že ano,“ řekl Johnson, který dobře věděl, že může: pečlivě si to propočítal, než požádal o povolení ke změně oběžné dráhy.
„Dobře,“ řekl radista z kosmické stanice. „Máte povolení přiblížit se, spojit se a vstoupit na palubu. Nepřibližujte se -opakuji: nepřibližujte se - kjednotce na konci toho dlouhého ramene.“
„Proč ne?“ zeptal se Johnson. Rád by zjistil, co je na konci toho ramene.
„Protože toho budete litovat do konce života, když to uděláte,“ řekl radista. „Jestli chcete být zatracený blázen, tak do toho. Vám stáhnou kůži ze zadku, ne mně.“ Měl velice nepříjemný smích.
Johnson se nad tím zamyslel. Vůbec se mu nelíbilo, jak to znělo. „Rozumím,“ řekl a nastavil kurs, který ho měl zavést k obrovité konstrukci stanice tak, aby se zároveň vyhnul nové sekci na konci dlouhého ramene.
„Chytrý chlapec,“ řekl radista, musel sledovat pomalé a opatrné přibližování Peregrine radarem nebo vizuálně. Zaznělo v jeho Masu zklamání, že ho Johnson poslechl? Johnson nevěděl, a nebyl si ani jistý, že na to chce přijít.
Ale neměl moc času nad tím hloubat. Musel se převléknout do skafandru a přesvědčit se, že tento vzdálený - velice vzdálený potomek přetlakových obleků, které výškoví piloti začali nosit přibližně v době, kdy na zemi přistála dobyvatelská flotila - dokonale těsní. Kdyby netěsnil, mohl by to vyčítat jenom sám sobě ... a nedělal by to dlouho.
„Musíte co nejvíc snížit vaši relativní rychlost,“ řekl radista. „Čtvrt míle úplně stačí.“
„Rozumím, řekl Johnson znovu, a pak, s vypnutou vysílačkou: „Ano, maminko.“ To si ten chlapík myslel, že na to nedokáže přijít sám?
Vypustil odpouštěcími ventily vzduch ze své kabiny, pak otevřel kryt a vystoupil do prostoru. Tad)“ na to měl víc času, než kdyby musel opustit hořící letoun. Přechodová komora kosmické stanice se otevřela a nějaký muž ve skafandru mu pokynul, aby vplul dovnitř.
Jeho skok ho odeslal přibližným směrem k přechodové komoře, ale ne přesně. Ke korekci své dráhy měl pistoli, která vypadala jako ze seriálu Flash Gordon, ale nevystřelovala nic smrtonosnějšího než stlačený vzduch. Upravil svůj směr a pak přibrzdil, když se přiblížil k přechodové komoře.
Druhý muž ve skafandru se natáhl, zachytili ho a přiložil svoji přilbu k jeho, aby řekl bez použití rádia: „Čistá práce, pane.“
Když pohlédl do tváře vzdálené sotva pár palců od jeho, Johnson poznal kapitána Alana Stáhla. Našpulil rty, jako by chtěl mladšího muže políbit. Stahl se zasmál. Johnson řekl: „Neměl jsem v plánu přijít sem, ale jsem tady. Provedete me kolem?“ Lhát někomu, koho znal, bylo těžší než lhát cizím lidem, ale stejně to udělal.
Tentokrát se Stahl nezasmál. „O tom nic nevím. Uvidíme, co řekne brigádní generál Healey.“
„Zaveďte mě k němu,“ řekl Johnson, když se vnější dveře přechodové komory uzavřely.
Ale jakmile se na Charlese Healeyho podíval, nebyl si tak jist, zdali má být rád, že ho vidí. Přestože vůbec nevypadal jako Curtis LeMay, měl ve tváři napsanou tutéž zarputilou bojovnost. A o Johnsonovi věděl své, protože zavrčel: „Vy jste ten zatracený čmuchal, co se snažil dostat na palubu této stanice už předtím. Udělal byste zatraceně líp, kdybyste

se na to byl vykašlal, podplukovníku.“
„Neměl jsem na vybranou, pane,“ odpověděl Johnson s tak nevinným výrazem, jak dokázal. ..Můj hlavní motor se nezažehl.“
Až na gumové pásky, které přidržovaly papíry, aby neuletěly v beztížném stavu, mohla být Healeyho pracovna klidně na Zemi. Zvedl telefon a vyštěkl do něho: „Steve, jdi zkontrolovat Peregrine. Když přijdeš na něco divného, dej mi vědět.“ Obrátil se zpět k Johnsonovi. „Jestli najde něco divného, je s vámi ámen.“
Johnson na to nic neřekl. Jen přikývl a čekal. Musel čekat dlouho. Zdálo se, že Steve je důkladný.
Konečně telefon zazvonil. Healey po něm chňapl, chvíli poslouchal a pak řekl: „Vadné dráty, jo? Můžete to opravit? Můžete? Za jak dlouho? Okay, to stačí. Stálil ji odveze domů. Řekneme, že tady Johnson onemocněl a sám nemůže.“
„Cože?“ vykřikl Johnson.
Brigádní generál Healey se na něho zamračil. „Chtěl jste to tak nutně vědět, že, podplukovníku? No tak teď se to tedy dovíte. Slyšel jste příliš, pravděpodobně jste viděl příliš, takže nepůjdete dolů, abyste si tam pouštěl hubu na špacír.“
Na jeho tvrdé tváři se objevil nepatrný, velice nepatrný úsměv. „Teď jste součástí týmu, ať se vám to líbí nebo ne. Dobře, že nemáte rodinu. Tím je to snazší. Vítejte na palubě, Johnsone.“
„Kriste pane!“ řekl Johnson. „Vy mě šanghajujete.“1
„Můžete tomu tak říkat.“ Healey nebyl žádný beránek, to vůbec ne. „Právě jste podepsal natrvalo, vojáku. Jste tady teď nastálo, stejně jako každý z nás.“
„Nastálo?“ zeptal se Johnson, jako by to slovo slyšel poprvé. Do čeho to sakra spadl.
„Je to tak, kamaráde.“ Generál se znovu usmál, tentokrát s jistým nádechem pýchy. Poklepal si prstem na hruď. „To je to, co jste právě koupil. Neočekávám, že má noha ještě někdy šlápne na matičku Zemi. Ani vy byste to neměl očekávat.“
Sam Yeager neměl potíže pochopit, proč mu Ještěň poskytli přístup k určitým částem jejich počítačové sítě. „Jsou to části, které mi nic moc neřeknou,“ zabručel. Nebyla to tak docela pravda. Ale byl to den označený červeně, když v těchto oblastech objevil něco, co by se nemohl dovědět z rozhlasového nebo televizního vysílání Rasy. Rozsah sítě, kam mu byl umožněn přístup, byl ten rozsah, kde Ještěři ukazovali světu svou veřejnou tvář.
I když se příliš nedověděl, poslušně každý den síť procházel, aby Rasa viděla, jak je rád, že má i omezený přístup k její počítačové síti. Ale když ji opustil, pokaždé cítil úlevu a očekávání, protože pak teprve začínala jeho skutečná práce se sítí.
Když se odepsal jako Yeager, zapsal se jako Regeya. Přejít od vlastní totožnosti k umělému muži Rasy, kterého vytvořil, bylo jako změnit se z Clarka Kenta v Supermana. Regeya přeskakoval všechny překážky, které Yeagerovi bránily v plném používám sítě. Mohl se dostat kamkoli a dělat cokoli, co mohl dělat a kam se mohl dostat skutečný muž Rasy. Yeagerovi ješŠanghajovat - původně unést námořníka na cizí loď a pod nátlakem ho přinutit podepsat smlouvu. (Pozn. překl.) těří přátelé odvedli dobrou práci, když pro něho vytvářeli tuto novou identitu.
A Yeager sám dělal všechno pro to, aby se jeho alter ego zdálo skutečné mužům a ženám, které znal pouze jako jména a čísla na obrazovce počítače. Oklamal zatraceně každého z nich, pokud mohl říct. Být přijat jako Ještěr mezi Ještěr}“ ...
Jestli to neznamenalo, že svůj domácí úkol zvládl, tak co už potom?
Někdy se zdál Regeya skutečný i jemu. Ten fiktivní muž Rasy byl šťouravější a preciznější než on sám. Yeager skutečně přemýšlel jinak, když na sebe bral jeho identitu. Věci, které jemu byly lhostejné, ho začínaly rozčilovat, když se díval z pozice muže Rasy na nespočetné pošetilosti Velkých Ošklivců.
Dnes, cítě se ve velice ještěřím rozpoložení, vyťukal Regey-ovo jméno, identifikační číslo a heslo (zvolil si jako heslo Rabotev 2 - bylo to snadno zapamatovatelné, ale nijak to nepřipomínalo Tosev nebo Tosevany). Uvažoval, jestli by se mohl dovědět něco víc o Kassquit. Někdy si myslel, že je to další Velký Ošklivec, maskující se za Ještěra. Ale pochyboval o tom. Spíš odhadoval, že ona byla jeho protějšek mezi Rasou: Ještěr, který má jakousi schopnost uvažovat jako lidská bytost.
Čekal, až se na obrazovce objeví mapa počítačové sítě. Obdivoval tuto mapu: umožňovala Ještěrovi, dokonce itosevan-skému hackerovi, nalézt s maximální snadností cestu celou komplexní strukturou sítě. Telefonní seznam s milióny křížových odkazů, tak to vysvětloval Barbaře, ale to zdaleka nevystihovalo celou její složitost.
Ale když se obrazovka rozzářila, neuviděl mapu. Místo toho se objevila tři slova, napsaná velkými, zářícími písmeny: PŘÍSTUP NATRVALO ZAMÍTNUT. A pak obrazovka znovu ztemněla, jako by se Ještěr naklonil a vytáhl konektor ze zásuvky.
„A sakra,“ řekl Sam - nebo něco v tom smyslu. Aby se přesvědčil, jestli to není jen výpadek sítě, zkusil to znovu. Tentokrát nedostal ani tříslovnou zamítavou zprávu. Obrazovka prostě zůstala temná. „A sakra,“ řekl znovu, tentokrát mnohem podrážděněji než poprvé.
Měl chuť do ještěřího počítače kopnout. Kde ksakru byla chyba? Na mysl mu přišla jediná možnost: jestli Kassquit byla žena, která měla dar rozumět lidem, možná poznala, co je on zač. To zranilo jeho pýchu, ale předpokládal, že to přežije.
Ale nechtěl to přežívat dlouho. Zatelefonoval Sorvissovi, muži Rasy, který se nejvíc zasloužil o to, že měl rozšířený přístup k síti, a vysvětlil mu, co se stalo.
„Podívám se, co se dá dělat,“ řekl Sorviss - anglicky, líbilo se mu žít mezi lidmi právě tak, jako se Yeagerovi líbilo předstírat, že je Ještěr. „Zavolám vám zpátky, až zjistím, v čem je problém.“
„Dík, Sorvissi,“ řekl Yeager. „Možná budeme muset přijít s novým jménem pro mě, nebo tak něco.“ Ať bylo třeba udělat cokoli, byl ochoten to udělat. NemoM začít dělat svou práci bez co nejrozsáhlejšího přístupu k tomu, co si Ještěři mysleli a co říkali.
Když o půl hodiny později zazvonil telefon, Sam po něm skočil jako kožka po myši. Byl to Sorviss, ale jeho hlas nezněl

příliš šťastně. „Obnovit váš přístup nebude ani snadné, ani rychlé," řekl. „Rasa nainstalovala nové bezpečnostní filtry na linky, které vedou do místního konzulátu. Nejsem si jistý, že dokážu přijít na to, jak je obejít. Jsou moc dobře udělané."
„Pak určitě odstřihli i Strahu, co?" zeptal se Yeager.
„Jo," přisvědčil Sorviss.
„Nebude se mu to líbit," předpověděl Sam.
„Myslím, že máte pravdu," řekl Ještěr. „Taky si myslím, že s tím nic nenadělám. Jestli se kapitán začne kousat do ruky," -doslovně přeložená ještěří fráze, kterou někdy používal i Sam -„můžu jen říct: „No, to je škoda"."
„To je všechno, co můžete říct?" Yeager se zachechtal. Mnoho Ještěrů, kteří se rozhodli po skončení zůstat ve Spojených státech, se změnilo v přesvědčené demokraty. Nechtěli mít nic společného s mnohovrstevnou společnosti, ve které vyrostli, a také s ní nic společného už neměli. Ristin a Ullhass, muži Rasy, které znal nejdéle, byli také takoví, i když zůstávali zdvořilí, když jednali se svým vlastním druhem.
„Ne, mohl bych říct i jiné věci," odpověděl Sorviss. „Ale Straha by je nerad slyšel."
„To se vsadím," řekl Sam. „Ale doufám, že se vám brzy podaří dostat mě zpátky do sítě. Bez ní jsem jako člověk, který se pokouší pracovat napůl naslepo. To není dobré."
„Chápu," řekl Sorviss. „Ale vy musíte pochopit, že se musím vyhnout mnoha pastím, abych obnovil váš přístup, aniž bych přitáhl pozornost Rasy. Snad se to podaří, jsem na to odborník. Ale nemohu říct: „Bude vykonáno." Poslední frázi řekl v jazyce Ještěrů.
„Okay, Sorvissi. Zkuste, prosím vás, co můžete. Tak se mějte." Yeager zavěsil, hluboce nespokojen. Pracoval s počítačovou sítí už léta. Doufal, že se do ní zase dostane, jakkoli dlouho bude Sorvissovi trvat, než obnoví jeho přístup. To ale neznamenalo, že z toho měl radost, stejně jako by neměl radost, že musí psát něco rukou, protože se mu polámal psací stroj.
Vrátil se k počítači a vstoupil do znovu sítě pod svým vlastním jménem. Jakmile byl rozeznán jako Velký Ošklivec -a omezen proto ve svém přístupu - všechno bylo v pořádku. Jediný problém byl, že se nedostal ani ke čtvrtině věcí, které potřeboval vědět. Ještěři například nehovořili o americké kosmické stanici v žádném diskusním bloku, ke kterému měl Sam Yeager, Tosevan, přístup.
„Zatraceně, vědí o tom, co se tam děje, víc než my," zavrčel.
Uvažoval, jestli by neměl znovu zavolat 'Kitty Hawk. Kdyby to udělal, generálporučík LeMay by po něm nejspíš skočil jak kočka po myši. Ale kdyby to neudělal, zůstal by zcela v temnotách. Ještěr by měl víc rozumu, než aby proti sobě popuzoval LeMaye, a když už se dostal do potíží, poslechl by bez dalších otázek. „K čertu s tím," zavrčel Yeager.
„Nejsem žádný Ještěr." Barbara ho, naštěstí, nemohla slyšet.
Zvedl telefon a vytočil číslo ubytovny pro svobodné důstojníky na základně Kitty Hawk. Jestli měl někdo nějaké tušení, co se nahoře děje, musel to být Glen Johnson. Sam přikývl sám sobě, když telefon zazvonil na druhém konci země. Za starých časů by musel volat přes spojovatelku a říct jí Johnsonovo jméno. Teď mohl volat přímo a nezanechávat za sebou stopu.
Někdo zvedl telefon: „Haló?"
„Rád bych mluvil s podplukovníkem Johnsonem, prosím," odpověděl Yeager. Kdokoli byl na druhém konci drátu, nebyl to Glen Johnson. Ten chlapík měl protahovaný přízvuk hustý jako melasa, v jeho podání mělo slovo haló tři slabiky.
Po několikasekundové pauze Jižan řekl: „Obávám se, že to nejde, pane. Je právě teď ve vesmíru. Kdo volá, prosím? Nechám mu zprávu."
Znělo to velmi ochotně - až příliš ochotně, po té malé pauze. Možná ano, možná ne, ale Sam už nechtěl riskovat, ne po problémech, které měl právě s Ještěry. Nepředstavil se, ale řekl: „Skutečně? Myslel jsem, že už bude dole."" Podle toho, co mu Johnson řekl, byl si zatraceně jistý, že mariňák měl být teď na Zemi. „Je v pořádku?"
„Ovšem, pane, je v pořádku," odpověděl muž v Severní Karolíně. „Nechte tu jméno a číslo, kam vás může zavolat. Počítám, že bude rád. Určitě vás zavolá hned, jak bude moci."
Yeager velice jemně položil sluchátko do vidlice. V hlavě mu zazněly poplašné zvonky. Nemyslel si, že by ten chlapík byl tak dychtivý získat jeho jméno a telefonní číslo, kdyby vystopovali, odkud volal (a díky Sorvissovi bylo pro každého, kdo měl k dispozici pouze lidské zařízení, velice těžké, možná nemožné vystopovat jeho telefonáty), ale nechtěl zbytečně riskovat.
Poškrábal se na hlavě, přemýšleje, co k čertu dělat dál. Bylo vůbec něco, co mohl dělat dál? Ještěři ho odstřihli od všeho, co věděli o kosmické stanici, a jeho nejlepší - Kristepane, jediný -americký zdroj právě také vypadl z provozu.
„Co se tam nahoře sakra děje?" řekl a zaklonil se v židli, jako by mohl vidět skrze strop a spatřit nejen kosmickou stanici ale i Glena Johnsona.
Doufal, že ten chlapík s jižním přízvukem mluvil pravdu, když řekl, že Johnson je v pořádku. Sam věděl, že lidé nezůstávali v kosmu déle než měli bez nějakého sakra důležitého důvodu. Kdyby ten chlap řekl, že počasí v Kitty Hawk bylo tak všivé, že Peregrine nemohl přistát podle plánu, bylo by to něco jiného. Ale on to neřekl. Mluvil, jako by to byla běžná rutina. A to zneklidňovalo Sama, který věděl své.
Po chvíli přemýšlení zapnul americký počítač na svém pracovním stole. Kdyby ho použil ke kladení otázek týkajících se kosmické stanice, spustil by poplach. Návštěva generála Le-Maye to dokazovala. Ale jestli jeho bezpečnostní prověření nebylo dost dobré, aby mohl zjistit, co se děje s Peregrine, neviděl žádný smysl, aby tu zatracenou věc vůbec měl.
Ne, nikdo se mu nesnažil bránit v přístupu k těmto záznamům. Ale to, co zjistil, ho přimělo znovu se poškrábat na hlavě. Pokud někdo nelhal, Peregrine přistál přesně podle plánu.

„Co tohle sakra znamená?“ zeptal se počítače. Ten neodpověděl. S fakty uměl zacházet. Jejich význam? Na to nebyl zařízen.
Lhala mu obrazovka? Nebo Peregrine přistál, zatímco Glen Johnson zůstal nahoře? Jestli ano, jak? Vesmír nebyl vhodným místem na to, aby jeden řidič vylezl z kamionu a druhý skočil do kabiny a pokračoval dál po štrece.
„Vesmír se na to nehodí,“ řekl Sam pomalu. „Ale kosmická stanice ano.“ Znovu zvedl svůj duševní zrak vzhůru ke stropu. Některé věci viděl - nebo si myslel, že vidí - velice jasně. Jiné mu stále nedávaly žádný smysl.
Jednoho večera, kdež Heinrich odešel do kina a menší děti usnuly, Kathe Druckerová se zeptala: „Jak dlouho budeš létat do vesmíru, Hansi?“
Johannes Drucker pohlédl na svou ženu poněkud překvapeně. „Nikdy předtím ses mě na to neptala, lásko,“ řekl. „Dokud nebudou chtít, abych to už nedělal, předpokládám, nebo...“ Nebo dokud nevybouchne chystal se říct. Byl by to řekl vesele, ale nějak si nemyslel, že by to dokázal říct dostatečně vesele, aby to Kathe ocenila. V Peenemünde už stálo příliš mnoho pomníčků padlým hrdinům (nebo, mnohem častěji, hrdinům, kteří se v ohnivém záblesku během okamžiku změnili v páru). Ale o tom nehodlal přemýšlet. Nemohl o tom přemýšlet a přitom dělat svou práci. Kdyby k tomu došlo, byl by pravděpodobně mrtev dřív, než by si to uvědomil. To ho uklidňovalo. Nebylo však pravděpodobně, že by to uklidnilo jeho ženu.
„Nemyslíš, že už jsi za svůj život dal Reichu dost?“ zeptala se. Podle výrazu v jejích očích bylo jasné, že i ona má na mysli padlé hrdiny z Peenemünde.
„Kdybych neměl rád to, co dělám, řekl bych ano,“ odpověděl Drucker po pravdě. „Ale protože to mám rád - “
Kathe vzdychla. „Protože to máš rád, musím se dívat, jak odcházíš a jsi mi nevěrný, a musím doufat, že se tvá milenka rozhodne nechat tě, aby ses vrátil do mé náruče.“
„To není fér,“ řekl Drucker, ale nedokázal by jí vysvětlit, v jakém smyslu. Miloval - strašně miloval - létání s A-45 stovky kilometrů na povrchem Země. Opouštěl svou ženu, kdykoli startoval do kosmu. A A-45 mu skutečně mohla zabránit, aby se vrátil domů ke Kathe.
Znovu vzdychla. „To nevadí, Zapomeň na to, co jsem řekla.“ Koutky úst jí poklesly. „Stejně to uděláš.“
„Pojďme si lehnout,“ řekl Drucker. „Ráno bude všechno vypadat líp.“
Poté, co jí řekl ne, byl zvědav, jestli s ním bude chtít mít něco společného, až se dostanou pod peřinu. Ale jestli riskoval pokaždé, když stoupal na pilíři ohně z Peenemünde, byl ochoten riskovat i v temnotě své vlastní ložnice. A když jí zkusmo položil ruku na bok, otočila se k němu a vyklouzla z noční košile rychleji, než by býval pokládal za možné. Tak dychtivá byla naposledy při jejich líbánkách na jihu Francie.
„Hu!“ vydechl potom. „Zavolej ambulanci. Myslím, že musím do nemocnice -jsem úplně vyřízený.“
„Leda aby ti prohlédli hlavu,“ řekla Káthe, tisknouc se k němu horkým tělem. „Ale když létáš na raketových lodích, tak bych to už stejně měla vědět.“ Vzala ho do ruky. „Možná tě opravdu dokážu natolik unavit, že nebudeš schopný letět. Mám to zjistit?“
Nebyl si jist, zdali dokáže využít této příležitosti, ale dokázal to. Tentokrát, když skončili, nemusel vyčerpání předstírat. Když se propadal do dřímoty, vzpomněl si, jak souložil do otupěni ve vojenských nevěstincích před nebezpečnými akcemi proti Rusům nebo Ještěrům. Možná že Kathe dělala totéž, jenže měla obavy z jeho mise, ne z něčeho, čemu musela čelit sama.
Už skoro usínal, když si vzpomněl na něco, na co by raději zapomněl: spousta žen, zavlečených do těchto vojenských nevěstinců, byly Židovky. Během jeho návštěv to pro něho nic neznamenalo, tehdy to pro něho byla jen teplá, dostupná těla. Jakmile si zapnul kalhoty a odešel, nevěnoval jim další myšlenku. Nyní, když se díval těch dvacet let zpátky, napadlo ho, jak dlouho v těch nevěstincích vydržely a co se snimi stalo potom, když už nemohly dál. Nic dobrého - tím si byl jist. Po tom už nemohl tak lehce usnout. Přes všechny své pochyby, přes všechny hrůzy, kterých se dopouštěla, stále sloužil Říši. Pár dní poté, co se Kathe nepodařilo přesvědčit ho, aby přestal létat do kosmu, seděl v místnosti pro předletovou přípravu na raketové základně Peenemiinde a poslouchal, co je hlavním úkolem jeho mise.
„Věnujete obzvláštní pozornost americké kosmické stanici,“ řekl major Thomas Ehrhardt, jeho instruktážní důstojník: přehnaně akurátní drobný muž se zrzavým knírkem Hitlerova stylu. „Jste oprávněn změnit svou oběžnou dráhu za účelem blízké inspekce, jestli to budete považovat za vhodné.“
„Opravdu?“ Drucker zvedl jedno obočí. „Rád bych to udělal - udělám to - ale nikdy předtím jsem takové oprávnění neměl. Proč ta změna?'
Byl zvědav, jestli Ehrhardt začne vzývat velikého boha Bezpečnosti a řekne mu, že mu do toho nic není. Ale důstojník mu odpověděl otevřeně: „Řeknu vám proč, podplukovníku. V posledních pár týdnech dochází k neobvyklé emisi radioaktivity z té stanice. Stále se snažíme přijít na příčinu této emise. A ještě se nám to nepodařilo. Snad vašem mise zjistí, co chceme vědět.“
„Doufám,“ řekl Drucker. „Udělám, co bude v mých silách.“ Vstal a vztyčil pravici. „ Heil Himmler!“
„Heil!“ opětoval Ehrhardt jeho pozdrav.
A-45, s níž Drucker odstartoval do kosmu, nesla pomocné motory připevněné po obou stranách hlavního tělesa prvního stupně. Vynesly ho na vyšší oběžnou dráhu, než by A-45 mohla dosáhnout sama o sobě. Bylo jisté, že jakákoli odchylka od normy vzbudí podezření Ještěrů i Američanů (bolševici byli podezíraví vždycky). Ale Velitelství raketových sil muselo varovat ostatní uživatele kosmického prostoru, že se bude pohybovat po neobvyklé dráze, protože otázky, které dostával byly zvědavé, ale nikoli nepřátelské.
Vychutnával nový pohled na svět, který se mu naskytl z výšky opar set kilometrů větší než obvykle. Viděl skoro všechno, co bylo vidět z oběžné dráhy, po níž se Kathe pohybovala normálně. Rozšířený výhled byl zajímavý. Připadal si skoro božsky.
A vychutnával i lepší výhled na americkou kosmickou stanici, který měl z této vyšší oběžné dráhy. I předtím, než se

pokusil přiblížit, mu jeho triedr Zeiss poskytl bližší pohled, než měl kdykoli předtím. Jediná nevýhoda této situace spočívala v tom, že vzhledem k tomu, že se pohyboval pomaleji, než by se pohyboval po nižší oběžné dráze, nedostával se ke stanici tak často jako jindy.
„Bavíš se, čmuchale?“ zeptal se ho americký radista, když se odzadu přibližoval.
„Samozřejmě,“ odvětil Drucker nenuceně. „Bavil bych se ještě víc, kdyby se u vás za každým okénkem svlékala hezká holka.“
„Panebože!“ řekl Američan. „To by muselo být něco extra, když jsi v beztížném stavu, jestli víš, co tím myslím?“
„Jo, slyšel jsem,“ řekl Drucker. „Ale osobní zkušenost s tím nemám.“
„Já taky ne,'“ řekl radista. „To je něco, co potřebuje prozkoumat, zatraceně!“
Drucker si pokusil představit takové chování na kosmické stanici Reichu, ale ať se snažil jak chtěl, nedokázal to. Kdyby se byl po Hitlerově smrtí stal Fuhrerem Goring ... pak možná. Ale teď určitě ne. Goring by byl sem nahoru letěl sám, aby udělal první experiment. Ale Tlouštík byl sám v nemilosti, a šedivý, studený Himmler se na sex díval skrze prsty - všechno, co něm věděl bylo, že je dobrý pro dělání dalších Němců. Drucker si v duchu povzdechl a vrátil se od sexu ke špionáži: „Když tam máte tolik místa, tak byste to vy Američané mohli zkusit vyzkoumat.“
„Nemáme tady dost holek,“ řekl radista znechuceně. To bylo zajímavé. Drucker nevěděl, že na americké kosmické stanici jsou vůbec nějaké ženy. Nebyl si jistý, zda někdo ve Velkoněmecké říši ví, že Američané posílají do kosmu ženy. Rusové to párkrát udělali, ale Druckera moc nezajímalo, co dělají Rusové. Jejich piloti jen mačkali knoflíky, skutečnou práci za ně dělala pozemní kontrola. Pokud by nevypukla náhle válka, ruská kosmická plavidla mohl řídit cvičený pes. Míněna relativní rychlost - těleso na oběžné dráze o menším poloměru musí při jednom oběhu urazit kratší vzdálenost než těleso na oběžné dráze o větším poloměru. Proto se ve vztahu k němu pohybuje rychleji, i když skutečná rychlost, tj. vzdálenost uražená za jednotku času, je přibližně stejná. (Pozn. překl.)
„Možná se vašim ženám nelíbí radiace,“ řekl Drucker. Američtí radisté si rádi pouštěli pusu na špacír, možná i tomuhle něco uklouzne.
Ale ne. Ten chlapík nejenže neřekl nic o radiaci, ale naopak přerušil spojení. Po chvíli se Drucker dostal z rádiového dosahu. Zklamaně zabručel. Dověděl se něco, co mohlo být důležité, ale to nebylo to, kvůli čemu vylezl do druhého patra.
Provedl nějaké výpočty, pak se spojil s pozemní řídícím stanovištěm, aby se ujistil, že on nebo počítač Káthe někde nezapomněli desetinnou čárku. Jakmile mu ze země potvrdili, že je všechno v pořádku, počkal do stanovené doby a přivedl horní stupeň k zážehu, který změní jeho oběžnou dráhu tak, aby ho přivedla do blízkosti americké kosmické stanice.
Když se dostal na dosah radaru ze stanice, radista řekl posměšně: „Nejen čmuchal - zatracený šmírák.“
„Potřebuji .vědět, co děláte,“ odpověděl Drucker netečně. „V zájmu mé země je má povinnost zjistit, co tady děláte.“
„To není vaše věc,“ řekl Američan. „Nikdy nebyla a nikdy nebude.“ Zaváhal, pak pokračoval: „Vypadá to, že proletíte asi půl míle za naším výložníkem.“
„Ano,“ řekl Drucker. „Nechci vám lhát. Chci vidět, k čemu směřuje to, co tady děláte.“
„Všiml jsem si.“ Radistův hlas byl suchý. Opět zaváhal. „Poslyš, kamaráde, jestii jsi chytrý, změníš o trochu svou trajektorii, protože když to neuděláš, nebude to pro tebe zdravé. Rozumíš, co říkám? Nepřibližuj se k tomu výložníku, ledaže nemáš žádnou rodinu, která má o tebe starost.“
„Radiace?“ zeptal se Drucker. Radista neodpověděl, stejně jako neodpověděl na jeho poslední otázku, týkající se radiace. Drucker se nad tím zamyslel. Blufoval? Kdyby nebylo radiace, nebyl by tady ani on. „Děkuji,“ řekl a použil polohové trysky ke změně kursu.
Co to, k čertu, ti Američané dělají? Neviděl tak dobře, jak by si býval přál, dokonce ani hledáčkem své kamery s dlouhou ohniskovou vzdáleností. Jednu věc však viděl: ten výložník se zdál velice pevný a silný. Nevěděl, co to znamená, ale všiml si toho - v kosmu nikdo nestavěl nic silnějšího a těžšího, než musel.
Geigerův počítač, který měl Drucker sebou, začal cvakat.
Poslouchal to se sevřenými rty. Byl mimo osu jednotky na konci výložníku a stále dostával tolik záření? Kolik by dostal, kdyby byl prolétl přímo za ní, jak měl v plánu? Víc. Mnohem víc. Měl být americkému radistovi za co vděčný. Stejně tak Káthe. Měl nepříjemný pocit, že na památník v Peenemünde by přibylo nové jméno, kdyby byl Američan zůstal zticha.
Nelitoval, když ho jeho oběžná dráha odnesla pryč od stanice, ale začal horečně propočítávat další zážeh, který by ho vrátil co nejdříve do její blízkosti. Kosmický let se v některých ohledech podobal celému Wehrmachtu. Systém spěchat a pak čekat byl jedním z nich. Musel čekat, až nadejde správný čas k zážehu, a pak znovu, dokud ho jeho změněná trajektorie nedovede opět ke kosmické stanicí.
A když se začal přibližovat, vytřeštil oči nejprve na obrazovku radaru a pak oknem své A-45 - protože kosmická stanice, zdaleka největší a nejtěžší lidmi postavený objekt na oběžné dráze kolem Země, nebyla nikde poblíž místa, kde měla být.
Ke svému překvapení Kassquit zjistila, že jí Regeya chybí. Nikdo nepřišel přímo za ní a neřekl jí to, ale ona vyrozuměla, že byl skutečně Velký Ošklivec. A protože jím byl, neměl místo v počítačové síti Rasy. Ale klábosení o americké kosmické stanici bez něho už nebylo tak zajímavé. Věděl toho spoustu a uměl klást zajímavé otázky.
Nedlouho poté, co Regeya zmizel, Kassquit dostala elektronickou poštu přes konzulát Rasy v jakémsi městě v tosevanském ne-impériu zvaném Spojené státy. Zdra\>ím vás, četla. Nemyslím, že vás mám moc rád, ale stejně vás zdravím. Pokud se nemýlím, jste to vy, kdo přišel na to, že jsem jen bídný Velký Ošklivec, nahlížející tam, kam nemá. Myslím, že vám musím pogratulovat. I jako Velký Ošklivec mám přístup k části vaší sítě, jejímž prostřednictvím vám posílám tuto zprávu. Spozdravem, Sam Yeager.
Přečetla si tu zprávu několikrát. Pak pomalu udělala souhlasný pohyb rukou. Tosevan Sam Yeager se vyjadřoval

přesně jako Regeya, fiktivní příslušník Rasy.
Stále ji považoval za ženu Rasy. To jí poskytlo určité -značné - potěšení, potěšení stejného druhu, jaké poznala, když přinutila ustoupit nenáviděného výzkumníka Tessreka. V takových chvílích jí život připadal jako hra - hra, ve které právě vyhrála kolo.
„Jak odpovědět?“ zamumlala pro sebe. Nebyla to lehká otázka. Nikdy předtím si nevyměňovala vzkazy s divokým Tosevanem, ne vědomě. Když v tom bude pokračovat, pozná, že ona je také Tosevanka? Byl to chytrý muž, toho si všimla. Dokáže zůstat neodhalena? Co si o ní bude myslet?
Já zdravím vás, napsala jako odpověď. Napřímila záda a vystrčila bradu. Bez ohledu na to, co si o ní myslí Tosevan, ona na sebe byla pyšná. Ne, nedovolí mu, aby poznal, že není žena Rasy. Nepozná žádnou odlišnost. Tím si byla jistá, při Císaři. Vaše špionáž zkrachovala, pokračovala. Nemůžete předstírat, že jste to, co nejste. Otevřela pobaveně ústa - ona také předstírala, zeje to, co není. Teď, když jste otevřeně přiznal, že jste to, co jste, možná se staneme přáteli, jak dalece dvě tak odlišné bytosti mohou.
Chvíli to studovala, pak se to rozhodla odeslat. Nemyslela si, že by to divoký Tosevan mohl považovat za nevhodnou familiárnost. Možná nepatřil k Rase, ale projevil značné pochopení pro ni. Vlastně se mu podařilo oklamat muže a ženy, kteří skutečně pocházeli z vajec.
Doufám, že se staneme přáteli, vy a já, odpověděl Yeager. Tosevané a Rasa budou tuto planetu spolu sdílet po dlouhou dobu. Řekl jsem to už předtím - musíme vycházet jeden s druhým. Kassquit znovu udělala souhlasné gesto.
Pak Tosevan napsal: Mám na vás jednu otázku: proč jste, když jste si myslela, že jsem Regeya, řekla, že se mnou nechcete mluvit telefonicky?
Kassquit si přečetla tato slova s úlekem. Ne, tento Tosevan byl všechno jiné než hlupák. Všiml si rozporů a dal šije dohromady. A poznal, zeje žena, i když nějakého druhu. Proto o sobě nemohla říct, například, že je veterán s ošklivou jizvou přes obličej a proto se nechce ukazovat na obrazovce.
Zatímco čekal na její odpověď, poslal Yeager další zprávu. Zjistila byste s jistotou, že jsem Tosevan, kdybychom spolu mluvili telefonem, napsal. Hovořím řečí Rasy docela dobře, ale existují určité zvuky, které nedokážu dobře vyslovit, ať se snažím sebevíc, protože má ústa k tomu nejsou uzpůsobena.
„Já vím,“ zašeptala Kassquit. „Oh, já vím.“ Řeč Rasy byla jediná, kterou znala, ale hovořila jí také s cizím přízvukem. Nemohla si pomoci. Stejně jako u Yeagera, její ústa k tomu nebyla uzpůsobena.
Opět se ptala sama sebe, jak na to má odpovědět. Telefony jsou příliš spontánní, napsala nakonec. Mohla bych říct něco, co bych neměla. A to byla pravda - mohla by říct, že je původem Velký Ošklivec. Ale Yeager si bude myslet (alespoň doufala), že mluví o bezpečnosti.
Tak dobře, odpověděl. Doufám, že ať je to cokoli, o čem nemůžete mluvit, dopadlo to pro vás dobře. Byl přátelštější než většina mužů Rasy. Samozřejmě, oni se na ni dívali svrchu, protože byla Tosevanka. Tento Sam Yeager - divila se, proč má dvě jména - by to určitě nedělal.
Zvažovala svou odpověď, když se v pravém spodním rohu obrazovky objevila blikající červená hvězdička. To znamenalo naléhavou zprávu. Vymazala svoji zprávu - Tosevan mohl počkat. Chtěla vědět co se děje.
Obraz, který se objevil na obrazovce, když přepnula na zpravodajský okruh, ji přiměl překvapeně vykřiknout. Viděla záběry americké kosmické stanice už předtím a strávila spoustu času debatami o ní. A teď tady byla opět - a pohybovala se. Viděla slabě zářící proud vypuzované pohonné hmoty, tryskající z velké sekce na konci nového, dlouhého ramene.
Komentátor Rasy říkal: „- je první známé použití motoru poháněného jadernou energií Velkými Ošklivci. Zdá se, zeje to motor založený na bázi jaderného štěpem, a není o mnoho účinnější než štěpné reaktory, které používáme už tak dlouho. Zrychlení je nepatrné. Nicméně, jak vidíte, jev pohybu.“
Kassquit pozorovala americkou loď - už ne kosmickou stanici. Ale nedokázala postřehnout, že se pohybuje. Pohyb, který viděla, mohl být stejně dobře způsoben nepřesností kamery.
„Poslali jsme naléhavý dotaz presidentu Warrenovi, vůdci ne-impéria známého jako Spojené státy,“ řekl komentátor. „Přesné podrobnosti jeho odpovědi se ještě překládají, ale trvá na tom, že tato loď nebyla vybudována pro válečné účely, ale výhradně pro výzkum tohoto solárního systému.“
„Jak tomu můžeme věřit?“ řekla Kassquit, jako kdyby někdo vedle ní trval na tom, aby tomu uvěřila. „Postavili tu škaredou věc, aniž by nám řekli, co mají v úmyslu.“
„Jejich loď je příliš pomalá a neobratná, aby z ní byla vhodná základna pro použití zbraní.“ Komentátor možná odpověděl právě jí. „Také se pohybuje směrem od Tosevu 3. Vyšetřování bude samozřejmě pokračovat, dokud přesně nezjistíme její podstatu.“
„Její podstatu jste měli zjistit už dávno,“ řekla Kassquit. „Tohle Bezpečnost zanedbala.“
Opět polemizovala s komentátorem. Tentokrát jí nevěnoval žádnou pozornost. Řekl: „Admirál Atvar z dobyvatelské flotily a admirál Reffet z kolonizační flotily vydali společné prohlášení, potvrzující, že není žádného důvodu k obavám z tohoto nového vývoje, a vyjadřující ulehčení nad tím, že tato nová loď není ničím jiným, než přehnaně velkým výzkumným plavidlem, jak prohlásil vládce ne-impéria jménem Spojené státy.“
„A když začneme slepě věřit slovům Velkých Ošklivců, kde budeme?“ odpověděla si Kassquit na svou vlastní otázku. „V problémech, nikde jinde.“
Ale komentátor byl přesvědčený, že je všechno v pořádku. „Americká kosmická stanice byla v poslední době předmětem většího zájmu mužů a žen Rasy, jak ukazují panelové diskuse,“ řekl. „Teď víme tolik, že úzkostlivé spekulace pocházely z nedostatku informací, jak tomu obvykle u podobných spekulací bývá.“
„Jak tohle víte?“ zeptala se Kassquit, jako by ji ten muž mohl slyšet.
Americká kosmická loď zmizela z obrazovky a nahradila ji grafická projekce její předpokládané dráhy. „Jak můžete vidět,

toto plavidlo nesměřuje k žádné z větších planet tohoto solárního systému. Nesměřuje k Domovu ani k dalším světům Impéria. A při své nízké akceleraci nemá ani dost paliva na to, aby se stalo hvězdnou lodí. Jako nejpravděpodobnější místo určení se jeví jeden ze spousty zbytečných a bezvýznamných balvanů, obíhajících mezi Tosevem 4 a Tosevem 5, plynovým obrem, větším než cokoli v planetárním systému Domova. Američtí Velcí Ošklivci už předtím vyslali rakety s chemickým pohonem, aby se dostali k těmto planetkám, jak zní tosevanský název pro ně. Teď se zdá, zeje chtějí navštívit ve větším měřítku. Pokud jde o Rasu, ať si poslouží."
V tom s tímto užvaněným mužem Kassquit souhlasila. I tady, jako v mnoha jiných věcech, se solární systém Tosevu lišil od hvězdných systémů světů Impéria.
Jak typické pro Velké Ošklivce, pomyslela si, vyplýtvat tolik času a zdrojů, aby mohli prozkoumat něco, co za výzkum vůbec nestálo. Rozhodla se poslat Samu Yeagerovi zprávu. Tak tedy tohle je to, o co jste se tak zajímal, napsala. Veliká, neohrabaná kosmická loď, která nestála za utajování.
Souhlasím, odepsal po chvíli. Nestálo to za to. Vtom případě, proč to bylo?
Kdo může říct, u Tosevanů? odpověděla Kassquit.
Tentokrát Yeager neodpověděl. Napadlo ji, jestli ho neurazila. Neměla to v úmyslu. Když někoho chtěla urazit, pak to udělala s rozmyslem.
Pak ji napadlo, jestli jí nechtěl říct něco jiného, něco, co jí možná uniklo, když nedávala pozor. Jestli americká kosmická stanice nebo loď, nebo co to vůbec bylo, byla udržována v tajnosti, aniž by k tomu byl důvod, znamenalo to pouze to, že velcí Ošklivci byli hlupáci, čemuž byla Kassquit připravená uvěřit.
Ale ne všichni Velcí Ošklivci byli hlupáci. Nerada to připouštěla, ale bylo to tak. Dalo se předpokládat, že američtí Tosevané měli dobrý důvod, aby udržovali svůj projekt v tajnosti. Ale proč?
Potom, zcela logicky, jejich kosmická loď nebyla tak neškodná, jak se zdála. Muselo v tom být něco víc, než si Rasa myslela.
„Ale co?" divila se Kassquit nahlas. „Jejich atomový motor?"
Na té myšlence něco bylo. Když bojovali proti Rase atomovými zbraněmi, američtí Tosevané museli vědět, že Rasu nijak nepotěší, když použijí jadernou energii v kosmu. Než se kosmická stanice změnila v kosmickou loď, Spojené státy mohly vykřikovat o jejím mírovém poslání, jak se jim zlíbilo, ale bylo by těžké přesvědčit Rasu, že mluví pravdu.
Mluvily Spojené státy pravdu teď? Narážel ten Velký Ošklivec jménem Sam Yeager, ten Velký Ošklivec, který byl a nebyl Regeya, na něco jiného? Nebo Kassquit vyčetla až příliš mnoho z toho, co napsal a i kdyby mu rozuměla správně, byl on v postavem, aby něco věděl?
To byly dobré otázky. Kassquit si přála, aby na každou z nich znaia odpověď. Jenže jak to vypadalo, neznala odpověď na žádnou z nich. Povzdechla si. Když dospěla, objevila, že takováto frustrace je součástí života.
Fotsev prudce zvedl hlavu. Jeho oční výčnělky přebíhaly sem a tam, jak procházel ulicemi Basry. „Něco tady není v pořádku," řekl hlasem, na němž bylo vidět, že potlačoval nervozitu. „Něco není, jak by mělo být."
„Pravda," řekl Gorppet. I jeho oční výčnělky se pohybovaly nepřirozeně rychle. To, že byl téhož názoru, Fotsevovi nijak neulevilo na duši
„Mě se zdá, zeje všechno v klidu," řekl Betvoss.
„Taky bych byl rád, aby se mi zdálo všechno v klidu," řekl mu Gorppet.
Betvoss rád oponoval pro pouhé potěšení z opozice. Fotsev si toho všiml už předtím. Ale tentokrát slova druhého muže pomohla Fotsevovi pochopit, v čem byl problém. „Všechno se zdá v klidu," řekl. Gorppet na něj vrhl chápavý pohled. „Všechno se zdá až příliš v klidu."
„Ano, to je ono." Gorppet použil zdůrazňovací zakašlání. „To je přesně ono! Na ulicích není mnoho Velkých Ošklivců ani těch prokletých štěkajících stvoření, která používají jako své mazlíčky."
„Ale ani moc zbraní," trval na svém Betvoss. „Místní Tosevané mají obvykle stejnou palebnou sílu jako my. Jestli si někdo myslí, že mi vadí, když je to jednou jinak, musí být ze zkaženého vejce."
„Jestliže je něco odlišného, tak to pravděpodobně znamená, že něco není v pořádku," řekl Fotsev. Jeho názor vycházel částečně z vrozeného konzervatismu Rasy, částečně z jeho vlastních zkušeností na Tosevu 3.
Gorppet učinil souhlasný pohyb rukou. „Když všechno z ničeho nic ztichne, vždycky uvažuješ, co Velcí Ošklivci skrývají. Nebo bys alespoň měl."
„A to může být cokoli," řekl Fotsev ponuře. „Může to být vůbec cokoli. Vzpomínáte si na ty nepokoje, které jsme museli potlačovat, když začala přistávat kolonizační flotila? Kdybych nikdy neslyšel Velké Ošklivce zahalené do látek, kteří vykřikují „Allahu akbar!" byl bych šťastnější."
Betvoss se sním nepřel. Ani nemohl. Jiný muž z hlídky řekl: „Dnes je sotva vidět i ty malé žebráky. Á jestli tohle neznamená, že něco není v pořádku, tak už nevím."
„Pravda," řekl Fotsev. „Jednají jako parasité - alespoň po většinu času. Ale kde jsou dnes ráno?"
„Ve škole ne - to je jisté," řekl Gorppet s pohrdavým smíchem. Většina místních tosevanských mláďat nechodila do školy. Ta, kterým se dostalo toho, co domorodci považovali za vzdělání, se naučila trochu sčítat a odečítat, psát ve svém jazyce a číst z příručky o pověře zde panující. Snad to bylo lepší než nic. Ale Fotsev by na to nevsadil ani zlámanou grešli.
Když hlídka došla na hlavnÍ tržiště, uviděl, že situace není v pořádku. Skoro každý den vřava na tržišti překonávala zmatek v celém zbytku města dohromady. Dnes ne. Dnes sotva nějací obchodníci vystavovali potraviny, látky, výrobky z mosazi či jiné své výrobky. Dnes muži a ženy rasy z nových měst v poušti početně převyšovali Tosevany i jako zákazníci. „Příliš klidné," řekl Gorppet.
„Jo, zatraceně moc klidné," přisvědčil Fotsev. Čekal, že bude Betvoss oponovat, ale ten neřekl ani slovo.
Z věží připojených k budově, kde domorodci praktikovali svou pověru, vytryskly děsivé, elektrizující skřek}'. „Výzva k

modlitbě," řekl Gorppet a Fotsev udělal souhlasné gesto. „Teď uvidíme, kolik jich vyleze ven," pokračoval Gorppet. „Jestli zůstanou doma ... No, nikdy to neudělali, za celou dobu, co jsme tady."
Ovšem, Velcí Ošklivci se houfně vyhrnuli z domů a krámků a proudili k mešitám. „Modlení není jediná věc, kterou v těch budovách dělají," řekl Fotsev ustaraně. „Je známo, že muži kteří je vedou při modlitbách, vedou je i při vzpouře proti Impériu."
„Měli bychom tam jít a přesvědčit se, že říkají jenom věci, které mají co dělat s jejich hloupou vírou," řekl Betvoss. „Ti muži se nemají co plést do politiky. Měli by být potrestáni, jestli se o to pokoušejí."
„Potrestali jsme některé z nich," řekl Fotsev. „Ostatní vyskakují dál."
„Jiná věc je, že nemají pojem, kde končí jejich pověra a začíná politika," dodal Gorppet. „Oni ty dvě věci od sebe neod-dělují."
„Pak bychom je měli poučit." Betvoss nadhodil svou pušku, aby dal najevo, jaký druh poučení má na mysli. „Měli bychom jít do těch domů pověr a zabít Velké Ošklivce, kteří kážou proti nám, zabít je nebo alespoň odvést a uvěznit, aby nemohli podněcovat ostatní."
„Zkusili jsme to, krátce po obsazení této části Tosevu 3," řekl Gorppet. „Nefungovalo to: jen to vyvolalo ještě větší nepokoje. A tolik těchto Tosevanů je odborníky na jemné finesy jejich hloupé víry, že se téměř okamžitě vynoří noví předáci, kteří nahradí ty, které jsme zatkli."
„To je špatné," řekl Betvoss, a v tom s ním Fotsev výjimečně musel souhlasit.
Protože se většina Velkých Ošklivců zabývala svými pobožnostmi, hlídka procházela ulicemi, které byly ještě prázdnější než předtím. ..Příliš klidné," zamumlal Fotsev.
Jeho oční výčnělky stále zkoumaly ulici, pátrajíce po místech, kde by mohli Tosevané nastražit na hlídku past, a také po dobrých obranných postaveních pro případ, že by nastaly potíže. Neexistoval žádný náznak potíží s výjimkou toho, že situace byla klidnější než obyčejně. Cítil se jako mládě ještě ve vejci, které se chvěje, když slyší kroky predátora. Nemohlo vidět nebezpečí, ale vědělo, že tam nebezpečí přesto je. I Fotsev si myslel, že nebezpečí existuje.
Jeho telefon zasyčel. Zvuk, určený k tomu, aby vzbudil jeho pozornost, ho vyplašil, ačkoli nebezpečí na Tosevu 3 zpravidla začínalo hněvivými výkřiky Velkých Ošklivců nebo děsivým štěkáním jejich zvířat. Přiložil přístroj ke sluchové bláně, chvíli poslouchal, a pak řekl: „Bude vykonáno, nadřízený pane."
„Co bude vykonáno?" zeptal se Gorppet.
„Věděl jsem, že se někde zadělává na potíže," odpověděl Fotsev. „Velcí Ošklivci zajali autobus na cestě z jednoho z těch nových měst do Basry a unesli všechny ženy, které v něm jely. Je podezření, zeje budou držet kvůli výkupnému."
„Chytré od úřadů, že na to přišly," řekl Gorppet s těžkým sarkasmem. „Menší mozky by na to nepřišly."
„Proč unesli jenom ženy?" řekl Betvoss. „Muži jsou pro ně nebezpečnější, protože ženy nejsou vojáci."
„Takhle Velcí Ošklivci neuvažují," řekl Gorppet. „Ženy pro ně znamenají víc, protože jsou stále ve svém období. A kromě toho, ženy nevědí, jak se bránit. Kdyby zajali muže, mohli by zajmout nějakého vycvičeného vojáka, který by jim mohl uškodit."
„To dává smysl," řekl Betvoss - dnes byl neobvykle rozumný. „Jestli je dokážeme najít, mohli bychom být povýšeni."
„Jestli objevíme nějaký důkaz, že jsme blízko těch unesených žen, samozřejmě se je pokusíme zachránit," řekl Fotsev. „Ale nesmíme při pátrání po nich zapomenout na všechno ostatní."
„Pravda," řekl Gorppet. „Jinak nás Tosevané přinutí, abychom toho litovali."
„Tak tedy kupředu," řekl Fotsev.
Vyrazili úzkými, křivolakými uličkami Basry. Zvedl se vítr, posílaje nové a odlišné zápachy do jejich čichových receptorů. Po chvíli vyšli Velcí Ošklivci ze svých domů uctívání pověr}'. Gorppet, který mluvil jejich řečí, na několik z nich zavolal. Málo - jen velice málo - jich odpovědělo. „Popírají, že by věděli cokoli o těch ženách," řekl.
„Čekal jsi něco jiného?" zeptal se Fotsev.
„Čekal? Ne," odvětil Gorppet. „Ale nikdy nevíš. Mohl jsem mít štěstí. Tosevané mají mezi sebou sváry. Kdybych byl narazil na muže, který je ve sváru s únosci, možná by nám řekl, co potřebujeme vědět.."
Na krátkou chvíli Velcí Ošklivci vracející se z pobožnosti zaplnili ulice. Pak se zdálo, že zmizeli z povrchu Tosevu 3. Všechno opět ztichlo - podle Fotseva až příliš. Něco vřelo pod povrchem, ačkoli nemohl říct co. Ten pocit chůze po nejisté půdě ho drtil.
Vítr mu vehnal do tváře vířící prach. Jeho ochranné membrány se pohnuly nahoru a dolů, chráníce oči před cizími tělesy. „Počasí připomíná větrný den Doma," poznamenal a pár mužů udělalo souhlasné gesto.
Pak pojednou vítr přinesl vůni, která mu také připomněla Domov. „Při Císaři," řekl tiše. Samozřejmě nebyl jediný muž, který ucítil feromony. Všichni ostatní se také téměř napřímili.
„Je blízko," řekl Betvoss chraptivě. „Je velice blízko."
„Ona ... možná ony," řekl Gorppet. „Ta vůně je silná." Jeho hlas zněl hladově. Přidal zdůrazňovací zakašlání.
„Zajímalo by mě, jestli to jsou ty unesené ženy." Fotsev zdráhavě sáhl po telefonu, aby o této možnosti podal hlášení.
„Opatrně to vyšetřete," řekl muž v kasárnách.
„Bude vykonáno," odvětil Fotsev. Jenže ten druhý muž, ten vzdálený muž, neměl oblak feromonů, vanoucí mu do tváře. Když Fotsev předával rozkaz zbytku hlídky, řekl jen: „Máme povolení jít kupředu."
Několik mužů vykřiklo radostí. Betvoss řekl: „Bude to pravděpodobně pár zázvorem nadopovaných žen z těch nových měst. Ale jestli jsou nadopované, budou se chtít pářit, a když je cítím, chci to taky. Atak..." Spěšně vykročil směrem, odkud vanula ta příjemná vůně. Stejně učinil Fotsev. Stejně učinila celá hlídka. Šli to vyšetřit, ale na opatrnost zapomněli.
Když zahnul za roh, spatřil Fotsev pár žen v tmavém, slepém koutě uličky. Feromony k němu přicházely ve vlnách. On i jeho kamarádi vyrazili spěšně k nim. Až když byl velmi blízko, postřehly jeho chtíčem zastřené smysly, že ženy jsou

svázané a mají roubíky v ústech.
Pokusil se zastavit. „Je to past!“ vykřikl. Toto poznání pro něho přišlo příliš pozdě. Velcí Ošklivci ukrytí v domech po obou stranách uličky zahájili palbu z pušek a automatických zbraní. Muži padali jako posečení kosou. Fotsev volal telefonem o pomoc. Něco ho udeřilo do boku. Zjistil, že leží na zemi, aniž by věděl, jak se tam dostal. Nebolelo to -ještě ne.
Tosevané se vyhrnuli ze svých úkrytů, aby dokončili svou práci. „Allahu akbar!“ řvali. Jeden z mužů na ně vystřeli a někteří z nich padli. Zbytek křičel dál: „Allahu akbar!“ Byla to poslední věc, kterou Fotsev v životě uslyšel.
„Allahu akbar!“ Ten pokřik se znovu rozléhal Jeruzalémem. Reuven Russie ho nenáviděl. Znamenal hrůzu, teror a smrt. Viděl to už předtím. A nyní to on a město, které miloval -jediné město, které miloval - viděli znovu.
Teď si přál, aby byl poslechl matku. Kdyby byl dnes ráno neodešel do Russieho lékařské koleje, nemusel by teď mít obavy, jak se dostat domů. Ráno situace nevypadala tak zle. Nechtěl přijít o přednášku nebo laboratorní cvičení z biochemie - zvláště ne o to druhé, protože vybavení laboratoře a pracovní postupy vysoce převyšovaly to, co mohla nabídnout lidská technologie.
A tak přišel do školy a nebylo to ani tak těžké. I ráno lidé křičeli „Allahu akbar!“ A občas se ozvala střelba, pop-pop-pop znějící jako ohňostroj. Ale Reuven prošel prázdným tržištěm, aniž by jen zahlédl muže s puškou nebo se samopalem. Obchodníci, kteří zůstali doma a stánkaři, kteří nerozbalili své stánky, však věděli něco, co on nevěděl.
Budovy Rasy měly účinnou zvukovou izolaci. Reuven to oceňoval, vyrušování bylo to poslední, co potřeboval, když se snažil sledovat výklad ještěřího lékaře, který přednášel tak rychle, jako by měl před sebou studenty svého vlastního druhu. Ona a jeho kolegové nikdy neslyšeli obvyklý hluk jeruzalémských ulic, který dokázal být pořádně drsný.
Ale dnešní hluk byl všechno jiné než obvyklý. Střelba z ručních zbraní a rachot nízko prolétávajících helikoptér vytvářely stálé zvukové pozadí, tu hlasitější, tu tišší. Ani ta nejúčinnější zvuková izolace na světě nedokázala utlumit dunivé exploze vybuchujících bomb. A některé z těch bomb vybuchovaly dost blízko, aby otřásly celou budovou jako při zemětřesení. Reuven jich pár zažil. Otřesy tady nebyly tak silné jako při velkém zemětřesení, ale stále si lámal hlavu, co by se stalo, kdyby bomba zasáhla areál školy. To nebyly myšlenky, které by mu pomáhaly věnovat pozornost Shpaakovi, muži Rasy, který pokračoval v přednášce, jako by byl kterýkoli normální den.
Po výbuchu, který zazněl blíže než všechny ostatní, se k němu naklonila Jane Archibaldová a zašeptala: „To je skutečně strašné.“
„Fajn,“ odpověděl, rovněž šeptem. „Už jsem si myslel, že jsem jediný, kdo z toho šílí.“
Její kadeře se zavlnily, jak zavrtěla hlavou. „Nevím, jak to někdo může vydržet,“ řekla. „Připomíná mi to dobu, když jsem byla malá holka a Ještěři obsazovali Austrálii poté, co bombardovali Sydney a Melbourne.“
Reuven přikývl. „Pamatuji si boje v Polsku a v Anglii, a i ta-dy.“
Mohl vědět, že Shpaaka si všimne, že nedává takový pozor, jak by měl. „Studente Russie,“ řekl Ještěr, „můžete opakovat mé poznámky o hormonální funkci?“
Než mohl Reuven odpovědět, explodovala další bomba, ještě blíže k budově. Skoro ho to shodilo ze sedačky. Musel bojovat s nutkáním vrhnout se k zemi a hledat úkryt. Roztřeseným hlasem odpověděl: „Ne, nadřízený pane. Je mi líto.“
Čekal, že mu Shpaaka udělí kázaní o drzosti a neposlušnosti. Místo toho muž Rasy vydal velice lidsky znějící povzdech. „Snad je to za těchto okolností omluvitelné. Musím konstatovat, že tyto okolnosti považuji za nešťastné.“
Nikdo se s ním nepřel. Nebylo pravděpodobné, že by se lidé, kteří povstali a křičeli „Allahu akbar!“ nebo dokonce „Pryč s Ještěry!“ byli zapsali na Lékařskou kolej Mojše Russieho. Pokud šlo o Reuvena, Rasa vládla svým územím lépe než Reich nebo Sovětský svaz svým. Pohlédl na Jane, což činil se zalíbením dnes a denně. Ona měla na vládu Ještěrů jiný názor, ale ani jí se nemohlo líbit sledovat - nebo spíš poslouchat -jak se Jeruzalém ocitá v plamenech.
Shpaaka řekl: „Doufám, že mě omluvíte, ale mám skutečně pocit, že musím promluvit krátce o něčem jiném než o tématu této přednášky. Věřím, že nemáte žádné námitky?“ Jeho oční výčnělky se pohnuly, aby se mohl podívat na všechny své studenty. Opět nikdo nic neřekl. „Děkuji vám,“ řekl jim. „Chtěl jsem pouze vyjádřit svůj názor, že - vzhledem k frakčním sporům tak obvyklým mezi vámi Tosevany - se může ukázat, že příchod Rasy na Tosev 3 je pro vás dobrodiním a nikoli katastrofou, jak to chápe tolik příslušníků vašeho druhu.“
Reuven chtěl přikývnout, ale ovládl se. Nebylo to proto, že by nesouhlasil, spíš proto, aby ho neviděla Jane, jak souhlasí. Věděl, že ona s tím nesouhlasí, bez ohledu na to, jak výmluvně Shpaaka promluvil. Neměl jí za zlé, že měla jiný názor než on, ale byl by raději, kdyby neměla.
„Říkám to, i když Rasa začlení všechny Tosevany do Impéria,“ pokračoval Shpaaka. „Vy si ceníte nezávislost velice vysoko: víc než všechny ostatní druhy, které známe. Ale jednota a bezpečnost mají také svou hodnotu, a z dlouhodobého hlediska - připouštím, že se vám tato představa zdá cizí - se tato hodnota může ukázat jako větší. My jsme to v každém případě shledali.“
Nyní si Reuven nebyl tak jistý, jestli souhlasí. Byl spokojený, že žije pod vládou Ještěrů, protože všechny ostatní možnosti pro Palestinu se zdály horší. Nemyslel si však, že to platí pro celý svět, dokonce ani pro všechny části světa pod vládou Rasy.
Pohlédl znovu na Jane. Ani ona si určitě nemyslela, že to platí pro celý svět.
„Žijme spolu v míru, jak jen dokážeme,“ řekl Shpaaka. „Učme se rozšiřovat hranice mírového života a - “ Musel umlknout, protože světla zablikala a podlaha se otřásla dalším blízkým výbuchem.
„Tolik k mírovém životu,“ řekl někdo za Reuvenem.
Telefon na stěně za Shpaakou zasyčel. Zvedl ho, krátce poslouchal a zavěsil. Obraceje se zpátky ke studentům, řekl: „Bylo mi řečeno, abych vás pustil dřív. Jedou sem obrněná vozidla, aby vás dopravila zpátky na ubytovnu, která je dobře chráněná.“
Reuven zvedl ruku. Když si ho Shpaaka všiml, řekl: „Ale, nadřízený pane, já nebydlím na ubytovně.“

„V každém případě vám radím, abyste tam jel," řekl Ještěr. „Bude to pro vás bezpečnější, než pokoušet se za daných okolností projít přes město. Protože je telefonní systém stále v provozu, můžete se odtamtud spojit s kým potřebujete." Odmlčel se, pak dodal: „Nemám tolik studentů, abych mohl s klidnou myslí uvažovat o ztrátě kteréhokoli z nich."
„Ale moje rodina..." začal Reuven.
„Nebuď blázen," zasyčela na něho Jane. „Tvůj otec radí admirálovi. Myslíš, že Rasa dovolí, aby se mu něco stalo?"
Chtěl na to odpovědět, ale uvědomil si, že nemůže - měla pravdu. Ještěři brali takové závazky mnohem vážněji než většina lidí. A tak místo toho řekl Shpaakovi: „Děkuji vám, nadřízený pane. Pojedu na ubytovnu se svými kolegy."
„To je dobře," řekl profesor. „A teď, dokud nepřijedou vozidla, zopakuji své poznámky o hormonálních funkcích.
Neměl na to moc času. Do posluchárny vběhl muž s tělní kresbou velitele obrněného bojového vozidla a zvolal: „Vy Tosevané, kteří jedete na ubytovnu, pojďte hned se mnou."
Spolu s ostatními se Reuven zvedl a spěchal k východu. Vzduch venku byl plný kouře, páchnoucího pálícím se nátěrem, pálící se gumou a pálícím se masem. Vlezl do jednoho z čekajících vozidel - ne zcela náhodou do toho, které si vybrala i Jane. Sedadla v zadní části vozidla byla vyrobena pro Ještěry, což znamenalo, že pro lidi tam bylo málo místa. Ale jemu vůbec nevadilo dotýkat se koleny Janiných kolen.
Jeden muž Rasy se vyškrábal za nimi a zabouchl zadní dveře. Pásové vozidlo se s rachotem rozjelo. Netrvalo dlouho, a začaly na ně dopadat střely. Jeho vlastní kulomet a vojáci u postranních střílen začali odpovídat. Hluk uvnitř byl naprosto ohlušující.
Povstalci stříleli na obrněné vozidlo po celou krátkou cestu ze školy na ubytovnu. Žádná ze střel nepronikla dovnitř, což Reuvenovi vnuklo další úctu k technologii Ještěra. Jeden z Ještěrů uvnitř k němu otočil jeden oční výčnělek a řekl: „My jim zaplatíme."
Mluvil o lidských bytostech, o lidech jako Reuven. Byli to, naneštěstí, také lidé, kteří dělali všechno pro to, aby ho zabili. Nedokázal k nim cítit mnoho sympatií. Řekl: „Dobře."
Bojové vozidlo se otočilo, couvlo a zastavilo. Ještěr, který viděl ven, řekl: „Jste přímo před vaší budovou. Otevřu dveře. Až to udělám, utíkejte dovnitř."
„Bude vykonáno," řekli Reuven a Jane zároveň. Dveře se otevřeli. Přikrčeni, aby se neudeřili do hlavy o nízký strop, vyskočili a rozběhli. Žádné kulky je nepronásledovaly. Jakmile doběhli do budovy, studenti, kteří se tam dostali před nimi, zavřeli dveře budovy.
„A telefony fungují?" zeptal se Reuven. Když mu kdosi řekl že ano, zavolal dům svých rodičů. Telefon zvedla jedna ze sester. „Jsem na ubytovně. Budu tady přes noc," řekl. „Jak to vypadá kolem domu?"
„Klidněji než posledně," odpověděla Esther nebo Judith -myslel si, že to byla Judith. „Ale dostat se domů by pro tebe nebylo snadné. Jsem ráda, že jsi v pořádku." Řekla to s nádechem někoho, kdo poskytuje velký ústupek.
„Já jsem také rád, že jste všichni v bezpečí," odpověděl Reuven. „Přijdu, jakmile budu moci. Dejte na sebe pozor."
Zavěsil.
„Nemáme volné ložnice," řekl mu jeden ze zaměstnanců ubytovny. „Připravím pro vás lehátko na chodbě."
Reuven si nemyslel, že tam budou volné místnosti. Snil o tom, že by sdílel ložnici s Jane Archibaldovou. Podle způsobu, jakým ho tu a tam políbila, se dovažoval doufat, že by nemusel o takových věcech jenom snít. Ale jestli ano nebo ne, to se dnes v noci nedoví.
Podala mu sendvič s kuřetem a láhev Coca-Coly. I ona měla sendvič a colu. „Díky," řekl, uvědomuje si, jaký má hlad. Spolkl ohromné sousto, a pak pokračoval: „To je ... skoro tak dobré jako to, v co jsem doufal."
Její oči se trochu rozšířily, sotva mu mohla neporozumět. Pak řekla: „Dnes ne, Reuvene." Přikývl - na to už přišel sám. Ale ona se usmívala, nezlobila se a neřekla nic víc. Náhle se mu celý ten pekelný den nezdál tak špatný.
Nieh Ho-T'ing byl normálně ten nejvíce se ovládající muž, jakého Liu Han znala. Dnes se ale choval jako šestnáctiletý výrostek, který se poprvé zamiloval. „Máme víc zbraní, než víme co s nimi počít," řekl jásavě. „Máme zbraně od Američanů -díky tobě, soudružko." Usmál se na Liu Han. Už nebyli milenci, ale ten úsměv jí připomněl, proč jimi byli.
„Také díky Američanům, za to že se snažili tak dlouho, dokud se jim nepodařilo proniknout s nákladem skrze Japonce, malé ďábly a jejich čínské lokaje na celnicích," řekla Liu Han.
Nieh to odbyl mávnutím ruky. Měl na mysli jiné věci. „A máme i zbraně od našich socialistických bratří v Sovětském svazu," řekl. „Jejich zásilky také prošly," - což mohlo znamenat, že ji předtím poslouchal. „A se všemi těmi hračkami v rukou, měli bychom přijít na něco, co s nimi podniknout, co by opravdu stálo za to."
„Chceš říct na něco, co by přimělo malé ďábly, aby si přáli, aby se nikdy nevyklubali ze svých vajec," řekla Liu Han.
„No samozřejmě," odvětil Nieh Ho-Ting poněkud překvapeně. „Jaké jiné použití pro ty zbraně je?"
„Kuomintang," řekla.
„To je malý nepřítel," řekl Nieh a pohrdavě mávl rukou. „Šupinatí ďáblové jsou větší nepřítel. Tak to bylo i před tím, než přišli: Japonci byli ten velký nepřítel, Kuomintang byl ten malý. Nemohou nás zničit. Šupinatí ďáblové by mohli, kdy měli vůli a dovednost."
„Jejich vůle je značná," řekla Liu Han. „Nikdy je nepodceňuj."
„Nemají dialektiku, což znamená, že jejich vůle utrpí," řekl Nieh ostře. „A pokud jde o dovednost, to je jejich slabá stránka."
V tom s ním Liu Han musela souhlasit. Když spolu tak tiše hovořili nad miskami s nudlemi v nedaleké jídelně v západní čtvrti Pekingu, mohlo to vypadat, že se rozhodují, jestli půjdou na večírek k sousedům a ne o tom, jak nejlépe navštívit smrtí a ničením imperialistické malé ďábly. „Co máš na mysli?" zeptala se.
Než odpověděl, nabral si tyčinkami další sousto nudlí. „Zakázané město. Myslím, že máme šanci dobýt ho, nebo ho alespoň natolik zničit, aby ho malí šupinatí ďáblové nemohli dál používat."
„To by bylo něco!" zvolala Liu Han. „Čínští císařové drželi lid za jeho branami, a teď dělají malí ďáblové totéž." Viděla

některé z divů srdce Pekingu, když se účastnila rozhovorů s malými ďábly. Představit si je jako zříceniny bolelo, ale myslet na to jako na úder proti malým ďáblům způsobilo, že bolest zmizela. Přešla k praktické stránce věci: „Měli bychom nejdříve zaútočit na malé ďábly někde jinde, tak aby nepomysleli na možnost našeho útoku na Zakázané město."
Nieh Ho-T'ing s respektem přikývl. „Tohle je součást toho plánu, ano. Díváš se na věci jako generál." Protože sám generálem byl, nebyla to od něho planá poklona.
„Dobrá," přikývla i Liu Han. „A teď: přemluvil jsi muslimy, aby se připojili k tomu prvnímu útoku, k tomu, který se nikam nedostane?"
Tentokrát se Nieh zastavil se soustem nudlí napůl cestě k ústům. „Párkrát jsem s pekingskými muslimy jednal - ty o tom víš," řekl pomalu a čekal, až Liu Han přikývne. Když to udělala, pokračoval: „Proč chceš, abych - proč chceš, abychom - je do toho zahrnuli nyní?"
„Ah," usmála se Liu Han. Chápala něco, co neviděl on - viděla něco, co neviděl zbytek Ústředního výboru. „Protože muslimové dále na západě se proti šupinatým ďáblům bouří. Když budeme mít povstání tady, proč by za to neměli nést vinu naši muslimové?"
Nieh na ni vykulil oči. Nudle, zapomenuté na tyčinkách, spadly na stůl. Po chvíli zavrtěl hlavou a začal se smát. „Víš, jaká by to byla hrůza, kd},bys zůstala na vesnici?" řekl. „Už bys v té vesnici vládla - nikdo by se neopovážil prodat ani kachnu, neřku-li prase, aniž by se tě předtím zeptal, co si o tom myslíš. A kdybys měla snachy ... íií, kdybys měla snachy, nedovažo-valy by se ani dýchat, aniž by se tě předtím zeptaly."
Liu Han se nad tím zamyslela. Po chvíli se také zasmála. „Možná máš pravdu. Na to tchýně jsou - aby znepříjemňovaly život snachám. Moje taková byla. Ale to nemá co dělat s tím, o čem mluvíme teď. Promluvíš s těmi muslimy, nebo ne?"
„Oh, ano - přesvědčila's mě," řekl Nieh. „Vlastně bych si přál, abych na to byl přišel sám. Je dobře mít tě zpátky v Číně."
„Je dobře být zpátky," řekla Liu Han z hloubi duše. „Kdybys viděl některé z věcí, které jedí ve Spojených státech ... Ale to nevadí. Proč jsem nebyla přizvána k plánování toho útoku na Zakázané město hned, jak někdo přišel s tou myšlenkou?"
Nieh Ho-T'ing náhle vypadal nespokojeně. „Oh, víš, jaký je Mao v těchto věcech," řekl nakonec.
„Aha. Myslí si, že ženy jsou lepší v posteli než u poradního stolu. Hsia Šhou-Tao si myslí totéž. Kolik sebekritiky kvůli tomu musel za ta léta provést? Možná by Mao měl také provést sebekritiku."
„Možná by měl - ale šetři si dech," řekl Nieh. „Teď jsi dokázala, že si zasluhuješ účastnit se plánování toho útoku. Nestačí to?"
„Bude to stačit, prozatím." Liu Han se předklonila. „Povídej."
Nebyli jediní, kteří se na tom plánu podíleli. Sešli se s vedoucími představiteli strany a Lidové osvobozenecké armády a projednávali, co je třeba udělat a také jak zabránit malým ďáblům a Kuomintangu, aby se něco nedoslechli, než k útokům dojde. Liu Han pomáhala organizovat dezinformační kampaň: ne takovou, která tvrdila, že nedojde k žádnému útoku, ale takovou, která naznačovala, že je namířen proti jiné části Pekingu o týden později, než měl být zahájen skutečný útok.
Nieh Ho-T"ing zašel několikrát do muslimské čtvrti v jihozápadní části Pekingu. Z jedné z těchto cest se vrátil se smíchem. „Setkal jsem se s obchodníkem se skopovým," řekl Liu Han. „Naproti přes ulici se usadil normální Číňan jako vepřový řezník. Ten chlapík si namaloval na výklad svého krámku tygra, aby vyděsil muslimovy ovce. Muslim dal do výkladu svého krámku zrcadlo, aby se tygr obrátil proti prasatům, která muslim nemůže jíst. Myslím, zeje to dobrý vtip."
„Je to dobrý vtip," souhlasila Liu Han. „No a co, provedou muslimové svůj krycí útok?"
„Myslím, že ano," odpověděl Nieh. „Malí ďáblové je utlačují, protože jim muslimové působí tolik potíží na západě -s tím jsi měla dobrý nápad. Ten vepřový řezník je příklad toho útlaku: prasata muslimy urážejí, ale malí ďáblové mu přesto dovolili otevřít jeho obchod v jejich čtvrti."
„Když jsou hlupáci, tak za to zaplatí," řekla Liu Han. „Škoda, že musíme dát těm muslimům zbraně, abychom jim pomohli povstat. Ti, kteří přežijí, mohou nakonec některé z těch zbraní obrátit proti nám."
„S tím se nedá nic dělat," řekl Nieh. „Asi ne," připustila Liu Han. „Byla bych ráda, kdyby to šlo. Ale muslimové jsou pro nás méně nebezpeční než Kuomintang, a mnohem méně nebezpeční než malí šupinatí ďáblové."
Zvolený den byl jasný a chladný se silným větrem, vanoucím od západu Vítr sebou přinášel žlutý prach z mongolské pouště, tenký povlak prachu se dostával všude, i mezi zuby Liu Han. Ten nepříjemný pocit v ústech a očích byl součástí života v Pekingu. Liu Han si na to rychle znovu zvykla, ačkoli jí to nechybělo, když byla s Liu Mei v Americe. Zůstala v hostinci s Liu Mei, očekávajíc, až se věci rozběhnou. Do jisté míry si přála, aby teď nesla americký samopal Thompson nebo ruský PPŠ, ale už nebyla řadový voják. Byla užitečnější pro věc lidové revoluce, když uváděla do pohybu ostatní, než když se pohybovala sama.
Přesně v určenou hodinu se z jihu ozvala střelba. „Začalo to," řekla Liu Mei.
„Ještě ne, ne pro nás," odvětila Liu Han. „Jestli muslimové neodlákají ze Zakázaného města dost malých ďáblů, naši bojovníci se nepohnou a nechají malé ďábly rozdrtit toto povstání. To bude pro muslimy kruté, ale uchrání to naše muže pro jinou, vhodnější příležitost."
„Vydáme muslimy Kuomintangu, jestli se to stane," řekla Liu Mei.
„Pravda," odpověděla Liu Han jazykem malých ďáblů. Vracejíc se k čínštině, pokračovala: „Ale s tím se nedá nic dělat. Kdybychom ztratili jádro Lidové osvobozenecké armády, nezůstane nám nic."
Zanedlouho její vycvičené ucho zaslechlo rachot automatických zbraní malých ďáblů, zvuk odlišný od zvuku pušek a samopalů muslimů. Když zaslechla hřmot tanků, valících se úzkými ulicemi Pekingu, usmála se na dcera. Věci se vyvíjely přesně tak, jak to Liu Ho-T'ing naplánoval. Liu Mei její úsměv neopětovala, neměla to ve zvyku. Ále oči jí

jiskřily v jinak bezvýrazné tváři, a Liu Han věděla, zeje potěšená.
Kdyby Lidová osvobozenecká armáda bojovala s Kuomintangem, k útoku na Zakázané město by došlo po západu slunce. Ale čínští komunisté se naučili z vlastní bolestné zkušenosti, že šupinatí ďáblové mají zařízení, která jim umožňují vidět ve tmě jako sovy. A tak útok na hradby a příkopy obklopující pravoúhelník Zakázaného města začal v časném odpoledni. Americké samopaly, propašované jeden po druhém do okolí Císařského města, zahájily palbu na hradby. Stejně tak i těžké ruské minomety. Brány do Zakázaného města - zvláště Wu Men, Polední brána, na jihu - byly už otevřené, aby umožnily vojákům malých šupinatých ďáblů a jejich bojovým vozidlům dostat se ven, aby potlačili muslimy. Skupiny vybraných čínských bojovníků knim vyrazily, aby zajistily, že zůstanou otevřené, aby je mohli následovat další lidé.
„Když obsadíme Zakázané město, dokážeme ho udržet?“ zeptala se Liu Mei.
„Nevim,“ řekla Liu Han. „Můžeme způsobit velkou škodu. Můžeme zabít mnoho jejich úředníků a mnoho toulavých psů. A můžeme je zesměšnit, způsobit, že budou vypadat před celým světem jako hlupáci. To stojí za tu cenu, kterou zaplatíme.“
„Bojují tvrdě,“ poznamenala její dcera. „Zabijí víc našich, než my zabijeme jejich.“
„To vím,“ řekla Liu Han. Její pokrčení rameny nebylo ani tak tvrdé, jako vypočítavé. „Mao má pravdu, když říká, že mohou zabít stovky miliónů Číňanů, a stále nás zbudou stovky miliónů, abychom jim mohli klást odpor. Nemohou si dovolit takové ztráty jako my. Nemohou si dovolit ani desetinu našich ztrát. To jim má tento útok naznačit.“
Někdo zabušil na dveře. Otevřela. Za nimi stál muž, v němž poznala jednoho z Niehových mladších důstojníků, lapaje po dechu. Polovinu levého ucha měl ustřelenou a krev mu stékala na košili. Nezdálo se, že o tom ví. „Soudružko - soudružky,“ -opravil se, když za Liu Han uviděl Liu Mei - „mám vám říct, že Tai Ho Tien, Sál nejvyšší harmonie, v srdci Zakázaného města je v rukou Lidové osvobozenecké armády.“
„Tak brzy?“ zvolala Liu Han. Důstojník přikývl. Zavrtěla hlavou v pomalém úžasu. „Myslím, že zvítězíme - myslím, že jsme zvítězili.“
S výjimkou dnů, kdy se cítil hůř, Mordechai Anielewicz jezdil ulicemi Lodže na kole. Byl v tom i vzdor, odmítnutí dovolit, aby mu nervavý plyn, jehož se před dvaceti lety nadýchal, změnil život víc, než dokázal zvládnout.
Když spatřil Ludmilu Jagerovou, belhající se kolem o holi, zpomalil a zastavil vedle ní. Na její široké ruské tváři lpěl výraz intenzivního soustředění, také bojovala s bolestí jak nejlépe dovedla. „Jak se dnes daří?“ zavolal na ni.
Pokrčila rameny. „Dnes to není valné,“ odpověděla. „Když je chladné a vlhké počasí, bolí to víc,“ pokračovala svou polštinou s ruským přízvukem. Pak na něj pohlédla. „Ale to znáš sám.“
„To ano,“ odpověděl, stále se cítě podivně vinný za to, že plyn ublížil víc jí než jemu.
Luskla prsty. „Musím ti něco říct. Někdo se mě včera vyptával, kde bydlíš.“
„Nu? Řekla's mu to?“ zeptal se Mordechai.
Ludmila se zamračila. „Řekla, a teď nevím, jestli jsem to měla udělat. Proto jsem chtěla, abys to věděl, pro případ, že jsem byla pitomá.“
Anielewicz zostražitěl. „Proč? Myslíš, že to byl polský nacionalista? Nebo mluvil jako nacista?“ Usmál se, když přešel do německého přízvuku, ale jeho oči zůstaly pozorné. Během bojů prokázal Velkoněmecké říši několik laskavostí, ale také nacistům překazil spoustu plánů.
„Ne,“ zavrtěla Ludmila hlavou. „To ne. Popravdě řečeno, mluvil polsky jako já. I když ne tak dobře.“
„Rus?“ zeptal se Mordechai a Ludmila přikývla Teď se zamračil on. „Co by po mně Rus mohl chtít? Neměl jsem s Rusy co do činění ... většinou.“ Ludmila byla jeho drahá přítelkyně, ale to neznamenalo, že musela vědět všechno, co dělal jako jeden z vůdců polských Židů. Opět přikývla, dávajíc najevo, že to chápe. Pokrčil rameny. „Není to zajímavé? Dobře, dám si pozor na Rusy. Stejně těm rudým nedokážu věřil. Nikdy nevíš, co udělají.“
„Ne, to nikdy nevíš.“ Ludmila, bývalá nadporučice Rudého letectva, se na něho usmála. „Od rudých se dají očekávat všechny možné pitomosti. Mohli by se dokonce rozhodnout, že chtějí žít v Polsku.“
„No, o tom pochybuji,“ řekl Mordechai. Oba se zasmáli. Pak pokračoval: „Zajímalo by mě, co ten chlapík po mně chce. Znám pár Rusů - myslím pár Rusů v Rusku - ale kdyby se se mnou chtěli spojit, věděli by jak.“
Ludmila vypadala ustaraně. „Možná jsem mu neměla říkat nic. Ale nemyslela jsem si, že by to mohlo být na škodu.“
„To asi nebude,“ řekl Anielewicz. „Nedělej si s tím starosti. To není třeba.“ Položil opět nohy na pedály kola a rozjel se.
Když se ohlédl přes rameno - což nebyla ta nejbezpečnější věc v úzkých, přeplněných a křivolakých ulicích Lodže - spatřil Ludmilu, jak kráčí dál s toutéž kulhavou sveřepostí, jakou projevovala už od svého příchodu do města. Nikdy neřekla o nervovém plynu, kteiý ji stále mučil, nic víc než ničevo - nedá se nic dělat. Heinrich Jager byl stejný, dokud mu následky nervového plynu nepomohly předčasně do hrobu.
Když se Mordechai vracel ke svému domu, přemítal o tom, co mu Ludmila řekla. Nechápal z toho hlavu ani patu. Rusové, kteří s ním jednali oficiálně, věděli jak se s ním spojit. Ti, kteří se s ním stýkali neoficiálně, jako například David Nussboym, také věděli, kde ho najít, když potřebovali. Ale myslel si, že Davida Nussboyma, ať oficiálně nebo neoficiálně, dlouho neuvidí, jestli vůbec. Podle zpráv, které pronikly ze Sovětského svazu, v NKVD stále probíhala čistka. Nussboymovy šance na přežití nepřipadaly Anielewiczovi zvlášť vysoké.
„A mně nebude vůbec chybět,“ zabručel, když zastavil před svým obytným blokem. Ale co potom zbývalo? Po chvíli si uvědomil, že by to mohli být Rusové, kteří neměli nic společného s vládou Sovětského svazu. Protože vláda byla v SSSR tak všeobjímající, není divu, že mu trvalo tak dlouho, než připadl na tuto možnost. Bylo s podivem, že na ni přišel vůbec.
Když přišel domů, zeptal se ženy, jestli ho nesháněl někdo mluvící polsky s ruským přízvukem. „Pokud vím, tak ne,“ odpověděla Bertha. Obrátila se na děti, které si u kuchyňského stolu psaly domácí úkoly: „Ptal se po tatínkovi někdo s divným přízvukem?“

Heinrich Anielewicz zavrtěl hlavou. Stejně tak i jeho starší bratr David a sestra Miriam. „Není to zvláštní?“ řekl Mordechai. „To by mě zajímalo, kdo je ten chlap a co chce.“ Pokrčil rameny. „Možná na to přijdu, možná ne.“ Chtěl znovu pokrčit rameny, ale zarazil se a začichal. „Co to tady tak velice krásně voní?“
„Jehněčí jazyky,“ odpověděla Bertha. „Obvykle je s nimi víc práce, než za co stojí, protože se z nich strašně těžko odstraňují blány - jsou dolů po kouscích, ne najednou jako u kravských - ale řezník je prodával tak lacino, že jsem je přesto koupila.“
David řekl: „Slyšel jsem, že Ještěři mají tak ostré zuby, že mohou jíst jazyky a podobné věci, aniž by z nich vůbec museli sundávat blánu.“ Heinrich a Miriam se zatvářili značně znechuceně.
„Kdyby sis pamatoval hebrejštinu alespoň zpoloviny tak dobře jako věci, které vyslechneš na ulici, nemusel by sis dělat takové starosti se svým bar micvah1 příští měsíc,“ řekl Mordechai.
„Nedělám si starosti, otče,“ odpověděl David. To byla nejspíš pravda, měl stejnou schopnost snadno proplouvat jako jeho matka. Ale Mordechai si přesto dělal starosti. Stejně tak i Bertha, i když se to snažila skrýt. Oba měli starosti. Mit syna, který exceloval při bar micvah, to byl mezi Židy v Lodži důvod k nemalé pýše.
Nad chutnou večeří se Heinrich zeptal: „Otče, co je to iracionální číslo?“
„Číslo, z kterého se zblázníš,“ řekl David dříve, než stačil odpovědět otec. „Tak, jak ty děláš aritmetiku, je to naprostá většina z nich.“
Mordechai na něj pohlédl přísně a Heinrich zvědavě. Mordechai cosi o iracionálních číslech věděl, před válkou studoval techniku. „Je ti sotva devět let,“ řekl mladšímu synovi. „Kde jsi slyšel o iracionálních číslech?“
„Moji učitelé o tom mluvili,“ odpověděl Heinrich. „Myslel jsem, že si dělají legraci. Jsou to bláznivá čísla, nebo jsou to čísla, ze kterých se zblázníš, jak říkal David?“
„Nu, říkají jim tak proto, že z nich obvykle začnou lidé bláznit,“ řekl Mordechai. „Pokračují do nekonečna, aniž by se opakovala. Tři jsou prostě tri, ano? a čtvrtina je 0,25. A třetina je 0,33333 .. jak daleko chceš jít. Ale % - víš, co je to nT
„Jistě,“ odpověděl David. „Když na to přijde, je to vlastně přibližně tři a jedna sedmina.“
„Ano, ale jen přibližně,“ řekl Mordechai. „Víš, co je to aproximace, že?“ Počkal, až jeho syn přikývne, a pak pokračoval: „Když přijde na to, co je doopravdy 7t, alespoň od začátku, tak je to 3,141592653897932 ... atak dál do nekonečna, aniž by se to opakovalo. Odmocnina ze dvou je podobné číslo. Je první, které bylo vůbec objeveno. Staří Řekové, kteří je objevili, je nějaký čas drželi v tajnosti, protože si nemysleli, že by taková čísla vůbec měla existovat.“ judaistický obřad, znamenající přijetí chlapce do komunity dospělých mužů. (Pozn. překl.)
„Jak si vůbec pamatuješ všechna ta desetinná místa u 7i?“zeptala se Miriam.
„Nevím. Prostě si to pamatuji,“ řekl Anielewicz.
„Já bych si nikdy nedokázala zapamatovat tolik čísel po sobě,“ řekla jeho dcera.
Pokrčil rameny. „Když hraješ na housle, pamatuješ si která nota jde za kterou, i když tu skladbu neznáš.“
„Chápu,“ řekla Miriam. „Nerozumíš tónům ani za mák.“
Trochu ho to urazilo. „Ale pamatuji si čísla,“ řekl. Miriam ohrnula nos. Sotva jí to mohl mít za zlé, vzhledem k jejímu hudebnímu talentu.
Po večeři se děti vrátily ke svým knihám. Potom Miriam začala opět cvičit na housle, a David s Heinrichem si dali partii šachu
„Ani s tebou nebudu spát,“ řekla Bertha o něco později. „Zítra ráno půjdu nakupovat kYettě Feldmanové, a ona má ráda, když se k ní přijde hned brzy ráno.“
„Nojo, já dodělám noviny a pak půjdu taky do postele..“
Ale než dokončil svoji práci na novinách, někdo zaklepal na dveře. Zamračil se. „Kdo je tam, sakra?“ zeptal se, aniž by otevře dveře.
„Je to byt Mordechaie Anielewicze?“ řekl mužský hlas s patlavým ruským přízvukem.
„Ano. A kdo jste vy?“ zeptal se Mordechai s rukou na klice. Tohle nebyla správná doba na přijímání návštěv. Jeho oči sklouzly k pistoli, ležící na stole.
Po chvíli ticha uslyšel slabé kovové cvaknutí. Jeho podvědomí přesně identifikovalo, o co jde - byla to pojistka. Vrhl se k zemi zlomek sekundy předtím, než dávka ze samopalu probila dveře zhruba ve výši, kde měl předtím hruď.
Za ním se roztříštilo okno. Uslyšel křičet sousedy. Chvíli vyčkal, pak uchopil pistoli a vyběhl na chodbu. Ať byl ten zabiják kdokoli, čekalo ho nepříjemné překvapení.
Ale chodba byla prázdná. Na chvíli. Pak vyběhli ven lidé, většina z nich s pistolemi a s se samopaly.
„Proč na vás někdo chtěl střílet, Anielewiczi?“ zeptal se ostrý chlapík ze sousedství.
Anielewicz se zasmál. Tak blbou otázku už dlouho neslyšel. „Proč? Protože jsem Žid. Protože jsem prominentní Žid. Poláci mě nemají rádi. Ještěři mě nemají rádi. Nacisti mě nemají rádi. A Rusové mě taky nemají rádi.“ Zasmál se. „Co ještě chceš slyšet?'
Kráčeje po High Street, se Sam Yeager zastavil, vzal si Arkansas Gazette, a hodil černému kolportérovi niklák. „Díky, majore,“ řekl černoch. „To je v pořádku.“
Sam vykročil dál, čta pri chůzi noviny. Lewis a Clark byl stále na prvních stránkách, ale už nestál za úvodníky jako o pár dnů předtím. Zdálo se, že všechno jde, jak má jít, že kosmická stanice, která se změnila v kosmickou loď, dosáhne pásu asteroidů rychleji, než se zdálo možné. Zrychlení 0,1 g se nezdálo bůhvíjak velké, ale sčítalo se.
Sam stále nemohl pochopit, proč vláda dělala s Lewisem a Clarkem takové tajnosti. Jistě, měl atomový motor. Ale na oběžné dráze bylo mnohem víc jaderných zařízení než to, které nyní poháněl obrovskou loď kpásu asteroidů. Ještěři by se byli nezbláznili, kdyby jim byl president řekl, k čemu se USA chystají. Ještěři si mysleli, že lidé jsou blázni, když chtějí zkoumat bezcennou hromadu kamení, ale nepovažovali to pro sebe za nebezpečné.
V rezidenci presidenta Warrena zkontroloval strážný jeho identifikační kartu a poslal ho k tajemníkovi. Ten řekl:

„President se o pár minut opozdí. Posaďte se zatím a udělejte si pohodlí, majore.“
„Dobrá,“ řekl Sam - těžko mohl říct ne. Těch pár minut se sice změnilo ve tři čtvrtě hodiny, ale to ho nijak nepřekvapilo. Když byl konečně uveden do presidentovy pracovny, Earl Warren mu podal ruku. „Zdravím vás, majore. Omlouvám se, že jsem vás nechal čekat.“
„To je v pořádku, pane,“ odpověděl Sam.
„Posaďte se, posaďte se,“ řekl Warren. „Dáte si kávu nebo čaj?“ Když Sam zavrtěl hlavou, president pokračoval: „Předpokládám, že jste zvědavý, proč jsem po vás chtěl, abyste skočil do letadla a přiletěl za mnou.“
„Ano, pane - trochu,“ přisvědčil Yeager. „Předpokládám, že to má co dělat s chlácholením Ještěrů po tom, co se Clark a Lewis dal do pohybu.“
„Po pravdě řečeno, ne,“ řekl president. „S tou věcí to nemá vůbec nic společného. Podle toho, co jsem slyšel, věnoval jste tomu velkou pozornost, dokud vám nepňšpendlili uši zpátky k hlavě.“
„Ehm, ano, pane presidente.“ Sam tomu věnoval velkou pozornost i poté, co mu přišpendlili uši k hlavě, ale zdálo se, že o tom president Warren neví. A to je taky dobře, pomyslel si Sam.
„V pořádku. Už o tom nebudeme mluvit,“ řekl Warren. „Tak tedy: nejste ani trochu zvědavý, proč jsem vás požádal, abyste přijel na Východ?“
President nežádal, president nařizoval. Ale Sam mohl pouze říct: „Ano, pane, samozřejmě jsem.“ A byla to pravda. Byl ještě zvědavější než předtím. Když sem letěl z Kalifornie, myslel si, že ví, co má Warren na mysli. Když zjistil, že se mýlí, vzbudilo to jeho zvědavost.
„Okay, ukojím vaši zvědavost.“ Warren stiskl knoflík na svém interkomu, naklonil se kněmu a řekl: „Willy, přineste sem, prosím, tu bednu.“
„Ano, pane,“ řekl někdo na druhém konci linky. Bednu? podivil se Sam.
Postranní dveře presidentovy pracovny se otevřely. Podsaditý chlapík - Willy? - přitlačil cosi, co vypadalo jako kovová bedna na kolečkách. Za ní se táhla elektrická přívodní šňůra. Když se muž zastavil, zastrčil ji do nejbližší zásuvky. V té chvíli Sama zvědavost přemohla. „Pane presidente, co je to -ehm ~ za věc?“
Warren se usmál. Msto aby odpověděl přímo, obrátil se na muže, který bednu přivezl. „Otevřete víko.“ Když asistent poslechl, Warren Samovi pokynul „Pojďte se podívat.“
Když Sam přistoupil a nahlédl do bedny, musel nejprve zamrkat, protože se díval na pár silných žárovek, které vydávaly značné světlo i žár. Osvětlovaly pár velkých vajec se skvrnitými žlutými skořápkami. Sam pohlédl na presidenta. „To je inkubátor.“
„Je to tak,“ přikývl Earl Warren.
Sam se chystal něco říct, ale pak se zarazil. Spadla mu čelist. Málem mu vypadla horní protéza, což se mu na veřejnosti nestalo už pěkných pár let. Pouze jediný druh vajec mohl způsobit, že sem byl povolán z Los Angeles. „Ty ... pocházejí od Ještěra, že?“ zeptal se chraptivě.
President Warren přikývl.
„Panebože.“ Yeager zíral na vejce. „Jak se nám vůbec dostala do rukou?“
„Jak, to se vás netýká,“ řekl president suše. „Říkám vám to jenom jednou, a uděláte dobře, když si to zapíšete za uši. To není vaše věc. Doufám, že jste pochopil vaši lekci o věcech, do kterých vám nic není.“ Vrhl na Sama přísný pohled.
„Ano, pane.“ Sam se nedíval na presidenta. Jeho oči se nemohly odtrhnout od těch neuvěřitelných, pískově zbarvených vajec.
„V pořádku,“ řekl Warren. „Jak by se vám líbilo vzít si ta vejce sebou do Kalifornie a vychovat z nich děti, až se vylíh-nou? Vychovat je jako lidi, myslím, alespoň tak, jak to půjde. Zjistit, jak moc jsme my a Ještěři podobní a v čem se lišíme, bude velice důležité v dobách, které přicházejí, nemyslíte?“
„Ano, pane!“ řekl Sam - a nebyla to zdvořilost, nýbrž skutečný, nadšený souhlas z celého srdce. „A děkuji vám, pane! Děkuji vám z hloubi duše!“
„Rádo se stalo, podplukovníku Yeagere,“ řekl president, usmívaje se jeho nadšení.
„Pod - “ vytřeštil Sam oči, pak se postavil do pozoru a zasalutoval. „Opět vám děkuji, pane!“ Nikdy by nepomyslel, že se dubové listy na jeho výložkách změní ze stříbrných ve zlaté. Pro někoho, kdo začal ve třiceti pěti jako řadový voják, to byla slušná kariéra.
„Není zač,“ řekl president. „Zasloužil jste si to, a nyní dostáváte další úkol, který nebude lehký. Vlastně...“ sáhl do zásuvky stolu a podal mu etui. „Tady jsou vaše nové insignie.“
Sama napadlo, kolik podplukovníků dostalo své hodnostní označení z rukou presidenta Spojených států. Určitě moc ne. Jeho pohled se vrátil k inkubátoru. „Kdy se ta vejce vylíhnou, pane?“
Willy odpověděl za presidenta. „Myslíme si, že asi za tři týdny, podplukovníku, ale může tam být chyba tak deseti dnů plus nebo mínus.“
„Okay,“ řekl Yeager. „Bude to legrační, být znovu otcem v mém věku.“ President i Willy se zasmáli. Pak napadlo Sama něco jiného. „Panebože! To jsem zvědav, co si bude myslet Barbara o tom, že se stane znovu matkou.“
President řekl s vážnou tváří. „Je to pro vlast. Splní svou povinnost.“ Poškrábal se na bradě. „A také ji povýšíme. Zaslouží si to.“
Sam přikývl. Warren měl pravdu.
„Máte před sebou velmi úchvatné časy - a plno práce,“ řekl Warren. „Svým způsobem vám závidím. Budete dělat něco, co naprosto nikdo před vámi nedělal, nikdo v celých dějinách světa.“
„Ano,“ řekl Sam zasněně. Ale když jeho pohled ulpěl opět na inkubátoru, přešel k praktickým problémům. „Do L. A. bude s těmi vejci třeba letět v přetlakové kabině nebo je přepravit vlakem. Nemůžeme je vystavit žádnému riziku.“
„Ovšemže ne,“ přisvědčil president Warren. „Hodinu po vašem návratu do L.A. je tam dopraví vojenský speciál. To

vám poskytne čas, abyste si zařídil nákladní vůz, který dopraví inkubátor do vašeho domu.“
„To zní dobře, pane,“ řekl Yeager. „Jste o pár kroků přede mnou.“
„Od toho jsem, mimo jiné, placený,“ řekl president.
Glen Johnson se nikdy nedostal na Měsíc. Nikdy neopustil blízkou oběžnou dráhu kolem Země, dokud se nevydal na obhlídku ještěřího průzkumného satelitu, což ho v konečném důsledku přivedlo na kosmickou stanici, která se změnila v Lewise a Clarka. Teď, vyhlížeje oknem této obrovské lodi, viděl Měsíc a Zemi společně v černé prázdnotě kosmu. Nemohl se prostě u okna vznášet v beztížném stavu, jak by to dělal na palubě Peregrine. Zrychlení bylo nepatrné, vážil v něm necelé dvě libry. Ale když se pokusil viset ve vzduchu, táhlo ho to dozadu, ke vzdálenému motoru Lewise a Clarka -čtyři palce za první sekundu, osm za druhou, celou stopu za třetí, a tak dál. Pojmy nahoře a dole tady měly smysl, i když nepříliš velký. Papíry bylo nutno přichytit svorkou nebo gumovou páskou na jakémkoli povrchu, který nebyl dole ve smyslu osy zrychlení.
Posádka Lewise a Clarka už začala vymýšlet hry založené na jejich unikátním prostředí. Jedna z nich spočívala v tom, že se vylila voda u stropu kabiny a pak si člověk pospíšil dolů, aby ji vypil, když se tam konečně dostala. Chtělo to víc zručnosti, než se zdálo, chyba v úsudku rozeslala kapičky vody do všech stran, některé pomalu, některé rychle.
Jedna z těchto chyb poslala kapičky vody i do kabeláže Lewise a Clarka. Způsobila také sprškurozkazů od brigádního generála Healeyho. Jejich obsahem bylo, že kdokoli se znovu pokusí o takovou pitomost, vyzkouší si, jak se mu bude dýchat venku bez skafandru. To sice tyto hry nezastavilo, ale mělo to za následek, že lidé byli opatrnější na to, kde a s kým je hráli.
Někdo strčil hlavu do oddělení, kde se Johnson kochal vyhlídkou: Danny Perez, jeden z radistů. „Je to hezké, to jo,“ řekl, „ale nejsem z toho zrovna nadšený. Nevypadá to, jako bychom se vraceli domů.“
„Jo, já vím. To říká každý od té doby, co jsme se dali do pohybu,“ odpověděl Johnson. „Ale ať visím, jestli jsem se upsal na nahánění kamenů pár set miliónů mil od domova.“
„Pane, upsal jste se, když jste očumoval kolem,“ řekl Perez, drze a uctivě zároveň. „Teď jste tady nastálo, stejně jako my ostatní, kteří jsou tady dobrovolně.“
„Děkuji pěkně,“ řekl Johnson, což jen vyvolalo radistův smích. „Kristepane, pořád ještě nevím, proč jste vy mládenci drželi tohle místo v takové tajnosti.“
„Na mě se nekoukejte. Já tady jenom pracuji.“ Perez se zazubil. „Jestli chcete vědět takové věci, jediný, kdo vám je může říct, je generál Healey.“
„Nemyslím, zeje potřebuji vědět tak nutně,“ zabručel Johnson, čemuž se Perez znovu zasmál a zmizel.
Avšak o necelou hodinu později interkom oznámil, že si Healey přeje vidět Johnsona. A tak se znovu ocitl v místnosti, do níž ho poprvé zavedl Alan Stahl. Brigádní generál Charles Healey, upoutaný v křesle, se netvářil o nic přátelštěji než tehdy. Provrtávaje Johnsona studeným pohledem šedých očí řekl: „Jak z vás, zatraceně, uděláme něco užitečného, Johnso-ne?'
„Pane, vy už víte, že jsem strávil spoustu času v kosmu,“ začal Johnson.
„To každý na palubě Lewise a Clarka, “ řekl Healey.
„Ano pane, ale já mám pilotní zkušenosti,“ odpověděl Johnson. „Většina lidí,“ - včetně tebe, ty čubčí synu - „jsou jenom pasažéři.“
Healey se zatvářil ještě studeněji. „Máte pilotní zkušenosti s orbitálními plavidly, ne se stálým zrychlením.“
„Pane, mám pilotní zkušenosti s letadly se stalým zrychlením - od Stearmana po F-83 - a i s Peregrine, “ řekl Johnson. „Nějaký jiný druh pilotáže mě nepřivede do úzkých, ne po víc než dvaceti letech létání.“
„Podplukovníku, já si jenom přeji, aby existoval nějaký způsob, jak vás použít na palubě Lewise a Clarka, “ řekl Healey.
„Jak to vidím ja, přišel jste na palubu s vědomým záměrem provozovat špionáž. Pokoušel jste se shromažcfovat informace, na které jste neměl právo, a vaše návštěva měla s největší pravděpodobností stejný účel.“
Měl samozřejmě pravdu, ale Johnson by to nikdy nepřipustil. , ,Pane, nemohu za to, že si motor Peregrine vybral špatnou chvíli k tomu, aby vyplivl.“ Řekl to už tolikrát, že musel vyvinout značné úsilí, aby si připomněl, že poruchu motoru přivodil sám.
„Jste lhář. Náhody nejsou tak šikovné, pokud se jim nepomůže,“ řekl brigádní generál Healey. Johnson na to nic neřekl.
Healey pokračoval: „Kdybych mohl dokázat, že jste lhář, vyletěl byste z přechodové komory, podplukovníku, a vaší příbuzní by po vás dědili.“
Nežertoval. Johnsona zamrazilo. Možná by Healey dokázal získat povolení z Kitty Hawk nebo z Little Rocku k malé, nešťastné nehodě. Možná by se ani neobtěžoval s povolením. Možná, že se už o to ... postaral.
Stále se díval na Johnsona s krajní nespokojeností. „Ale nemůžu to dokázat, zatraceně - takže můžete dál dýchat. A protože můžete dál dýchat, musíte ze sebe udělat něco užitečného. Možná skončíte v pilotním výcviku. To ještě nevím. Musím si vás pořádně proklepnout.“ Teď připomínal Johnsonovi přísného učitele.
„Mohu se na něco zeptat, pane?“ otázal se Johnson.
„Zeptat se můžete. Neslibuji, že vám odpovím,“ řekl Healey.
Neztrácej nervy, řekl si Johnson. A neztratil je, ačkoli to nebylo lehké. Řekl: „Pane, všechno, co chci vědět je to, co budeme doopravdy dělat vtom pásu asteroidů po zbytek našeho života? Letět tam je jedna věc. Zůstat tam ... to je něco jiného.“
„Ptal jste se ostatních lidí?“ zeptal se Healey. „Co vám řek-li?““ w
„Řekli mi, abych se zeptal vás,“ odpověděl Johnson. „A to právě dělám.“
Poprvé během jejich krátké, bouřlivé známosti vypadal Healey potěšené. „Dobře,“ řekl. „Podle toho vidíte, že nikdo tady není nakloněn vám důvěřovat o nic víc než já.“
„Ano, pane,“ řekl Johnson s povzdechem. Viděl to. A vůbec se mu to nelíbilo. Znovu dokázal téměř zapomenout, že se

dostal na palubu Lewise a Clarka, aby čmuchal. „A tak, pane, se ptám vás," opakoval. „Nikam teď neodejdu - domů je to zatraceně daleko." Na mysl mu přišla představa Země a Měsíce, visících spolu v prostoru. Jak brzy se z nich stanou pouhé hvězdy?
„Staneme se základnou pro americké prospektory, dalo by se říct, v pásu asteroidů," řekl mu Healey. „Nedivil bych se, kdybyste na to už přišel sám. Mezi asteroidy jsou všechny druhy užitečných minerálů, a myje musíme najít. Je tam taky led, nebo se tak alespoň zdá, a kde je led, tam je vodík a kyslík - raketové palivo a látka, kterou dýcháme. Nedává vám to smysl?'
„Ano a ne, pane," odpověděl Johnson. „Ano, protože chci, abychom se dostali co nejdále do kosmu. Potřebujeme tam být a toto je důležitý krok. To chápu. Ale nechápu, proč se nikdy nevrátíme domů a proč jsme udržovali Lewise a Clarka tak dlouho v tajnosti. Mohli jsme Ještěrům říct, co chceme dělat. Nepokusili by se nás zastavit. Jenom by se smáli. Nemají zájem o nic jiného kromě Země."
„Vy jim příliš věříte, Johnsone," řekl Healey. „Někteří z nás jsou méně důvěřiví - k nim, k vám, a vůbec."
„Toho jsem si všiml," řekl Johnson tak suše, jak se odvážil. „Problém je, že Ještěři si toho všimli taky. Stejně tak Němci a Rusové."
„Ať jdou k čertu," řekl Healey. „Budou mít dost času špehovat nás po cestě. Pokud jde o Rusy, jsme pryč - nejsou schopni přijít se na násjíodívat. Ještěři samozřejmě mohou, ale nebudou se obtěžovat. Řekl jste to sám: myslí si, že jsme blázni, když tam letíme."
Johnson si nebyl jist, jestli si sám nemyslí, že posádka Lewise a Clarka jsou blázni, když letí do hlubokého kosmu takovým způsobem, jak to dělají, ale nezmínil se o tom. Místo toho řekl: „Ještěři pravděpodobně nepošlou pilotovanou loď, aby se na nás podívala, ale mohou snadno poslat průzkumnou sondu, jako byla ta, kterou jsem kontroloval, když selhal můj motor - měl jsem důvod být ve vašem okolí, víte." Postavil to tímto způsobem. Kdyby to tak nepostavil ... Kdybych to tak nepostavil, byl bych pravděpodobně mrtev, pomyslel si a znovu ho zamrazilo.
Brigádní generál Charles Healey na něj nespokojeně pohlédl. Ale tentokrát se ta nespokojenost týkala toho, co Johnson řekl, ne jeho osobně. „Na tom může něco být. Budeme muset dávat pozor na starty z oběžné dráhy do prostoru. A budeme si muset dát pozor na Reich. Němci by něco takového mohli udělat, kdyby si to vzali do hlavy."
„Nebyl by to konec světa, kdyby to udělali, že, pane?" řekl Johnson. „Jestli tam nebude dost asteroidů, to by teprve byl průšvih, co?"
„To si myslím," řekl Healey nevrle. „Asteroidy." Na okamžik se Johnsonovi zdálo, že se o ně nestará tolik jako předtím. Pak velitel Lewise a Clarka řekl: „No, je pravděpodobné, že nacisté budou mít víc starostí doma. Mají toho, o co se starat, víc než my, a to je pravda." Ukázal na Johnsona. „A teď -k vám."
„Ano, pane?" Johnson byl napjatý a snažil se to nedat najevo. Nezávazné povídání bylo u konce, to cítil. Cokoli Healey udělá s ním nebo jemu - to se teď doví.
„Pilotní výcvik," řekl brigádní generál s kyselou tváři. „Jste tady už nadbytečný, ale nemáme příliš mnoho náhradníků. Jestli vaše testy dopadnou dobře, možná se to naučíte. Musíte se něco naučit, to je sakra jisté. Nepotřebujeme tady žádné trubce.
„Nechci být trubcem," odpověděl Johnson. „Řekl jsem to, už když jsem přišel na palubu."
„Řeči jsou laciné," řekl Healey, a Johnson zjistil, že hra se slovy neni u konce. Ale pak Healey trochu změkl, i když ne pnlis. Jestli budete pracovat tak pilně teď, když jste na palubě jako jste pracoval, abyste se sem dostal, možná nám budete k nějakému užitku. Odchod."Johnson zasalutoval, rozepjal si pás a vyletěl z pracovny -na zemi by to byla metafora, ale tady to platilo doslova Healey mu konečné poskytl něco z toho, co chtěl, spíš proto, že neměl navybranou ... leda ho vyhodit z přechodí komory.AteS se všechno, co mohu, pomyslel si Johnson. Možná dokonce přijati i na to, k čemu je ve skutečnosti Lewis a Clark.